

SANCTÆ HILDEGARDIS SCIVIAS

SIVE

VISIONUM AC REVELATIONUM LIBRI TRES.

(Ex editione principe cui titulus : *Liber trium spiritualium virorum, Bernæ, Uguetini et fratris Liberti, et trium spiritualium virginum, Hildegardis, Elisabethæ et Mechthildis*, editore Jacobo Fabro, Stapulensi, ap. Stephanum avum, Parisiis, in folio, anno 1515, ut adnotatur ad calcem voluminis. « Emissum Parisiis ex Officina Henrici Stephani, chalcographi, e regione Scholæ Decretorum, anno Mil. CCCC. XIII, sexto Nonas Junias. — Iis qui huic devotioque operi emittendo quomodocunque invigilarunt, prosint apud Deum piæ preces legentium. Qui autem hoc opus impressit, partim ære proprio, partim vero socii Joannis Briensis opitulamine rem litterariam auxit. » Et in fine indicis legitur : « Volgatus Pratensis, operis officina recognitor, legentibus salutem et pro se preces ad Deum orat. »)

LIBER PRIMUS.

PRÆFATIO.

Ecce quadragesimo tertio temporalis cursus mei **A** lectum expositionis librorum videlicet Psalterii, Evangeliorum et aliorum catholicorum tam Veteris quam Novi Testamenti voluminum sapiebam, non autem interpretationem verborum textus eorum, nec divisionem syllabarum, nec cognitionem casuum aut temporum callebam. Virtutem autem mysteriorum, secretarum et admirandarum visionum a puellari ætate, scilicet a tempore illo cum quinquennis essem usque ad præsens tempus, mirabili modo in me senseram, sicut et adhuc : quod tamen nulli hominum exceptis quibusdam paucis et religiosis qui in eadem conversatione vivebant qua et ego eram, manifestavi, sed interim usque ad id temporis quo illud Deus sua gratia manifestari voluit, sub quieto silentio compressi. Visiones vero quas vidi : non eas in somnis, nec dormiens, nec in phrenesi, nec corporeis oculis aut auribus exterioris hominis, nec in abditis locis percepi, sed eas vigilans, circumspiciens in pura mente oculis et auribus interioris hominis, in apertis locis secundum voluntatem Dei accepi. Quod quomodo sit, carnali homini perquirere difficile est. Sed puellari meta transacta : cum ad præfatam ætatem perfectæ fortitudinis pervenissem, audivi vocem de cælo dicentem : Ego lux vivens, et obscura illuminans ; hominem quem volui, et quem mirabiliter secundum quod mihi placuit excussi in magnis mirabilibus ultra modum antiquorum hominum qui in me multa secreta viderunt posui ; sed in terram stravi illum, ut se non erigeret in ulla elatione mentis suæ. Mundus quoque non habuit in eo gaudium,

Et iterum audivi vocem de cælo mihi dicentem : Dic ergo mirabilia hæc, et scribe ea hoc modo edocta, et dic. Actum est in millesimo centesimo quadragesimo primo Filii Dei Jesu Christi incarnationis anno, cum quadraginta duorum annorum septemque mensium essem, maximæ conuscationis igneum lumen aperto cælo veniens, totum cerebrum meum transfudit, et totum cor totumque pectus meum velut flamma non tamen ardens, sed calens ita inflammavit, ut sol rem aliquam calefacit super quam radios suos immittit. Et repente intel-

nec delectationem, nec exercitationem in rebus illis quæ ad ipsum pertinent, quia eum de pertinaci audacia abstraxi, timorem habentem, et in laboribus suis patientem. Ipse enim in medullis et in venis carnis suæ doluit: constrictum animum et sensum habens, atque multam passionem corporis sufferens, ita quod in eo nulla securitas habitavit, sed in omnibus causis suis se culpabilem æstimavit. Nam ruinas cordis ejus circumsepsi, ne mens ipsius per superbiam aut per vanam gloriam se elevaret, sed magis in omnibus his timorem et dolorem quam gaudium aut petulantiam sentiret. Unde in amore meo scrutatus est in animo suo, ubi illum inveniret qui viam salutis curreret. Et quemdam invenit et cum amavit, agnoscens quod fidelis homo esset et similis sibi in aliqua parte laboris illius qui ad me tendit, tenensque eum simul cum illo in omnibus his per supernum studium contendit, ut absconsa miracula mea revelarentur. Et idem homo super semetipsum se non extulit, sed ad illum in ascensionem humilitatis et in intentione bonæ voluntatis quem invenit, se in multis suspiriis inclinavit. Tu ergo, o homo, qui hæc non in inquietudine deceptionis, sed in puritate simplicitatis

accipis ad manifestationem absconditorum directæ, scribe quæ vides et audis.

Sed ego, quamvis hæc viderem et audirem, tamen propter dubietatem et malam opinionem, et propter diversitatem verborum hominum, tamhu non in pertinacia, sed in humilitatis officio scribere recusavi, quousque in lectum ægritudinis, flagello Dei depressa caderem, ita quod tandem multis infirmitatibus compulsus: testimonio cujusdam nobilis et bonorum morum puellæ et hominis illius quem occulte (ut præfatum est) quæsieram et inveneram, manus ad scribendum apposui. Quod dum facerem, altam profunditatem expositionis librorum, ut prædixi, sentiens, viribusque receptis de ægritudine me erigens: vix opus istud decem annis consumans ad finem perduxit. In diebus autem Henrici Moguntini archiepiscopi et Conradi Romanorum regis et Cunonis abbatis in monte Beati Disibodi pontificis, sub papa Eugenio, hæc visiones et verba facta sunt. Et dixi et scripsi hæc, non secundum adinventionem cordis mei aut ullius hominis, sed ut ea in cœlestibus vidi, audivi et percepi per secreta mysteria Dei. Et iterum audivi vocem de cœlo mihi dicentem: Clama ergo et scribe sic.

VISIO PRIMA.

SUMMARIUM. — *De fortitudine et stabilitate æternitatis regni Dei. De timore Domini. De iis qui pauperes spiritum sunt. Quod virtutes a Deo venientes, timentes Deum et pauperes spiritum custodiunt. Quod agnitioni Dei abscondi non possunt studia actuum hominum. Salomon de eadem re.*

Vidi quasi montem magnum, ferreum colorem habentem, et super ipsum quemdam tantæ claritatis sedentem, ut claritas ipsius visum meum hebetaret, a quo ex utraque parte sui, lenis umbra velut ala miræ latitudinis et longitudinis porrigebatur. Et ante ipsum ad radicem ejusdem montis quædam imago undique plena oculis stabat, cujus nullam humanam formam præ oculorum multitudine discernere valebam, et ante istam, imago alia puerilis ætatis, pallida veste, sed albis calceamentis induta, super cujus caput tanta claritas de eo qui super montem ipsum sedebat descendit, ut faciem ejus intueri non valerem, sed ab eodem qui super montem illum sedebat: multæ viventes scintillæ prodibant, quæ easdem imagines magna suavitate circumvolabant. In ipso autem monte quasi plurimæ fenestellæ cernebantur, in quibus velut capita hominum, quædam pallida et quædam alba apparuerunt. Et ecce qui super montem sedebat, fortissima et penetrantissima voce clamabat, dicens: O homo fragilis pulvis de pulvere terræ, et cinis de cinere, clama et dic de introitu incorruptæ salvationis: quatenus ii erudiantur qui medullam Scripturarum videntes, eam nec dicere, nec prædicare volunt, quia tepidi et hebetes ad conservandam justitiam

Dei sunt, quibus clausuram mysteryorum resera: quam ipsi timidi in abscondito agro sine fructu celant. Ergo in fontem abundantiæ ita dilatate, et ita in mystica eruditione efflue, ut illi ab effusione irrigationis tuæ concutiantur, qui te propter prævaricationem Evæ volunt contemptibilem esse. Nam tu acumen hujus profunditatis ab homine non capis, sed a superno et tremendo iudice illud desuper accipis, ubi præclara luce hæc serenitas inter lucentes fortiter lucebit. Surge ergo, clama et dic: quæ tibi fortissima virtute divini auxilii manifestantur, quoniam ille qui omni creaturæ suæ potenter et benigne imperat, ipsum timentes et ipsi suavi dilectione in spiritu humilitatis famulantes, claritate supernæ illustrationis perfundit, et ad gaudia æternæ visionis in via justitiæ perseverantes perducit.

Unde etiam, ut vides, mons iste magnus ferreum colorem habens, designat fortitudinem et stabilitatem æternitatis regni Dei; quæ nullo impulsu labentis mutabilitatis potest exterminari, et super ipsum quidam tantæ claritatis sedens, ut claritas ipsius visum tuum hebetaret: ostendit in regno beatitudinis, ipsum qui in fulgore indeficientis serenitatis toti orbi terrarum imperans superna divinit-

tate, humanis mentibus incomprehensibilis est. Sed ab utraque parte sui lenis umbra velut ala miræ latitudinis et longitudinis extenditur : quod est et in admonitione et in castigatione beatæ defensionis suavis et lenis protectio, ineffabilem justitiam in perseverantiam veræ æquitatis juste et pie demonstrans.

Et ante ipsum ad radicem ejusdem montis quædam imago undique plena oculis stat, quia coram Deo in humilitate regnum Dei inspiciens timore Domini vallatus perspicuitate bonæ et justæ intentionis studium et stabilitatem suam in hominibus exercet, ita quod ejus nullam humanam formam præ ipsis oculis discernere vales, quoniam omnem oblivionem justitiæ Dei quam sæpius homines in tædio mentis suæ sentiunt per acutissimam aciem inspectionis suæ ita abiecit : quod mortalis inquisitio vigilantiam ejus in debilitate sua non discutit.

Unde et ante istam, imago alia puerilis ætatis, pallida tunica, sed albis calceamentis induta apparet, quia præcedente timore Domini, illi qui pauperes spiritu sunt subsequuntur, quoniam timor Domini in devotione humilitatis beatitudinem paupertatis spiritus fortiter tenet ; quæ non jactantiam nec elationem cordis appetit, sed simplicitatem et sobrietatem mentis diligit, non sibi sed Deo velut in pallore subjectionis justa opera sua quasi indumentum pallidæ tunicæ tribuens, et candida vestigia Filii Dei fideliter subsequens. Super ejus caput tanta claritas de sedente super montem descendit, ut faciem ejus intueri non possis ; quia potestatem et fortitudinem beatitudinis ejus serenitas visitationis illius, qui omni creaturæ laudabiliter imperat tantam infundit ut copiositatem ipsius mortali et

A infirma consideratione capere non valeas, quoniam et ille qui cœlestes divitias habet, paupertati humiliter se subdidit.

Sed quod ab eodem qui super montem illum sedet multæ viventes scintillæ exeunt, quæ easdem imagines magna suavitate circumvolant : hoc est quod ab omnipotente Deo diversæ et fortissimæ virtutes in divina claritate fulgentes veniunt, quæ illos qui Deum veraciter timent et qui paupertatem spiritus fideliter amant, suo adjutorio et custodia circumdantes ardentem amplectuntur et deliniunt. Unde et in ipso monte quasi plurimæ fenestellæ videntur, in quibus velut capita hominum quædam pallida, et quædam alba apparent ; quia in summa altitudine, profundissimæ et perspicacissimæ agnitioni Dei nec celari, nec abscondi possunt studia actuum hominum, cum et teporem et candorem in semetipsis sæpissime demonstrent, quoniam et modo homines et in cordibus et in factis suis fatigati in contumelia dormitant : modo exsuscitati in honore evigilant, quemadmodum Salomon in voluntate mea testatur, dicens : *Egestatem operata est manus remissa, manus autem fortium divitias parat (Prov. x)*. Quod dicitur, debilem et pauperem se homo ille fecit, qui noluit justitiam operari, nec iniquitatem delere, nec debitum remittere, ubi a mirabilibus operum beatitudinis otiosus permansit. Qui autem operatur fortissima opera salutis : viam veritatis currens, fontem salientis gloriæ capit, in quo pretiosissimas divitias in terra et in cælo sibi parat. Unde quicumque scientiam in Spiritu sancto et pennas in fide habet, ille admonitionem meam non transgredietur, sed eam in gustu animæ suæ amplectendo percipiat.

VISIO SECUNDA.

SUMMARIUM.—*Quod beati angeli nullo impulsu injustitiæ terri, ab amore et laude Dei abstrahuntur. Quod Lucifer decorem et vim fortitudinis suæ considerans superbiivit, et ideo cum sibi consentientibus a cœlesti gloria ejectus est. Quod Deus injustus esset, si eum non deiecisset. Verba Job ad eandem rem. De inferno qui in voracitate sua submersionem animarum tenet. Quod in dejectione diaboli, infernus factus est. Quod gehenna impœnitentibus obvia est ; purgandis cœtera tormenta posita sunt. Verba Ezechielis de eadem re. De diabolica fraude primum hominem per serpentem decipiente. Quod diabolus nescivit arborem illam interdictam esse, nisi ex Evæ responsione. Quæ tenenda vel quæ vitanda sint in conjugio. Verba apostoli de eadem re. Cur ante incarnationem Domini, quidam plures uxores haberent. Cur nec homo nec angelus hominem liberare potuit, sed solus Dei Filius. Verba Sapientiæ de eadem re. Quod consanguinei conjugio non copulentur. Exemplum de lacte. Cur in Veteri Testamento, conjugium inter consanguineos concessum sit : in Novo prohibitum. Quod vir non nisi in forti ætate, non nisi nubilem uxorem ducat. De vitanda illicita et libidinosa pollutione. Quare mulier post partum, vel a viro corrupta, in oculo maneat, et ab ingressu templi absteineat. Qui in commistione prægnantis se polluunt, homicidæ sunt. Osee de eadem re. De commendatione castitatis. Joannes de eadem re. Quod expulso Adam, Deus paradysum munivit. Quod quia homo Deo rebellis exstitit, creatura ei prius subiecta, se illi opposuit. De amœnitate paradisi, quæ succum et vim terræ tribuit ut anima corpori. Cur Deus hominem talem fecit ut peccare posset. Quod homo non debet summa perscrutari ; cum nec infima valeat examinare. Quod homo nunc clarior fulget quam prius in cælo. Similitudo horti, ovis et margaritæ ad hominem. De commendatione humilitatis et charitatis quæ clariore cæteris virtutibus existunt.*

Deinde vidi velut maximam multitudinem viventium lampadarum, multam claritatem habentium ; quæ igneum fulgorem accipientes, serenissimum splendorem adeptæ sunt. Et ecce lacus multæ lati-

D tudinis et profunditatis apparuit, os velut os putci habens et igneum fumum cum multo fetore evomens de quo etiam teterrima nebula exhalans ad finem usque quasi visu imperceptibilem attigit, et in

quadam clara regione candidam nubem quæ de pulchra hominis forma plurimas stellas in se continens exierat, afflavit, et illam ac eandem hominis formam ex illa regione ejecit. Quo facto, lucidissimus splendor regionem illam circumdedit, et ita omnia elementa mundi, quæ prius in magna quiete constiterant, in maximam inquietudinem versa horribiles terrores ostenderunt. Et iterum audiui illum qui mihi prius locutus fuerat, dicente: Deum fideli devotione subsequentes, et in dilectione ejus digno amore ardentes, a gloria supernæ beatitudinis nullo impulsu injustitiæ terribi abstrahuntur, cum illi qui Deum fide attendunt: non solum ad majora non promoveantur, sed etiam ab iis quæ se habere fallaciter putant, justa examinatione dejiciantur. Quod et hæc maxima multitudo viventium lampadarum, multam claritatem habentium ostendit: quæ est plurimus exercitus supernorum spirituum in beata vita fulgentium, ac in multo decore et ornatu existentium, quoniam cum a Deo creati sunt: non superbam elationem arripuerunt, sed in divino amore fortiter perstiterunt. Nam ipsi igneam fulgorem accipientes, ita serenissimum splendorem adepti sunt, quia cum Lucifer cum suis superno Creatori rebellari conaretur, isti zelum Dei in casu illius et illi consentientium habentes, vigilantiam divinæ dilectionis induerunt, cum illi cæcitatem ignorantia qua Deum scire noluerunt, incurrerunt. Quomodo? In casu diaboli in illis angelicis spiritibus qui cum Deo in rectitudine perseveraverunt, maxima laus exorta est, quoniam illuminati visu perspicaciter agnoverunt quod Deus immobilis, sine ulla mutatione ullius mutabilitatis in potentia sua perseverat, ita quod a nullo bellatore superari poterit. Et ita in amore ejus exardescentes, et in rectitudine perseverantes, omne domicilium injustitiæ contempserunt.

Sed Lucifer qui ob superbiam suam de cœlesti gloria ejectus est, in initio creationis suæ talis ac tantus exstitit, quod nullum defectum nec in decore nec in fortitudine sua sensit. Unde cum decorem suum inspiceret, et cum vim fortitudinis suæ in semetipso consideraret, superbiam invenit, quæ ipsi promisit ut inciperet quod vellet, quia perficere posset quod incepisset. Et videns locum ubi se collocare posse putavit, ibi decorem et fortitudinem suam ostendere volens, in semetipso sic dicebat: Volo fulgere illic, quemadmodum et iste hic. Cui omnis acies ejus assensum dedi, dicens: Quod tu vis, hoc et nos volumus. Et cum in superbiam elatus illud perficere vellet quod cogitaverat, zelus Domini se extendens in ignea nigredine illum cum omni comitatu suo dejecit, ita quod ipsi opaci contra serenitatem quam habuerant, effecti sunt. Quid est hoc? Quia si Deus præsumptionem illorum non dejecisset, injustus esset, quoniam illos foveret qui in egritatem divinitatis dividere volebant; sed eos dejecit et impietatem eorum ad nihilum redegit, sicut etiam et omnes a conspectu claritatis suæ

A aufert qui se ipsi opponere conantur, ut servus meus Job ostendit, dicens: Lucerna impiorum extinguatur, et superveniet eis inundatio, et dolores dividet furoris sui. Erunt sicut paleæ ante faciem venti, et sicut favilla quam turbo dispergit (Job XXI). Quod dicitur, gloria superbientis nequitia ex falsa prosperitate, quasi lumen honoris in voluntate carnis illorum procedens qui Deum non timent (sed qui illum in perversa impietate spernunt, contemnentes scire quod nullus eum valcat expugnare, in igne ferocitatis suæ volentes exurere quæcunque adversantur): hæc in hora ultionis Dei velut terra conculcatur, et de superno judicio super eosdem impios cadet abjectio indignationis omnium quæ sub cœlo sunt, ita quod et Deo et hominibus molesti erunt. Unde quia Deus non sinit eos habere quod volunt, ideo undique dolore macerati in hominibus bacchantur per rabiem insanie suæ, cum ardent hoc possidere quod Deus non permittit eos deglutire. Et cum hoc modo a Deo recedunt, solis inutilibus rebus comparantur, ita quod nec in Deo nec in hominibus quidquam boni facere vellunt, de grano vitæ in prævidente oculo inspectionis Dei abscisi. Quapropter et hujusmodi contritioni traduntur, qui in tepido sapore iniqui rumoris dissipantur, cum supervenientem imbrem Spiritus sancti non suscipiunt.

Sed lacus ille multæ latitudinis et profunditatis qui tibi apparet, est infernus, latitudinem vitiorum et profunditatem perditionum, ut vides, in se continens; os etiam velut os putei habens, et igneam fumum cum multo fetore emittens; quia in voracitate sua submersionem animarum tenens, cum eis suavitatem et dulcedinem ostendit, eas ad perversionem tormentorum perversa deceptione perducit, ubi ardet ignis cum suffusione teterrima fumi et cum ebulliente mortifero fetore emanat; quoniam hæc dira tormenta diabolo et eum subsequentibus (qui se a summo bono avertunt, nec illud scire aut intelligere curaverunt) præparata sunt; unde et ab omni bono dejecti sunt, non quia illud nescierunt, sed quoniam illud in magna superbia contempserunt. Quid est hoc? In dejectione diaboli hæc exteriores tenebræ, omne genus pœnarum in se habentes positæ sunt; quia hi maligni spiritus, contra gloriam quæ ipsis præparata fuit, miseriam diversarum pœnarum susceperunt, et contra claritatem quam habuerunt densissimas tenebras induerunt. Quomodo? Cum superbus angelus ut coluber se sursum erexit, carcerem inferni accepit, quia esse non potuit ut ullus Deo prævaleret. Et quomodo conveniens esset, ut in uno pectore duo corda essent: sic nec in cœlo duo dii esse debuerunt. Sed quoniam idem diabolus cum suis superbiam præsumptionem arripuit, ideo lacum perditionis sibi paratum invenit. Sic et homines illi qui eos in actibus suis imitantur, participes pœnarum eorum secundum merita sua efficiuntur. Sed quadam animæ sunt quæ cumulum damnationis ha-

bentes, a scientia Dei projectæ sunt . et ideo infernales pœnas sine consolatione creptionis habebunt; quædam autem in oblivione Dei non existentes, sed in superioribus examinationibus purgationem peccatorum suorum in quibus prolapsæ sunt recipientes; tandem absolutionem vinculorum suorum sentiunt, ad requiem creptæ pervenientes. Quid est hoc? Gehenna iis obvia est qui Deum in oblivione cordis sui sine pœnitentia habent: cætera vero tormenta iis qui quamvis mala opera faciant, tamen in eis usque ad finem non perseverant, sed tandem ad Deum in gemitibus suis respiciunt. Quapropter fideles diabolum fugiant et Deum diligant, mala opera abjicientes et bona cum decore pœnitentiæ complentes, ut servus meus Ezechiel per me inspiratus hortatur, dicens: *Convertimini et agite pœnitentiam ab omnibus iniquitatibus vestris, et non erit vobis in ruinam iniquitas (Ezech. xviii)*. Quod dicitur: O vos homines qui hactenus in peccatis jacuistis: recordamini Christiani nominis vestri, convertentes vos ad viam salutis, et facite alia opera in fonte pœnitentiæ: qui prius fecistis multa scelera in multis vitiis, et ita a mala consuetudine vestra surgentes: non deprimet vos in ruinam mortis iniquitas illa in qua sorduistis, quia illam in die salvationis vestræ abjecistis. Unde etiam hoc modo gaudium angelorum super vos erit, quoniam a diabolo recessistis et ad Deum cucurristis, eum sic melius in bonis actibus cognoscetes, quam prius eum sciretis cum in irrisione antiqui seductoris fuistis. Quod vero de eodem lacu teterrima nebula exhalans ad finem usque quasi visu imperceptibilem attingit: hoc est quod de profundissima perditione diabolica fraus emanans serpentem virulentum, nefas fraudulentæ intentionis in se continentem ad decipiendum, hominem latenter invasit. Quomodo? Quia cum diabolus hominem in paradiso vidit, cum magna indignatione exclamavit, dicens: O quis assequetur me in mansione veræ beatitudinis? Et ita in semetipso sciebat quod malitiam suam quam in se habuit nondum in alia creatura compleverat, sed Adam et Evam puerili innocentiæ in horto deliciarum degere videns, cum magno astu extulit se ad eos decipiendum per serpentem. Quare? Quoniam serpentem magis assimilari sibi quam aliud animal intellexit; studuit ut in dolositate illius hoc occulte perficeret quod in forma sua aperte complere non posset. Unde cum Adam et Evam a vetita sibi arbore se avertere et anima et corpore conspexit, in semetipso intellexit eos ibi divinum præceptum habere, et quod in primo opere quod inciperent, ipsos facillime dejiceret. Nesciebat enim arborem illam vetitam esse nisi quod hoc secundum probationem dolosæ interrogationis suæ, et secundum responsa eorum agnovit. Quapropter in ipsa clara regione candidam nubem (quæ de pulchra forma hominis plurimas stellas in se continens exierat) per nebulam teterrimam afflavit, quoniam in eodem amœnitatis loco Evam innocentem animum

A habentem (quæ de innocente Adam omnem multitudinem humani generis in præordinatione Dei lucentem in suo corpore gestans sumpta fuerat) per seductionem serpentis ad dejectionem ejus diabolus invasit. Cur hoc? Quia sciebat mulieris mollitiem facilius vincendam quam viri fortitudinem; videns etiam quod Adam in charitato Evæ tam vehementer ardebat, ut si ipse Evam vicisset, quidquid illa Adæ diceret, Adam illud perficeret. Unde et diabolus illam et formam hominis ex illa regione ejecit, quin idem antiquus seductor Evam atque Adam de sede beatitudinis sua deceptione expellens in tenebras subversionis detrusit. Quomodo? videlicet Evam primum seduxit, ut ipsa Adæ blandiretur quo ei assensum præberet, quia ipsa citius Adam quam alia creatura ad inobedientiam perducere potuit; quoniam de costa illius facta fuerat. Quapropter mulier virum citius dejecit, cum ille eam non abhorrens, verba ejus facile assumit.

B
C
Verum et non puero sed perfecto viro scilicet Adæ perfecta mulier data est, ita etiam modo, cum vir in ætate perfecta fertilis est, perfecta ei mulier conjungenda est, velut cum arbor flores incipit emittere, debita cultura ei adhibenda est. Nam de costa insito calore et humore Adæ, Eva formata est, ac ideo nunc de fortitudine viri et de calore ejus semine suscepto mulier intendit prolem in mundum producere, vir enim seminator existit, mulier autem susceprix seminis est, unde et mulier sub potestate viri manet, quoniam ad duritia lapidis ad teneritudinem terræ est, ita etiam et fortitudo viri ad mollitiem mulieris. Quod autem prima mulier de viro formata est, hoc est conjunctio desponsationis mulieris ad virum. Et hoc sic intelligendum est, conjunctio ista non est vane neque in oblivione Dei exercenda, quia qui mulierem de viro tulit, conjunctionem istam bene et honeste instituit, videlicet carnem de carne formans. Quapropter ut Adam et Eva caro una exstiterunt; sic et nunc vir et mulier caro una in conjunctione charitatis ad multiplicandum genus humanum efficiuntur. Et ideo perfecta charitas in his duobus esse debet, quemadmodum et in illis prioribus. Adam enim uxorem suam culpam posset, quod ei consilio suo mortem intulit, sed tamen eam non dimisit quandiu in hoc sæculo vixit, quoniam illam sibi per divinam potentiam datam esse cognovit. Unde propter perfectam charitatem non relinquit homo uxorem suam, nisi propter rationabilem causam illam, quam sibi fidelis Ecclesia proponit. Nec omnino divisio in illis fiat: nisi ambo una mente in Filium meum voluerint respicere, sic in ardenti amore illius dicentes. Volumus mundum relinquere, et illum sequi, qui pro nobis passus est. Quod si hi duo in una devotione dissentiant ut mundum relinquunt, tunc se omnino ab invicem non separent, quia ut sanguis a carne separari non potest quandiu spiritus in illa manet, ita nec maritus nec uxor se ab invicem dividant, sed simul in una voluntate

ambulent. Sed si ibi in fornicatione prævaricatio legis aut in viro aut in muliere est, tunc aut a semetipsis, aut a sacerdotibus suis publicati, censuram spiritalis magisterii secundum quod justum est sustinebunt. Maritus autem de uxore et uxor de marito coram Ecclesia et prælatis ipsius de transgressione conjunctionis suæ secundum justitiam Dei conqueretur: non tamen ita ut maritus aut uxor aliam copulam quærat, sed ipsi aut simul in rectitudine conjunctionis permaneant, aut se ab hujusmodi conjunctione simul abstineant, juxta id quod eis per disciplinam ecclesiasticæ institutionis demonstratur, nec se viperea laceratione dilaniabunt, sed pura dilectione diligent, quoniam et vir et mulier esse non possunt nisi ista copulatione procreati, quemadmodum Paulus amicus meus testatur, dicens: *Sicut mulier de viro, ita et vir per mulierem: omnia autem ex Deo (I Cor. XII)*. Quod dicitur: Mulier propter virum creata est, et vir propter mulierem factus est; quoniam ut illa de viro, ita et vir de illa ne alterum ab altero discedat in unitate naturam suorum, quia in uno opere, unum operantur, quemadmodum aer et ventus opera sua invicem complicant. Quomodo? Aer a vento movetur, et ventus aeri implicatur, ita quod in ambitu eorum omnia virentia illis subdita sunt. Quid est hoc? Mulier viro et vir mulieri in opere filiorum cooperatur, unde maxima crimina ibi sunt, ubi fornicatio in diebus creationis filiorum divisionem facit, quoniam proprium sanguinem de fundamento loci sui vir et mulier ibi abscindunt, in alienum locum eum abijcientes. His certe fraudulentia diaboli et ira Dei relinquetur; quia fœdus illud prævaricati sunt quod ipsis Deus constituit. Quapropter, vae ipsis, quando peccata ipsorum eis non remittuntur. Sed quamvis vir et mulier in natis suis, ut ostensum est, sibi cooperentur, omnia tamen videlicet tam vir quam mulier et cæteræ creaturæ ex divina dispositione et ordinatione sunt, quoniam Deus ea secundum voluntatem suam fecit.

Aute incarnationem autem Filii mei, quidam in antiquo populo plurimas uxores secundum voluntatem suam simul habebant; quia nondum apertæ demonstrationis prohibitionem inde audierant, quam Filius meus in mundum veniens ostendit rectissimo ordine hujus copulationis in marito et uxore quando in hac vita spirarent secundum conjunctionem Adæ et Evæ propalatam, quoniam conjunctio hæc non secundum voluntatem hominis sed secundum timorem Dei exercenda est; quia melius est rectum conjugium juxta dispositionem ecclesiasticæ discretionis habere quam fornicationem appetere, cum tamen vos homines hoc negligentes, vestram libidinem non solum secundum homines sed etiam secundum pecora exerceatis. Fides autem recta et pura dilectio agnitionis Dei inter maritum et uxorem sit, ne semine eorum diabolica arte polluto divina ultio ipsos percutiat, cum se invicem mordentes dilaniant, et cum semina sua inhumane se-

cundum pertula tiam pecorum seminant. Unde cum invidia vipereo more eos cruciat et cum maculosa superfluitas seminis ipsorum absque timore Dei et absque humana disciplina in ipsis est; frequenter ad castigationem hujus perversitatis ipsorum recto judicio Dei, qui ex ipsis nascuntur ad contrarietatem in membris suis destituuntur et a prosperitate vitæ suæ dejiciuntur, nisi pœnitentiam illorum suscipiens, placabilem me istis ostendam. Nam qui in pœnitentia peccatorum suorum me invocaverint, pœnitentiam ipsorum propter amorem Filii mei suscipiam; quoniam qui digitum suum ad me pœnitendo levaverit, id est qui gemitum cordis sui ad me in pœnitentia extenderit, dicens: *Peccavi, Domine, coram te*; pœnitentiam illam mihi Filius meus ostendit, qui sacerdos sacerdotum est, quia pœnitentia quæ sacerdotibus in amore Filii mei offertur, purgationem peccatorum eam facientibus concedit. Unde pœnitentiam suam digne facientes a maxilla diaboli exeant homines, quoniam ille ha-mum divinæ potentie deglutire volens, juxta illam, suam fortiter vulneravit, ubi etiam nunc fideles animæ a perditione transeuntes ad salvationem perveniunt. Quomodo? Quia sacerdotes in altari invocatores nominis mei existentes, confessionem populorum suscipient, ubi eis remedium salutis demonstrabunt. Quapropter ut Deum placabilem habeant, semen suum in diversitate vitiorum non contaminent, quoniam qui in fornicatione vel in adulterio semen suum ejiciunt, filios suos qui hoc modo ex ipsis nascuntur negligentes reddunt. Quomodo? Qui puro limo lutum vel sterces admiscet, nunquid vas stabile facit? Sic qui semen suum in fornicatione vel adulterio contaminat, nunquid filios fortitudinis gignit? Sed multi ex iis in diversitate morum ac medullarum suarum laborant, multi autem ex eis prudentes et ad sæculum et ad Deum efficiuntur. Et cum his cœlestis Jerusalem impletur, cum ipsi vitia deserentes et virtutes amantes in castitate ac in magnis laboribus filium meum imitantur, martyrium ipsius in corpore suo secundum passibilitatem suam gestantes. Ubi autem infantes de homine nasci nolo, ibi viriles vires seminis aufero, ne in ventre matris coaguletur; quemadmodum etiam terræ fructiferas vires denego, ubi hoc justo judicio meo facere volo. Sed quid miraris, o homo, quod in adulteriis et in cæteris hujusmodi criminibus infantes nasci permitto? judicium meum justum est. Nam a lapsu Adæ non inveni in humano semine justitiam quæ in eo esse debuit, ubi eam diabolus in gustu pomi fugaverat, idcirco nisi Filium meum in mundum sine ullo peccato de virgine natum, quatenus in sanguine suo cui nulla pollutio carnis inerat, diabolo spolia illa quæ in homine rapuerat auferret.

Nam nec homo conceptus in peccato, nec angelus tegumen carnis non habens hominem in peccatis jacentem et corporali gravedine laborantem, a diabolica potestate eripere potuit, præter illum qui sine peccato veniens et corpus mundum sine pec-

cato habens, cum sua passione liberavit. Unde homines quavis in peccatis nati sint, tamen eos ad supernum regnum colligo, cum illud fideliter quaerunt. Electos enim meos nulla perversitas mihi abstrahere potest, ubi Sapientia testatur, dicens: *Iustorum animæ in manu Dei sunt, et non tanget illos tormentum mortis* (Sap. 11). Quod dicitur. Illorum qui viam rectitudinis complectuntur, animæ cum devoto affectu in operibus superni auxiliatoris sunt: ita ut propter bona opera quibus cælum in altitudine justitiæ attendunt, non confringat illos cruciamentum perditionis, quia verum lumen eos in timore et in amore Dei pascit. Sed postquam Adam et Eva de loco amœnitatis expulsi sunt, opus concipiendi et pariendi filios in semetipsis cognoverunt, et ita de inobedientia sua in mortem cadentes, dulcedinem peccati conceperunt, cum se posse peccare cognoverunt. Sed ipsi hoc modo rectam constitutionem meam in libidinem peccati vertentes, cum commotionem venarum suarum non in dulcedine peccati, sed in amore filiorum scire deberent eam diabolica suggestione in libidinem dederunt, quia innocentiam genituræ suæ perdentes, illam in peccatum miserunt. Unde, quoniam hoc non sine diabolica persuasione peractum est, idcirco et idem diabolus ad hoc opus jacula sua emisit, ne sine suggestione ipsius perficiatur, cum dixit: *Mea fortitudo in conceptu hominum est, idcirco homo meus est. Et videns quod homo particeps poenarum suarum esse debuit, quia ei consenserat, iterum in semetipso dicebat: Fortissimo Deo omnes iniquitates contrariæ sunt, quoniam omnino injustus non est. Et hoc idem deceptor in corde suo maximum sigillum posuit, videlicet quod homo qui sibi sponte consenserat, ipsi autem non posset. Quapropter secretum consilium in me fuit ut Filium meum ad redemptionem hominum mitterem, quatenus cælesti Jerusalem redderetur homo. Et huic consilio nulla iniquitas resistere potuit, cum Filius meus in mundum veniens, omnes ad se collegit qui ipsum audire et imitari peccata deserendo volebant. Ego enim justus et rectus sum nullam volens iniquitatem, quam tu, o homo, amplecteris cum te malum posse facere cognoscis. Nam Lucifer et homo, in initio creationis suæ, mihi rebellare tentaverunt, et stare non potuerunt; de bono cadentes et malum eligentes. Lucifer autem totum malum comprehendit et omne bonum abiecit, nec illud omnino gustavit sed in morte cecidit. Adam vero bonum gustavit cum obedientiam suscepit; sed malum concipivit, et in concupiscentia sua illud perfecit, cum inobediens Deo exstitit. Quod quare factum sit: non est a te, o homo, perquirendum, vel quid ante constitutionem sæculi fuerit, vel quid post novissimum diem futurum mortalium homo scire non potest, sed solus Deus hec novit: nisi quantum illi electos suos Deus scire permittit. Sed et fornicatio illa quæ se communem hominibus facit, abominabilis coram me est, quia ab initio masculinum et fe-*

minum in honestate, et non in turpitudine constituit. Unde illi hypocritæ qui dicunt sibi licitum esse secundum appetitum pecorum fornicari cum quocunque voluerint, indigni oculis meis sunt, quoniam honorem et altitudinem rationalitatis suæ despicientes in pecora respiciunt, et se illis similes faciunt: vix illis qui sic viventes, in hac turpitudine perseverant.

Nec etiam volo ut notitia sanguinis in conjugio se commisceat, ubi ardor amoris in consanguinitate nondum attenuatus est; ne impulsens amor in recollectione consanguinitatis ibi oriatur, sed sanguis alienæ stirpis conveniat: qui jam nullam notitiam consanguinitatis in se ardere sentit, quatenus humana disciplina in opere suo sit. Quia lac semel vel bis coctum saporem suum non perdidit, cum septima vel octava vice coagulatum et coctum vires suas deferens jam delectabilem saporem non nisi in necessitate habeat. Et ut notitia consanguinitatis in propria conjuge nescienda est, ita etiam et notitia consanguinitatis prioris conjugis in aliena copula abhorrenda est; nec se homo ad hujusmodi copulam conjungat, sicut et Ecclesia per doctores suos prohibet qui ipsam in multa sollicitudine et honore stabilierunt. Quod autem in Veteri Testamento homines in consanguinitate sanguinis sui præcepto legis conjuncti sunt, hoc propter duritiam illorum factum est, ut invicem pacem haberent, et ut tam firma charitas in eis esset: ne tribus divisæ conjunctioni gentilium se miscentes foedus meum infringerent, usque dum illud tempus venit in quo Filius meus plenitudinem charitatis afferens, conjunctionem consanguinitatis carnalis copulæ in alienam prosapiam cum pudore verecundiæ transtulit. Unde quoniam sponsus ejusdem Filii mei vinculum timoris mei et rectam justitiam in sancto baptismo modo suscepit, idcirco etiam hujusmodi consanguinitatis conjunctio nunc a se longe sit, quia fornicatio sine verecundia et sine moderatione libidinis in amplexibus viri et mulieris in noto sanguine magis quam in alieno ad turpe opus accenderetur. Ego enim opus istud per hunc hominem edissero: cui illud in homine ignotum est, et qui sermonem istum non ab homine sed a scientia Dei accepit. Sed quid nunc? Cum autem masculus in forti ætate est, ita quod venæ illius sanguine plenæ sunt, tunc fertilis in semine suo est, tunc mulierem in desponsatione legitimæ institutionis sibi accipiat, quæ etiam in ferventi ætate existens semen illius cum verecundia suscipiat, et illi prolem in via rectitudinis gignat. Sed vir ante annos fortitudinis suæ semen suum in superfluitate libidinis non ejiciat, quia hoc probatio peccati suggerente diabolo est, si semen suum in concupiscentia libidinis seminare tantaverit, antequam ipsum semen rectam coagulationem in fervente calore habere possit. Et cum vir jam fortissimus in generationis opere est, tunc vires suas secundum quod potest in illo tempore non exerceat,

quoniam, si tunc ad diabolum respicit, opus diabolicum operatur, corpus etiam suum contemptibile faciens, quod omnino illicitum est. Vir autem secundum quod enim humana natura docet, in fortitudine calor et in abundantia seminis sui rectum iter in uxore sua querat; et hoc cum humana disciplina ob studium filiorum faciat. Sed nolo ut idem opus fiat in separatione mulieris cum jam fluxum sanguinis sui patitur: quod est apertio occultorum membrorum uteri ejus, ne fluxus sanguinis ejus susceptum semen maturum effundat, et ita semen effusum pereat; se enim tunc mulier in dolore et in carcere positam videt: portionem scilicet doloris partus sui tangens, sed hoc tempus doloris in muliere non damno; quoniam illud Evæ dedit quando in gustu pomi peccatum concepit, unde et mulier in hoc tempore in magnâ misericordie subsidio levanda est; ipsa autem se contineat in absconso disciplina; non autem ita ut in abscissu templi mei se arceat, sed fidei permissione ipsum in officio humilitatis pro salute sua ingrediatur. Quia autem sponsa Filii Dei semper integra est, vir, apertis vulneribus, si integritas membrorum ejus in tactu percussione divisa est, templum meum nisi cum timore magnæ necessitatis non intrabit ne videatur, sicut integra membra Abel, qui templum Dei fuit, Cain frater suus crudeliter fregit. Sed et mulier cum prolem pepererit, fractis oculis membris suis, templum meum non nisi secundum legem per me sibi datam ingrediatur; quatenus sancta sacramenta ejusdem templi mei ab omni pollutione et dolore viri et mulieris inviolabilia sint, quia Filium meum purissima virgo genuit: quæ integra absque ullo vulnere peccati fuit. Locus enim qui in honore Unigeniti mei consecratus est, integra omni corruptione livoris ac vulneris esse debet, quoniam idem unigenitus meus integritatem virginis partus in se novit; unde et mulier quæ integritatem virginitalis suæ cum viro corrupta, in livore plagæ suæ qua corrupta est ab ingressu templi mei se contineat, usque dum plaga vulneris ipsius sanetur, secundum quod ecclesiastica disciplina ipsi de eadem causa certissime demonstrat. Nam cum Filio meo in ligno crucis sponsa ipsius conjuncta fuisset, ipsa, usque dum Filius meus discipulis suis præcepit ut veritate Evangelii per totum mundum disseminarent, in occulto se continuit, ac deinde aperte surrexit et gloriam sponsi sui in generatione spiritus et aquæ palam prædicavit. Sic et virgo, quæ viro conjungitur, faciat cum pudica scilicet verecundia usque ad tempus illud quod sibi ecclesiastica censura proponit; in occulto maneat, et hoc peracto de occultatione sua se transferens ad dilectionem sponsi sui, aperte procedat.

Nolo etiam ut prædictum opus viri ac mulieris exerceatur cum jam radix infantuli in muliere posita est, ne coagulatio infantuli superfluo et perduto semine polluat usque ad purgationem partus

A ipse, quod iterum ob amorem filiorum in rectitudine et non in petulantia fieri non prohibetur. Sic genus humanum in procreatione sua in honestate humanæ disciplinæ procedere positum est: et non sicut vaniloquium stultorum hominum clamat dicentium sibi licitum esse libidinem suam secundum voluntatem suam exercere, dicentes: Quomodo possumus nos tam inhumane continere? O homo, si respicis ad diabolum, ipse te ad omne malum excitat et mortifero veneno suo interficit; si autem ad Deum oculos levas, ipse tibi adiutorium præbet et te castum facit. Nonne in opere tuo magis libidinem quam castitatem appetis? Mulier viro subjecta est in qua ipse semen suum seminet, sic etiam terram operatur ut fructum afferat. Nunquid vir terram operatur, ut spinas et tribulos gignat? Nequaquam, sed ut dignum fructum det. Ita etiam hoc studium hominis in amore filiorum et non in petulantia libidinis esse debet. Ergo, o homines, plorate et ululate ad Deum vestrum quem tam frequenter in peccatis vestris contemnitis, cum in pessima fornicatione semen vestrum ejicitis; ibi non solum fornicatores, sed etiam et homicidæ existentes, quia respectum Dei abjicitis et libidinem vestram secundum voluntatem vestram completis. Unde etiam diabolus in hoc opere semper persequitur vos, sciens quod magis concupiscentiam vestram appetitis quam gaudium filiorum inspicitis. Audite ergo qui in turribus ecclesiæ estis. In fornicatione vestra nolite me accusare, sed vosmetipsos inspicite; quoniam, cum ad diabolum curritis me contemnescentes, illicita opera facitis, et ideo casti esse non vultis, ut servus meus Osee de contaminato populo loquitur, dicens: *Non dabunt cogitationes suas ut revertantur ad Deum suum, quia spiritus fornicationis in medio eorum, et Deum non cognoverunt (Ose. v, 4)*. Quod dicitur: *Maligni homines Deum non cognoscentes faciem cordis sui abscondunt, non convertentes eam in diversis involutionibus machinationis suæ ut redeant ad veram claritatem, perspicaci scilicet oculo non discernentes quæ Dei sunt, sed malum in semetipsis nutriunt; quoniam afflatio petulantis immunditatis per diabolicam suggestionem viridem fortitudinem quam in se habere deberent emollit, non sinens eos ut in Deum bonam conscientiam suam ponant, cum adversarius ipsos a vita felicitatis avertit. Sed nunc ad amantissimas oves meas quæ in corde meo plantatæ sunt me convertam, semen castitatis existentes; virginitas enim per me plantata est, quia etiam Filius meus de virgine natus est. Et ideo virginitas est pulcherrimum pomum inter omnia poma convallium, et magna persona in omnibus personis quæ in palatio indigentis regis sunt, quoniam ipsa præcepto legis subdita non est, quia unigenitum meum nudo edidit. Quapropter audiant qui Filium Dei sequi volunt in innocentia liberæ castitatis et in separatione mœrentis viduitatis; quoniam nobilior est virginitas non polluta*

ab initio quam virilitas oppressa virili jugo, cum tamen post dolorem suum in quo virum suum perdidit, virginitatem subsequitur: Filius enim meus plurimos dolores in corpore suo pertulit et mortem crucis subiit; unde et vos in amore istius multas angustias patiemini, cum in vobismetipsis superabitis quod in libidine peccati ex gusto pomi seminatum est; sed tamen ibi ab incendio libidinis effluentes rivulos in semine vestro sustinentes, cum tam casti esse non potestis quin fragilitas humanæ debilitatis se latenter ostendat in vobis; in illo labore passionem Filii mei imitari debetis, cum vobismetipsis resistitis ardentem flammam libidinis, videlicet in vobis exstinguentes et alia sæcularia quæ mundi sunt, scilicet iram, superbiam, luxuriam, et cætera hujusmodi vitia cohibentes, atque victoriam istam magno certamine perficientes. Unde tunc prælia ista magno decore et multo fructu clariora super solem et dulciora super aromatatum suavitatem coram me apparent; quæ unigenitum meum in doloribus ejus imitamini cum ardentem libidinem tam forti certamine in vobis conculcatis. Et cum sic perseveratis, multam gloriam inde in cælesti regno consequimini. O vernantissimi flores, angeli mei, in vestro certamine admirantur quod mortem evaditis, quod in venenoso luto mundi polluti non estis cum tamen carnale corpus geratis, illud hoc pacto conculcantes, quod gloriosi in consortio eorum eritis, quoniam secundum similitudinem ipsorum impolluti apparetis, ideo gaudete cum sic perseveratis, quia tunc vobiscum sum, cum me fideliter suscipitis et vocem meam cum gaudio cordis vestri adimpletis, quemadmodum in secreta visione Joannis dilecti mei ostendo, dicens: *Ecce sto ad ostium et pulso: si quis audierit vocem meam, intrabo ad illum et cenabo cum illo, et ipse mecum* (Apoc. iii). Quod dicitur: Vos qui me salvatorem vestrum fideliter amatis, videte quia vobis succurrere volens expecto ad tabernaculum cordis vestri, considerans quid conscientia vestra in scrinio cordis sui continet, et cum inspiratione recordationis mentis vestræ spiritum vestrum ad apertionem susceptionis bonæ voluntatis commoueo. Quod si tunc fidele cor percipit sonitum amoris mei, conjungo me ad ipsum amplectens eum, indelicentemque cibum capiens eum illo, cum ipse suavem gustum in bonis operibus semetipsum mihi præbet, ita et ipse cibum vite in meipso percepturus est, quoniam illud amat: quod iustitiam desiderantibus vitam offert. Sed, ut vides, Adam et Eva de paradiso expulsis, lucidissimus splendor eandem regionem circumdedi; quoniam illis ob transgressionem suam locum amœnitatis exeuntibus, potentia divinæ majestatis omnem maculam totius contagionis ab eodem loco sequestrans cum ita sua claritate munivit, ne amodo ulla contrarietate tangeretur, ostendens etiam quod transgressio illa quæ in eo facta fuerat quandoque clementer et misericorditer abolenda esset. Et ita

A omnia elementa mundi quæ prius in magna quiete constiterant, in maximam inquietudinem versa, horribiles terrores ostenderunt; quia creatura illa quæ ad servitatem hominis creata fuerat, nec ullam adversitatem in se senserat (homine inobedientiam capescente et Creatori suo facto inobediente) tranquillitatem suam reliquit, et inquietudinem suscepit, maximas et plurimas contrarietates hominibus inferens ut homo seipsum ad deteriora flexerat; per illam corceretur. Quid hoc? Quia homo in loco deliciarum Deo rebellis exstitit, ideo et creatura illa quæ homini in servitio subjecta fuit, se homini opposuit. Et paradisi est locus amœnitatis, qui floret, in viriditate florum, et herbarum, et delicias omnium aromatum, repletus optimis odoribus, dotatusque in gaudio beatarum animarum, dans fertilissimam fecunditatem aridæ terræ, quia fortissimam vim terræ tribuit, velut anima corpori vires præbet, quoniam paradisi in umbra et in perfitione peccatorum non obscuratur. Quapropter audite et intelligite me vos qui in cordibus vestris dicitis: Quid sunt hæc? et cur sunt hæc? O cur tam stulti estis in cordibus vestris qui ad imaginem et similitudinem Dei facti estis? Quomodo tam magna gloria et tantus honor qui vobis datus est, posset esse sine probatione: cum tamen aurum quod quasi nihil est et aliquid inane, debeat in igne probari, et pretiosi lapides in purgatione poliri, et hujusmodi omnia in omnibus perquiri? Ergo, o stulti homines, hoc quod ad imaginem et similitudinem Dei factum est, quomodo sine probatione posset subsistere? Nam homo super omnem creaturam examinandus est, et ideo per omnem creaturam probandus est. Quomodo? Spiritus per spiritum probandus est, caro per carnem, terra per aerem, ignis per aquam, pugna per pacem, bonum per malum, pulchritudo per deformitatem, paupertas per divitias, dulcedo per amaritudinem, sanitas per infirmitatem, longum per brevem, durum per molle, altitudo per profunditatem, lux per tenebras, vita per mortem, paradisi per pœnas, cæleste regnum per gehennam, et terrena cum terrenis, cælestia cum cælestibus. Sic homo in omni creatura probatus est, videlicet in paradiso, in terra et in inferno: postea collocatus est in cælo. Aperte enim videtis pauca de multis, quæ ante oculos vestros abscondita sunt. Et cur deriditis ea quæ recta, plana, et justa, ac bona in omnibus bonis coram Deo sunt? Quare his indignamini? Deus justus est; sed genus hominum in prævaricatione præceptorum Dei injustum est, cum sapientius Deo esse contendit. Nunc dic mihi, o homo, quid putas te fuisse cum nondum eras in anima et corpore? Tu vero nescis quomodo creatus sis. Sed nunc, o homo, cælum et terram vis perscrutari, et iustitiam eorum in constitutionem Dei dijudicare, et summa dignoscere; cum nec infima valeas examinare, quia nescis quomodo vivas in corpore, vel quomodo exuaris a corpore. Qui te in primo homine creavit, ille hæc omnia prævidit.

Sed item mitissimus Pater misit Unigenitum suum mori pro populo, ut hominem a diabolica potestate liberaret. Et sic homo liberatus fulget in Deo, et Deus in homine; consortium homo cum Deo habens, fulgentiorem claritatem quam prius haberet, possidet in cœlo. Quod non fuisset, si Filius Dei carnem non induisset, quoniam, si homo in paradiso permansisset, Filius in cruce passus non fuisset. Sed cum homo per callidum serpentem deceptus est, Deus in vera misericordia tactus, Unigenitum suum in purissima virgine incarnari voluit, atque ita post ruinam hominis elevate sunt plurimæ virtutes in cœlo fulgentes, veluti est humilitas regina virtutum, quæ in virgineo partu floruit, ut etiam cæteræ virtutes quæ electos Dei ad cœlestia perducent. Nam cum ager multo labore colitur, multum fructum profert, ut in humano genere ostensum est; quia post ruinam hominis, plurimæ virtutes ad sublevationem ejus surrexerunt. Sed, o homines, vos gravati corporali pondere, non videtis illam magnam gloriam quæ vobis sine macula et sine ulla indignatione in plena justitia Dei præparata est, quam nullus auferre potest; prius enim quam fabri a mundi constituta fuisset, hæc omnia Deus in vera justitia præviderat. Unde, o homo, similitudinem hanc considera.

Dominus qui in multo studio hortum facere vult, primitus aptum locum horti ponit, ac deinde locum ejusque plantationis disponens, fructum bonarum arborum utilitatem, saporem, odorem habentium et diversorum generum aromata considerat. Et sic Dominus magnus et profundus artifex quamque plantationem suam in eo disponit, ut bene discerni in utilitate sua possit, ac deinde cogitat quanta munitione eum circumdet, ut nullus inimicorum plantationem ejus dissipare valeat. Tunc etiam pigmentarios suos constituit, qui eundem hortum rigare sciant et qui fructum ejus colligant, et exinde diversa pigmenta comitiant. Quapropter, o homo, diligenter considera, quia, si Dominus ille prævidet quod hortus suus nullum fructum nec ullam utilitatem proferens destruendus est, quare tunc tantus et tam profundus artifex hortum illum tam magno studio et tam magnis laboribus extruit, plantat, rigat et munit? Audi igitur et intellige. Deus qui sol justitiæ est, splendorem suum super lutum quod prævaricatio hominis est misit; et splendor ille in multa claritate resplenduit, quoniam lutum illud valde scædum et opacum fuit. Sol enim in sua claritate effulsit, et lutum in sua sceditate putruit; unde sol majore delectatione a videntibus ampectebatur, quam si lutum ei appositum non esset. Sed sicut lutum ad similitudinem solis scædum est, sic etiam transgressio hominis ad justitiam Dei iniqua est. Unde justitia, quia pulchra est, diligenda est; et iniquitas, quoniam scæda est, odienda. In hanc sceditatem cecidit ovis Domini qui hortum plantaverat. Et hujusmodi ovis per consensum suum, non per Domini ignaviam a Domino

A sublata est; quam postea Dominus multo studio et justitia requisivit. Quapropter tunc chorus angelorum in maximo gaudio illuminatus est, cum hominem angeli in cœlo viderunt. Quod hoc? Cum innocens agnus in cruce suspensus est, elementa tremuerunt, quia nobilissimus virginis filius de manibus homicidarum corporaliter occisus est. In cujus morte perdita ovis ad pascua vitæ reportata est. Nam antiquus persecutor, postquam vidit quod ovem illam propter sanguinem innocentis agni quem agnus in remissionem peccatorum hominum effuderat perdere debuit, tunc primum cognovit quis agnus ille esset, quoniam prius scire non potuit, quomodo cœlestis agnus sine virili semine et sine ulla concupiscentia peccati de virgine in obumbratione Spiritus sancti incarnatus est; idem enim persecutor in initio creationis suæ in flatu superbix erexit se, in mortem seipsum præcipitans, et hominem de gloria paradisi dejiciens, cui Deus in potestate sua resistere noluit, sed eum in humilitate per filium suum superavit. Et quia Lucifer justitiam Dei contempsit justo judicio Dei, incarnationem unigeniti Filii Dei scire non potuit. Nam in hoc abscondito consilio perdita ovis ad vitam reportata est. Unde, o rebelles homines, cur tantam duritiam assumitis? Deus hominem deserere noluit, sed Filium suum ad salvationem ejus misit; quoniam sic Deus caput superbix in antiquo serpente contrivit. In ereptione enim hominis de morte inferni claustrum suum aperuit, Satana clamante: *Væ, væ! quis me adjuvabit?* Sed et omnis diabolica turba in fremitu magno seipsam decerpit, admirans quæ tanta potestas esset, cui ipsa cum principe malitiæ resistere non posset, cum sibi fideles animas auferri videret. Sic homo super cœlos elevatus est; quia Deus in homine, et homo in Deo per Filium Dei apparuit. Idem etiam Dominus qui ovem perdidit, sed eam tam gloriose ad vitam reduxerat, pretiosam margaritam in eadem similitudinem habuit, quæ perdita in multas sordes incidit. Sed ipse eam ita in sorde jacere non permittens eam quæsit, et inventam gaudenter extraxit, et de sorde in qua jacuerat, extractam ita expurgavit: ut aurum in fornace purgari solet et eam in pristinum honorem majori gloria reparavit. Nam Deus hominem creavit, sed ipse diabolica persuasionem in mortem corruit; de qua eum Filius Dei per sanguinem suum eripuit, et eum ad cœlestem honorem gloriose perduxit. Quomodo? In humilitate et charitate. Humilitas enim Filium Dei de virgine nasci fecit, ubi ipsa humilitas nec in maris amplexibus, nec in curiositate carnis, nec in divitiis terrenis, nec in aureis ornamentis, nec in sæcularibus honoribus inventa est, sed Filius Dei in præsepio jacuit, quia mater ejus pauperula fuit. Et humilitas semper gemit, plorat et omnia crimina interimit: quod opus ipsius est. Unde quisquis diabolum vult expugnare, se munit et armet humilitate, quoniam Lucifer tam valde fugit, et velut coluber se coram ea in caver-

nam abscondit, quia ubi ipse illum apprehenderit, A
eum quasi fragillimum flumen citius frangit. Charitas
quoque unigenitum Dei Filium in sinu Patris in
cælo continet et eum in uterum matris in terram
demisit, quoniam ipsa nec peccatores nec publica-
nos spernit, sed omnes salvare intendit. Quapropter
et fontem lacrymarum ab oculis fidelium sæpius
educens duritiam cordis emollit. In hoc humili-
tas et charitas clariores cæteris virtutibus sunt;
quoniam humilitas et charitas sunt velut anima et
corpus, quæ fortiores vires cæteris viribus
animæ et membris corporis habent. Quomodo?
Humilitas est quasi corpus et charitas velut anima
nec ab invicem separari possunt sed simul operan-

tur, sicut nec anima nec corpus disjungi valent
et sibi cooperantur, quandiu homo in corpore
vivit. Et sicut animæ et corpori diversa membra
corporis secundum vires suas subjecta sunt, ita
etiam humilitati et charitati cæteræ virtutes se-
cundum justitiam suam cooperantur. Et ideo, o
homines, ad gloriam Dei et pro salute vestra hu-
militatem et charitatem sectamini: cum quibus
armati diabolicas insidias non timebitis, sed in-
doficientem vitam possidebitis. Unde quicumque scien-
tiam in Spiritu sancto et pennas in fide habet, ad-
monitionem meam non transgredietur sed eam in
gustu animæ suæ amplectendo percipiat.

VISIO TERTIA.

SUMMARIUM. — Quod per visibilia et temporalia ea quæ invisibilia sunt et æterna manifestantur. De firma-
mento ad similitudinem ovi facto. De lucido igne et umbrosa pelle. De positione solis et trium stellarum.
De ascensu solis. De descensu ejusdem et quid significet. Verba actus apostolorum ad idem. De primo vento
et turbinibus ejus. De secundo vento et turbinibus ejus. De tenebroso igne, et sonitu, et de acutis lapidibus.
De purissimo æthere et positione lunæ et duarum stellarum. De positione aliarum stellarum. De ter-
tio vento et turbinibus ejus. De aquoso aere et alba pelle. De quarto vento et turbinibus ejus. De arenoso
globo terræ. Verba David ad eandem rem. De terræmotu et quid significet. De maximo monte inter aequi-
lonem et orientem. De iis qui perversa arte in creaturis futura scrutantur. Verba Evangelii. Quantitas
diabolus hominibus illudit per magicam artem. Parabola de eadem re. Cum salus hominis et utilitas
completa fuerit, sæculum mutabitur. Verba Job ad eandem rem. Verba Dei de eodem. Quod Deus augeat
in stellis et in cæteris creaturis amplius tolerare non vult. De similitudine et contumacia hominis. Simi-
litudinem de ludo, et cerco, et lupo. Comparatio de medico. Verba Joannis.

Post hæc vidi maximum instrumentum, rotun-
dum et umbrosum secundum similitudinem ovi
superius aretum et in medio amplum, ac inferius
constrictum; in cujus exteriori parte per circui-
tum lucidus ignis fuit quasi pellem umbrosam sub
se habens. Et in igne illo erat globus rutilantis
ignis tantæ magnitudinis, ut instrumentum totum
ab eo illustraretur, super se tres faculas sursum
ordinate positas habens, quæ suo igne eundem glo-
bum ne laboretur continebant, et globus ille se ali-
quando sursum extulit et plurimus ignis ei occurrit,
ita quod exinde flammam suas longius produxit, ac
se aliquando deorsum inflexit, multumque frigus ei
obviam venit: quapropter flammam suas citius sub-
duxit. Sed et de igne illo qui instrumentum cir-
cumdederat flatus quidam cum suis turbinibus ex-
iebat, et de pelle illa quæ sub eo jacebat alius fla-
tus cum turbinibus suis ebulliebat, qui se in ipso
instrumento hac et illac diffundebat. In eadem
quoque pelle quidam tenebrosus ignis tanti horro-
ris erat quod cum intueri non valebam, qui totam
pellem illam sua fortitudine concutiebat plenus
sonituum, tempestatum et acutissimorum lapidum
majorum et minorum. Qui dum sonitum sum-
elevaret, ille lucidus ignis, et venti, et aer commo-
vebantur, ita quod fulgura sonituum ipsum prævene-
runt, quia ignis ille, primum commotionem ejus-
dem sonitus in se sentiebant. Sed sub eadem pelle
purissimus æther erat sub se nullam pellem habens;
in quo etiam globum quemdam candentis ignis plu-
rime magnitudinis cernebam,

B las sursum apparenter positas habentem ipsumque
globum ne modum cursus sui excederet continen-
tes et in eodem æthere multæ et claræ spheræ ubi-
que positæ fuerant; in quas idem globus interdum
se aliquantulum evacuans claritatem suam emisit,
et ita sub præfatum rubeum ignemque globum
recurrens, et ab eo flammam suas restaurans: ite-
rum illas in easdem spheras efflavit. Sed et ab ipso
æthere quidam flatus cum suis turbinibus crumpe-
bat; qui se in præfatum instrumentum ubique di-
latabat. Sub eodem autem æthere, aquosum aerem
videbam albam pellem sub se habentem qui se hac
et illac diffundens, omni instrumento illi humorem
dedit. Qui dum se interdum repente congregaret,
repentinam pluviam multo fragore emisit; et dum
se leniter diffudit, blandam pluviam leni motu effu-
dit. Sed et ex eo quidam flatus cum turbinibus suis
exiens, per prædictum instrumentum se ubique ex-
pandit. Et in medio istorum elementorum quidam
arenosus globus plurimæ magnitudinis erat: quem
eadem elementa ita circumdederant, quod nec hæc
nec illac dilabi poterat. Sed dum interdum eadem
elementa cum prædictis flatibus se invicem concu-
terent, eundem globum sua fortitudine aliquantu-
lum moveri compellebant. Et vidi inter aequilonem
et orientem velut maximum montem, qui versus
aquilonem multas tenebras et versus orientem mul-
tam lucem continebat; ita tamen quod nec lux illa
ad tenebras, nec tenebræ ad lucem pertingere pote-
rant. Audivique iterum vocem de cælo mihi dicentem:

al cognitionem et honorem nominis sui creavit, non solum autem ea quæ visibilia et temporalia sunt in ipsis ostendens, sed etiam illa quæ invisibilia et æterna sunt in eis manifestans. Quod et visio hæc quam cernis demonstrat. Nam hoc maximum instrumentum quod vides rotundum et umbrosum secundum similitudinem ovi superius arctum, et in medio amplum ac inferius constrictum, declarat fideliter omnipotentem Deum in majestate sua incomprehensibilem, et in mysteriis suis inæstimabilem, et spem omnium fidelium existentem, cum prius homines rudes et simplices in actibus suis essent, postea in veteri ac nova lege instructiores se mutuo molestant et affligunt, et tandem circa finem mundi multas ærumnas in angustiis suis passuri sunt.

In ejus exteriori parte per circuitum lucidus ignis est, quasi pellem umbrosam sub se habens: designat quod Deus illos qui extra veram fidem sunt ubique per ignem ultionis suæ exurit; eos vero qui intra fidem catholicam manent, ubique per ignem consolationis suæ purificat; ita diabolicæ perversitatis tenebrositatem prosternens, ut et factum est cum diabolus a Deo creatus se Deo opponere volens in perditionem devictus corrui. Et in igne isto est globus rutilantis ignis tantæ magnitudinis, ut instrumentum totum ab eo illustretur; qui splendore claritatis suæ ostendit quod in Deo Patre est ineffabilis unigenitus ejus sol justitiæ gloriæ ardentis charitatis habens, tantæque gloriæ existens, ut omnis creatura a claritate lucis ejus illuminetur, super se tres faculas sursum ordinate politas habens, quæ suo igne globum ne labatur continent, videlicet sua administratione trinitatem omnia continentem et demonstrantes quod Filius Dei de cælo ad terras descendens, angelis in cælestibus relictis hominibus etiam qui in anima et corpore subsistunt cælestia manifestavit, qui claritatis ejus beneficio ipsam glorificantes: omne noxium errorem abjiciunt, cum eum verum Dei Filium de vera virgine incarnatum magnificavit, postquam ipse eum angelus prænuñtavit, et postquam homo in anima et corpore vivens eum fidei gaudio suscepit.

Quapropter et idem globus se aliquando sursum elevat plurimusque ignis ei occurrit, ita quod exinde flammam suas longius producit: significans quia, ubi tempus illud venit quod Unigenitus Dei pro redemptione et sublevatione humani generis per voluntatem Patris incarnari debuit, Spiritus sanctus in virtute Patris superna mysteria in beata Virgine mirabiliter operatus est, ita quod eodem Filio Dei in virginali pudicitia secunda virginitate mirificum fulgorem dante, virginitas gloriosa effecta est. Quoniam in nobilissima virgine, summe desiderabilis incarnatio demonstrata est. Et ita etiam se aliquando deorsum inclinat, multumque frigus ei obviam venit; quam ob causam flammam suas citius subducit, declarans quoniam idem Unigenitus Dei ex virgine natus, et ita ad paupertatem hominum

A misericorditer inclinatus, plurimis miseriis ipsi occurrentibus multas corporales angustias sustinens, cum se mundo corporaliter ostenderat, de mundo transiens ad patrem rediit discipulis etiam ipsius astantibus, quemadmodum scriptum est: *Videntibus illis, elevatus est, et nubes suscepit eum ab oculis eorum* (Act. 1). Quod dicitur: Filiis Ecclesiæ in interiori scientia cordis sui Filium Dei suscipientibus: sanctitas corporis ejus elevata est in potentia divinitatis ipsius et in mystico miraculo nubes secreti mysterii suscepit eum a mortalibus oculis abscondens ipsum flabrisque ventorum ipsi famulantibus. Sed ut vides de igne illo qui idem instrumentum circumdederat flatus quidam cum suis turbibus exiebat: qui ostendit quoniam ab omnipotente Deo totum mundum sua potestate complectente, vera disseminatio justis sermonibus processit quando ipse vivus et verus Deus hominibus in veritate demonstratus est. Et de pelle illa quæ sub eo est alius flatus cum turbibus suis ebullit, quia etiam de diabolica rabie quæ Deum ignorans non timet, pessima fama cum nequissimis locutionibus exit; qui se in ipso instrumento hac et illac diffundunt, quoniam in sæculo diversis modis utiles et inutiles rumores inter populos se commiscunt. In eadem quoque pelle quidam tenebrosus ignis tanti horroris est, quod eum intueri non potes: qui declarat quod in pessimis et in nequissimis insidiis antiqui proditoris, terribium homicidium tantæ fervoris erumpit quod insaniam illius humanus intellectus discernere non valet, qui totam pellem illam sua fortitudine concutit; quoniam homicidium omnes diabolicas malignitates suo horrore complectitur, cum in primogenitis ab ira odium ebulliens fratricidium perpetravit, ignis ille plenus sonituum erat, tempestatum et acutissimorum lapidum majorum et minorum: quia homicidium plenum avaritia est et ebrietatibus atque sævissimis nequitiiis quæ sine misericordia bacchantur tam in magnis homicidiis quam in minoribus vitiis. Qui dum sonitum suum elevat ille lucidus ignis et venti et aer commoventur; quoniam, dum homicidium in cupiditate effusionis sanguinis stridet superna judicia, celeres rumores, et ubique ad ruinam homicidæ extentæ præparationis in ultione recti iudicii suscitantur: ita quod fulgura sonitum ipsum præveniunt, quia ignis ille primum commotionem ejusdem sonitus in se sentit. Nam severitas divini examinis scelus illud superando opprimit, cum divina majestas, antequam fremitus illius insantæ publice manifestetur eo oculo cui omnia nuda sunt aperte prævideat.

Sed sub illa pelle purissimus æther est sub se nullam pellem habens; quoniam sub insidiis antiqui proditoris serenissima fides lucet, in qua nulla incertitudo infidelitatis latet, a seipsa non fundata, sed in Christo sustentata, in quo etiam quemdam globum candentis ignis plurimæ magnitudinis vides qui vere designat junctam Ecclesiam, in fide candō-

rem innocentis claritatis plurimique honoris ut tibi A
demonstrent præcedentem, et super se duas sacra-
las sursum clare positas habentem ipsumque glo-
būm ne modum cursus sui excedat continentes,
quod sua significatione sunt ostendentes; quod Ec-
clesiam de supernis ædita duo Testamenta videlicet
veteris et novæ auctoritatis, ad divina præcepta cœle-
stium secretorum trahunt; quia ipsa eandem ne in
varietatem morum se præcipitanter extendat conti-
nent, et quia et vetus et nova testificatio beatitudinem
supernæ hæreditatis ipsi ostendunt. Quapropter
etiam in eodem æthere multæ et claræ spheræ ubi-
que positæ sunt in quas idem globus interdum
se aliquantulum evacuans claritatem suam emittit;
quoniam in puritate fidei plurima et splendida opera
pietatis ubique apparent, in quibus Ecclesia certo
quodam tempore conculcationem aliquantulum sus-
tinuit, et decor mirabilium suorum aliquantulum
evenit, cum ipsa velut in mœnore jacens, clari-
tatem tamen priorum operum in perfectis homini-
bus admirabatur; et ita sub præfatum rubeum,
igneumque globum recurrens et ab eo flammam suas
restaurans: iterum illas in easdem spheræ efflavit,
quoniam ipsa in contritione posita sub protectionem
Unigeniti Dei properans, et ab eo sufferentias divi-
næ confortationis accipit amorem superiorum in
beatis operibus declarans. Unde et ab ipso æthere
quidam flatus cum suis turbibus erumpit, qui se
in præfatum instrumentum ubique dilatatur; quia ab
unitate fidei validissima fama cum veris et perfe-
ctis assertionibus in auxilium hominum emanans;
sines totius orbis multa celeritate percussit. Sub
eodem autem æthere aquosum aerem vides albam
pelle sub se habentem, qui se hac et illac diffun-
dens omni instrumento illi humorem præstat; quon-
iam sub fide quæ tam in antiquis tam in novis
patribus erat, baptismus in Ecclesia ad salutem cre-
dentium (ut tibi verissime manifestatur) in innocen-
tia beatissimæ stabilitatis fundatus se divina inspi-
ratione ubique dilatans universo orbi irrigationem
salutis in credentibus attulit. Qui dum se interdum
repente congregat, repentinam pluviam multo fri-
gore emittit; et dum se leniter diffundit, blandam
pluviam leni motu dat, quia, dum baptismus ali-
quādo per assertores veritatis in velocitate prædi-
cationis et in profunditate mentis ipsorum multi-
plicabatur, celeri copia verborum in inundatione
prædicationis eorum, attonitis hominibus manifesta-
batur, interdum etiam baptismus suavi tempera-
mento prædicatione dilatatus, suavi irrigatione
cum discretionis adjutorio populis attractis propa-
labatur.

Quapropter et ex eo quidam status cum turbini-
bus suis exiens, per prædictum instrumentum se
ubique diffundit; quoniam ab inundatione bap-
tismatis salutem credentibus afferentis verissima fama
cum verbis fortissimorum sermonum egrediens om-
nem mundum manifestatione beatitudinis suæ per-
fundit, ut jam in populis infidelitatem deserentibus

et fidem catholicam appetentibus: aperte declara-
tur. Et in medio istorum elementorum, quidam
arenosus globus plurimæ magnitudinis est, quem
elementa ita circumdant quod nec hac nec illac di-
labi potest: qui manifeste ostendit in fortitudine
creaturarum Dei, hominem profundæ consideratio-
nis degentem de limo terræ mirabili modo mul-
ta gloria factum, et virtute creaturarum ita circumda-
tum quod ab eis nullo modo separari valet; quia
elementa mundi ad servitutem hominis creata ipsi
famulatum exhibent, dum homo velut in medio
eorum sedens ipsis divina dispositione præsidet, ut
etiam per me inspiratus David dicit: *Gloria et ho-
nore coronasti eum, et constituisti eum super opera
manuum tuarum (Psal. viii)*. Quod dicitur: *O tu
Deus qui omnia mirabiliter fecisti, aurea et purpu-
rea corona intellectus et dignissimo indumento visi-
bilis speciei coronasti hominem; ita ponens eum
quasi principem super altitudinem perfectorum ope-
rum tuorum, quæ in creaturis tuis iusto et bene
disposuisti. Tu enim præ aliis creaturis tuis magnas
et mirandas dignitates homini indidisti. Sed, ut vi-
des, dum interdum elementa illa cum prædictis flati-
bus se invicem concutiunt, ipsum globum sua forti-
tudine aliquantulum moveri compellunt; quia, dum
congruo tempore, creaturæ Dei cum fama miracu-
lorum creatoris sibi invicem congregiuntur, ita quod
miraculum miraculo magno tonitruo verborum in-
volvitur, homo illorum miraculorum magnitudinæ
percussus concussionem mentis et corporis sui sen-
tit, dum in mirabilibus illis attonitus imbecillitatem
fragilitatis suæ considerat.*

Et vides inter aquilonem et orientem velut maxi-
mum montem, qui versus aquilonem multas tene-
bras et versus orientem multam lucem habet, quon-
iam inter diabolicam impietatem et divinam boni-
tatem magnus casus hominis apparet per pessimam
maligni deceptionem in reprobis multas miseria
damnationis et per optabilem salutem in electis
plurimam felicitatem redemptionis tenens, ita tamen
quod nec lux illa ad tenebras, nec tenebræ illæ ad
lucem pertingere possunt; quia opera lucis operi-
bus tenebrarum se non intersetunt, nec opera to-
nebrarum ad opera lucis ascendunt, quamvis dia-
bolus ea frequenter per malos homines offuscare
laboret, quemadmodum evenit in paganis, in hære-
ticis, et in pseudoprophets, et in his quos isti sua
fallaci deceptione post se trahere conantur. Quo-
modo? Quia volunt ea scire, quæ ipsis sciendæ non
sunt; illum imitantes, qui se altissimo similem esse
voluit. Et quoniam iam illum subsequuntur; ideo et ille
mendacium quasi veritatem eis secundum voluntatem
ipsorum demonstrat, unde mecum non sunt: nec ego
cum illis, quia vias meas non ambulant, sed
extraneas semitas amant, inquirentes quid eis
stulta creatura de futuris causis fallaciter ostendat,
et hoc ita volunt scire secundum quod illud per-
verse exquirunt me contemnentes, et sanctos meos
abicientes; qui sincero corde me diligunt. Sed hu-

hujusmodi homines qui perversa arte tam pertinaciter me tentant, ita quod creaturam illam quæ ad servitum ipsorum facta est perscrutantur, sciscitantes ut rem illam quam scire volunt eis secundum voluntatem ipsorum ostendat: nunquid possunt in scrutatione suæ artis elongare vel abbreviare tempus vitæ quod eis a creatore suo constitutum est? Certe hoc nec diem nec horam facere prævalent. Aut nunquid possunt prædestinationem Dei avertere? Nullo modo, o miseri, nonne permitto creaturas vobis passionibus vestras interdum demonstrare, quæ signa tunc ideo habent, quia me Deum timent, velut servus facultatem Domini sui aliquando ostendit, et ut bos et asinus ac cætera animalia voluntatem dominorum suorum manifestant, cum eam in servitute sua fideliter adimplent. O stulti, cum me oblivioni traditis, nec ad me respicentes, nec me adorantes, sed aspicientes ad subjectam vobis creaturam quid ipsa portulet et ostendat, tunc pertinaciter me abjicitis infirmam creaturam pro Creatore vestro colentes. Quapropter et ego tibi dico: o homo, cur creaturam illam colis quæ te nec consolari nec tibi auxiliari potest, et quæ tibi nullam prosperitatem in felicitate confert? velut mathematici mortis instructores et in incredulitate gentilium sequaces temere affirmare solent: stellas hominibus vitam tribuere et omnes actus vestros disponere. O miseri, quis stellas fecit? Sed stellæ interdum ex permissione mea cum quibusdam signis hominibus declarantur, ut etiam Filius meus in Evangelio ostendit, ubi ait: *Erunt signa in sole, et luna, et stellis.* (Luc. xxi.) Quod dicitur: in lumine horum luminum hominibus ministratur, et circuitu ipsorum tempora temporum ostenduntur. Unde etiam in novissimis temporibus lamentabilia et periculosa tempora permissione mea in ipsis demonstrabuntur, ita quod radius solis, et splendor lunæ, et claritas stellarum aliquando subtrahetur, ut corda hominum ex hoc concutiantur. Sic et per stellam ex voluntate mea incarnatio filii mei ostensa est. Homo autem propriam stellam quæ vitam ipsius disponat non habet, velut stultus et errans populus asserere conatur, sed omnes stellæ omni populo in servitute communes sunt. Sed quod stella illa cæteris stellis præclarior affulsit: hoc est quia Unigenitus meus præ aliis hominibus virginali partu sine peccato natus est. Ipsa autem nullum aliud juvenem filio meo attulit, nisi quod solam incarnationem ejus populo fideliter nuntiavit, quoniam omnes stellæ et creaturæ me timentes, jussionem meam tantum perficiunt, nec ullius rei in ulla creatura significationem ullam habent. Nam cum mihi placuerit, creaturæ jussionem meam ostendunt, velut cum faber nummum faciens in eo sibi placentem formam celat; tunc nummus formam sibi impositam declarat, illius rei nullam de se potestatem habens, non enim novit quando faber aliam formam illi imponere velit, quoniam nec longum, nec breve tempus suæ formæ discernit.

A Quid est hoc? O homo, si lapis coram te jaceret in quo aliqua signa passionum tuarum diligenter cum intuens conjectares: tunc secundum fallacem estimationem tuam aut de infelicitate tua contristatus aut de prosperitate tua elatus in deceptione diceres: Ah! moriar, vel evah! vivam, aut heu! quanta infelicitas; seu evah! quanta prosperitas mea est? Et quid tunc lapis ille tibi conferret? Num quidquam tibi auferret aut daret? Sed nec tibi obesse vel prodesset valeret. Sic etiam nec stellæ, nec ignis, nec aves, nec alia hujusmodi creatura in signis scrutationis suæ quidquam te lædere vel javare possunt. Quod si in creaturam hanc quæ ad servitum tuam facta est confidis abjiciens me, tunc et ego justo judicio meo ex oculis meis te projicio, felicitatem regni mei tibi auferens. Nam ego nolo ut stellas, aut ignem, aut volatilia, seu alias tales creaturas de futuris causis scrutaris, quoniam, si illas pertinaciter inspexeris, oculi tui mihi molesti sunt, et te velut perditum angelum dejicio, qui veritatem deseruit et seipsum in damnationem præcipitavit. O homo, cum stellæ et cæteræ creaturæ factæ sunt, ubi fuisti? Nunquid de institutione earum consilium dedisti? Sed præsumptio hujusmodi sciscitationis ora est in primo schismate: videlicet cum homines Deum ita oblivioni delissent, quod gens et gens diversas creaturas superbe inspexit, et de futuris causis varia signa in eis quæsit. Et sic etiam error ille in Baal exortus est: quod scilicet homines creaturam Dei pro Deo decepti colebant, ad quod eos etiam diabolica irrisio excitavit, quia post creaturam magis quam post Creatorem suum respexerunt: hoc scire cupientes quod scire non debuerunt. Unde etiam pejora his apparuerunt: cum homines per diabolum magica arte insanire cœperunt, ita quod diabolum vident et audiunt; ipse eis fallaciter loquens et ostendens, quod velut creaturam unam inspiciant et alia existat. Tacendum autem quomodo per diabolum primi seductores edocti sint, ita et eum vident et audiunt qui cum hoc modo quærent, sed ipsi de hac nequitia sua valde reprehensibiles sunt; cum me Deum suum hoc modo negant et antiquum seductorem sequuntur. O homo, ego in sanguine Filii mei te quæsi non cum malitia et iniquitate, sed cum magna æquitate; attamen tu me verum Deum deseris et illum qui mendax est sequeris. Ego sum justitia et veritas; et ideo admonco te in fide, et exhortor in amore, ac reduco te in pœnitentia, ut, quamvis sanguinolentus sis in pollutionibus peccatorum; tamen exurgas de casu ruinæ tuæ. Quod si me contempseris, parabolum hujus similitudinis in te senties.

Quidam Dominus multos servos sub se habens unicuique eorum, suorum plurima arma bellica dedit, dicens eis: Estote probi et fortes, tarditatem et socordiam abjicientes. Sed dum quoddam iter cum eo agerent servi illi, quemdam illusorem et extraneæ artis pessimum adinventorem secus viam viderunt, unde et quidam ex eis decepti dixerunt,

hominia hujus artes discere volumus. Et arma quæ habebant abicientes, ad illum cucurrerunt. Quibus alii dicebant : Quid facitis? hunc illusorem sequentes, et Dominum vestrum ad iracundiam provocantes? Et illi responderunt : Quid hoc domino nostro oberit? Et dominus eorum ait illis : O servi nequam, cur arma quæ vobis dederam abjecistis? Et cur charius est vobis hanc vanitatem amare, quam mihi domino vestro cujus naturales servi estis inservire? Ite ergo post illusorem illum, ut cupitis, quia mihi amplius servire non valebitis, et videte quid vobis fallacia ejus proderit : et abiecit eos abs se. Quod dicitur : Dominus ille est Deus omnipotens, omnes populos sub potestate sua regens, qui omnem hominem ratione et intellectu armavit : mandans ei ut strenuus et vigilans in instrumentis virtutum sit, pravitatem et negligentiam a se excutiens. Sed dum homines viam veritatis arripiunt in divinis mandatis pergere disponentes : ipsis multæ tentationes occurrunt, ita quod diabolus totius orbis seductorem et multiplicium victorum nequissimum artificem, non in via veritatis sed in deceptione in insidiis positum attendunt. Unde et quidam eorum injustitiæ magis quam rectitudinis amatores per diabolus seducti : plus student antiqui seductoris vitia imitari quam virtutes Dei amplecti. Et intellectum quem ad divina mandata convertere deberent; ad vitia terrenæ iniquitatis retorquentes diabolo se submitunt. Quibus directores eorum velut consodales et conservi per sacras Scripturas sæpe numero occurrentes facta eorum impropertant, et cur diabolica figmenta sequentes divinam ultionem in se inducant, illis increpant. Sed illi admonitiones eorum sæpissime deridentes se in paucis peccare et Deum suum minime offendere per superbiam suam affirmant. Unde cum in obduratione illa perseverant, divinam sententiam accipiunt, quoniam ipsi servis iniquitatis obijebatur, cur intellectum desuper sibi datum suffocaverint, et cur magis deceptiones antiqui seductoris susceperint quam Creatorem suum cui strenue famulari debuerant contempserunt, ita ipsi a Deo contempti diabolicis illusionibus secundum opera sua (quia Deo servire noluerunt) deputantur, ubi considerare coguntur : quid nequissima seductio ipsis profuerit, quoniam hoc modo abjecti damnationem incurrunt, quod divina præcepta postponentes plus diabolus quam Deum sequi contenderunt. Nolo enim ut me homines contemnant, qui me in fide scire debent, quoniam, si me abjecerint et creaturam sibi subjectam inspexerint, antiquum seductorem in hoc imitantes; tunc et ego permitte ut eis et cum creatura et cum diabolo secundum concupiscentiam cordis sui fiat, quatenus ita experiantur quid ipsis prosit creatura quam adoraverunt, vel quid eis diabolus conferat quem secuti sunt.

Et, o stulti homines, cur creaturam de tempore vitæ vestræ inquiritis? Nullus enim vestrum potest tempus vitæ suæ aut scire, aut illud devitare, aut illud transilire quod per me sibi constitutum est vivere,

quia, o homo, cum salus tua tam in sæcularibus quam in spiritualibus completa fuerit, præsens sæculum mutabis, et ad illud quod terminum non inveniet transibis. Nam cum homo tantæ fortitudinis est quod præ aliis ardentius in me ardet, ita quod in conscientia terrenæ fecis fetentium peccatorum non torpens insidias antiqui serpentis devitet; hujus spiritum a corpore suo non excutio antequam dulces fructus suos in suavissimo odore ad bonum finem perducatur, illum autem quem tantæ fragilitatis considero, quod tener debilis est in gravi dolore sui corporis, et in attractione pessimi insidiatoris Jugum meum ferre; de hoc sæculo substraho antequam in tempore marcescentis animi sui incipiat ardescere, omnia enim scio. Volo autem humano generi omnem justitiam ad suam cautelam dare, ita ut nullus hominum se possit excusare, cum homines moneo et hortor justitiam facere, quando ipsis Judicium mortis incutio velut jam sint morituri, cum adhuc diutius victuri sunt : hoc facio quoniam nemo nisi secundum fructum quem in homine video et secundum voluntatem meam quia ei vivere concedo, aliud tempus habere vel sibi disponere poterit, quemadmodum etiam Job per me testatur, cum dicit : *Constituisti terminos ejus qui præteriri non poterunt* (Job xvi). Quod dicitur : Tu qui super omnes es, et omnia antequam fiant prævides : etiam in secreto majestatis tuæ constituisti terminos humanæ vitæ, ita quod nec scientia, nec prudentia, nec astutia ullius rei præteriri poterunt in ulla ætate seu in infantia, seu in juventute, seu in senectute hominum, nisi secundum providentiam secretorum tuorum, qui homines ad gloriam nominis tui fieri voluisti. Ego enim, o homo, ante constitutionem mundi novi te; sed tamen dies tuos in operibus tuis volo considerare et fructum eorum discernere, et quæque opera tua diligenter et acutissime examinare. Quemcumque autem subito de temporali vita substraho, hujus vitæ utilitas completa est, ita ut si vita ipsius longius protraheretur nullam ubertatem bonorum fructuum amplius afferret, sed velut teporem carniæ fidei habens, tantum quasi vacuo sono verborum fumum emitteret nec intimo tactu cordis sui me tangeret. Unde ipsi inducias hujus vitæ non tribuo, sed antequam in teporem hujusmodi infertilitatis cadat, eum ab hoc sæculo subduco. Sed ad te sermo meus, o homo. Cur me contemnis? Nonne prophetas meos ad te misi, et Filium meum pro salute tua in lignum crucis dedi, et apostolos meos ut tibi viam veritatis per Evangelium ostenderent ad te destinavi? Unde non potes te excusare quia omnia bona habeas per me. Et cur nunc postponis me? Sed errorem hujus perversitatis, scilicet quod signa actuum tuorum in stellis aut in igne, aut in avibus seu in alia hujusmodi creatura quæris : amplius nolo tolerare, quoniam omnes qui errorem hunc diabolica visione primum adinvenierunt : Deum contemnentes, præcepta illius omnino abjecerunt,

quapropter et ipsi contemp:i sunt. Ego autem super omnem creaturam in claritate divinitatis meae fulgeo: ita quod miracula mea in sanctis meis tibi manifesta sunt, quare ulterius nolo ut amplius hunc errorem auguriandi exerceas, sed ut in me aspicias. O stulte, considera quis sum ego; considera quia ego sum summum bonum. Unde omnia bona tibi tribuo cum diligenter quaesieris me. Et quem credis me esse? Deus sum super omnia et in omnibus. Sed tu vis me haberi velut rusticum; qui dominum suum timet. Quomodo? Tu vis ut voluntatem tuam faciam, cum tu praecipua mea contempnas. Non autem sic Deus est. Quid hoc? Ipse enim nec opinionem invidiae, nec timorem finis habet. Caeli in laudibus meis sonant me inspicientes, et secundum justitiam illam quae per me positi sunt mihi obedientes. Sol etiam, luna et stellae in nubibus caeli secundum tenorem suum apparent: necnon flabra ventorum et pluviae in aere ut eis constitutum est currunt, et haec omnia Creatori suo secundum jussionem ipsius obediunt. Tu autem, o homo, praecipua mea non imple, sed voluntatem tuam sequeris: velut justitia legis tibi nec posita nec ostensa sit. In tanta enim contumacia es, quamvis civis sis, quod tibi non sufficit justitia legis meae quae grata et culta est in sanguine Filii mei et bene trita in sanctis meis tam Veteris quam Novi Testamenti.

Sed in magna stultitia vis me apprehendere, cum mihi hoc modo insultas, dicens: Si Deo placet ut justus et bonus sim, quare non facit me rectum? tu ita me capere volens ac si petulans haedus cervum velit capere, qui fortissimis cornibus cervi valde retruditur et perforatur. Sic et ego cum mecum petulanter in moribus tuis ludere vis in praecipua legis meae quasi cornibus, meis justo iudicio meo te comminuo. Haec enim sunt tubae in aures tuas resonantes; sed tu illas non sequeris, sed post lupum curris quem te putas ita domasse ut te ledere non possit. Sed famelicus lupo devorat te, dicens: Ovis ista secus viam erravit nec pastorem suum sequi voluit, sed post me cucurrit, quare illam deglutire volo, quia me elegit et pastorem suum deseruit. O homo, Deus justus est: et ideo omnia quae in caelo et in terra fecit,

A Justa ordinatione disposuit. Ego enim sum magnus medicus omnium languorum: faciens velut medicus qui languidum videt, qui medelam ardentem desiderat. Quid hoc! Si languor parvus est, cum facile curat; si vero gravis est, languido dicit. Ego argentum et aurum a te exigo. Quod si illa mihi dederis, te juvabo. Sic et ego, o homo, facio. Minora peccata in gemitu, et lacrymis, ac in bona voluntate hominum abstergo; in gravioribus autem culpis mando, o homo, age poenitentiam et morum correctionem, et ostendam tibi misericordiam meam et vitam aeternam tibi dabo. Et stellas et alias creaturas de causis tibi occurrentibus ne inspicias, nec diabolus adores, nec eum invoces, nec quidquam ab eo perquiras, quoniam, si plus volueris scire quam te oporteat nosse, ab antiquo seductore decipieris, quia, cum primus homo plus quaesivit quam quaerere deberet; ab illo deceptus est et in perditione ivit. Sed tamen diabolus nescivit hominis redemptionem, ubi Filius Dei mortem occidit, et infernum confregit, diabolus enim in initio per mulierem devicit hominem; sed Deus in fine temporum per mulierem contrivit diabolum, quae Filium Dei genuit, qui diabolica opera mirabiliter ad nihilum duxit, quemadmodum Joannes dilectus meus testatur, dicens: *In hoc apparuit Filius Dei, ut dissolvat opera diaboli (I Joan. III)*. Qui hoc? Propter salutem et salvationem hominum apparuit maxima claritas, scilicet Filius Dei, paupertatem humani corporis induens; sed velut ardens stella in umbrosis nubibus fulgens, ita positus in torculari, ubi vinum sine sorde fermenti, exprimentum erat, quoniam ipse lapis angularis super torcular cecidit; et tale vinum expressit quod maximum odorem suavitatis dedit. Ipse enim absque inundatione polluti sanguinis in humano genere clarus homo effulgens, pede militiae suae os antiqui serpentis conculcavit: dissolvens a jecore iniquitatis illius omnia jacula, quae et furore et libidine plena erant, eum omnino contemptibilem reddidit. Unde quicumque scientiam in Spiritu sancto et pennas in fide habet; iste admonitionem meam non transgrediatur, sed eam in gustu animae suae amplectendo percipiat.

VISIO QUARTA.

SUMMARY. — Querela animae de via erroris per gratiam Dei ad matrem Sion reatantis. De poenis animae. De tabernaculo quod ingressa est. Querela animae diabolicis turbibus auxilio Dei fortiter repugnantis. De turbibus quos diabolica persuasio immittit. Qua de causa errores isti excitantur. Qua ratione: ira, odium, superbia compescitur. Querela animae de tabernaculo suo cum timore egredientis. Quod scientia Dei obscuritate ullius rei obnubilatur. Quod in pulchritudine justitiae Dei nulla iniustitia inveniri potest. De sculptilibus et quod deserenda sunt. Ezechiel propheta de eodem. De inaequalitate humani feminis et de diversitate hominum inde procreatorum. Verba Moysi ad eandem rem. Quare contracti et distorti nascantur. Quomodo infans in utero matris vivificatur et inde egressus ab anima solidatur et sustentatur. Quomodo anima secundum vires corporis vires suas ostendit. Quod homo tres semitas in se habet. De intellectu. De voluntate. Similitudo de igne et pane. Quemadmodum in tabernaculo voluntatis, id est in animo omnes vires animae calefiunt et se invicem conjungunt. De sensu. Quod anima est magistra, caro ancilla. Similitudo de arbore ad animum. Quod anima ad peccata inclinata per donum Dei compuncta peccata deserit. Quod anima diabolicis insidiis tentata superna inspiratione a se jacula dicit.

boli expellit. Quod anima habitaculum corporis deserens, cum multo tremore sententiam iudicis exspectat. Verba Dei ad homines quod divinis præceptis obediant, et malum abicientes bonum in amore Dei fideliter perficiant. De fide catholica. Verba Isaiaë.

Et deinde vidi maximum serenissimumque splendorem velut plurimis oculis flammantem, quatuor-que angulos ad quatuor partes mundi versos habentem; qui secretum superni Creatoris designans, in maximo mysterio mihi manifestatus est, in quo etiam alius splendor similis auroræ in se purpurei fulgoris claritatem tenens apparuit. Et ecce vidi in terra homines in scutibus lac portantes et inde caseos conficientes; cujus quædam pars spissa fuit unde fortes casei facti sunt, pars quædam tenuis; de qua debiles casei coagulati sunt, et pars quædam tabe permista; de qua amari casei processerunt, et ita vidi quasi mulierem velut integram formam hominis in utero suo habentem. Et ecce per secretam dispositionem superni Conditoris eadem forma motum vitalis motionis dedit, et ignea sphaera nulla lineamenta humani corporis habens cor illius formæ possedit, et cerebrum ejus tetigit, et se per omnia membra ipsius transfudit. Ac deinde forma illa hominis de utero mulieris hoc modo vivificata egrediente, secundum motus quos sphaera in illa forma hominis habuit, secundum etiam illos et colorem suum mutavit. Et vidi quod quamdam hujusmodi sphaeram in humano corpore manentem multi turbines invadentes, eam usque ad terram incurvabant, sed illa resumtis viribus se viriliter erigens eis viriliter restitit, et cum gemitu sic quæstæ est:

Ego peregrina ubi sum? In umbra mortis. Et qua via vado? In viam erroris. Et quam consolationem habeo? quam peregrini habent. Ego enim debui habere tabernaculum lapidibus quadris sole et stellis lucidioribus ornatum, quia occidens sol occidentes stellæ non debebant in eo lucere, sed in eo debuit esse angelica gloria, quoniam topazius debuit esse fundamentum ipsius, et omnes gemmæ structura ejus, scalæ ejus ex crystallo positæ et plateæ ipsius auro strætæ. Nam ego debui esse consors angelorum; quia sum vivens spiraculum quod Deus misit in aridum limum. Unde delerem Deum scire, et ipsum sentire. Sed heu! cum tabernaculum meum intellexit se posse oculis suis in omnes vias videre, instrumentum suum ad aquilonem posuit. Ah! ah! ubi capta sum et spoliata oculis et gaudio scientiæ, veste mea tota scissa, et sic de hæreditate mea pulsa; ducta sum in alienum locum, qui omni pulchritudine et honore caret, ubi pessimo servitio subiecta sum. Sed et ii qui me cœperunt colaphis percutientes, cum porcis me manducare fecerunt, et ita in desertum locum mittentes, amarissimas etiam herbas melle intinctas mihi ad esum porrexerunt. Postea quoque super torcular me extendentes, multis tormentis affixerunt, deinde vestibus meis me exeuntes et multas plagas mihi inferentes, in

ventionem me dederunt ubi pessimi et venenosi serpentes ut scorpiones, et aspidæ, et similes mei capturam fecerunt et me totam suo veneno consperserunt, ita quod inde tota enervis et debilitata facta sum. Unde illi me deridentes dixerunt: Ubi nunc est honor tuus? Ah! ego tunc tota contremui, et magno gemitu mœroris mecum in silentio dixi: O ubi sum? Ah! unde huc veni? Et quem consolatorem hujus captivitatis quæram? Quomodo has catenas dirumpam? O quis oculus vulnera mea videre poterit? Et quæ vires fetorem hunc tetrum sufferre valebunt? Aut quæ manus ea oleo perunget? Ah! quis dolori meo misericordiam impendet? Cælum ergo clamorem meum exaudiat: et terra mœrore meo tremiscat, et omne quod vivit ad captivitatem meam se miserando inclinet, quia amarissimus dolor me premit; quoniam, sine consolatione et sine adjutorio peregrina sum. O quis consolabitur me, quoniam et mater mea dereliquit me, quia a via salutis erravi? Quis me adjuvabit nisi Deus? Cum autem recordor tui, o mater Sion, in qua habitare debui, amarissima servitio quibus subiecta sum inspicio. Et cum omne genus musicorum quod in te est ad memoriam duco; vulnera mea attendo. Sed cum et recordor gaudii et lætitiæ gloriæ tuæ; tunc venena illa quibus infecta sum detestor. O quo me vertam? Et quo fugiam? Dolor enim meus innumerebilis est, quoniam si in malis istis perseveravero, sociæ illorum ero cum quibus in terra Babylonia turpiter conversata sum. Et ubi es, o mater mea Sion? Hei mihi! quia a te infelicitè recessi, quoniam si te nescirem, levius dolorem meum perferrem. Nunc autem pessimos sodales meos fugiam; quia infelix Babylonia in plumbeam stateram me posuit, ac maximis tribibus me oppressit, ita ut vix respirare possim. Sed cum lacrymas meas ad te, o mater mea, cum gemitibus meis effundo, tantos strepitus sonantium aquarum infelix Babylonia emittit, quod vocem meam non attendis. Ergo multa sollicitudine aretas vias quæram, in quibus pessimos sodales meos et infelicem captivitatem meam effugere queam. Et cum hæc dixissem, elapsa sum angustam semitam ubi me in parvo foraminæ contra septentrionem abscondi amarissime fletis, quoniam matrem meam perdideram; ibi etiam omnem dolorem meum et omnia vulnera mea considerabam, tantasque effusiones lacrymarum flendo et flendo ibi emisi; quod omnis dolor et omnis livor vulnerum meorum lacrymis istis perfusus maduit. Et ecce suavissimus odor velut lenis aura a matre mea emissus, nares meas imbuat. O quantos gemitus et quantas lacrymas tunc effudi, cum parvam consolationem illam adesse sensi. Et tantos ululatus cum copiosis fletibus præ gaudio dedi; ut etiam

nyons ille in cuius foramine me absconderam inde commotus fuerit. Et dixi : O mater, o mater Sion : quidnam tandem fiet de me? Et ubi nunc est nobilis filia tua? O quandiu quandiu maternæ dulcedinis tuæ expers sum, quæ in multis delictis me blande enutrieras? Et in his lacrymis ita delectabar; quasi matrem meam viderem. Sed inimici mei clamores meos audientes, dicebani : Ubi est illa quam hactenus in consortio nostro secundum voluntatem nostram tenuimus quæ et omnem voluntatem nostram hactenus perfecit? Ecce nunc cœlicolas invocati. Omnes ergo artes nostras excitemus, eam tanto studio et tanta sollicitudine custodientes, ne usquam a nobis effugere possit, quia eam nobis prius omnino subiecimus. Si hoc fecerimus, iterum nos sequetur. Sed ego foramen in quo me absconderam latenter egressa, in quamdam altitudinem ire cupiebam ubi me inimici mei invenire non valerent. At ipsi quoddam mare tanti fervoris mihi opposuerunt, ut illud nullo modo transvadare potuerim. Sed et tibi quidam pons tantæ parvitatæ et angustię erat; ut nec per illum transire valuerim. In fine quoque maris illius quædam altitudo montium tantorum acuminum apparuit quod nec ibi iter haberi posse sensi. Et dixi : O quid ego misera nunc faciam? Suavitatem matris meæ nunc parumper senseram, unde putabam quod me vellet ad se reducere; sed ah! num iterum relinquet me? ah! quo me vertam? Nam si modo in priorem captivitatem venero, inimicis meis magis nunc quam prius ero ludibrio, quia ad matrem meam fideliter eulavi et quoniam suavitatem dulcedinis ejus parumper sensi, cum iterum modo ab ea derelicta sim. Sed ego per suavitatem illam quam prius per matrem meam venientem senseram adhuc tantæ fortitudinis fui quod me ad orientem verti et quod iterum angustissimas semitas tentare cœpi. Illæ autem semitæ spinis et tribulis et aliis hujusmodi impedimentis ita septæ erant, quod vix ulla vestigia in eis ligere valebam; sed tamen cum maximo labore et sudore eas tandem vix pertransiens : ex illo labore tantam fatigationem incurri, quod vix respirare valui. Sic tandem cum maxima fatigatione ad cacumen montis in quo me prius absconderam evadens; ad vallem ejus me inclinavi, ubi descendere volenti, aspides, scorpiones, dracones et alii hujusmodi serpentes simul occurrentes, in me sibilos suos emisissent. Unde ego exterrita, maximos ululatus emisi, dicens : O mater, ubi es? Levius enim dolerem, si suavitatem visitationis tuæ prius non sensissem, quia nunc iterum in captivitatem illam incidam in qua dudum jacueram. Ubi ergo nunc est auxilium tuum? Tunc vocem matris meæ audivi mihi dicentem.

O filia, curre, pennæ enim ad volandum tibi datæ sunt a fortissimo datore; cui nullus valet resistere. Ergo velociter transvola omnes has contrarietates. Et ego multa consolatione confortata, pennas illas suscepi et omnia venenosa ac morti-

A fera illa velociter transilli. Et veni ad quoddam tabernaculum, quod interius totum erat ex fortissima calybe fabricatum. Et subiens illud, opera claritatis feci, cum prius opera tenebrarum, fecissem. In illo autem tabernaculo ad septentrionem columnam impoliti ferri posui; in qua stabella diversarum pennarum se hac et illac moventium suspendi, et manna inveniens, illud comedi. Ad orientem vero propugnaculum ex quadris lapidibus construxi; et in eo ignem accendens ibi myrrhatum vinum cum musto bili. Sed ad meridiem turrim ex quadris lapidibus struxi; in qua clypeos rubri coloris suspendi, et in cuius fenestras tubas ex ebore factas collocavi. In medio autem illius terris mel effudi, ex quo pretiosum unguentum cum aliis aromatibus confeci, ita ut ex eo maximus odor per totum ambitum funderetur tabernaculi. Ad occidentem vero nullum opus posui; quia pars illa ad sæculum versa erat. Sed interim dum in hoc labore occupata versarer; inimici mei pharetras suas arripentes, sagittis suis tabernaculum meum aggressi sunt; sed ego præ studio operis quod faciebam; tandiu insaniam eorum non attendi usque dum fores tabernaculi sagittis complerentur: nulla tamen sagittarum nec januam læsit, nec calybem tabernaculi penetrare valuit, unde nec ego ab eis lædi potui. Quod illi percipientes, maximam inundationem aquarum emisissent, ut me et tabernaculum meum dejicerent: attamen in hac malitia sua nihil profecerunt. Quapropter eos audacter derisi, dicens: Faber qui hoc tabernaculum struxit, vobis sapientior et fortior fuit. Unde sagittas vestras colligentes eas deponite, quoniam nullam a modo victoriam voluntatis vestræ in me valebunt proficere. Ecce quæ vulnera ostendunt? Ego multo dolore et labore plurima bella adversum vos egi, cum me morti tradere velletis; sed tamen non potuistis, quia fortissimis armis munita, acutos gladios contra vos vibravi, per quos me a vobis strenue defendi. Reced te ergo, reced te, quoniam me ulterius habere non poteris.

Sed ego fragilis et indocta vidi etiam quæ in aliam sphaeram plurimi turbines irruentes eam deijcere voluerunt sed non valuerunt, quoniam illa fortiter repugnans, locum eis insanienti non dedit, attamen sic cum querela dixit: Quamvis paupercula sim, magnum tamen officium nacta sum. Oh quid sum ego? Et quæ est querimonia clamoris mei? Spiraculum enim vivens in homine sum posita, in tabernaculum medullarum, venarum, ossium et carnis, ita quod eidem tabernaculo vegetationem tribuo, et illud ubique in motibus suis circumfero. Sed heu! sensibilitas illius profert spurcitiam, lasciviam et petulantiam morum ac omnia genera vitiorum. Ah! o quam magno gemitu hoc conqueror. Nam cum prosperitatem vitæ in operibus tabernaculi mei habeo: occurrit mihi diabolica persuasio in omnibus me irretiens, ac in flatum elationis ita me erigens quod serpenumero

dico. Ego secundum appetitum virium terræ meæ operari volo; in tabernaculo enim meo omnia opera intelligo; sed concupiscentia ejus ita impeditur quo opera mea non discernio antequam dira in me vulnera sentio. O quantum plantum tunc emitto? Et dico: O Deus, nonne creasti me? Ecce vilis terra opprimit me. Et sic fugam in eo? Quomodo? Cum tabernaculum meum carnalem concupiscentiam habet; tunc quia voluptatem in opere habeo, cum ipsa opus illud perficio. Sed ratio quæ in me cum scientia viget, ostendit mihi quoniam a Deo creata sum, in qua ratione etiam sentio; quia Adam enim divinum præceptum transgressus esset, timens abscondit se. Sic et ego timens, a facie Dei me abscondo: cum opera mea in tabernaculo meo contraria Deo sentio. Cum autem plumbeam stateram peccati super pondero: omnia opera illa quæ in carnalibus concupiscentiis ardent contemno. Heu me errabundam! quomodo in his periculis subsistere valebo? Et cum diabolica persuasio me invadit sic dicens: Estne hoc bonum, quod nescis, nec quod vides, nec quod facere potes: quid tunc erit? Et cum iterum dicit: Quod nosti, et quod intelligis, et quod facere vales, cur hoc deseris? quid tunc faciam? At plena dolore respondebo. Ah me miseram! quia per Adam noxia venena mihi afflata sunt, cum ipse divinum præceptum transgressus et in terram ejectus carnalia tabernacula coadunavit. Nam in gustu quem ipse in pomo per inobedientiam gustavit, noxia dulcedo sanguini et carni se ingerit, et ita pollutionem vitiorum producit. Unde peccatum carnis in me sentio; purissimum autem Deum, quia per culpam inebriata sum, negligo. Sed hoc quod gustus tabernaculi mei in se habet, sequi non debeo. Nam ex hoc quod Adam in prima apparitione purus et simplex a Deo creatus erat, timeo Deum, sciens quoniam per ipsum pura et simplex creata sum. Sed modo per malam consuetudinem vitiorum, in inquietudinem vertor. O in his omnibus peregrina et errabunda sum! Quapropter turbines diversorum sonituum multa mendacia profertur, quæ in me surgunt sic dicentia: Quæ es? Et quid ais? Et qualia sunt certamina quæ exerces? Infelix enim es. Nam ignoras utrum bonum an malum opus tuum sit. Quo tandem ibis, et quis te conservabit? Et qui sunt errores illi qui te ad insaniam ducunt? An perficies quod te delectat, an fugies quod te angustiat? Oh! quid facies, quia istud scis, et illud ignoras? Quod enim te delectat hoc tibi licitum non est, et quod te angustat, ad hoc præcepto Dei compelleris. Et unde scis si hæc ita sint? Melius tibi esset, si non fuisses. Et postquam isti turbines ita in me surrexerunt; incipio alteram viam ambulare, quæ carni meæ gravis est, quia incipio justitiam facere. Sed iterum intra me dubito, utrum hoc ex dono Spiritus sancti sit an non, et dico: Hoc inutile est. Et deinde super nubes volare volo. Quo modo? super intellectum meum volo ascendere, et ea incipere quæ perficere non possuum. Sed cum hæc facere tento, maximam tristitiam in me excito, ita quod nec in altitudine sanctitatis, nec in planitie bonæ voluntatis ullum opus perficio, sed inquietudinem dubietatis, desperationis mœroris et oppressionis omnium rerum in me sentio. Et cum diabolica persuasio me sic inquietat. O quanta calamitas me tunc obruit! quia omnia mala quæ sunt aut esse possunt in vituperatione, in maledictione, in mortificatione corporis et animæ, in turpibus verbis contra munditiam, salutem et altitudinem quæ in Deo sunt: hæc omnia mihi infelici occurrunt. Unde etiam hæc iniquitas mihi insurgit, scilicet quod omnis felicitas et omne bonum quod tam in homine quam in Deo est mihi molestum et grave erit magis mortem quam vitam mihi proponens. Ah! quam infelix certamen sic de labore in laborem, de dolore in dolorem, de schismate in schisma se mihi ingerit, omnem felicitatem mihi auferens?

Sed unde excitatur malum istorum errorum? ex hoc videlicet. Antiquus enim serpens in se habet astutiam et deceptricem versutiam, atque mortiferum iniquitatis venenum. Nam in astutia sua ingerit mihi contumaciam peccatorum, a timore Domini intellectum meum auferens: ita quod peccare non timeo, sic dicens: Quis est Deus? Nescio quis Deus sit. In deceptrice autem versutia sua obturationem mihi inducit, ita quod in malo obturor. Sed in mortifero iniquitatis veneno spirituale gaudium mihi aufert, ita quod nec in Deo lætari valeo, sic dubietatem desperationis mihi inducens, scilicet quæ dubito utrum salvari possim an non? O quæ sunt ista tabernacula, quæ tanta pericula sustinent in diabolica deceptione? Sed cum per donum Dei recordor quæ a Deo creata sunt; tunc inter has oppressiones, his diabolicis persuasionibus hoc modo respondeo. Ego fragile terræ non cælam, sed fortissima bella exercebo. Quomodo? Cum tabernaculum meum opera injustitiæ exercere vult: medullam, sanguinem et carnem in sapientia patientiæ conterendo me defendam, quemadmodum fortis leo se defendit, et ut serpens in antro suo ictum mortis fugiens se abscondit. Nam nec sagittas diaboli debeo suscipere, nec voluntatem carnis exercere. Quomodo?

Cum enim ira circa tabernaculum meum intendere voluerit; in bonitatem Dei respicio quem ira nunquam tetigit, et ita aere qui sua lenitate ariditatem terræ rigat suavior evado spirituale gaudium habens, cum virtutes in me vigorem suum ostendere incipiunt. Et sic bonitatem Dei sentio. Cum autem olivum me denigrare tentaverit: in misericordiam et in martyrium Filii Dei aspicio, et ita carnem meam constringo suavem odorem rosarum quæ de spinis oriuntur fideli recordatione suscipiens, et ita Redemptorem meum agnosco. Sed cum superbia turrim vanitatis suæ sine fundamento petreæ in me contenderit ponere, et hanc altitudinem in me erigere quæ nullum sibi similem vult habere, sed semper altior cæteris videri. O quis mihi tunc succur-

ret, quoniam antiquus serpens qui super omnes esse volens in mortem cecidit me dejicere conatur? Tunc cum in corore dico. Ubi est rex meus et Deus meus? Quid possum boni absque Deo? Nihil. Et sic ad Deum qui mihi vitam dedit respicio, et ad beatissimam virginem illam quæ superbiam antiquæ splendoris contrivit curro; sic fortissimus lapis ædificii Dei effecta, rapacissimus lupus qui hamo divinitatis strangulatus est, me amodo superare non poterit. Et ita suavissimum bonum, id est humilitatem in altitudine Dei et recordatione inter omnes humilitatem beatissimæ Virginis cognosco, suavitatem indeficientis balsami sentiens, et ita in dulcedine Dei gaudens velut sim in odore omnium pigmentorum; cætera etiam vitia fortissimo humilitatis dejicio.

Et deinde ego pauperula vidi quod alia quædam sphaera ex lineamentis formæ suæ se contrahens: nodos ejus resolvit, et se ab eis cum gemitu extraxit, sedemque suam mœrens dirupit. Et dixit: De tabernaculo meo exibo. Sed ego misera pleneque mœroris quo vadam? Per horrendas et permeandas semitas ad iudicium ubi judicabor. Opera enim quæ in tabernaculo meo operata sum ostendam: et ibi remunerationem secundum merita mea recipiam. O quantus timor? o quanta angustia illic mihi erit? Cumque se hoc modo resolveret: quidam spiritus et lucidi et umbrosi venerunt qui socii conversationis ejus secundum quam in sede sua se moverat fuerunt, resolutionem ejus expectantes, ut, postquam se solvisset, eam secum abducerent. Et audivi viventem vocem illis dicentem: secundum opera sua, de loco ad locum ducatur; et iterum audivi de cælo vocem mihi dicentem: Beata et ineffabilis trinitas se mundo manifestavit, cum Pater Unigenitum suum de Spiritu sancto conceptum et de Virgine natum misit in mundum quatenus homines multa diversitate nati, multisque peccatis obligati per eum ad viam veritatis reducerentur, ita ut ipsi a nexibus corporeæ molis absoluti bona et sancta opera secum portantes: gaudia supernæ hæreditatis adipiscerentur.

Quod ut profundius, o homo, capias et apertius dijudices: vides maximum serenissimumque splendorem velut plurimis oculis flammantem, quatuorque angulos ad quatuor partes mundi versos habentem, qui magnam in mysteriis puramque in manifestationibus scientiam Dei signi fiat, maxima profunditate perspicuitatis radiante et acutissimas acies quadrifidæ stabilitatis ad quatuor plagas orbis extendentem ubi ipsa tam illos qui abjiciuntur quam illos qui colliguntur venientes acutissime prævidet; mysterium supernæ majestatis ostendens: quod in typo summæ altitudinis et profunditatis tibi ut cernis demonstratur. In quo etiam alius splendor similis auroræ in se purpurei fulgoris claritatem tenens apparet; quia scientia Dei et am hoc ostendit, quod unigenitus Patris de virgine carnem sumens, sanguinem suum in candore

A fidei pro salute hominum fundere dignatus est, in qua scientia Dei, boni et mali ostenduntur, quoniam ipsa nulla obscuritate ullius rei obnubilatur. Sed tu, o homo, dicis: Quid faciet homo, cum Deus prænovit omnia quæ ipse facturus est? Ad quæ ego:

O stulte, in nequitia cordis tui, illum imitaris qui vitam veritatis primum recusans mendacium veritati opposuit, cum se summæ bonitati similem facere voluit. Quis poterit initium et finem omnium quidquid latere qui est, fuit et permanebit? Sed tu quis es? Favilla cineris es. Et quid nosti cum non esses? Sed tu lamentabile initium et miserabilem finem habens, contradicis quod nec scis, nec scire debes: videlicet incomprehensibilem pulchritudinem justitiæ Dei in qua nulla suspicio injustitiæ invenitur, nec inventa

B est unquam, nec invenietur. O stulte, ubi putas esse patrem iniquitatis quem imitaris? Quod hoc? Cum superbia te inflat super sidera, et super alias creaturas, et super angelos vis elevari qui præcepta Dei per omnia et super omnia adimplent. Sed tu cades sicut et ille cecidit; qui mendacium veritati opposuit. Mendacium enim ipse dilexit, et ideo morte involutus in abyssum corruit. Ergo, o homo, attende. Cum nec inspicis claritatem illam qua te Deus liberavit, nec attendis quanta bona tibi Deus semper impendit, nec tu consideras quomodo ipse te a morte revocat: frequenter in peccata corruis ubi magis mortem quam vitam diligis, si tunc tandem ad mentem tuam revocas scripturas et doctrinas illas quas tibi antiqui et fideles patres tui proposuerunt, scilicet quod malum debes devitare et bonum operari; si tunc ex intimo cordis dixeris, graviter peccavi; quare oportet me cum digna poenitentia ad patrem meum qui me creavit redire, tunc pater tuus benigne suscipit te et in sinum suum te reponens dulcibus ulnis amplectitur te. Nunc autem beatitudinem illam quæ tibi a Deo proposita est scire contemnis, ac justitiam Dei audire vel operari recusas. Nunquid si fieri posset magis iudicium Dei injustum quam justum vocares?

C Quapropter si sanguine Filii Dei redemptus non esses, in perditione perditus jaceres. Sed iudicium Dei verum et justum est. Unde, o homo, quam utilitatem inde consequeris: quod te in iudicio meo decerpis? In choro angelorum et in electa vinea mea est laus laudantium et dicentium: Gloria tibi, Domine, qui justus es et verax, nec iudicio meo per eos contradicitor; quoniam justi sunt. Sed quid diabolo profuit quod se mihi opposuit? Qui cum vidit se multam claritatem habere; super omnes se voluit exaltare, ita quod ei innumerabilis turba superborum spirituum consensit, quos omnes divina virtus in zelo justitiæ suæ simul cum illo dejecit; sic etiam omnes dejiciuntur qui in perseverantia mali justitiam Dei postponere conantur; quoniam ipsi summum bonum in perversitate nequitiae pervertunt laborant. Unde nequaquam Deus quod injustum est constituit; sed omne quod rectum est in æquitate bonitatis suæ ordinavit.

Sed et illi homines qui in infidelitate sua Deum abjecerunt, sculptilia sibi facientes in quibus diabolus ingressus illos illudit, in insaniam huiusmodi vanitatis surrexerunt postquam genus hominum pertransiit quibus Adam et Eva dixerant quomodo a Deo facti essent et quomodo de paradiso expulsi fuissent. Quos alii in eadem perversitate insequentibus, creaturam Dei magis quam ipsum creatorem suum coluerunt, et ea quæ non vivunt vitam suam disponere putaverunt. Unde et ii qui adhuc in ipsa infidelitate sordent, stultitiam suam deserant et ad eum qui diaboli laqueos contrivit fideliter convertantur veustatem ignorantiae deponentes, et novitatem vitæ amplectentes, ut servus meus Ezechiel hortatur, dicens: *Projicite a vobis omnes prævaricationes vestras in quibus prævaricati estis, et facite vobis cor novum et spiritum novum* (Ezech. xviii). Quod dicitur: O vos qui in rectitudine perseverare vultis in sole iustitiæ cuius itinera beatæ oves currunt, projicite a conscientia cordis vestri reprobationem illorum occultorum quæ in necessaria et salutari doctrina vobis inutilia sunt, in quibus vanam celsitudinem volare voluistis; cum in precipitem lacum demersi estis in quo nullus ordo habitat, sed illa horribilis confusio quæ Deum ignorat. Et cum hoc feceritis, viam veritatis pergite pro salute vestra, ubi rutilantis cæli novitatem in corde vestro invenietis et ut vivificæ spirationis in vestro spiritu possidebitis.

Vides etiam in terra homines in fictilibus lac portantes et inde caseos conficiētes: hi sunt in mundo homines, tam viri quam mulieres, in corporibus suis humanum semen habentes, de quo genus diversorum populorum procreatur, cuius quædam pars aspersa est unde formantes casei fiunt; quia semen illud in fertilitate sua utiliter et bene coctum et temperatum strenuos homines producit, quibus etiam magna claritas tam spiritualium quam carnalium donorum la magnis patribus et in altis personis tribuitur: ita quod in assecutione prudentiæ, discretionis et utilitatis vitæ in operibus suis et coram Deo et coram hominibus perspicue florent, quoniam diabolus in eis locum suum non invenit, et pars quædam tenuis de qua debiles casei coagulantur: quoniam hoc semen in teneritudine sua imperfecte coctum et temperatum, teneros homines educit qui ut plurimum stulti tepidi et inutiles, tam apud Deum quam apud sæculum, in operibus suis inveniuntur, et qui Deum strenue non quærunt. Sed et pars quædam tæbe permista est, de qua amari casei efficiuntur; quia semen illud in debilitate pernitionis nequiter eductum et inutiliter commistum informes homines efficit qui sæpe amaritudinem, difficultatem et oppressionem cordis habent, unde mentem suam ad superiora levare non valent. Multi tamen ex his utiles fiunt; at tamen multas tempestates, et inquietudines, et in cordibus, et in moribus suis patiuntur, sed victores evadunt; quoniam, si inquietudini suæ acquiescerent, tepidos et inutiles se redderent.

Unde Deus illos cogrens adjuvat, et ad viam salutis ducit quemadmodum scriptum est: *Ego occidam, et ego vivere faciam; percutiam et ego sanabo, et non est qui de manu mea possit eruere* (Dan. xxi). Quod dicitur: Ego qui sum, nec initium nec finem habens, flagitiosos homines in actibus suis interimo; qui per spurcitas diaboli in vitis macerantur, et qui in partibus infelicis seminarii per diabolicas speluncas decipiuntur. O quam versuta est viperæ maxilla quæ eos ita inflat, ut mors in ipsos subintret; unde ab eis prosperitatem huius sæculi tollo, ubi ita per plurimas ærumnas occiduntur quæ superare non possunt, sed quæ eis iusto iudicio semper adsunt. Sed ego qui nulla malitia deficior, istos etiam in alia parte vivere miserabiliter sæpe facio: ubi in ipsis vivens spiraculum eorum sursum de terrenis traho ne in ipsis pereat, illos etiam percussioneibus per multam infirmitatem laboris vitæ suæ interdum affligo; qui per superbiam mentem suam sibi nocivam altitudinem ascendere cupiunt, putando quod a nullo deijci valeant, eos etiam qui ubique præsens sum ita interdum sursum ad veram sanitatem erigens, ne in fallacibus periculis per fallaces vanitates consumantur. Sed in his omnibus non est homo nec alia creatura quæ huiusmodi opera mra suo astu aut proterva potestate possit avertere; quia nullus est qui voluntati et iustitiæ meæ valeat resistere.

Sæpe quoque ut vides in oblivione mea et in irratione diaboli commistio maris et feminæ perpetratur ibi et contractio nascentium hominum invenitur: ut quoniam parentes illorum præcepta mea transgressi sunt, in ipsis illis suis cruciati ad me in pœnitentiâ revertantur, sæpe etiam hanc mirabilem creationem pro gloria mea et sanctorum meorum in hominibus fieri permitto, ut, dum illi qui hoc modo distorti sunt per subventionem electorum meorum sanitati restituuntur, nomen meum ex hoc tante ardentius ab hominibus glorificetur. Qui autem hac lege se constringunt, ita quod virginitatis decus appetunt; velut aurora ad cœlestia secreta ascendunt, quia propter amorem Filii mei delectationes corporis sui a se abscindunt. Sed quod vides quasi mulierem velut integram formam hominis in utero suo habentem: hoc est quia postquam femina humanum semen concepit, infans in integritate membrorum suorum in abdito cubiculo ventris ipsius formatur. Et ecce per secretam dispositionem superni Conditoris, eadem forma motum vividæ motionis dat; quoniam tu in secreta et occulta iussione et voluntate Dei infans in materno utero congruo et recte divinitus disposito tempore spiritum acceperit, motu corporis sui se vivere ostendit, velut terra se aperit et flores fructus sui profert, cum ros super eam ceciderit. Ita quod velut ignea sphaera nulla lineamenta humani corporis habens, cor formæ illius possidet, quia anima in igne profundæ scientiæ ardens, diversas res in circuitu suæ comprehensionis discernit; nec formam humanorum mem-

brorum habens : quoniam ipsa nec corporea, nec caduca quemadmodum corpus hominis est, cor hominis confortat : quod quasi fundamentum corporis existens totum corpus regit et velut firmamentum cœli inferiora continet et superiora tegit, et etiam cerebrum hominis tangit, quia in viribus non solum terrena, sed etiam cœlestia sapit, cum Deum sapienter cognoscit, ac se per omnia membra hominis transfundit, quoniam vigorem medullarum ac venarum et omnium membrorum toto corpori tribuit, veluti arbor ex sua radice succum et viriditatem omnibus ramis impartit. Sed deinde forma illa hominis de utero mulieris hoc modo vivificata egrediens secundum motus quos ipsa sphaera in eadem forma hominis habet, secundum illos etiam et colorem suum mutat ; quia postquam homo in materno utero vitalem spiritum acceperit et ita natus fuerit, et motus operationis suæ dederit secundum opera illa quæ anima cum corpore operatur, secundum hæc etiam et merita ipsius existunt quoniam de bonis claritatem et de malis tenebrositatem sibi induit.

Ipsa quoque secundum vires corporis, vires suas ostendit, ita quod in infantia hominis simplicitatem profert, et in juventute fortitudinem ; at in plena ætate cum omnes venæ hominis plene sunt, fortissimas vires suas in sapientia declarat, sicut etiam arbor in primo germine tenera existens ac deinde fractum in se ostendens, tandem cum plenitudine utilitatis educit ; sed et postea in senectute hominis cum medulla et venæ ipsius jam ad debilitatem e incurvare cœperint, anima leviores vires velut in lædio scientiæ hominis ostendit : quemadmodum et succus arboris cum jam hiemale tempus instat, se in ramis et foliis suis contrahit, et ut eadem arbor in senectute sua jam incurvari incipit. Homo autem tres semitas in se habet. Quid hoc ? Animam, corpus et sensus ; in his vita hominis exercetur. Quomodo ? Anima corpus vivificat et sensus spirat ; corpus autem animam sibi attrahit et sensus aperit : sensus vero animam tangunt et corpus alliciunt. Anima enim corpori vitam præbet, velut ignis lumen tenebris infundit : duas principales vires scilicet intellectum et voluntatem velut duo brachia habens, non quod anima brachia ad se movendum habeat, sed quod in his viribus se manifestat, velut sol per splendorem suum se declarat. Unde, o homo, quem non gravat sarcina medullarum, in scientia Scripturarum attende. Intellectus ita fixus est animæ, velut brachium corpori. Nam ut brachium cui manum cum digitis adjuncta est a corpore extenditur, ita etiam intellectus cum operatione cæterarum virium animæ cum quibus quæque opera hominis intelligit, ex anima certissime prodiens ; ipse enim præ aliis viribus animæ quidquid in operibus hominum est sive bonum, sive malum sit intelligit ; ita quod per eum velut per magistrum omnia intelliguntur, quoniam ipsa anima hoc modo omnia discutit, sicut et triticum ab omni contrarietate expurgatur ; per-

PATROL. CXCVII.

A quirens utrum utilia an inutilia, utrum amabilia an odibilia sunt, vel utrum ad vitam an ad mortem pertineant. Unde sicut esca sine sale insulsa est, sic etiam cæteræ vires animæ sine intellectu insipidæ et non discernentes sunt. Sed et ipse in anima ut scapula in corpore, medulla in cerebro cæterarum virium animæ existens et velut humerus corporis fortis, divinitatem etiam et humanitatem in Deo intelligens quædam inflexio brachii est, ita quoque rectam fidem in opere suo habens : quod etiam inflexio manus est, cum qua tunc diversa opera in discretionem quasi cum digitis discernit ; ipse autem non operatur ut cæteræ vires animæ. Quid hoc ?

B Voluntas enim opus calefacit et animus illud suscipit et ratio producit, intellectus autem opus intelligit bonum et malum ostendens, velut angeli intellectum habent bonum diligentes et malum odientes. Et ut corpus habet cor, ita et anima intellectum, qui etiam in illa parte animæ vim suam exercet, sicut et voluntas in altera. Quomodo ? Voluntas enim magnam vim animæ habet. Quomodo ? Anima stat in angulo domus, id est in firmamento cordis velut aliquis homo in aliquo angulo domus suæ ut totam domum perspiciens, omnia instrumenta domus regat, dextrum brachium levans signando et ostendendo quæque utilia domus suæ et se ad orientem vertens. Sic et anima facit per plateas totius corporis, ad ortum solis respiciens ; ipsa enim voluntatem quasi dextrum brachium ponit in firmamentum venarum et medullarum ac in commotionem totius corporis, quoniam voluntas quodcumque opus sive bonum sive malum sit operatur. Nam voluntas est velut ignis unumquodque opus quasi in fornace coquens. Panis enim ad hoc coquitur ut homines exinde pasti confortentur, quatenus vivere possint. Sic et voluntas totius operis fortitudo est, quia ipsa in deceptione molit et in robore fermentum imponit, ac in duritia tundit ; et ita opus suum velut panem in consideratione parans, illud pleno opere ardoris sui in perfectione coquit, atque hoc modo majorem cibum hominibus in opere quam in pane facit ; nam esca hominis interdum in eo cessat : opus autem voluntatis in eo usque ad separationem animæ ipsius a corpore perdurat, et in qua magna diversitate opus sit, scilicet ab infantia, a juventute, a plena ætate, a decrepita incurvatione ; in voluntate tamen incedit et in ea perfectionem suam demonstrat. Sed voluntas habet in præcordio hominis quoddam tabernaculum videlicet animum, quem et intellectus et ipsa voluntas ac quæque vis animæ sua fertitudine afflant, et hæc omnes in eodem tabernaculo calefiunt et se invicem conjungunt. Quomodo ? Si ira surrexerit, sel inflatur et ita fumum in tabernaculum emittens iram perficit. Quod si turpis delectatio se erexerit, incendium libidinis in materia sua suscitatur, et petulantia illa quæ ad peccatum pertinet attollitur, ac in eodem tabernaculo coaduna

14

tur. Sed aliud amabile gaudium est, quod in isto A tabernaculo de Spiritu sancto incenditur; cui anima congaudens illud fideliter suscipit, et opus bonum in cœlestibus desideris perficit. Est etiam quædam tristitia, de qua in eodem tabernaculo ex humoribus illis qui circa fel sunt, torpor nascitur: indignationem, obdurationem et contumaciam in hominibus pariens, animamque deprimens, nisi gratia Dei succurrente citius eripiat. Sed et cum illi tabernaculo contrariæ causæ occurrerint: frequenter in odio et reliquis mortiferis rebus commovetur quæ animam occidunt, et magnas ruinas in perditione parant. Cum autem voluntas voluerit, instrumenta tabernaculi sui movet, et ea in fervente calore sive bona sive mala sint deponit. Quod si voluntati illa instrumenta placuerint, ibi escam B suam coquit et eam homini ad gustandum proponit. Unde et in ipso tabernaculo plurima turba boni et mali exurgit: quemadmodum cum aliquis exercitus in aliquo loco coadunatur. Sed cum princeps exercitus supervenerit, si exercitus ille ipsi placuerit, eum suscipit: si vero ipsi displicuerit, illum abire jubet, sic et voluntas facit. Quomodo? Si bonum vel si malum in præcordio cordis surrexerit, voluntas illud aut perficit aut negligit. Sed et in intellectu et in voluntate ratio velut sonitus animæ ostenditur; quæ quodque opus sive Dei sive hominis sit perficit. Sonitus enim verbum in altum tollit; sicut ventus qui aquilam sublevat ut volare possit, ita et anima sonitum rationis et in auditu C et in intellectu hominum emittit; quatenus vires ipsius intelligantur et ut quodque opus ad perfectum ducatur. Corpus autem omnium virium animæ tabernaculum et sublevamen est, quoniam anima in corpore manens, cum corpore operatur, et corpus cum illa sive bonum sive malum sit.

Sensus vero est cui opus interiorum virium animæ adhæret; ita quod ipsæ in fructibus cujusque operis per eum intelliguntur, et ille eis subjectus est; quia eum ad opus perducunt, non autem ipse eis opus imponit, quoniam umbra earum est, faciens secundum quod ipsis placuerit. Sed et exterior homo, in primis cum sensu in ventre matris antequam nascatur, evigilat; cæteris viribus animæ adhuc in abscondito manentibus. Quid hoc? D Auroræ lucem diem denuntiat; sic et sensus hominis omnes vires animæ cum ratione declarat. Et ut lex et prophetæ in duobus præceptis Dei pendunt, ita et sensus hominis in anima et in viribus ejus vigeat. Quid hoc? Lex ad salutem hominis posita est, et prophetæ occulta Dei manifestant: sic et sensus hominis quæque nociva ab homine depellit et interiora animæ denudat. Nam anima sensum spirat. Quomodo? Ipsa hominem vivente facie vivificat, et visu, auditu, gustu, odoratu et tactu dotat. Ita quod homo sensu tactus, pervigil in omnibus rebus sit; sensus enim signum omnium virium animæ est, sicut et corpus vas animæ est. Quomodo? Sensus omnes vires animæ claudit. Quid

hoc? Homo in facie cognoscitur, oculis videt; auribus audit, os ad loquendum aperit, manibus palpat, pedibus ambulat, et ideo sensus in homine est velut lapides pretiosi, et ut pretiosus thesaurus in vase signatus. Sed ut vas videtur, et thesaurus in eo scitur; ita etiam in sensu cæteræ vires animæ intelliguntur. Anima autem est magistra, caro vero ancilla. Quomodo? Anima totum corpus in vivificatione regit, corpus autem regimen vivificationis illius suscipit, quoniam si anima corpus non vivificaret, corpus in solutione diffunderet. Sed cum homo malum opus sciente anima operatur, hoc tam amarum animæ est velut venenum corpori cum illud corpus scienter accipit. De bono autem opere anima gaudet, sicut et corpus suavi cibo delectatur. Et anima corpus ita illabatur, velut succus arborem. Quid hoc? Per succum arbor viret et flores producit ac deinde fructum facit, sic et per animam corpus. Et quomodo tunc fructus arboris ad maturitatem perducitur? Temperie aeris. Quomodo? Sol eum calefacit, pluvia eum irrigat, et ita in temperie aeris perficitur. Quid hoc? Misericordia gratiæ Dei velut sol hominem illustrat, spiratio Spiritus sancti velut pluvia ipsum irrigat, et sic eum discretio velut bona temperies aeris ad perfectionem bonorum fructuum ducit.

Sed et anima in corpore est velut succus in arbore et vires ipsius quasi arboris forma. Quomodo? Intellectus in anima est velut viriditas ramorum et foliorum in arbore, voluntas autem quasi flores in ea, animus vero velut primus erumpens fructus ipsius, ratio autem quasi fructus in maturitate perfectus, sensus vero quasi extensio latitudinis ipsius. Et secundum hunc modum corpus hominis, ab anima solidatur et sustentatur. Unde, o homo, intellige quid in animæ tua sis; qui bonum intellectum tuum deponis, et te pecoribus comparari vis. Quod autem tu, o homo hæc videns, considera etiam quia quamdam hujusmodi sphaeram in humano corpore manentem multi turbines invadentes eam usque ad terram incurvant: hoc est quod animam hominis quandiu homo in anima et in corpore vivit multæ invisibiles tentationes perturbant, quæ ipsam per delectationem carnis crebro ad peccata terrenarum concupiscentiarum inclinant, sed illa resumptis viribus se viriliter erigens, eis fortiter resistit; quia fidelis et sollicitus homo cum peccaverit, sæpe per donum Dei compunctus peccata deserit et spem suam in Deum ponens diabolica signa abijcit, Creatorem suum fideliter querens, velut etiam fidelis anima miseras suas conquerens superius veraciter ostendit. Sed quod vides quia in aliam sphaeram plurimi turbines irruentes eam dejicere volunt, sed tamen non valent, id est quia animam istam plurimæ diabolici insidiæ invadentes ad peccata multorum scelerum protrahere conantur, sed tamen ei suis illusionibus prævalere non possunt quoniam illa fortiter repugnans locum eis insaniendi non dat, quoniam superna inspiratione se muniens, a se

Jacula fallacium deceptionum expellit, et ad Salvatorem suum recurrit, quemadmodum etiam superius in verbis querelæ suæ declarat, ut præmonstratum est. Quæ vero ut vides alia quædam sphaera ex lineamentis formæ suæ se contrahens nodos ejus resolvit : hoc est quod anima illa membra corporalis habitaculi sui deserens, juncturam eorum reliquit cum tempus resolutionis habitaculi sui institerit, et se ab eis cum gemitu extrahit, sedemque suam mœrens dirumpit, quoniam a corpore suo cum angustia se tollens, locum habitationis suæ multo tremore cadere permittit, imminens judicium superni judicis metuens, quia tunc merita operum suorum justo judicio Dei sentiet, velut etiam in querela suâ superius manifestat. Quapropter cum se hoc modo resolvit quidam spiritus; et lucidi et umbrosi veniunt qui socii conversationis ipsius secundum quod in sede sua se movet sunt; quia in resolutione illa cum anima hominis habitaculum suum desorit angelici spiritus et boni et mali secundum justam et veram Dei ordinationem adsunt, qui inspectores operum illius secundum quod in corpore suo cum corpore operata est fuerunt resolutionem ejus exspectantes ut postquam se exsolverit eam secum abducant, quoniam ipsi sententiam justi judicis de anima illa in separatione ejus a corpore præstolantur; ut ipsa a corpore soluta, eam ducant quo supernus judex judicaverit secundum merita operum illius ut ibi etiam, o homo, fideliter præmonstratum est.

Idecirco vos, o charissimi filii mei, oculos vestros et aures vestras aperite, et præceptis meis obedite. Et cur Patrem vestrum contemnitis, qui vos de morte liberavit? Chori angelorum canunt : *Justus es, Domine*, quoniam justitia Dei non habet ullam maculam; qui etiam hominem non liberavit sua potestate, sed compassione, quando Filium suum ad redemptionem hominis misit in mundum. Solem enim nulla iniquatio fecit polluit, sic etiam nec Deum ulla perversitas iniquitatis tangere poterit. Sed tu, o homo, in contemplativa scientia bonum et malum inspicias. Et quid es : cum in multitudine carnalium desideriorum sordes? Et quid es : cum clarissimæ gemmæ virtutum in te fulgent? Primus angelus bonum contempnit et malum concupivit, quare malum in morte æternæ perditionis accepit, et in morte sepultus est, quia quod bonum est abiecit. Boni vero angeli malum contempserunt et bonum amaverunt, casum diaboli videntes qui veritatem volebat opprimere et mendacium erigere : quapropter ipsi in amore Dei exarserunt firmum fundamentum totius boni habentes, ita quod aliud nolunt quam quod Deo placet, nunquam in laude ejus cessantes. Sed et primus homo Deum cognovit et eum in simplicitate dilexit ac præceptum ejus suscipiens se obedientiæ subdidit, postmodum ad malum se incurvavit, inobedientiam operatus. Nam cum ei diabolus malum suggereret, bonum deseruit et malum perpetravit, et de paradiso eje-

ctus est. Unde matum in perditione mortis abjiciendum est, et bonum in amore vitæ amplectendum. Sed tu, o homo, cum habes recordationem boni et mali velut in bivio positus es, quia si tunc tenebras mali contempseris volens in illum aspicere cujus creatura es et quem in sancto baptismo confessus es ubi vetus noxa Adæ dejecta est, et si dixerit diabolus et malitiam ejus fugere velis et Deum verum ac ejus præcepta sequi; tunc considera quomodo doctus es a malo declinare et bonum facere, et quia cœlestis Pater Unigenito suo non pepercit, sed eum ad liberationem tuam misit, et ora Deum ut tibi succurrat, et ipse te exaudiens, dicet : Isti oculi mihi placent. Et si tunc tædium abjeceris in mandatis Dei fortiter currens, clamorem precum tuarum ubique exaudit. Carnem enim tuam debes domare et imperio animæ subjugare. Sed tu dicis : Tanta et tam magna pondera in carne mea sentio, quod me superare non valeo. Sed quoniam Deus bonus est, ipse me bonum faciat. Quomodo possem carnem meam domare cum homo sim? Deus bonus est, ipse bona omnia in me perficiat. Nam cum sibi placuerit, me bonum facere poterit. Sed tibi respondeo : Cum Deus bonus sit, cur bonitatem ejus scire contemnis? quia ipse Filium suum pro te tradidit; qui te in multis ærumnis et in magnis laboribus de morte liberavit. Sed cum dicis, quoniam bona opera operari non possis, hoc in iniquitate iniquitatis dicis. Oculos enim habes ad videndum, aures ad audiendum, cor ad cogitandum, manus ad operandum, pedes ad ambulandum; ita quod toto corpore te potes erigere vel incurvare, dormire vel vigilare, manducare et jejunare; sic te Deus creavit. Unde et concupiscentiis carnis tuæ resiste et Deus adjuvabit te. Nam cum te opponis diabolo velut fortis bellator inimico suo; tunc Deus delectatur in certamine tuo, volens ut eum omnibus horis et in omnibus angustiis tuis constanter invoces. Sed cum carnem tuam non vis domare, tunc facis eam vitis et peccatis epulari, quoniam ei frenum timoris Domini abstrahis; cum quo eam coercere deberes, ne in perditionem iret. Quapropter ita ad diabolus respicis sicut et ipse ad iniquitatem respexit, cum in mortem cecidit. Et ipse de perditione tua gaudens dicit : Ecce homo qui nobis similis est. Et tunc super te cadit, atque vias suas in umbra mortis secundum quod sibi placet in te reponit. Sed Deus novit quid boni facere possis; ideo tibi lex posita est, secundum quod laborare potes. Deus ab initio sæculi usque ad consummationem ejus in electis suis complacere vult, ut ipsi in claritate virtutum fidelissime ornati coronentur. Quomodo? Homo voluptati carnis suæ hoc modo resistat ne deliciis hujus mundi diffuat, nec etiam tam secure vivat, quasi in propria domo sua maneat, quoniam peregrinus est, quia Pater ipsius eum exspectat; si ad ipsum in cœlum redire vult, ubi eum esse novit. Unde, o homo, si oculos tuos ad

duas semitas, id est ad bonum et ad malum verteris: A tunc edoceris, et magna et parva intelligis. Quomodo? Per fidem unum Deum in divinitate et in humanitate intelligis; et etiam diabolica opera in malo esse vides. Et cum ita justas et injustas vias cognoveris; tunc per me interrogaris. Quam viam ire desideras? Si tunc in bonas vias ire volueris, et si verba mea fideliter audieris: assidua et sincera proce Deum ora ut tibi succurrat et ne te deserat, quoniam fragilis in carne tua es, atque ad humilitatem caput tuum inclina; et ea quæ in operibus tuis mala sunt excute, et a te illa festinanter projice; hæc a te Deus requirit. Et ut si quis tibi aurum et plumbum proponeret ac diceret, ad quod volueris manum tuam extendere: aurum avidissime caperes et plumbum dimitteres, quia aurum magis quam plumbum diligeres. Sic et cœlestem patriam magis quam depressionem peccatorum attendere debes. Quod si in peccatis cecideris, mox in confessione et pura pœnitentia surge, antequam mors oriatur in te. Pater enim tuus vult ut clames, plores et auxilium petas: ne in sordibus peccatorum permanes. Sed si vulnera acceperis, medicum quære ne moriaris. Nonne sæpe Deus tempestates hominibus immittit, ut tanto attentius ab eis invocetur? Sed tu, o homo, dicis: Bona opera operari non possum. Ego vero dico: Potes. Et tu quæris, quomodo? Respondeo: Intellectu et ratione. Dices: Desiderium in me non habeo. Respondeo: Disce pugnare contra te. Et dicis: Contra me pugnare non valeo, nisi Deus adjaverit me. Audi ergo quomodo pugnes adversum te: Cum malum in te surgit nescientem quomodo illud abjicias; tunc tactu gratiæ meæ adjutus (nam in vis interiorum oculorum tuorum gratia mea tangit te) clama, ora, consistere et plora; et tibi Deus succurrat, et ut malum a te auferat, et ut tibi vires in bono tribuat; istud enim habes ex scientia qua Deum per inspirationem Spiritus sancti intelligis; nam si alicujus hominis operarius esses: quoties oporteret te id facere quod corpori tuo difficile esset, nonne multa laboriose sustineres propter terrenam mercedem tuam? Et cur Deo propter supernam mercedem non servias; qui tibi et animam et corpus dedit? Si enim aliquam temporalem rem habere velles, o quantum laborares ut illam saltem vel parvo tempore habere posses. Nunc autem fastidit te illud quærere quod finem non habet. Nam ut bos stimulo agitur, sic et tu corpus tuum timore Domini exercere debes; quia si hoc feceris, Deus non abjiciet te. Si enim aliquis tyrannus te captivaret, protinus ad illum te converteres qui tibi auxilio esse posset et ei supplicares eumque orares, et substantiam tuam illi promitteres ut tibi succurreret. Sic et tu, o homo, fac cum iniquitas te cœperit; ad Deum te convertens supplica, ora et correctionem tuam promitte, et Deus te adjuvabit. Sed tu, o homo, cæcus es ad videndum, surdus ad audiendum, vecors ad te defendendum; quoniam intellectum quem tibi Deus

infudit et quinque sensus corporis tui quos tibi dedit, quasi pro nihilo et pro vanitate habes. Nonne intellectum et scientiam habes? Regnum Dei potest emi, non autem joco acquiri. Audite ergo, o homines, et nolite despiciere introitum cœlestis Jerusalem, nolite tangere mortem et Deum negare et diabolum confiteri, nolite in peccatis crescere, et in bonis deficere. Deum enim audire non vultis cum in præceptis ipsius ambulare recusatis, et ad diabolum curritis cum desiderium carnis vestræ perficere contenditis. Respicite ergo et confortamini quia hoc vobis necessarium est. Fidelis autem homo dolorem suum consideret et medicum quærat antequam in mortem ruat. Quod si dolorem suum inspexerit et medicum quæsierit, inventus ostendet ei amarum succum pigmenti per quem sanari poterit, quæ sunt amara verba per quæ probandus est, utrum pœnitentia ejus de radice cordis ipsius au de vento instabilitatis ejus procedat. Cumque hoc probaverit, dat ei vinum compunctionis et pœnitentiæ, ut fetorem vulnerum suorum abluit et etiam offert ei oleum misericordiæ quatenus eandem vulnera ad sanitatem liniat. Tunc etiam injungit ei ut circa sanitatem suam sollicitus sit, dicens: Vide ut in hac medicina studiosus et stabilis permanes, nec tedium inde capias, quia vulnera tua gravia sunt. Sed multi sunt qui vix pœnitentiam suorum peccatorum suscipiunt, et quamvis multo labore tamen eam propter metum mortis peragunt. At ego eis manum porrigo, et amaritudinem illam eis in dulcedinem verto, ita quod pœnitentiam illam propter amorem meum magna cum tranquillitate perficiunt, quam cum magna difficultate inceperunt. Qui autem pœnitentiam peccatorum suorum neglexerit, quoniam corpus suum castigare sibi difficile esse dicit, miser est quia non vult in se ipsum respicere, nec ullum medicum quærere, nec vulnera sua sanari, sed pessimum livorem in se celat et mortem in simulationem tegit ne videri possit. Unde piger ad gustum pœnitentiæ est, nolens respicere in oleum misericordiæ, nec consolationem redemptionis quærere: et ideo in mortem properat quoniam mortem dilexit, nec regnum Dei quæsivit. Ergo, o fidelis, in præcepta Dei eurrite, ne vos damnatio mortis apprehendat. Novum Adam imitami, et veterem hominem abjicite. Nam currenti, regnum Dei apertum est, in terra autem jacenti, clausum est, sed miseri sunt illi qui diabolum venerantur, Deum ignorantes. Quomodo? Qui Deum unum in Trinitate non colunt; nec Trinitatem in unitate scire volunt. Unde qui salvari vult, in recta et catholica fide non dubitet. Quid hoc? Quoniam Patrem non colit, qui Filium abnegat; nec Filium diligit, qui Patrem ignorat; nec Filium habet, qui Spiritum sanctum abjicit; nec Spiritum sanctum accipit, qui Patrem et Filium non veneratur. Ergo unitas in trinitate, et trinitas in unitate intelligenda est. O homo, nunquid es sine corde et sine sanguine vivens? Sic nec Pater sine Filio nec sine

Spiritu sancto, nec Filius sine Patre, nec sine Spiritu sancto, nec Spiritus sanctus sine ipsis esse credendus est. Sed Pater Filium suum pro redemptione hominis misit in mundum et iterum ad se retraxit eum: sicut homo cogitationes cordis sui emittit, et iterum ipsas ad se recolligit. Unde de hac salutifera Unigeniti Dei missione, Isaias in supernæ majestatis voluntate loquitur, dicens: *Verbum misit Dominus in Jacob, et cecidit in Israel* (Isa. ix). Quod dicitur: Verbum per quod omnia facta sunt, scilicet Unigenitum Dei, qui in corde Patris secundum divinitatem semper sine initio temporis fuit, ipsum misit Dominus, videlicet supernus Pater per ora prophetarum in Jacob, cum ipsi eundem Filium Dei in mundum pro salute

A hominum venturum fideliter prænantiant; ut homines per eos præmoniti et præmuniti, diabolum prudenter supplantarent, et versutias deceptionum ejus sapienter declinarent. Et ita idem verbum cecidit in Israel, cum idem Unigenitus Dei venit in altam puritatem virginis, in quam nullus vir gressum suum imposuit; sed quæ florem suum inviolabiliter tenuit, ut ipse natus ex virgine, eos qui lumen veritatis per fallacem cæcitatem ignorabant ad verum iter reduceret, et indeficienti saluti restitueret. Unde quicumque scientiam in Spiritu sancto et pennas in fide habet, iste admonitionem meam non transgrediatur, sed eam in gustu animæ suæ amplectendo percipiat.

VISIO QUINTA.

SUMMARIUM. — *De Synagoga matre incarnationis Filii Dei. Verba Salomonis. Verba Isaiaë prophetæ. De diverso colore Synagoga. De cæcitate ejus, et quod in corde Abraham, in pectore Moyses, in ventre reliqui prophetæ, quid significet. Quod magna et turris, habens circumulum in capite similem auroræ. Verba Ezechielis. Comparatio de Samson et de Saul et de David ad eandem rem.*

Post hæc vidi velut quamdam muliebrem imaginem a vertice usque ad, umbilicum pallidam, et ab umbilico usque ad pedes nigram, et in pedibus sanguinolentam, circa autem pedes suos candidissimam et purissimam nubem habentem, at oculis orbatam, manus vero sub axillas suas tenebat, stans juxta altare quod est ante oculos Dei, sed ipsum non tangebatur. Et in corde ipsius stabat Abraham, et in pectore ejus Moyses, in ventre vero reliqui prophetæ, singuli signa sua demonstrantes, et pulchritudinem novæ sponsæ admirantes. Hæc vero tantæ magnitudinis apparuit velut alicujus civitatis ingentissima turris habens in capite suo quasi circumulum similem auroræ. Audivique iterum vocem de caelo dicentem mihi: Antiquo populo austeritatem legis Deus imposuit, cum Abraham circumcisionem indixit, quam postea in gratiam suavitatis convertit, cum Filium suum veritatem Evangelii credentibus dedit, in qua iugo legis sauciatos, olea misericordiæ delinivit. Quapropter vides velut quamdam muliebrem imaginem a vertice usque ad umbilicum pallidam, quæ est Synagoga, mater incarnationis Filii Dei et ab initio surgentium filiorum suorum usque ad fortitudinem eorum, secreta Dei in umbratione prævidens, sed ea non pleniter aperiens. Illa enim non est rutilans aurora quam aperte loquitur, sed eam in multa admiratione a longe intuens, ut in Canticis de ipsa dicitur: *Quæ est ista quæ ascendit per desertum deliciis affluens: et innixa super dilectum suum?* (Cant. viii.) Quod dicitur: Quæ est hæc nova nupta, quæ in plurimis bonis operibus se elevat per deserta gentium legalia præcepta sapientiæ deserentium et idola adorantium, ascendens ad superna desideria deliciis donorum Spiritus sancti abundantius, et sic multo

B studio anhelans et se innitens super sponsum suum scilicet Dei Filium. Hæc enim est, quæ a Filio Dei dotata in præclaris virtutibus fulget in rivulis Scripturarum abundans. Sed et eadem Synagoga de illis illius novæ sponsæ in multa admiratione servum meum Isaiam sic interrogat: *Qui sunt ii qui ut nubes volant, et quasi columbæ ad fenestras suas?* (Isa. lx.) Quod dicitur: Qui sunt ii qui in mentibus suis se abstrahentes a terrenis ac carnalibus concupiscentiis: pleno desiderio et plena devotione ad superna volant, et columbina simplicitate absque amaritudine fellis, sensus corporis sui muniunt et munimentum firmissimæ petræ, qui Unigenitus Dei est, multo ardore bonarum virtutum appetunt. Illi enim sunt, qui propter supernum amorem terrena regna conculcant, et cælestia querunt. Synagoga itaque admirabatur de nova sponsa quæ Ecclesia est, quoniam se similibus virtutibus ita ornatam non agnovit ut illam videret, quia Ecclesia angelicis præsiidiis circumdata est, ne eam diabolus dilaceret et dejiciat, cum Synagoga a Deo deserta in vitiis jaceat.

Quapropter vides etiam ipsam ab umbilico usque ad pedes nigram: quod est a fortitudine suæ dilationis usque ad consummationem suæ durationis, in prævaricatione legis, et in transgressionem testamenti patrum suorum fuisse sordidam, quia multis modis divina præcepta neglexit voluptatem carnis suæ secuta. Et in pedibus sanguinolenta, circa autem pedes suos candidissimam et purissimam nubem habet, quoniam in consummatione sua prophetam prophetarum occidit, ubi et ipsa lapsa corruit; in eadem tamen consummatione in mentibus credentium lucidissima et perspicacissima fide surgente, quia ubi Synagoga finem accepit, Ecclesia surrexit,

cum apostolica doctrina post mortem Filii Dei se A scindens, et nuda in peccatis tuis jacens : feci quod
 per totum orbem terrarum diffudit. Sed et imago Ezechiel servus meus loquitur, dicens : *Expandi*
amictum meum super te, et operui ignominiam tuam,
et juravi tibi et inii pactum tecum (Ezech. xvi). Quod
 dicitur : Ego Filius Altissimi in voluntate Patris
 mei extendi incarnationem meam, o Synagoga, su-
 per te, id est pro salute tua, auferens peccata tua,
 quæ in multis oblivionibus operata es, et firmari
 tibi remedium salvationis, ita quod itinera fœderis
 mei ad salutem tuam manifestavi, cum veram fidem
 per apostolicam doctrinam tibi aperui, quatenus
 præcepta mea observares veluti mulier potestati
 mariti sui subiacere debet. Nam asperitatem exte-
 rioris legis a te abstuli, et suavitatem spiritualis
 doctrinæ tibi dedi ac omnia mysteria mea in spi-
 ritualibus doctrinis per memetipsum tibi ostendi, B
 sed tu me justum deseruisti, et diabolo te con-
 junxisti. Sed tu, o homo, intellige : ut Samsonem
 uxor ipsius deseruit, ita quod lumine suo privatus
 est, sic et Synagoga Filium Dei deseruit, cum eum
 obdurata sprevit, et cum doctrinam illius abjecit.
 Sed postquam capilli ejus jam renati sunt, ita quod
 Ecclesia Dei confortata est, Filius Dei in fortitudine
 sua Synagoga defecit, et natos illius exhæredita-
 vit, cum etiam per gentiles Deum ignorantes zelo
 Dei contriti sunt; ipsa enim multis erroribus totius
 confusionis et schismatis se subjecerat, et in præ-
 varicationibus totius iniquitatis se polluerat. Sed
 etiam quemadmodum David uxorem suam quam
 sibi primitus desponsaverat et quæ cum alio viro C
 se polluerat, tandem revocavit, ita et Filius
 Dei Synagoga (quæ sibi primum in incarnatione
 sua conjuncta fuit, sed gratiam baptismi deserens
 diabolum secuta est) tandem circa novissimum tem-
 pus recipiet, ubi ipsa errores infidelitatis suæ de-
 serens ad lumen veritatis redibit. Nam diabolus
 Synagoga in cæcitate illius rapuit, et eam infide-
 litati in multis erroribus tradidit, nec hoc usque
 ad filium perditionis facere cessabit. Qui dum in
 exaltatione superbiæ suæ ceciderit sicut Saul in
 monte Gelboe interfectus periiit, qui David de terra
 sua fugaverat, ut filius iniquitatis Filium meum in
 electis suis expellere tentabit, tunc Filius meus,
 Antichristo dejecto, Synagoga ad veram fidem D
 revocabit quemadmodum et David primam uxorem
 suam post mortem Saulis recepit : cum enim no-
 vissimo tempore homines illum per quem decepti
 fuerant victum viderint, ad viam salutis cum
 multa festinatione recurrent. Non autem decuit ut
 veritas Evangelii umbram legis prænuuntiaret, quo-
 niam decet ut carnalia præcurrant et spiritualia
 subsequantur, quia etiam servus dominum suum
 venturum prædicit et non dominus servum in ser-
 vitio præcurrit; ita et Synagoga in umbra signifi-
 cationis præcurrit, et Ecclesia in lumine veritatis
 subsecuta est. Unde quicumque scientiam in Spiritu
 sancto et pennas in fide habet, iste admonitionem
 meam non transgrediat, sed eam in gustu animæ
 suæ amplectendo percipiat.

VISIO SEXTA.

SUMMARIUM. — *Quod Deus creaturam suam mirabiliter condidit et disposuit. De habita angelorum et ejus significatione. De habitu archangelorum et ejus significatione. De habitu virtutum et ejus significatione. De habitu potestatum et ejus significatione. De habitu principatum et ejus significatione. De habitu dominationum et ejus significatione. De habitu thronorum et ejus significatione. De habitu cherubim et ejus significatione. De habitu seraphim et ejus significatione. Quod hæ omnes acies mirabilibus vocibus miracula illa resonant quæ Deus in beatis animabus operatur. Psalmista de eadem re.*

Deinde vidi in altitudine cœlestium secretorum A duas acies supernorum spirituum multa claritate fulgentes, et qui in prima acie erant velut pennas in pectoribus suis habebant et facies ut facies hominum præ se ferebant, in quibus et vultus hominum quasi in pura aqua apparebant, et qui in altera acie fuerunt etiam in pectoribus suis quasi pennas habuerunt et facies ut facies hominum in se ostenderunt, in quibus etiam imago Filii hominis quasi in speculo fulgebat. Sed neque in his nec in illis aliam formam discernere potui. Hæ autem acies alias quinque acies secundum modum coronæ circumcinxerant. Et qui in harum quinque prima acie fuerunt, quasi facies hominum habebant ab humero et deorsum magno splendore fulgentes. Qui in secunda erant, tantæ claritatis existiterunt, quod eos intueri non poteram. Qui in tertia ut album marmor apparuerunt, et capita ut capita hominum habuerunt; super quæ ardentes faculæ visæ sunt, et ab humero et deorsum velut ferrea nube circumdati fuerunt. Qui in quarta facies ut facies hominum et pedes ut pedes hominum habentes, in capitibus suis galeas gestabant, marmoris tunicis induti. Qui denique in quinta erant: nullam formam hominum in se ostendentes, velut aurora rubebant. Nullam autem aliam formam in eis conspiciebam. Sed et acies istæ alias duas etiam in modum coronæ circumdederant. Qui autem in prima acie illarum erant, oculis et pennis pleni videbantur, et in unoquoque oculo speculum et in ipso speculo facies hominis apparuit, et pennas suas ad supernam altitudinem elevarant. Et qui in secunda fuerunt, quasi ignis ardebant, plurimasque pennas habentes in quibus quasi in speculo omnes ordines ecclesiasticæ institutionis insignitos demonstrabant. Sed aliam formam nec in his nec in illis vidi. Et hæ acies omnes in omni genere musicalium organorum mirificis vocibus mirabilia illa resonabant, quæ Deus in beatis animabus operatur, per quæ Deum magnifice glorificabant. Et audivi de cœlo vocem mihi dicentem: Omnipotens et ineffabilis Deus qui ante sæcula fuit, nec initium habuit nec post finem sæculorum esse desinet omnem creaturam mirabili modo sua voluntate condidit, eamque mirabili modo sua voluntate disposuit. Quomodo? Quasdam creaturas terrenis hæerere, quasdam vero in cœlestibus esse deputavit. Ipse quoque beatos angelicos spiritus tam ad salutem hominum quam ad honorem nominis sui dispo-

A suit. Quomodo? Nam quosdam ita constituit, ut necessitatibus hominum subveniant, quosdam vero, ut judicia secretorum suorum per eos hominibus manifestentur. Quapropter vides in altitudine cœlestium secretorum duas acies supernorum spirituum multa claritate fulgentes, quia ut tibi monstratur in altitudine illorum occultorum quæ carnalis obtutus non penetrat, sed quæ visus interioris hominis attendit, hæc duo agmina corpus et animam hominis, Deo famulari debere designant ubi ipso cum supernis civibus claritatem æternæ beatitudinis habent.

Et qui in prima acie sunt velut pennas in pectoribus suis habent, et facies ut facies hominum in se prætendunt, in quibus et vultus hominum quasi in pura aqua apparent; isti angeli sunt desideria profunditatis intellectus sui quasi pennas expandentes; non quod pennas ut aves habeant, sed quod voluntatem Dei in desideriis suis velociter perficiant, velut homo in cogitationibus suis celeriter volat; ita quod et per facies suas pulchritudinem rationalitatis in se manifestant, ubi etiam Deus opera hominum perspicue perscrutatur, quia ut servus verba domini sui audiens, ea secundum voluntatem illius perficit; ita et ipsi voluntatem Dei in hominibus attendunt et actus eorum illi in semetipso ostendunt. Unde et qui in acie alia sunt etiam in pectoribus suis quasi pennas habent, et facies ut facies hominum in se ostendunt, in quibus etiam imago Filii hominis velut in speculo fulget: archangeli sunt etiam in desideriis intellectus sui voluntatem Dei contemplantes et decorem rationalitatis in se manifestantes incarnationum Verbum Dei purissime magnificent, quia ipsi, arcana Dei cognoscentes, mysteria incarnationis Filii Dei signis suis frequenter præinsinuabant. Sed nec in his nec in illis aliam formam discernere potes, quoniam et in angelis et in archangelis multa secreta mysteriorum sunt quæ humanus intellectus mortali corpore gravatus, capere non valet. Quod autem hæ acies alias quinque acies secundum modum coronæ cingunt: hoc est quod corpus et animam hominis quinque sensus hominis virtute fortitudinis suæ comprehendentes, per quinque vulnera Filii mei emundatos, ad rectitudinem interiorum mandatorum dirigere debent. Unde qui in prima acie harum sunt, quasi facies hominum habent, ab humero et deorsum magno splendore fulgentes; quæ virtutes sunt in corda credentium ascendentes et in ardente charitate excelsam turrin in eis

ædificantes, quæ opera ipsorum sunt. Ita quod in rationalitate sua opera electorum hominum ostendunt, et in fortitudine sua ad bonum finem multo fulgore beatitudinis ipsos perducunt. Quomodo? Scilicet cum electi claritate interioris sensus habentes, omnes nequitas malorum suorum abjiciunt propter illuminationem illam qua in istis virtutibus in mea voluntate illuminati sunt, et fortiter adversus diabolicas insidias pugnant, et certamina illa quæ illi hoc modo contra diabolicam turbam exercent virtutes istæ mihi Creatori suo incessanter ostendunt. Nam homines certamina confessionis et abnegationis in se habent. Quomodo? Quia iste me consistetur et ille me abnegat. Sed in hoc certamine talis interrogatio est: Est Deus an non? Tunc interrogatio ista tale responsum Spiritus sancti in homine habet: Deus est qui te creavit, sed et qui te redemit. Et quando interrogacionis responsum hoc in homine est, virtus Dei illi non deerit, quia huic interrogacioni et responso pœnitentia adhæret. Ubi autem interrogacio hæc in homine non est, ibi nec hoc responsum Spiritus sancti est, quoniam homo iste donum Dei a se expellit, et sine interrogacione pœnitentiæ semetipsum in mortem præcipitat. Certamina vero istorum bellorum virtutes Deo offerunt; quia ipsi tale sigillum coram Deo sunt, per quod demonstratur qua intentione Deus, colatur vel abnegetur.

Qui autem secunda acie sunt, tantæ claritatis existunt, quod eos intueri non potes; qui potestates sunt designantes quoniam serenitatem et pulchritudinem potestatis Dei, nulla imbecillitas mortalitatis apprehendere poterit, nec se ipsi similem facere, quia potestas Dei indeficiens est. Sed qui in tertia acie sunt, ut album mariorum apparent et capita hominum habent, super quæ faculæ ardentes videntur, et ab humero et deorsum velut ferrea nube circumdati sunt; qui principatus sunt, præstigantes quod ii qui ex dono Dei in sæculo principes hominum existunt, sinceram justitiæ fortitudinem induere debent ne in diversitatem instabilitatis incidant, et caput suum qui Christus Filius Dei est inspicere ac regimina sua secundum voluntatem ipsius in necessitatem hominum dirigere super se gratiam sancti Spiritus in ardore veritatis attendentes, ita quod in fortitudine æquitatis usque ad consummationem suam firmi et stabiles perseverent. Unde etiam qui in quarta acie sunt facies ut facies hominum et pedes ut pedes hominum habentes in capitibus suis galeas gestant marmoreis tunicis induti; qui dominationes sunt, ostendentes quia ille qui Dominus omnium est rationalitatem hominum quæ in humano pulvere polluta jacuerat a terris ad cœlos sublevavit, cum Filium suum ad terras transmisit, qui antiquum seductorem sua rectitudine conculcavit: ita ut fideles ipsum qui caput eorum est fideliter imitentur, spem suam ad cœlestia ponentes ac forti desiderio honorum operum se munientes. Sed qui in quinta

acie sunt nullam formam hominum in se ostendentes velut aurora rubent; qui throni sunt, demonstrantes quod divinitas ad humanitatem se inclinavit, cum Unigenitus Dei humanum corpus pro salute hominum induit, qui nulla contagia humanorum peccatorum in se habuit; quoniam ipse de Spiritu sancto conceptus, in aurora videlicet in beata Virgine carnem absque omni macula totius sordis accepit. Sed nullam aliam formam in eis conspicias; quia plurima mysteria supernorum secretorum sunt; quæ fragilitas humana non valet apprehendere. Quod autem et acies istæ alias duas in modum coronæ circumdant: hoc est quod fideles illi qui quinque sensus corporis sui ad superna dirigunt, scientes quia per quinque vulnera Filii Dei redempti sunt ad dilectionem Dei et proximi sui omni nisu et circuitione mentis suæ perveniunt, cum voluptatem cordis sui negligunt et spem suam in sola æterna ponunt.

Quapropter et qui in prima acie illarum sunt, oculis et pennis pleni videntur, et in unoquoque oculo speculum et in ipso speculo facies hominis apparet et pennas suas ad supernam altitudinem elevant; qui cherubin sunt, scientiam Dei significantes, in qua ipsi mysteria supernorum secretorum videntes desideria sua secundum voluntatem Dei explent, ita quod ipsi in profunditate scientiæ suæ purissimam perspicuitatem habentes: in ipsa illos mirabiliter prævident, qui verum Deum cognoscentes, intentionem desideriorum cordis sui ad ipsum qui super omnes est velut pennas bonæ et justæ sublevationis dirigunt, magis æterna diligentes quam caduca appetentes, secundum quod et ipsi in elevatione desideriorum suorum ostendunt. Sed qui in altera acie sunt quasi ignis ardent plurimasque pennas habentes, in eisdem pennis quasi in speculo omnes ordines ecclesiasticæ institutionis insignitos demonstrant; seraphin sunt significantes quod ut ipsi in amore Dei ardent maxima desideria visionis ejus habentes, ita etiam in desideriiis suis tam sæculares quam spirituales dignitates quæ in ecclesiasticis mysteriis multa cum puritate vigeant, ostendunt quia secreta Dei in ipsis mirabiliter apparent, sic etiam omnes qui sinceritate puri cordis amantes supernam vitam quærunt: ardentem Deum diligant, eumque toto desiderio amplectantur, ut ad gaudia illorum perveniant, quos tam fideliter imitantur. Quod vero aliam formam nec in hiis nec in illis vides: hoc est quod multa secreta in beatis spiritibus sunt, quæ homini manifestanda non sunt; quoniam quando ipse mortalitatis existit, ea quæ cœlestia sunt perfecte discernere non poterit.

Sed hæc acies omnes ut audis in omni genere musicalium sonorum mirificis modulationibus mirabilia resonant, quæ Deus in beatis animabus operatur per quæ Deum magnifice glorificant, quia beati spiritus in virtute Dei maxima gaudia inenarrabilibus sonis per opera mirabilium illorum in cœlestibus proferunt, quæ Deus in sanctis suis

perficat, per quæ ipsi Deum gloriosissime magnificantes, ubi eam in profunditate sanctitatis exquirunt letantes in gaudio salutis quemadmodum et David servus meus inspector supernorum secretorum testatur dicens: *Vox exultationis et salutis in tabernaculis iustorum (Psal. cxvii)*. Quod dicitur: *Sonus lætitiæ et prosperitatis illius quod caro conculcatur et spiritus erigitur, cum indeficiente salute cognoscitur in habitationibus illorum qui iniustitiam abjiciunt et iustitiam operantur, cum suggerente diabolo id quod malum est facere possent; sed divina inspiratione id quod bonum est perficiunt. Quid hoc? Homo frequenter indecentem exultationem*

A In se ostendit: cum peccatum perfecit quod perficere inconvenienter concupivit, sed salutem ibi non habet, quia hoc fecit quod divino præcepto contrarium fuit. Ille autem tripudium exultationis cum prosperitate veræ salutis habebit; qui bonum quod ardentem desideravit strenue complet, mansionem illorum dum in corpore habitat amans qui viam veritatis currentes errorem mendacii declinaverunt. Unde quicumque scientiam in Spiritu sancto, et penas in fide habet, isto admonitionem meam non parvipendat, sed eam in gustu animæ suæ amplectendo percipiat. Amen.

LIBER SECUNDUS:

VISIO PRIMA.

SUMMARIUM. — *De omnipotentia Dei. Verba Job ad eandem rem. Quod Verbum ante et post assumptam humanitatem indivisibiliter et æternaliter apud Patrem est. Quare Filius Dei dicitur Verbum. Quod virtute Verbi Dei omnis creatura suscita est et homo revixit in salvatione. Quod incomprehensibilis potentia Dei mundum fabricavit et diversas species eduxit. Quod creatis aliis creaturis, homo de limo terræ creatus est. Quod Adam dulci præcepto clarissimæ obedientiæ accepto, consiliante diabolo non obedivit. Quod Abraham, Isaac et Jacob et alii prophætæ mundi tenebras significationibus suis repercusserunt. Quod præcipuus propheta Joannes miraculis coruscans Filium Dei præmonstravit. Quod Verbo Dei incarnato, illud magnum et antiquum consilium visum est. Quod homo secreta Dei non debet plus scrutari quam ipse vult manifestare. Quod Filius Dei natus in mundo morte sua diabolum superavit, et electos ad hæreditatem suam reduxit. Verba Osee de eadem re. Quod corpus Filii Dei in sepulcro per triiduum jacens resurrexit, et homini via veritatis de morte ad vitam ostensa est. Quod Filius Dei a morte resurgens, discipulis suis frequenter ad corroborandum eos apparuit. Quod Filio Dei ascendente ad Patrem, sponsa ejus diversis ornamentis fundata est.*

Et ego homo litteras non callens more fortium leonum, nec docta ex infusione illorum, sed manens in mollitie, fragilis costa, inbuta mystico spiramine: vidi quasi lucidissimum ignem incomprehensibilem, inextinguibilem, totum viventem, totumque vitam existentem, in se autem flammam aerei coloris habentem, quæ leni flatu ardentem flagrabat; et quæ idem lucido igni ita inseparabiliter hærebat ut in homine hærent viscera. Et vidi quod illa flamma fulminans incanduit, et ecce obscurus aer et rotundus multæque magnitudinis repente exortus est, super quem ipsa flamma quosdam ictus dedit, toties ab eo scintillam educens donec aer ad perfectum deductus est et ita celum et terra respexerunt plena institutione. Deinde etiam eadem flamma in igne et ardore illo extendit se ad parvam glebam limosæ terræ jacentem in fundo aeris eam calefaciens, ita quod carnem et sanguinem effecit, eamque spiravit ita quod in animam viventem effecta est. Quo facto, ille lucidus ignis præbuit per eandem flammam leni flatu ardentem flagrantem ipsi homini candidissimum florem in flamma pendentem ut ros pendet in gramine, cujus quidem odorem homo naribus sensit, sed gustu oris non libavit, nec manibus attraxit, hoc modo se avertens atque cadens in densissimas tenebras ex quibus se erigere non valuit. Tenebræ autem

B illæ in illo aere magis ac magis se dilatando creverunt. Tunc tres magnæ stellæ in fulgore suo sibi cohærentes in tenebris illis apparuerunt, post quas et aliæ multæ tam parvæ quam magnæ plurimo splendore fulgentes, ac deinde quædam maxima stella mira claritate radians et fulgorem suum ad prædictam flammam dirigens. Sed et in terra quidam fulgor velut aurora apparuit; cui superior flamma mirabiliter infusa est, non tamen a supradicto lucido igne separata et in illo fulgore auroræ maxima voluntas accensa est. Cumque accensionem voluntatis hujus diligentius considerare vellem, in hac visione secretum sigillum mihi appositum est, audivique vocem ex alto mihi dicentem: De hoc mysterio non poteris quidquam amplius videre, nisi ut tibi propter miraculum credendi conceditur. Vidique de eodem fulgore auroræ splendidissimum hominem egredientem, qui claritatem suam ad prædictas tenebras effudit et ab eis reverberatus est, et in ruborem sanguinis et in pallorem albedinis conversus tanta fortitudine tenebras percussit, ut homo ille qui in eis jacebat attractu illo apparens fulgeret, atque ita erectus exiret. Et sic splendidus ille homo qui de aurora egressus est, in tanta claritate apparens ultraquam humana lingua effari possit, in eminentissimam altitudinem innumerabilis gloriæ tetendit, ubi in plenitudine omnimodæ

bertatis et odoris magnifice radiabat. Et audi-
 ex præfato vivente igne vocem mihi dicentem : Tu
 quæ es fragilis terra et in nomine femineo indocta
 in omni doctrina carnalium magistrorum, scilicet
 legere litteras secundum intelligentiam litteratorum,
 sed tantum tacta lumine meo quod tangit te inte-
 rius cum incendio ut sol ardens, clama et enarra-
 ac scribe hæc mysteria mea quæ vides et audis in
 mystica visione. Noli ergo esse timida, sed dic ea
 quæ intelligis in spiritu quemadmodum ea loquor
 per te, quatenus illi verecundia teneantur qui po-
 pulo meo deberent viam rectitudinis ostendere, sed
 ex perversitate morum suorum recusant aperte ju-
 stitiam quam noverunt dicere, nolentes abstinere a
 malis desideriis suis quæ illis ita adhærent quasi
 ipsis dominantur, facientia eos fugere a facie Domini
 et erubescere loqui veritatem. Unde, o pusilla, animo
 quæ interius es docta mystica inspiratione quamvis
 suppressa sis per viril. in formam propter prævari-
 cationem Evæ; dic tamen igneum opus quod tibi
 demonstratur certissima visione. Vivens enim Deus
 qui cuncta per Verbum suum creavit, per idem
 Verbum incarnatum miseram humanam creaturam
 quæ se demersat in tenebras, ad fidem salvatio-
 nem reduxit. Quid hoc? Nam ille lucidi simus ignis
 quem vi.les, designat omnipotentem et viventem
 Deum qui in clarissima serenitate sua nunquam ulla
 iniquitate offuscatur incomprehensibilis manens,
 quia nulla divisione dividi potest, aut initio aut fine
 aut ulla scintilla scientiæ creaturæ suæ comprehen-
 di sicuti est et exstinguibilis existens, quoniam ipse
 est illa plenitudo quam nunquam ullus finis tetigit
 ac totus vivens, quia nulla omnino res ipsi abscon-
 sa est quam nesciat, totusque vita existens, quoniam
 omne quod vivit ab ipso vivere sumit, secundum
 quod Job per me inspiratus ostendit, dicens :
Quis ignorat quod omnia hæc manus Domini fecerit ?
in cujus manu est anima omnis viventis et spiritus un-
versæ carnis hominis (Job XII). Quid hoc? Nulla
 creatura tam hebes est in natura sua quæ vicissi-
 tudinem plenitudinis suæ in illis causis ignoret, in
 quibus fructuosa consistit. Quomodo? Cælum habet
 lucem, lux aerem, aer volatilia et terra nutrit vi-
 rentia, virentia fructum, fructus animalia; quæ
 omnia testantur quod ea posuit fortissima manus,
 id est maxima potentia Dominatoris cunctorum,
 qui omnia in possibilitate virtutis suæ ita operatus
 est quod eis nihil deest in usibus suis, et in omni-
 potentia ejusdem fabricatoris est motio cunctorum
 viventium et terrestrium, ut pecorum terram in ter-
 renis quærentium nec rationalitatem spiraculi Dei
 in se habentium, et excitatio spirituum qui huma-
 nam carnem inhabitant, in quibus est rationalitas,
 discretio et sapientia. Quomodo? Anima circuit in
 terrenis causis laborans in multis varietatibus se-
 cundum quod carnales mores expostulant. Spiritus
 vero erigit se in duobus modis, videlicet suspirium,
 gemitum et desiderium ad Deum habens, aut Do-
 minum et regimem et optionem in diversis rebus

A quasi in præcepto quærens, quia discretionem in
 rationalitate habet. Unde etiam homo similitudinem
 cæli et terræ in se continet. Quomodo? Ipse habet
 circulum in quo apparet perspicuitas, spiraculum et
 rationalitas, velut in cælo notantur luminaria; ha-
 bet spiritum per omnem sensum et motum celeriter
 meantem, ut aer volatilia etiam humoris recepta-
 culum in quo notatur humiditas, apparet germina-
 tio ac parturitio, sicut in terra virentia, fructifi-
 cantia et animalia. Quid hoc? O homo, tu totus
 es in omni creatura et oblivisceris Creatoris tui;
 et subjecta tibi creatura obedit ei sicut illi consti-
 tutum est, et te præcepta Illius transgredieris.

Sed vides quod idem ignis in se flammam aerei colo-
 ris habet, quæ leni flatu ardentem flagrat et quæ ei-
 dem lucido igni ita inseparabiliter inest ut in homine
 sunt viscera, quod est in æternitate ante tempora
 constitutæ creaturæ infinitum Verbum, quod in ar-
 dore charitatis sub decursum labentium temporum
 mirabiliter sine sorde et gravamine peccati per
 virtutem suavitatis Spiritus sancti in aurora beatæ
 virginitatis erat incarnandum, ita tamen ut sicut
 ante susceptam carnem indivisibiliter fuit in Patre,
 sic etiam post assumptam humanitatem insepara-
 biliter in eo maneret, quoniam ut homo non est abs-
 que vitali tactu in via præcordiorum, sic a Patre
 non erat omnino separandum ejus vitale Verbum.
 Et quare dicitur Verbum? Quia ut per locale ver-
 bum quod in terreno pulvere hominis transitorium
 est, prudenter intelliguntur jussa præceptoris ab
 iis qui sciunt et prævident jussionem præcipientis;
 ita etiam per illocale verbum quod per inextingu-
 ibilem vitam quæ vivit in æternitate intransitorium
 est, vere cognoscitur vis patris a diversis creaturis
 mundi ipsum sentientibus et intelligentibus in ortu
 quo creatæ sunt, atque ut per officiale verbum po-
 testas et honor scitur hominis; sic etiam per divi-
 num Verbum sanctitas et bonitas resplendet Patris.

Quod autem vides quomodo flamma illa fulminans
 incandet: hoc est quod Verbum Dei virtutem suam
 quasi exardescens ostendit, cum per ipsum omnis
 creatura condita est, et quasi incanduit, cum in au-
 rora et candore virginitatis incarnatum est, et ex
 eo stillaverant omnes virtutes in agnitione Dei:
 cum homo revixit in animarum salvatione. Sed et
 obscurus aer et rotundus multæque magnitudinis
 repente exortus est, qui est instrumentum eorum
 in obscuritate imperfectionis, scilicet nondum illu-
 stratum plenitudine creaturarum, et rotundum est,
 quia sub incomprehensibili potentia Dei est, divini-
 tate nusquam absente, ipsum tamen in maxima
 potestate Dei surgens quasi in ictu oculi in super-
 na voluntate elevatum, super quod ipsa flamma vel-
 ut faber quosdam ictus dedit toties ab eo scintil-
 lam educens, donec idem aer ad perfectum dedu-
 ctus est, quia cælum et terra resplenderunt plena
 institutione, quando ille qui excellit universam crea-
 turam supernum Verbum in creatione creaturis
 rum servitum tenentium virtutem fortitudinis suæ

ostendit ab instrumento suo, diversas species creaturarum lucentes in mirabili ortu conditionis eorum educens, ut suber formas suas ex ære competenter excudit, usque dum eædem creaturæ in pulchritudine plenitudinis suæ effulserunt; sursum et deorsum decorem et stabilimentum perfectæ creationis suæ habentes, quia superiora resplenderunt ab inferioribus, et inferiora a superioribus.

Quod autem deinde eadem flamma in igne et ardore illo se extendit ad parvam glebam limosæ terræ, jacentem in fundo aeris: hoc est quod, creatis aliis creaturis, Verbum Dei in forti voluntate Patris et in amore supernæ suavitatis Spiritus sancti inspexit fragilem materiam mollis et teneræ fragilitatis humanitatis omnium tam malorum quam bonorum procreandorum hominum in imo insensibilitatis et ponderositatis suæ detentam, et nec dum efficaci et vitali flatu excitatam, eam fovens et calefaciens carnem et sanguinem efficit in virtute calorem ei infundens, quoniam terra est carnalis materia hominis nutriens eum fructu suo, sicut mater lacte filios suos, eamque aspiravit Deus ita quod homo in animam viventem effecta est, quia ipsam per supernam virtutem excitavit atque in anima et corpore discernentem hominem mirabiliter ex ea eduxit.

Quo facto, ille lucidus ignis præbuit per illam flammam leni flatu ardentem flagrantem, ipsi homini candidissimum florem in flamma illa pendentem ut ros pendet in gramine, quoniam creato Adam Pater qui lucidissima lux est, dedit per Verbum suum in Spiritu sancto ipsi Adæ dulce præceptum clarissimæ obedientiæ adherentis ipsi Verbo in multo in bre fructuosæ virtutis, quia per ipsum Verbum suavissimus humor sanctitatis a Patre in Spiritu sancto stillavit faciens maximum et plurimum fructum sicut purus humor super gramen descendens illud ad multum gerinen fecundat. Cujus quidem odorem homo naribus sensit, sed gustu oris non libavit, nec moribus atrectavit, quoniam ipse præceptum legis cum intelligentia sapientiæ quasi naribus attraxit, sed vim illius intimæ perfectionis in os perfecte non intromisit nec opere manuum in plenitudine beatitudinis adimplevi, hoc modo se avertens atque cadens in densissimas tenebras ex quibus se erigere non valuit, quia divino præcepto suggerente diabolo terga dedit in barathrum mortis corruens, quia Deum non in fide nec in opere exquisivit. Unde ad veram cognitionem ejus peccatis gravatus surgere non potuit, donec ille venit qui Patri suo pleniter sine peccato obedivit. Sed tenebræ illæ in illo aere magis ac magis se dilatando creverunt: potestas mortis in mundo semper in latitudine vitiorum sumpsit incrementum scientia hominis se movente in diversitatem multiplicium vitiorum et fetentium peccatorum per errorem emergentium. Quod autem tres magnæ stellæ in fulgore suo sibi coherentes in

A illis tenebris apparuerunt, post quas aliæ multæ tam parvæ quam magnæ plurimo splendore fulgentes: hæc sunt infiguratione supernæ Trinitatis magna luminaria, videlicet Abraham, Isaac et Jacob tam fideli opere quam carnis conjunctione se mutuo complectentes mundique tenebras annuntiationibus suis repercutes, et eos subsequentes alii quamplurimi prophetæ majores et minores in magnis et admirandis miraculis radiantes. Deinde vero apparens quædam maxima stella mira claritate micans et fulgorem suum ad prædictam flammam dirigens, illa est præcipuus propheta Joannes scilicet Baptista fidelissimo et clarissimo opere in magnalibus coruscans, et in eis verum Verbum, id est Dei Filium demonstrans, quia iniquitati non cessit, sed eam in operibus justitiæ strenue et fortiter calcavit.

B Sed quod in terra illa fulgor velut aurora apparet, cui superior flamma mirabiliter infusa est: non tamen a supradictio lucido igne separata: hoc est quod Deus in loco generabilium rerum magnum splendorem rutilantis luminis plantavit, in illum Verbum suum perfecta voluntate mittens non tamen ab eo separatum, sed dedit ipsum, copio um fructum, atque eduxit ipsum, magnum fontem ex quo omne fidele guttur bibens ultra siti non arescit. Unde et in illo fulgore auroræ maxima voluntas accensa est, quia in claritate rubentis serenitatis virtus magni et antiqui consilii cognita est, ita quod omnes præmissæ legiones et cælestium spirituum acies hoc in lucidissima felicitate admiratæ sunt. Sed tu, o homo, dum eminentiam consilii hujus humano more plenius scire desideras, claustrum occultationis tibi opponitur, quoniam secreta Dei non debes plus scrutari quam propter amorem fideliter credentium divinæ majestati placet manifestari.

C Quod autem vides de fulgore auroræ splendidissimum hominem egredientem, qui claritatem suam ad tenebras effudit et ab eis reverberatur, qui in ruborem sanguinis et in pallorem albedinis conversus tanta fortitudine tenebras illas repercutit, ut homo ille qui in eis jacebat ipso tactu apparens fulgeret atque ita erectus exiret: hoc designat Dei Verbum in candore intemeratæ virginitatis inviolabiliter incarnatum, et sine dolore natum, nec tamen a Patre separatum. Quomodo? Cum Filius Dei natus est in mundo ex matre: apparuit in cælo in Patre, unde et angeli mox contremuerunt et exultantes mellifluas laudes concinuerunt. Qui Filius Dei sine macula peccati in sæculo conversatus lucidissimam beatitudinis et salvationis doctrinam in tenebras infidelitatis emisit, sed ab incredulo populo abjectus, atque ad passionem ductus roseum sanguinem suum fudit et caliginem mortis corporaliter gustavit. Ex quo diabolus superans ex inferno electos suos qui in eo detenti et prostrati fuerant liberavit, atque eos tactu redemptionis suæ ad hæreditatem ipsorum quam in Adam perdidierant

misericorditer relluxit. Qui dum in hæreditatem A suam pervenerunt, excitata sunt tympana et citharæ omnisque musicorum concentus innumerabili decore, quia homo qui in perditione jacuerat, jam in beatitudine erectus mortem superna virtute liberatus evaserat, ut per servum manu Osee locutus sum: *Colligata est iniquitas Ephraim, absconditum peccatum ejus: dolores parturientis venient ei, ipse filius non sapiens. Nunc enim non stabit in contritione filiorum. De manu mortis liberabo eos, de morte redimam eos. Ero mors tua, o mors, ero morsus tuus, inferne (Ose. XIII).* Quid hoc? In efficacia ligaturæ alligata est perversitas nequitie diaboli ut a zelo furoris Dei non mereatur solvi, quia nunquam illum recta cogitantem vidit, sic neque eum aspiciunt qui Deum fideliter timent. Nam se semper elevat contra Deum, se Deum esse dicens, semper errans contra Deum, et propter ipsum nomini Christiano contradicens. Et ideo malitia ipsius ita profundata est ut nulla medicina reparationis peccatum ejus quod in contemptibilissima superbia impie commisit, in salvatione dignum sit, unde et ipse erit in perdurante doloris sicut parturiens in afflictione desperationis quæ diffidit quod in apertione uteri sui vivere non possit. Nam hæc infelicitas semper super eum manebit quod a beatitudine ejectus est, quia filiorum sapientia fugit ab eo qui ad se non revertitur, sicut filius prodigus ad se reversus de iniquitate sua ad patrem suum rediit. Quapropter nunquam confidet in contritione illa qua filii salvationis in superni filii morte mortem sævissimæ iniquitatis conterunt, quam ipse callidus serpens ebullire fecit cum primo homini dolo: sitatem quam homo nesciebat suggessit. Sed quia filii Salvatoris venenum funestissimum suggestionis contemnunt et ad salutem suam respiciunt, de servitute idolorum liberabo eos, de servitute, inquam, idolorum quæ fallaciam in potestate perditionis habent et in quibus infideles honorem Creatoris sui commutant, se in laqueum diaboli involventes et opera sua secundum voluntatem illius perficientes. Et ideo animas illorum qui me colunt, animas scilicet sanctorum et justorum ab infernali pœna redimam, quoniam nullus hominum poterit erui a vinculis diaboli in quibus durissima morte propter prævaricationem præceptorum Dei vincetus est, nisi in redemptione illius qui electos suos proprio sanguine redempturus est. Ubi ad internecionem te, o mors, interficiam, quia in quo te vivere putas, hoc tibi extraham, ita quod inutile cadaver vocaberis, quoniam in fortissimis viribus tuis prostrata jacebis, sicut et corpus quod ab anima deseritur omnino ad interitum prosternitur. Nam fons aquæ vivæ te suffocabit, cum felices animæ per novum hominem qui venenose deceptionis insons erit misericorditer in superna beatitudine rapiuntur.

Unde etiam ad confusionem tuam *ero morsus tuus, inferne*, cum potestas mea in magna virtute tibi spolia illa detrahet quæ fraudulenter rapuisti; ita ut et tu, o mors, juste despoliata, nunquam deinceps plena in divitiis tuis appareas, sed vulneribus confossa et in fœditate prostrata jacens, confusionem tuam in perpetuum reportes.

Sei ut vides illo lucente homine qui de aurora egressus est in tanta claritate apparente ultra quam humana lingua effari possit, demonstratur quod augustissimum corpus Filii Dei ex speciosissima Virgine natum et per triduum in sepulcro reconditum, ad insinuandum quod tres personæ sunt in una divinitate, paterna claritas infulsit, atque ita Spiritum recepit, et in fulgentissima immortalitate resurrexit quam nullus hominum cogitatione aut verbo explicare poterit. Quem et Pater nudatis vulneribus, cœlestibus choris ostendit, dicens: *Hic est Filius meus dilectus (Matth. III)*, quem nisi ut moreretur pro populo: Ob quam rem supra humanum intellectum innumerabile gaudium in ipsis innovatum est quia cæca oblivio qua Deus nesciebatur sic depressa est ut rationalitas hominis quæ suadente diabolo prostrata jacebat, ad agnitionem Dei elevata sit, quoniam per summam beatitudinem homini via veritatis ostensa est, in qua de morte ad vitam reductus est. Sed secundum hoc ut filii Israel ex Ægypto liberati per quadraginta annos desertum transeuntes, in terram lac et mel fluentem pervenerunt, ita Filius Dei a morte resurgens per quadraginta dies discipulis suis cum beatis feminis quæ post ipsum suspirabant et magno desiderio videre desiderabant, se benigne ostendit, ad eas in fide confirmandas, ne dubitarent, dicentes: Nos non vidimus Dominum: ideo credere non possumus quod ipse sit nostra salus, sed frequenter manifestavit se illis, ad corroborandos ipsos ne caderent.

Quod vero in eminentissimam altitudinem innumerabilis gloriæ tetendit ubi in plenitudine omnimodæ ubertatis et odoris mirifice radiat: hoc est quod idem Filius Dei ascendit ad Patrem cui una cum Filio et Spiritu sancto eminentissima et præcellentissima altitudo inenarrabilis gaudii et lætitiæ est, ubi idem Filius in abundantia præfulgentissimæ sanctitatis et beatitudinis fidelibus suis gloriose apparet; qui ipsum puro et simplici corde verum Deum et hominem esse credunt. Nam etiam tunc nova sponsa ejusdem agni illi præsentata est in diversis ornamentis quibus ornanda est in omni genere virtutum fortissimi certaminis totius fidelis populi; qui contra callidum serpentem pugnaturi sunt. Sed qui vigilantibus oculis videt, et attentis auribus audit, hæc mysticis verbis meis quæ de me vivente emanant, osculum præbeat amplexionis.

AISIO SECUNDA.

SUMMARIUM. — *De sensu mysteriorum Dei. De tribus personis. Quod homo nunquam obliviscatur unum Deum in tribus personis ardentem invocare. De tribus viribus lapidis. Joannes de charitate Dei. De tribus causis humani Verbi. De tribus viribus flammæ. Verba Salomonis. De unitate essentiarum.*

Deinde vidi splendidissimam lucem et in ipsa **A** saphirini coloris speciem hominis quæ tota suavissimo rutilante igne flagrabat, et illa splendida lux perfudit universum illum rutilantem ignem, et ille rutilans ignis totam illam splendidem lucem, et illa splendidissima lux et rutilans ignis totam hominis speciem, unum lumen una virtute et potentia existentes. Et iterum audivi viventem illam lucem mihi dicentem : Hic est sensus mysteriorum Dei, ut discrete cernatur et intelligatur quæ sit plenitudo illa quæ sine ortu est et cui nihil deest, quæ potentissima virtute plantavit omnes rivulos fortium. Nam si Dominus vacuus esset propria virtute, quid tunc esset opus ejus? Certe vanum, ideoque in perfecto opere cernitur quis artifex ejus sit. Quapropter vides splendidissimam lucem quæ **B** sine ortu est, et cui nihil deesse potest; quæ designat Patrem, et in ipsa saphirini coloris specie hominis sine omni maculâ imperfectionis invidiæ et iniquitatis declarat Filium, ante tempora secundum divinitatem a Patre genitum, sed post in tempore secundum humanitatem in mundo incarnatum. Quæ tota suavissimo rutilante igne flagrat, qui ignis sine tactu ullius aridæ et tenebræ mortalitatis demonstrat Spiritum sanctum de quo idem Unigenitus Dei secundum carnem conceptus et de virgine temporaliter natus, lumen veræ claritatis mundo infudit. Sed quod illa splendida lux perfudit universum illum rutilantem ignem, et ille rutilans ignis totam illam splendidem lucem ac splen- **C** dida lux rutilans ignis totam speciem hominis, lumen unum in una virtute et potestate existentes : hoc est quia Pater qui summa æquitas, sed non sine Filio nec Spiritu sancto est, et Spiritus sanctus qui accensor cordium fidelium, sed non sine Patre et Filio, et Filius qui est plenitudo virtutis, sed non sine Patre et Spiritu sancto, in majestate divinitatis inseparabiles sunt, quoniam Pater non est sine Filio, nec Filius sine Patre, nec Pater et Filius sine Spiritu sancto, nec Spiritus sanctus sine ipsis, et hæ tres personæ Deus unus in una integra divinitate majestatis existunt : et unitas Divinitatis in eisdem tribus personis inseparabilis vigens, quia Divinitas scindi non potest, sed ipsa absque ulla mutabilitate inviolabilis semper manet, sed et Pater **D** declaratur per Filium, Filius per ortum creaturarum, et Spiritus sanctus per eundem Filium incarnatum. Quomodo? Pater est qui ante sæcula genuit Filium; Filius, per quem omnia a Patre facta sunt in initio creaturarum, et Spiritus sanctus, qui in specie columbæ apparuit in baptis-
A Filii Dei in fine temporum. Unde nunquam obliviscatur homo me solum Deum in his tribus personis invocare; quia eas propterea ostendi homini ut homo tanto strictius in amore meo ardeat, cum propter anorem ejus misi proprium Filium in mundum quemadmodum Joannes dilectus meus protestatur, dicens : *In hoc apparuit charitas Dei in nobis, quoniam Filium suum Unigenitum misit Deus in mundum ut vivamus per eum. In hoc est charitas, non quasi nos dilexerimus Deum; sed quoniam ipse prior dilexit nos, et misit Filium suum propitiationem pro peccatis nostris (I Joan. iv).* Quid hoc? Quia in hoc quod Deus dilexit nos : alia salus exorta est quam illa quam in proximo ortu habuimus cum hæredes innocentiae et sanctitatis fuimus, quoniam supernus Pater ostendit charitatem suam in periculis nostris quando constituti eramus in pœnis : Verbum suum solum inter filios hominum in perfecta sanctitate, mittens per supernam virtutem in tenebras sæculorum ubi ipsum Verbum omnia bona operatum illos ad vitam per mansuetudinem suam reduxit qui per immunditiam prævaricationis dejecti erant, nec in sanctitatem quam perdididerant redire volebant. Quid hoc? Nam per ipsum fontem vitæ paterna dilectio amplexionis Dei venit; quæ nos ad vitam educavit, et quæ in periculis auxiliatrix nostra fuit quæ est profundissima et suavissima charitas, nos ad pœnitentiam instruens. Quomodo? Deus magni operis sui atque pretiosissimæ suæ margaritæ, hominis, inquam, quem de limo terræ formavit et cui spiraculum vitæ inspiravit, misericorditer recordatus est. Quomodo? Ipse instruxit vitam in pœnitentiam cujus efficacia nunquam peribit; quia callidus serpens decepit hominem per superbam invasionem, sed Deus deiecit illum in pœnitentia quæ humilitatem ostendit, quam diabolus nescivit nec fecit; quoniam ad rectam viam assurgere ignoravit. Unde ista salvatio charitatis non est orta a nobis, quia nec novimus nec valuimus diligere Deum in salvatione, sed quia ipse Creator et Dominus omnium ita dilexit mundum quod propter salvationem ejus misit Filium suum, principem et Salvatorem fidelium, qui vulnera nostra lavit et tersit, unde etiam de illo dulcissima medicina sudavit, ex qua omnia bona salvationis fluunt. Quapropter et tu, o homo, intellige, quia Deum nulla instabilitas mutabilitatis tangit. Nam Pater est Pater, Filius est Filius, Spiritus sanctus est Spiritus sanctus : tres personæ in unitate divinitatis indivisibiliter vigentes. Quomodo? Tres vires in lapide, et tres in flammam, et tres in

verbo sunt. Quomodo? In lapide est virtus humoris, virtus palpabilitatis et ignea vis, sed virtutem humoris habet ne dissolvatur et comminatur; palpabilem vero comprehensionem ut habitationem et defensionem exhibeat, igneam autem virtutem ut confoveatur et consolidetur ad duritiam suam; ipsa autem humida virtus significat Patrem; qui nunquam areseit aut fluitur in sua virtute, et palpabilis comprehensio designat Filium; qui natus ex virgine tangi et comprehendi potuit, et vis rutilantis ignis significat Spiritum sanctum; qui est accensor et illuminator cordium fidelium hominum. Quid hoc? Sicut homo qui corpore suo frequenter humidam virtutem lapidis attrahit, inde infirmando debilitatur; sic et homo qui per instabilitatem cogitationum suarum temere vult Patrem intueri, perit in fide, et ut in palpabili comprehensione lapidis faciunt homines habitationem suam se per eam ab hostibus defendentes; ita et Filius Dei qui est verus lapis angularis, habitatio est fidelis populi, eum a malignis spiritibus protegens. Sed et sicut rutilans ignis illuminat tenebrosa, comburens ea super quæ incubuerit; sic et Spiritus sanctus fugat infidelitatem, auferens omnem rubiginem iniquitatis. Et quo modo hæ tres vires sunt in uno lapide, ita et vera trinitas est in una deitate.

Item sicut flamma in uno igne tres vires habet, sic et unus Deus in tribus personis est. Quomodo? Flammam enim in splendida claritate et insito vigore ac igneo ardore consistit, sed splendidam claritatem habet ut loceat, et insitum vigorem ut vigeat, atque igneo ardorem ut comburat. Unde in splendida claritate Patrem considera qui paterna pietate claritatem suam fidelibus suis expandit, et in insito vigore qui splendida flammæ in qua ista flamma virtutem suam ostendit, Filium intellige; qui ex virgine corpus assumpsit, in quo Divinitas mirabilia sua declaravit, ac in igneo ardore Spiritum sanctum perspicere, qui mentes credentium suaviter urit. Sed ubi nec splendida claritas, nec insitus vigor, nec igneus ardor est, ibi nec flamma cernitur; sic ubi nec, Pater nec Filius, nec Spiritus sanctus colitur, ibi nec digne veneratur. Ergo sicut in una flamma hæ tres vires cernuntur, sic in unitate divinitatis tres personæ intelliguntur. Ita etiam ut tres vires in verbo notandæ sunt; sic et trinitas in unitate divinitatis consideranda est. Quomodo? In verbo: sonus, virtus et status est. Sed sonum habet ut audiatur, virtutem ut intelligatur, statum ut compleatur. In sono autem nota Patrem, qui inenarrabili potestate omnia prohalat. In virtute, Filium, qui mirabiliter ex Patre genitus est, in statu vero, Spiritum sanctum, qui ubi vult spirat, et omnia consummantur. Ubi vero sonus non auditur, ibi nec virtus operatur nec status elevatur; unde nec ibi Verbum intelligitur, sic etiam Pater, Filius et Spiritus sanctus non sunt a se divisi; sed suum opus unanimiter operantur. Unde sicut hæ tres res in verbo uno sunt, ita etiam superna Trinitas in

supernæ unitate est; itaque sicut in lapide nec est nec operatur humiditas virtus sine palpabili comprehensione et sine ignea virtute, nec palpabilis comprehensio sine humida virtute et ignea rutilantis ignis vigore, nec rutilantis ignis vigor sine humida virtute et palpabili comprehensione, et ut in flamma non est, nec operatur splendida claritas sine insito vigore et igneo ardore, nec insitus vigor sine splendida claritate et igneo ardore, nec igneus ardor sine splendida claritate et insito vigore, et sicut in verbo non est nec operatur sonus sine virtute et statu, nec virtus sine sono et statu, nec status sine sono et virtute, sed indivisibiliter in opere suo sibi hærentia sunt; ita etiam hæ tres personæ supernæ Trinitatis in maiestate divinitatis inseparabiliter videntur neque a se dividuntur. Sed tu in stultitia mentis tuæ putas Deum tam impotentem esse ut non sit ei possibile in tribus personis vere subsistere, sed tantum in una posse consistere: cum neque vocem videas sine tribus consistere. Quid hoc? Deus certe est in tribus personis verus et unus Deus primus et novissimus.

Sed Pater non est sine Filio, nec Filius sine Patre, nec Pater nec Filius sine Spiritu sancto, nec Spiritus sanctus sine ipsis; quoniam hæ tres personæ inseparabiles in unitate divinitatis sunt. Quomodo verbum resonat ex ore hominis; sed non os sine verbo, nec verbum sine vita. Et ubi manet verbum? In homine. Unde exit? De homine. Quomodo? Vivente homine. Sic est Filius in Patre quem Pater pro salute hominum in terram sedentium in tenebris misit, de Spiritu sancto in Virgine conceptum. Qui Filius ut est unigenitus in divinitate, ita est unigenitus in virginitate, et sicut est unicus Patris, ita est et unicus matris, quia ut Pater illum unum ante tempora genuit, sic et virgo mater illum unum solum genuit in tempore, quoniam virgo mansit post partum. Unde, o homo, intellige in his tribus personis Deum tuum qui te creavit in fortitudine divinitatis suæ, et qui te redemit a perditione. Noli ergo oblivisci Creatoris tui, sicut et Salomon tibi suadet, cum dicit: *Memento Creatoris tui in diebus juventutis tuæ antequam veniat tempus afflictionis tuæ, et appropinquet anni, de quibus dicas: Non mihi placent (Eccle. xii).* Quid hoc? Intellectuali sensu tuo recordare illius qui te condidit velut cum in diebus stultæ confidentiæ tuæ putas tibi possibile esse ut secundum desiderium tuum ascendas in altum, te præcipitans in profundum, at in prosperitate stans in extremas ærumnas cadens. Nam vita quæ in te est semper nititur ut perficiatur usque ad tempus illud dum perfecta appareat. Quomodo? Infans a primo ortu suo usque ad perfectam staturam ascendit, et deinde in perfecta ætate manet, relinquens petulantiam morum stultæ adolescentiæ tantum cum magnis curis sollicite providens quid sibi in rebus suis agendum sit, quod tunc nequaquam fecit cum stulta adolescentia inconstantia

fervebat. Sic fidelis homo faciat, infantiam morum A relinquat; et ad culmen virtutum conscendat in fortitudine earum perseverans, extollentiam cupiditatis suæ deserens quæ in amentia vitiorum pululat et in angustia sollicitudinem meditetur quid sibi utile sit postquam infantiam morum puerilium declinavit. Unde, o homo, sic amplectere Deum tuum in fortitudine vigoris tui priusquam veniat homo purgationis operum tuorum, cum omnia manifestabuntur, neque quidquam occultum relinquatur ubi veniunt tempora quæ in duratione sua non

deficient. De quibus humano sensu tuo, ut ~~ut~~ murans, dicas: Non mihi placent, neque intelligo utrum in prosperitate aut in ærumna illa sint, quia humana mens semper in hoc dubia est; nam et dum bona operatur anxietatem habet utrum Deo placeant an non. Et dum mala perpetrat, de salute remissionis formidat. Sed qui vigilantibus oculis videt et attentis auribus audit, hic mysticis verbis meis quæ de me vivente emanant osculum amplexionis præbeat.

VISIO TERTIA.

SUMMARIIUM.—De constructione Ecclesiæ quæ semper gignit filios suos in regeneratione spiritus et aquæ. Quod Ecclesia in ortu suo in apostolis et martyribus decorata est. Quod in sacerdotali officio et elemosynarum distributione ornatur Ecclesia. De materna benignitate Ecclesiæ. Quod Ecclesia ad candorem comp'ositionis suæ nondum perfecta circa tempus filii perditionis ad perfectum perducetur. Quomodo Ecclesia filios suos in puritate devotissime offert. Quod Ecclesiam nulla perversitas diabolicæ artis obscurare potest. Quod secreta Ecclesiæ humanus intellectus ad plenum intueri non valet. De virginitate Mariæ. De dilatione sacramentorum veræ Trinitatis. Quod cuique fidelium adest ministerium angelorum. De iis qui in fide sanctæ Trinitatis a matre Ecclesia regenerantur ipsa integra permanente. Similitudo de balsamo et onyctino et carbunculo. Quod beatissima Trinitas in baptismo, aperto cælo baptizatis apparet: et eis nigredinem peccatorum abstrahens singulos candida veste induit. De querimonia Ecclesiæ super errore filiorum. Quod duo signa tradita sunt hominibus ad defendendum se. Similitudo de juvene. Quare Adæ non erat danda duplex lex. Quod admoitio sancti Spiritus apparet, minabatur antiquo serpenti in Noe, circumcisio percussit eum in maxilla in Abraham, Ecclesia ligavit eum. De tribus alis quid significant. Quod masculi qui in tempore circumcisionis circumcisi non sunt, transgressores legis fuerunt. Sicut in creatione Adæ tres causæ designatæ sunt, ita etiam tres causæ sunt in viro in procreandis filiis. Quod mulier in amore Dei observans virginitatem suam valde ornatur a Deo. Quod vir recusans matrimonii consortium in amore Dei, consors Filii Dei efficitur. Verba Isaïæ prophetæ. Quod casus Adæ clausit homini cælum, quæ clausura duravit usque ad Filium Dei. Verba Evangelii. Verba exhortantis Dei. Quod in circumcisione Abraham membrum unum, in baptismo autem Christi omnia membra circumciduntur. Verba Evangelii. Quod omni tempore et omni ætate omnem sexum, scilicet masculum et feminam in baptismo pie Deus suscipit. Quod tres in honore sanctæ Trinitatis adesse debent baptizando, videlicet sacerdos et duo qui pro illo fidem spondeant, et isti eidem baptizato carnali copula non commisceantur. Comparatio de infante. Quod omnia peccata in baptismo remittuntur. Quod quavis sacerdos peccator sit, tamen officium baptismi Deus ab eo suscipit. Similitudo de divite. In necessitate si sacerdos non adest, conceditur cuilibet fidei homini baptizare servata forma baptismi.

Post hæc vidi quasi muliebrem imaginem proceram magnitudine instar magnæ civitatis habentem caput miro ornatu coronatum, et brachia de quibus splendor velut manicæ propendebant a cælo ad terram usque radians. Venter autem ejus in modum retis multa foramina habentis, per quæ plurima hominum multitudo subit; crura vero et pedes non habebat, sed tantum super ventrem suum ante altare quod est ante oculos Dei stabat ipsum expansis manibus circumplexa, oculis autem suis per omne cælum acutissime intendebat. At nulla vestimenta ejus considerare poteram, nisi quod tota lucidissima claritate fulgens, multo splendore circumfusa fuerat, in pectore ejus velut aurora rubeo fulgore micante ubi etiam multimodo genere musicorum audiivi de ipsa hoc canticum quasi aurora valde rutilans decantari. Et imago illa expandit splendorem suum velut vestimentum dicens: Me oportet concipere et parere. Et nox occurrit ei ut fulgur multitudo angelorum gradus et sedes in ea hominibus facientium, per quos ipsa imago absolvenda erat. Deinde vidi nigros infantes juxta terram in aere

B quasi pisces in aqua repentes et ventrem imaginis in foraminibus (quibus ingredi volentibus aperta patebat) intrantes. At illa ingemuit sursum eos attrahens qui et ore ejus exierunt, ipsa tamen integra permanente. Et ecce illa serena lux et in ipsa species hominis tota, rutilante Igne flagrans, secundum visionem quam prius videram iterum mihi apparuit, et singulis eorum nigerrimam cutem abstrahens et extra viam cutes illas projiciens singulos illorum candidissima veste induit, ac eis clarissimam lucem aperuit, singulis eorum dicens: Exue vetustatem injustitiæ, et indue novitatem sanctitatis, reserata est enim tibi janua hæreditatis tuæ. Considera ergo quomodo doctus sis, ut cognoscas patrem tuum quem confessus es. Ego suscepi te et tu confessus es me. Nunc ergo respice duas semias, unam ad orientem, et alteram ad aquilonem. Si igitur interioribus oculis tuis diligenter inspexeris me ut in fide doctus es, suscipiam te in regno meo. Et si me perfecte dilexeris, faciam quodcumque petieris. Si autem me despexeris, te a me avertens et retro respiciens, nec me scire aut intelli-

gere volens, te sordidum in peccatis ad puram A poenitentiam revocantem si tu ad diabulum recurras quasi pater tuus ille sit: tunc suscipiet te perditio, quia secundum opera tua iudicaberis, quoniam cum bonum dederim tibi, cognoscere me noluisti. Infantes autem qui ventrem imaginis subierant, in splendore qui eam circumfulerat ambulabant. Et illa benignissime eos intuens, tristi voce dicebat: Isti filii mei rursus revertentur in pulverem; multos tamen concipio et pario qui me matrem suam diversis concussionibus fatigant et opprimunt me impugnantes hæreticis et schismaticis ac sibi inutilibus præliis, in rapinis et homicidiis, in adulteriis et fornicationibus, atque in multis aliis huiusmodi similibus erroribus. Sed plurimi ex istis resurgunt in veram poenitentiam ad vitam æternam, et plurimi cadunt in fallaci obduratione ad mortem secundam. Et iterum audivi vocem de cælo dicentem mihi: Plena constructio viventium animarum quæ constructur in cælis vivis ex lapidibus ornata immenso decore virtutum in filiis suis quos complectitur tanquam capacissima civitas: plurimam turbam populorum et ut latissimum rete maximam multitudinem piscium in supernis virtutibus decantissime floret secundum quod in nomine Christiano viget opus fidelium hominum.

Unde quod nunc vides quasi muliebrem imaginem proceram magnitudinis instar magnæ civitatis, designat sponsam Filii mei quæ semper gignit filios in regeneratione spiritus et aquæ, cum eam fortissimus præliator posuerit in latitudinem virtutum comprehendere et perficere plurimam turbam in electis suis et est instar turris magnæ, quoniam nullus hostis eam prævalet expugnare, contraria impugnatione a se infidelitatem expellentem et se fideliter expandentem: quod in mortali sæculo secundum hoc intelligitur quod unusquisque fidelium præbet exemplum proximo suo, per quod ipsi plurimas virtutes operantur in cælestibus. Sed cum unusquisque justorum pervenerit ad filios lucis, tunc in ipsis apparebit opus bonum quod operati sunt, quod in mortalitate terrenaliteris cognosci non potest, quoniam hic in umbra inquietudinis obscuratum est. Et habet caput miro ornatu coronatum; quia ipsa in ortu suo cum in sanguine Agni suscitata est, decenter in apostolis et martyribus decorata est vera desponsatione desponsata Filio meo, quoniam in cruore ejus se fideliter exstruxit in fidem ædificationem sanctarum animarum. Quapropter et brachia habet de quibus splendor velut manicæ descendit a cælo ad terram usque radius; quæ est operatio fortitudinis in sacerdotibus qui in puritate cordis et manuum in sacramento corporis et sanguinis Salvatoris sui, sacrosanctum sacrificium super sanctum altare in virtute bonorum operum offerunt, quod est clarissimum opus misericordiam facientibus qui in largitate semper omni dolori adiutorium impendant, mitissimo corde elemosynam in pauperes distribuentes, et

sic in perfecto animo sue dicentes: Hæc non est substantia mea, sed ejus qui creavit me, quia hoc opus a Deo inspiratum: ante oculos ejus representatur in cælo cum in cultura Ecclesiæ, per fideles homines perficitur in terra. Quod autem venter ejus est in modum retis multa foramina habentis per quæ plurima hominum multitudo subit: hoc est materua benignitas ipsius quæ ad capturam fidelium animarum aperta est in multiplici celsitudine virtutum in quibus credentes populi per fidem veræ credulitatis devote conversantur. Sed is qui rete suum projecit in capturam piscium est Filius meus sponsus dilectæ Ecclesiæ suæ, quam in sanguine suo sibi ad reparandum casum perditii hominis desponsavit. Quæ nondum crura aut pedes habet, quia ad B fortitudinem constitutionis suæ neque ad summum nitorem completionis suæ deducta est, quoniam circa tempus filii perditionis qui mundo errore inducet, ignitam et sanguinolentam crudelissimam perversitatis angustiam etiam copiosissime in membris suis patietur, per quam calamitatem sanguineis vulneribus ad perfectum deducta: prope curreret in cælestem Jerusalem, et cum in sanguine Filii mei nova nupta suaviter orta sit, ipsa hoc ardore vitam in plenitudine gaudii sobolis suæ intrabit. Sed tantum super ventrem suum ante altare quod est ante oculos Dei stabat ipsum expansis manibus circumplectens; quoniam ipsa semper prægens atque filios suos in vera ablutione procreans est eos devotissime per purissimas orationes sanctorum Deo offerens. Et per suavissimum odorem discretionis occultarum et manifestarum virtutum quæ profertur in intentione oculorum mentis, abjecta omni fictione simulationis et appetitu humanæ laudis; ut thus purgaretur ab omni injuria contrarii factoris quæ quidem bona operatio, conspectui Dei suavissimum sacrificium est; in quo nova sponsa frequenter laborat toto desiderio in operis fructuosarum virtutum ad cælestia amplexus, atque tricesimo et sexagesimo et centesimo fructu excelsam turrim supernorum munerum ædificans.

Unde et oculis suis per omne cælum acutissime intendit, quia intentionem suam quam in cælestibus devotissime habet, nulla perversitas obscurare potest, nec ulla persuasio diabolicæ fraudis, nec error prævaricantis populi, nec diffusæ in diversis terris concussionibus ubi insani homines in incredulitate furoris sui crudeliter se discernunt. Sed quod nulla vestimenta ejus considerare potes, hoc est quod secreta illius, humana intellectus in infirmitate fragilitatis suæ gravatus, ad perfectum intueri non valet, nisi quod tota lucidissima claritate fulgens, multo splendore circumfusa est; quoniam verus sol clarissima inspiratione Spiritus sancti et decentissimo ornatu virtutum eam univique perfudit. In pectore ejus velut aurora rubeo fulgore micante, quia in cordibus fidelium integritas beatissimæ Virginis Filium Dei generantis ardentissima devotione fulget, ubi etiam multimodo genere au-

scorum audis de ipsa hoc canticum quasi aurora valde rutilans decantari; quoniam omnis vox credentium ut intellectui tuo infunditur virginitatem illius illibatae virginis tota intentione in Ecclesia amplecti debet. Quod vero eadem imago expandit splendorem suum velut vestimentum dicens quod oporteat ipsam concipere et parere: hoc est quod in Ecclesia dilatatur sacramentum confessionis veræ trinitatis, quia amictus ipsius est in protectione fidelium populorum, per quos ipsa consurget in ædificationem viventium lapidum in fonte purissimi lavacri dealbatorum, sicut et ipsa constituitur necesse ad salvationem ut concipiat filios in benedictione, et ut pariat eos in ablutione per regenerationem spiritus et aquæ. Quapropter et mox accurrit et ut fulgur multitudo angelorum gradus et sedes in ea hominibus facientium per quos eadem imago perficienda est; quia cuique credenti homini adest metuendum et diligendum ministerium beatorum spirituum ascensus per fidem et repositiones per summam quietem illis fidelibus præparantium in quibus ipsa felix mater Ecclesia ad decorem sui perducenda cognoscitur.

Sed et deinde vides nigros infantes juxta terram in acre quasi pisces in aqua repentes et ventrem imaginis in foraminibus (quibus ingredi volentibus aperta patet) intrantes; quæ est nigredo stultorum hominum qui nondum abluti sunt in lavacro salvationis, sed ipsi terrena diligentes, et in eis ubique discurrentes atque habitationem suam in eorum instabilitate ponentes, ad matrem sanctitatis tandem perveniunt, et dignitatem secretorum ejus intuentes benedictionem ipsius suscipiunt, per quam diabolo abstrahuntur ac Deo redduntur sacram constitutionem ecclesiastici ordinis in qua fidelis homo ad salvationem beatificari debet subeuntes, cum in semetipsis dicunt *Credo in Deum*, et reliqua ad beatam fidem spectantia. Unde et illa ingemuit sursum eos attrahens, qui ex ore ejus exeunt, ipsa tamen integra permanente; quoniam hæc beata mater intima suspiria trahit quando baptismum cum charismate in sanctificatione Spiritus sancti consecratur, ut homo in vera circumcisione spiritus et aquæ innovetur, hunc in modum sursum summæ beatitudini quæ caput omnium est efferendus, quo membro Christi facto, cum per invocationem sanctæ Trinitatis quasi per os beatæ Mariæ ad salvationem regeneratur; nullam læsionem eadem mater patitur, quia ipsa in æternum permanebit in integritate virginitatis suæ, quæ fides catholica est, quoniam ipsa nata est in sanguine veri agni sponsi sui; qui sine ulla corruptione integritatis ex integerrima virgine natus est. Sic et ipsa sponsa integra permanebit, ita quod nullum schisma eam corrumpere poterit. Sæpe tamen a perversis hominibus fatiganda, sed per adiutorium sponsi sui semper fortissime se tuetur ut virgo quæ sæpe in concupiscentiis carnis per diabolicam artem et per-

suasiones multorum hominum oppugnatur; sed tamen ipsa per orationes suas quas fundit ad Dominum, a tentationibus illorum strenue liberatur conservans benignitatem suam. Ita etiam Ecclesia repugnabat nequissimis corruptoribus qui sunt errores hæreticorum, scilicet tam malorum Christianorum quam Judæorum et aliorum infidelium qui eam infestant, virginitatem ejus quæ fides catholica est, corrumpere volentes, ipsa tamen eis viriliter resistente, ne corrumpatur, quia semper virgo fuit et est et permanebit, vera fide, id est materia virginitatis ejus contra omnem errorem integra permanente; ut et honor castæ virginis in materia pudoris corporis ejus contra omnem tactum libidinis incorruptis perseverat. Unde et Ecclesia omnium Christianorum virginea mater est; quoniam in secreto Spiritus sancti eos concipit et parit, illos Deo offerens, ita quod et filii Dei vocantur. Et ut beatissimam matrem Spiritus sanctus obumbravit, ita quod sine dolore mirabiliter Filium Dei concepit et peperit et tamen virgo permansit; sic et Ecclesiam felicem matrem credentium Spiritus sanctus illustrat, et sine ulla corruptione simpliciter filios concipit et parit, et virgo perdurat. Quid hoc? Ut balsamum ex arbore sudat, et ut fortissimæ medicinae ex onychino vase quæ in eo latent emanant, et ut clarissimus splendor ex carbunculo absque omni impedimento se diffundit; sic Filius Dei sine omni obstaculo corruptionis ex virgine natus est, et sic etiam Ecclesia sponsa ejus absque omni iniquatione erroris filios suos generat; virgo tamen in integritate fidei permanens.

Quod autem vides, quomodo illa splendida lux, et in ipsa species hominis tota rutilante igne flagrans, secundum visionem quam prius videras iterum tibi apparet; hoc est quod vera trinitas in vera unitate, scilicet lucidissimus Pater, et in Patre dulcissimus Filius ejus qui ante tempora secundum divinitatem in Patre manens, sed in tempore secundum carnem de Spiritu sancto conceptus et de virgine natus ut in verissima visione tibi præmonstratum est, nunc etiam ad confirmationem fidei tibi ostenditur, quoniam eadem beata trinitas in sancto baptismo baptizatis aperto celo apparet: ut fidelis homo hanc fidem suscipiat, quomodo unum Deum in vera trinitate colat, quæ etiam in primo sacramento baptismatis veraciter apparuit. Et singulis eorum integerrimam cutem abstrahens ac extra viam cutes projiciens, singulos illorum candidissima veste induit ac eis splendidissimam lucem aperit singulis eorum verba beatæ admonitionis proferens; quia divina potestas corda hominum aspiciens, in lavacro baptismi infidelitatem scelerum suorum misericorditer aufert, atque scelera illa extra viam qui Christus est abjicit, quoniam non mors in Christo sed vita per puram confessionem et per ablutionem peccatorum in ipso est; cum per ipsum quisque fidelis candore salutis in-

duuntur, et cum illi per eum claritas beate hære-
ditatis de qua primus homo expulsus est aperitur,
ipse scilicet admonetur per verba veritatis, ut
deponat veterem consuetudinem iniquitatis, et ut
assumat novum donum gratiæ ad salvationem.
Sed quod infantes qui ventrem imaginis subierant
in splendore qui eam circumfuderat ambulant :
hoc est quod ii quorum mater felix Ecclesia per
fontem sacri baptismatis existit ; in lege divina
qua eadem mater illustrata et ornata eos instruxit
permanere atque eam conservare debent, ne si
eam infideliter abjecerit : rursus peccatis a qui-
bus mundati erant inquinentur. Unde etiam illa
benignissime eos intuens tristi voce dicit, quod
illi filii sui rursus revertentur in pulverem ; quia
eadem beata mater illos interiori dilectione dili-
gens ac eis ex intimis visceribus condolens, con-
queritur quod ipsi quos in lavacro regenerationis
genuit, mundos videlicet in cœlestibus effectos,
iterum terrenis causis inhiantes in peccatis sor-
descant. Quomodo? Quia multi fidem exterius per-
cipientes : interius eam diversis vitiis impugnant,
magis viam erroris quam viam veritatis gra-
dientes, ex quibus tamen plurimi a falsitate resi-
piscunt, plurimi etiam in iniquitate permanent ; ut
et illa mater verbis suis quæ supra adducta sunt,
demonstrat.

Nam duo signa legis signatorum tradita noscun-
tur hominibus, scilicet circumcisio in antiquis
patribus, et baptismus in novis doctoribus, per
quæ ingrati sunt homines ut bos iugo suo ; quo-
niam quamvis ille stimulo corripere, curruum
tamen sulcum induceret si iugo non esset alligatus.
Simili modo non incederet homines per vias
meas, si non essent ligati iugo signorum suorum.
Hoc tale est velut si juvenis aliquis incederet via
aliqua, et pater ejus ei diceret : Ambula recto iti-
nere, et tamen non daret illi gladium nec alia
bellicosa arma, quibus si occurreret periculum, se
defenderet. Quid tunc? Nudus fugeret : nec aude-
ret nec posset se defendere a periculo sibi occur-
rente, et eum a via sua impedire volente, sed
absconderet se, quia signatus non esset terribili
armatura, per quam se defendere deberet. Sic
esset populus meus nudus si non esset baptizatus,
unde terribilis apparet inimicis suis qui eum cum
chrismate baptismatis signatum vident, per quod
signum etiam fortiter illis repugnat, qui cum de-
struere volunt, sive humana turba sive acies sit
diabolica. Sed Adæ non erat danda duplex lex.
Quomodo? Ego dedi ei legem in arbore, cum me
videret in innocentia cordis ; ipse autem contem-
sit me callido serpenti consentiens, quod ita no-
xium fuit ut nunquam mortalibus oculis me videre
possit quandiu in hoc transitorio sæculo manet.
Sed quia Adam præceptum meum transgressus est,
sine lege cum genere suo fuit, usque ad tempus
illud quod nobilitatem Filii mei prænuñtiavit. Ad-
monitio autem Spiritus sancti in Noe apparuit cum

genus humanum perire properavit : ubi super di-
luvium arcam erexit, quoniam ante sæcula præ-
vidit quod post illud iniquum genus quod se teter-
rimum iniquitate polluerat, nova soboles exurgere
debeant. Nam post transitum Adæ, genus ipsius
ignorans quod ego Deus sum, errabat, dicens :
Quis est Deus? Quis est Deus? Et tunc oriebatur
in illis omne malum : ita quod inter eos antiquus
serpens soluta potestate cucurrit, suadens illis ut
omnem voluntatem ejus explerent. Ipse enim tunc
a vinculo ligaturæ solutus erat : ita quod ei ante
diluvium non minans adversabatur admonitio Spi-
ritus sancti, ut illi adversatus sum in Noe, in quo
nova soboles exorta est : cum populum meum ta-
liter erudivi quod eruditionis illius non poterit
oblivisci. Nam admonitio Spiritus sancti, primum
illi in Noe minata est ; postea autem circumcisio
in maxillam percussit eum, in Abraham ; deinde
vero Ecclesia ligavit in novissimo tempore usque
dum pertranseat mundus in ultimo die. Sed ego
permisi diabolum potestatem suam ante diluvium
exercere in mundo, propter antiquum certamen
quo devicit Adam donec ventrem suum cadavere
omnis iniquitatis implevit ; et hoc ideo permisi,
quia justum est iudicium meum. Unde etiam ego
suscitavi aquas diluvii, et peccatores occidi, re-
servans in mysterio meo Noe, quem idem Satanas
exspoliare non potuit, quoniam in voluntate mea
super diluvium erat. Et ego designavi in diluvio
rectissimum germen, videlicet Filium meum novo
sæculo prænuñtians eum, qui silenter veniens in
mundum, sanctam Trinitatem manifestavit veracis-
sime colendam. Quomodo?

Tres alas ostendit quæ sanctam Trinitatem signifi-
cant : ubi tu Synagoga me negabis, et ubi alienus
populus me suscipiet, ubi et tu, o Abraham, ma-
gnificaberis. O Abraham, tu es circumciscione,
tu es ut nuro scriptus Veteri Testa-
mento, tu es ornatus aurora solis Ecclesiæ. Ego
tibi et generi tuo dedi circumcisionem usque ad
Filium meum, qui aperte peccata hominum remisit,
et ubi carnalis circumcisio veteris præputii ceci-
dit : cum fons baptismi in sanctificatione lavacri
filii mei veraciter bullivit. Sed qui in tempore
circumcisionis ex genere tuo circumcisi non sunt
secundum tempus quod eis ostensum est, sive
minoris sive majoris ætatis essent, pactum fœderis
mei transgressi sunt, præter mulieres quibus cir-
cumcisio non est injuncta ; nam mulier non est
circumcidenda, quia maternum tabernaculum latet
in corpore ejus, nec tangi potest tactu exteriori,
et quoniam ipsa est sub potestate viri, ut servus
sub domino suo. Nam vir tres causas habet in
opere suo, id est concupiscentiam, fortitudinem et
studium. Concupiscentia autem incendit fortitudi-
nem, unde in utroque est studium laboris et ar-
dentis voluntatis ipsorum. Hoc tale est ut in crea-
tione Adæ tres causæ designatæ sunt ; quia volun-
tas Dei in potestate formavit hominem, et hoc in

magna pietate complexit, cum ipse hominem ad imaginem et similitudinem suam fecit. In voluntate autem Dei, nota viri concupiscentiam; et in potestate Dei, viri fortitudinem, atque in pietate voluntatis ac potestatis Dei, studium concupiscentiæ et fortitudinis viri. Hoc modo per virum procreatur genus humanum ex muliere; quia et Deus fecit hominem de limo terræ, quoniam ut terra in virtute germinis fructuum agrorum est, ita et mulier in humore partus ad pariendum filios posita est. Quid hoc? Mulier habet tempus revelationis humoris qui in ipsa est, et qui se humida virtute cum calore in ea diffundit; alioqui voluntarie virum non susciperet, sed dedignando eum voluntati illius non consentiret, nec filios procrearet. Nam si virtutem humoris in calore non haberet, infructuosa maneret: sicut arida terra quæ se non flectit ad ullum usum fructuositatis. Sed et illa virtus humoris non semper in calore incendium ardoris concupiscentiæ in muliere habet, nisi ipsa prius tacta a viro, agnoscat ardentem concupiscentiæ fervorem: quia in illa non est tam fortis et tam fervens concupiscentia sicut in viro, qui fortis est tanquam leo ad concupiscentiam operis filiorum; ita quod ipse habeat fortitudinem concupiscentiæ ac operis, muliere tantum hoc negotium habente quod subjacet imperio voluntatis illius, quoniam ipsa occupata est in procreatione natorum, usquedum eos producat in mundum. Quæ dum desiderat Filium meum, in amore ejus cupiens observare virginitatem suam: valde ornatur in thalamo ipsius, quoniam contemnit ardorem quem pro charitate illius sustinet: nolens dissolvi incendio ardentis libidinis, perseverans in pudicitia, quia carnalem virum in spirituali desponsatione despicit; toto desiderio anhelans post Filium meum, recordationem viri carnalis abiciens. O charissima germina, et o dulciores et suaviores flores super omnia aromata: ubi mollis et fragilis natura quasi aurora ad desponsationem Filii mei consurgit, casta dilectione valde eum amans, illa ei sponsa, et ipse illi sponsus, cum hoc genus virginum valde diligit eum in superno regno insignibus ornamentis adornandum. Sed quid nunc?

Cum etiam fortitudo viri recusat ducere consortium matrimonii, ita quod vir propter amorem Filii mei secoerret in vivida natura sua, cum floret in germine filiorum; ipse tamen stringens membra sua ne exerceant concupiscentiam carnis suæ, hoc mihi valde amabile est quia scilicet vir hoc modo vincit se ipsum. Unde et ego faciam eum consortem Filii mei; et ponam eum serenissimum speculum ante faciem ejus, quia fortiter restitit diabolo; qui sibi humanum genus per infidelitatem nequissimæ sordis atraxerat. De cujus laqueo ut eriperetur, Filium meum nisi in mundum, natum ex dulcissima virgine sine omni macula peccati, afferentem fontem salvationis, quem ipse innocens agnus sacravit, ut præputium veteris criminis in

eo aboleretur. Quid hoc? Amarissimum præputium est crimen transgressionis Adæ quod Filius meus abstulit; cum ipse fontem salutis ingressus Christianam cohortem nobilissime dedicavit, ut serpens antiquus, qui hominem deceperat, in illo lavacro mergeretur. Quomodo? Filius conditioni patris sui respondet; necnon et hæreditatem ejus retinet. Quid hoc? Genus Adæ transgressionem illius de loco aeternitatis expulsum est, et in baptismo salvationis per Filium meum ad vitam revocatum est. Quomodo? Ipse super incredulos qui præceptis meis repugnaverunt vocem benedictionis dedit; ita quod exterriti veniam in spiritu contritionis peterent, ut Isaias servus meus secundum hoc quod a me accepit protestatur, dicens: *Et venient ad te curvi filii eorum qui humiliaverunt te, et adorabunt vestigia pedum tuorum omnes qui detrahebant tibi (Isa. lx).* Quid hoc? O tu qui es superna pax et purissimus sol, per te ebulliet vivens radix quæ est regeneratio spiritus et aquæ, cum illi solerter venient ad agnitionem tuam qui in spurcitiâ nefandissimæ immunditiæ sub gravissima maledictione prostrati erant, quoniam ipsi hoc modo quasi curvi vix tandem ad veritatem et ad justitiam surgent. Quomodo? Ipsi maternam dulcedinem veræ fidei sugent, eam visibiliter videndo, nescientes; sed tantum illam fideliter credendo rapientes. Et qui sunt illi? Videlicet qui in materia peccati de his orti, te in ardenti charitate nunquam viderunt; sed qui te crudeliter opprimendo pertinaciter affixerunt, quasi tu illorum non dominaberis: te in bono sensu dulcissime amaverunt. Et adeo cum veram fidem secuti fuerint, velut regem apprehendent te, et tanquam Dominum adorabunt te, atque festinanter current sequentes sanctissima itinera tua quæ eis præcepisti ita ut semper elevatis manibus in te aspiciant atque in bonis operibus ad te semper vigilent, in fide, scilicet te videre tædium non capientes, et hoc omnes illi facient; qui prius impudice et irreverenter te dilaniaverunt, et qui in odio ac in invidia se a te diviserunt, cum tunc in speculo fidei ardentem te amplexerunt. Quid hoc?

Nam casus Adæ clausit cælum in indignatione mea, cum homo me sprevit, et callidum serpente audivit. Unde et ipsi clausa est omnis gloria paradisi. Quæ clausura duravit usque ad claritudinem meæ Filium, qui in voluntate mea fluentem Jordanem intravit; ubi et vox mea clare insonuit cum dicerem, quia ipse esset Filius meus dilectus, in quo mihi bene complacuissem; quoniam hoc volui, ut in fine temporum redimerem hominem per Filium meum, mihi indissolubili amoris vinculo ita adhaerentem, ut favus melli adhæret, quem etiam idcirco mihi in fontem; me fontem aquæ vivæ designantem, ut et ipse fons salutis, animas illas de æterna morte resuscitaret, quibus in aqua per Spiritum sanctum remissio peccatorum daretur. Quapropter et illi Spiritus sanctus apparuit, quia fidelibus per eum remissio peccatorum fit, ubi ob mysticum secretum

unigenitum meum Spiritus sanctus in specie columbæ ostendit quæ simplicis et sinceri moris est, quoniam et Spiritus sanctus in simplicitate et in bonitate omnium bonorum indeficiens iustitia est. Et hoc decebat, quia Filius meus sine ulla macula criminis ex virgine natus est, ut etiam homo qui cum peccato de viro et muliere nascitur sine peccato splendide et gloriose renascetur, sicut ipse Filius meus in Evangelio ad Nicodemum ait: *Amen, amen dico tibi, nisi quis renatus fuerit ex aqua et spiritu, non potest introire in regnum Dei (Joan. iii)*. Quid hoc? Constantissima certitudine et non instabili ambiguitate dico tibi qui natus es ex corruptione, quia homo qui ortus est de ardenti concupiscentiæ calore et involutus venenosa veste, nisi in vero gaudio novæ sobolis renascatur ex aqua sanctificationis et spiritu illuminationis, in tempore neglectus sui confundetur. Quomodo? Quia homo velut aqua, cum spiritu vegetationis suæ inundat, quoniam ut aqua sordes emundat, et ut spiritus inanimata vivificat (nisi in vera generatione purgetur) non poterit per introitum salvationis hæres regni Creatoris sui fieri, quia in peccato primi parentis quem diabolus fraudulenter decepit obligatus est. Quomodo? Quoniam ut fur qui nobilissimam et pretiosissimam pecuniam regis furatur, furtive subintrat, sic tortuosa conceptio in ingluvie suggesta a diabolo subdole irrepsit, ita quod ipse dilectissimam gemmam sanctæ innocentie et castitatis in quibus Spiritus sanctus habitat nequiter abstraxit. Unde nunc in sanctificatione ablutionis emundanda est. Nam mortiferus calor quem libido in cumulatione concupiscentiæ prævaricationis præceptorum omnipotentis Dei succendit, in illo submergens est, qui nunquam mirabilia sua invidiose abscondit, sed ea in incomprehensibili pietate misericorditer ostendit. Audite ergo Filium in hac constitutione regenerationis quæ revelatio regni mei est, et discite ab eo ut præcepta mea compleatis. Sic facite. Nam hoc mihi acceptum est, et cavete ne vos antiquus serpens sêducat; et non moriemini si baptismum vestrum servaveritis, ut vobis in nomine beatissimæ Trinitatis præceptum est. Et quoties cecideritis, surgite cum correctione penitentiae secundum misericordiam ineam de peccatis vestris. O vos charissimi filii mei, cognoscite bonitatem Patris vestri; qui vos in semetipso per puram confessionem et per veram veniam de maxilla diaboli liberavit, et qui vobis omnia bona contulit, in quibus laborare debetis, ut cœlestem Hierusalem possideatis; quam per fallacem deceptionem perdidistis, quia nemo perditam hæreditatem suam recuperare potest, nisi per sudorem laboris sui. Vos autem supernam beatitudinem scilicet excellentissimam hæreditatem vestram, facile non difficili lege recipere potestis. Nam Spiritus sanctus, ut prædictum est, potestatem Satanæ in baptismo expellit ab homine, sanctificans eum novum hominem in regeneratione, ut perditam gaudia recipere valeat.

A Unde quisquis salvari desiderat in purgatione criminum suorum, regenerari non recuset.

Nam, ego dedi masculis generis Abrahamæ circumcisionem membri unius, sed in Filio meo præcepi viris ac mulieribus cunctorum populorum circumcisionem omnium membrorum suorum. Quomodo? Circumcisio baptismi orta est in baptismo Filii mei quæ et duratura est usque in novissimum diem; et post illum diem, sanctitas ejus in æternitate manebit, nec finem accipiet; atque ita qui in lavacro baptismi circumciduntur, verissime conservantur, si hoc lavacrum justis operibus fideliter conservaverint, quia ego hominem sive infirmioris sive fortioris ætatis sit, suscipiam si fœdus meum custodierit, quod necum pepigit, scilicet in me credendo, et in vera Trinitate me constituendo, seu per se ipsum seu per alios qui pro eo suscipiunt, ut infans aut mutus qui non loquitur, qui verba alieni oris exposulat, et non delebo eum in æternum; et illum qui fontem hunc cum opere fidei recipere recusaverit, quemadmodum in doctrina Evangelii Filii mei scriptum est: *Qui crediderit et baptizatus fuerit salvus erit, qui vero non crediderit condemnabitur (Marc. xvi)*. Quid hoc? Ille homo qui per suam scientiam, quæ interior oculus est, istud videt quod exteriori visui absconsum est, et in hoc non dubitat, hic certissime credit, et hæc fides est. Nam quod homo exterius cernit, hoc et exterius novit, et quod interius videt, hoc et interius considerat. Ideo cum scientia hominis per speculum vitæ ardentem percipit incomprehensibilem divinitatem quam exterior oculus aspicere non valet, tunc desideria carnis opprimuntur et alliduntur ad petram. Unde et spiritus hominis illius ad veram altitudinem suspirat, hanc regenerationem sentiens, quam Filius hominis Spiritu sancto conceptus attulit, quem intacta mater non de carne viri sudantis in libidine accepit; sed de secreto patris omnium. Qui suaviter veniens, purissimum et vivum speculum in aqua ostendit; ita quod homo per illud in regeneratione vivit. Nam sicut homo nascitur ex carne, divina potestate in forma Adæ illum creante; ita Spiritus sanctus recuperat vitam animæ per inundationem aquæ, cum ipsa spiritum hominis in se accipit, eum resuscitans ad vitam, ut prius in unda sanguinis suscitatus est; cum in corporali vasculo manifestatus est, ut eum forma hominis tunc sensibiliter formatur cum homo dicitur: sic spiritus hominis ante oculos Dei tunc in aqua vivificatur, ita quod eum Deus ad hæreditatem vitæ novit. Unde qui sic fontem salutis cum fœdere iustitiæ suscipit, vitam in salvatione invenit, quia fideliter credidit; qui vero credere non vult, mortuus est, quoniam spiracula spiritus non habet, cum quibus in altitudinem cœli volet: sed tantum tangendo cæcis oculis palpitat, in obumbrata scientia carnis non vivens, quia vitali disciplina caret, quam Deus spiravit in hominem, sursum contra voluntatem carnis ascendentem. Quapropter iste in mortem infidelitatis condemnabitur, quia la-

vacrum salutis non habuit. Ego enim nec tempus A nec genus ab hac salute separavi, sed hanc vocationem omni populo per Filium meum clementer institui.

Nam, in quocumque tempore labentium horarum, cuiuscumque sexus aut ætatis homo sive masculus sive femina, infans aut decrepitu: cum in affectu devotionis ad baptismum venerit, ego cum pietatis adiutorio suscipiam eum. Et non recuso lavacrum baptismi infantis, ut quidam falsi deceptores loquuntur; qui me talem oblationem abjicere mentiuntur, sicut etiam in Veteri Testamento non sprevi infantis circumcisionem; cum ille eam nec voce expeteret nec voluntate susciperet, quam tamen parentes pro ipso compleverunt. Ita etiam nunc in nova gratia non abjicio baptismum infantis: quamvis ille eum nec loquendo, nec consentiendo quærat, sed tantum parentibus ejus id pro eo exsequentibus.

Et tamen si ille salutem consequi desiderat, omni jure fidelem promissionem adimplebit, quam illi pro eo sponderunt, qui eum ad sacrosanctum fontem exhibuerunt, qui tres homines in honore sanctæ Trinitatis esse debent, sacerdos scilicet qui ipsum perfundit, et duo qui pro illo verba fidei spondent. Qui autem hoc modo in lavacro baptismatis baptizato conjunguntur; in carnali procreatione ei non commisceantur, quia in spiritali generatione ei adhæserunt. In baptismo enim Filii mei ego Pater intonus: quod sacerdotem in lavacro benedictionem dantem ostendit, et Spiritus sanctus in specie levis volucris visus est, quod unum in simplicitate cordis, ibi hominem baptizandum alloquentem et docentem denuntiat, atque Filius meus in carne baptizandus aderat; quod mulierem in suavitate matris astantem ob dulcissimam incarnationem ejusdem Unigeniti declarat. Quid nunc? Sed sicut infans lacte et escis ab alio sibi contritis corporaliter pascitur, ita etiam doctrinam et in baptismate sibi propositam fidem ex intimo corde observabit. Quod si ubera matris suæ non sugit, nec contritas sibi escas suscipit inunctanter moritur; sic etiam si nutrimenta piissimæ matris Ecclesiæ non accipit, nec verba fidelium doctorum in baptismate proposita retinet; crudelitatem mortis animæ non evadit, quoniam salvationem animæ et dulcedinem æternæ vitæ recusavit. Et sicut cum idem infans corporalem cibum dentibus suis molere non potest, alius ei illum ad deglutendum ne moriatur conterit; sic etiam faciendum est eum ille in baptismate verba ad constituendum me non habet, aderunt ei spirituales adiutores qui ipsi cibum vitæ, id est catholicam fidem ne in laqueo perpetuæ mortis comprehendantur proponant. Quomodo? Dominus servo suo voluntatem suam voce præcipientis proponit, et ille eam in timore opere complet, et mater filiam suam in charitate docet, et illa verba ejus cum subjectione perficit; ac simili modo debitorum fidei baptizato verba salutis opportune

proferant, ut ille ea fidei devotione ob amorem celestium adimpleat.

Nam nullus tam gravi pondere peccatorum premitur, si in nomine sacrosanctæ Trinitatis in sanctum baptismum mittitur quin verè omnia crimina sceleris ejus deleam, sicut et in infante cum in lavacro regenerationis perfunditur: veterem culpam Adæ veraciter abluo. Sed non mireris, homo, quod in fonte baptismatis ab omnibus peccatis suis homo justificatur, ita quod de pondere peccatorum suorum in eo clementissime alleviatur. Nam innocens agnus qui sine ulla macula peccati fontem baptismi ingressus est, cum magno sacramento incarnationis suæ crimina peccatorum hominum in baptismate misericorditer abstulit. Sed omnia attentissime perscrutor, et in hoc sæculo et in æternitate ubi mors corporum non est, sed omnia aperta. Quid est hoc? Gehenna in operibus mortis probatur, et vita æterna in operibus quæ pertinent ad vitam. Quomodo? Mors per mortem probatur, quia cum homo sine pœnitentia et sine misericordia Dei (quoniam non requirit eam) justo Dei judicio in peccatis moritur; mors enim in morte inferi discutitur. Vita quoque probatur per vitam; ita quod bona opera fulgent in cælis, cum vita æterna dominatur illis. Ita etiam qui in fonte benedictionis baptizantur, in sanctitate sanctæ regenerationis probantur. Et cum ibi per invocationem benedictionis sacerdotis invocor, aures meæ verbis fidei patent, quamvis ille qui ibi me invocat, in obligationibus peccatorum sit. Nam, quamvis sacerdos peccator sit, tamen officium baptismi ab eo suscipio, si illud per invocationem nominis mei fideliter exercet. Ipsius autem iniquitas condemnabit eum, si in ea sine pœnitentia perseveraverit. Celebrationem vero baptismi non recuso ab eo suscipere, cum in verbis fidei me invocaverit. Quid est hoc? Si aliquis dives homo dispensatorem habet, qui militibus suis bona sua recte dispensans, officium suum fideliter exercet, qui etsi idem dispensator de alio opere suo culpabilis est; tamen dominus suus non dedignatur ab eo suscipere officium suum, dicens forsitan ei: Serve nequam in opere tuo, unde et illum in mente sua indignum habet; officium tamen justitiæ suæ ab eo non dedignans accipere. Sic etiam ego qui plurimos dispensatores habeo, a sacerdote qui recte unctus in officio suo fideliter manet, quamvis de aliis operibus suis culpandus sit, non dedignor suscipere sacramentum meum, de aliis tamen injustis actibus suis cum mihi contrarium judicans, nec tamen quod meum est ab eo suscipere contemnens.

Quod si aliquis baptizandus separationem animæ et corporis sui adesse putans baptismum quæsierit nec sacerdotem a quo baptizetur habere possit, tunc si quis eum per invocationem trinitatis perfuderit, baptizatus est. Et remissionem peccatorum suorum, gratiamque supernæ beatitudinis per hanc perfusionem accipiet, quia in fide catholica perfusus est, nec hoc baptismum mutari poterit.

Sed tamen in invocatione hac nulla persona istarum trium ineffabilem personarum omittenda est, quoniam si ibi ulla earum per infidelitatem invocari omittitur; tunc ibi veritas salutem non operatur, sed potius falsitas deceptionem tribuit. Unde et ibi invocatio hujus ineffabilis Trinitatis non deerit; quia et purissimo baptismati Filii mei Trinitas non defuit, sed ibi mirabilia sua mirabiliter per semetipsam declaravit. Quapropter et homines qui salvari desiderant, regenerationem vite ad salutem percipiant; et hanc percipere non negligant ne pereant, quia ut abortivum abjicitur quod perit sine

A calore vite nec in formatione nec in excitatione aliterens visceribus matris suae, ita etiam in periculo mortis sine consolatione Spiritus sancti detinentur; qui nec in mente nec in opere sacramenta Ecclesiae quae mater totius sanctitatis existit purificantur. Hoc audiant et intelligant omnes populi; qui regnum Dei in regeneratione spiritus et aquae intrare volunt, secundum quod eis in sanctis Scripturis per donum Spiritus sancti propositum est. Sed qui vigilantibus oculis videt et attentis auribus audit, hic mysticis verbis meis quae de me viveant emanant, osculum amplexionis praestet.

VISIO QUARTA

SUMMARY. — *Quod omnis baptizatus per unctionem episcopi ornari et stabiliri debet. Quod immensa et indeficiens dulcedo Spiritus sancti, datur in confirmatione. Quod ineffabilis Trinitas in confirmatione manifestatur et viridissimis virtutibus declaratur. Quod Ecclesia unctione Spiritus sancti munita, nunquam in errore perversitatis dejici potest. Verba Moysi de eadem re. Quod baptizati in unctione christiatis a pontifice decorantur. Verba libri Regum ad eandem rem. Quod baptizatus et non confirmatus claritatem baptismatis habet et ornatum et unctionem superioris doctoris sui non habet. Quod in honore Spiritus sancti per solos episcopos confirmatio exercenda est. Qui confirmandum manibus tenet, in carnali procreatione ei non jungatur. Qui post baptismum ad diabolum revertitur, nisi paeniterit, condemnabitur; qui autem baptismum fideliter sequitur, a Deo suscipitur, Ecclesia pro filiis suis Deum exorante. Tres modi quibus Ecclesia resonat ut tuba. De diversitate baptizatorum multimoda. Verba Ezechielis de eodem.*

Et deinde vidi velut magnam et rotundam turrim: B totam integrum et candidum lapidem existentem, tresque fenestras in summitate sui habentem, ex quibus tantus fulgor resplendit, ut etiam tectum turris illius, quod se velut in cavum exerat, in claritate fulgoris illius manifestius conspiceretur. Ipsae autem fenestrae pulcherrimis smaragdis circumornatae erant. Sed et illa turris velut in medio dorsi praedictae muliebris imaginis imposita erat, iustarum turris alicujus quae in muro urbis imponitur; ita quod illa imago praefortitudine ejus nullo modo cadere poterat. Et infantes illos qui ventrem imaginis (ut praedictum est) subierant, vidi multa claritate radiantem; quorum alii in fronte usque ad pedes ipsorum, velut aureo colore ornati erant; alii vero claritatem tantum habentes, illo colore carebant. Ex ipsis item aliqui purum et lucidum splendorem; alii vero quemdam turbidum et rubeum fulgorem ad orientem vergentem inspiciebant. Sed ex iis qui ipsum purum et lucidum splendorem considerabant, quidam claros oculos et fortes pedes habentes in ventre illius imaginis fortiter incedebant. Alii autem infirmos oculos et debiles pedes habentes, huc et illuc a vento propellebantur. Sed et ipsi baculum manibus tenentes, coram imagine volitabant, ac eam aliquando sed tamen tepide feriebant. Quidam vero serenos oculos sed imbecilles pedes habentes, ante imaginem illam hac et illuc in aere discurrebant. Alii autem infirmos oculos, sed fortes pedes

habebant, et tamen coram imagine lente ambulabant. Sed ex iis qui illum turbidum et rubeum fulgorem inspiciebant, alii in praefata imagine bene ornati alacriter incedebant; alii ex ipsa se rapientes, eam impugnabant, et ordinatas constitutiones ejus evertebant, de quibus quidam per fructum poenitentiae ad ipsam humiliter revertebantur; quidam vero per contemptum in obdurata elatione mortis remanebant. Et iterum audivi vocem de caelo mihi dicentem: Sicut nova sponsa agni post illustrationem inundationum quae orta est in sole justitiae, qui mundum sua perfusione sanctificavit, in igneo ardore Spiritus sancti decorata et confirmata ad perfectionem decoris sui est; ita etiam fidelis homo qui regenerationem in spiritu et aqua percipit, per unctionem superioris doctoris ornari et stabiliri debet, ut in omnibus membris suis ad effectum beatitudinis conformatus plenitudinem fructus summae justitiae proferens, decorem sui ornatus perfecte inveniat. Quapropter turris haec, quam vides, designat flagrationem donorum Spiritus sancti quam misit Pater in mundum propter amorem filii sui, incendientem corda discipulorum illius in igneis linguis, unde robustiores redditi sunt in nomine sanctae et verae Trinitatis. Sed quod ipsi ante adventum ejusdem ignei Spiritus sancti in habitaculo suo clausi sedebant, clausuram corporis ipsorum ostendebant, per quam timidi ad loquendam justitiam Dei, et imbecilles ad patendas poe-

nas adversariorum erant. Et quia filium meum in carne viderant, ideo clausis interioribus oculis suis illum in carne diligebant : ita quod tunc non videbant apertam doctrinam quam postea in mundum effuderunt, cum in Spiritu sancto robustiores effecti sunt. In cuius adventu ita confirmati sunt, ut nullam pœnam abhorrerent, quin strenue tolerarent eam. Hæc est enim fortitudo turris hujus, per quam Ecclesia ita roborata est, quod nulla insania diabolici furoris superari poterit. Sed quod eam vides magnam et rotundam, totamque integrum et candidum lapidem existentem, hoc est quod immensa est dulcedo Spiritus sancti, et volubilis in gratia omnes creaturas circuiens ; ita quod nulla corruptela in integritate plenitudinis justitiæ eam evacuat ; quoniam ipsa torrens iter habens, omnes rivulos sanctitatis in claritate fortitudinis illius emittit, in qua nunquam maculositas ullius sordis inventa est, quia ipse Spiritus sanctus est ardens et lucens claritas et quæ ardentes virtutes fortiter accendit et nunquam exstinguetur, ac ideo omnes tenebræ ab eo fugantur.

Quæ tres fenestras in summitate sui habet : ex quibus tantus fulgor resplendet, ut etiam tectum turris illius quod se velut in cavum erigit in claritate fulgoris illius manifestius conspiciatur, quia ineffabilis Trinitas in effusione donorum excellentiæ Spiritus sancti manifestatur ; ita quod ex eadem beatissima Trinitate tanta claritas justitiæ per doctrinam apostolorum emanat, ut etiam exinde fortissima virtus divinitatis quæ incomprehensibilis in altitudine omnipotentis majestatis suæ existit, homini mortali creaturæ apertius imotescat ; sed tamen ita quantum fide credentis et fidelis hominis, capi possibile dignoscitur. Unde ipsæ fenestræ pulcherrimis smaragdis circumornatæ sunt ; quoniam ipsa beatissima Trinitas virentissimis virtutibus et ærunis apostolorum quæ nunquam ariditatem tepiditatis fidei sensisse dicitur, ubique in toto mundo apertissime declarata est. Quomodo ? Quia notum est quomodo propter fidem veritatis, rapacissimi lupi eos diversis pressuris oppresserunt ; unde robustiores ad bellum certaminis effecti sunt : ita quod præliando Ecclesiam acquisierunt, et eam ad ædificationem fidei fortissimis virtutibus roboraverunt : et modis coruscationibus virtutum ornaverunt. Et quoniam Ecclesia in inspiratione Spiritus sancti per eas ita confirmata est, ideo et ipsa vult et exposcit ut filii sui ornentur signo Spiritus sancti in hac unctione, ut idem Spiritus sanctus penetravit corda fidelium in alta misericordia quæ valde mystica est, ita quod in igneis linguis per voluntatem Dei Patris in mundum venit. Quapropter et homo baptismate salvationis perfusus confirmandus est unctione excellentis doctoris, sicut et Ecclesia super firmam petram firmata est.

Unde eadem turris velut in medio dorsi prædictæ mulieris imaginis imposita est, instar turris quæ in muro urbis imponitur, ita quod illa imago præ

fortitudine ejus nullo modo cadere poterat ; quia Spiritus sanctus in maxima fortitudine incarnationis illius qui verus sponsus Ecclesiæ existit, mirabilia sua mirabiliter operatus est, et ecclesiam tam fortem in defensione munitionis suæ ostendit ; ut illa ob eam fortitudinem qua ab igneo dono ejus munita est, nunquam in errore perversitatis decidere possit ; quoniam per supernam protectionem in amore sponsi sui sine macula et sine ruga semper gaudebit ; quia et idem unigenitus meus de Spiritu sancto conceptus, nobiliter sine macula ex virgine natus est ; quemadmodum ad Mosem locutus sum : *Ecce, inquit, est locutus apud me ; stabisque supra petram, cumque transibit gloria mea, ponam te in foramine petræ, et proteget te dextera mea, donec periranseam, tollamque manum meam, et videbis posteriora mea (Exod. xxxiii)*. Quid hoc ? Prope est miraculum, quod impletur in voluntate mea. Sed tu prius pugnabis in duritia legalium præceptorum, per exteriorem significationem vim eorum ostendens : ubi dulcedinem et levitatem non invenies quæ in Filio meo aperietur. Et hæc duritia legis quam in præcepto meo scribes, tanliu in duritia lapideorum cordium stabit, quousque omnis gloria illa manifestabitur quæ mihi a te et ab imitatoribus tuis usque ad manifestationem Filii mei exhibenda est. Cumque hoc adimpletur in lego quam nunc scribis, glorificabor, ponamque te in perforatum lapidem. Quomodo ? Ego ponam te in duritia legis cum te in præcepto meo super eam constituo ; et videlicet magistrum hujus antiquitatis nominans, quam Filius perforabit : plus eam quam tu in mysticis verbis exponens, cum eum in opportuno tempore in mundum misero. Et ideo proteget te fortitudo ipsius ; quia ipse acutiora verba quam tu afferet, et clausuram in legalibus præceptis aperiet ; donec ad me redeat. Quid hoc ? Ipse tandiu salutaria verba mundo corporaliter dabit, donec in carne sua quam de virgine sumet, mortem corporaliter subeat. Tunc et ego tollam manum meam ; quia super sidera eum ad me levabo, omnia mysteria ejus per Spiritum sanctum denudans ; et sic videbis incarnationem ejus, ut cum homo a dorso cernitur et non ante perspicitur, quoniam eum incarnatum senties, sed divinitatem illius nom capies, quia filii tui magis cum videbunt cum ad me redierit, quam eum intellexerint cum apud eos visibiliter conversatus fuerit.

Et quod vides infantes illos qui ventrem imaginis (ut prædictum est), subierant multa claritate radiantes : hoc est quod ii qui in innocentia munditiæ puri cordis per fontem regenerationis matrem, scilicet Ecclesiam, ut tibi præmonstratum est, adepti sunt : filii lucis propter abluitionem peccatorum suorum existunt. Quorum alii a fronte usque ad pedes velut aureo colore ornati sunt ; quia ab initio bonorum operum usque ad finem sanctitatis per fulgentissima dona sancti Spiritus in unctione veræ credulitatis per manum pontificis in chrismate decorantur. Quomodo ? Ut prædictis lapidibus aurum

decoratur cui imponuntur, ita et chrismate per manum superioris doctoris fideliter baptizatus in unctione baptismatis ornatus ostenditur; quemadmodum scriptum est: Rex quoque transgrediebatur torrentem Cedron; et cunctus populus incedebat contra viam olivæ quæ respiciebat ad desertum. Quid hoc? Filius virginis qui dominatur universo mundo, ut terrenus rex reliquo populo transgressus est torrentes aquas sacrosancti lavacri: quod in admonitione Spiritus sancti forti desiderio viam salutis demonstrat. Quid hoc? Ipse reliquit mortem transiens ad vitam, cum in regeneratione Spiritus et aquæ, id est in magno ornamento urbis cœlestis Hierusalem, quæ nunquam deficit, summam beatitudinem annuntiavit. Unde omnis populus qui in illum credebat, inaccessit per inspirationem Spiritus sancti per viam illam quæ absconsa erat in unctione olei, respicientis ad prævaricationem Adæ quæ deserta erat pulchritudine hæreditatis justitiæ Dei, et ad hoc spectantis ut Adæ posteritas ad salutem redire vellet; quia vulneratum peccatum primi hominis necesse habuit ut per sacerdotale officium inungeretur, quod filio virginis necesse non erat; quoniam ipse totus in sanctitate conceptus est non vulnerato nec corrupto matris suæ utero, sed in integritatis honore perseverante. Nam quod per vulnera suggestionis diaboli maceratum et confusum est, hoc per unctionem olei impinguandum et ornandum est; ita quod edax livor abstergetur quem carnis concupiscentia operatur.

Alii vero, ut vides, claritatem tantum habentes auro illo colore carebant; quoniam ipsi in baptismate ablutionis tantum mundati, unctionem superioris sui sacerdotis in chrismate non sunt adepti, quod signum ardentis Spiritus sancti est. Quid hoc? Unctio confirmandi per donum sancti Spiritus in episcopali officio specialiter fulget: quod populo fideli post regenerationem Spiritus et aquæ exercendum est, cum credulus homo confirmandus est supra firmam petram. Quomodo? Filius meus baptismata in corpore suo suscepit: ipsum hoc pacto in carne sua sanctificans; in qua non est divisus; quia ipse solus virginis vivus Filius est, ac ideo filius hominis dictus, quoniam illa virgo eum non concepit ex utero, sed ex integritate virginitatis suæ peperit illum. Qui post passionis miseriam et resurrectionis gloriam in eadem carne cœlum penetravit ad me rediens, ac deinde Spiritus sanotus in igneo ardore mundum illustravit, confirmans omnem justitiam in cordibus discipulorum illius, cum eis aperuit quod antea absconsum erat. Quomodo? Sic Spiritus sanctus corda illorum accendit, ut sol, cum sub nube incipit apparere, ardentem calorem suum ostendit in sua præclara luce. Quid hoc? Amor Filii mei in mentibus eorum latenter ardebat; et ita calor Spiritus sancti eos penetrans fortissimum solem doctrinæ illorum ostendebat, quoniam hoc est testimonium illud quod Spiritus sanctus Ecclesiæ declaravit;

A ita quod mors, justitiæ Dei resistere non valet.

Unde vos, o filii veritatis, audite et intelligite confirmationem Spiritus sancti; quam ipse in suavi unctione magisterii sui qui est magister omnium unctionum vobis benigne offert. Et ideo hæc unctio in honore ejusdem Spiritus sancti per superiorem sacerdotem tantum exercenda est; quia omnis ecclesiasticus ordo in Spiritu sancto institutus est; et propterea hæc unctio Spiritus sancti est. Quapropter et homo ille qui mysterium regenerationis ad vitam suscepit; si hoc modo non est unctus, tunc nec ornatum ecclesiasticæ plenitudinis percepit, secundum quod ecclesia per flagrantem Spiritum sanctum ornata ostendit, ut supra monstratum est. Sed et quemadmodum Ecclesia in donis sancti Spiritus perficitur; sic et fidelis homo confirmandus est in unctione principalis doctoris, qui in honore Spiritus sancti formidandus magister est, quoniam idem Spiritus sanctus calore suo certissimam doctrinam Christiano populo ardentem profert et accendit. Unde qui in hac unctione sancti Spiritus sic uncto adhæserunt, in sæculari procreatione, illi non conjungantur; quia in Spiritu sancto ei copulati sunt. Quid hoc? Fides portat hominem ad hanc unctionem: et ideo qui illum tunc in manibus tenet fidem designat, quæ carnalia non quærit, sed semper ad spiritalia tendit. Nam oculus meus videt hominem, ut in operibus suis venturus est ad me.

Quod si tu, o homo, post baptismam me dimittis et ad diabolum revertoris, inde justo judicio condemnaberis; quoniam magnum donum intellectus tibi dedi, et quia misericordiam meam in fonte baptismatis tibi ostendi. Omnes enim qui misericordiam meam in baptismo quærun, eam benigne inveniunt propter Filium meum in mundum venientem et multos labores in corpore suo sustinentem, et propterea, o homo, pugnas animæ et corporis tui patienter debes tolerare, et propter Filium meum suscipiam te, et nemo repellendus est a lavacro baptismi qui illum in nomine meo fideliter sequitur, quia in quocunque tempore me homo quærit, illum ferventer suscipio. Quod si postea illius opera prava erunt, ipsa eum judicant ad mortem. Ideo, o homo, in regeneratione Salvatoris inundare, atque in unctione sanctitatis inungere: mortemque fuge, et vitam imitare. Nam et mater fidelium quæ Ecclesia est, ut filii sui mortem effugiant, et vitam inveniunt, fideliter in ipsis exorat. Quomodo? Ipsa gemendam vocem in filiis suis habet; quæ adeo in ipsa posita est, usque dum plenitudo filiorum ejus in tabernaculum supernæ civitatis ingrediatur. Et hæc vocem idcirco habet; ut me qui sum ante ævum admoneat semper videre et intueri, quod unigenitus meus incarnatus est, quatenus propter amorem illius filii suis parcam; quos ipsa in regeneratione spiritus et aquæ suscepit; quia cœlestis regnum non possunt intrare nisi in salvatione. Unde sic resonat: Timete Patrem, amate Filium, et ar-

dele in Spiritu sancto. Quomodo? Hic sonus de me A Patre, per Filium meum in sancto Spiritu ei datus est; qui est vox in ipsa resonans quasi tuba in civitate. Et alio modo non loquitur; nisi sic in filiis suis. Quapropter et ita fortissimus Deus admonetur per Filium suum ut parcat peccatis hominum, quæ propter pœnitentiam sine perditione toleranda sunt, quia ipse Filius Dei humanitatem sine peccato assumpsit. Qui non debuit indui polluta carne quæ de semine peccati concepta est; quoniam Deus justus est, et quia splendor cœlestis regni non tangitur ulla macula sordis. Et quomodo esse posset ut homo qui immensa fœditate maculatus est supernum regnum intraret, nisi per Filium meum sine sorde incarnatum? qui peccatores suscipit in pœnitentia purgatos. Et quis posset hoc facere nisi B Deus? Unde et Ecclesia ad filios suos convertitur, et eos materna dilectione fovet.

Sed quod vides quod ex prædictis infantibus alii quemdam purum et lucidum splendorem, alii vero quemdam turbidum et rubeum fulgorem ad orientem vergentem inspiciunt: hoc est quod ex filiis Ecclesiæ quos ipsa innocentia corruptionis suæ per virtutem Dei procreat, quidam puritatem spiritualis vitæ in serenissima virtute fulgentem, terrena scilicet conculcantes, propter amorem veri solis attendunt: quidam autem carnales facultates quas multa diversitas vitiorum perturbat habentes, et tamen in recta fide fideliter ardentes, etiam propter supernam retributionem ad æterna suspirant. Et ex iis qui ipsum purum et lucidum splendorem considerant quidam claros oculos et fortes pedes habent, ac in ventre imaginis potenter incedunt, quia hi cum cœlestia sectantur in mandata Dei visum justæ considerationis et incessum bonæ consummationis ponunt; ita scilicet in intima amplexione maternæ dilectionis ambulantes quod nec in caduceis nec in æternis devotionem suæ intentionis muniunt. Alii autem infirmos oculos et debiles pedes habent; quoniam nec claram intentionem nec fortem exhibitionem ad opus perfectionis tenent, unde et huc et illuc a vento projiciuntur, quia in diversitatem morum per varias tentationes elationis funduntur. Sed et ipsi baculum in manibus suis tenent, et coram imagine volitant ac eam aliquando sed tamen tepide ferunt; quoniam contumacem fiduciam in operibus suis ponentes, Ecclesiæ Dei falso rumore se ostendunt, ac eam interdum sed tamen insipienter per sæcularem prudentiam notant, quia cum per fictam simulationem sapientes apparent in conspectu hominum; stulti apud Deum per inanem gloriam efficiuntur. Quidam vero serenos oculos sed imbecilles pedes habentes, ante illam imaginem hac et illac in aere vagantur; quia cum ipsis divina præcepta per intuitum considerationis nota sint, in pede tamen completionis claudicantes, sic sponsæ Christi per discursum propriæ instabilitatis demonstrantur, ut in umbra sapientiam querentes, eamque in

potestate sua se habere putantes antequam eos in mente ipsorum contingat et ullam vim illius obtineant. Alii autem infirmos oculos sed fortes pedes habent, et tamen coram eadem imagine debiliter ambulant; quoniam ipsi debilem intentionem ad opus bonum tenent, cum fortiter in operibus justitiæ incedere deberent; sed in ecclesiasticis Institutionibus simpliciter non currunt, quia magis ad terrena quam ad cœlestia mentem figunt; et ideo apud Deum stulti sunt, quoniam per sæcularem prudentiam comprehendere volunt quod assequi non possunt. Sed ex iis quæ illum turbidum et rubeum fulgorem inspiciunt, alii in præfata imagine bene ornati fortiter incedunt; quia ista quamvis terrena possideant, tamen in visceribus Ecclesiæ ornatum laborum suorum portantes, in divina lege pedem rectitudinis ponere non dedignantur, cum mandatis Dei obedientes peregrinos suscipiunt, nudos vestiunt, et esurientes alunt. O quam felices isti sunt, quoniam hoc modo Deum suscipiunt, unde et ipse habitat cum illis. Alii autem ex ipsa imagine se rapientes eam impugnant, et constitutas ordinationes ejus opprimunt; quoniam hi, materna viscera et dulcia nutriimenta Ecclesiæ deserentes, illam variis erroribus fatigant, et ideo constitutas leges ejus diversis oppressionibus dilaniant; de quibus quidam per fructum primæ ad ipsam humiliter revertuntur; quia quod graviter deliquerunt, digne pœnitendo propter restorationem vitæ graviter in se puniunt: quidam vero per contemptum obdurationis in elatione mortis remanent, quoniam ipsi vitam negligentes, obdurato corde propter contumacem et impœnitentem vecordiam judicium mortis suscipiunt, ut in mystica visione sua Ezechiel dicit: *Rex lugabit, et princeps induetur mœrore, et manus populi terræ conturbabuntur. Secundum viam eorum faciam eis, et secundum judicia eorum judicabo eos, et scient quia ego Dominus (Ezech. vii).* Quid hoc? Anima in qua regalis rationalitas est, cum delectationem peccati adesse sentit; quia malum novit, tunc lugubrem assensum assumit. Quomodo? Quia illi rationalitas, sapientia et scientia a Deo inspirata est; et ideo quamvis corpori consentiat, tamen indignum habet malum, sentiens hoc non esse bonum. Unde cum diversis criminibus per operantem carnem polluitur; alta suspiria trahens, anhelat ad Deum. Cumque criminis opus ibi cum spiritu superbæ impletum fuerit: tunc corpus velut ignominiosus princeps induetur confusione, principatum suum in munditiis videlicet exercens; quoniam ut homo dolet cum vilibus vestimentis operitur; ita etiam mœret, cum infamix rumor ad confusionem sui ab ipso procedit. Quapropter et prava opera illorum hominum qui in malis actibus suis ad terram prostrati sunt a cœlestibus præceptis; conturbabuntur, quia vestimenta salutis, id est beatitudinem cum Deo non habent; quoniam quibus hæc felicitas deest, hos

maligna conturbatio possibilebit. Et ideo secundum A
 periam iniquitatis cui semper assistunt, scilicet peccati
 viam colentes, nec ullam justitiam cum a Spiritu
 sancto moventur in itinere cordis sui ponentes;
 sic faciam eis, nullam scilicet misericordiam eis
 impendens, quia cum scientiam boni non intelligunt,
 non timent me; sed cum rabie peruersitatis me
 Creatorem omnium fastidiunt, facientes quæcumque
 volunt. Unde et secundum iudicia eo-

rum quæ sunt opera illa quæ in desideris suis perpetrant,
 iudicabo eos: nulla præmia felicitatis eis reddens,
 sed pœnas in perditione eis opponens; quoniam
 nullum honorem mihi exhibent: et in hoc scient
 quod nullus eos inde liberare poterit præter me
 qui Dominus omnium sum. Sed qui vigilantibus
 oculis videt, et attentis auribus audit: his mysticis
 verbis meis osculum amplexionis præbeat, quæ de
 me vivente emanant.

VISIO QUINTA.

SUMMARIUM. — Quod apostoli et pigmentarii sequaces eorum vide'icet sacerdotes, ecclesiam doctrina sua splendissime circumdant. Exemplum de Abel. Quod ministri Ecclesiæ castitatem servare debent. Qui ex his in clausura subjectionis regulariter vivunt curam pigmentariorum non habentes, supernam mercedem acquirunt. De statu nobilissimæ perfectionis virginæ iucunditatis. De turba quæ eandem circumstant miro modo ornata. Verba Joannis de eodem. Quod virginitas Deo oblata prudenter conservanda est. Quæ corrupto pacto virginitatis redierit, flore integritatis carebit; non enim ut domina, sed ut ancilla suscipitur. Exemplum ad eandem rem. Quod magna differentia est inter cælestis desiderium et terrenam concupiscentiam, ita quod nisi sanguine Filii Dei homo non redimeretur. De iis qui passionem Christi in charitatis ardore imitantes et vivens odor existentes, iter secretæ regenerationis arripunt. Verba evangelii ad eandem rem. Quod virgineum genus et hic ordo vivens iter secretæ regenerationis, in præcepto legis non sunt. Exemplum de Joanne ad eandem rem. Quod qui sunt vivens ordo vivens iter secretæ regenerationis, pro necessitate et utilitate Ecclesiæ, regimen ecclesiasticum suscipiant contagia secularium rerum abijcientes. Verba Evangelii de Joanne. Quod in vestitum istorum vestitui aliorum populorum dissimili, incarnatio et sepultura Christi designatur. Quod prima lux diei apostolicam doctrinam, aurora initium hujus conversationis, sol discretam viam in Benedicto qui est quasi alter Moyses, designat. Qui in hac conversatione probati incruentur, pro necessitate Ecclesiæ superextensum sacerdotium suscipiunt. Quod nullus conversationem istorum repente aggredditur nisi intima probatione examinatus. Quod sæcularis populus legem Dei conservans, Ecclesiam Dei plurimum exornat. Quod nec maritus uxorem, nec uxor maritum in hoc proposito deserat, nisi voluntas amborum sit. Verba Evangelii. Quod prædictæ ecclesiasticæ institutiones Ecclesiam in gradibus et in ordinibus suis consolidant. Quod in unoquoque ordine servanda concordia, diversitas morum, singularitas et novitas vite et vestium vitanda est. Verba Joannis ad eandem rem. Comparatio de artificibus. Quod unicuique e cum humilitate sufficere debet instituto prædecessorum suorum. Verba Evangelii de eadem re. Evangelium de iis qui sibi secundum cor suum leges faciunt. Item verba Evangelii. Quod in his novitatibus Deus aliquos dejicit, aliquos tacite tolerat; quos tamen in futuro iudicat. Quod de inferiori gradu licet ascendere ad superiorem, non autem de superiore ad inferiorem. Exemplum de animabus et angelis. Quod qui sunt vivens ordo vivens iter secretæ regenerationis, granum fortis cibi et pigmentarii, poma dulcis saporis, et sæcularis populus, carnem designant. Quod hæc tres ecclesiasticæ institutiones in duabus viis versantur. Qui signum religionis in voluntate cordis acceptum, abiecerit; iudicium districti examinis accipiet. Verba David de eodem. Quod illi qui non amore Dei, sed aliqua sæculari modestia constricti, signum religionis fictæ accipiunt, Balaam simulantur. Exemplum de Balaam. Qui signum religionis insipienter accepit et male consummaverit, in ruinam vadit. Verba Jeremiæ de eodem. Qui infantes suos sanctæ conversationi subijcere voluerit, hoc non imprudenter sed sapienter eis consentientibus absque coactione faciat. Exemplum de agro. Qui volentes Deum sequi per livorem malitiæ retraxerit, sacrilegium facit. Verba Moysi. Qui voluit a se servitium Dei aggreditur et postea contemnens neglexerit, districte revocandus est. Verba Evangelii. Qui disciplinæ viventes, nulla castigatione corrigi volunt, ne gregem Domini contaminent, expelluntur. Verba apostoli ad eandem rem. Quod ii qui fictæ convertuntur, decipiuntur, et quod ii qui toto corde convertuntur, a Deo suscipiuntur. Verba David ad eandem rem. Qui blasphemiam contra Spiritum sanctum impænitens dixerit, et qui seipsum in mortem præcipitaverit, hunc Deus nescit. Verba Evangelii. Verba David de eodem. Super quem blasphemia desperationis cadit; si cruciatus repugnaverit, citius ei a Deo subvertitur. Quod in perditionem cadit, qui corpus et animam quæ Deus conjunxit, separat. Verba Evangelii.

Post hæc vidi quod predictam muliebrem imagine. n quidam splendor albus ut nix, et tanquam crystallus perlucidus, a vertice usque ad guttur ejus circumfulserat. Sed a gutture usque ad umbilicum ejus quidam alius splendor rubei coloris eam circumdederat; qui de gutture usque ad ubera ejus velut aurora rutilabat; sed ab uberibus usque ad umbilicum illius quasi purpura hyacintho intermixta fulgebat. Et ubi ipse velut aurora rutilabat, claritatem suam sursum ad secreta cæli extendit, in qua pulcherrima et puellaris imago nudo capite et subnigris capillis et rubea tunica quæ circa

B pedes ejus diffluebat, induta apparuit. Et audivi vocem de cælo dicentem: Hæc est floriditas in superna Sion, mater et flos rosarum et lilium convallium. O floriditas, filio potentissimi regis desponsaberis; cui et nominatissimam prolem gignes, cum in tempore tuo confortaberis. Et circa eandem puellam vidi maximam turbam hominum lucidiorum sole stantem, qui omnes miro modo auro et gemmis ornati erant; et quidam illorum in capitibus suis velati candidis velaminibus aurea zona circumornati fuerunt; supra quorum vertices similitudo nobilissimæ Trinitatis quemadmodum mihi

superius typice demonstrata est, quasi in sphaera in ipsis velaminibus velut sculpta apparuit, et in frontibus ipsorum Agnus Dei; ac in collo eorum species hominis, et in dextra aure cherubin et in sinistra alia species angelica: ita quod et de ipsa similitudine gloriae supernae Trinitatis ad has species quasi aureus radius se extenderet. Sed inter hos quidam alii apparuerunt qui insulas in capitibus suis et pallia episcopalis officii circa humeros habebant. Et iterum audiui vocem ex alto dicentem: Istae sunt filiae Sion, et cum eis sunt citharæ citharædorum, et omne genus musicorum, ac vox totius lætitiæ et gaudium gaudiorum. Sed sub eodem splendore ubi ipse velut aurora rutilabat: vidi inter cælum et terram densissimas tenebras apparere, quæ tanti horroris erant ut humana lingua cessari non possit. Et rursum audiui vocem de cælo dicentem: Si Filius Dei in cruce passus non esset, istæ tenebræ nullo modo permetterent hominem ad supernam claritatem pervenire. Ubi autem idem splendor quasi purpura hyacintho intermixta fulgebat, fortiter predictam muliebrem imaginem constringens ardebat. Sed alius splendor ut candida nubes eandem imaginem ab umbilico deorsum, ultra tamen nondum excrescens honeste circumdederat. Et hi tres splendores circa ipsam imaginem se late diffundentes, plurimos gradus et scalas in ea bene et decenter ordinatas ostendebant. Sed cum hæc viderem, ex nimio tremore qui me apprehenderat in terram dissolutis viribus corruui, nec alicui responsum dare valui. Et ecce maximus splendor velut manus tetigit me unde vires et vocem recepi. Et iterum audiui vocem ex illo mihi dicentem: Magna mysteria sunt hæc: Considera enim solem et lunam et stellas. Ego formavi solem ut luceat in die, et lunam et stellas ut luceant in nocte. Sol autem significat Filium meum, qui de corde meo exiit et mundum illuminavit cum natus est ex virgine in fine temporum, sicut et sol egrediens mundum illustrat; cum oritur circa finem noctis. Sed luna Ecclesiam eidem Filio meo in vera et superna desponsatione desponsatam designat. Et ut luna semper incrementum et defectum in sua constitutione habet, sed a se ipsa non ardet nisi quod a lumine solis incenditur, sic et Ecclesia in circuitu motionis est, ita quod filii ejus sæpe proficiunt in incremento virtutum, et quod sæpe deficiunt in diversitate morum, atque in dispersione adversitatum; ita quod sæpenumero in mysteriis suis per rapacissimos lupos impugnatur fidelis per malignos homines tam Christianos quam Judæos et alios infideles, et in hoc per semetipsum ad tolerantiam non accenditur; sed in me per Filium meum ut in bono perseveret illuminatur. Stellæ autem a se differentes in claritate fulgoris sui, significant populos diversi ordinis ecclesiasticæ religionis.

Unde etiam vides quod prævisam muliebrem imaginem quam splendor albus ut nix, et tan-

quam crystallus perlucidus, a vertice usque ad guttur ejus circumfulget; quia ecclesiam fidelium incorruptam sponsam Filii Dei circumdat apostolica doctrina, quæ candidissimam incarnationem illius annuntiavit, qui de cælo in uterum virginis descendit, et qui fortissimum ac lucidissimum speculum omnium credentium est: ita quod eandem Ecclesiam ipsa doctrina ab hoc initio cum primum ædificari cœpit, usque ad tempus cum cibum vitæ fortiter deglutire valuit, splendidissime eam circumfulgens fideliter circumdedit. Quomodo? Apostolica doctrina circumfulsit Ecclesiam in capite, cum apostoli primum illam sua prædicatione cœperunt ædificare, scilicet cum per diversa loca discurrerent colligerent operarios qui illam in catholica fide roborarent, et qui ipsi presbyteros et episcopos ac omnem ecclesiasticum ordinem providerent, atque jura virorum ac mulierum qui sub conjugio sunt, et reliqua talia fideliter constitueret. Quapropter eandem doctrinam subsequuntur pigmentarii habentes similitudinem sacerdotum legalis testimonii, qui sub lege circumcisionis positi erant interiori cibo enutrire populos, unde etiam apostoli ordines illos eligebant cum quibus ecclesiam superna inspiratione exornabant. Quid hoc? Nam sequaces eorum in vico ipsorum saluberrima pigmenta gestantes: fideliter plateas et villas et civitates atque alia loca regionum et terrarum pertranseunt, et populo divinam legem annuntiant. Ipsi enim sunt exquisiti patres et dispensatores ad ecclesiasticam disciplinam omni populo in doctrina sua proferendam, et ad cibum vitæ ei dispensandum, itaque etiam se tales in vita sua exhibeant, ne oves mex in operibus eorum offendantur, sed ut recte post ipsos gradiantur, quia ipsi hoc officium habent ut aperte cibum vitæ populo subministrant, et ut unicuique fidelia officia discreto ordinent, semetipsos etiam ita constringentes, ne carnalem copulam appetant, quoniam spiritualem escam credentibus præbere et immaculatum sacrificium Deo offerre debent ut in innocente Abel præfigurabatur, quemadmodum de ipso scriptum est: *Abel quoque obtulit de primogenitis gregis sui, et de aliquibus eorum (Gen. iv)*. Quid hoc? In ortu surgentis sæculi sanctificatio regalis ostensionis in illo qui innocens in vita sua erat effulsit; quod domum omnipotentis Dei, non terram sed cælum fortiter tetigit. Quomodo? Quia Abel in sua integritate obtulit Deo intentionem voluntatis suæ et plenum officium ejusdem voluntatis: cum cogitavit in corde suo illi offerre primum germen quod in substantia sua habuit, et cum illud etiam perfecto opere complevit, ita et fidelis summum patrem honorans eique debitam reverentiam exhibens. Unde etiam sicut Abel gregi suo præfuit, et ut cum pasceret custodivit et ut etiam simplici devotione Deo obtulit de primis emissionibus ejus, ac de pinguibus nutrimentis earundem emissionum:

ita etiam prædicti pigmentarii qui filiis Ecclesiæ, A propter supernam dilectionem quam in corde suo fideliter habuit, imitando. Quapropter et ubi ipse velut aurora rutilat, claritatem suam sursum ad secreta cœli extendit, quoniam illa perfectio quæ in virginitatis honore floret, virtutem suam non deorsum ad terrena, sed sursum ad illa quæ sunt in cœlestibus mirabiliter dirigit.

In qua pulcherrima et puellaris imago nudo capite et subnigris capillis apparet, quæ est serenissima et ab omni fœditate humanæ concupiscentiæ innocens virginitas, nudam mentem ab omni vinculo corruptionis habens, sed tamen nondum perfecte fatigationem tenebrescentium cogitationum in filiis suis quandiu in hoc mundo sunt deserere valens, cui tamen ut resistat, fortiter se opponit. Unde et rubra tunica quæ circa pedes ejus diffluit induitur; quia per sudorem laboris in virtuosis operibus usque ad finem latæ et beatæ perfectionis perseverat, scilicet circumdata varietate virtutum, illum imitans qui plenitudo sanctitatis est. Quæ etiam ut tibi in secreto superni luminis ostenditur, est nobilissimum germen in cœlesti Jerusalem, videlicet gloria et decus illorum qui ob amorem virginitatis sanguinem suum fuderunt, et qui etiam in candore humilitatis virginitatem suam pro Christo observantes, in suavitate pacis quieverunt, quoniam ipsa Filio omnipotentis Dei qui rex cunctorum est desponsata, nobilissimam prolem, id est elegantissimum chorum virginum ei protulit, cum in pace Ecclesiæ proficiens confortata est.

Quod autem circa eandem puellam vides maximam turbam hominum lucidiorem sole stantem, qui omnes mire modo auro et gemmis ornati sunt: hoc est quoad ardentissimis amplexibus nobilissimam virginitatem præcipuus chorus virginum complectitur, qui omnes ardentiori claritate coram Deo fulgent quam sol in terra appareat, quia se ipsos conculcantes, mortem viriliter devicerunt, unde etiam mirabiliter in summa sapientia propter clarissima opera quæ pro Christo humiliter gesserunt, decentissime exornantur. Quapropter et quidam illorum in capitibus suis velati candidis velaminibus aurea zona circumornati sunt, quia ipsi in gloria virginitatis fulgentes, demonstrant quod ii qui decus virginitatis appetunt, mentes suas ab omni noxio calore circumtegant, et candorem innocentæ pulcherrimo fulgore castitatis decorati fideliter apprehendant. Supra quorum virtutes similitudo ineffabilis Trinitatis, veluti tibi superius typice demonstrata est, quasi in sphœra in ipsis velaminibus sculpta apparet, quoniam ostendunt quod intentiones hominum honorem supernæ et gloriosæ Trinitatis (ut tibi in ostensione mysterii verissime præsignatum est) in comprehensione amoris et stabilitate castitatis firmiter et strenue teneant. Quod et in frontibus ipsorum Agnus Dei ac in collo eorum species hominis, et in dextera aure cherubin, et in sinistra alia species an-

gelica : declarat, quia in reverentia castitatis suæ A mansuetudinem filii Dei imitabuntur, petulantiam superbi colli deponentes, et seipsos fragiles homines considerantes, in prosperitate etiam auditionis suæ veram et indeficientem scientiam amplectentes, ac in occurrente adversitate ejusdem auscultationis suæ angelica præsidia appetentes, ita quod et de ipsa similitudine gloriæ supernæ Trinitatis ad hæc species quasi aureus radius se extendit, quoniam ineffabilis Trinitas infidelibus hominibus qui virtutes quærunt et diabolicas seductiones fugiunt, mirabilia miraculorum profundæ sapientiæ suæ operari non desinit. Sed inter hos quidam alii apparent, qui insulas in capitibus suis et pallia episcopalis officii circa humeros habent, quoniam inter illos qui in virginitatis honore florent, etiam quidam in superna civitate consistunt, qui dignitatem antiquorum patrum et gloriam superioris magistrerii in sæculo strenue gerentes decorem tamen virginitatis non perdidērunt. Unde etiam ut audis omnes isti qui cum suspiriis suis pro cœlesti amore integritatem suam conservaverunt, in cœlesti habitatione filia Sion dicuntur, qua filium meum virginitatis amore imitati sunt. Ideoque et cum eis sunt, resonantiæ sonorum spiritualium et invocationes omnigenarum melodiarum et agilitatis ornameta prosperarum mentium et aurea visio fulgentium lapidum ac gemmarum. Quomodo? Quia hoc habent de Filio Dei quod de throno sonus exit, qui omnis chorus virginum in maximo desiderio concinit, videlicet novum canticum symphonizando, ut Joannes dilectus virgo testatur dicens: *Et cantabat quasi canticum novum ante sedem et ante quatuor animalia et seniores* (A. oc. xiv). Quid hoc? In illis fidelibus qui bona intentione castitatem amplectentes, virginitatem suam pro Dei amore illibatam conservant, bona voluntas ipsorum in laudem Creatoris sui mirabiliter erumpit. Quomodo? Quia in aurora virginitatis quæ Filio Dei semper adhæret, fortissima laus abscondita est, cui nullum terrenum officium, nec ulla ligatura legis resistere valent quin in voce exultationis ad gloriam Dei cœlestem carmen decantet. Quomodo? Videlicet quoniam velox iter habens, canticum illud in novitate libertatis mirabiliter promit, quod antequam unigenitus Dei (qui verus flos virginitatis est) incarnatus de mundo ad cœlos rediens, ad dextram Patris resedit: auditum non est, sed tunc quasi novi mores qui prius visi non sunt, cum videntur, in stupore habentur, ita hoc novum mysterium quod prius auditum non est, tunc in cœlestibus resonans in honore virginitatis cognitum est ante scilicet maiestatem Dei, quia Deus hoc facere potuit, et ante quatuor rotas quæ quatuor partes mundi percurrentes veritatem omnis justitiæ et humanitatis Salvatoris velut animalia in nova lege ferebant, et ante illos antiquos quæ Spiritu sancto imbuti viam rectitudinis in veteri lege hominibus, suo

itinere demonstrabant. Quid hoc? Quia Deus in nova gratia austeritatem antiquæ institutionis delinivit.

Sed quia virginitas tam gloriosa ante Deum est, ideo quia eam ex voluntate sua Deo obtulerunt, eam prudenter conservent, quoniam hoc sanctum propositum cum summa devotione virginitatis susceptum, fideliter custodiendum est. Unde etiam qui idem sacramentum adierunt, caveant ne retrorsum incedant. Nam ipsi charissimi imitatores filii mei sunt, cum se ita Deo offerunt ut non sint ligati in opinione conjugii, nec onerati sæculari causa carnalem copulam respuentes, ne illi cum omni sollicitudine carnis suæ subjecti sint; sed hoc cupientes ut gloriosæ innocentis Agni adhæreant.

B Quapropter vir ille qui in animo suo deliberat ut nullam costam sibi copulet, sed hoc desiderat ut in pulchore virginitatis propter amorem Filii mei perseveret, sodalitatem ejus accipiet, si tamen in operibus ipsius castitatis perseveraverit, quia hæc sancta munera, in voto sacratissimi pacti ecclésiasticæ religionis ob gloriam supernæ remunerationis eodem Filio meo obtulit. Sed si ille postea idem pactum relinquens propter turpem stimulum carnis suæ adulterium perpetraverat, libertatem suam in servitutem redegit, quoniam honorem colli sui ubi Filium meum pudice initari debuit, per turpitudinem delationis suæ nequiter corrupit; et quia mendacium protulit, vocis se caste vivere quod non implevit. Unde etiam si in culpa temeritatis suæ perseveraverit, strictum iudicium justissimi iudicis inde sustinebit, quoniam nec turpitudine nec mendacium in cœlesti gloria apparebit.

C Quod si amaro fletu ante finem suum de hoc reatu suo pœnitentiam fecerit, tunc unda sanguinis Filii mei illum suscipit quia culpam suam exhorruit; non autem ipsum inter sodales suos qui gloria integritatis florent reponit, quoniam societatem illorum deserens libertatem pacti sui abiecit, et eam in servitutem peccati redegit. Sed et puella quæ ex voluntate sua in sanctissima desponsatione filio meo offertur; ab eodem decantissime suscipitur, qui eam hoc modo sibi conjunctam vult habere in consortio suo. Quomodo? Ut illum casta dilectione amplectatur, sicut et ipse eam in secreto suo diligit, quoniam illi semper amabilis est, quia magis eum quam terrenum sponsum quærît. Quod si pactum ejus postea transgressa fuerit, tunc coram iis qui in cœlesti gaudio sunt, polluta erit. Unde etiam si in eadem temeritate perseveraverit, superna gloria justo iudicio carebit. Sed si pœniterit, suscipitur sicut ancilla et non sicut domina, quoniam regalem desponsationem deseruit, et quia magis alium amavit quam illum quem amare debuit. Iste quoque qui eam seducendo violavit, si culpam suam emendare voluerit, ita pœniteat quasi cœlum rupisset, ne in perditionem mortis corruat, quia supernam desponsationem temere corrupit. Quod est hoc? Nam, si aliquis magnus princeps sponsum sibi valde charum

habet, quam servus servorum suorum adulterando corrumpit, quid dominus ille facit? Vere in maxima ira lictores suos mittit ut illum perdant, quoniam eum in propriis visceribus confudit. Quod si tunc servus ille timens, omnes missos illos erant, ut pro ipso intercedant, et insuper ad pedes domini sui flebiliter procumbit ut sibi parcat, tunc rex ille propter bonitatem suam, et propter petitionem illorum eum vivere sinens, societatem conservorum suorum illi reddit, sed tamen eum ita ut ceteros inferiores et familiares amicos suos non remunerat, quamvis et inter alios illi consimiles conservos ipsius debitam gratiam exhibeat. Ita et huic erit, qui aeterni regis sponsam seducendo violaverit. Summus enim rex in rectissimo zelo iudicia sua exercens illum ad perditionem transmittit, qui eum in hoc facto quasi illusor in oblivione mentis suae habuit. Sed si miser ille diem hujus indignationis anticipans electos Dei suppliciter oraverit, ut veniam sibi a domino suo obtineant, et insuper humanitatem Salvatoris sui flebiliter inspexerit, quatenus per gratiam ipsius a peccato suo absolvatur: tunc rex sanguinem hunc qui pro redemptione humani generis effusus est, et dilectionem supernorum civium attendens, illum a reatu suo et a diabolica potestate ne in perditionem eat eripit, ac eum in salvationem beatarum animarum reponit; sed tamen tripudium regalis desponsationis quo ceteri amici Dei his sacris virginibus quæ Filio meo superna dispensatione dicatae sunt congaudent, non decorabit; et tanquam illum qui pudorem virginitalis amisit, decore virginitalis non coronabit, quamvis et inter alios electos suos gaudium in superna civitate cum inestimabili remuneratione tribuatur.

Sed quod sub eodem splendore ubi ipse velut aurora rutilat, vides inter cælum et terram densissimas tenebras apparere, quæ tanti horroris sunt ultra quam etiam humana lingua effari possit: hoc est quod sub virginali gloria inter spiritualem et carnalem intellectum, casus primi parentis qui densissimus in offuscatione infidelitatis erat, ita ut terrorem illius nullus hominum explicare valeret, aperte cognitus est. Quomodo? Quia in incarnatione Filii Dei qui ex virgine natus est cæleste desiderium ascendit, et terrena concupiscentia exclusa est, quoniam prævaricatio Adæ per sanguinem ejusdem Filii Dei mirabiliter in salvatione restaurata est, cum prius illam nullus nisi Unigenitus Dei a Patre missus in mundum dissolvere ad supernum ingressum posset. Unde ut audis in typica manifestatione, nisi idem Filius Dei sanguinem suum pro salute hominum sudasset, illa transgressio ita comprimeret hominem, ut ad gaudium supernorum civium pertingere non posset.

Quod autem ubi splendor quasi purpura hyacintho intermixta fulget, fortiter prædictam muliebrem imaginem constringens ardet: hoc designat perfectionem illorum qui passionem Filii mei in charitatis ardore imitantes, strenue Ecclesiam in con-

strictione sua exornant. Quomodo? Quoniam ipsi sunt alta ædificatio surgentis thesauri in divino consilio, quia cum Ecclesia jam roborata convaleuit, egressus est ad decorem illius vivens odor, vovens iter secretæ regenerationis. Quid est hoc? Quia tunc surrexit, mirabilis ordo qui Filium meum in specie exempli ejus tetigit, quoniam ut Filius meus venit in mundum de communi populo absceus; ita et hæc acies conversatur in sæculo de reliquo populo separata, fragrans ut balsamum de arboris suaviter sudat; sic et populus iste primum in eremo et in abscondito singulariter exortus est; et deinde veluti arbor, ramos suos expandit, paulatim in multitudine plenitudinis proficiens. Et populum istum benedixi et sanctificavi; quoniam ipsi mihi sunt amantissimi flores rosarum, et liliorum, qui sine humano opere in agro germinant, sic et populum hunc nulla lex ad hoc constringit ut eam arctam viam appetat; sed ipse illam me suaviter inspirante sine præcepto legis sua voluntate aggreditur, plus quam sibi jussum sit efficiens. Unde et plurimum mercedis inde acquirit, sicut et in Evangelio ubi Samaritanus illi vulneratum hominem in stabulum induxit quemadmodum scriptum est: *Altera die protulit duos denarios, et dedit stabulatio et ait: Curam illius habet, et quodcumque supererogaveris, ego cum rediero reddam tibi (Luc. x).* Quid hoc? In prima die salutis, videlicet cum Filius Dei mirabiliter incarnatus corporaliter in mundo manebat, multa et admiranda opera in humanitate sua usque ad resurrectionem suam perfecit; per quæ vulneratum hominem ad vera remedia salubriter reduxit. Sed altera die idem cum omnia mysteria veritatis post resurrectionem suam in Ecclesia aperte posita sunt, protulit in typica manifestatione Novum et Vetus Testamentum aeternæ vitæ certissimam demonstrationem, et credenti populo dulcissimum cibum. Et hæc scripta dedit per gratiam suam pastoribus Ecclesiae qui gregem ejus custodiunt, et ait illis in verbis blandæ admonitionis suæ. In ecclesiasticis constitutionibus procurate Christianam cohortem, quam in sanguine meo redemptam vobis commisi: hoc habentes in sollicitudine vestra, ne in aliquibus quæ pertinent ad vitam deficiens erret. Quodcumque autem quæ vobis servanda traditi, in bona voluntate vestra superaddideritis plus scilicet facientes quam vobis præceptum sit: ego qui ductor et salvator vester sum, nunc mundum relinquens, et ad Patrem ascendens, cum iterum rediero mundum iudicaro, eumque in inefficientem stabilitatem ponere, ita quod amplius per labentia tempora non debilitetur; tunc mercedem laborum vestrorum, et bonæ voluntatis vestræ, cum augmentato fructu reddam vobis. Et dicam, o fidelis et probe serve, qui fideliter ministras. Quisquis plus voti sui addit quam sibi in lege præceptum sit, duplicem mercedem accipiet, quia illum in nomine meo gloriosum habeo, quoniam me multum dilexit. Et ego dico: Nec virginum genus, nec hic ordo singularis devotionis, nec

qui eos imitantur ut ii qui in eremo jacent, sunt in præcepto legis, sicut et prophetae, ab hominibus sub carnali lege constituti non sunt; quia tantum mea inspiratione incedentes vivunt et hi plus addunt quam eis præceptum sit, quod sacerdotalis ordo et reliqua institutio sacerdotalis officii non facit, quia hæc in Abraham et in Mose in Veteri Testamento jussa sunt, sicut etiam et apostoli illa ex eadem lege tokentes, et in Spiritu sancto ea secundum voluntatem meam bene ordinantes, Ecclesie conservanda tradiderunt. Sed et ipsa apostolica doctrina in Evangelio per Filium meum disposita est, ubi discipuli ejus in universum mundum verba veritatis effundere missi sunt. Quid tunc? Nam cum apostoli viam salutis populo annuntiarent, lucidissima aurora filiarum Sion in amore Filii mei exorta est, illorum scilicet qui carnem suam fortiter constrinxerunt, et malam concupiscentiam in semetipsis duriter mortificaverunt. Et sicut tunc hæc casta virginitas in ardente amore Filium meum subsecuta est, ita etiam hic mihi valde amabilis ordo singularis devotionis, incarnationem illius imitatus est, qui sunt recta templa mea, videlicet ut chori angelorum me colentes, et ejusdem unigeniti mei passionem et mortem ac sepulturam in corpore suo perstantes; non tamen ita ut gladio aut aliis terroribus ex quibus homines deficient moriantur, sed Filium meum sic imitantes, ut voluntatem carnis suæ abjiciant, cum se ab omnibus sæcularibus rebus et ornamentis in quibus mundus lætatur abdicant, ut in Evangelio de Joanne lucerna mundi scriptum est: *Ipsæ autem Joannes habebat vestimentum de pilis camelorum, et zonam pelliceam circa lumbos suos (Math. iii).* Quid est hoc? Ille in quo divina gratia mirabilem abstinentiam susceperat, per eandem gratiam habebat, defensionem virtutis hujus, quod in mente sua honorem et divitias sæculares contempserat, et quod etiam per constrictionem quam in mortificatione vitiorum circa voluptatem carnis suæ posuerat, petulantes motus corporis sui fortiter domuerat, cum majores ædificationes quam prædecessores sui institueret, videlicet cum per duras et asperas vias incedens terrenas concupiscentias conculcasset. Quomodo? Quia plurima opera virtutum strenue faciens, castitatem ardeenter amavit, præbens etiam iis viam medicamenti qui illud devote exquirebant. Unde etiam illi qui sunt vivens odor, rovens iter secretæ regenerationis, eundem Joannem in maximis tenebris sæculi lucentem, per acutissimas operationes beatarum virtutum in vita sua subsequentes, ineptam altitudinem et latitudinem mundalium rerum fugiant, et in constrictione diffusi animi sui corpus suum coercentes malam concupiscentiam abjiciant, ita excellentioribus instrumentis quam qui ante ipsos simpliciter in via Domini gradientes, simplicia habitacula faciebant, serenissime fulgentes, acutam et angustam semitam arripiant ea scilicet quæ in voluptatibus sæculi sunt fortiter sub pedibus suis conculcantes. Quomo-

do? Quoniam seipos despicientes, et corpus suum servituti Christi in operatione virtutum subjicientes, petulantiam in austeritate morum suorum declinent, sic per bona exempla sua cæteris hominibus lucidissime fulgentes. Nam etiam angelicum ehorum fideliter imitantur. Quomodo? In abiectione sæcularium, quoniam, ut angeli nec terrena quærunt nec concupiscunt, ita et isti eos hoc modo mirabiliter subsequuntur, ita quod omnia caduca continent.

Unde etiam sicut Filius meus est nuntius saliferorum sacramentorum, et sacerdos sacerdotum, ac propheta prophetarum, et ædificator felicium turrium; ita etiam si necessitas ingruerit, qui inter hujusmodi homines radicem odoris cum utilitate habet, sit nuntius et sacerdos, sit propheta et consiliator ecclesiasticæ ædificationis; nec omnino ab his separandus est: si tantum oculus claritatis in eo lucet, nec ad usum ecclesiasticam dormiat, sed ad instructionem ejus vigilet, occupationem tantum sæcularis causæ, et contagia sæcularium rerum abjiciens, quia nec angeli, nec sacerdotes, nec prophetae justitiam Dei occultabunt; sed eam ex præcepto illius in veritate proferent, quemadmodum de Joanne qui arundo vento agitata non fuit, ejus austeritatem isti subsequuntur; in quorum similitudine in Evangelio iterum scriptum est: *Et egrediebatur ad illum omnis Judææ regio, et Hierosolymæ universi, et baptizabantur ab illo in Jordane flumine, confitentes peccata sua (Math. iii).* Quid est hoc? In suspiriis et genitibus a delectatione vitiorum egrediebantur ad illum, in quo divina gratia operabatur tota simplicis confessionis devota voluntas et visionis pacis unanimiter omnis effectus illorum scilicet hominum quorum corda per timorem mortis ad amorem vitæ concussa fuerant. Quomodo? Quoniam idem Joannes præcursor veritatis, et amaritudinem et dulcedinem eis intimaverat. Unde et ipsi perfusionem pœnitentiæ a rectitudine ejus flagitabant; quatenus per declinationem malorum, et per erectionem honorum, confessionem scelerum suorum facientes, illum mererentur adipisci qui ipse non in umbra antiquitatis remedium denuntiaret, sed qui eis in luce novitatis veram salutem conferret. Sed ut idem Joannes homines ad se venientes docens, et flumine irrigationis perfundens: verba pœnitentiæ eorum ad honorem venturi Salvatoris suscipiebat; ita etiam nunc in nomine ejusdem Salvatoris qui veniens salutem fidelibus contulit; et illi facere non negligant, qui testimonio sanctificationis fulminantis, operi plus addunt per inspirationem, videlicet Spiritus sancti, in abrenuntiatione sæcularium rerum, novam austeritatem secundum similitudinem illam aggredientes, quam ex præcepto ejusdem testimonii sanctificationis per regenerationem spiritus et aquæ in abiectione diabolicæ servitutis, novum hominem induentes adierunt; sed ubi stimuli impellentis necessitatis se obtulerint, admonendo et erigendo ac sanando ma-

num devoti juvenis petentibus porrigant, si tamen ad illam dignitatem ecclesiastica promotione digne pervenerunt, at in hoc prædecessorem suum fideliter imitentur, ut quod ille velut in umbra ostendit, ipsi in novitate lucis veraciter compleant. Ipsi enim sunt zona Ecclesiæ eam valde constringentes; quoniam in incarnatione Filii mei occupati sunt, et quia etiam angelicum ordinem exercent, scilicet non cessantes ullis horis cantando cum sonitu, aut orando in compunctiõe, non autem excussis clamoribus ut inutilis pulvis aut aridus absque vigore compunctionis; et quia etiam non recusant operari pro necessitate sua; non tamen in manibus suis sæcularia quærentes, sed cum charitate et humilitate se ipsos districtè circumspicientes. O ipse fortissimus atque amantissimus populus meus, cum in eis afflictionem illam attendo quam Filius meus in carne sua passus est, quoniam et ipsi secundum mortem illius moriuntur, cum voluntatem suam deserentes, et propter vitam æternam magisterio se subjicientes, secundum imperium prælatorum suorum gradiuntur.

Quapropter et vestitus eorum vestitui aliorum populorum non assimilatur, quia et ipse integer incorruptam incarnationem Filii mei quæ plurimum distat a procreatione aliorum hominum ostendit. Nam illam incarnationem legale imperium viri ac mulieris non tetigit, sicut nec iste populus ulla conscripta lege ad hanc constringentem cogendus est; sed qui eam pro dilectione Dei sua voluntate volendo aggreditur, hic in ipsa perseveret, ne retrocedens corruat, sicut Lucifer, qui lucem deseruit et tenebras recepit. Hujusmodi enim vestitus secundum coruscationem supernorum spirituum cum aliis subtilitatis suæ circumvolat, et incarnationem ac sepulturam Filii mei designat, quia signum incarnationis in suo vestitu habet, qui se ad fortissimam obedientiam exhibet, et signum sepulture ejus in ipso vestitu portat; qui in operibus justitiæ, sæcularibus causis abrenuntiat. Unde qui pura voluntate eodem vestitu induitur, salubri remedio alleviatur. Et ideo qui illum per invocationem Spiritus sancti in benedictionibus suscipit, non illum abiciat, quoniam qui eum per abjectionem perseverantis mali contempserit, cum illo erit qui angelicum ordinem sprevit et in mortem sepeliendus corruit. Quid est hoc? quoniam hic populus ex præcepto legis ad hanc constringentem stimulatus non est, sed voluntate sua aggressus est pactum meum observare, et ita Ecclesiam meam sua sancta conversatione illustrare. Quomodo? Ut post primam lucem diel aurora solis aspiciatur, ita ordi iste post voces apostolorum exortus est. Quid est hoc?

Prima lux diel fidelia verba apostolicæ doctrinæ designat, aurora initium hujus conversationis quæ primum in solitudine et in speluncis post illam beatam doctrinam germinavit demonstrat, sol autem discretam et bene dispositam viam in sermo meo

A Benedicto declarat; quem ego per ardentem ignem traduxi, docens eum in vestitu conversationis suæ incarnationem Filii mei colere, et in abnegatione voluntatis suæ passionem illius imitari, quia ipse Benedictus est quasi alter Moses in lapideo foramine jacens, et corpus suum, in multa asperitate ob amorem vitæ crucians et constringens quemadmodum etiam primus Moses in lapideis tabulis ex præcepto meo asperam et duram legem scribens Judæis dedit. Sed ut filius meus eandem legem per dulcedinem Evangelii perforavit, sic etiam Benedictus famulus meus propositum hujus ordinis quod ante ipsum diversissima conversatio fuit, per dulcedinem inspirationis Spiritus sancti discretam et planam viam fecit, ac per hoc plurimam cohortem suæ religionis collegit; ut etiam Filius meus per suavitatem odoris sui Christianum populum sibi coadunavit. Et deinde Spiritus sanctus cordibus electorum suorum suspiria vitæ habentium inspiravit, ut sicut in lavacro baptismi crimina populorum abluuntur, ita et ipsi in significatione passionis ejusdem Filii mei sæculares pompas abjicerent. Quomodo? Nam ut homo a diabolica potestate in sancto baptismo convertitur, crimina veteris maculæ abiciens; sic et isti terrenas causas in signo vestitus sui abnegant, in quo etiam et angelicum signum habent. Quomodo? Ipsi enim in voluntate mea; protecteres populi mei positi sunt.

Unde qui ex ipsis in sancta conversatione probati inveniuntur, pastores Ecclesiæ nostræ constituuntur, quia et angeli qui nulla macula errete causæ tanguntur, custodes populi mei sunt. Nam sicut angeli coram Deo in duplici honore sunt, sic et homines hujus religionis sunt in duplici vita. Quomodo? Angeli in cælestibus Deo sine intermissione serviunt, et etiam in terris homines a diabolicis insidiis semper protegent; sic et populus iste angelicum ordinem imitatur, cum terrena despiciens Deo quotidie famulatur, et cum etiam reliquos homines suis orationibus a malignis spiritibus die ac nocte vitatur. Unde si ecclesia mea rectum pastorem non habet, tunc hujusmodi religionis cæcus clamando et flendo ipsi subveniat; et qui in eo probatus invenitur si necesse fuerit, superintendentiæ sacerdotium suscipiens, ipsam in zelo meo strenue defendat. Nullus autem religionem horum repente et volut ex somno evigilans aggrediatur, nisi prius in constringentione animi sui si in hoc proposito perseverare valeat ex intima probatione examinatur, ne si illud voluntate sua in fœdere benedictionis suscepit, et postmodum in perversitate erroris sui abiciens mihi sine penitentia illuserit, in damnatione mortis miserabiliter pereat. Quapropter, o charissimi filii mei, qui valde in contrarietate dissipati estis, surgite citius in humilitate et in caritate, et sancto proposito vestro viriliter et unanimiter consentite.

Sed, ut vides, alius splendor ut candida nubes prædictam muliebrem imaginem ab umbilico et deorsum ultra tamen nondum excrescens, honeste

circumdat: qui est sæcularis vita quæ in candore serenæ intentionis Ecclesiam a plenitudine germinantis fortitudinis usque ad extremitatem illam ubi ultra jam nondum in filiis suis processit, in reverentia justæ subventionis circumplectitur. Quomodo? Quia circa umbilicum est germen membrorum de quo omne genus humanum procreatur, unde et ibi in ecclesia sæcularis populus per quem ipsa ad plenum numerum in ordinibus suis provehenda est demonstratur, cum ibi reges et duces, principes ac præsidēs cum subjectis suis, ac etiam cæteri divites ac pauperes et egeni cum reliquo populo conversantes denuntiantur. Et per hos omnis Ecclesia valde oriatur, quia cum sæculares homines legem Dei quæ ipsis posita est fideliter conservant, Ecclesiam plurimum exornant, et multis amplexibus Deum amplectuntur cum sincera humilitate et devotione magistris suis obediunt, et cum elemosynis et vigiliis ac continentia, et etiam viduitate ac cæteris bonis operibus quæ Dei sunt corpus suum pro Dei amore castigant. Unde illi qui constitutam sibi legem secundum voluntatem neam custodiunt, valde amabiles mihi sunt. Sed si quis ex illis jugum libertatis meæ in abiectione sæcularium ferre desiderat, ad me citius veniat nisi in junctura carnalis copulæ sit, quam ligaturam temere non solvat nisi per voluntatem illius cujus consortium habet. Quomodo? Nec maritus uxorem, nec uxor maritum in hoc proposito deserat, nisi voluntas amborum sit; et tunc si ita deliberaverint, aut ambo remaneant in sæculo, aut ambo a sæculo separentur; quoniam esse non potest ut pes unus permaneat in corpore et alter a corpore abscindatur salvo homine. Sic etiam non congruit ut maritus sæculum colat, uxor sæculum deserat; aut ut uxor in sæculo resideat, et maritus sæculum fugiat, si in superna vita decorem suum invenire volunt; quia si hoc indiscrete et insipienter agitur, non hostia sed rapina appellabitur. Quapropter qui in carnali copula legali jure sibi conjuncti sunt, unanimiter simul vivant, nec alterum ab altero sine consensu alterius, nec sine dispositione aut demonstratione ecclesiastici vigoris insipienter se discindat, quemadmodum in Evangelio iterum scriptum est: *Quod ergo Deus conjunxit homo non separet* (Matth. xix). Quid est hoc? Deus

A sanguinis sui in alienum locum ducat; quoniam, sicut Deus præcepit ne homo occidat hominem, ita etiam jussit ne homo per crudelitatem fornicationis, sanguinem suum a recto loco suo abscindat. Unde etiam homo ardorem cupiditatis suæ deprimat, nec incendium suum ad alienum ignem transmittat; quia si hæc ardens voluntas calorem alterius voluntatis cum fervente concupiscentia fortioris vel mollioris causæ conceperit: vere tunc cum desiderio animi sui et cum colligatione amplexionis illius mentis in unum coagulantur. Nam exterior videns oculus interiorem calorem in adustionem excitat. Et quamvis corpus hoc peccatum cum corpore illo non operetur, tamen vivens voluntas facit opus ardoris in illis, ita quod omnia viscera eorum propter conscientiam suam concutuntur. Quapropter claustra exterioris hominis tam cauta custodia observentur, ne interior homo per inspidam negligentiam saucietur.

B Et ut vides quod hi tres splendores circa ipsam imaginem se late diffundunt: hoc est quod in honore supernæ Trinitatis prædictæ tres ecclesiasticæ institutiones ubique felicem Ecclesiam in dilatatione erumpentium germinum et in diffusionem beatarum virtutum miro modo circumplectentes consolidant; unde etiam plurimos gradus et scalas in ea bene et decenter ostendunt, qui sunt diversi ordinis: tam in sæcularibus quam in spiritualibus hominibus per quos eadem Ecclesia in bonitate morum et in disciplina virtutum, filios suos cum suavissima reverentia educatos ad superna perducit. Quomodo? Cum terrena spernunt, et cum cœlestia diligunt. Quid est hoc? Quia legalia præcepta quæ ipsis instituta sunt, in divino amore fideliter complent. Sed, sicut in tribus personis unus Deus est; ita etiam in his tribus prædictis ordinibus una Ecclesia est, cujus fundator ille est qui plantator omnium bonorum est. Quodcumque enim ille non plantavit, hoc stare non poterit. Unde illa institutio quam ipse non instituit, hæc in magnis illusionibus decidet. Quomodo? Quia Deus illa non plantavit; quæ ad superiora cum flatu superbiæ ascendere tentant, nec superioribus suis subijci volunt. Hoc ibi est ubi minor ordo supra majorem ordinem qui de antiquo consilio principalium magistrorum in voluntate mea constitutus est, se elevare contendit; et ubi quidam in diversis signis vestitus sui se volunt dilatare secundum mores suos quemadmodum in insania sua cogitant, veluti si ordo angelorum se erigere vellet super ordinem archangelorum. Et quid hoc esset? Quasi nihilum et inane essent, qui sic recte constitutos Dei ordines in vanitatibus suis dividere vellent. Sed hoc esse non debet, ut ab his in insania diversitatis suæ invocet, qui in proposito suo semper novi esse volunt, et rudes in scientia sua ad dicendum ea quæ in mentibus suis sunt, deserentes bene tritam viam, et bene complanatam arcam antiquorum Patrum, quam illis Spiritus sanctus inspiravit. Unde

multi ex his constitutas ordinationes quas Ecclesia A in antiquis Patribus habet, in magna superbia destituunt, et hoc in plurimis schismatibus diversarum institutionum suarum faciunt. Ipsi enim in diversis circuitionibus suis fructiferae arbores dici volunt; sed nec vacuæ arundines appellari possunt, quemadmodum dilecto Joanni de illo ostenditur qui in tempore marces abjicitur, ut scriptum est: *Scio opera tua, quia neque frigidus es, neque calidus. Utinam frigidus esses aut calidus! Sed quia tepidus es, incipiam te evomere ex ore meo* (Apoc. iii). Quid est hoc? O stulte, qui in temetipso turpiter marces, ego qui cognitor secretorum sum, in omnia sciente oculo video opera desideriorum tuorum, quoniam opera quæ ad ignem ignei illuminatoris pertinent omnino non effugisti, nec etiam B opera quæ glaciem frigidi rigoris inducunt omnino abjecisti. Quomodo? Tu nec es in malis operibus ex toto frigidus, nec in bonis actibus ex toto servidus; sed in utroque per instabilitatem mentis tuæ ut tepidus ventus pendens, videlicet in neutro sciens quis sis, quia nec in malo emeritas poenas, nec in bono digna præmia consideras. Quomodo? Quia in tam magnam profunditatem respicis quod fundum ejus invenire non vales; et quia etiam tam altum montem ascendis quod cacumen ejus ascendere non potes. O melius tibi esset ut inutilem servum et peccatorem te scires, quam sic in tempore esses ut vix ad justitiam respicias. Nam si a bonis actibus separatus esses, peccatorem te intelligeres; vel si a malis operibus te abstraheres, C aliquam spem vitæ haberes. Nunc autem ut tepidus ventus es; qui nec humiditatem fructibus affert, nec eis calorem inducit. Tu enim es velut incipiens et non quasi perficiens; quia bonum tangis in inceptione, sed illo te nunquam pascis in perfectione, ut ventus qui os hominis percuit, et non sicut esca quæ in ventrem ejus labitur. Utrum etiam charior est inanis sonitus, an perfectum opus? Sed acceptus est perfectum opus quam inanis sonitus. Et ideo cum silentio humilitatis operare et non cum superbia extollere, quoniam illi pro nihilo computabuntur; qui societatem sanctificationis illorum qui me in lenitatis obsequio amant, abjiciunt; hoc enim per stolidam superbiam insectantur, quod per suavem mansuetudinem adimplere dedignantur. Quod si per inchoationem rectitudinis vim verborum meorum quæ cibum fidelibus præbent intrare tentaveris, et si tunc in ea torpens ac nullam dulcedinem justitiæ te tangentibus ostendens ad deteriora cadis, tunc et ego propter temporem negligentiam tuam incipiam te ejicere, ex eadem vi verborum meorum te expellens, quoniam nullum saporem suavitatis per efficaciam operationis tuæ exhibens, ad interiora beatæ receptionis non anhelas. Unde et ita abjectus conculcaberis, sicut et cibus ille qui propter insipiditatem gustus ex ore hominis projicitur, antequam in ventre ejus recipiatur. Sed quid nunc? Venti enim volant, et ventorum strepitus resonant; sed radices non florent nec germen proferunt. Nam qui sub jugo meo esse deberent, lascivi sunt, nec secundum disciplinam incedunt. Quid est hoc? Ipsi rectam viam transiliunt, et multa inutilia tabernacula sibi faciunt. Hujusmodi enim homines nullum fervorem justitiæ habentes, sed in semetipsis torpentes; nec in constituta sibi lege ardent, nec secundum conversationem præcedentium patrum suorum faciunt; sed quisque eorum quamdam singularitatem in semetipso sibi plantat, et secundum voluntatem suam legem sibi ponit, sic in propriis cogitationibus suis et in magna instabilitate per inflatam superbiam se ad volandum elevans. Et quoniam isti recto fœdere patrum suorum non adhærent, D ideo semper novi et rudes in magna instabilitate hac et illac secundum voluntatem suam vagantur.

Quapropter et ego comparo illos stultis artificibus: qui magnum ædificium in altum erigentes, non imitantur prudentiam illorum artificum, qui in multis instrumentis optime edocti et diversis probationibus ædificationum examinati omnia ad ædificationem pertinentia bene noverunt, et omnia instrumenta sua recte disponunt; sed ipsi vacui et insipientes, in semetipsis confidunt, quia præ aliis sapientes esse volunt, et ædificia sua ita disponunt: quod ad tempestates mobilia sunt, unde etiam a ventis dejectantur; quoniam non supra petram, sed supra arenam posita sunt. Ita et illi E faciunt qui in superbia sua in semetipsis confidentes præ antiquis patribus suis prudentes videri cupiunt, nec secundum fœdus eorum ambulare volunt, sed sibi metipsis leges secundum voluntatem suam in magna instabilitate statuunt, et ideo per frequenter per diabolicas tentationes ad peccata quatiuntur; quia non super Christum, sed super instabilitatem morum suorum innituntur.

Unde ne inspiratio Spiritus sancti quæ in antiquis patribus operabatur per superbiam inflationem evacuetur, volo ut fidei homini cum humilitate sufficiat quod ei a prædecessoribus suis institutum est, ne si plus inaniter voluerit quam humiliter quærere debuerat, ne postea tepefactus inde recedens, ex hoc ruborem confusionis accipiat, ut in Evangelio scriptum est: *Cum invitatus fueris ad nuptias, non discumbas in primo loco, ne forte honoratior te sit invitatus ab illo, et veniens is qui te et illum vocavit, dicat tibi: Da huic locum, et tunc incipias cum rubore novissimum locum tenere* (Luc. xiv). Quid hoc? Quando per supernam inspirationem admonitus fueris ut per fideles labores tuos ad tabernaculum illud venias quod semper in nuptiali vita abundat, ita quod assidue in sinceritate et honore ac sanctificatione in virginea virga et in beata matre, scilicet Ecclesia lætatur et non in corruptione et confusione ac dejectione germinis et floris sui tristatur; tunc comprime mentem tuam in humilitate, non elevans eam in elatione.

Quomodo? Cum sæculares causas in amore Dei a corpore tuo abjeceris, tunc quasi pulcherrimus flos ascendes qui in cœlesti Hierusalem sine ariditate cum Filio Dei floret, in quo omnia ornamenta animarum apparent; quia vetus homo omnes abominaciones hominum profert, novus autem omnem sanctificationem virtutum ædificat. Et ideo cum ad hanc sanctificationem veneris, erubescere antiquum serpentem qui semetipsum a beatitudinis loco deiecit, per appetitum iuavis gloriæ imitari. Quid hoc? Si videris aliquem te ornatum, cave ne per cupiditatem mentis tuæ super eum ascendas, dicens: Volo super illum, aut sicut ille est esse. Quod si hoc modo te exaltaveris, nunquid tunc fidelis servus es, cum Dominum ad iracundiam provocas, ita quod te illi opponis? Sed si intellexeris aliquem valentius naturæ, gratiæ aut fortunæ donum habere quam tu habeas, si tunc illi per invidiam detraxeris, planam viam non ambulas, sed per devia incedis. Quapropter stude in humilitate Deo servire, et non in superbia bacchari, nec te per vanitatem simulationis super illum extolle; qui justa examinatione majori desiderio æternæ vitæ lucet quam tu ardeas, ad eisdem beatitudinis culmen per supernum ardorem ita invitatus ab illo qui omnibus veritatem diligentibus pius se manifestat, ne in omnia sciente oculo veniens ille qui te humilitatis obsequio, et in charitatis dono per inspirationem beatæ admonitionis vocavit, recto iudicio suo dijudicet te, dicens: Tu qui te per flagrantem superbiam in locum illum erexisti cuius socius non es, relinque vanam gloriam tuam, et da subjectionis officio huic dilecto meo culmen honoris, quod temere rapuisti. Et quid tunc de te? Quoniam si hoc modo dejectus fueris, incipies per angustiam mœroris et tristitiæ extremitatem abjectionis sentire, et ita te projectum abhorrere, quia custos animarum auferet tibi alienum honorem quem fraudulenter invasisti: cum te illi opponens, hoc temere rapere tentabas quod habere non debuisti, unde et tibi auferetur quod habere volebas, et tibi dabitur quod habere noluisti. Ita etiam cum minor ordo supra majorem se exaltat, per justum iudicium meum dejectus supprimitur, quoniam nolo ut aliter ante oculos meos superbia sit quam in dejectione confusionis. Nam si ancilla supra dominam suam se exaltaverit, tanto despectior omnibus eam insipientibus erit, quia hoc fieri tentaverit; quod desiderare non debuit.

Quapropter qui sibi secundum cor suum leges faciunt, et in hoc voluntatem meam non quærunt, magis ex hoc in dejectionem quam ad profectum veniunt, ut iterum Filius meus in Evangelio testatur, dicens: *Omnis plantatio quam non plantavit Pater meus cœlestis eradicabitur (Math. xv)*. Quid hoc? Omne germen scientiæ cordis et virtus ac morum surgens in fertilitate illa naturæ qua homo vivit, cum homo illud ita in semetipso seminat, quod

A postea in calore fervens ita ei copuletur secundum quod hoc perficere vult; illud videlicet transpositum aut in exaltatione mentis, aut in petulantia carnis, aut in superflua pollutione, aut in occasione excusationis, aut in vicissitudine operationis, sursum aut deorsum imprudenter vadens, nec quale fundamentum sit discernens, et an utile aut inutile sit, scire contemnens: vere hoc justo iudicio destruetur, quoniam plantationem illam in tali non plantavit Pater ille; qui cœlorum et omnis justitiæ habitator est, et ideo ejecta arescet, quia de rore cœli non ascendit, sed de succo carnis venit. Quomodo? Quia homo per stultam scientiam suam hoc opus faciens, nec justitiam nec voluntatem Creatoris sui inspicere voluit; sed ad illum qui semper rotam carnis ipsius infatigabiliter exagitat, respexit. Nam quod hominibus eum oculum suum acute in Deum figere nolunt, per deceptionem mentis suæ aliquando bonum videtur; si hoc inspiratio Spiritus sancti non calefacit, in interitum ibit, quia hæc vana gloria pertransit. Cum enim vani homines in uno per tædium afficiuntur; in altero per vanam gloriam innovantur, frequenter in superbia et in stimulatione ac in spirita teletypicæ se extollentes, et etiam frequenter in molestia et in indignatione ac in contradictione aliarum institutionum quæ de me fluxerunt altercantes, necnon in cæteris bonis quæ non sunt ad torporem tædii, sed in ardore desiderii de die in diem proficiendi, se invicem comprimentes. Nam quod de me fluxerit dulcem et suavem gustum animæ præbet semper in perseverantes proficiens, et non in instabilitate retro aspiciens. Unde ille beatus est, qui in me fidens, spem suam et initium ac finem operum suorum non in se sed in me reponit. Qui facit hæc, non cadet; qui vero sine me stare voluerit, in ruina ibit. Et qui sunt illi qui semetipso per vanam gloriam novos faciunt, et propter tædium quod in præceptis meis patiuntur, in semetipsis confidunt. Non enim ut vetus vestimentum in cogitationibus hominum molestum est, sic ego in donis meis spernendus sum, quoniam illa in simplicitate semper nova sunt, et quanto vetustiora tanto chariora sunt. Quapropter quæ homines in semetipsis abque inspiratione mea excogitant in vanitate morum: per inania studia eorum diffluet, et quamvis aliquando in conspectu hominum stare videantur, tamen ab oculis meis projecti, pro nihilo eos habeo, ut in Evangelio scriptum est: *Sinite illos, cæci sunt, duces cæcorum. Cæcus autem si cæco ducatum præstet, ambo in foveam cadunt (ibid.)*. Quid est hoc? Dimittite illos qui in factis suis perversi sunt in perversitate sua diffluere; quia in rectitudine bonorum operum se corrigere nolunt. Et quoniam in æstimatione suæ se justos nominant cum in actibus suis vani sint, ex ipsa facilitate sua cæci efficiuntur, quia per viam justitiæ ambulare contemnunt, et quoniam magis viam iniquitatis quam veritatis illis homi-

nibus proponunt, qui eos in malis operibus sequi festinant. Unde qui hoc modo visum rectitudinis non habent æstimantes se justos esse et injusti sunt, cum viam veræ doctrinæ ignorantibus viam falsæ justitiæ demonstrant, pariter in foveam desperationis cadunt, quoniam nec isti nec illi quo eant sciunt. Sed in his quædam in indignatione mea coram hominibus aliquando deficio, quædam autem per moderationem perspicuæ visionis tacite coram hominibus interdum tolero; sed tamen ea per ponderationem justii iudicii mei in futuro ulciscor. Et ob hoc qui fidelis est, studeat ascendere ad altitudinem virtutum, et non ad ima sæcularium descendere. Quomodo?

Qui in minori gradu est ad majorem ascendere potest, non autem qui in majore est ad minorem se declinare debet. Quid hoc? Nam prætores possunt ad duces pervenire, duces vero ad reges ascendere; non autem decet reges ad duces descendere, nec duces ad prætores se declinare. Si enim reges ducibus se subjugarent, vel si duces prætoribus se subderent, indignanter omnis populus vociferaretur, et eos derisui haberet, Ita qui sunt in sæcularibus possunt viam prædictorum pigmentariorum subire; et qui sunt in via eorumdem pigmentariorum possunt præfatos qui sunt vivens odor vovens iter secretæ regenerationis decet ad pigmentarios transire, nec ipsos pigmentarios ad sæculares corruiere. Quod si isti qui sunt vivens odor vovens iter secretæ regenerationis ad pigmentarios respiciunt, vel si pigmentarii ad sæculares transeunt: heu! heu! heu! ab animabus justorum super eos dicitur, et coram me in abjectione habebuntur, nisi digna poenitentia revertantur, quia si altior gradus super inferiorem ceciderit, ambo destruentur. Sic et illis erit qui rectum iter suum deserunt, et retrorsum incedunt. Nam qui Filium meum induerit, quem talem filium induere posset? Nullum, et vere nullum. Gaudete autem in Patre vestro; quoniam sæpius in minoribus majores video, et in majoribus minores invenio, quia superbia cadit et humilitas ascendit.

Unde pacem et charitatem ac humilitatem habete inter vos, sicut et animæ justorum cum angelis et angeli cum archangelis habent. Animæ enim justorum officio angelorum non invident, nec angeli gloriam archangelorum dedignantur. Quid hoc? Archangeli in majori necessitate majora demonstrant; angeli vero in frequenti vicissitudine minora denuntiant; fidelis autem populus humiliter obtemperat. Unde unusquisque officium suum fideliter exerceat. Quomodo? Qui sunt vivens odor vovens iter secretæ regenerationis, cum major occasio ecclesiasticæ necessitatis ingruerit, inevitabiles causæ subventionis suæ velut archangeli recolant; et qui sibi in opere pigmentariorum, assidua determinatione in frequentibus causis circa negotia institutionis suæ quasi angeli exerceant, et homines qui ad summam beatitudinem deside-

rant pervenire, verba eorum fideliter suscipiant. Quomodo? Nam qui vivens odor vovens iter secretæ regenerationis existunt, velut granum sunt, qui siccus et fortis cibus hominum est; sic et ille populus meus asper et durus ad gustum fuci sæcularium rerum est. Sed prædicti pigmentarii quæsi poma quæ dulcem saporem se gustantibus præbent; qui ut et illi, per utilitatem officii sui se suaves hominibus exhibent. Communis autem sæcularis velut caro æstimatur; in qua et casta volatilia inveniuntur, quoniam qui in sæculo degunt, carnaliter viventes filios procreant, inter quos tamen castitatis imitatores reperiuntur, scilicet viduæ et continentes, qui ad superna desideria per appetitum bonarum virtutum volant. Sed et iidem ordines ecclesiasticæ institutionis, in duabus viis versantur. Quomodo? Spiritualium et sæcularium. Quomodo? Ut dies et nox. Quid est hoc? Dies claritatem solis, et serenitatem lucentis aeris habet, quod præsignat; quia spirituales homines et ordinem viventis odoris vovens iter secretæ regenerationis, et ordinem prædictorum pigmentariorum in se servant. Nox vero lucem lunæ cum stellis et obscuritatem umbrosæ tenebrositatis tenet, quod demonstrat: quod sæculares homines et justos in operibus suis lucentes, et peccatores obscuritate delictorum gravatos in se tenent. Sed qui noctem sæcularium deseruerit et ad diem spiritualium propter amorem vitæ se convertit: stabilis in hoc facto sit, ne si retrorsum incesserit, veteri Adæ assimiletur qui præceptum vitæ transgrediens in sæculares ærumnas expulsus est. Unde nemo præceps sit mundum relinquere et sædus meum sca voluntate audacter intrare, nisi prius in magna probatione examinatus sit; quia qui Filium meum per tunicam ceperit, nolo ut eum relinquat. Nam qui ejus incarnatione se induerit, et cruce[m] ejus in manus suas suscepit, nunquid conveniens est ut abiciat Dominum suum? Nullo modo. Ergo his attende. Homo qui in voluntate cordis sui confessus fuerit et in devotione animæ suæ voverit jugum meum in abjectione sæcularium rerum portare; si tunc etiam in ipso ardore cordis sui per voluntatem desiderantis animæ suæ signum religionis in condimento justæ intentionis suscepit, in illo permaneat, ne si illud postea in contemptu perseverantis mali abjecerit; iudicium districti examinis accipiat. Quid hoc? Quia illum sprevit cujus signum in semetipso suscipiens conculcavit; sicut et Judæi cum contempserunt, cum illum in insaniam incredulitatis in cruce affixerunt. Nam ut Judæi nefas illud non timuerunt, ita et iste non veretur quod eandem passionem in voto suo abicit: Quod enim homo mihi promittit; hoc etiam reddere debet secundum quod David testatur, dicens: *Introibo in domum tuam in holocaustis, reddam tibi vota mea quæ distinxerunt labia mea* (Psalm. v). Quid hoc? Per intentionem bonæ et justæ operationis introibo, o Deus meus, in constitutionem sanctissimi doni tui, scilicet in ardente desiderio

stratam voluptatis meæ relinquens, ita quod nihil mihi dulcius est quam anhelare ad te Creatorem omnium. Et ob hoc reddam tibi vota mea quæ protulit os meum cum anima mea; quia perficere volo quod tibi justo iudici in ardenti desiderio meo prius promiseraim: videlicet ut actus meos ad te dirigerem, quod insipienter transgressus sum; sed nunc ad te recurrere desiderans, volo mala devitare, et bona facere, quoniam rationalitas et intellectus qui in me fervent, per discretionem veræ castigationis magis quærunt ad te vivum Deum anhelare, quam per stultitiam falsæ contrarietatis diabolum impitari. Unde, o homo, cum cor tuum hoc modo mihi obtuleris, considera quomodo illud prudenter perficias. Orulus enim meus acutissime videt quid voluntas hominis mihi loquatur. Ubi quod meum est, hoc districtissime requiro. Quapropter, o stulti et plusquam stulti, ut quid vobis tam magna onera imponitis quod putatis vobis tam facile esse quod carnalem voluntatem vestram deseratis? Nam per legem quæ vobis ex præceptis meis data est, ad hoc non cogemini ut sæculum relinquatis, nisi prius per multos labores ita exerceamini, ut carnalibus desideriis quæ in vobis sunt frenum imponere possitis.

Sed tepido vento assimilamini, quoniam cum vana gloria mentem vestram afflaverit, tunc ex aliqua asperitate loquimini sic dicentes: Amplius cum sæculo laborare nolo, sed illud festinanter fugere delibero. Et cur ita me frangam in casso labore? Sed cum hæc intra vos dicitis, putatis ea ita terminari ut excogitatis. Nam multi vacillanti animo me quærunt, ita quod tantum signo religionis exterius notantur, pœnia oculis me non quærentes, nec semetipsos in vera doctrina simpliciter circumspicientes quomodo diabolum qui eos devorare cupit effugiant, quemadmodum columba in puritate aquæ considerans accipitrem qui eam rapere tentat, effugit; non autem sic illi diabolum effugiunt cum eum in scriptura doctrinarum venientem vident, sed in repentino sopore qui ei per cæcitatem mentis suæ inest, ut tepidus ventus ad me currunt. Quidam enim non voluntatem suam, sed tantum sæcularem habitum abijcientes, spiritualem religionem aggrediuntur; quia multas miseras et paupertates in sæculo sustinentes divitias habere non possunt, et ideo mundum relinquunt, quoniam eum ita ut vellent habere non possunt. Alii autem ad sæculum stulti et fatui sunt, ita quod hominibus contemptibiles et seipsos regere non volentes, et propterea sæculum fugiunt, quia illi ludibrio sunt. Sed et quidam debilitatem ac infirmitatem corporis sui habentes et in his calamitatibus multum laborantes, non propter me, sed ut his doloribus tanto suavius subveniant, sæculum derelinquunt. Alii vero tantas angustias et oppressiones a carnalibus dominis suis quibus subjecti sunt patiuntur, ut propter timorem eorum a sæculo recedant, non ut præceptis meis obediant, sed ne carnales eorum Domini amplius super eos

potestatem suam exerceant. Et hi omnes non propter cœlestem amorem sed propter has terrenas molestias quas sustinent ad spiritualem religionem veniunt, non considerantes utrum salsus an insulsus, an dulcis an amarus, an cœli an terræ habitator sim. Quid hoc? Ipsi nec condimentum, nec dulcedinem Scripturarum attendunt; nec quomodo in cordibus illorum homines habitent qui superna quærunt, considerant. Et quoniam hæc scrutari nolunt, ideo timorem meum abijcientes secundum voluntates suas incedunt, unde et inde alieni sunt et fugitivi vocantur. Quapropter nec ego dico eos sæculum dimisisse et ad me venisse, sed in hoc rei sunt quod seryum timent, et Dominum contemnunt, quia terrenas causas sequuntur; et me non verentur, et ideo pavidi in minimo, et audaces in maximo dicuntur. Ergo et Balaam assimilantur, qui Israeliticum populum in tabernaculis suis pulchrum videns, mansionem cum illis ficto animo se habere concupivit, dicens: *Moriatur anima mea morte justorum, et fiant novissima mea horum similia* (Num. xxiii). Quid hoc? Cum homo aliquando in suspiriis animæ ad hoc conculitur ut opera justitiæ incipiat, tunc insurgente desiderio ea gemebunde exoptat, sic dicens in semetipso: Ego miser qui multis peccatis et obligationibus præpeditus sum, studiose desidero ut in abiectione carnalium concupiscentiarum anima mea omnem malitiam iniquitatis relinquat, et ut per contritionem illam qua justii semetipsos despiciunt in habitaculo bonorum operum maneat. Quomodo? Ut in rectis actibus inveniatu finis meus, illis hominibus qui justitiam Dei operantur similis: ita ut terminus bonorum operum meorum initio justæ intentionis eorum adæquatur. Sed homo qui intra semetipsum ista loquitur, si postea transacto tempore illorum suspiriorum cum tentationibus malignorum spirituum afflatur, et carnali concupiscentia devictus ad iniquitatem revertitur, facit ut ipse Balaam per nequitiam cupiditatis deceptus facit. Quomodo? Quia ipse postea per illud schisma tactus per quod prius populo meo maledicere volebat, ubi ei per angelum meum et per asinam ipsius restiti, ad hoc eum tamen in zelo meo perducens, quia benedictione verborum illorum quæ in os ipsius posui eidem populo meo benedicebat: post desiderium illud quo eidem populo Israeli in morte sua assimilari desideravit, ad primum schisma reversus est, et populum meum in pecunia mortis suo consilio per fornicationem dispersit, ut pollicitus est dicens: Verumtamen pergens ad populum meum dabo consilium quid populus tuus hic faciat extremo tempore. Quid hoc? Videlicet cum me retorsero ad iter desideriorum meorum quæ ad decorem carnis pertinent; tunc concupiscentias illas ingrediar quas prius cognoveram. Quomodo? Quia scio quid in carne mea cui honeste deservio, ita ut et ego qui his causis quæ ipsi semper adsunt imbutus sum; tibi, o homo, qui etiam in eisdem delectabilibus rebus ardens, in

absconſito mentis meæ ſtimulum concupiſcentiis tuis aſterdo; cum per ſuggeſtionem voluptatis meæ fumigantem ardorem tuum ita ſuccendo, ut per agnitiones venalium terrenarum rerum quæ in corde tuo florent, illud ardens deſiderium quo prius ad opera illa quæ ſancta dicuntur anhelasti exſtinguas: hoc modo ſinem eis imponens, et eas oportuno tempore ita relinquens, quaſi nunquam ea cognoveris. Unde, o homo, ſicut iſte Balaam poſt illud rectum deſiderium quo prius ſurſum aſpiciebat, ad fallaces concupiſcentias ſe deorſum inclinabat; ita et ii faciunt qui me ſecte quærunť, quia cum viderint illos qui ſæculum veraciter abjecerunt ſimpliciter incedere, et in arcta ac beata converſatione laudabiliter ac veraciter perdurare; dicunt eos pulchros et ſuaſes eſſe, ac protinus repentino impetu vitam eorum aggrediuntur, ſecundum ipſos vivere deſiderantes. Sed poſtquam ſe illis ita conjunxerint quemadmodum et Balaam Iſraelitarum populum inſpexit, tunc frequenter per diverſas nequitias quas prius in cordibus ſuis habebant cum in ſæculo eſſent, ad carnalia deſideria revocantur, quoniam et illis prius dominabantur. Quæpropter cum ſic impediuntur, veneno et adverſitate ſua contaminant electum gregem meum, multis tempeſtatiſus eum quatientes, et conſilio ſuæ nequitie eum diſpergentes. Nam cum ipſi a ſæculo deceptuoſe recederent, me in orationibus ſuis in adiutorium ſibi non invocabant, nec in probatione corporis ſui ſi in hoc proſposito perſeverare poſſent an non, me quærebant: unde et ego permitto eos conſiderare: quid voluntas ipſorum cum in ſemetiſiſ conſidunt eos poſſit adjuvare. O, ipſi inſipientes et infructuoſi exiſtunt; quia ſunt inutiliſes abſque aratione legis Dei, et ſine fructificatione verbi ipſius; quia non exquiſiverunt quid facere deberent cum arctam viam adirent, ut bona terra circumſpicitur quem utiliſem fructum profert. Unde audiant: O homo, ſi hodie cum in carne tua fortiter in concupiſcentiis ardeas, igneam fornacem exiſti, quis tibi tantum refrigerium dedit, quod tam magnum incendium poſſes evadere in voluptate tua?

Vere qui hæc aggredi voluerit, interioribus oculis ſuis incedere debet qualiter ea per me incipiat, et qualiter ea meo adiutorio perſiciat, ne ſi illa inſipienter inceperit et male conſummaverit, in ruinam vadat, ſicut et ille antiquus hoſtis qui in ſemetiſo conſiſus, in ira zeli mei dejectus eſt; ſic et iſti abijcientur, qui nec ſemetiſos conſiderantes, in præcipitatione magnæ ſuperbiæ paſſione Filii meiſe induunt, ſed eam poſtmodum in ſtudio ſuperflue rejiciunt. Quapropter qui eam ſuperce poſuerint, attendant quomodo eam diligant, ſecundum quod Jeremias propheta in Spiritu ſancto hortatur dicens: *O vos omnes qui tranſiſtis per viam, attendite et videte ſi eſt dolor ſicut dolor meus, quoniam vindemiavit me ut locutus eſt Dominus, in die iræ ſuavis ſui (Thren. 1).* Quid hoc? O vos omnes qui vitia deſcribitis, videlicet in abiectione

A ſæcularium, et in imitatione ſpiritualium, tranſeuntes per viam illam quæ vita et veritas eſt quæ ego Filius Dei ſum; attendite in inceptione bonorum operum ne doloris mei obliſciscamini, cum me in paſſione mea cœperitis imitari, et videte in perfectione juſtitie, ut dolor ille quem pro amore meo vobis imponitis: dolori meo ſimilis ſit. Quomodo? ut in eiſdem miſeriis quas propter me ſuſtinetis uſque ad bonum ſinem indeficienter perſeveretis; ſicut et ego perſeveravi in dolore meo mori pro vobis, quoniam ego compreſſus et conculcatus in paſſione crucis ſum; ſicut uva in torculari exprimitur ut corpus meum manducetis, et ſanguinem meum bibatis, ut in præſentia perſpicacis oculi ſui locutus eſt dominator cœli et terræ in iudicio cum Adam vitam deſeruit et mortem accepit; ubi tamen idem Pater meus cœleſtis hoc prævidit, quod in fine temporum per me Filium ſuum ex Virgine incarnatum qui me in fortiffimis viribus juſtitie diabolo opponebam, eundem antiquum ſeductorem ſuperaret et humanum genus in deſenſione ſuperni auxilii liberaret. Ergo homo cujuſcunque ſexus aut ætatis ſit, qui paſſionem meam induit, attendat ut eam fortiter retineat, ne ſi eam per errorem neglectus ſui abjecerit, poſtea cum ipſam voluerit retinere, eam invenire non poſſit.

Unde et illi qui infantes ſuos meæ paſſioni in humilitatis converſatione ſubjicere voluerint, hoc non in præſumptione præcipitationis impudenter faciant, ſed ſapienter in examinatione diſcretionis, non cogentes illos abſque conſenſu voluntatis ſuæ hoc adire, quod nec ipſi poſſunt perferre. Quomodo? Si infantem tuum mihi offers cum ei nondum in eſt ſcientia diſcernentis intellectus, ſed cum in ſtultitia omniſis ſenſus ſui jacet, et tamen ita ſine voluntate ipſius eum offers, conſenſum ejus in hoc non conſiderans, non recte feciſti ita offerens arietem. Quomodo? Si homo arietem ad altare meum offert; ſi eum cornibus ſuis fortiter ſunibus non alligavit, nonne aries auſugit? Sic etiam ſi pater aut mater puerum ſuum qui aries eſt, ad ſervitutem meam offerunt. ſi in hoc voluntatem illius quæ cornua ejus ſunt. nec diligentiſta custodia, nec ſupplicatione, nec deprecatione, nec exhortatione totius diligentiæ quæ ſunes colligationis ejus intelligantur, attendunt, quoniam hiſ omnibus puer ad conſenſum bonæ voluntatis provocandus eſt; tunc ſi iſtis examinationibus non fuerit probatus, certo aut corpore aut mente auſugit, niſi Deus cum in mirabilibus ſuis cuſtodiat. Si autem tu, o homo, in tam magna cuſtodia corporaliſ diſtinctionis puerum illum concludis quod ſe a preſſura repugnantis voluntatis ſuæ abſolvere non poſſit, tunc in omnibus fructibus tam corporis quam animæ propter capturam illam quæ ſine conſenſu ejus ipſi injuſte illata eſt, aridus mihi apparet. Tunc et ego tibi, o homo, qui auctor hujus ligaturæ eſ, dico: Viridem agrum in poteſtate mea habui; nunquid, o homo, deſidi tibi illum, et eum germinare faceres

quemcumque fructum tu ipse velles. Et si in illum semen seminās, an potes illum in fructum producere? Non. Nam tu nec rorem das, nec pluviam producis, nec humiditatem in viriditate tribuis, nec calorem in ardore solis educis; per quæ omnia competens fructus producendus est. Ita etiam in auditum hominis verbum seminare potes; sed in cor illius quod ager meus est, nec rorem compunctionum, nec pluviam lacrymarum, nec humorem devotionum, nec calorem Spiritus sancti infundere vales, in quibus universis fructus sanctitatis germinare debet. Et quomodo audebas delicatum et sanctificatum mihi in baptismo tam temere tangere; ut eum absque voluntate sua in arctissimam captivonem ligaturæ ad ferendum jugum meum traderes. Unde nec aridus, nec viridis effectus est; quia nec sæculo mortuus est, nec sæculo vivit. Et cur eum ita oppressisti, quod ad utrumque inutile est? Nec miraculum mentis ad confortandum eum ut in spiritali vita permaneat, ab hominibus expectandum non est, quoniam nolo ut parentes ejus in oblatione ejus peccent, absque voluntate illius eum mihi offerentes. Quod si aliquis sive pater sive mater puerum suum ad servitium meum offerre voluerit, antequam eum præsentet, dicat: Promitto Deo quod puerum meum solerti custodia usque ad intelligibilem ætatem ejus custodiam supplicando, deprecando, exhortando eum ut in servitio Dei devote permaneat. Et si mihi consenserit, festinanter eum ad servitium Dei offero: vel si mihi assensum non præbuerit, insons coram oculis majestatis ejus inveniar. Si autem parentes pueri eum his modis usque ad intelligibilem ætatem ejus prosecuti fuerint; si tunc puer se avertens illis consentire noluerit; tunc et ipsi, quia devotionem suam in illo quantum valebant ostenderunt, eum sine voluntate illius non offerant, nec eum ad servitium illam pervenire cogant, quam nec ipsi ferre nec adimplere volunt.

Qui autem devoto animo se mihi libenter subjicere voluerit, ad hoc strenue exhortandus est ut perveniat, nec per livorem alicujus malevolæ animæ a bona intentione sua retrahendus. Nam si quis aliquem illorum qui me sequi desiderant a proposito suo retraxerit, sacrilegium facit, quoniam fœdus meum in mente illius dirupit, quapropter et in recto judicio rationem inde redditurus est; si in hac nequitia inflexibilis perduraverit, quia mihi servire volentem avertit: quod facere non debuit, ut scriptum est: *Omne quod Domino consecratur, sive homo fuerit sive animal, sive ager, non veniet, nec redimi poterit (Lev. xxvii)*. Quid hoc? Cum quælibet anhelans anima, pleno officio scientiæ ita bonum sensum in homine tangit, ut ille aliquam rem periciat; tunc rem illam voluntas ejus confirmat dicens: Hoc decet ad honorem Dei. Et ita cum bona devotione et eum justa reverentia homo ille promittit Deo, illud ei offerens per osculum cordis, quod est per voluntatem desideriorum suorum. Et tunc illud hoc modo in dotem sanctificationis Deo

oblatam est. Quomodo? Quia Deus in illo homine ædificantem voluntatem videns, ita eum per annulum sanctificationis suscipit, ut vir sponsam suam per annulum desponsationis sibi in fœdus colligationis ne ipsam amodo dimittat munire solet. Unde cum Deus voluntatem illam virilitate animi hominis suscepit, qui semetipsum ita constringit quod reliquit quod habet, et qui magis Deo dividit quam sibi quod possidet, tunc colligatio hujusmodi consecrationis ita permanebit, nec devotionem eam relinquet. Quare? Quia illam scientia hominis cognovit, quoniam bonus sensus ejus illam intellexit, et quia illam voluntas ipsius ad honorem Dei ædificavit; et ideo sive homo fuerit qui semetipsum ita Deo obtulit, sive animal homini subjectum quod eodem modo ad honorem Dei oblatum est, sem ager fructum proferens qui etiam ita Deo est consecratus, nec pro cariore pretio dari, nec sub viliori recompensatione retineri debet, ne honor Dei quasi in contemptibilem æstimationem deputetur. Sed sicut nullus contra voluntatem suam a sæculari via ad spiritualem tramitem converti cogendus est; ita etiam qui cum devotione voluntatis suæ servitium meum aggressus est, et postea illud contemnens neglexerit, justo judicio ut illud recipiat revocandus est. Quomodo? Si habet æquos rectores et spirituales magistros zelum meum habentes, ii debent eum ad servitium meum revocare, et hoc primum facient supplicatione, exhortatione, et blando sermone eum linientes, et deinde verberibus et constrictione frigoris et famis et aliis his similibus castigationibus eum corripientes, quatenus his miseriis admonitus, infernales pœnas ad mentem suam revocet, et eas timens a se putredinem animæ suæ auferat, et ad semitam illam quam deseruerat ita revocatus redeat, ut etiam de his Evangelio scriptum est: *Exi in vias et sepes et compelle intrare, ut impleatur domus mea (Luc. xiv)*. Quid hoc? Tu qui spiritualis pastor et justus rector et rectus magister es, exi de pristinis moribus tuis qui tibi de primo parente tuo adhærent, et vade in viam arctam et angustam, et in compositionem inflexoriam præceptorum quæ justissimi viri in textura Spiritus sancti composuerunt; et acutissime in zelo meo considera eos qui sub præcepto et magistrante tua degentes aut susceperunt aut voverunt sua voluntate et non ex alterius hominis injusta coactione sanctum propositum pacti mei observare, et cum postea illud contemnentes ad vetera vitia cupiunt redire: hos dulcibus et amaris correptionibus compelle ecclesiasticam disciplinam intrare, ut domus dotationis meæ tam ex strenue correptis quam ex suaviter admonitis impleatur, quoniam alii ad vitam diversis castigationibus et alii variis blandis admonitionibus vocandi sunt. Quomodo? Ut diligens pastor perditam ovem suam sollicitè requirit, ita et spirituales magistri subjectos suos per diversa vitia errantes multa diligentia requirere debent, sua scilicet solertia cogentes eos, ut in domum ju-

altitæ de qua exierunt vel exire volebant revertantur, ut Ecclesia in una parte ex amore correptis et in altera ex blande adhortatis ovibus impleatur, et ita ad superna pasca perducatur.

Qui autem tunc ita obturati sunt, quod nec propter corporalem castigationem quæ eis a præpositis magistris suis in zelo meo inferitur, nec propter timorem meum quoniam ego sum Deus volens iniquitatem, nec propter amorem effusi sanguinis Filii mei qui pro ipsis passus est se corrigere volunt, sed fidelissimos amicos meos qui vias meas velociter currunt polluere sua putredine laborant; tunc ab amicis meis ne gregem meum contaminent ut lupi expellendi sunt, quemadmodum Paulus amicus meus hortatur dicens: *Auferte malum ex vobis (I Cor. v)*. Quid hoc? Vos qui in culmine regiminis estis, et qui in humilitate subjectionis manetis, expellite malum illud a vobis quod timorem meum contemnens mihi Creatori cœli et terræ contradicit, illud tam forti examinatione a vobis expellentes, ut in conscientia vestra radicem non figat, nec in consortio vestro pedem suum ponat, ne duleia pigmenta bonorum operum in vobis vilescant. Sed qui ex his in pœnitentia reverti voluerit, et me Creatorem suum pro corde quæsierit; etiamsi in extremitate cursus sui venerit ego tamen suscipiam eum quia cuncta iuste iudico.

Qui autem thesaurum cordis sui subtrahendo abscondit, dicens: Nisi sentiam me moriturum, a secularibus causis me non convertam et ita conversionem suam usque ad expirationem animæ suæ differt, et cum jam amplius spirare non valet, diutius præsentem vitam se posse habere desperans sæculo renuntiare tentat: hic animam suam decipit, quoniam conversio ejus deceptibilis est, hoc ludificando fecit, ut ludificatio etiam accipitur. Ille vero qui jam morti proximus, toto corde propter peccata sua et propter amorem meum sæculo renuntiaverit, scilicet quandiu vivat mihi ardentè servire desiderans; vere devotionem ejus cum omnibus choris angelorum suscipio, et ei gloriam vitæ tribuo. Nam quamvis homo in multo crimine occupatus sit, cum tangit peccata sua ita quod amare delicta sua desinet, et hoc simplici oculo facit quia me ad iracundiam provocavit, ego eum a morte ad salutationem erigo, nec ei supernam hæreditatem denego, secundum quod psalmista David in Spiritu meo testatur, dicens: *In quacunq[ue] die invocavero te, ecce cognovi quoniam Deus meus es (Psal. lvi)*. Quid hoc? In quacunq[ue] luce vitæ meæ ulla claritas supernæ illustrationis in mente mea qui in tenebris jaceo, per divinam gratiam se ostenderit, ita quod in amaritudine pœnitentiæ peccatorum meorum et in vulneribus gravati cordis mei invocavero te qui omnibus te puro corde invocantibus remedium tuæ pietatis concedis; tunc in eadem visitatione cognovi, quia tu qui hæc misericorditer operaris Deus meus es? Quid est hoc? Cum per gratiam tuam me ad hoc perduxeris, quod te Deum

meum in operibus justitiæ cognovero, ita quod in operibus iniquitatis me ipsum damno et reprimo: tunc suscipis me simpliciter te quærentem, et lacrymose post te clamantem atque in viriditate animæ meæ te cognoscentem, quia tu es ille qui hæc facere potes; tunc enim corpus meum in vera pœnitentia contero, et illud quasi pro nihil habeo. Et cum tali modo pœnitentiam suam homo fecerit, remedium peccatorum suorum inveniet. Quomodo? Quia me Deum suum cognovit. Quomodo? Quoniam peccata sua deseruit, et ideo per oculos pœnitentiæ videbit quod illa vana fuerunt quæ prius ardentè in mala concupiscentia perperavit.

Quapropter nemo negligat remedium pœnitentiæ quærere, quia si illam sanus in corpore neglexerit, studeat tamen ut eam vel in extremo tempore suo inveniat, et ad salvationem eum suscipiam quoniam quamvis sordes magnæ sint in peccatis, tamen propter Filium meum in pura pœnitentia abluntur, præter hunc qui blasphemiam contra Spiritum sanctum impœnitens dixerit, et qui se ipsum in mortem corporis sui obduratus præcipitaverit, quia hæc duo velut unum sunt. Istos in gloria supernæ vitæ nescio, ut in Evangelio scriptum est: *Omne peccatum et blasphemia remittetur hominibus, spiritus autem blasphemæ non remittetur. (Math. xii)*. Quid hoc? Omne peccatum quod in superfluitate carnis, aut cum libidinæ, aut cum amaritudine, aut aliis his similibus vitiis peractum fuerit, seu blasphemia quæ est in cultu idolorum ubi verus Deus ignoratur et falsum signum adoratur, aut invocatio demoniorum ubi verus Deus scitur, et tamen in perversitate hominum diabolus invocatur: hæc omnia in pura pœnitentia remittentur hominibus, cum per compunctionem lacrymarum ex intimo corde verum Deum omnibus se invocantibus misericordiam suam misericorditer præstantem fideliter quæsierint. Quoniam, quamvis hujusmodi homines graviter in peccatis errando delinquant, tamen si Deum imperio et potestate in cœlis regnantem omnino non abjiciunt, manum auxilii ejus quærentes invenient. Sed si in infidelitate sua perseveraverint, ita quod ab hac perversitate nunquam respiciant, sed fixo corde et anima consensiente Deum omnino abnegent, sic intra semetipsos dicentes: Quid est hoc quod dicitur Deus? Nam Dei non est misericordia aut veritas, ut velit aut possit me adjuvare: et ita impœnitentes discedant a peccatis suis se posse mundari, aut ullo modo salvari: hi Deum blasphemant, et ob hoc propter nequitiam obdurationis suæ si ita perseveraverint, remissionem blasphemæ non percipient, quia intellectum cordis sui ita suffocant, quod sursum suspirare non valent, quoniam illum per cuius misericordiam salvari debent, quasi nihilum habent, ut etiam David testatur, dicens: *Dixit insipiens in corde suo: Non est Deus (Psal. xiii)*. Quid est hoc? Per stultam locutionem qui sapientia et intellectu vacuus erat, Deum in corde suo abnegavit,

etiam ad cognoscendum eum insipiens fuit. Quomodo? Quia verum Deum nec scire nec intelligere voluit, cum in obdurato sensu dicebat: Quid est Deus? Deus non est. Et quid vel ego sum? Nescio qui sum. Qui hæc dicit insipiens est, quoniam veram sapientiam qua Deus cognoscitur non habet. Sed quisquis Deum in potestate sua regnantem non fecte cognovit, hic sapiens est, quamvis peccator sit. Unde quisquis hoc fixum in corde suo habet, de Dei misericordia desperat, dicens: Deus nihil est, hunc nescio, jam me nescivit, et hunc nego, quoniam me negavit. Et ideo ille ad vitam non resurget, nec ullum gaudium habere potest, quia omnes creaturæ eum destituunt, quoniam Creatorem earum pro nihilo habuit. Sed et ille qui de peccatis suis desperat, ita quia præ magnitudine ponderis eorum se posse salvari non credit, infidelis est, et ideo ad vitam non perveniet, quia illi qui vitam omnibus dat contradicit. Quod si quis ex his omnibus pœnitentia ductus, me veraciter quæsierit, me inveniet, quoniam neminem abjicio qui puro corde recurrit ad me.

Si autem nigerrimæ tempestates hujus blasphemie et desperationis super quempiam hominem ceciderint, et ipse nec in corde suo nec in voluntate sua, nec in sapore perversi gustus eis consenserit, sed in hoc certamine valde cruciatur, tunc si in eodem agone fortiter repugnans perseveraverit, citius ei subvenio. Et propter has gravedines non dubitet, quia contra maximas procellas eum fortissimum pugnatorem dico, et eum velocius juvabo atque eum in amicum habebo, quoniam propter amorem meum tantas adversitates patienter sustinens nobiliter superavit. Sed et sicut ille qui me verum Deum nullo modo, ulla fide aut spe in corde suo vult scire, ad vitam non resurgit, ut dictum est, ita nec ille qui se ipsum in mortem corporis sui præcipitaverit, quia separationem illam quam hominibus constitui non expectat; sed se ipsum sine ulla spe misericordie discindit. Unde et in perditionem cadit, quoniam hoc occidit eum quo pœnitere debuit. Nam qui illud ab homine separat quod in homine posui, magno reatu se subdit, quemadmodum in Evangelio Filius meus ostendit, dicens: *Audistis quia dictum est antiquis: Non occides? Qui autem occiderit reus erit iudicio.* (Matth. v). Quid est hoc? Vos qui pedem vestrum super fundamentum petrae ponere vultis, notate quoniam per sonum illum qui de radice rationalitatis exit percepistis, quia in verbis Scripturæ quæ sensum illum habet quem digitus Dei dedit de-

A monstratum est iis qui vos in antiquitate præcesserunt, ne dividerent in homine quod divina dispositione in illo conjunctum est. Quid hoc? Quia qui Adæ lignum scientiæ boni et mali interdixit, dicens: *In quocumque die comederis ex eo, morte morieris* (Gen. ii). Illic etiam per Moysen generi ejus locutus est: *Non occides*, nec dissipabis quod ad imaginem Dei factum est. Sed sicut Adam præceptum transgressus vita salutis semetipsum et genus suum privavit, ita etiam homo qui facturam Dei in homine destruit, fideles generationes salutarium operum ab anima et a corpore suo abscindit. Ex hoc etiam reum judicialis sententiæ se faciens, in exilium miseriæ vadit. Quapropter ille qui tam crudelem separationem in homine fecerit, in multas calamitates se mittit, videlicet hoc separans quod meum est, quia corpus et animam simul in homine conjunxit. Et quis est ille qui hæc audeat separare? Et cum ille in multa gravedine peccati sit qui alium occidit, quid tunc iste erit qui seipsum in mortem tradit? et hoc in pulverem mittit cum quo debuit crimina sua diluere. Nam qui se ipsum occiderit perditum angelum imitatur, qui primos iniquitatem inveniens se ipsum in perditionem tradidit et se ipsum in morte occidit. Quomodo? Quoniam Deo invidit; qui nec ortum habuit, nec finem accipiet, et qui omnia regit quæ in cælo et in terra sunt. Et sicut superbus ille diabolus noluit aspicere in me cum se ipsum in perditionem dejecit, sic nec is homo me sciro dignatur qui se ipsum violentèr discindit; unde et in mortem cadit, sicut et ille cum semetipsum in perditionem præcipitavit. Nam antequam corrueret, iniquitatem suam super pennas ventorum elevare voluit, et quasi volatile quod in aere volat, sic in cælestibus volare tentavit. Unde et in hac presumptione, semetipsum a beatitudine in infelicitatem dejecit. Sed ego de terra formavi hominem, ut ab inferioribus ad superiora conscenderet, et ut incipiendo et perficiendo bona opera, sursum præclaras virtutes ad ardua ædificaret. Quapropter et homo qui et corpus et animam habet, cum bona operari potest, et cum pœnitere valet, semetipsum non occidat, ne postea locum illum recipiat, ubi nec opus nec pœnitentiam habere potest, sicut et diabolus qui dum semetipsum occideret, in tartara dejectus est. Sed qui vigilantibus oculis videt et attentis auribus audit, hic mysticis verbis meis osculum amplexionis præbeat quæ de me vivente emanant.

VISIO SEXTA.

SUMMARIUM. — De venerabili sacramento corporis Christi. Quod Ecclesia Christo in passione sua juncta et sanguine ejus decorata est, et salvatio animarum exorta est. Quod Deus Pater in humilitate Filii sui serpentem antiquum vicit, non in potestate. Verba Psalmistæ. Quod Ecclesia crescens, dotem suam devote Deo coram angelis offert: et profundius sacramentorum Spiritu sancto inspirante manifestata est, et similitudo auri. Quod sacerdote ad altare ad immolandum accedente, magna claritas cum mysterio

supernorum spirituum effulget. Quod in sacramento altaris, Deus Pater, passionis Filii sui in salutem populi recordatur. Quare in sacramento altaris, panis, vinum et aqua offerantur. Verba Joel de eodem. Quod sacerdotem in sacramento præsens auxilium Dei non deserit, serenitate manente donec mysteria compleantur. Cum sacerdos Sanctus, sanctus, sanctus decantat, et mysteria sacramentorum inchoat: incomprehensibilis serenitas eadem sacramenta irradiat. Quod divina claritas oblationem altaris sursum invisibiliter quasi in puncto trahit, et remittit veram carnem et verum sanguinem effectam. Comparatio de unguento et sapphyro ad eandem rem. Quare homo hoc spirituale donum visibiliter sumere non possit. Quod sacerdote fideliter in Deum credente et humili devotione offerente, oblatio caro et sanguis efficitur. Similitudo de pullo et volatili. Quod vera manifestatione mysteria natiuitatis, passionis et sepulture, resurrectionis et ascensionis Christi, in sacramento altaris, ut in speculo apparent. Quod diu fidelis homo dicere debet: « Dimitte nobis debita nostra, sicut et nos dimittimus debitoribus nostris; » tandiu passio Christi in misericordia Dei Patris apparebit. Quod oblatio nunquam cruda caro apparet nisi in magna necessitate electis demonstretur. Dum canticum innocentis Agni canitur, fideles homines communicant ut a prævaricatione mundati eterne hereditati restituantur. Verba Salomonis in Canticis canticorum. Qualiter accipienda sint verba Domini dicta discipulis in cœna sua de eodem mysterio. Verba David ad eandem rem. Quod sacramentum illius omnes sordes emundans, usque ad novissimum hominem colendum est. Item verba David de eodem. Quare in sacramento altaris panis offeratur. Verba Moysi ad eandem rem. Quare vinum in sacrificio altaris offeratur. Verba de Canticis ad idem. Quare in sacramento altaris aqua vino interesse debet. Verba Sapientie. Item de libro Sapientie. Quod Adam ante peccatum mundum sanguinem habuit, post prævaricationem sparsit eum in fetorem immunditiæ. Quod corpus et sanguinem Christi accipientes, multa dulcedine vivificantur. Verba Salomonis de eodem re. Quod ad invocationem sacerdotis in altari, sacramentum corporis et sanguinis Christi perficitur. Quod Deus in omni creatura potestatem et fortitudinem voluntatis suæ secundum quod sibi placet, exercet. Quod a prima hora diei usque ad nonam officium missæ pro necessitate temporis exerceri potest. Quod omnes jejuni communicare debent exceptis iis qui in opprobrio mortis positi sunt. Quod diabolus sine suggestione alterius cecidit, homo autem quia fragilis suadente diabolo recidit, a Deo sublevatus est. Quod in perceptione corporis et sanguinis Domini, non quantitas sed sanctitas consideranda est. Comparatio de manna ad eandem rem. Quod non est dubitandum quin verum corpus et verus sanguis Christi sit in altari. Quod in sacramento altaris tria offerentia sunt in nomine Trinitatis: panis, vinum et aqua. Quod sacerdos qui per negligentiam aut per oblivionem hæc tria in sacramento altaris neglexerit, graviter puniendus venit. Qualiter corpus et sanguis Christi populo distribuatur. Quod sacerdos his indumentis et his verbis in sacramento altaris utatur secundum quod antiqui Patres insituerunt. Verba Domini ad negligentem sacerdotem. Quod sacerdos quia has epulas in altari offert, ab altari jejunus his epulis non recedat. Quod sacerdos in sacramento altaris multis et magnis sermonibus non utatur secundum ordinationem priorum magistrorum. De quinque modis communicantium. De iis qui in corpore lucidi et in anima ignei sunt. De iis qui in corpore pallidi et in anima tenebrosi videntur. De iis qui in corpore hirsuti et in anima multa immunditia sordent. De iis qui in corpore acutissimis spinis circumdantur et in anima leprosi apparent. De iis qui in corpore sanguinei et in anima velut putridum cadaver fetidi videntur. De iis qui ad hoc sacramentum devota mente et pura fide, et de iis qui contrario corde et vacillante animo accedunt. Verba Apostoli. Quod sacramentum altaris magna diligentia et sollicitudine a sacerdote et a populo tractandum et custodiendum est. Quod mystica secreta corporis et sanguinis Domini scrutanda non sunt. Quod ministri Ecclesie qui non per ostium sed per devia intrant; quia amari et illuros et impolitii lapides sunt, diabolum et Baal initantur, et Christum vulnerare contendunt quasi crucifixoies. Quod idem ministri Ecclesie omni diligentia exemplo apostolorum debent castitatem servare et ab omni immunditia se abstinere. Verba Moysi ad eandem rem. Quod sacerdos duas copulas non debet habere. Quomodo diabolus sui sacerdos sacerdotum. Verba legis de eodem. Verba Evangelii ad idem. Verba Apostoli ad eandem rem. Item Paulus de eodem. De tribus generibus eunuchorum. Qui se non valet continere, nec sacerdos nec alius minister sacerdotalis ulla occasione fiat. Quia causa ante conjugalis, sed postea ab invicem separatis concessum est in primitiva Ecclesia ad sacerdotium accedere, et quare modo non concedatur. Similitudo regis de eodem re. Quod immaturi et non consecrati, Ecclesiam non suscipiant: et unus plures appetere non præsumat. Quod de omni populo Christiani nominis, sacerdotes boni ingenii, et virilis animi integritatem membrorum habentes eligendi sunt. Quod semina ad altaris officium accedere non debent. Quod vir semineo vestitu nullo modo induatur nec femina virili, nisi aliqua magna necessitate coacti. Quod fornicatores mulierum, et in contrarietate fornicationis, aut in aliis aut in seipsis tam mulieres quam viri se contaminantes, et pecorum fornicatores, districte iudicat Deus. De pollutione quæ dormientibus occurrit. Verba Moysi de eodem. Qui fortiter in libidine ardet, ardori suo nullum incendium subministret. Diversis vitiis gravatus, ad misericordiam Dei in confessione fugiat. Quod remedium purgationis et in antiquis Patribus diu præfiguratum est. Qui peccata sua confiteri recusat, seipsum decipit. Quod in hora mortis si sacerdos non adest, alii homini homo confiteatur; si nullum hominem habere potest, soli Deo confiteatur in præsentia elementorum. Quod nemo propter pondus peccatorum suorum desperet. Evangelium de eodem. Quod peccata et per eleemosynam et per corporalem satisfactionem deleri debent. De libro Sapientie. Quod elementa lacus voluptatum hominum sunt. Qui eleemosynam dant et qui eam suscipiunt hoc in vanum non faciant. Quod pauperes et divites et honorem potestatis appetentes, unusquisque secundum intentionem suam remuneratur. Sacerdotes exorando et coercendo moneant populum de confessione. Quod sacerdotes auctoritate magisterii, populo non ostendentes, non sacerdotes sed lupi vocantur. Quod elementa coram Deo ululant super iniquitatem sacerdotum, et cœli iniquitatem eorum suscipiunt. Quod sacerdotes habent potestatem ligandi et solvendi. Verba Evangelii de eodem. Quod nullus absque rationabili culpa ligandus est. Quod si aliquis constructus fuerit, propter honorem Dei solutionem querere debet. Quod rebelles ad Christum reveriti nolentes, et obdurati nullam misericordiam querentes, antiquum serpentem imitantur. Verba diaboli. Quod homines de tenebrositate infidelitatis per incarnationem Filii Dei reduci sunt.

Et post hæc vidi cum Filius Dei in cruce pependit, quod prædicta muliebris imago veluti lucidus spledor ex antiquo consilio prope progrediens

A per divinam potentiam ad ipsum adducta est, et sanguine qui de latere ejus fluxit se sursum elevante perfusa; ipsi per voluntatem superni Patris

felici desponsatione associata est, atque carne et sanguine ejus nobiliter dotata. Et audiui vocem de cœlo illi dicentem : Hæc, fili, sit tibi sponsa in restaurationem populi mei; cui ipsa mater sit, animas per salvationem spiritus et aquæ regenerans. Et cum eadem imago jam hoc modo in viribus suis proficeret, vidi quasi quoddam altare ad quod ipsa frequenter accedens dotem suam devote revisebat, eam superno Patri et angelis ejus humiliter ostendens. Unde etiam cum sacerdos sacris vestibus indutus ad celebranda divina sacramenta ad altare illud accederet, vidi quod subito magna serenitas lucis cum obsequio angelorum de cœlo veniens, totum altare illud circumfulsit, et ibi tandiu permansit, quousque completo sacramento sacerdos ab altari secederet. Sed et ibi evangelio pacis recitato, et oblatione quæ consecranda erat altari superposita cum sacerdos laudem omnipotentis Dei quæ est : *Sanctus, sanctus, sanctus, Dominus Deus Sabaoth*, decantaret, et sic mysteria ineffabilium sacramentorum inchoaret, repente ignea coruscatio inæstimabilis claritatis, aperto cœlo, super eandem oblationem descendit, et eam totam sua claritate ita perfudit, ut solaris lux rem illam illustrat quam radiis suis transfigit. Et dum eam hoc modo irradiaret, sursum illam ad secreta cœli invisibiliter sustulit, et iterum eam deorsum super ipsum altare remisit, velut cum homo anhelitum suum introrsum trahit, et iterum eum extrorsum emittit, ita veram carnem et verum sanguinem effectam quamvis in conspectu hominum, velut panis et velut vinum apparerent. Cumque hæc aspicerem, statim etiam signa nativitatis, passionis et sepulturæ, necnon resurrectionis et ascensionis Salvatoris nostri Unigeniti Dei velut in speculo apparuerunt, quomodo etiam cum Filius Dei in sæculo esset in ipso patrata sunt. Sed dum sacerdos canticum innocentis Agni quod est *Agnus Dei qui tollis peccata mundi* decantaret, et ad percipiendum sanctam communionem se exhiberet, prædicta ignea coruscatio ad cœlestia se recepit, et ita clauso cœlo audiui vocem ex eo dicentem : Manducate et bibite corpus et sanguinem Filii mei ad abolendam prævaricationem Evæ, ut in rectam hæreditatem restauremini. Et dum etiam cæteri hominum ad percipiendum ipsum sacramentum ad sacerdotem accederent, quinque modo in eis considerabam. Nam alii in corpore lucidi et in anima ignei erant; alii autem in corpore pallidi et in anima tenebrosi videbantur. Quidam vero in corpore hirsuti et in anima multa immunditia humanæ pollutionis perfusi sordebant. Quidam autem in corpore acutissimis spinis septi erant et in anima leprosi apparebant. Alii vero in corpore sanguinei, et in anima velut putridum cadaver foetidi videbantur. Sed ex his omnibus dum quidam eadem sacramenta perciperent, alii velut igneo splendore perfundeabantur, alii vero velut obscura nube obtenebrabantur. Post completionem autem sacramen-

torum, dum sacerdos ab altari recederet, prædicta serenitas quæ de cœlo veniens totum illud altare, (ut dictum est), circumfulserat, sursum ad superna secreta subtracta est. Et iterum audiui vocem de supernis cœlorum dicentem mihi : Christo Jesu vero Filio Dei in ligno passionis suæ pendente; Ecclesia in secreto supernorum mysteriorum ipsi associata, purpureo sanguine ejus dotata est. Sicut et ipsa demonstrat; cum frequenter ad altare accedens dotem suam reposit, et quanta devotione filii ejus ad divina mysteria accedentes ea percipiant, attentissime considerat. Quapropter vides cum idem Filius Dei in cruce pependit, quod prædicta mulieris imago velut lucidus splendor ex antiquo consilio prope progrediens per divinam potentiam ad ipsum adducta est; quia eodem innocente Agno in aram crucis pro salute hominum elevato, Ecclesia in puritate candoris fidei et cæterarum virtutum ex divino secreto repente per profundissimum mysterium apparens in cœlo, per summam majestatem eidem Unigenito Dei adjuncta est. Quid est hoc? Quia cum de vulnerato latere Filii mei cruor exivit, mox salvatio animarum exorta est. Quoniam gloria illa de qua diabolus cum sequacibus suis expulsus est, homini data est, cum Unigenitus meus mortem in cruce temporaliter subiens, inferno spoliato fideles animas ad cœlestia duxit, ita etiam quod in discipulis suis et in iis qui eos sincere subsecuti sunt, fides jam augmentari et corroborari cœpit; ut hæredes cœlestis regni fierent. Unde sanguine qui de latere ejus fluxit se sursum elevante illa imago perfusa, ipsi per voluntatem superni Patris felici desponsatione associata est; quoniam fortitudinem passionis Filii Dei ardentem inundante et ad altitudinem cœlestium mysteriorum se mirabiliter tollente, quemadmodum odor bonorum aromatum in sublime diffundit, ex ea in candidis hæredibus æterni regni Ecclesia roborata eidem Unigenito Dei per ordinationem superni Patris fideliter conjuncta est. Quomodo? Ut sponsa sponso suo in subjectionis et obedientiæ obsequio subjecta fertilitatis donum cum fœderis amore ab eo in procreatione filiorum acciperet, ut eos ad hæreditatem suam adducat; ita etiam Ecclesia Filia Dei in humilitatis et charitatis officio conjuncta, regenerationem spiritus et aquæ cum salvatione animarum ab eo ad restaurationem vitæ suscipiens eas ad superna transmittit. Unde etiam carne et sanguine ejus nobiliter dotata est; quia ipse Unigenitus Dei corpus et sanguinem suum in præcellentissima gloria fidelibus suis qui et Ecclesia et filii Ecclesiæ sunt, ita contulit, ut vitam in superna civitate per ipsum possideant. Quomodo?

Quia ipse carnem et sanguinem suum in sanctificationem credentium dedit, ut etiam cœlestis Pater ipsum pro redemptione populorum ad passionem tradidit, ita serpentem antiquum in humilitate et justitia per eum devincens, nec illum potestate et fortitudine sua superare volens, quoniam Deus justus nolens iniquitatem, quemadmodum

psalmista loquitur, dicens: *Beatus vir qui non abiit in consilio impiorum, et in via peccatorum non stetit, et in cathedra pestilentiae non sedit (Psa'. 1).* Quid hoc? Quoniam Deus est auctor omnium beatitudinum et felicitatum creaturarum suarum; in ipsa creaturis suis multa et diversa signa ostendens. Sicut etiam incarnatio filii ejus suavissimum guttur in multa dulcedine stillabat, cum caelestes virtutes, plurimas ædificationes in ipso ædificarent, per quas homo ad supernum regnum rediret, quod nulla umbra mortis obscuratum est. Et ita etiam ipso superno Patre validissimæ vires omnium virtutum esse manifestatæ sunt. Quoniam per Unigenitum suum mortem viriliter occidit, et infernum fregit; atque in novissimo die orbem terrarum in aliam et meliorem novitatem convertit. Unde etiam per diffusionem cordis sui non abiit in vacillantia itinera malignorum spirituum, qui veritatem reliquerunt et mendacium arripuerunt. Quomodo? Quia veritatem per mendacium dividere voluerunt. Quomodo? Antiquum diem qui ante tempus dierum et horarum erat, opprimere volebant; et antiquum serpentem qui ante tempus temporum non fuit illi consortem facere inhabant. Sed hoc esse non potuit nec debuit, quoniam unus Deus est. Quapropter et diabolus mendax est. Nam a Deo recessit vitam deserens et mortem inveniens. Et ita etiam Deus in via illa qua peccatores gressum figunt non stetit, quia viam Adæ abiciens peccatum illius non amavit; sed illum a diabolo seductum de paradiso projecit. Nec etiam in potestate illius iniquitatis regnavit, quemadmodum omne genus humanum in mortem implicatur in umbra mortis sedens, cum genus humanum veritatem superbe deserit. Quid hoc? Nam Deus nec diabolicæ præsumptioni nec humanæ negligentiae ita potestate sua restitit, ut eas per fortitudinem suam dejiceret. Quomodo? Velut si duo pugnatores essent et alter alterum fortioribus viribus præcelleret; certe fortior ille majores pugnas in sua possibilitate illi-infirmiori demonstraret, ut confusum illum sibi subjiceret, nec in aliquo illi cedere vellet. Sed ita Deus non fecit, quia operi iniquitatis per summam bonitatem restitit, videlicet Filium suum mittens in mundum; qui in corpore suo cum maxima humilitate perditam ovem suam ad cælos reduxit. Quomodo? Quoniam sanguis qui de corpore ejus exivit; mox ut apertis vulneribus emanavit in caelestibus secretis apparens: ut salvatio animarum emitteretur petivi. Quomodo? Quia omnis creatura in Filio Dei osendit; quod per passionem et mortem ejus perditio hominis ad vitam restaurata est. Quomodo? Quoniam Unigenitus Dei vita existens, semetipsum pro redemptione humani generis ad passionem in ara crucis obtulit. Ubi etiam ut veraci auditione vocem de supernis secretis resonantem percepisti, sponsum sibi Ecclesiam ut ad restitutionem salutis credentium populorum mater existeret elegit. Vide-

licet ut sine macula spirituali regeneratione ad caelestia eos transmitteret.

Sed præfata imagine jam hoc modo in viribus suis proficiente vides quasi quoddam altare ad quod ipsa frequenter accedit et ibi dotem suam devote revisens eam superno Patri et angelis ejus humiliter ostendit; quia Ecclesia, ut dictum est, in beatis et fortissimis virtutibus augmentum capiente mox velut tibi manifesta demonstratione ostenditur. Spiritu sancto inspirante sanctificatio mysticorum altarium in profunditate fidelium superiorum exorta est. Ubi eadem Ecclesia continua intentione vestigia exemplorum suorum ponens dotem suam, videlicet corpus et sanguinem Filii Dei profundissima devotione considerando: Creatori omnium in conspectu viventium et ardentium luminum scilicet superiorum civium in subjectione humillimæ obedientiae offert. Quid hoc? Quoniam ut caro Unigeniti mei in incontaminato utero Mariæ virginis orta est, et pro tea pro salute hominum tradita: ita etiam et nunc caro ejus frequenter in incorrupta integritate Ecclesiae augmentata ad sanctificationem fidelium datur. Quia, sicut faber aurum suum per ignem modo liquefaciens unit, et modo unitum dividit, ita etiam et ego Pater carnem, et sanguinem Filii mei, per sanctificationem Spiritus sancti, in oblatione nunc glorifico, et nunc glorificatum fidelibus hominibus ad salutem ipsorum distribuo.

Unde etiam cum sacerdos sacris vestibus indutus ad celebranda divina sacramenta ad altare accedit, vides quod subito magna serenitas lucis cum obsequio angelorum de cælo veniens, totum altare illud circumfulget; quoniam procuratore animarum sacra cinctione circumamictio, et ad immolationem innocentis Agni vividam mensam adveniente, repente magna claritas supernæ hereditatis densitatem tenebrarum pellentis, cum immisionem superiorum spirituum de secreto cælorum effulgens ubique illam compositionem sanctificationis irradiat. Quia ibi refectio animarum ad salutem credentium exercetur. Quomodo? Quia cum Ecclesia per vocem sacerdotis reposcit dotem suam quæ corpus et effusio sanguinis Filii mei est, ut ipsa in salvatione animarum beato partui apta sit, quia etiam in effusione hujus pretiosi sanguinis in magna multitudine populorum augmentum accipit; tunc ego qui indeficiens lumen sum, locum sanctificationis illius ad honorem corporis et sanguinis ejusdem Unigeniti mei, in sanctitate mea irradio. Nam cum sacerdos super sanctificationem altaris me invocare cœperit ut inspiciam quod Filius meus panem et vinum in cœna mortis suæ mihi obtulit cum de mundo transiturus esset, tunc video quod ipse Filius meus in hora passionis suæ hoc mihi ostendit, cum in ligno crucis moriturus esset, illud designans ut eandem passionem etiam in conspectu meo semper haberem, nec illam ab acutissima visione mea delerem quoties felix oblatio sacrosancti sacrificii per sacerdotale officium mihi

offerretur. Quoniam et ipse in effusione sanguinis sui panem et calicem mihi obtulit, mortem deiciens et hominem erigens.

Sed et quia dignitas ingredientis et egredientis clausuram virginis pudicitiae, non fuit humanae naturae, sed divinae potentiae: ideo et hoc esse potest, quod caro ipsius Unigeniti mei de pane frumenti, et sanguis ejus de vino uvae cum aqua in sanctificatione iteretur, quemadmodum per silem servum meum Jochem prophetam ostendi, dicens: *Et implebuntur arcae frumento et redundabunt torcularia vino et oleo. Et reddam vobis annos, quos comedit locusta et brucus, et rubigo et eruca. Fortitudo mea magna quam misi in vos. Et comedetis vescentes et saturabimini: et laudabitis nomen Dei vestri qui fecit vobiscum mirabilia, et non confundetur populus meus in sempiternum (Joel. II).* Quid est hoc? Per mirabilem dispositionem Dei implebuntur omni bono arcae fidei credentis Ecclesiae, Quoniam fructum frumenti trado in carnem Filii mei, ita quod etiam in vera salvatione qua fideles mei ad patriam revocabuntur: abundabunt contributiones illae in quibus ipsi concupiscentias carnis suae propter nomen meum conterunt. Ubi et eis liquorem uvae duco in sanguinem ejusdem Unigeniti mei; dans eis etiam oleum misericordiae. Quomodo? Quoniam per alium modum scilicet in salute vestra restituam vobis circuitus vanitatum illarum; quos per infidelitatem ignorantiae comedit locusta oblivionis, videlicet ubi primum in filiis Adae nequitiae exortae sunt. Ita quod ipsi fructuositatem justitiae meae hoc modo in oblivione habebant; ut homo escam necessitatis suae obliviscitur postquam in stomachum suum illam transfuderit, in impietate sua ita justitiam meam discerpentes, ut et locusta fructus corrodit. Quomodo? Quia ubi locusta negligentiae per desidiam mentis utilitatem bonorum fructuum aufert, ibi et brucus foeditatis in faece immunditiae se involvit. Quoniam hujusmodi homines se involventes in sorde infidelitatis idolorum, et aliorum similium schismatum, et in diabolicis sciscitationibus atque in magicis artibus, et inspectione creaturarum Creatoris, in fortuitis casibus humanarum rerum atque in vilissima foeditate homicidiorum et fornicationum; ita se in his pascunt, quemadmodum brucus luto nutritur. Quomodo? Quoniam ubi brucus turpitudinis fetorem sordium diligit, ibi etiam rubigo amaritudinis metalli fidelis splendoris consumit, quia illi homines justitiae Dei contrarii existentes ita eam offuscare laborant, ut et rubigo decorem metallorum auferre solet. Quomodo? Quia ubi rubigo mordacitatis fulgorem bonorum actuum inficit, ibi etiam eruca nocivae actionis virentes herbas multae utilitatis depravat. Quoniam tales homines clarissimas virtutes, veluti est simplicitas, castitas ac fortis constantia, quas Spiritus sanctus in omni viriditate beatitudinis irradiat; per malitiam nequitiae suae de se abicientes, ita illas delere conantur,

A quemadmodum et eruca utilitatem herbarum imminuit. Et in his omnibus declaratur maxima fortitudo mea quae magnitudine virtutis suae diabolicas adversitates superavit, cum eam ad salutem vestram misi in vos. Quomodo? Ego Pater, misi Filium meum in mundum de Virgine corporaliter natum, ut per eum de perditione mortis vos redimerem. Ita ut ego in vobis, et vos in me habitaretis, cum etiam Filius meus ad passionem vadens carnem suam vobis ad manducandum et sanguinem suum vobis ad bibendum tradidit. Unde sacramentum hoc ad salutem vestram devote comeditis, per illud vos feliciter pascentes: ac propterea per oleum misericordiae meae de fame perditionis animae saturabimini. Quoniam etiam Filius meus medicinam vulnerum vestrorum in poenitentia attulit, et quia etiam sponsa Filii mei omni justitia et veritate exornata est: idcirco nomen meum (qui in vera Trinitate Deus unus existens vos gubernando ostendens in vobis mirabilia mea, vos scilicet immobiliter de diabolica potestate eripiens) fideliter laudabitis. Et ideo per confusionem mortis non confundetur populus meus in futura aeternitate, quem tam mirabiliter de faucibus inferorum volui educere. Et vides quod praedicta serenitas in altari tandem permanet quousque completo sacramento sacerdos ab altari secedat; quia illa serenitas scilicet aeternae visionis in mirabilibus illis tam diu clarissime ostenditur usque dum, peractis ejusdem sacrosancti officii mysteriis ille qui dispensator illorum sacramentorum est, a sanctificatione illa se recipiens secreta mysteria compleat. Quid hoc? Quoniam dignum est ut divina majestas virtutem suam in eisdem felicissimis sacramentis plenissime manifestet, et qui etiam dum homo manet in iis quae ad Deum pertinent, auxilium Dei illum non deserit.

Sed et ibi Evangelio pacis recitato, et oblatione quae consecranda est altari superposita cum sacerdos laudem omnipotentis Dei quae est: *Sanctus, sanctus, sanctus Dominus Deus Sabaoth*, decantat, et sic mysteria ineffabilium sacramentorum inchoat, repente ignea coruscatio inestimabilis claritatis, aperto caelo, super eandem oblationem descendit; quoniam virtute viventis spirationis in osculo regis prolata, et fructu claritatis vitae qui in sanctificatione candidandus est aedificationi parietis Dei, imposito, cum idem punitius veritatis dulcissimum sonum in laude Creatoris omnium trina invocatione unctionis ejusdem dominatoris exercituum emittit, et sic absconsa fulgoris aurorae, scilicet incarnati Filii Dei ex Virgine inchoat, subito impervia serenitas incomprehensibilis altitudinis, aperto clarissimo tabernaculo, super mysteria sacrosancti sacramenti se inclinat, et eam totam sua claritate ita perfundit ut solaris lux rem illam illustrat, quam radiis suis transfigit; quia eundem rutilantem circulum ejusdem oblationis sanctissimus calor in virtute Patris ita perfundit, ut radians fulgor rem

illam intrat super quam se diffundendo jacit. Quid hoc? Sponsa Filii mei, oblationem panis et vini super altare meum devotissima intentione offert. Quomodo? Videlicet per manum sacerdotis fidei recordatione monens me, ut in eadem oblatione carnem et sanguinem Filii mei ipsi tradam. Quomodo? Quia passiones ejusdem Unigeniti mei in cœlestibus secretis semper apparent: ideo et illa oblatio Filio meo in ardente calore meo profundissima admiratione ita coadunatur, ut caro et sanguis ejus veracissima certitudine efficiatur, unde Ecclesia felicissima vegetatione roboratur. Nam dum præfata claritas oblationem illam ita, ut dictum est, irradiat, sursum eam ad secreta cœli invisibiliter sustollit; quia eadem ignea coruscatio, dum ipsum sacramentum sua illustratione perfundit, sursum illud ad illa occulta quæ mortalis oculus videre non valet, invisibili virtute trahit. Et iterum illud deorsum super idem altare remittit, quoniam ipsum condensationis respectu super mensam sanctificationis suavissime deponit; veluti cum homo anhelitum suum introrsum trahit et iterum eum extrorsum emittit; dum ipse spiraculum viventis vegetationis quo vivit per mirabilem dispositionem Dei sibi introrsum mittit et rursus, ut vivere possit, extra se deducit. Ita eam oblationem veram carnem et verum sanguinem effectam, quamvis in conspectu hominum velut panis et vinum appareat: quia ut Deus verax est sine illusionem, ita etiam et illa altitudo sacramenti firma altitudo est quam nullus dejicere potest, vera caro et sanguis existens absque deceptione. Quoniam ut anima veraciter viget in carne et sanguine dum homo vivit in corpore, ita est etiam hoc mysterium in pane et vino ubi colitur veraci celebratione. Sic etiam apparens hominibus: quia ut cæcus oculus hominis Deum perfecte videre non potest, ita etiam homo mysteria ista corporaliter intueri non valet. Quoniam, ut homo corpus hominis et non spiritum ejus videt, sic etiam homo panis et vini speciem et non hæc sacramenta perspicere potest. Quid hoc? Claritas quæ super corpus Filii Dei in sepulcro sepultum apparuit ipsam a sopore mortis resuscitans, hæc etiam in altari super sacramentum corporis et sanguinis ejusdem Unigeniti mei resplendet, illud ita in conspectu hominum tegens, quod sanctitatem ejus videre non possunt nisi in specie panis et vini secundum quod illa oblatio altari superposita est. Sicut etiam humanitate Filii Dei divinitas quæ in ipso erat ita hominibus oblecta fuit: quod eum non nisi ut hominem videre potuerunt, cum ipsis ut hominem, sed tamen sine peccato, conversantem. Quid hoc? Ego qui omnia creavi: cum ab Ecclesia per sacerdotalem manum prædicta oblatio mihi offertur, eam benigne suscipio. Quoniam ut Divinitas mirabilia sua in utero Virginis ostendit, etiam in hac oblatione secreta sua demonstrat. Quomodo? Quia caro et sanguis Filii Dei manifestatur. Quomodo? Quoniam dum oblatio illa sursum invisibiliter velut in puncto per

A virtutem Dei trahitur et iterum remittitur, ita in calore divinæ majestatis fovetur, quod caro et sanguis Unigeniti Dei efficitur

Idem mysterium hominibus carnali sensu non cernentibus quasi aliquis pretiosissimum unguentum simplici pani involverit, et sapphirum vino imponet, et ego illud in tam dulcem saporem convertere ut in ore tuo, o homo, nec panem illum cum unguento nec vinum illud cum sapphiro discernere posses, sed tantum suavem saporem sentires; quoniam et Filius meus suavis et lenis est. Quid hoc? In unguento hoc intelligitur Filius meus ex Virgine natus qui pretiosissimo unguento unctus est. Quomodo? Quia sancta humanitate indutus est, quæ tam pretiosum unguentum est, quod suavitate sua mortifera vulnera hominum ita perfundit, ut ultra in perditione Adæ nec putrescant, nec feseant, cum se ad illum convertunt. In sapphiro autem isto divinitas notatur quæ in eodem Filio meo est, qui lapis angularis existens mitis et humilis est, quoniam de radice humanæ carnis qui de viro et muliere est non radicavit, sed in calore meo mirabiliter ex suavissima Virgine incarnatus est. Unde etiam caro et sanguis ejus dulcis et suavis ad sumendum credendus est.

Sed tu, o homo, hoc spirituale donum ita visibiliter sumere non potes velut visibilem carnem comedas, et velut visibilem sanguinem bibas, quoniam putredo limi es; sed, ut vivens spiritus tuus in te invisibilis est: ita etiam hoc vivens sacramentum in oblatione ista invisibile existens, a te invisibiliter suscipiendum est. Quia quemadmodum corpus Filii mei in utero Virginis surrexit, sic etiam et nunc caro ejusdem Unigeniti mei in sanctificatione altaris ascendit. Quid hoc? Nam spiritus hominis qui invisibilis existit sacramentum hoc quod in obligatione hac invisibile est invisibiliter suscipit, corpore hominis quod visibile est oblationem istam quæ in sacramento visibilis existit visibiliter accipiente, ita tamen unum sacramentum existentibus, sicut Deus et homo unus Christus est, et ut anima rationalis et caro mortalis in homine unus homo existit; quoniam homo qui recta fide me inspicit, cum sacramentum istud accipit, ad sanctificationem sui illud fideliter suscipit. Quid hoc? Filius meus mirabiliter natus est ex integerrima Virgine, cujus caro in delectatione libidinis nunquam efferbuit semper intacta manens; quia vas ipsius Virginis mundissimum fuit: in quo ipsum Unigenitum meum incarnari voluit. Unde non permisi ut vas ipsum ipsius suavissimæ Virginis in calore ardoris diffunderet: quoniam in eo Filius meus humanum corpus mirabiliter suscepit.

Sed quod ipsa beatissima Virgo per angelicum sermonem in eodem secreto veram allocutionem audivit et exinde credula effecta suspiria mentis suæ sursum tenuit, cum diceret: *Ecce ancilla Domini, fiat mihi secundum verbum tuum (Luc. 1)*, mox Unigenitum Dei Spiritu sancto superveniente, concipiens, designat quod omnipotens Deus per verba sacerdotis in officio sacerdotali invocandus est. Ita quod

sacerdos fideliter in Deum credens et cum devotione cordis sui puram oblationem ipsi offerens verba salutis in obsequio humilitatis dabit, ubi et superna majestas eandem oblationem suscipiens, in carnem et sanguinem pii Redemptoris mirabili virtute transfundit. Quomodo? Quia Filius meus mirabiliter prius humanitatem in Virgine suscepit, ita etiam et nunc oblatio hæc mirabiliter caro et sanguis ejus in altari efficitur. Unde et hoc sacramentum totum et integrum est, invisibile et visibile existens: ut etiam Unigenitus meus totus integer est secundum divinitatem invisibilis, et secundum humanitatem visibilis in sæculo manens. Nam ut pullus avium de ovo egreditur, et ut volatilis vermiculus de exiguo grano oritur, quo animali avolante illud remanet de quo ipsum ortum est: ita etiam in oblatione ista veritas carnis et sanguinis Filii mei per fidem tenenda est, quamvis eadem oblatio in conspectu hominum velut panis et ut vinum appareat. Unde etiam ut aspicias signa nativitatis, passionis et sepulturæ, necnon resurrectionis et ascensionis Salvatoris Unigeniti Dei velut in speculo ibi apparent, quomodo etiam cum Filius Dei in sæculo esset, in ipso patrata sunt; quoniam (ut vera manifestatione consideres) mysteria nascentis ex Virgine et patientis in cruce, ac sepulti in sepulchro, nec non resurgentis a mortuis, et ascendentis ad cælos, videlicet illius qui pro salute hominum ad terras venit, purissima claritate in eisdem sacramentis fulgent ut etiam cum idem Unigenitus Dei temporaliter in mundo cum eisdem conversaretur per voluntatem Patris pro redemptione humani generis ea in suo corpore passus est. Quid hoc? Quia ante oculos meos apparet quid Filius meus propter amorem hominis in mundo passus sit; quoniam nativitas, passio et sepultura, resurrectio et ascensio Unigeniti mei, mortem humani generis occiderunt. Unde et ea in cælestibus coram me fulgent, quia eorum non sum oblitus, sed usque ad consummationem sæculi quasi aurora ante me in multa claritate apparebunt. Quid hoc? Quoniam in illa passione usque ad finem mundi omnes illos prævideo qui eam credituri sunt et qui eam abjecturi; quia ipsa coram me semper fulgebit, quandiu homo id dicere debet quod Filius meus discipulos suos docuit ut Deum orarent, sicut scriptum est: *Et dimitte nobis debita nostra, sicut et nos dimittimus debitoribus nostris (Matth. vi)*. Quid hoc? Tu, quod omnia in potestate tua habes, inspicere effusionem illius sanguinis qui pro humano genere effusus est, *et dimitte nobis* qui Filii transgressionis sumus *debita nostra* quæ tibi persolvere debuimus, sed propter incarnationem cordis nostri non fecimus. Quid hoc? Quia quod in baptismo promisimus non adimplemus; quoniam præcepta tua transgressi sumus et innocentiam abjecimus, sicut et Adam in paradiso tibi non obedivit et vestem innocentæ corrupit. Sed tu qui pius es noli punire nos secundum requiritam nostram, sed relaxa nobis transgressionem nostram secundum pietatem tuam; *sicut et nos*

A qui prævaricatores sumus, quamvis multam malitiam in nobis habeamus, tamen propter timorem et amorem Salvatoris nostri *dimittimus* ex corde nostro *debitoribus nostris* injuriam illam, quam nobis intulerunt. Quomodo? Quoniam illos qui nos diligere deberent quia homines sumus, in multis nos conturbantes et per hoc te non amantes sed præcepta tua negligentes, non persequimur secundum malitiam illam quam in nos exercuerunt, sed justum iudicium tuum inspicientes non vindicamus nos in eis quantum possumus; ita et tu, o Deus, nobis sis propitius; quoniam justus et bonus es. Tu ergo audi, o homo, quia quandiu tibi subveniendum est, et quandiu tu aliis hominibus succurrere potes, tandiu passio Filii mei coram me in misericordia B apparebit, et tandiu etiam caro et sanguis ejus in altari consecrabitur ad percipiendum, credulis hominibus ad salvationem et ad purgationem criminum eorum. Nam cum Unigenitus meus in mundo corporaliter esset, corpus ejus in nutrimento carnis et sanguinis sui de frumento et vino sustentatum est; unde etiam et nunc in altari caro et sanguis ejus in oblatione frumenti et vini consecratur, quatenus inde fideles homines in anima et corpore reficiantur. Quoniam idem Filius meus hominem de perd. one Adæ mirabiliter redemit, et nunc etiam homines de quotidiano malo in quo frequenter prolabuntur misericorditer absolvit. In consecratione enim prædictæ oblationis apparet quidquid Filius meus in carne sua pro redemptione hominis corporaliter passus est, et hoc nolo abscondere; quia electos ejus sursum ad cælestia traho, ut per ipsos corpus ejus in prædictis membris perficiatur.

C Quapropter et ego omnia sacramenta hæc in oblatione ista mirabiliter demonstro, quoniam, cum ea super altare apparuerint, tunc etiam caro et sanguis Filii mei eadem oblatio sit, tamen in conspectu hominum panis et vinum apparens; quia tam tenera est fragilitas hominis, quod crudam carnem et crudum sanguinem percipere abhorreret. Nam mortalis homo Divinitatem non potest inspicere quandiu mortalis est. Unde etiam mysterium hoc quod totum est Divinitatis, ipsi homini obscuratum est: ita quod illud invisibiliter percipiet, quia et idem Unigenitus meus nunc immortalis existens ultra non moritur. Quapropter et ego, o homo, carnem et sanguinem ejus in oblatione panis et vini tibi trado; quatenus per illud quod visibile est illud quod invisibile est in vera fide percipias. Et idem sacramentum in vera certitudine per divinam potentiam suscipis: ita tamen quod tibi visibile non appareat, ut etiam in magna necessitate illud electis meis cum per hoc in magna afflictione positi essent, aliquando demonstratum est. Hæc autem omnia propter amorem et propter utilitatem hominis facio. Sed omnis creatura præceptis meis subjecta est; tu vero, o homo, mihi semper rebellis existis; unde cæcus et surdus es, sed tamen mihi rebellare non potes. Nonne facio te non vidente

quod mihi placitum est? Tu autem non vides oculis tuis nec audis auribus tuis in carne, quomodo animam hominis in corpus ejus immittam, et quomodo illam de corpore ejus auferam; sed anima tua intelliget me, cum mortale corpus suum reliquerit. Sic etiam carnem Filii mei trado tibi ad manducandum et sanguinem ejus ad bibendum, et hoc in potestate mea, te, o homo, non vidente, efficio.

Quapropter ut vides dum idem sacerdos canonicum innocentis Agni, quod est *Agnus Dei qui tollis peccata mundi*, decantat, et ad percipiendam sanctam communionem se exhibet, prædicta ignea coruscatio ad cœlestia se recipit; quia eodem ministro laudem illius qui innocentia mansuetudinis suæ tulit piacula hominum denuntiante, et interiora pectoris sui cum exteriori devotione ad eadem sacramenta aperiente, illa invisibilis claritas quæ ibi virtutem suam ostendit, ad superna secreta se subtrahit et ita, clauso cœlo, id est se subtrahentibus eisdem cœlestibus mysteriis, audis vocem ex alto dicentem, ut credentes et fideles homines manducant et bibant cum vera devotione carnem et sanguinem Salvatoris sui, qui pro ipsis passus, mortem temporalem subiit, ad abluendam contaminationem illam quam primi parentes præceptum Dei transgressi mundo intulerant; quatenus ipsi ab hac prævaricatione emundati, rectæ hæreditati quam inobedientia perdididerant fide restaurentur. Nam sicut Unigenitus Dei in cœna corpus et sanguinem suum discipulis suis tradidit, ita etiam et nunc in altari carnem suam et sanguinem suum dat fidelibus suis. Quemadmodum homo, cum opus voluntatis suæ perfecerit, illud ad utendum hominibus tribuit. Quia ipse Filius Dei præcepta Patris sui peragens, semetipsum pro salute hominum obtulit; et corpus et sanguinem suum ad sanctificationem eorum ad manducandum et ad bibendum dedit, ut etiam in Cantico canticorum sponsus amicis suis loquitur dicens: *Comedite, amici mei, bibite et inebriamini, charissimi (Cant. v)*. Quid hoc? Comedito in fide vos qui per sanctum baptismum ad amicitiam meam venistis, quoniam effusus sanguis Filii mei lapsus Adæ vobis abstersit, ruminantes veram medicinam in corpore Unigeniti mei, ut iterata crimina vestra, cum frequenter injustitiam in operibus vestris operamini, vobis misericorditer abstergantur. Unde etiam bibite in spe ex hac vite quæ vos de æterna pœna eduxit; sumentes poculum salutis videlicet, ut fortiter et viriliter in illa gratia credatis qua redempti estis. Quoniam et sanguine illo perfundemini qui pro vobis effusus est. Et ita inebriamini in charitate qui mihi charissimi estis, abundantes in rivulis Scripturarum, quatenus cum summo studio a carnalibus desideriis vos subtrahatis; ut et ego præclaras virtutes valde mihi amabiles in vobis exsuscitem, tradens etiam vobis corpus et sanguinem Unigeniti mei, sicut et ipse discipulis suis idem sacramentum dedit, ut in Evangelio scriptum est: *Cœnantibus autem eis, accipiens*

A Jesus panem, benedixit ac fregit deditque discipulis suis et ait: Accipite et comedite, hoc est corpus meum. Et accipiens calicem gratias egit et dedit discipulis suis, dicens: Bibite ex hoc omnes; hic est sanguis meus Novi Testamenti, qui pro multis effundetur in remissionem peccatorum. Dico autem vobis, non bibam amodo de hoc genimine vitis usque in diem illum cum illud bibam vobiscum novum in regno Patris mei (Math. xxvi). Quid hoc? Filio Dei una cum discipulis suis consummationem illam celebrante, qua ipse transiturus erat de mundo, videlicet cum in terrenis causis diutius conversari non debuit ut prius fecerat, sed in voluntate Patris ad passionem crucis perdurans, summa devotione accepit pro salute hominum panem in recordatione corporis sui toto desiderio Patrem suum movens ut, quomodo de eo exivit ad eum redire voluit, ita etiam ipse inspiceret si possibile esset, ut a fragilitate carnis suæ calix ille, quem erat habiturus transiret, quamvis hoc fieri non deberet. Unde et panem illum benedixit in recordatione sudoris corporis sui, cum præcepto Patris se subdens scilicet in cruce mori volens in angustia ejusdem passionis corpus et sanguinem suum discipulis suis tradidit. Ita etiam, ne et ipsi obliviscerentur, quod eis hoc exemplum dedisset. Ac fregit eis, quia quamvis passio illa corpori suo dura esset, tamen Patri suo obediens crudelissimam mortem in morte corporis sui vicit, designans etiam quod in eum credentibus caro sua et sanguis in sacramento oblationis esset tradendus. Deditque ad veram salutem eisdem discipulis suis: ita ut et ipsi hæc in nomine ejus facerent, sicut et ipse ea propter amorem eorum faciebat, mitissima voce dicens: Vos, qui humiliter me sequi vultis, ardenti amore accipite hoc exemplum quod relinquo vobis, videlicet passionem meam et opera mea, quæ in præcepto Patris mei complevi; quoniam ipse misit me docere et ostendere regnum ejus. Et comedite fideliter hoc quod vobis do; quia corpus meum est. Quid hoc? Comedite corpus meum; quoniam in spiritu et in carne vestra debetis opera mea imitari, cum ea Spiritus sanctus cordi vestro inspirat, velut homo escam glutit quam in corpus suum mittit, quia ut me in operibus meis sequi debetis, ita etiam et corpus meum manducabitis vos et omnes qui præcepta mea servare voluerint. Et deinde Filius Dei accipiens in salvatione poculum salutis Patri suo gratias egit; quoniam, cum de latere ejus sanguis effusus est, hæc gratia credentibus data est: quæ tam fortis fuit quod et antiquum serpentem superavit, et perditum hominem liberavit, et totam Ecclesiam fideliter corroboravit. Quomodo? Quia idem Salvator pretiosissimum exemplum suum in suavitate amoris sui tradidit fidelibus suis, dicens eis leni inspiratione admonitionis: *Bibite fiducialiter ex hoc salutari poculo vos omnes, qui me fideliter sequi desideratis, ita ut corpus vestrum in angustia castigetis, et sanguinem vestrum in sudore arceatis propter amorem meum ad ro-*

borandam Ecclesiam, vosmetipsos abnegantes, sicut et ego passioni me subjeci, et sanguinem meum pro redemptione vestra fudi, teneritudinem carnis meae in hoc non considerans, sed salutem vestram faciens. Nam hic sanguis, qui vobis effusus est, non est sanguis ille qui in veteri Testamento sub umbra spargebatur, sed sanguis meus novi Testamenti qui ad salutem populorum datus est. Quomodo? Ego qui sum unicus matris meae videlicet integerrimae Virginis Filius, sanguinem meum in cruce pro redemptione hominum fudi qui me per fidem inspicunt. Et ut eum tunc pro liberatione humani generis dedi, ita eum etiam et nunc in altari pro hominibus trado, scilicet pro purgatione illorum qui eum fideliter suscipiunt. In cena enim passionis meae corpus et sanguinem meum vobis ad manducandum et ad bibendum dedi: quatenus et vos nunc in altari idem in memoria mea faciatis. Unde etiam in apertione veritatis dico vobis qui me fideliter subsequuti estis: Non bibam amodo hoc poculum angustiae in graveleone illa, quam nunc de Judaea patior, usque in diem illum cum de morte resurgens, morte prostrata diem salvationis afferam, ubi idem poculum redemptionis vestrae bibam vobiscum qui mei estis, novitatem exultationis vobis ostendens; quia perditio veteris criminis abjicietur, aperto vobis regno illo: quod Pater meus diligentibus se preparavit. Quid hoc? Quoniam morte mea quam in cruce passus sum salvationem animarum sentietis, cum etiam post resurrectionem meam, in ascensione mea Spiritum paraclatum accipientes, novitatem novae doctrinae suscipietis: ita et propter nomen meum multas tribulationes sustinebitis, quas et ego vobiscum sustinebo; non quod amodo ulla miseria corporaliter patiar ut prius, cum in mundo corporaliter essem, passus sum; sed quia vos eas nomine meo sustinetis, ubi et ego illas vobiscum sustineo; quoniam vos in me estis et ego in vobis.

Et ita, ut dictum est, corpus et sanguinem Filii mei vos qui in me fideliter credidistis, ad abolitionem criminum vestrorum percipietis, ut per hoc sacramentum exhilarati virtutem supernae confortationis adipiscamini, sicut et David servus meus in voluntate ardoris mei clamat dicens: *De fructu operum tuorum satiabitur terra, producens fenum jumentis, et herbam servituti hominum; ut educaas panem de terra et vinum latifcet cor hominis. Ut exhiberet faciem in oleo: et panis cor hominis confirmet* (Psal. cxi). Quid hoc? O Deus, cujus magnificentia super omnes est, de fide illa qua tu in veritate cognosceris (ita quod ipsa fructus virtutum in sapientia tua est) satiabitur homo, videlicet qui fidei adherens esuriam infidelitatis in via justitiae abjicit, cum prius veritatem ignorans jejunus a rectitudine defecerat. Sed nunc in saturitate bonorum operum producens contritionem animi sui, illis qui in simplicitate sunt, fragilitatem suam considerans exemplum humilitatis fideliter praebet, ubi etiam cum genuine virtutum surgens

PATROL. CXCVII.

A in abundantia ejusdem securitatis viriditatem verae rectitudinis servituti illorum qui terrenis inhiant exhibet; quoniam ad utilitatem ipsorum iis actibus insudat, qui obsequio munitionis et defensionis suae fideles animos ad superna gaudia perducunt. Ut et illi qui militia fortitudinis et protectionis suae hos quos tueri debent fortissime defendunt. Et haec in hominibus per voluntatem tuam, o Deus! idcirco praecedunt, quatenus illis virtutibus adornatis mirabiliter ipsis educaas corpus Filii tui de fructu illo, quem terra in puritate viriditatis profert, sicut etiam Unigenitus tuus ex utero virginis pudicitiae corporaliter veniens, panem vitae credentibus in semetipso misericorditer dedit. Sed et hoc miraculum ideo facies, ut etiam sanguis ejusdem Unigeniti tui B qui ad salvationem animarum effunditur, latifcet interiore vim hominum, id est animas eorum in remissionem peccatorum ipsorum. Quomodo? Quia ut prius Filii tui corpus pro redemptione humani generis in cruce oblatum est: ita etiam et nunc caro et sanguis ejus ad salutem credentium in altari consecrantur. Quapropter cum hoc in voluntate tua mirabiliter factum fuerit, tunc et illud erit ut ipsum sacramentum exhilaret faciem, id est Ecclesiam oleo misericordiae perfusam, quia cum gaudio fidei credentes, misericordiam amplectentes, oculis Domini pulchri apparent; quoniam cum salus mundi in cruce pendens hominem de laqueo diaboli misericorditer liberavit, tunc etiam homines a vinculo peccatorum benigne absolvit, ut et ipsi in laetitia C simplicis cordis sui fideliter in Deum credentes misericordiam patientibus cum ardore devotionis subvenire non desinant. Et in hoc amore fideles ardere debent, ut panis ille qui vitam se gustantibus praebet, sensus ipsorum qui semper in instabilitate vacillant confirmet, ne intentio cordis eorum in malum declinet, sed ut ad hoc quod vita est fortiter ascendat.

Panis autem iste caro Filii mei est, quam nulla obscuritas in peccatis obscurat, nec ulla macula in iniquitatibus obscurat: ita ut qui eum digne susceperint, in anima et corpore caelesti lumine perfundantur, et a maculis interioris sordis suae fideliter emundentur. Et ideo nulla dubitatio in ista sacratissima carne sit; quoniam qui primum hominem D nec de carne nec de osse formavit, huic possibile est sacramentum istud hoc modo operari. Unde, o virginis ortus, tu surgis, crescis, dilataris, ac magnum ramum in multis germinibus producis, per quem caelestis Jerusalem aedificabitur, non ex virili semine, sed ex mystico spiramine veniens. Nam in ortu tuo non es ligatus ulla maculositate criminum, sed floruisti in mirificatione virtutum, qui ex inarato agro talis flos surrexisti qui nunquam ullo casu mortalitatis marcescet, sed qui in plenitudine viriditatis suae semper durabit. Quapropter et hoc sacramentum corporis et sanguinis tui tandem in officio veritatis in Ecclesia colendum est, quousque in fine mundi novissimus homo veniat, qui per idem mysterium veraciter salvandus est.

17

quoniam illud de secreto Dei veniens salutem cre-
dentibus eo fert, ut idem David testatur dicens :
Et mandavit nubibus desuper, et januas cœli aperuit.
Et pluit illis manna ad manducandum, et panem cœli
dedit eis. Panem angelorum manducavit homo, ci-
baria misit eis in abundantia (Psal. LXXVII). Quid
hoc? Cœlestis Pater per potentiam gloriæ suæ
epollivit mentes hominum a superna celsitudine,
cum patriarchis et prophetis in secreto mysteriorum
suorum hoc demonstravit per quod et Filium suum
in Spiritu sancto veraciter prelixerunt, et eum in
legalibus præceptis per sanguinem hircorum et per
alias ostensiones hominibus mirabiliter designave-
runt. Et hoc modo suavitatem et dulcedinem cordis
sui aperiens, in lenitate et in ardore charitatis
misit eis Filium suum, ut per eum a fame infide-
litas suæ reficerentur : ita refecionem cœlestium
dans eis, cum qua plenum gaudium omnium felicitatum
ac beatitudinum fideliter satiati adipiscerentur.
Ergo panem illum cuius dulcedine superni angeli
non satis possunt satiari, Deum videlicet inspicientes,
ita suscepit homo in humanitate Filii Dei,
cum has refeciones beatitudinis summus Pater
misit hominibus in abundantiam spiritualis gaudii.
Ac ideo fidelis homo fideli auditione audiat :
O vos fideles homines, qui ecclesiasticum germen
estis, audite et intelligite præsidium animæ vestræ,
ubi non estis filii diaboli, sed hæredes cœlestis regni,
et considerate quomodo ego mitissimus ac benignissimus
Pater, magnis felicitatibus salutis vestræ circumdedi
vos. Ergo attendite bonitatem Patris vestri,
quomodo per me ordinatum est, quod in salute
vestra est ; quoniam quamvis vilis cinis sitis,
tamen salutem vestram humanitas Filii mei exposcit.
Quomodo? Filius meus natus est de incorrupta
virgine, quæ ignara illius doloris fuit, sed quæ in
virenti puritate integritatis suæ permansit : ut
gramen in gloria viriditatis suæ viget, super quod
ros de cœlo cadit.

Et quia virgo illa incorrupta fuit de qua Filius
meus hoc modo carnem sine peccato assumpsit :
ideo et justum est ut caro ejus nunc de fructu illo
 fiat, qui sine succo amaritudinis est. Quomodo?
Granum frumenti fortissimum et optimus fructus
aliorum fructuum est, nec in culmo suo succum
aut medullam ut cæteræ arbores habens sed in
gramine suo in spicam surgens, ita ad fructum
suum tendit, nec per calorem nec per frigus amarum
succum producit, sed siccam farinam tribuit.
Ut etiam caro Filii mei sicca fuit, sine omni sorditate
humanæ pollutionis per quam humanum genus
in amplexibus libidinis viri ac mulieris surgit. Non
sic Unigenitus meus natus est, sed in virenti integri-
tate virginea exivit, ut etiam granum intextum granum
frumenti gignit. Nam ut culmus frumenti sine
medulla vigen siccum granum in puritate spicæ
profert, ita etiam beata Virgo sine virili fortitudine
gignens sanctissimum Filium suum in simplicitate
innocentiæ edidit, qui de eadem matre sua nullum

succum peccati traxit ; quoniam et ipsa eum sine
medulla viri concepit, ut etiam culmus succum
grano non tribuit quoniam illud non de medullato
stipite viret : sed de sole et pluvia ac de blanda
aura viget, sicut et prædicta integerrima Virgo,
non de viro, sed virtute Altissimi obumbrata et in-
fusione Spiritus sancti perfusa, in suavitate casti-
tatis Unigenitum suum genuit. Quamvis autem illa
Virgo de voluntate viri ac mulieris orta esset,
tamen eundem Filium suum non ita protulit, sed
eum de cœlo venientem verum Deum et hominem
sine voluntate viri in integritate sua purissimum
genuit. Quæ quoniam eum in virginitate sua sine
sorde purissimum peperit, ideo et nunc panis qui
caro illius veraciter consecratur, purissimus in
integritate sua existens ; a fidelibus in puritate
cordis et sine admistione diversitatis suscipi debet,
ut filiis Israel præmonstravi, quemadmodum in
voluntate mea scriptum est : *Mementote diei hujus*
in qua egressi estis de Ægypto et de domo servitutis :
quoniam in manu forti eduxit vos Dominus de loco
isto, ut non comedatis fermentatum panem (Exod.
XIII). Quid hoc? Vos qui imitatores Filii mei esse
vultis, estote respicientes de morte ad vitam,
videlicet in memoria vestra habentes salvationem
diei illius qui Filius meus est, qui mortem conculcavit
et vitam dedit, in quo in salute vestra egressi
estis miserabile exilium perditionis ; cum scilicet
abjecistis densissimas tenebras infidelitatis, ita
etiam vos eripientes de mansione diabolicæ servi-
tutis, cui in transgressione Adæ dati fuistis. Nunc
ergo de terrenis actibus ad cœlestia respicite ; quoniam
in divina potentia de malis eduxi vos ego
Dominus, qui cunctis tanta fortitudine præsum,
quod virtuti meæ nullum obstaculum contrarietatis
obstitit quin omnia acutissime penetrem : ita per
Filium meum eripiens vos de loco isto, in quo per
infidelitatem vestram morti famulantes in bonis
operibus non laborastis, sed in perversitate vestra
jacentes turpiter in eo perstitistis. Sed quia nunc
in Unigenito meo ab oppressione ista liberati estis,
currite de virtute in virtutem, caventes ne in con-
scientiam vestram mittatis infidelitatem illam, quæ
cor vestrum in sua receptione non confortat, sed
potius sua amaritudine gravat. Quid hoc? Nolite
diabolicas artes sectari ; nec cætera simenta quæ
homines in humanis contagiis philosophorum,
paganorum, ac hæreticorum sibimetipsis adin-
venerunt ; sed Filium meum in speculo fidei imi-
tami, qui vos de carceribus inferni liberavit,
cum semetipsum pro vobis ad passionem crucis
obtulit. Sed ut vestigia ejus tanto cautius sequi
valeatis ; corda vestra cœlesti pane confortate, et
corpus ejus fideli devotique sumite, quoniam ipso
de cœlo veniens, de suavi et de pura Virgine natus,
et in ligno pro salute vestra passus, semetipsum
vobis contulit : ita ut et vos sine admistione illius
amaritudinis, suavem et purum panem divina in-
vocatione corpus ejus in altari consecratum sin-
cero affectu suscipiatis, quatenus per hoc esuriam

interioris hominis effugientes, et epulas æternæ A beatitudinis pervenire valeatis.

Unde etiam in vino quod de vite defluit eadem invocatione per sacramentum sanguinis ejus volo mirabilia demonstrare. Quid hoc? Sanguis Filii mei de latere suo fluxit, ut et uva de vite sudat. Sed ut uva pedibus conculcatur et in torculari premitur, ita dulcissimo ac fortissimo vino effluente ad roborandum sanguinem in homine : sic etiam Unigenito meo in sudore angustiarum, verberibus et flagellis macerato et ligno crucis oppresso, optimus et pretiosissimus sanguis de vulneribus ejus emanavit, saluberrima liberatione credentes populos perfundens. Quemadmodum etiam uva dissimilis est aliis pomis quæ duras cortices habentia comedi possunt, cum homines uvam magis soleant gurgere B quam comedere : ita etiam Filius meus dissimilis erat in peccatis cæteris hominibus ; quia ipsi sub pondere nequitiae gravati diversis passionibus subjacent, cum ipse Unigenitus meus de castissima Virgine mirabiliter natus, omni contagione peccati careret. Quapropter et quoniam uvam tenere materiam est, idcirco et vinum in sanguinem ejusdem Filii mei volo consecrari. Nam, ut vinum de vite sudat, ita et Filius meus de corde meo exivit, etiam eodem Unigenito meo vera vite existente, et diversis palmitibus ex eo exeuntibus ; quia fideles in ipso plantati sunt, qui per incarnationem ejus in bonis operibus fructuosi existunt. Et ut iste liquor de dulcissimo ac fortissimo fructu vitis emanat, sic etiam omnis justitia in misericordia et veritate per incarnationem ejusdem Filii mei apparet, quas virtutes in ipso inveniunt omnes qui eum fideliter quærunt. Quomodo? Quoniam qui ipsi fideliter adherent, ii virides et fructuosi ab ipso efficiunt, ita quod optimos fructus in virtutibus afferunt ; sicut et ipse suavis et mitis existens, pretiosissima germina in sanctitate et justitia attulit, et sibi credentes ab omni sorde infidelitatis emundavit, ut in Canticis canticorum de eo scriptum est : *Botrus cypri dilectus meus mihi in vineis Engaddi (Cant. i).* Quid hoc? Filius Dei qui me exulem animam in passione sua salvat, in resurrectione etiam sua mihi misericorditer poculum vite dat. Quomodo? Sicut Lotrus Cypri fortissimum plenitulinem potionis in se continet : ita quod ipse Filius Dei nunquam hoc modo exhaurietur, quin semper potum vite silentibus dare possit, quoniam ipse salus vite est. Nos enim qui prius in defectu fuimus, nunc in ostensione et in scientia veræ sanctificationis bonorum operum confortati, per illum cibum vite manducamus, in quo etiam Deum scientes ad vitam pergitur. Cum in Veteri Testamento quod quasi per umbram plenum sensum non habuit, sed in ostensione significationis multam diversitatem in se tenuit, magnam famem sustinentes, ad salvationem surgere non valuimus ; nunc ergo in ipso saturati, etiam in illo salutare poculum bibimus, scilicet in vera fide fideliter gustando quis Deus sit, quem exterioribus ocu-

lis mortalis carnis videre non possumus, sed quem spirituali intelligentia intus habemus ; sicut et vinum fortissimam vim suam in venis hominum ostendit : hoc tamen hominibus non scientibus, sed tantum ita esse intra se scientibus. Et ideo sponsus animarum botrus Cypri est, cujus fructus non deficiet. Quomodo? Cæcus ingressus portam exigit sui ductoris visum. Quomodo? Quia homo claritatem fidei non habens, cum ad fidem pervenerit, per pressuram torcularis in rorem sanguinis Christi intrat. Quomodo? Sicut per præcepta illius vitam in anima nostra habemus : ita etiam in donatione illius emundationem in carne nostra recipimus ; quoniam nos nati in prævaricatione Adæ immundi existimus, sed in sanguine ipsius sanctificamur. Unde desponsatio animarum, de ipso in Spiritu sancto dicit : Dilectus meus qui cordi meo dulcis et amabilis existit, fortissimum vinum per sanguinem suum in plena sanctificatione mihi est ; quia dum sum immunda in plantatione carnis, sicut vinea quæ adhuc inculta jacet in spinis : ipse fons salvationis existens, peccatores a sordibus suis misericorditer abluit, et in mysterio secretorum suorum gloriosissime sanctificat ; quoniam ut de corde Patris suaviter exivit, sic etiam in vino sanguinem suum suaviter ostendit, et ut ex Virgine mirabiliter natus est, ita etiam et in pane corpus ejus mirabiliter declaratur ; quia ipse botrus est, qui nunquam defectum ullo detrimento patietur. Quapropter et super altare velut in torculari per voluntatem Patris calcatur : quatenus homo qui per semetipsum nullatenus subsistere potest, ob fragilitatem debilitatis suæ non deficiat. Quoniam et sicut sanguis hominis augmentum ex potu accipit : ita etiam homo sanctificationem ex sanguine Filii Dei habet. Et ut ne sanguis hominis sine irrigatione potus in ariditatem vertatur, ex potu reliciendus est : sic etiam vinum in consecratione sanguinis Filii Dei non deficiet, sed super altare in sacramento mysterii ejus semper erit.

Sed et tu, o homo, attentissime scias quod in consecratione ista vino aqua immista esse debet, quia de latere Filii mei sanguis et aqua emanavit, ita quod et in vino divinitas ejus intelligitur, et in aqua humanitas ipsius sentitur. Et ideo quoniam in ipso divinitas et humanitas est, ita etiam in consecratione ista vino aqua adjungetur ; quia cum vinum divinitatem ejus signet, aqua etiam humanitatem ipsius ostendit, quæ sine commistione virilis sanguinis pura et munda existit. Quoniam etiam Unigenitus meus fons aquæ vivæ existens, homines in regeneratione spiritus et aquæ de veteri culpa Adæ emundavit, et eos ad cœlestia transulit, cum pro salute eorum in mundum venit, quemadmodum scriptum est : *Ego quasi fluvius Diorix, et sicut ductus aquæ exivi de paradiso (Eccli. xxiv).* Quid hoc? Deus hominem rationalitate firmans, ei plurima mystica dedit, cum spiraculum vite in eum emittens, illum rationalitate sublimavit. Qui dum seductus in mortem caderet, ego Filius Dei qui ipsum liberare

veni, fluens in decore omnium rigationum infixæ A charitatis, et emanans in diffusionem veræ et indeficientis puritatis exivi de secreto supernæ amœnitatis; quatenus homo, qui ex reatu suo perierat, misericorditer de perditione eriperetur. Quomodo? Ut innoxius sanguis innocentis innocentæ, in angustia desudantis passionis pro eo effunderetur. Quomodo? In transgressione Adæ, cum ipse de paradiso expulsus est; sanguis ejus ob expulsionis angustiam, quia reus erat, totus inundavit, et sic in angustia illa liquefactus, cum sudore aquæ perfusus est. Et ita sanguini hominis aqua per sudorem admixta cognoscitur. Unde, o homo, cum Unigenitus Dei in carne angustiari cœpit, videlicet quando pro humano genere pati voluit, sanguis ejus guttas sudoris emisit, ac deinde, ipso in cruce suspenso, de vulnere lateris ejus aqua cum sanguine emanavit. Ideo in sacramento illo ubi mysterium passionis ejus celebrandum est, aqua vino immisceri debet; quia et de vulnere lateris Filii Dei aqua et sanguis effluxit. Sed et in eodem sacrificio vinum aquæ superabundabit; quia et sanguis tabem superat, sicut et lac succum suum quod serum est excedit. Qui autem mysterium hoc celebrant id ita perficiant, quemadmodum eis monstratum est, et ut etiam ibi homines exhortantur, ubi inspiratione mea per sapientiam audiunt, ut scriptum est: *Venite, comedite panem meum, et bibite vinum quod miscui vobis (Prov. ix)*. Quid hoc? Vos qui stultitiam deponere vultis, venite de ignorantia illa qua Deum nescitis, et de stupro illo per quod in existimati missi estis, et redite in candidam regionem vestram, quæ per speculum fidei in fonte viventis aquæ vobis præmonstrata est, et pia devotione comedite panem visum, quem vir in agro non seminavit, et cui terra viriditatem non dedit, sed qui de Deo exiit, atque in eo permanet. Nam ut panis manducatur, et ut terra conculcatur, sic et Filius Dei panis vivus filios hominum præcellit; quia ipse Filius Dei in virtute divinitatis suæ stabilis est; et filii hominum in debilitate carnis suæ labiles sunt; Filius enim Dei corporaliter manens in mundo, molliem liquoris peccati in carne sua non habuit, quoniam sicut ignis panem (excoquens) arefacit, nec ei ullum mollem humorem dimittit, ita et ipse Unigenitus Dei de fortissimo igne Spiritus sancti conceptus, et de castissima Virgine natus, sine ulla contagione peccati in corpore suo substitit. Et ita ut panis hominem reficit, sic etiam et fideles homines per eundem Filium Dei in fide nutriuntur; quia ipse fortissimus fructus est, qui nunquam deficit. Unde et vos, fideles, hunc panem comedentes, bibite etiam pura intentione vinum hoc quod omni prorsus sorde caret, et quod in hanc inanem vagationem non vadit, ubi corruptio immunditiam innocentæ absorbens eam in venenum convertit.

Nam et secundum modum illum primus homo mundus fuit quando creatus fuit; quoniam in uulva

A diversitate erat, sed mundus in carne et sanguine suo fuit. Qui, cum prævaricationem faceret, illusus est: ita quod postea semper sanguinem suum in fetore immunditiæ mœchiæ sparsit. Quia, sicut ilem homo honorem innocentæ abjecerat, ita etiam et sanguis ipsius sanguinum colorem suum perdidit, in humana conceptione in liquorem pollutionis subversus. In quo etiam liquore ita sine fornicatione est donec sanguis apparet: et ita sanguis ille formam aliam accipiens post ortum suum in debilitate jacet, donec medulla ejus plenitudinem fortitudinis suæ inveniat et donec sensus in ipso per excitationem occultæ suscitationis exurgat. Et tunc ita aranda caro et mundus sanguis de veneno expiatus apparet, donec eum noxius calor percutit, qui percussione sua noxiam spumam immunditiæ ejicit. Sed ab his omnibus Filius Dei mundus exstitit; mundam videlicet carnem et mundum sanguinem habens, ita quod cum nunquam tactus ullius noxii calor tetigit; sed in sanctificatione et honore virtutissimæ castitatis manens, nulla contagione violari potuit. Qui tamen in angustia passionis positus, aquam in sanguinem lateris sui effudit; quia sanguis sine aqua in effusione sua non est; sed ita temperatus existit, ut sanguis aquam confortet, et ut aqua sanguinem delinat.

Quapropter et vos qui Deum devote colere vultis, ita quod vestram salutem amatis, sumite hoc poculum sanctificationis, quod ita temperavi vobis ut asperitatem ultionis in lenitate remissionis non sentiat, quoniam et divinitas et humanitas in superno Filio est, per cujus passionem de morte liberati, et per cujus corpus et sanguinem vegetati, societatem in æterna mansione habeatis. Sed ego qui *sum initium et finis (Apoc. xxi)*, iterum dico tibi, o homo, de nobili Filio meo, qui flos est rosarum et lilium convallium, natus de castissima Virgine, quæ eum in integritate sua genuit. Qui partus talis exstitit, quod per eum de iniquitate priorum parentum humani generis placatus sum, qui me in transgressione sua ad indignationem provocaverunt. Unde et eundem partum semper inspicio, cum corpus et sanguinem Filii mei quotidie super altare nomini meo consecratum habeo. Ita quod per ipsum sacramentum tu, homo, sanctificaris, carnem ejus manducans et eundem sanguinem ejus bibens. Nam cum ibi sacerdos officium suum exercet sicut illi constitutum est, sacratissimis verbis me invocans, tunc in eadem potestate ibi adsunt qua et ibi aderam, ubi Unigenitus meus sine schismate ullius contagionis incarnatus est. Unde et corpus ejus purissimum et suavissimum in omni sanctitate fuit: ita quod nunc carnem et sanguinem ipsius fideliter suscipientes, tanta dulcedine vivificantur, quod nullum despectum abjectionis patiantur, sicut et in Cantico canticorum scriptum est: *Quis mihi det te fratrem meum sugentem ubera matris meæ, ut inveniam te foris, et deosculer te et jam me nemo despiciat? (Cant. viii.)* Quid hoc? Gemitus et devotio in Ecclesia

positorum certissima fide dicit : Quis est ille qui mihi miserrimo homini in ærumnis posito, mitissima oblatione det te sponsum Ecclesiæ : cum te fratrem meum propter incarnationem tuam nomino, sugentem misericordiam et veritatem quæ sunt nutrimenta illa quibus divinitas homines nutrit, quæ mihi mater in creatione mea est, scilicet cum educatione vegetationis vitam mihi das. Quid hoc? Quia et nutrimenta Ecclesiæ plena est gratia tua : cum ei plenam ubertatem in sacramento corporis et sanguinis tui tribuis, qui panis vivus et fons aquæ vivæ es. Et hoc ideo facis ut manifesta certitudinæ inveniam te foris : cum scilicet sciens te Filium Dei in cælis, videam te etiam hominem in terra, quem in divinitate mortales oculi mei cernere non valent, ita ut etiam inveniam te in pane et vino divini mysterii : quod sacramentum sine pondere deceptionis, et sine ambiguitate fallaciæ est ; ac deinde hoc modo deosculer te : quoniam pro salute mea incarnatus es, et quia etiam me participem corporis et sanguinis tui facis, quatenus per hoc quod in mundum propter me venisti, et quod temetipsum mihi tradidisti, jam nulla creatura deinceps me despiciat, cum ipsa voluntatem tuam tibi subjecta semper sequatur, et cum ego præceptis tuis rebellis existens tibi creberrime contrarius inveniar.

Nunc ergo, ut vides, o homo, cum sacerdos his verbis quæ in Spiritu sancto constituta sunt, oblato sacrificio ad altare me cœperit invocare : amen tibi dico, quod in ardente calore meo ibi adsum, et pleno desiderio ipsum sacramentum perficio. Quomodo? Quoniam in effectu ejusdem mysterii ardentem charitatem super eandem oblationem expando, videlicet ab initio verborum sacerdotis me invocantis, et hanc memoriam facientis, quod Filius meus in angustia passionis suæ panem et vinum benedicens, in sacramento corporis et sanguinis sui discipulis suis tradidit ; ut et ipsi idem pro salute populi facerent. Vere dico vobis, quia nunquam invocatio ista super hujusmodi oblationem in recordatione Unigeniti mei erit quin mysterium corporis et sanguinis ibi perficiatur, quod carnalis oculus quandiu cinis est videre non poterit ; nisi in fide illud humiliter devotione perspiciat. Quomodo? Cum ales ovum sibi in nidum suum poni viderit : ardentem super illud volat, et calore suo illud fovens pullum educit : ita quod testa ovi remanet, et quod pullus ille evolat. Quid hoc? Ego Omnipotens, cum oblatio panis et vini super altare nomini meo dedicatur in memoria Filii oblata fuerit, eam mirabiliter virtute et gloria mea illustrans, in corpus et sanguinem Unigeniti mei transfundo. Quomodo? Ipso miraculo quo Filius meus carnem ex virgine suscepit : etiam oblatio hæc in consecratione ista caro et sanguis ejus efficitur. Sed panis et vini species ibi exterioribus oculis visibile cernitur ; intus autem sanctitas corporis et sanguinis ejusdem Filii mei invisibiliter manet. Quomodo? Cum Filius meus apud homines esset in mundo apud me etiam erat in cœlo ; et

A ùunc apud me manens in cœlo apud homines etiam manet in terra, sed hoc spirituale et non carnale est. Sic et ego Pater omni creaturæ adsum a nulla abstrahens me ; sed tu homo ab ea te subtrahis ; ut cum in aquam vides, facies tua in ea quidem apparet, sed tamen ita ut nullas vires tuas in illa exercere vales, sed cum te ab ea avertis, amplius in illa non appares. Ego autem in hujusmodi mutabilitate non appareo creaturæ, sed adsum veraci ostensione, nec ab ea potestatem meam subtraho, sed in ea fortitudinem voluntatis meæ secundum quod mihi placuerit exerceo. Unde etiam in sacramento corporis et sanguinis Filii mei majestatem meam veraciter demonstro ; videlicet ab initio secretorum verborum sacerdotis donec ipsum mysterium a populo percipiatur, miracula mea ibi mirabiliter exercent.

B Sed et hoc sacerdotale officium, a prima hora diei usque ad nonam horam a fidelibus exerceri potest, secundum quod necessitas temporis in moribus hominum invenerit, quoniam et Adam ipse mane surgens ad horam nonam seductus est, et quia etiam passio Filii mei in crepusculo diei incubata, ad horam nonam consummata dignoscitur : ita quod in cruce moriens exspiravit, et morte suam mortem viriliter superavit. Ubi et Ecclesia Unigenito meo assistens, dotem suam ibi suscepit ; quod et nunc a filiis ejusdem Ecclesiæ celebrandum est. Hoc autem officium a sacerdotibus in sacrificio in jejunio ventris et non in repletionem ejus celebrandum est, ne coagulatio escarum spirituale desiderium evacuet ; quoniam prius etiam sumi debet spiritualis epulatio, et postea carnalis refectio ; et quia etiam spiritus honorandus est, et caro refocillanda. Nam hoc sacramentum spirituali desiderio et non carnali cupiditate accipiendum est : et ideo in jejunio, et non super epulis percipi debet, nisi in necessitate illa, si homo in hac opinione positus est, quod de mundo transiturus sit. Sed Filius meus circa finem diei corpus et sanguinem suum discipulis suis dedit ; quoniam eis verum mane vitæ attulit. Et quia etiam in consummatione sæculi, morte in hominibus temporaliter transeunte, *electi sicut sol in regno meo fulgebunt (Matth. XIII)*. Et hoc modo D ipse Unigenitus meus resurrectione sua demonstravit animas justorum ab inferno se abstrahere, et genus humanum in restorationem æternæ vitæ se reducere, quam reprobi angeli perdidissent mortem, nullo alio eis suggerente, appetentes, ita quod a nullo alio insidiatore quam a seipsis seducti sunt ; cum nec gustum peccati in seipsis haberet, voluit homo in fragilitate corporis sui habet. Unde et homo quando ab insidiante seductus est fragilitatem corporis habens, a sublevante etiam ad vitam reductus est, et diabolus corporalem gravedinem non habens in perversitate sua relictus est. Sed et homini vera et salubris refectio in perceptione corporis et sanguinis Filii mei data est, ut per hoc sacramentum invisibiliter in anima refocillatus sur-

gat, et invisibili adversario suo viriliter resistat.

Qui autem idem sacramentum in majori aut minori quantitate percipiunt, sic intelligant; quia et ille qui plus et ille qui minus accipit unam eandemque vim percipiunt, quoniam hoc sacramentum non in quantitate, sed in sanctitate est, ut percipientes secundum fidem ipsorum salvat, ut de manna sic scriptum est: *Feceruntque ita filii Israel, et collegerunt, alius plus alius minus, et mensi sunt ad mensuram gomor. Nec qui plus collegerat habuit amplius: nec qui minus paraverat reperit minus, sed singuli juxta id quod edere poterant, congregaverunt (Exod. xvi).* Quid hoc? Supernum sacramentum juxta id quod eis præceptum est attendunt filii electionis; qui Deum ardentem videre desiderant, et colligunt illud in cordibus suis, secundum doctrinam principalium magistrorum suorum; et secundu- dum id quod ab eis didicerunt scrutantur illud in animabus suis, alius plus devotionis; et alius minus intentionis in secreto cordis sui habens. Unde et cum æstimatione sua metiuntur: secundum id quod in animabus suis sentiunt, discernentes fidem quam in Deum habent, nec eam dividentes, sed ipsam integram habentes, et quanta et quali devotione corpus et sanguinem redemptionis sui percipiant considerantes. Sed idem sacramentum non erit huic sanctius qui plus ex eo perceperit, nec illi contractius qui minus ex eo sumpserit; sed secundum fidem ejus qui illud percipit, ita et eum illuminabit. Quapropter, o homo, in magnitudine percipiendum non est; quia fortissimus Deus tam in parva, quam in magna oblatione hujus mysterii est, et ideo qui illud percipiunt, solum hoc attendant, quod trinum et unum Deum firma et integra fide in corde suo habeant. Et sic quisque fidelis sincero et recto corde secundum id quod possibilitas fidei in ipso exposcit, vires animæ suæ congregat, cavens ne alius aut profundius divinitatem scrutetur quam sensu aut cogitatione sua capere potest, sed sobrie ut in Spiritu sancto edoctus est; timori Domini subjectus sit, quoniam homo pauper cinis est. Sed vos, o stulti homines, nolite dubitare an sacramentum istud quod hoc modo vobis demonstratum est, corpus et sanguis Filii mei sit. Recordamini ergo unde Adæ carnem et sanguinem creaverit, videlicet de limo terræ. Quid ergo vobis videtur? An possibilis est mihi de oblatione isto facere carnem et sanguinem Filii mei, audio limo terræ facere hominem? Sed vir semen de sanguine suo fundit, et femina suscipit illud. Et quid tunc amplius addunt? Nihil omnino aut in creatione aut in carne infantuli. Quis ergo format hominem in carne et in ossibus, ac in medullis, et in pulchra facie ejus, nisi ego Pater omnium? Sed pater et mater non habent illam potestatem facere aut creare infantulum, nisi quod tantum in ardente libidine sanguinem suum excutiant, et postea nullam potestatem in ea formandi habent. Nunquid videre potestis quomodo hæc fiant, nisi quod ea cernitis in formis suis? Tu autem, o

A homo, dicis: Ego non video hanc oblationem carnem esse et sanguinem, ut hominem corpus et sanguinem esse cerno. Ad quod tibi respondeo: Vos vidistis Filium meum in corpore et in sanguine, mortalem in terra: qui nunc immortalis in cælo est, et ideo corporalibus oculis eum modo videre non potestis, nec etiam quomodo caro et sanguis ejus in altari consecretur; quod sacramentum, propter gloriam sacerdotis ibi non sit, sed propter gloriam Unigeniti mei, qui hoc officium cum discipulis suis in cœna sua peregit. Sed ut me in claritate mea quando mortales estis videre non valetis: sic etiam nec carnem nec sanguinem Filii mei carnalibus oculis vestris carnaliter videtis, secundum quod ea quæ invisibilia sunt perspicere non potestis, sed secundum hoc quod mortalibus obtutus vester ea quam visibilia sunt visibiliter capere valet.

B Hoc autem sacramentum in triplici materia mihi offerendum est. Quomodo? In pane, et vino, et aqua, ob honorem Trinitatis. Unde si de his tribus aliquid defuerit; tunc ibi Trinitas veraciter non colitur, quoniam in vino intelligitur Pater, in pane Filius, et in aqua Spiritus sanctus; ita qui vinum sine pane et sine aqua offert, Patrem colit, sed Filium et Spiritum sanctum negat; aut qui panem sine vino et sine aqua dat, Filium habet, sed Patrem et Spiritum sanctum abjicit; aut qui aqua sine vino et sine pane utitur, Spiritum sanctum attendit, sed Patrem et Filium recusat; aut qui vinum et panem sine aqua dat, Patrem et Filium habet, sed Spiritum sanctum abnuit; aut qui vinum et aquam sine pane offert, Patrem et Spiritum sanctum colit, sed Filium negat; aut qui pane et aqua sine vino utitur, Filium et Spiritum sanctum attendit, sed Patrem recusat. Ergo in hoc sacramento divisio non fiat; quia et ego individuus manens, in tribus personis unus Deus inseparabilis sum, sicut et cogitatio, voluntas et opus in uno homine sunt: sine quibus homo non est. Quod si in isto sacrificio defectus fuerit, ita quod ibi aut panis, aut vinum aut aqua negligitur, vere tunc ille ex cujus negligentia hoc evenit, gravi vindictæ subiacebit. Nam si hoc scienter per negligentiam teporis, seu infideliter per dubietatem incredulitatis actum est, D illum qui huic reatu subiacet ab oculis meis ejiciam, nisi ipse gravi poenitentia ad se reversus, se ipsum pro hoc graviter poenitendo puniat; vel si hoc ignoranter per negligentiam oblivionis evenit, tunc ille qui in hoc reus est, de hac culpa sua in correctione poenitentiae mihi responsurus est; quoniam acute non pro pexit si hæc omnia adessent quæ ad sacrificium meum pertinebant. Cum enim Filius meus in cruce pependit, ibi nihil salvationis defuit, quia per effusum sanguinem suum salvationem animarum hominibus attulit, unde nec in hoc mysterio quidquam deesse debet. Nam sacramentum hoc, sacratissima sanctificatio in omni sanctitate est, et propterea caro ista et sanguis iste omni fide et devotione accipiendus est.

Quoniamque hanc sacratissimam carnem accipit, et sanguinem ejusdem mysterii sumere non recuset, quoniam Filius meus supra omnia est mundus, et speculum in virtutibus, ac ideo nobilissimus sanguis ejus est accipiendus, nisi præ simplicitate accipientis sacerdos timeat periculum effusionis, et tunc illo accepturo fiat secundum simplicitatem infantium, quibus esca panis conceditur, et potus vini denegatur, ita et isti hæc sacrosancta caro tribuatur: et fluens sanguis subtrahatur, ne majus periculum inde oriatur, et qui etiam illa sacrosancta caro sanguini suo et sanguis ille carni suæ in una sanctitate conjunctus est. Quod si homo ille hujus discretionis est, quod possit mysterium custodire, tunc cum ei illa sancta caro ad comedendum datur, tunc et sanguis ejusdem carnis ipsi ad potandum datur. Sacerdos autem qui hoc sacramentum celebrat, diligenter iis indumentis quibus antiqui Patres edocti per Spiritum sanctum ad idem officium indui constituerunt, vestitus sit, et accuratissime verba illa quæ Spiritus sanctus eisdem Patribus ad celebrationem hujus mysterii inspiravit attendat: sollicite cavens ne quidquam in eis omittat, devotissime etiam inspiciens, ne exemplum hoc transcendat, ubi Filius meus panem et calicem accepit, et discipulis suis ad manducandum et ad bibendum dedit. Sed qui in indumentis aut in verbis ad hoc officium pertinentibus quidquam per negligentiam oblivionis ignoranter deliquerit, gravi et salubri pœnitentia corripiendus est. Attamen misericordiam meam quaerens inveniet, quia transgressionem istam non in voluntate aut in malitia cordis sui perpetravit. Qui vero id scienter aut per indovationem voluntatis suæ, aut per nequitiam cordis sui in eisdem sacramentis transgressus fuerit, huic offensus dicam: Serve nequam, cur non eras sacerdotali veste recte indutus, ut in Spiritu sancto tibi instituerunt antiqui majores magistri tui, in significatione spiritualis officii ut mihi semper ministrant angeli mei? Et cur etiam neglexisti modum verborum illorum quæ tibi in Spiritu sancto tradiderunt iidem Patres tui in consecratione corporis et sanguinis Filii mei, ad salutem et gloriam generis humani? Unde qui in hoc reatu culpabilis est, inde mihi responsurus est, si non gravi afflictione pœnitendo seipsum punierit. Sed sacerdos qui epulas istas ad altare meum offert, inde jejunos his epulis non recedat, sed refectionem animæ suæ in corpore et in sanguine Filii mei percipiat. Quod si novit gravioribus oneribus se gravatum et his epulis indignum, tunc non præsumat ad mensam meam accedere, nec illos a fetore criminum suorum Filium meum tangere, ut illi et mensam et gloriam pativatis suæ contaminaverunt, qui caput lucantis lucernæ crudeliter absciderunt. Quapropter et iste qui ita contaminatus est, varietatem pestis suæ summo sacerdoti, scilicet Filio meo ostendat, et etiam coram alio mortali sacer-

A dote se accuset, qui sibi remedium consolationis cum pœnitentia demonstret, et sic demum ad officium suum purifacatus accedat.

Sed ego Pater omnium, secretam dispositionem sacratissimi colloquii per quod me sacerdos ad altare invocare debet; in multis et in magnis sermonibus esse nolo, sed in recta ordinatione priorum magistrorum, quos donum sancti Spiritus in recta admonitione me invocare edocuit, et hoc in multiplicitate stultæ sapientiæ esse non debet, sed in simplicitate cordis; quia in multiloquio non delector, sed in puritate cordis illorum, qui me devote quaerunt, et qui me in ardore charitatis benigne amplectuntur. Alias enim electis meis cum me quaerunt gratiam meam secundum vicissitudinem donorum Spiritus sancti impendo: in hoc autem sacramento me totum ipsis ostendo, quoniam Filius meus in me et ego in ipso, et Spiritus sanctus in nobis et nos in ipso et unum in divinitate sumus, sicut et corpus et alia et vires illius unus vivens homo est. Unde qui ad hoc sacramentum accedit, caveat ne ita veniat ut gloriam Divinitatis offendere possit. Sed tu; o homo, dum ceteri homines ad percipiendum ipsum sacramentum ad sacerdotem accedunt, quinque modos in eis consideras, quia illi qui perceptionem divini mysterii a sacerdote suo accipere desiderant, quinque sensus corporis sui a sæce peccatorum suorum emundet, et eos a subripiente immunditia, digne et laudabiliter custodiat, ut tanto salubrius idem percipiant. Quapropter etiam ex iis, qui ad ipsum sacramentum ut vides accedunt, alii in corpore lucidi et in anima ignei sunt, quoniam ipsi claritatem fidei ad ipsum sacramentum habentes, non dubitant quin verum corpus et verus sanguis Filii mei sit, et ideo dum illud hac fide percipiunt, in carne sua vegetantur et sanctificantur, ita ut per hoc mysterium sanctificati, post resurrectionem in eodem corpore suo appareant in cælo, atque in anima sua igneo dono Spiritus sancti transfunduntur et accenduntur; quatenus hac illustratione perfusi, terrena respuant et cœlestia desiderant. Quomodo? Quia ut a vento ignis incendium excitatur, sic et isti per sacramentum hoc ut in superno amore ardeant, imbuuntur. Sed alii in corpore pallidi et in anima tenebrosi videntur, quia tepidi in fide, firmam fidem ad idem sacramentum non habent, sed duri sunt sapientiam intelligere, veluti puer, cujus opera in stultitia sunt. Nam foris in auditu auris audiunt, et in tarditate cordis sui ea quæ ipsis de ipso sacramento dicuntur non sapiunt, ita quod illa libenter in fide perfecte comprehenderent, sed tamen præ dubietate quæ in ipsis est non possunt intueri, quanta sanctitas in illo sit. Unde et in interiori homine tenebris circumdati sunt, quoniam mentem suam sursum ad perfectionem illam elevare non valent, quia in peccatis concepti, præ pendere corporalis fragilitatis ad perfectionem credulitatis illius graves

sunt, spiritui tamen plus consentientes ita quod A si digna poenitentia seipsum ab hac nequitia sua lavare studuerint.

sidem libenter intelligerent si præ tempore cordis sui possent. Qui enim majoribus oneribus peccatorum in operibus suis nondum sunt gravati, hos quamvis veluti invitos spiritui consentire oportet, quoniam anima majorem potestatem adhuc habens, quia nondum in peccatis interempta est, corpus voluntati suæ subiecit. Nam hæc sunt certamina quæ sunt inter corpus et animam; quia anima corpori vult dominari, quoniam ipsi contrarium est quod caro in concupiscentia sua habet quod peccatum est, et corpus dedignatur justitiam quæ in desiderio animæ est quia ipsa vitam diligit. Quid hoc? Quod mortuum est, mortuum appetit, et quod vivit, vivens diligit. Quomodo? Caro amat peccatum, et anima diligit justitiam, et in hoc sibi adversantur, et raro sibi consentiunt. Sed ut puer sine labore et sine intellectu sensus sui pascitur et saturatur: ita et isti homines hoc sacramento quasi per ignorantiam vivificantur, quoniam illud nec per infantiam nec per contumaciam dedignantur; sed tantum simplici animo amplectuntur.

Quidam vero in corpore hirsuti in anima multa immunditia humanæ pollutionis perfusi sordent, quoniam isti in carne sua turpes et impulsi sine pudore existentes, et facie vitiorum se polluentes; ut porcus luto se involvit, hoc modo animam suam diversa sorde peccatorum humanæ contagionis inficiendo contaminant. Et cum ipsi in his vitis sordentes ad sacramentum corporis et sanguinis Filii mei ita illoti accedere non verentur, gravi examinatione pro hac præsumptione sua emundandi sunt. In qua tamen purgatione misericordiam meam eis non denego, quia in mentibus eorum dignam poenitentiam assurgere prævideo. Alii autem in corpore acutissimis spinis septi sunt, et in anima leprosi apparent; quia in corde suo ira, odio et invidia circumdati, lenitatem, dulcedinem, et charitatem his spinis iniquitatis a se expellunt, unde ita mala appetentes, et bona deserentes, atque in irrisione cæteros homines contumelia afficientes, animam suam velut pessimis ulceribus immundam reddunt. Qui cum hoc modo ad divinum mysterium accedunt, seipsum graviter lædunt, sed tamen oculos meos ad eos convertit, cum se in amaritudine punientes, gratiam meam poenitendo postmodum requirunt. Quidam vero in corpore sanguinei et in anima velut putridum cadaver fetidi videntur; quoniam ipsi cruenta manu divisionem in hominibus facientes, animam suam quasi putrescente tabe crudelissimæ perversitatis, fetidam reddunt, quia timorem meum non inspicientes, hoc quod in homine constitui sua crudelitate destituunt. Unde, si ipsi hac contaminatione inquinati corpus et sanguinem Filii mei percipere non timent, seipsum gravi læsione dejiciunt, quoniam ita illoti sacramentum hoc coningere præsumunt, sed tamen fons salvationis eos postmodum pertransibit,

Sed ex his omnibus dum quidam eadem sacramenta percipiunt, alii velut igneo splendore perfundunt, alii vero obscura nube obtenebrantur, quia dum credentes ad mysterium corporis et sanguinis Filii mei accedere satagunt, tunc illi quæ illud devota mente et pura fide in bonis operibus fulgentes percipiunt, dono Spiritus sancti tam ad salutem corporis quam animæ suæ illustrantur, et illi qui illud contrario corde et vacillante animo in perversis actibus torpentes sumunt, obscuritatem præsumptivæ infelicitatis ad detrimentum sui, et exterius et interius sibi ipsis inducunt, quoniam huic sanctitati illoti temere se conjungere præsumpserunt. Nam homo qui tam rebellis et contumax est quod non timet se polluere, aut simplici fornicatione in visceribus proprii corporis sui tactu et delectatione, aut se contaminare duplici fornicatione educens semen suum cum viro aut cum muliere, aut se discernere ira, odio et invidia cum cæteris hominibus, aut se cruentare homicidio in sibi occurrentibus, et ita illotus et incorrectus temere præsumit accedere ad corpus et sanguinem Filii mei sine purgatione confessionis, et sine poenitentia correctionis, ille scienter et intelligenter judicalem ignem culpa sua ingreditur. Quomodo? De hac præsumptione et peccato suo ut aurum in fornace examinabitur, ita quod nullus pulvis hujus præsumptionis in eo relinquetur, qua pollutus et incorrectus ad communionem innocentis Agni accessit. Qui enim ita illotus ut dictum est ad sanctificationem corporis et sanguinis Filii mei accesserit, et ita sacramentum illud sumpserit, ad iudicium sibi hoc sumit. Quomodo? Sicut Paulus amantissimus meus dicit: *Ita quicumque manducaverit panem vel biberit calicem Domini indigne, reus erit corporis et sanguinis Domini. Probet autem se ipsum homo, et sic de pane illo edat et de calice bibat. Qui enim manducat et bibit indigne iudicium sibi manducat et bibit, non dijudicans corpus Domini. Ideo inter vos multi infirmi et imbecilles, et dormiunt multi (I Cor. xi).* Quid hoc? Vere dico vobis: Qui comederit panem vite, vel qui sumpserit poculum salutis quod sacramentum illius est qui Dominus cæli et terræ est, ita quod hoc indigne tractet sordens scilicet in peccatis, in hoc culpam suam sentiet. Quomodo? Quia corpus et sanguinem Domini sui id est Salvatoris mundi, mordaciter et moribunde accipit, cum pronus ad malum et pollutus immunditia, et oblitus timoris Domini, ita contaminatus palatium salutiferæ redemptionis aggreditur. Unde et homicidium ibi facit. Quomodo? Quoniam in multis vulneribus se ipsum confodit, cum sine detersione et sine lavatione poenitentiae crimina sua celans, sacramentum hoc temere tractat. Quapropter et ego illi dico: O miserrime et amarissime, quomodo ardebas in lacum tantæ miserie Dominum tuum mit-

tere, quem semper desiderant cœlestes civis inspicere. Unde amara pœnitentia in corpore et in anima tua examinaberis : ita ut si reatum tuum non correxeris, post resurrectionem mortuorum correptio ista in te inventiatur.

Et ideo fideli inspectione probet seipsum homo ille qui hic purgator sui esse voluerit, et sic hac devotione considerationis suæ de pane illo sanctitatis accipiat, et de poculo illo suavitatis gustet, ut ita ad indeficientem refectionem perveniens esuriam debilitatis animæ effugiat. Nam qui hoc sacramentum male tractaverit, et a sorte iniquitatis se non purgans illud indigne sumpserit, iudicium ultionis sibi imponit, quia illud impurgatus manducat et bibit; non tamen in hac præsumptione sua lælere aut offuscare mysterium prævalens, sed seipsum condemnans. Et quia in vitiis sordentes ita ad sacramentum hoc accedere præsumitis, ideo sunt in vestro consortio multi infirmi, scilicet illi qui sanctitate ista medicinam animæ quærere noluunt, sed qui sibi ipsis amarissimam infirmitatem in eisdem sacramentis imponunt, quoniam ea sibi ad iudicium sumunt. Et etiam multi imbecilles, videlicet illi qui in lege Dei ita debiles sunt, quæ nullo modo inspicere volunt, quis ille sit quem tam indigne suscipiunt. Quid hoc? Quia nolunt considerare quomodo Dominum suum timere et venerari debeant, aut quomodo amara pœnitentia carnem suam puniant, quam ita in vitiis enutrierunt. Sed quoniam ita negligentes sunt, idcirco etiam in oblivione hujus negligentia obdormiunt multi nescientes nec scire volentes quomodo peccata sua delere debeant, velut homo cum in dormitione somni est, nescit nec intelligit quid vel quomodo in corpore suo sit. Unde tu, homo, cum nec in confessionibus, nec in pœnitentia per te purgatus, corpus et sanguinem Filii mei illotus accipis, tunc in tremenda exquisicione de hac præsumptione sordis peccatorum tuorum ita examinaberis, ut et nixtum de immunditia illa quam in se habet purgatur, cum eam in fervore suo ab se eijcit.

Idem quoque sacramentum tanta diligentia et sollicitudine a sacerdote et a populo tractandum et custodiendum est : ne a quoquam ita negligatur, ut super terram neglectum projiciatur. Quia si per torporem neglectum super terram ceciderit, contumaciam illam per zelum meum, aut in terra, aut in homine ulciscor, nisi ipse homo pœnitentia et amaris verberibus se puniat; quoniam caro et sanguis carnem et sanguinem restituere debet. Quomodo? Caro et sanguis hominis in homine lugebunt; quæ caro et sanguis Filii mei negligenter ab homine tractata sunt, sicut et tunc terra contremuit, et ut homines in timore concussi sunt : cum Filius meus in cruce positus spiritum tradidit. Sed si tu, o homo, in instabilitate cordis tui in te ipso dixeris : Quomodo oblatio ista in altari corpus et sanguis Filii mei efficiatur, tunc et ego respondebo

A tibi : Cur hoc, o homo, interrogas, et quare hæc sciscitaris? Num hæc a te requiro? Quid secretaria secreta mea de corpore et sanguine Filii mei? Næc ista a te requirenda sunt, sed tantum in magno timore et veneratione ea suscipiens, diligenter custodi, et amplius de hoc mysterio noli hæsitare. Nam me tam temere non debes tentare. Et quid hæc ad te? Sed in certissima fide require me. Cum enim totam fidem tuam inspexero, tunc non quæro a te quid sit corpus et sanguis Filii mei, vel quomodo mysterium hoc in altari consecretur. Et quis quærit a te, o homo, an in igne ardorem ignis non sentias? Nullus. Sic nec tu in secretis meis temere require me, ne inde ledaris. Quod, si ea cum devotione animi tui quærere volueris, tunc ea in oratione, et fletu et jejuniis diligenter quærere, sicut et antiqui Patres tui illa certissime quæsierunt, et frequenter eis revelata sunt. Cumque illa hoc modo scrutatus fueris, et inveneris, tunc quod reliquum est, Spiritui sancto relinques. Sed qui ad sacramenta hæc accedunt, non per devia sed per rectam viam veniant; ne ab eis projecti, magnum casum animæ patiantur. Quomodo? Nam pessimus deceptor, qui sine electione et sine consecratione principalis unctionis cathedram pastoralis officii fallaciter sibi usurpaverit, et nequissimus raptor qui pastorem suum expelleas per sibyllos sibi consentientium cathedram ejus violenter invaserit : isti aut per seipsum sua voluntate gravi vindictæ subiacebunt, aut per zelum meum gravem sententiam inde sustinebunt; quia in pessima amaritudine ipsi sunt illum imitantes, qui in seipso maximum honorem habere volens, ab omni gloria felicitatis in mortem dejectus est; et quia etiam Baal sequuntur, qui sibi ita illusit, quod se Deum fallaciter nominans, in dissipationem datus est. Et si in hac perversitate mendacii et præsumptionis suæ sacros meos dare se simulaverint, tunc illi qui ab eis hoc modo potius inficiuntur quam deliniantur, ita in conspectu meo computantur, veluti ii a populo derisui habentur quos pueri in jocis et in ludis suis sibi jocularias personas constituunt. Sed ut hoc in hominibus vanum est, ita et istud apud me ludibrium est, quod hujusmodi invasores in deceptione sua se facere simulant. Unde, quia edificatio eorum prava esse probatur, stare non potest, quoniam casura est. Et ideo si in templo meo quidquam in sacris ordinibus ædificare visi sunt, delendum est; quia justitiam non habens, frivolum esse dignoscitur.

Ergo ab hac temeritate sua respiciant : ne in pœnis consortes illius fiant, qui dum plus quæreret quam deberet, ab altitudine in profunditatis abyssum missus est. Sed et ille laniator, qui unctionem sacerdotalis officii non habens per insaniam mentis suæ ita furiose ad altare meum accedit, tanquam illusor sim, aut jocularior, hic mensam nominis meo consecratam temere tangens, sacram videlicet oblationem offerre volens, quod sui officii

non est, Filium meum duro cruciatu vulnerare non timet. Quomodo? Ut incredulus sua incredulitate Deum invadit, et ut vesanus sua insania in ignem currit: sic iste me Deum nesciens, nec ardentem ignem me sentiens, timorem meum abjicit, nec mansuetudinem meam diligit; sed Filium meum vulnerat, cum non unctis labiis sermonem illum dilaniat, quem ipse Unigenitus meus sponsæ suæ contulit, cum ei corpus et sanguinem suum in dotem dedit. Unde huic tam temere eum invadenti dicitur: Quis tangit Filium meum tam contumax et non unctus? Sed iste qui hoc modo ad altare meum accedit, quoties Filium meum prædicto secreto sermone invocare præsumit, toties eum vulnerare contendit; non quod eum ita ullo dolore cruciet, sed quia eum tam præsumptuose tangere non timet. Qui, si in hoc contemptu sine poenitentia permanserit, inter illos in pœnis stabit, qui Filium meum sine causa vulnerarunt. Quapropter ne hæc tormenta sentiat, lamentationem afflictionis sibi assumat, ita tamen ne amodo ad ministerium altaris mei accedere præsumat. Cæteri autem qui sub sacerdote in servitio ecclesiastici officii ministrare contendunt, caveant ne sine modo justitiæ eidem ministerio appropriare præsumant, ne si recitandam illam sibi fallaciter usurpaverint, tunc informes et impolitum inventi a constructione ecclesiasticæ ædificationis justo iudicio ejiciantur. Volo enim ut ministri mei, sine dolo et sine sorde in conspectu meo mundi appareant. Quomodo? Ut recta electione ad altare meum accedant, et tunc etiam ibi sine immunditia mihi assistant. Quomodo? Ne ad sæcularem copulationem respiciant, quia spirituales elegerunt. Quomodo? Quia servitute meam adierunt. Sed si quis eorum ardenti libidine carnis suæ utitur, corpus suum abstinentia et jejuniis maceret, atque frigore se et flagellis castiget. Quod si tandem in pollutionem mulieris labitur, tunc contaminationem illam velut ardentem ignem et mortiferum venenum fugiat, atque amara poenitentia vulnera sua detergat; quoniam volo ut mihi in castitate serviat. Quomodo? Quia et Filius meus castissimus erat, qui et hos omnes ecclesiasticos ordines in se ipso demonstrabat. Quomodo? Videlicet obsequendo, precando et offerendo. Quomodo? Quoniam et circumcisio eum suo obsequio tetigit, et prophetia eum suo clamore demonstravit, ac ipse per se ipsum hominibus prædicavit, et tandem vivum sacrificium in ara crucis se obtulit. Et quia ipse se ipsum in castitate holocaustum dedit, sic et illi castitatem ejus imitentur qui ei ad altare holocaustum offerre conantur; qui tamen non solum castitatem in aliis tenebunt, sed et in se ipsis eam conservabunt. Quomodo? Ut sacerdos a contagione mulieris se custodire debet: sic etiam a seipso se contineat, scilicet cavens ne tactu manuum suarum pollutionem de se educat, ita ne strepitus libidinis in ipso ærumnose tumultuet. Nam crimen Adæ hominibus mortem infrens, in ipsis

A sensus fornicationis excitavit, et ideo carnem suam homines constringant ne casibus mortis turpiter subiaceant. Quomodo? Quia Filius meus mortem superavit, et ipsis vitam dedit. Qui quoniam in integritate virginis pudicitie carnem assumpsit, ideo etiam casti esse debent, qui ipsi famulari desiderant ut ex divino præcepto scriptum est: *Estote parati in diem tertium, et ne appropinquetis uxoribus vestris (Exod. xix)*. Quid hoc? Qui Deo singulariter servire vultis, estote cum voluntate cordis vestri parati in diem serenitatis illius, ubi sancta et ineffabilis Trinitas veraciter apprens mirabilia sua in magno miraculo demonstrat. Et ideo, si ibi Deo digne appropriare vultis, cavete ne carnali affectu vos conjugatis, carnalibus copulis videlicet, ne sanguinem vestrum sanguini fragilioris æstimationis commisceatis. Quod vos, o sacerdotes et cæteri ministri mei, qui sub spirituall nomine militatis, cavere debetis; quia etiam nec apostoli quos subsecuti estis, se in diversa dividebant, nec vobis tale exemplum relinquebant. Nolo enim ut duæ copule scilicet spiritualis et carnalis studii in sacerdotibus sint; quoniam sacerdos justitiam Dei sibi copulabit, ita ut uxor ejus sit, cum qua cæteros populos enutriet et docebit, ut pater filios suos educare et docere solet. Et quomodo aptum esset ut sacerdos duas copulas in recta mensura exerceat: quæ sibi in diversitate contrariæ sunt. Quomodo? Una carnalis et alia spiritualis.

C Et cum sacerdos pastor et pater illorum hominum sit qui carnale conjugium habent, si tunc ipse æquali modo possideret, quis tunc ipsius sacerdos esse deberet? Nullum aliud sacerdotem habere posset qui ipsi præset, quam diabolus qui sacerdos illius esse deberet, quoniam et eum venenum sub melle abscondentem imitatus fuisset. Quomodo? Quoniam ut diabolus malum sub bono abscondit, ita etiam hujusmodi sacerdotes qui turpitudinem suam magis sequuntur quam castitatem diligant, carnalem copulationem sub spirituali conjugio, quasi venenum sub melle celare nituntur. Sed quia Filius meus totus in castitate est: ideo etiam et hi castitatem amare debent, qui corpus et sanguinem ejus in altari tangunt; quemadmodum scriptum est: *Sacerdos, et scortum et vile prostibulum non ducet uxorem, nec eam quæ repudiata est a marito, quia consecratus est Deo suo, et panes propositionis offert (Lev. xxi)*. Quid hoc? Ille qui ad hoc positus est, ut sacrificium Deo offerat, injustitiam diaboli qui in omni spurcitia totius iniquitatis communis auctor est non diligit, nec etiam sensus suos ita viliter dejiciat, ut cum jugum meum ferre vult, voluntatem carnis suæ contra justitiam Dei et contra exempla antiquorum sanctorum turpiter amplectendo sequatur, ne ita immunditiam illam quæ repudiata est ab eisdem antiquis Patribus suis (cum eam de flatu antiqui serpentis esse cognoscerent) in contumeliosis actibus perficiat. Mas ergo

sordes ipse descrens, amator justitiæ Dei sit; quoniam in sanctitate consecratus Deo suo est, videlicet a carnalibus concupiscentiis in operibus nascentium filiorum abstractus. Unde ita sobrius et impollutus existens, panem illum qui pro salute hominum in mensa consecrationis ponitur, offerre potest. Quid hoc? Scilicet quia sacrificium illud quod est vita viventium, et refectio animarum, speculumque omnium virtutum, quæ per sanctam innocentiam in forma castitatis perspicuæ sunt, ab omni sorde mundissimum est. Quapropter et illi qui idem sacrificium oblaturi sunt, sine spurcitia pollutionum esse debent, se etiam continentes ab epulatione et ebrietate, a joco, a risu, atque a levibus et incompositis moribus; sed sint in reverentia illa, ut successoribus antiquorum patrum de quibus plantati sunt convenit, et in dignitate illa ut honorabiles patronos decet. Et etiam ita vivant ne sint duplices in duabus personis, id est ne simul in sæculari et in spirituali via ambulent, quia difficile est duobus dominis simul famulari, ut etiam Filius meus in Evangelio testatur dicens: *Nemo potest duobus dominis servire (Matth. vi)*. Quid hoc? Nullus qui mortale tunicam indutus est, valet præ teneritudine sensus et corporis sui duobus dominis pariter et æquali obsequio servitium exhibere. Quid hoc? Quia non potest domino rectitudinis et domino injustitiæ simul famulari. Quare? Quoniam rectitudo justitiam abjicit, et injustitia rectitudinem impugnat. Sic etiam sacerdos non potest simul et pari devotione habere ancillam et dominiam, videlicet carnalem copulam et spirituale consortium; quia hæc duo in perfectione simul esse non valent. Quoniam illud quod carnale est, impugnat hoc quod spirituale est, et spirituale deprimit illud quod carnale est. Quod et Paulus amicus meus cognoscens, illud ita esse voluntate mea demonstrat, cum dicit: *Oportet ergo episcopum irreprehensibilem esse, unius uxoris virum (I Tim. iii)*. Quid hoc? Necessè est ut ille qui cæteris hominibus in officio spirituali; magisterii præeminet, ita vitam suam constituat, ne scandalum offensionis et reprehensionis in eo inveniat. Quomodo? Quia sacerdos duas personas habere non debet, ita ut simul maritus carnalis uxoris et vir spiritualis conjugis sit; sed unius uxoris vir, scilicet Ecclesiæ in sanctitate erit, quæ unica in Filio meo est, quoniam una Ecclesia in ipso surrexit. Sed hæc quamvis una sit, tamen plurimos maritos habet; quia cum sacerdotibus Filii mei qui quotidie in officio ipsius sunt nuptias peragit; virgo tamen in integritate sua permanens, quoniam in ipsa fides incorrupta est. Quapropter et idem Paulus vas meum non dixit ut hæc uxor unius mariti esset, quia sacerdotibus illis qui usque ad novissimum diem in eodem Unigenito meo surgunt conjuncta est, usque dum etiam nuptiæ illæ veniant, quæ nunquam ulla mortalitatis instabilitate deficiant;

A sed et illi qui sub sacerdotibus in servitio altaris mei proxime ministrant, ejusdem uxoris mariti sunt, quemadmodum idem Paulus fidelem doctrinam hominibus per me præbens locutus est, dicens: *Diaconi sint unius uxoris viri, qui filiis suis bene præsent, et suis domibus (ibid.)*. Quid hoc? Isti qui sui juvenis obsequio sacerdotibus assistunt, sint unius uxoris fidei conjunctione mariti. Et quæ est uxor illa? Videlicet castissima sponsa quæ nulla corruptione lædi potest, ut mulier illa corrumpitur quæ virginitatis florem et innocentiam suam perdit quam in initio desponsationis suæ habet, cum adhuc cum sponso suo incorrupta manet. Unde et isti desponsatores cum hac uxore justitiæ tam fideliter conversentur, ut et iis qui adjutorio eorum in spiritu et aqua regenerati sunt, bona exempla virtutum præbeant, ut et etiam officio suo quod ad munimen ecclesiasticæ mansionis pertinet, fidei sollicitudine insudent, quemadmodum sæcularis homo filiis suis et domui suæ omnem devotionem procurationis suæ intendit. Sponsam enim istam ostendit Paulus amicus meus sacerdotibus et cæteris ministris altaris mei, quatenus illam sibi in uxorem eligerent, et carnalem conjugem non appeterent. Nam nec idem Paulus, nec cæteri discipuli filii mei, nec reliqui Patres scilicet eorum sequaces hoc exemplum per semetipsos illis dabant, ut carnalem conjugem acciperent, et illam desererent quam sibi prius in spiritualem uxorem elegerant. Sacerdos enim qui tam contumax in peccato est ut mulierem secundum voluntatem carnis suæ illicite accipiat, adulterium perpetrat; quoniam rectam uxorem suam, id est Ecclesiam quæ sibi spirituali officio desponsata erat deserit, et aliam secundum libitum mentis suæ impudice ducit. Sed quamvis sibi difficile sit ut in hoc ardore se constringat, tamen propter supernum amorem a concupiscentiis istis se contineat, ut etiam Filius meus in Evangelio hortatur, dicens: *Sunt etiam eunuchi qui de matris utero sic nati sunt, et sunt eunuchi qui facti sunt ab hominibus, et sunt eunuchi qui seipsos castraverunt propter regnum cælorum; qui potest capere capiat (Matth. xix)*. Quid hoc? Quoniam sunt aliqui homines qui de materno utero ita egressi sunt, quod præ frigiditate vel imbecillitate corporis sui conjuges habere non possunt. Unde propter hanc continentiam suam, utilitatem mercedis non accipient, nisi quod solum de opere illius peccati pœnas non sustinebunt; quia de peccato quod non perpetraverunt pœnas non habebunt. Et sunt alii homines qui per voluntatem aliquorum hominum ita in corpore suo debilitati sunt, quod voluptatem carnis suæ in hoc conjugali opere exercere non valent; sed et ipsi ita se continentes gloriam laudis inde non merentur, quoniam quamvis hoc opus incendii perdere non possunt, tamen in voluntate sua multoties ardorem turpitudinis sentiunt. Et sunt alii homines scilicet spiritualem vitam aggredientes qui sibi-

metipsis hoc subtrahunt, quod facile cum corpore suo perficere possent; quoniam propter gloriam supernæ hæreditatis carnalem copulam contemnunt, nec eam habere volunt, et ideo maximam laudem eam mercede beatæ remunerationis inde habebunt. Quapropter et eos sacerdotes mei, et omnes ad officium altaris mei pertinentes plenissima voluntate sua imitari debent, ut coronam continentie cum maximo tripudio superni gaudii percipiant. Et ideo quicumque in voluntate cordis sui potest hoc exemplum capere, ita quod pleno desiderio beatitudinis corpus suum superare valet, et concupiscentias carnales abjicere, ille cum ardentissima devotione capiat cœleste consortium, in constrictione carnis suæ carnalem copulam fideliter relinquens.

Qui autem se non valet continere qui in voluntate carnis suæ ardeat, hic nec propter personam superbiam, nec propter appetitum divitiarum, sacerdos aut alius minister sacerdotalis gradus fiat ne, si postea in delectatione carnis suæ ceciderit, magnum detrimentum sui sentiat. Nam ipsi corpus suum a contagione seminarum continebunt, qui ad ministerium altaris mei accedere solent; nec quilibet occasione matrimonia conjugiorum sibi copulabunt, sed et sua voluntate et servitii mei rectitudine se casto continebunt, alioquin sanctum servitium in altari meo vitare debent. Quod tamen servitium quamvis quibusdam hominibus, qui se prius sæculo subjugaverant, aliquando concessum fuisse reperitur; tamen in illis apparuisse cernitur qui ante susceptum et non post susceptum servitium meum carnali jugo se supposuerant, ita tamen quod eodem jugo ab eis postmodum absciso, deinde in ipsis Spiritus sanctus præconia laudis in mirabilibus suis operatus est, cum hoc in primordio surgentis Ecclesiæ propter paucitatem sacerdotum in miraculo concessum sit; sed nunc ipsa adulta et bene confortata, ministris ejus multiplicatis, juxta id quod ecclesiastica censura de eadem causa ostendit præcavendum est, secundum hoc exemplum, quoniam ab initio nascentis mundi masculis feminas de proxima stirpe suam ducere ob raritatem hominum concessum est, quod tamen nec ipsis dilatatis prohibendum est. Quia etiam informes et impoliti lapides in fundamentum ædificii poni solent, cum tamen postea pulchri et bene compositi lapides in muro parietum ejus exquirantur: ita etiam in infantia Ecclesiæ sacerdotes secundum quod tunc inveniri poterant, in officium illud positi sunt: sed modo in spirituali populo plenus numerus illorum reperitur qui ad sacerdotalem officium apti sunt ita quod sæculari onere terrenæ copulationis occupati non sunt. Quoniam non expedit ut paterfamilias qui præceptum in sæculari conjugio suscipit, nuntius meus in sacerdotio vocetur. Unde audi similitudinem hanc: Rex quidam multa fortitudine pollens parvum exercitum congregaverat, quem eum diligenter intuitus esset, rudem cum

A ad exercitium laboris videns, ex eo quemdam eum quibusdam aliis communis plebis tollens quos idoneos ad procurationem prospexit, eidem exercitui præfecit, quia excellens germen hujus nobilitatis nondum maturum erat. Sed cum deinde jam idem exercitus augmentum sui cœpisset, et cum jam in eo nobiles adulti fuissent, rex ille quodque jus in illo exercitu bene et ordinate disposuit, ac duces et præsides ex nobilioribus illis ei secundum quamque justitiam præfecit. Quid hoc? Rex cœlestis ejus fortitudo super omnes est, in plantatione Ecclesiæ modicum agmen credentium coadunaverat. Quod acutissima exquisitione perscrutans infirmum et debile illud adhuc ad sustentandum corporales passiones pro ejus nomine consideravit, et B ita Petrum qui unus ex ipso existens prius in terrenis actibus conversatus fuerat, atque post eum aliquos alios qui etiam aliquando succum terræ gustaverant a sorde temporalium rerum emundans, quoniam eos sagaces et fideles, et ad curam animarum, et ad sustentationem corporum in plantatione sua esse prænovit, fidem catholicam amplectentes, in officio districtioris et relaxationis prætulit; quia rutilans aurora in ardore castitatis humana contagia exirens, nondum flores suæ dulcedinis in hominibus late diffuderat. Sed jam multitudinæ ecclesiastici germinis per circuitus totius mundi late disseminata, et gloria ecclesiastici honoris jam nobiliter confortata, idem rex supernus tam sæcularia quam spiritualia dona hominibus C benignissima et decentissima dispositione inspiravit, atque sacerdotes et cæteros ministros divinorum officiorum sobrietatem et castitatem suam ecclesiastico juri secundum justitiam Dei honestissime conservantes instituit. Unde, o homo, quia jam inter spirituales homines multi exorti sunt qui contra sæculum et contra diabolum militare laborant et qui in castitate et constrictione corporis sui ad altare meum accedere festinant, volo ut sacerdotes mei sine contagione terrenæ copulæ in conspectu meo appareant. Nam cum in veteri Testamento sacerdotibus præceptum sit ut cum ad altare meum accederent se a contagione mulierum D continerent, hoc totum in novo Testamento sacerdotibus meis ad plenam perfectionem perductum est, ita ut quod illi veteres quasi una hora in castitate cavebant, hoc isti novi ab initio pueritiæ suæ usque ad finem senectutis suæ compleant. Et cum de veteribus sacrificium in conjunctione mulieris pollutum suscipere nolui, multo magis de novis sacerdotibus Filium meum in castitatis officio tractari volo.

Nec quisquam immaturus et inconsecratus ecclesiam suscipiat, nec etiam plures ecclesias appetere præsumat, ne si in ætate pueritiæ aut sine consecratione sacerdotalis officii ecclesiam suscipere præsumpserit, vel unam habens etiam plures sibi subjugare tentaverit, prævaricator justitiæ in hoc existens gravissimæ districtioris judicio discutia-

tur, velut ille qui ante legitimum tempus, vel sine legitima desponsatione fornicari non timet, vel legitimam uxorem habens, se polluere cum aliis in adulterio festinat. Sed et de omni populo qui est in Christiano nomine sacerdotes sapientis ingenii et virilis animi eligendi sunt: ita tamen ut recto ordine, et justa unctione atque voluntario animo ad servitatem meam veniant. Hoc tamen esse non debet ut ii ad officium altaris mei accedant, qui in aliquo membrorum suorum debilitate claudicant; quia nec etiam in regno cœlorum ulla macula diversorum vulnerum in animabus hominum apparebit. Et ideo nolo ut altari meo assistant qui aliquo membrorum suorum destituti sunt. Sed quamvis ipsi in corporibus suis debiles sint: tamen pro hac destitutione membrorum suorum a regno cœlorum non separabuntur, si tamen sanitatem animarum sanarum habeant, ita si in puritate bonorum operum me quarunt; nolo tamen ut ministerio altaris mei fungantur, sed ut efficaciam bonorum operum humiliter operentur. Sic etiam nec feminae ad idem officium altaris mei debent accedere, quoniam ipsæ infirmum et debile habitaculum sunt, ad hoc positæ ut filios pariant, et eos parientes diligenter enutrient. Sed femina, non per semetipsam, sed de viro infantem concipit, sicut nec terra per semetipsam, sed per agricolam aratur. Quapropter ut terra semelipsam arare non potest, ita nec femina in officio consecrationis corporis et sanguinis Filii mei sacerdoti comparanda est, quamvis in laude Creatoris sui sonare possit, ut et terra ad irrigationem fructuum pluviam suscipit. Et ut terra omnem fructum profert, ita etiam et in femina omnis fructus boni operis perficitur. Quomodo? Quia summum sacerdotem: sponsus accipere potest. Quomodo? Virgo desponsata Filio meo sponsum eum accipit: quoniam corpus suum carnali viro conclusit, et ideo in sponso meo sacerdotium et omne ministerium altaris mei habet, atque omnes divitias ipsius cum eo possidet. Sed et vidua ejusdem Filii mei sponsa potest appellari, quæ carnalem virum renuens sub alas protectionis ejus fugit. Et ut sponsus sponsam suam valde diligit, sic etiam Filius meus sponsas suas dulcissime amplectitur, quæ ad eum amore castitatis sollicitè currunt. Sed et nullo modo vir femineo vestitu induatur, nec femina viri habitu utatur, ut hoc modo utraque persona discernatur; scilicet ut vir virilem fortitudinem in se demonstret, et ut femina femineam infirmitatem in se ostendat. Quoniam hoc ab initio humani generis ita in dispositione mea est: nisi aut vir in periculo mortis, aut femina in periculo castitatis sit. Tunc si ad horam illam aut vir secundum feminam, aut femina secundum virum vestitum suum humiliter in timore mortis mutaverint, cum misericordiam meam de hoc facto suo quesierint eam invenient; quia illud non in temeritate, sed in periculo salutis suæ fecerunt. Et quoniam femina

virili habitu vestiri non debet: ideo etiam ad officium altaris mei non accedet; quia virilem personam nec in capillis nec in vestitu suo demonstrabit.

Qui autem ad altare meum accedunt, in castitate in conspectu meo appareant. Et non solum isti: sed et ceteri qui sacramentum corporis et sanguinis Filii mei percipere desiderant, ne se ipse in casum ruinæ mittant. Sed multi tam inter spirituales quam inter sæculares inveniuntur qui se non solum fornicatione mulierum polluunt, sed etiam in contrarietate fornicationis se contaminantes, gravissimum onus districti iudicii sibi imponunt. Quomodo? Vir qui secundum modum feminae cum alio viro peccaverit, amare contra Deum peccat, et contra conjunctionem illam qua Deus masculam et feminam conjunxit. Unde etiam ambo coram Deo polluti, nigri, atque luxuriosi; horribiles ac molesti Deo et hominibus, et rei mortis apparent; quia contra Creatorem suum, creaturam quæ in ipsis est destituunt. Quomodo? Deus virum et feminam conjunxit, scilicet hoc quod forte et infirmum erat simul copulavit, ut alterum ab altero sustentaretur. Sed isti contrarium adulteri, cum virilem fortitudinem suam in molliem contrarietatis transferunt, rectam institutionem maris et feminae abijcientes, Satanam in perversitate sua turpissime subsequuntur, qui illum qui individuus est scindere et dividere in superbia sua volunt. Nam ipsi alienum et contrarium adulterium in perversis artibus suis in semetipsis constituunt, et ideo in conspectu meo polluti et contumeliosi apparent. Qui autem eodem modo in hanc contraria fornicatione peccaverit cum muliere, voracissimus lupus in ista perversitate sua est. Quomodo? Nam ut homo ille contrarius et molestus esset hominibus, qui pulcherrimas et mundissimas epulas habens eas abjiceret, et sterces quod in egestionem hominis egreditur comederet: ita etiam et isti indigni et immundi coram me sunt; quoniam rectam institutionem conjunctionis in muliere deserunt, et alienam prævaricationem in ea quærunt. Sed et femina quæ has diabolicas artes rapit quod se virili officio cum altera femina conjugari simulat, vilissima in conspectu meo apparet, simul et illa quæ se huic in tam contumelioso facinore subjicit. Quia cum verecundiam ad passionem suam habere deberent, alienum jus sibi impudice usurpaverunt. Et quoniam in extraneum modum se transmoverunt, idcirco transpositæ et contemptibiles mihi sunt. Illi quoque mares qui cum tactu præputii sui semen suum educunt, magnum casum animæ suæ imponunt; quia in hac inquietudine se omnino concutiunt, et ideo velut immunda animalia quæ catulos suos devorant, coram me apparent. Quoniam semen suum perverse excutientes, illud ad contumeliosam pollutionem deducunt. Quos et femina impudico tactu imitantes, cum in incentivo ardere

ardentis libidinis in constrictione corporis sui semetipsas fatigant, valde culpabiles exinde sunt, quia cum in castitate se continere deberent, se in immunditia polluunt. Unde tam feminae quam viri qui proprio tactu corporis sui semen suum de se excutunt, in hac sorte sua ulceribus et vulneribus semetipsos in animalibus suis inficiunt, cum propter amorem meum in officio castitatis se constringere noluerunt. Quid hoc? Quia cum homo stimulum carnis suae se pungere senserit: in cavernam continentiae currat, et scutum castitatis apprehendat, atque ita se ab immunditia defendat. Quomodo? Zizania de tritico ejiciat, id est strepitum libidinis a suavitate castitatis separet. Unde quisquis gustum libidinis sic a se projecit: valde dulcis et amabilis mihi est. Sed vos, o homines, castitatem abjicitis et libidinem amatis, cum etiam non solum fornicatores hominum, sed etiam fornicatores pecorum estis ita quod semen vestrum non in illud quod vivit, sed in illud quod mortuum est mittitis, et quod consortem vestri deseritis, et illud quod vobis in servitute subjectum est appetitis. Quapropter clamant super vos elementa dicentia: Heu! heu! nostri dominatores miscent se nobis in commistione seminis sui. Et ita de indignatione mea in operibus vestris tristitiam se habere demonstrant. Cur ergo intelligibilem intellectum vestrum in pecualem stultitiam vertitis, cum scitis vos homines esse? Nunquid creavi vos ad juncturam pecorum? Nequaquam. Et quoniam illis vos conjungitis, idcirco amarissima consortia nefandorum criminum cadent super vos, quia institutionem meam in junctura maris et feminae conturbatis. Nam quisquis in actibus suis se ita transmutat, quod hoc facit quod facere concupiscit, videlicet quod se ita destituit, quod semen suum cum pecore effundit, hic maximam ruinam sibi inducit, ut etiam Satanas semetipsum per adversitatem suam dejecit cum similibus Deo e se voluit. Quapropter vos omnes qui perverso usu in diversis hujusmodi pollutionibus vos contaminatis: concupiscentiae vestrae resistite, et corpora vestra castigantes amarissimam et veram poenitentiam cum plactu magno et jejunio ac maceratione carnis vestrae atque cum diris verberibus facite, ne in cumulum crudelissimi reatus vos impoenitentes mittatis.

Non solum autem volo ut homines a vigilantibus immunditia se emundent, sed ut etiam a pollutione illa quae ipsis dormientibus occurrerit se digne purgent. Nam si dormienti homini commotio seminis in somnis subrepserit; nolo ut ita in ardenti calore illo in sacramento officii altaris mei accedat, quousque ardor ille in eo sedetur, ut scriptum est: *Si fuerit inter vos homo qui nocturno pollutus sit somno, egredietur extra castra; et non revertetur priusquam ad vesperam lavetur aqua, et post solis occasum regredietur in castra (Deut. xxiii).* Quid hoc? Si est inter vos qui servitio meo irsudatis

A homo qui per noctem polluitur in somno dormitionis suae, separet se de congregatione sanctitatis illius quae ad altare meum pertinet, ita ut se mysterio illi conjungere non praesumat, antequam, abeunte noxio calore, illo emundetur lavacro poenitentiae in confessione et compunctione cordis de incendio libidinis suae. Et tunc, poenitentia illa quae cor ipsius ita illustraverat peracta, redeat in amore castitatis ad illos qui se fideliter ab immunditia pollutionis defendunt, et sacramentum illud quod totum in sanctitate est digne et honorifice adeat. Sed homo ille qui tam dormiendo quam vigilando fortiter in libidine ardet, caveat ne ardori suo incendium subministret. Quomodo? Scilicet escis illis quae sibi succum libidinis offerunt, se non inflamment, sed a carnibus illis quae sine tegmine nuda de matribus suis, id est de pecoribus, egressae sunt humiliter abstineat; quia in ipsis fervor ardoris est, qui tantus non est in carne volucrum quae sine tegmine non egreditur, sed cum tegmine teste fracto ovo nascitur. Unde etiam minus incendium in ipsa est. Sed et ab immoderato vino se abstineat, ne in superfluitate potato, venae ipsius noxio sanguine repletae, in ardore incendii turpiter incalescant. Si quis autem in superfluitate causarum istarum laborat, sibi metipsum resistere per se non valens, devotissima intentione me quaerat, ac vulnera cordis sui humillima detectione mihi demonstrat. Quomodo? Videlicet humili confessione coram sacerdote ea mihi aperiat. Et cur hoc? Quia vera confessio secunda resurrectio est. Quomodo? In casu veteris Adae humanum genus occisum est, quod novus Adam in morte sua excitavit. Quapropter et in morte ejusdem novi Adae resurrectio animarum exorta est, ita quod homo peccata sua confiteri debet, quod vetus Adam non fecit, cum praevagationem suam magis obtexit, quam eam confessus sit. Quomodo? Quia eam non est confessus poenitendo, sed eam obtexit seminum accusando; unde et confessio posita est, ut postquam homines ceciderint, de casu suo per eam erigantur. Et ideo quicumque pura confessione sacerdoti in amore meo, peccata sua confessus fuerit: de morte ad vitam resurgit, ut etiam illa de morte erepta est quae in convivio coram filio meo cum lacrymabili poenitentia de sordibus suis se purgavit. Quod remedium purgationis et in antiquis patribus diu praefiguratum est. Quomodo? Nam ante legem gratiae, patriarchae et prophetae consolatio hominum erant, et sub lege pontifices et sacerdotes eruditio ipsorum fuerunt, cum deinde apostoli venientes veram justitiam in Filio meo attulerunt ita quod multi homines ad eos currentes, adiutorium eorum devote imploraverunt. Et ita ab Adam usque ad apostolatam apostolorum, semper ii erant qui per supernam inspirationem, consolatione et instructione sua miseris hominum subveniebant. Sed et ut apostoli hominibus sua praedicatione et multis miraculis ostendebant, homo qui

diabolica suasionem in mortem cadens per se nunquam erigi potuit, per Filium meum a morte ereptus est. Quomodo? Quoniam cum in mundo esset multos labores in corpore suo perferens, denique pro redemptione mundi in crucem positus est. Istud fideles homines pro salute sua cum sacerdotibus suis imitari debent. Quomodo? Adjutorium Filii mei quaerent; quia cum post baptismum vetus crimen Adæ revocaverint, de casu suo per semetipsos surgere non valent. Et ideo velut a patriarchis et prophetis consilium quaerent, et ab apostolis auxilium accipient: ubi peccata sua, denudatis vulneribus suis, in vera et pura manifestatione fideliter demonstrabunt. Quomodo? Peccata sua sacerdoti qui minister Filii mei est, devotissimo corde et ore confitebuntur. Et tunc sacerdos ille remedium eis in poenitentia ipsorum conferens, ita peccata eorum in morte Unigeniti mei sepeliet. Sed illi deinde hoc modo ad vitam resurgentes, resurrectionem etiam filii mei glorificabunt.

Qui autem vulnera peccatorum suorum denudare recusat, sed tacens per semetipsum sine sublevatione alterius ea curare tentat, secundum quod tunc cor suum velle probat, seipsum decipit, quia sibi metipsum sacerdos vult esse. Quapropter et sine adjutorio alterius surgere non valet; quoniam nec homo per semetipsum in salvatione erectus est, sed per Filium meum salvatus est. Unde qui salvari desiderat, nec in fine vitae suae peccata sua confiteri desperet. Quod si quis in hora mortis suae positus remedia vulnerum peccatorum suorum quaerit, nec tamen sacerdotem cui peccata sua confiteatur habere possit, tunc alii homini quem eodem tempore opportunum habet ea manifestet. Vel si tam repente nullum hominem habere potest, ea mihi coram elementis cum quibus etiam illa perpetravit, ex intimo affectu cordis sui aperiat, et ego devotum omnem cordis ejus videns, poenitentiam ejus non abjicio. Quapropter nemo de ponderibus iniquitatis suae desperet, quoniam si de misericordia mea desperaverit, ad vitam non resurget. Qui autem cum desperatione certaverit, et tandem eam ad nihilum deduxerit, hic se liberavit, quia fortis existens viriliter vicit. Sed qui remedium salutis suae per tumorem mentis suae non quaerit, huic succurrendum non est; quoniam, dum me invenire posset, me quaerere recusavit. Ergo dum homo tempus habet: seipsum non negligat, sed refugium purae confessionis quaerat, ut etiam Filius meus praecipit in Evangelio, dicens: *Vade et ostende te sacerdoti, et offer munus tuum quod praecipit Moses in testimonium illis (Matth. viii)*. Quid hoc? Tu qui in peccatis sordes cum te ab illis emundari desideras, vade bona intentione, et ostende illa pura confessione sacerdoti qui minister meus est, et offer devoto corde munus verae poenitentiae, quod ex voluntate Dei praesignavit ille, qui de multis inundationibus terrenae iniquitatis per divinam potentiam ablatus est, ut testificentur illi qui te prius in malis actibus viderant

A sorduisse, quod nunc in amaritudine poenitentiae ab eis velut in camino examinationis purgatus sis. Quapropter, o homo, si peccator facta sua in absconso cordis sui occultaret: quis tunc poenitentiae illius contra accusatorem testis existeret? Nullus. Unde homo peccata sua manifestet, quatenus poenitentiae suae testem habeat. Sed qui poenitentiam peccatorum suorum perficere desiderat, eleemosynam sibi in adjutorium assumat. Quomodo? Quia cum corpus hominis per imbecillitatem suam in labore poenitentiae defecerit, eleemosyna illi in adjutorium accurrat. Et quoniam difficile est homini ut aspere et secundum quod justum est poeniteat: ideo matrem sibi eleemosynam assumat, quatenus cum ea id perficiat quod corpori suo laboriosum est. B Nam quemadmodum mater necessitati filii sui subvenire non cessat, quamvis ille jam educatus esse videatur: ita etiam eleemosyna tenerritudi corporis in poenitentia hominis succurrit, quamvis idem homo in maceratione corporis sui poenitendo fors appareat. Attamen mala opera quae homo in corpore suo per concupiscentiam carnis suae perpetravit, illa etiam in seipso corporaliter puniat, ut opus illud quod carni suae charum et dulce fuerat: per amaritudinem poenitentiae fideliter ab eo abstergatur; quoniam amaritudo poenitentiae, mortifera vulnera peccatorum cum adjutrice eleemosyna in hominibus sanare debet. Quomodo? Quia cum homo in castigatione se constringit, se quoque per eleemosynam dilatat. Quomodo? Quoniam eleemosyna misericordiam meam designat. Quomodo? Cum fidelis homo pauperibus cum substantia sua propter amorem meum subvenit, praecipua mea custodit, quia indigentibus misericordiam suam propter honorem nominis mei impendit, sicut et ego in puritate cordis sui me quaerentibus gratiam meam non subtraho. Qui autem hoc modo refectione eleemosynarum pauperibus motu misericordiae succurrit: valde mihi amabilis est, quoniam viscera misericordiae habet hoc implens quod scriptum est: *Pone thesaurum tuum in praecipitis Altissimi: et proderit tibi eleemosyna magis quam aurum (Eccli. xxix)*. Quid hoc? Justa et recta consideratione tolle de materia pecuniae tuae quae in sinu tuo et in amplectione cordis tui est, dividens eam secundum praecipua illius qui super omnes est, quia Deus mandavit ut a malo declines et bonum facias. Et ideo in praecordiis tuis per bonam voluntatem tuam hoc modo abundare debes, ne de perditis ovibus sis, sed sanctifica te ipsum ante Deum, in refectione deficientibus de tua substantia tribuens; quoniam et tunc Deus misericordiam suam in tuis miseriis super te non continebit. Quod si hoc feceris, tunc majorem utili aem tibi offert compassio illa quam super illum habes qui nullum thesaurum possidet, quam si super magnum montem ascendens multam pecuniam auri in superbia tua possideres. Quomodo? Melius enim est tibi ut modicum pusillis in humilitate des, quam regnum mundi cum magna

voluptate possideas; quia tunc misericordia in remuneratione Dei ob pondus superbiam tuam tibi deesset, quoniam ibi viscera compassionis super pauperem non haberes. Unde et elementa lacus voluptatum hominum sunt, et mores eorum ostendunt. Quomodo? Quia vindictam Dei illis peccantibus superinducunt. Et ideo, o homo, inanitatem naufragantis avaritiam desere; quia justissima hereditas tua in aeterna vita est, et malum relinquens, bonum fac, ut malevolentiam duritiam dimittas. Et ut misericordiam consequaris, de tua substantia indigentibus da, in hoc imitatus Deum qui misericors est.

Quapropter etiam, o homo, nullus mendax huic contradicere potest quin vos qui pauperibus ita subvenitis, voluntatem meam in hoc compleatis. Quomodo? Sicut ego vobis gratiam meam impendo, ita et vos pauperibus eleemosynam vestram tribuere debetis. Sed qui eleemosynam accipiunt, eam non in vanum nec secundum avaritiam sumant. Quid hoc? Quoniam multi sunt qui ignaviam amantes, corporaliter laborare nolunt ut seipsos pascere valeant, nec bona opera spiritualiter facere student ut animabus suis subveniant; sed ut pecora sunt, intellectum justitiam nec in anima nec in corpore sub habentes. Unde etiam indigni ante oculos meos apparent, si hoc modo sine correctione et sine poenitentia in tepore hujus pravitatis perseveraverint. Sed et multi sunt qui corporaliter necessitatem patientes, eleemosynam cum humilitate in timore percipiunt, atque pro illis orant et laborant qui eis misericordiam suam impendunt, prava etiam opera immundissimae sordis devitantes. Inter hos etiam multi inveniuntur quibus idcirco terrenas divitias subtraho, quoniam eis caelestes divitias dare volo. Qui autem paupertatem propter nomen meum libenter sufferunt, valde in hi amabiles sunt; qui vero divitias saeculares propter cupiditatem suam libenter habent, nec eas habere possunt, hi mercedem hujus laboris perdit. Sed qui ob hoc divitias quaerit ut voluntatem meam et non cupiditatem suam in eis compleat, hic pro bona voluntate sua mercedem honoris apud me reportabit. Ita etiam et ille qui potestatem honoris propter jactantiam superbiam suam et non ad gloriam nominis mei appetit hic mihi velut putridum cadaver est; qui autem idcirco eam quaerit, ut non superbiam suam sed honorem meum inde defendat, gloriosus in regno meo ob idipsum apparebit. Quapropter et sacerdotes officii spiritualis regiminis magisterium suum non propter se, sed propter me subire debent, ut populo meo tanto securius et devotius praesse valeant. Quomodo? Quia populum meum docere, admonere, hortari et coercere debent, ut legem Dei digne et laudabiliter custodiant. Et hoc pastores semper ruminabunt: dum populum exhortando movent, ne sine confessione et sine poenitentia in peccatis suis perseverent, sed ut mala opera conculcent et bona perficiant. Quod si populus sacerdotes

A suos in admonitione ista non obaudierit: tunc populus reatum suum sentiet, et sacerdotes de casa negligentiam hujus se eripuerunt; si vero sacerdotes auctoritatem magisterii sui populo non ostendunt, tunc sacerdotes non vocantur sed lupi rapaces dicuntur, quoniam officium suum in rapina habent: sicut et lupus ovem crudeliter diripit, ita quod magis voluntatem suam sequuntur quam custodiam ovium suarum amant. Et quia perverse vivunt, idcirco veram doctrinam populo seminare timent, ita iniquitati ut alicui domino suo consentientes, quod carnales concupiscentiam sunt, et ostium cordis sui aequitati velut alieni domestico suo claudentes, quod justitia Dei est. Unde, o vos pastores, ululate et plangite crimina vestra quae in iniquitate vestra diram vocem emittunt, ita quod et elementa clamorem eorum suscipiunt, et cum eis eorum me reboant. Quomodo enim in officio vestro audetis Dominum vestrum tangere in sanguineis manibus et in contraria spurcitia, et in adulterina iniquitate? Vere vos in immunditia vestra fundum terrae commovetis. Quomodo? Videlicet cum in tantis criminibus sordentes Deum vestrum tangere non timetis, terram in magno dolore opprimo, ita carnem et sanguinem Filii mei ulciscens; quoniam non solum terram in hoc horrore crudeliter commovetis, sed etiam caelum in immunditia vestra pessime contaminatis. Quomodo? Cum in fetore immunditiae vestrae Dominum Deum vestrum tangitis sicut porcus in stercore margaritas contaminat: tunc caeli iniquitatem vestram suscipientes, ultionem judicii mei in voluntate mea super terram emittunt. Nam cum vera justitia et cum divina lege populum meum praecedere deberetis in bonis operibus ei lucentes, ita ut idem populus meus gradiens post vos pedem suum in nulla offensione contereret; sed vos aliquando majore iniquitate populum meum contaminatis quam vel ipse se contaminet in quo malum et pessimum exemplum in vobis habet. Vos enim tam lucida gemma esse deberetis, ut credentes in lumine vestro, incedentes viam rectitudinis agnoscere possent; sed vos eis exemplum mortis praebetis, ita ut iniquitate vestra modum invenire non valeant. Et quomodo pastores eorum esse potestis, cum eos ita seducitis? Quomodo ergo pro eis respondebitis: qui nec pro vobis responsum dare potestis? Unde plorate et ululate antequam tempus mortis vos subtrahat. Et quare non consideratis honorem vestrum: qui praeter ceteris hominibus vobis datus est? Quid hoc? Quoniam in Filio meo praeter ceteris claves caeli accepistis, quae iudicio recti sensus et justi iudicii in scientia Scripturarum sunt: quando recte consideratis quid sit quid ligare debeatis. Quid hoc? Cum homines se mihi in lege mea pertinaciter opponunt: timorem iudicii mei eis incutere debetis. Et si tunc culpam suam non correxerint, ligaturam vestram super eos extendite. Quomodo? Quia rebelles sunt: ideo apertis

vocibus in verbis meis eos ligabitis, et eis ligaturam illam indicabitis; quoniam et pro contumacia sua coram me ligati sunt: ut Filius meus primo pastori Ecclesiae ostendit dicens: *Tibi dabo claves regni caelorum. Et quodcumque ligaveris super terram, erit ligatum et in caelis; et quodcumque solveris super terram, erit solutum et in caelis* (Math. xvi). Quid hoc? Ego qui potestatem caeli et terrae habeo, tibi qui me devote imitatus es per gratiam meam dabo judicia illa quae dignitatem regni caelorum tangunt, ita ut nefas sit hoc, quod iusto iudicio ligaveris super terram, secundum quod homines super terram peccare videris; quia postquam hominis animam de corpore suo abstraxero, tunc iudicium tuum super eam non extends, quoniam iudicium illud meum est: in nequitia sua vincula sit, et in caelestibus, scilicet a caelo, separata et projecta, quia in superna mansione nulla iniquitas libertatem aut locum habere permittitur. Sed et vinculum hoc quod ita prius in rebellione constrinxisti, cum deinde in poenitentia delinquentium denotaveris, super terram erit solutum et in supernis secretis. Et tunc post mortem hominis, pro anima ejus orabis; sed tunc eam a nexibus ligaturae suae absolvere poteris, quia gemitus devoti cordis Deus non abjicit.

Vos autem, o sacerdotes, qui hoc modo per Filium meum potestatem hanc percepistis: neminem absque culpabili causa propter rabiem cordis vestri in verbis meis ligabitis; sed acutissime vobis considerandum est, quem ita constringere debeatis. Nam qui nec propter pudorem hominum, nec propter timorem meum, nec precibus nec praecipis vestris coliberi poterit qui in iniquitate sua perseverare velit, hunc ecclesiastica censura in verbis meis ab Ecclesia mea submovebitis. Sed innocentem non ligabitis; quoniam si illum constrinxeritis vosmetipsos in nodum diri reatus immititis. Quod si tamen ille hoc modo inconvenienter constrictus fuerit quamvis innocens sit; tamen humillima subjectionis obedientia propter honorem nominis mei solutionem quaerere debet, ne si spreto exstiterit, reatum superbiae sibi contrahat. Sed ligatura ista talis sit. Homo qui nec mihi, nec praecipis majorum suorum in perversitatibus suis obedire voluerit, hic in verbo meo a caelestibus separandus est, velut Adam mihi inobediens existens in praecipio meo de paradiso ejectus est, nec in consortium fidelium recipietur, nisi in poenitentia obedientiae; sicut etiam genus humanum in martyrio obedientis Filii mei, ad caelestem patriam revocatum est. Qui vero ita rebellis est quod in humilitatis officio reverti non vult, tunc, si ita in contumacia sua perduraverit, consortium sanctorum habebit qui lapideum cor abjicere recusantes sed in infidelitate sua permanentes, gloriam ecclesiasticae beatitudinis habere recusaverunt. Nam qui

ita obduratus est quod de nequitia sua nullam misericordiam quaerere curat, hic antiquum serpentem imitatur qui misericordiam sprevit et qui primum hominem in paradiso decipiens in seipso ita dicebat. Quamvis ego de caelis projectus sum cum contra exercitum Altissimi cum angelis meis praeliatus resistere non valuerim, quoniam ab eo victus sum; tamen nunc in terra hominem inveni, in quo iram meam exercens me fortiter vindicabo. In terra enim in homine complebo, quod in caelis facere volui, scilicet ut Altissimo similis essem. Et si Deus justus est, potestas ista mihi non auferretur, quia homo mihi consentiet et Deo non obediet. Haec diabolus in seipso loquens: omnes artes suas contra hominem instruxit ut ille a Deo recederet, qui et diabolus secutus est; unde et eum sibi tam fortiter alligavit, quod homo illum pro Deo coluit, et Deum creatorem suum abnegavit.

Sed cum homo in tanta tenebrositate infidelitatis jaceret, nec se erigere valeret: ad salvationem ejus nisi Filium meum miro modo de Virgine incarnatum, verum Deum et verum hominem existentem. Quid hoc? Quia de me Patre secundum divinitatem veraciter exivit, et quoniam de Virgine matre secundum humanitatem veraciter carnem assumpsit. Quid hoc? O homo mollis et tenet in tuo corpore es; sed durus et inflexibilis in tua incredulitate manes; nam lapis poltri ad aedificium potest, tu autem moltri ad fidem non vis. Attende tamen. Sicut homo in arca sua pulcherrimam gemmam habens, eam metallo imponit ut hominibus appareat, sic et ego in corde meo Filium meum habens eum de Virgine incarnari volui ut ipse credentibus salutem vitae conferret. Quod si et carnalem patrem dedissem, quis tunc esset? Videlicet non filius sed servus meus; sed hoc esse non debuit. Ipse autem de Virgine natus, comedit, bibit, et dormiens requievit, atque alias corporales miseras sustinuit; sed tamen gustum peccati in carne sua non sensit; quia non in mendacio sed in veritate carnem assumpsit. Quid hoc? Quoniam ceteri homines in praevicatione Adae et Eve per gustum delectationis nascuntur, quod in mendacio et non in veritate est. Non sic Filius meus ortus est: sed in sanctitate de castissima Virgine ad redemptionem hominum natus est. Nam similis similem de vinculo suo solvere non valeret, nisi major veniret qui eum eripere posset. Quid hoc? Quoniam homo natus in peccatis, hominem peccatorem de perditione mortis liberare non valuit; quapropter Filius meus sine peccato venit: quia hominem devota morte misericorditer de morte eripuit. Sed qui vigilantibus oculis videt, et attentis auribus audit, hic mysticis verbis meis osculum amplexionis praebet, quae de me vivente emanant.

VISIO SEPTIMA.

SUMMARIUM. — *Quod Deus omnia juste dispensans et in iustitia diversa dona Spiritus sancti declarans, fideles homines in bonis operibus confortat ut a diabolo superari non possint. De multitudine fidelium et de divina lege coram ipsis extensa. Quod deceptiones diaboli hominibus in via hujus mundi patent. Quod diabolus divitiis et deliciis hominibus aperte et fraudulenter offert; quas qui concupiscit, emit. Quod diabolicam persuasionem viriliter ei resistentes abjiciunt, quidam tepide viventes ei consentiunt. Verba Ezechielis de eadem re. Quod diabolus omni nequitia plenus, veneno multiformis artis suae, quinque sensus hominum decipere laborat. Quod superbia diaboli in incarnatione Filii Dei dejecta est. De oculis et auribus et naribus serpentis quid significant. De manibus et pedibus et cauda ejus quid significant. Quod potestas omnipotentis Dei fortitudinem diaboli ita contrivit quae nequitiam suam secundum voluntatem suam exercere non potest. Quod diabolus in quatuor partibus mundi incendium iniquae persuasionis in omne genus diversorum hominum emittit. Verba David de eodem. Qualiter diabolus in igneis persuasionibus diversa genera hominum spiritualium et saecularium multimodis tentationibus aggreditur. De tribus aciebus eorum. De tentatione saecularium. De sex modis tentationum spiritualium hominum. De non baptizatis. De sagittis oris ejus et de fumo pectoris et de humore lumborum quid significant. De turbina umbilici et de immunditia ranarum venis ejus quid significant. Quod diabolus stultos homines per iniquam incredulitatem exagitat, rerum esse pulchra quod i se eis fallaciter demonstrat. Quod haeretici vitandi et ab Ecclesia abjiciendi sunt qui diabolum pro Deo colunt et sunt viscera diaboli et praecurrens germen filii perditionis. Quod auditorium Dei contemnentibus gratia Dei deserit, quaerentibus autem misericorditer subvenit. Verba Salomonis de eodem. Quod veri cultores Dei qui toto adrisu terrena conculcant, antiquum serpentem forti contritione dejiciunt.*

Deinde vidi ardentem lucem tantae magnitudinis quantae mons aliquis magnus et altus est, in summitate sua velut in multas linguas divisam. Et coram luce illa quaedam multitudo alborum hominum stabat, aut quos velut quoddam velum tanquam crystallus perlucidum a pectore usque ad pedes eorum extensum apparebat. Sed et ante multitudinem illam quasi in quadam via velut quidam vermis mirae magnitudinis et longitudinis supinus jacebat: qui tanti horroris et furiae videbatur: ultra quam etiam homo effari potest. Ad cuius sinistram quasi forum erat, ubi divitiarum hominum atque deliciae saeculares et mercatus diversarum rerum apparuerunt; ubi etiam quidam homines multa celeritate currentes, nullum mercatum exercebant, quidam autem lente euntes et venditioni et emptioni ibi insistebant. Vermis autem ille niger hirsutus, ulcero us et pustulis plenus erat, quinque varietates a capite per ventrem suum usque ad pedes in modum zonarum descendentes in se gerens, quarum una viridis, alia alba, alia rubra, quaedam crocea et quaedam nigra apparebat, plene omnes veneno mortifero. Sed caput ejus ita contritum fuit, quod et sinistra maxilla ipsius jam dissolvi videbatur. Oculi vero ejus extrinsecus sanguinei et intrinsecus ignei, aures autem rotundae et hispidae, nares vero et os secundum nares et os viperae; sed manus secundum manus hominis, pedes autem ut pedes viperae, et cauda brevis et horribilis apparebat. Et collo ejus catena imposita fuerat quae et manus et pedes ipsius alligaverat, ita quod et illa catena in lapidem abyssi fortissime firmata, illum tam valide constrinxerat ut se nec hac nec illac secundum nequitiam voluntatis suae movere posset. Ex ore autem ejus multae flammae exeuntes in quatuor partes se diviserunt, quarum pars una usque ad nubes ascendebat, et alia inter saeculares homines, alia autem inter spirituales se extendebat, alia vero usque ad abyssum descende-

bat. Sed flamma illa quae nubes appetebat contra homines illos praeliabatur qui ad caelos ascendere volebant. Quorum tres acies videbantur; nam acies una prope nubes, et una in medietate illa quae inter nubes et terram est, et una juxta terram pergebat: omnes repetitis vocibus pergamus ad caelos vociferantes; sed a flamma illa hac et illac projecti, quidam non cadebant, alii autem pedibus suis se vix sustentabant, alii vero ad terram cadentes sed iterum surgentes ad caelos tendebant; flamma autem illa quae se inter saeculares homines distendit, quosdam ex eis comburens et in terribissimam nigredinem vertit, quosdam autem suo acumine ita transfixit, ut eos quocumque voluit inflexerit. De qua tamen quidam se eripientes et ad illos qui caelos petebant pergentes: O vos fideles! praestate nobis adiutorium, resumpto clamore vociferabantur; quidam autem ita transfixi permanserunt. Illa vero flamma quae se inter spirituales extendebat: eos sua caligine obtexit; quos etiam in sex modis considerabam; nam alios eadem flamma crudeli incendio laesit: quos autem laedere non potuit illos aut viridi, aut albo, aut rubro, aut croceo, aut nigro mortifero veneno illo quod a capite vermis usque ad pedes ejus defluebat ardentem afflavit. Sed flamma quae abyssum petebat, diversas poenas illorum in se continebat, qui per fontem baptismatis non loti, lucem veritatis et fidei ignorantes, Satanam pro Deo coluerant. Et vidi etiam ex ore ejus acutissimas sagittas stridentes, et a pectore ejus nigrum fumum exhalantem ac a lumbis ipsius ardentem humorem ebullientem, et ab umbilico ejus fervidum turbinem flantem, atque ab extremitate ventris ipsius velut immunditiam ranarum scaturientem; quae omnia magnam inquietudinem hominibus afferrebant. Sed et de ipso teterrima nebula cum pessimo fetore egrediens, multos homines sua perversitate infecit. Et ecce magna multitudo hominum in multa claritate fulgentium veniebat quae illum ser-

mem fortiter ulijque conculcans acriter eum cruciabat : ita tamen quod ipsa nec a flammis nec a veneno illius lædi poterat. Audivique iterum vocem mihi de cælo dicentem : Deus omnia juste et recte dispensans, fideles populos ad gloriam supernæ hæreditatis vocat; sed antiquus deceptor in insidiis positus eos impedire tentans, artes nequitæ suæ in ipsos excitat, sed tamen ab eis victus, confusio- nem præsumptionis suæ accipit, cum illi cœlestem patriam possideant, et ipse infernales horrores subeat. Quapropter vides ardentem lucem tantæ magnitudinis quantæ mons magnus et altus est, in summitate sua, velut in multas linguas divisam, quæ est ardens in fide credentium justitia Dei in fortitudine potentæ suæ magnitudinem sanctitatum et altitudinem gloriæ demonstrans, atque in eadem gloria sancti Spiritus diversa dona mirabiliter declarans.

Et coram luce illa quædam multitudo albaturnum hominum stans : est in præsentia justitiæ Dei turba in fide licentium hominum per bona opera sua bene et honeste compositorum, ante quos velut quoddam velum tanquam crystallus perlucidum a pectore usque ad pedes eorum extensum apparet; quia in conspectu suo divinam legem fortem et splendendam ab intentione bonarum actionum usque ad completionem earum semper habent, in quibus ita confortantur, quod astutia et deceptione fallacium persuasionum superari non possunt. Sed quod ante multitudinem illam quasi in quadam via velut quidam vermis miræ magnitudinis et longitudinis cupinus jacet, hoc est quod ante notitiam hominum manifeste cognitus in via mundi hujus quæ et bonis et malis ad gradiendum propo- ita est antiquus serpens non ita in forma sua, sed in ignificatione mysterii, videlicet magnus in malitia, longus in insidiis projectus apparet, sursum bias; ut eos qui ad cœlestia tendunt per deceptionem suam dejiciat, sed tamen jacens, quoniam per Filium Dei vires ejus protritæ sunt, ita quod in eis stare non valet; quamvis tanti horroris et furæ videatur, ultra quod etiam homo ellari potest; quia veneno um furorem et malitiam conatus in multiplicitate diversitatis ejus, et timatio mortalis hominis explicare non valet. Unde et ad ejus sinistram quasi forum est ubi divitiæ bonorum atque deliciæ sæculares, et mercatus diversarum rerum apparent; quoniam in morte quæ illius proditoris sinistra intelligitur forum cernitur, quod nequissima opera ipsius sunt mortis : ita quod ibi in divitiis corruptibilibus superbia et vana gloria et in deliciis transitoris laetitia et concupiscentia ut in mercatu venditiones ac emptiones multarum varietatum terrenarum cupiditatum fervent : ita ut qui diabolicum terrorem palam exhorruerit, ab his latenter decipiatur, videlicet cum ei multæ suasiones vitiorum leviter offeruntur, veluti cum per mercatorem diversa mercimonia hominibus ostenduntur, ut per hoc delectati, tanto ardentius emant quod sibi oblatum

viderint; nam diabolus artes suas hominibus fraudulenter offert; sed qui tunc eas concupiscunt, ii eas emunt. Quomodo? Bonam conscientiam suam quasi vendentes abjiciunt, et mortifera vulnera animarum suarum quasi ementes sibi contrahunt. Sed ibi quidam homines multa celeritate currentes nullum mercatum faciunt, quia ipsi Deum cognoscentes, thesaurum bonæ voluntatis, et aromata virtutum portant et sibi ea virilissime comparant: ita quod sæculares voluptates et diabolicas spurcicias velociter in mandatis Dei transeunt, dulcedinem carnis suæ contemnunt. Quidam autem lente euntes et venditioni et emptioni ibi insistent, quoniam hi tarditatem in bonis operibus habentes, per teporem corporis sui cœlesti desiderium velut illud vendentes in semetipsis extinguunt, et voluptatem carnis suæ quasi eam ementes in se enutriunt. Quapropter illi mercedem bonæ operationis accipient, et jati pœnas iniquitatis suæ sustinebunt, quemadmodum Ezechiel ostendit dicens : *Justitia justii super eum erit : et impietas impii erit super eum* (Ezech. xviii). Quid hoc? Fulgida opera puri hominis illum in sanctitate perfundunt, et quasi mille oculi aspicientes in altum atque in profundum ubique eum circumdant, sursum ferentes eum in magnum honorem et in voluptatis suæ mortificationem, prout Spiritus sanctus illi inspiraverit, veluti ala volucrem sursum in aere tollit quocumque illi placuerit. Sed viperæ venenum nequie sunt sævissimæ viperæ, quæ conspuat cœlum, margaritam tuto involvens, et super pulcherrimum omnium speciosorum fremens, eum vero qui illud infideliter subsequitur, de nobilissimo opere digiti Dei, et ab omni honore et a beatitudine supernæ visionis abjicit, atque eum exsulem faciens, a vivente fructu et a radice justæ arboris sciendit.

Quod autem vides quod vermis ille niger, hirsutus, ulcerosus et pustulis plenus est : hoc indicat quod idem serpens antiquus in nigredine tenebrarum infidelitatis, et in pilis absconsionum deceptionis, atque in ulceribus immunditiarum pollutionis, et in pustulis cavernarum furoris abundat. Quinque etiam varietates a capite per ventrem usque ad pedes in modum zonarum decedentes in se habet, quia quinque sensibus hominum diversis passionibus vitiorum, a deceptione illa cum se primum implere studuit usque ad consummationem illam cum insaniam ejus sinem accipiet affare non cessans, sed fallacem rectitudinem simulans, homines ad declivia immundarum artium suarum trahit, quarum una viridis, alia alba, alia rubea, quaedam crocea, quaedam nigra apparet plenæ omnes veneno mortifero; quoniam in viriditate sæcularem trāsitiā, in albedine ineptam irreverentiam, in rubore fallaciæ gloriam, in croceo mordacem detractōnem atque in nigredine turpem simulationem ostendunt, cum plenitudine aliarum perversitatum quæ mortem animabus hominum sibi consententium inferunt. Sed quod caput ejus ita

contritum est quod et sinistra maxilla ejus jam dissolvi videtur, hoc est quod superbia illius in incarnatione Filii Dei ita dejecta est quod et adversitas mortis jam evacuata fortitudinem amaritudinis suæ exercere non valet. Oculi vero ejus extrinsecus sanguinei et intrinsecus ignei apparent; quia intentio perversitatis ipsius velut extrinsecus sanguineum nefas corporibus hominum inculit, et velut intrinsecus igneum jaculum animabus eorum infert; aures autem ipsius rotundæ et hispidae sunt, quoniam hominem quasi in rotunditate pilis artium suarum circumdat ut eum celerrime dejiciat si quid in illo quod suum est deprehenderit; nares vero et os ejus secundum nares et os viperæ apparent, quia indiscretos et fetentes mores hominibus ostendit, per quos in multis vitiis eos transigens crudeliter occidit. Sed manus ejus secundum manus hominis videntur, quoniam in machinationes artium suarum in operibus hominum exercet. Pedes autem ipsius ut pedes viperæ sunt, quia itineribus hominum in insidiis suis diabolicas lacerationes inferre non desinit; et cauda ejus brevis et horribilis apparet quæ est potestas ipsius parvi sed tamen pessimi temporis in filio perditionis, qui plus apprehendere bacchando cupit quam perficere possit. Et quod collo ejus catena injecta est quæ et manus et pedes ipsius alligat, hoc est quod diabolica fortitudo per potestatem omnipotentis Dei ita fracta et contrita est, quod et pessima opera et nequissima itinera illius in quibus homines seducit, in contritione sua compressi sunt: ita quod et illa catena in lapidem abyssi fortissime firmata illum tam valide constringit, quod se nec hac nec illac secundum nequitiam voluntatis suæ movere potest; quoniam potestas Dei in stabilissima æternitate sine deflectione manens, diabolum tanta fortitudine in salvatione animarum opprimit, quod ille nec exterioribus nec interioribus instrumentis nequissimi conatus sui, salutem redemptionis a fidelibus animabus removeare valebit, quin in locum gaudii quem ipse pertinaciter amisit perveniant.

Quod autem ex ore ejus multæ flammæ erumpentes in quatuor partes se dividunt, hoc est quod ipse ex rapacissima voracitate sua, pessimum et multiplex malum crudelissimi incendii iniquæ persuasionis emittens, in quatuor plagas totius mundi inter homines ut ipsam sequantur varie spargit. Quarum pars una usque ad nubes ascendit, quia illa diabolica afflictio cælum toto desiderio mentis suæ petentes suo acumine retrahit, et alia inter sæculares homines se spargit, quoniam ipsa in terrenis causis conversantes, sua diversitate decipit; alia autem inter spirituales se extendit, quia illos spiritualibus disciplinis insudante, sua simulatione inficit. Quædam vero usque ad abyssum descendit, quoniam ipsa infideles sibi consentientes in infernalibus tormenta sua seductione mittit; quia ipsi viam falsitatis et deceptionis euntes, viam rectitudinis non cœperunt, nec vero Deo debitam reverentiam exhibuerunt, quemadmodum David testatur dicens:

Contritio et infelicitas in viis eorum, qui viam pacis non cognoverunt: non est timor Dei ante oculos eorum (Psalm. xiiii). Quid hoc? Innocentia et fortissima opera Dei quæ in vivo et purissimo fonte militant; illos qui Deum a corde suo cum nequissimis et damnabilibus operibus expellunt ita conterunt, velut magna pluvia rem quampiam dimergit, ita quod amplius non apparent. Et ideo etiam in conspectu Dei non fulminant; quoniam infelicitas cum infelicissima consuetudine est in itineribus eorum quocumque se cum pastu mortis extendit. Quo modo? Videlicet gustando et comedendo hoc quod malum est; unde et viam illam quæ in calore solis ascendit, in operibus suis nesciunt, quia dulcedinem Dei nec in honore nec in amore gustant, ubi timorem ejus quasi timorem alieni abjiciunt, cum ipsum nec videre nec aspiciere desiderant. Unde et ut vides flamma illa quæ nubes petit contra homines illos præliatur qui ad cœlos ire volunt; quia nequissimum illud incendium euntes mentes fidelium hominum sursum tendere senserit, adversus eos suis artibus crudelissime bacchatur, ne ad illa cœlestia quæ ipsi multis suspiriis quærunt, perveniant. Quorum tres acies vides, quoniam ipsi veram et ineffabilem Trinitatem (quamvis in suis certaminibus plurimum fatigantur) colere non cessant. Nam acies una prope nubes pergit; quia isti fortissime contra diabolum pugnantes, mentem suam de terrenis actibus ita sursum ad cœlestia tollunt, quemadmodum et nubes super terram stare solet; et una in medietate illa quæ inter nubes et terram est discurrit, quoniam ipsi quadam moderatione se continent, nec ex tota mente cœlestibus, nec ex toto desiderio terrenis insudant, sed in his modum sibi imponentes et interiora quærunt, nec tamen exteriora respuunt; et una juxta terram pergit, quia isti caduca perfecte non deserentes, caducis aliquantulum adhærent, ita ut in eis valde laborantes, multas fatigationes passiorum in ipsis sentiant, sed tamen superveno auxilio victores existant, omnes repetitis vocibus pergamus ad cœlos vociferantes; quoniam et isti et illi in multis suspiriis desideriorum suorum, ut tendant ad illa quæ in supernis secretis sunt seipsum exhortantes, quamvis artibus antiqui serpentis in hac intentione sua multoties fatigantur. Sed a flamma illa hac et illac projecti; quia a flatu diabolicæ tentationis in diversitatem morum agitati, quidam tamen non cadunt, quoniam ipsi fortissimi pugnatore existentes, ab his illusionibus se viriliter defendunt; alii autem gressibus suis se vix sustentant, quia hi in viam rectitudinis itinera sua ponunt, sed in multis laboribus fatigati vix tamen diabolicas artes superantes in mandatis Dei perseverant; alii vero ad terram cadentes, sed iterum surgentes ad cœlos tendunt, quoniam ipsi in diversitate vitiorum prolapsi, sed postea per penitentiam erecti, spem suam cum bonis operibus in Deum ponunt.

Quod autem flamma illa quæ se inter sæculares homines diffundit, quosdam ex eis comburens in terrimam nigredinem vertit, hoc est quod idem incendium nequissimæ deceptionis ad illos qui terrenis causis insistunt tendens, quosdam illorum suæ perversitati subjiciens, pessimis vitiis tenebræ iniquitatis eos inficit: ita quod ipsi claritatem veræ fidei despicientes, et seipsos amara morte interficientes in terram cadunt et nefandissima opera in actibus suis perficiunt; quosdam autem suo acimine ita transfigit, quod eos quocunque vult inflodit, quoniam eos sua nequitia ita domat, quod ipsos ad universa vitia pravitatis suæ inclinat, videlicet sæcularem dulcedinem in amplexione ardentis libidinis eis suggerens: ita quod et diversos mores multiplicium rituum suorum, scilicet in verbis, in capillis, in veste, in incessu et in cæteris his similibus habent. Unde tortuosi efficiuntur, justitiam Dei negligentes, et prævaricatores legis existentes, nec sibi metipsis circumfessionem mentis imponentes; quia superfluitatem in libidine querunt, nec ullum tempus legis ut eis a Deo constitutum est servant; sed ut mare a vento in inquietudinem concutitur, ita et ipsi de flatu antiqui draconis in diversa vitia moventur. De qua tamen quidam se eripiunt, ad istos qui cælos petunt pergentes. O vos fideles, præstate nobis adiutorium, resumpto clamore vociferantur; quoniam de turpi et noxia consuetudine se abstrahentes et eos qui mentem suam cælestibus insigunt imitantes, ut suam æfficitudinem impendant, ipsi sine iuvamen corde et voce desiderant; quidam autem ita transfixi permanent: quia ipsi diversis vitiis irretiti in malis perseverant. Sed quod illa flamma quæ se inter spirituales extendit eos sua caligine obtegit, hoc est quod eadem afflatio diaboli persuasionis incendia sua ad illos qui toto nisu spiritui servire debent, emittens eos perversitate vitiorum suorum obnubilat, quatenus magis carni quam spiritui inhiant. Quos etiam in sex modis consideras; quoniam antiquus hostis tam quinque exteriores sensus eorum quam interiorem devotionem cordis ipsorum velut sextam modum pervertere conatur. Nam alios eadem flamma lædit; quia diabolus artes suas eis inmittens, carnalibus desideriis et voluptatibus eos afflat, ita quod eos ad libidinem et ad pollutionem inultas immanitatis accendit. Quos autem ledere non potest, hos aut viridi aut albo aut rubeo aut erocæo aut nigro mortifero veneno illo quod a capite ejusdem vermis; usque ad pedes ejus descendit ardentem afflat. Quomodo? Quoniam cum voluptates pollutionum recurrant, aut tristitiam sæculi quasi pullulantem viriditatem per quam ita opprimuntur, quod nec in spiritualibus nec in sæcularibus rebus valent, eis infundit; aut irreverentiam vitiorum velut ineptam albedinem, ita quod nec coram Deo nec coram hominibus turpitudinem suam abscondunt, ipsis immittit, aut recordationem terrenæ gloriæ quasi fulgentem ruborem, unde amaritudinem et anxietatem cordis

habent, eis ostendit; aut detractionem proximorum velut tepidam erocum, ita quod surrones et bilingues inde efficiantur, ipsis inducit, aut simulationem justitiæ quasi horridam nigredinem, per quam in cordibus suis miserabiliter obtenebrantur, eis imponit. Quæ omnia mortifera pestes sunt: ab initio deceptionis ejus leu perditoris usque ad finem illum cum jam in anta ipsius flum in mundo accipiet, procedente; per quas noxium ardorem vitiorum hominibus infert.

Sed quod flamma quæ abyssum petit, diversas penas illorum in se habet qui per fontem baptismatis non loti lucem veritatis et fidei ignorantes Satana pro Deo colunt, hoc est quod incendium illud perditioni adhærens, dira et amara tormenta illis animabus infert, quæ in fonte salutis non cumulat claritatem supernæ hereditatis et fidem ecclesiasticæ in titudinis non videntes, illum qui in insidiis positus animas hominum in mortem mittere conatur, pro illo qui hominibus vitam, et salutem tribuit venerari non cessant. Ut vides ex ore ipsius acutissima sagittas stridentes, quæ sunt a diabolica rabie pessimæ et nequissimæ inflexiones procedentes, et multis iniquitatibus læchantes, et a pectore ejus nigrum fumum exhalantem qui est a malitiosis conatibus ejus terribis iræ et invidiæ emissio, ac a lumbis ipsius ardentem humorem ebullientem: qui est ab immunditia ipsius in praelatis ferventissimæ libidinis effusio. Et ab umbilico ejus fervidum turbinem flantem; qui est a voracitate ejus in subjectis ardentissimæ fornicationis suffocatio, atque ab extremitate ventris ipsius velut immunditiam ranarum scaturientem: quæ est a perditione perversæ absorptionis ejus in obduratione desperationis fetida egestio cum ipse antiquus insidiator se subsequentes ad omnem voluntatem suam perduxerit, quæ omnia magnam inquietudinem in hominibus faciunt; quoniam hujusmodi perversitates maximam calamitatem miseris irrationis illis imponunt, qui spem suam non cælestibus, sed terrenis affigunt. Sed quod de ipso, terribis nebula cum pessimo fetore egrediens multos homines sua perversitate inficit, hoc est quod ab eodem diabolo nigerrimus error fetentis conscientiæ procedens, stultos homines per iniquam credulitatem exagitat. Quomodo? De abscisione capitis Joannis Baptistæ, Filium Dei esse remissorem vulnerum peccatorum ostendentis, pessimus error exortus est, ubi diabolus multos homines in diversis imaginibus seducit: hoc verum esse putantes quod ipse eis secundum æstimationem ipsorum fallaciter demonstrat. Unde et multi secundum hunc modum decipiuntur; quia et fides ipsorum semper in infirmitate vacillat. Sed, o vos filii mei, si juste et pie vivere volueritis, hunc nequissimum errorem fugite, ne amarissima mors in incredulitate vos apprehendat. Fugite etiam illos qui morantur in speluncis, inclusæ cohortes diaboli existentes, vix illis, vix illis qui sic perseveraverint, quia viscera diaboli

sunt, et præcurrens germen filii perditionis. Quapropter, o vos dilecti filii mei, omni devotione et omni virtute animæ et corporis vestri istos devitate; quoniam antiquus serpens sua arte illos pascit et vestit, quia eum pro Deo colunt, et quia in eum per fallacem deceptionem confidunt. Ipsi sibi pessimi homicidæ, ita quod illos qui eis simpliciter adhæserint occidunt, antequam eos errorem suum declinare permittant, et sunt in se ipsis turpissimi fornicatores, semen etiam suum in homicidio mortificantes et diabolo offerentes, ita etiam in schismatibus suis et in plenitudine vitiorum suorum Ecclesiam meam invadentes, cum baptisma et sacramentum corporis et sanguinis Filii mei, et cætera instituta quæ Ecclesia mea habet, in turpibus machinationibus suis nequiter derident. Sed quamvis propter timorem populi mei his institutis meis aperte non repugnent, tamen in cordibus et factis suis ea pro nihilo ducunt. Nam diabolica illusionem sanctitatem se habere simulant, in quibus a diabolo decipiuntur, quoniam, si diabolus se eis palam demonstraret, ab eis cognosceretur, ita quod illum devitarent. Unde ipse sua arte quædam eis ostendit velut bona et sancta sint, et sic eos illudit. O vos istis qui sic in morte huc per everaverint. Sed quia diabolus novit se modicum tempus erroris sui habere, ideo nunc festinat infidelitatem in membris suis perficere, quæ vos pessimi deceptores estis qui fidem catholicam subvertere laboratis. Vos instabiles et molles ad devitandum venenosas sagittas humanæ pollutionis estis, quas secundum voluntatem vestram contra legem exercetis. Unde postquam venenosum semine fornicationis libidinem vestram evacuatis, tunc fite oratis et sanctitatem vobis fallaciter imponitis, quod oculis meis felente luto indignum est. Certe schisma quod exortum est in Moreb ubi Judaica plebs sculptile faciens in diabolica irrisione ludere cœpit: sic etiam et adhuc quidam petulanter ludere solent, et schisma quod fuit in Baal in quo multi perierunt, et schisma fornicationum ubi cum Medianitis turpia facta perpetrata sunt, et cætera his similia super vos cadent: quia in his omnibus in malis vestris partem habetis, peiores priore populo existentes, quoniam veram legem Dei cernentes, eam pertinaciter abjicitis. Sed, o vos qui salutem vestram desideratis, ita quod baptisma suscepistis, et unctus mons Dei estis, Satanæ resistite, et de monte salvationis vestræ descendere nolite.

Homo autem qui tantæ duritiæ est quod adiutorium Dei ad repugnandum diabolo contemnit, hinc ipse insidias suas ponere non desistit, cum etiam in eo nigredinem iniquitatis surgere videt, quæ toti corpori illius tantam amaritudinem infert quod etiam corpus ejus inde in infirmitate arefcit. Unde cum homo cœperit malum ruminare et seipsum ita in desperationem contere, quasi sibi non sit possibile malum devitare et bonum facere; tunc diabolus hoc vivens dicit: Ecce homo qui nobis

A similis est, Deum suum negans et se ad nos convertens, nos jam sequitur. Quapropter propereamus omnes et ad eum festinanter curramus: ita ipsum nostris artibus coercentes, ne a nobis auferere possit. Nam Deum suum deserere vult: et nos sequi. Sed homo qui his malis diabolicam suggestionem impugnatur, videlicet qui homicidio, adulterio, voracitate, ebrietate, et superbitate omnium vitiorum poluitur, si tunc in his impunitus perseveraverit, in mortem cadit; qui autem diabolo repugnans, his vitiis penitendo se subtraherit, ad vitam resurgit. Nam qui cupiditatem carnis suæ secutus fuerit, et bonum desiderium spiritus sui neglexerit, de hoc fabricator orbis dicit: Iste me despicit et carnem suam cum peccato diligit, nolens scire quod a perditione se debet avertere, et ideo abjiciendus est. Qui vero bonum ardorem spiritus sui dilexerit, et voluptatem carnis suæ abjecerit, de illo dicit Creator mundi: Hic ad me respicit et corpus suum in sordibus non eueit, desiderans scire quod a morte se debet submovere, unde ei succurrendum est. Quomodo? Ut Salomon in voluntate mea dicit. Peccatores persequuntur malum: et justia retribuentur bona. Quid hoc? Ruentes in lapsu, et cadentes in ruina undique mortiferi morbi invadunt: ita quod prudenter in hoc quod verum est non aspiciunt, sed illud negligenter abjiciunt. Unde quia non sunt digni Deum aspiceret, nec ullam felicitatem in Deo aut in hominibus habere, quoniam Deum respuunt et diabolus eligunt; ideo multam adversitatem illis infert id malum quod operantur. Sed in bonis reclusus et justa cogitatio in excelso ædificat: ita quod in sinu suo suscipiunt hæreditatem patris, quoniam supernum lumen attendunt, fallaces in irrisione fori quomodo hoc vel illud sine comparatione venundetur non existentes; sed id quod in Deo verum est habentes. Sed ut vides quod magna multitudo hominum in multa claritate fulgentium venit quæ prædictum vermem fortiter ubique concilians diro cruciatu eum afficit, hoc est quod fidele agmen credentium sed in humana miseria procreatorum, in fide baptismatis et in beatissimis virtutibus multo ornatu et decore ad superna desideria properat: ita quod ipsi in factis suis hunc antiquum seductorem fortissima contritione circumdantes dejiciunt, et eum diro cruciatu comminunt, veluti sunt virgines, martyres, et cæteri hujusmodi veri Dei cultores qui toto nisu terrena conculcant et celestia desiderant, ita tamen quod ipsa nec a flammis nec a veneno illius lædi potest; quia isti tanta fortitudine et constantia in Deo muniti sunt, quod nec ab apertis incendiis, nec ab occultis persuasionibus diabolicæ iniquitatis contaminari valent, quoniam magna fortitudinis virtutum vana signimenta deserunt, et sanctitati, juste viventes adhærent. Sed qui vigilantibus oculis videt et attentis auribus audit, hic mysticis verbis meis osculum amplexionis præbeat quæ de me vivente emanant.

LIBER TERTIUS.

VISIO PRIMA

SUMMARIUM. — *Quod corda fidelium timere et venerari debent magnitudinem, latitudinem, altitudinem timoris Domini. Quod omnis fidelis anima sapienter timens Deum, per fidem sedes Dei est. Quod profunditas mysteryrum Dei, hominibus incomprehensibilis est, nisi quantum, ipso donante, fide concipitur. Quod in sapientia Dei Patris per amorem Filii sui perfectio omnium electorum computata est. Exemplum in Evangelium de eadem re. Quid significet luteus limus in pectore et cur homo ab angelo non superatur. Verba Isaiaë ad eandem rem: Verba David. Quod Deus Pater in Filio suo ab aurora Virgine incarnato operatur, ordinat ac perfici omnia opera sua. De circulo gyranse. Quod potestas Dei altior est quam homini sciendum sit, et cur angeli laudent Deum absque commutatione. Quod Deus est perspicua justitia, verus et justus. Quod virtus, justitia et iudicium Dei nullum finem habent quod comprehendere possit humano sensu. De casu primi angeli et sibi consentientibus et quare et quomodo et quo ceciderunt. Verba Eszechielis de eadem re. Quod gloria splendoris illius quem diabolus per superbiam perdidit servata est in secreto patris alteri fuerit luci. Quod diabolus cecidit absque heredem. Exemplum de Goliath et de David. Quod fides quæ in antiquis occulta fuit, in mysterio incarnato Dei Filio processit in lucem.*

Et ego homo sumpta ab aliis hominibus, quæ non digna nominari homo propter transgressionem legis Dei, cum deberem esse justa et simi injusta, nisi quod Dei creatura sum ipsius gratia, quæ me etiam salvabit: vidi ad orientem, et ecce illic conspexi veluti lapidem unum totum integrum immensæ latitudinis atque altitudinis, ferreum colorem habentem, et super ipsum candidam nubem: ac super eam positum regalem thronum rotundum, in quo sedebat juvenis perlucidus mirabilis gloriæ, tantæque claritatis ut nullatenus eum perspicue intueri valerem, habens quasi in pectore suo limum nigrum et lutulentum, latum instar humani pectoris, circumdatum lapidibus pretiosis atque margaritis. Et de ipso lucido sedente in throno protendebant magnus circulus aurei coloris ut aurora (cujus amplitudinem nullo modo comprehendere potui) gyrans ab oriente ad septentrionem, et ad occidentem atque ad meridiam, ita se reflectens ad orientem ad ipsum lucidum, nec ullum habens finem. Et circulus ille erat a terra tantæ altitudinis, ut eam comprehendere non possem, ex se reddens splendorem valde terribilem, scilicet lapidei, calybei, igneique coloris undique secundum amplitudinem suam sursum in altitudinem cœli, et deorsum in profundum abyssi ita se extendentem, ut nullum finem ejus videre sufficerem. Vidi etiam tunc de secreto sedentis in throno stellam magnam, plurimi splendoris ac deoris prodeuntem, et cum ea plurimam candentium scintillarum multitudinem, quæ cum stella illa omnes eductæ ad austrum, inspiciebant sedentem in throno quasi alienum, seque ab eo avertentes magis inhiabant ad aquilonem quam in eum inspicere velent. Sed statim in ipsa aversione inspectionis suæ, omnes extinctæ sunt, sic versæ in carbonum nigredinem. Et ecce ventus turbinis ortus est ab ipsis, qui eas mox ab austro retro sedentem in throno projecit ad aquilonem, præcipitans in abyssum, ita ut earum amplius nullam videre valerem. Splendorem autem illum magnum qui eis abstractus

est, vidi subito in earum extinctione reverti ad ipsum sedentem in throno. Et audiivi eum qui sedebat in throno mihi dicentem: Scribe quæ vides et audis. Et respondi de interiori scientia ejusdem visionis: Rogo te, mi Domine, ut mihi des intellectum, quatenus possim enarrabiliter proferre hæc mystica, et ne derelinquas me; sed confirma me in aurora tuæ justitiæ, in qua manifestatus est Filius tuus, et da mihi quomodo possim et qualiter debeam proferre divinum consilium, quod in antiquo consilio ordinatum est; quomodo Filium tuum voluisti incarnari, ita ut homo sub tempore fieret, hoc volens ante omnem creaturam in simplicitate tua et in igne columbæ scilicet Spiritus sancti, ut ipse Filius tuus, quasi splendida solis forma mirabiliter surgens, in incipiente capite virginitatis veraciter indueretur humanitate propter hominem sumpta hominis forma. Et iterum audiivi eum dicentem mihi: O quam pulchri sunt oculi tui in divina narratione, dum ibi consurgit aurora in divino consilio. Et iterum respondi de interiori scientia visionis ipsius: Ego mihi appareo in statu animi mei, ut cinis cineræ putredinis, et sicut pulvis instabilitatis, unde sedeo pavens in umbra sicut penna; sed ne deleas me de terra viventium ut peregrinam; quia in magno sudore laboro in hac visione, et quia etiam de vilitate mei stulti sensus qui luteus est in carne, reputo me frequenter in minimum et in vilissimum locum, ita quod non sim digna vocari homo, quia valde timeo non audens tua mysteria narrare. O bone ac mitis Pater, doce me quæ tua voluntas sit, quid debeam proferre. O tu metuende Pater et o tu dulcissime, et o tu pleno omnis gratiæ, ne derelinquas me: sed conserva me in tua misericordia. Et iterum audiivi eundem mihi dicentem: Nunc dic quomodo edocta es. Volo ut dicas: Quævis cinis sis. Dic revelationem panis qui Filius Dei est, qui vita est in igneo amore, omnem mortuum suscitans in anima et corpore, et dissoluta peccata relaxans in serena claritate, ipse initium suscita-

tionis sanctitatis in homine existens, antequam in A se exsuscitetur. Unde etiam magnificus et gloriosus ac incomprehensibilis Deus dedit magnum presidium mittens Filium suum in pudicitiam virginitalis, quæ non potuit habere ullam varietatem macularum in sua virginitate unde ipsa molliretur. Ibi non potuit nec esse debuit ulla pollutio carnis in mente Virginis, quia interfectrix et mortificatrix mortis generis humani, ipsamet nesciente, ut in somno decepta est, quando Filius Dei in magno silentio venit in auroram, videlicet in humilem puellam. Mora quasi secunda processit nesciens vitam, quam illa dulcis Virgo portavit; quia sibi absconsa erat ejus virginitas. Ipsa enim Virgo erat pauper in terrenis opibus; quia divina majestas eam ita invenire voluit. Nunc scribe de vera agnitione Creatoris in B bonitate ipsius sic.

Deus qui euncta creavit et hominem ad gloriam illam de qua perditus angelus eum suis imitatoribus projectus est ordinavit, ab omni creatura sua maximo honore et timore venerandus et metuendus est, quia justum est ut Creatori omnium veneratio a creatura sua exhibeatur, et Deus super omnia fidelissime adoretur. Quod et lapis iste quem vides certissime designat. Ipse est enim in mysterio magnitudine timoris Domini: qui purissima intentione in cordibus fidelium semper oriri et perseverare debet. Sed quod vides eum totum integrum et immensæ latitudinis atque altitudinis ferreum colorem habentem, hoc est quod eadem firma et grandis magnitudo timoris Domini firmissime tenenda est, quia Deus metuendus est ab omni creatura in tota integritate, ut cognoscatur unus et verus Deus esse, cum nullus præter eum est, nec similis illi, in quo est immensæ latitudo; quoniam incomprehensibilis est in omnibus et super omnia, et altitudo; cum sanctam divinitatem nullus comprehendere, nec ad eam pertingere cum altitudine qui sensus potest, quia ipsa est super omnia. Quod autem est similitudinis ferrei coloris, hoc est quod onerosum et durum est humanis mentibus Deum timere, illud valde grave existens mollietati fragilis cineris, quia humana creatura ipsi rebellis est. Super lapidem vero ipsum candida nubes clara sapientia humanæ mentis est, ac super eam positus D regalis thronus rotundus est sortis et principalis fides circueiens in Christiano populo, cui Deus fideliter cognitus est, quia ubi timor Domini radicat, ibi etiam sapientia humanæ mentis superapparet, et deinde Deo opem afferente, fides super hanc imponetur, in qua ipse Deus sibi requiem parat. Cum enim Deus timetur per sapientiam humanæ mentis, in fide intelligitur; quia cum his tangendus est ut sedes tangit Dominum suum. Et tunc in his Deus parat sibi sedem, summus existens super omnia; quia neque potestate neque dominatione comprehendi potest, sed residet in unica et pura fide; quoniam unus est qui credendus Deus super omnia.

Unde sedens in throno juvenis perlucidus, mirabilis gloriæ, tantæque claritatis ut nullatenus eum perspicue valeres intueri, habens quasi in pectore suo limum nigrum et lutulentum latum ut magni hominis pectus, circumdatum lapidibus pretiosis atque margaritis; est super omnia regnans unus Deus, lucens in bonitate, et mirabilis in operibus suis, cujus immensam claritatem in profunditate mysterii sui, nullus hominum perfecte potest intueri, nisi quantum fide comprehenditur atque portatur; sicut sedes continet ac circumdat dominum suum, quæ ita illi subiecta est, ut nec se elevare possit contra dominum suum: sic fides non desiderat superbe aspiciere in Deum, sed tantum intimæ devotione tangit eum. Et quasi in pectore suo, id est in sapientia mysterii sui habet per amorem Filii sui infirmum et debilem ac pauperem limum qui homo est, nigrum in nigredine peccatorum, et lutulentum in pollutione carnis, et latum secundum similitudinem pectoris hominis, quod est dilatatio profundæ et magnæ sapientiæ in qua ipse Deus creavit hominem, illos respiciens qui sunt in salvatione animæ per penitentiam, in qualicumque crimine contra Deum sint in sua debilitate calcitrantes, quia tandem ad eum perveniunt. Hi sunt circumdati compluribus ornamentis illorum qui inter eos surgunt; ut lapides pretiosi in magnis personis qui sunt martyres ac virgines sanctitatis, et ut margaritæ, qui sunt innocentes et penitentes filii redemptionis, cum quibus idem limus valde ornatus est; dum in humano corpore fulgent tantæ virtutes, quæ in Deo sunt fulgentes in omni claritate. Nam qui constituit spiraculum et vitam hominum, ille inspexit semetipsum. Quomodo? Scilicet cum redemptione dum præcivit in sua prædestinatione Filium suum incarnari, ita quod in ejus corpore deberet abstergi omnis maculosa varietas criminum. Et sic videt etiam animas quæ justificabuntur post multiplicationem superfluum peccatorum dum adhuc in corporibus suis sunt, et quæ consequenter in justitia Dei ambulare post diversitatem errorum suorum qualiter consistant in Deo, ac qualiter desistant de multa oblivione, et quomodo revertantur de unoquoque vitio quo ipsæ sunt vulneratæ cum in mortalibus ceciderunt peccatis, et sicut sunt videntes quod multi populi surrexerunt de errantibus viis in quibus ambulabant pleni vulneribus in plagis pessimis restaurati de morte feditatis criminum: sic etiam multi veniunt qui in amaritudine acerbi doloris peccati tam graviter sunt vulnerati, quod ipsi etiam in consuetudine malorum in quibus supra modum peccaverunt sunt ita tediosi, quod nequeunt ultra respirare in fluctibus, ad operandum mortiferum opus in adulterio, et homicidio et superbitate omnium malorum.

O miseri, nonne veniunt ipsi quasi peregrini de longinqua regione sicut Scriptura habet in Evangelio, ubi adolescentior filius dixit: *Surgam et ibo ad patrem meum et dicam illi: Pater, peccavi in cælum*

ei coram te; jam non sum dignus vocari filius tuus, fac me sicut unum ex mercenariis tuis? (Luc. xv). Hoc tale est. Homo qui de lapsu peccati per admonitionem Spiritus sancti revertitur in se, dicit: Volo surgere de importabilibus peccatis quæ a me nullatenus sunt suscipienda, de gravi culpa, sed revertar in recordatione mentis meæ plangens ac morrens peccata mea: sic veniens ad patrem meum, qui pater meus est, quoniam creavit me, et dicam illi: *Pater, peccavi in cælum*, id est in cæleste opus quod ego sum, quem formasti in voluntate tua, ne sic tangendo in creatione ipsa, quod ego etiam cælestis debui esse in actibus meis, sed feci me contractum cum turpissimis operibus, peccans etiam coram te, quia humanam naturam destitui in me. Quomodo? In multis abominacionibus, ideo sum et ego reus in mea perditione et in tua majestate: et non sum dignus nominari filius tuus, quia propter nequitiam cordis mei creaturam tuam duxi in me in alium modum quam a te constitutus sum. Sed nunc fac mihi ut tuo redempto servo in mensura sanguinis Filii tui, qui ipsum dedisti in tantam mercedem quam mors nunquam rependere poterit ulla recompensatione, sed dimittit peccatores per penitentiam quæ in passione Filii tui orta est, quia rectam hereditatem filiorum amisi in Adam, qui creatus filius, in iustitia constitutus est gloria felicitatis. Nunc autem debet penitentia redimere hominis peccata cum sanguine Filii tui. Istud est dicendum ab iis qui iterant casum Adæ et post hæc revertuntur per penitentiam sic peritantes ad salvationem, et memores sunt quod multas monitiones audierunt, quæ de Scripturis sunt narratæ et de cruciata et de sanguine Redemptoris eorum, et recordantur gementes quod transgressi sunt cum auditu, quo tunc studio debuerunt percipere quomodo servarent verbum Dei, cum ipsi negligerent legem ejus quæ eis erat instituta ad custodiendum, in constitutione præcepti recusantes inspicere quid deberent facere vel quid deberent dimittere propter timorem Domini, qui tamen veniunt ad veritatem, recordantes ea quæ audierunt vel sciverunt a Deo, quamvis prius ita carcati essent, quod omnino nolent seire iustitiam ipsius, ut se ad hoc declinarent quod ipsam præponerent peccatis suis, cum spernerent eam et cum rejicerent retro verbum Dei, respicientes legem ejus. Multi de his erunt superabundantes in bonis: ita ut nec satientur, nec eis sufficiat epulari in domo Dei celebrando divinum officium et operando iustitiam ejus superabundanter, ita quod semper sunt flentes et memores in doloribus multorum quæ in anteaactis rebus perpetrarunt dum colebant illicita opera, transuentes legis Dei licita.

Iste est lutens limus quem vides in pectore pii Patris. Quomodo? Filio Dei qui de corde Patris exivit veniens in mundum, adeat credens populus, adhaerens ipsi hæc intentione qua credit in eum. Certe propterea sic etiam isti apparent in

A pectore pii Patris, ut non spernat angelus nec ulla creatura hominem, quia summi Dei Filius incarnatus habet formam hominis in seipso. Beatus etiam angelicus chorus propterea in indignatione habet hominem quia nimium sordescit in peccatis suis, cum ipsi beati angeli inviolabiles sint absque ulla transgressionem iustitiæ, semper attentissime videntes faciem Patris. Et quod amatur a Patre: hoc etiam ipsi amant in Filio. Quomodo? Scilicet quod Dei Filius natus est homo, nam ego Pater Filium meum ex Virgine natum posui in salvationem et in restorationem hominis, ut vobis annuntiat Isaias propheta servus meus. *Sicut pastor gregem suum pascet in brachio suo congregabit agnos et in sinu suo levabit, factus ipse portabit. (Isai. lx).* Hoc tale est. Sicut pastor gregem suum pascit, sic pascet Filius meus pastor bonus redemptionem gregem suum. Quomodo? Ipse pascit eum lege sua, quam ipsemet per me plantavit. Unde etiam in sua extensa potestate ut in brachio suo; quia idem Filius meus est homo, congregabit innocentes agnos de culpa Adæ per innocentiam baptismi, cum ab eis exiit vetus homo cum operibus suis, et levabit ipsos in virtutibus suis et in lege sua in sinu suo. Quomodo? Videlicet quia levat eos super excelsa cælorum tali modo quod sunt membra ejus. Quapropter sic in interiori secreto deitatis apparet homo in forma sua, quod nec angeli habent nec ulla alia creatura, quia Unigenitus meus propter redemptionem generis humani in virginea carne formam assumpsit hominis. Ipse portabit etiam factus in corpore suo. Quomodo? Ipse Filius meus portat homines in sanguine suo: sic quod salvi facti sunt per quinque vulnera ejus; quia quodcumque peccaverint per quinque sensus suos, hoc abstergetur per summam iustitiam post penitentiam, quoniam ipsemet eos ita portavit, quod incarnatus est, et quod passus est quinque vulnera in cruce, et quod mortuus est et sepultus est et quod a mortuis resurrexit. Ipse porrexit etiam ipsis manum suam, cum eos retraxit ad se. Quomodo? Scilicet quia Filius meus assumpsit humanitatem pro illis, qui sepebant propter casum Adæ in æternum perire. Idem Unigenitus meus vixit etiam mortem, sic quod non potuit amplius dominari super eos. Unde et ipse ita novit eos in virtute claritatis suæ, ut venturi sunt in purgatione penitentis. Quod autem eos vides in sinu Patris apparere, hoc est quod Filius hominis perficitur cum membris suis in secreto Patris. Quomodo? Cum enim mundus complebitur, tunc electi etiam Christi qui membra ejus sunt, perficiuntur. O quam pulcher ille est, ut etiam Psalmista ait: *Speciosus forma præ filiis hominum. (Psal. xlii).* Hoc tale est. Pulcherrima pulchritudo fulget in eo clarissimæ formæ sine ulla macula peccati, et absque liquore humanæ feditatis, et sine ulla concupiscentia facti operis in desideris peccatorum, quæ exigit caro mortalis infirmitatis. Hoc nunquam tetigit hunc hominem. Et for-

ma illa Filii hominis nata est in simplicitate præ alis hominibus, ita quod illæsa Virgo genuit natum suum in ignorantia peccati, se nesciens in ærumna habere filium. Quomodo? Quoniam non sensit ullum contactum in peccatis, ideo ignorabat se habere dolorem in partu, sed intus in ea corporis sui integritas gaudebat. O quam speciosus forma! Sed noscant homines ibi carnalem pulchritudinem non fuisse majorem nisi quatenus ordinatio profundæ sapientiæ constituit formam hominis, quia Pater et Filius et Spiritus sanctus unus Deus in tribus personis non delectatur in pulchritudine carnis, sed in magna humilitate qua Filius Dei se induit humanitate. In forma autem filii hominis non erat ulla maculositas, ut aliquando distorquetur homo molesta facie in diversitate corporis, quod est in iudicio Dei, scilicet cum membra hominis divisa sunt non recte ordinata ut debiliū quod non est secundum naturam formationis in corpore hominis, sed secundum iudicium Dei. Et fortis quidem natura existit in recta formatione, infirma autem defluit in diversitatem formationis contrariæ formæ, quod non erat opus in homine Filio meo.

Sed, inquam, magna diversitate sint homines in suis membris, ita quod ipsi sunt nigri, fœdi, polluti, leprosi, hydropici, et pleni vitiiis, habentes etiam rubiginem maleficii in suasionem diabolicæ artis, et insipientes et duri videre bona Domini, et accusandi atque culpandi de multa oblivione quod justitiam debuerunt operari et operantur malum, ac dimittunt bonum, despicientes crucem et martyrium Domini sui. Deus tamen Pater inspicit intentione suæ bonitatis factum opus de limo sicut pater respicit ad filios suos dum eos elevat in sinum suum. Et quoniam ipse Deus est; habet pii patris dilectionem ad filios suos. Tali enim modo est ei interior dilectio cordis ad homines, quod Filium suum misit ad crucis opprobrium quasi agnum mansuetum qui portatur ad victimam occidendus: ita quod Filius meus reportavit perditam ovem, quam e faucibus lupi tulit, supra humerum suum, assumpta humanitate, in magnis eam portans doloribus, cum dignatus est mori pro ovibus suis. In illis autem hominibus sunt multi circumdati ornamentis, qui et decorati sunt pretioso ornatu virtutum: qui sunt martyres, virgines, innocentes et pœnitentes ac subjecti magistris suis, ut jam dictum est, et qui seipso consilio reddunt in criminibus suis, in his se cruciantes cum inexpugnabili certamine, dum negant in seipsis quod sunt. Ibi non est dicendum qui sunt, vel ubi sunt electi; nam omnes computati sunt. Quis est ille cui possibile sit videre in profundam sapientiam Altissimi et in discretionem scientiæ ejus quid ipse habeat in numero salvandorum. Incomprehensibilia sunt iudicia ejus omnibus hominibus. Vobis currendum est; quia paratum est vobis regnum Dei. Nam secundum studium fidelium operantium justitiam Dei

qui sunt abluti in baptismo cognique in fide, talis etiam merces eorum erit.

Quod autem vides quod de sedente in throno protenditur magnus circulus aurei coloris ut aurora, cuius amplitudinem nullo modo comprehendere potes, hoc est quod ab omnipotente Patre extenditur fortissima potestas et fortissimum opus ejus omnia comprehendens in potentia ipsius, cum qua est operans in Filio suo quem semper in majestate divinitatis apud se habuit, per eum ordinans ac perficiens omnia opera sua ante mundum et in mundo ab initio, qui pulcherrimi fulgoris velut aurora rubet; quia Filius in sapientissima Virgine quam aurora significat, incarnatus est inspiratione digiti Dei qui Spiritus sanctus est; in quo etiam factum est omne opus Patris. Hujus gloriæ circuitum nulla ratione comprehendere vales, quia nec ipsius potestas nec opera, nec ulla est mensura ullius bonitatis, vel potestatis ad illam mensurandam quæ sit, vel fuerit, vel fieri debeat in ulla creatura, nisi quod Deus est inestimabilis et incomprehensibilis in potestate sua, et invictus ac mirabilis in opere suo. Et idem circulus gyrans ab oriente ad septentrionem, et ad occidentem atque ad meridiem se reflectens ad orientem ad ipsum sedentem in throno nec habens ullum finem; hoc est quod potestas ac opus Dei circumvenit, comprehendendo omnem creaturam. Quomodo? In voluntate Patris qui cum Filio et Spiritu sancto Deus unus est, ortæ sunt omnes creaturæ, quæ omnes sentiunt eum in potestate. Quomodo? Omnes sunt eum in creatione sentientes scilicet gyrantem ab oriente quod est in ortu omnis justitiæ, et tendentem ad septentrionem in confusionem diaboli et ad occidentem ubi tenebræ mortis lucem vitæ volunt opprimere, luce tamen iterum resurgente, devicta tenebrarum caligine, et ad meridiem, ubi ardens ardor est justitiæ Dei in cordibus fidelium, se convertendo tandem ad ortum justitiæ quasi ad orientem se recipit. Quid hoc? Dum per summam potestatem opus Dei secundum præordinatum a Deo tempus completum fuerit in hominibus in hoc mundo, tunc etiam implebitur circuitus ipsius mundi, perfectus in fine temporis in novissimo die, refulgebunt omnia opera Dei in electis ejus, sedente in throno non habente finem; quia Deus perfectus est in potestate ac in opere suo, qui erat et est et permanebit absque ulla inceptioe ullius temporis in divinitate, ita quod non fuerit sed est. Et quod ille circulus, a terra est tantæ altitudinis ut eum comprehendere non possis, hoc est quod superna potestas ita excelsa est super omnes vitas creaturarum in sensu et in intellectu hominis, et ita incomprehensibilis in omnibus et super omnia, quod nulla creatura eam poterit metiri ulla capacitate sensus quin ipsa sit multo sublimior quam ei sit cognoscendum. Unde etiam angeli frequenter resonant Deum in laudibus. Ipsi enim vident eum in sua potestate et gloria; sed non possunt eum perfecte intuentes comprehendere quasi ad finem per-

veniant, neque unquam valent fastidio satiatis capi tam magnitudinis quam pulchritudinis ejus.

Quod autem ex se redidit splendorem valde terribilem scilicet lapidei, chalybei et ignei coloris, hoc est quod divina potestas ex se demonstrat duram virtutem in magna severitate contra dissimulatam et impœnitentem ac impunitam iniquitatem, formidabilem, et velut chalybeum; quia Deus est perspicua j̄stitia quæ non habet ullam injustitiam cedentis mollitiæ, (tanquam pulvis, ut dicitur, injustum est quod Deo non placet) sed ipse est illa j̄stitia quæ quasi chalybe confirmavit omnem aliam j̄stitiam quæ multo fragilior est j̄stitia ejus quam ferrum chalybi cedit, et etiam quasi igneum; quia ipse est judicialis ignis comburens peccatum ob omnem injustitiam quæ se nunquam convertere voluit ad illum querens ejus misericordiam. Est etiam Deus quasi lapis in homine; quoniam ipse est verus et justus absque ulla mutatione; quia ut lapis in molliem non potest converti, ita ille non habet ullam mutationem, et est velut chalybs, scilicet in efficacitate pertransiens omnia absque ulla mutatione ullius aut loci aut temporis, quia ipse est Deus super omnia existens, est etiam quasi ignis; quoniam inflammat et incendit et illuminat omnia absque vicissitudine succedentis temporis in novitate, quia ipse Deus est. Et quod ipse splendor undique secundum amplitudinem suam sursum in altitudinem cœli et deorsum in profundum abyssi ita se extendit ut nullum finem ejus videre possis, hoc est quod virtus potestatis ac operis Dei, et j̄stitia atque rectissimum judicium ejus ubique in incomprehensibilitate sua nec in superioribus cœli, nec in inferioribus abyssi ullum finem habet qui comprehendi possit humano sensu cum super omnia sit.

Vides etiam de secreto sedentis in throno stellam magnam plurimi splendoris ac decoris prodeuntem, et cum ea plurimam multitudinem cadentium scintillarum; quia præcepto omnipotentis Patris Lucifer angelus, qui nunc est Satanas, in ortu suo magna gloria ornatus et multa claritate ac decore vestitus prodiit, et cum eo omnes scintille sui agminis tunc candentes in lucis fulgore, nunc autem extinctæ in caliginis tenebrositate; quoniam pronus ad malum, non aspexit in me solum perfectum, sed existimabat confidens in seipsum, posse incipere quod vellet, et perficere quod inciperet. Unde quod sedenti in throno debebat honoris quia per eum creatus est, hoc retorsit in seipsum, atque in hoc ipso declinabat se ad malum. Quod vero cum stella illa omnes eductæ ad austrum, inspiciebant ipsum sedentem in throno quasi alienum, sequæ ab eo avertentes magis inhiabant ad aquilonem quam eum inspicere vellent, hoc est quod Lucifer omnisque comitatus ejus miserabiliter creatus in ardente bono Dei constitit, quasi per obliquum, in superbia videlicet dedignans regnantem in cœlo; quia ipsi omnes orti in creatione; ab initio gustaverunt impietatem quæ ad perditionem se vertit,

A Deum inspicientes non sic quod eum scire vellent in bonitate, sed quod se super eum velut super alienum vellent elevare, cum flagrante scilicet elatione se a cognitione ejus avertentes, et plus tendentes ad casum suum quam Deum in gloria sua cognoscere desiderarent. Sed quod statim in ipsa aversione inspectionis suæ omnes extinctæ sunt sic versæ in nigredinem carbonum, hoc est dum Deum superbe dedignarentur scire, ipse Lucifer cum omnibus sequacibus suis in malitia sua extinctus est: a fulgore clari splendoris, quo per divinam potentiam indutus erat, delens in seipso interiorem pulchritudinem, qua debuit usus esse ad bonum; et se porrigens ad deglutendam impietatem; ita extinctus est ab æterna claritate ut caderet in æternam perditionem. Unde omnes versi sunt in nigredinem carbonum extincti ignis; quia cum duco suo, scilicet diabolo, exiti claritate sui splendoris sic extinctæ sunt in perditione tenebrositatis, carentes omni gloria beatitudinis, ut carbo caret omni luce igneæ scintillæ. Quod autem ventus turbinis ortus est ab ipsis, qui eas mox ab austro retro sedentem in throno projecit ad aquilonem præcipitans in abyssum, ita ut earum amplius nullam videre valeres, hoc est quod maximus flatus impietatis erexit se in ipsis angelis iniquitatis, cum Deo vellent prævalere et eum per superbiam opprimere, qui exsufflatus est in amarissimam nigredinem perditionis, et eos de austro, id est de bono projecit retrorsum; quod est in oblivionem Dei cuncta regentis, quasi ad partem aquilonarem, ut ubi superbe exaltari volebant, ibi confusi casum invenirent, propter superbiam suam præcipitati in abyssum mortis æternæ, quæ perditio ipsorum est ut in nulla claritate amplius videantur, ut per servum meum Ezechielem saltui meridiano qui ardentem fructum j̄stitiæ debuit et non attulit locutus sum dicens: *Ecce ego succendam in te ignem, et comburam in te omne lignum viride, et omne lignum aridum; non exstinguetur flamma succensionis et comburetur in eo omnis facies ab austro usque ad aquilonem. Et videbit omnis caro, quia ego Dominus succendi eam, nec exstinguetur* (Ezech. xx). Hoc tale est. O stulte, qui in superbia tua te erexisti contra me, ego qui nec initium nec finem habeo, faciam ut in zelo meo accendatur in te ignis indignationis meæ, per quem comburam in te omnem viriditatem tuam qua voluisti opus incipere, in falso vigore magis confidens in te quam in me; quia elegisti in tua stulta scientia esse secundum superbiam tuam comburamque in te omnem ariditatem illam peccati tui et aliorum perditorum cum peccatum in bono aridum suggeris homini qui cinis est, quia suggestio tua non recipiet in te ullam salvationem; sed fiet in te ignis æternus. Nec restat ulla tibi muneratio salutis, nec illis qui te sequuntur in exemplo tuo. Et non exstinguetur illa succensio penarum in suppliciis suis, sed comburet præcipitem superbiam quasi in facie concupiscentiæ aspectus honoris quem cou-

cepisti velle habere in teipso, qui ejectus es ab omni gloria tua; ab austro scilicet surgens in ardente clarissima luce, et cadens in tenebras aquilonis, id est inferni. Et hoc videbit omnis homo: videlicet electi et reprobi cognoscentes gehennam, quoniam electi eam cognoscunt; quia illam effugerunt; reprobi autem, quoniam cum ea in pennis permanebunt, scientes quia ego Dominus omnipotens succendi eam ad retributionem malorum tuorum, o diabole, nec exstinguetur in malis tuis nec sequentur te. Et sic perditio diabolice superbie projecit Satanam et angelos ejus in exteriora; tenebras aeternorum tormentorum sine ulla consolatione luminis; ita ut illi nullus sit locus inventus in aeterno lumine, et tu, o fragilis homo horrens et stupens, eorum ultra nihil conspiceri potueris; sicut etiam idem Ezechiel in spiritu meo regi Tyri sub mystica significatione dicit: *Omnes qui viderint te in gentibus obstupescunt super te. Nihil factus es, et non eris in perpetuum (Ezech. xxviii)*. Hoc tale est. Omnes recti corde qui viderint te, diabole, inebriatum vitis in illis gentibus qui te amplexantur in pravaricatione legis Dei, arescent obstupescentes in tua sorde, quomodo polluis suggestionem tua templum in aedificatione Dei quod homo est; et propterea nihil factus es per superbiam tuam in qua cecidisti ab omni gloria salvationis; quia omnino nullus vigor es, in nulla felicitate, neque eris inventus ullam gloriam amplius habens in aeternitate caelestium, quia tu confusus es in illis in perpetuum sine fine.

Sed quod splendorem illum magnum qui eis abstractus est, vidisti subito in earum extinctionem reverti ad ipsum sedentem in throno: hoc est quod perspicuus et magnus fulgor quem diabolus propter superbiam et contumaciam suam perdidit cum in ipsum et omnes sequaces ejus intravit germen mortis (erat enim Lucifer purioris luminis quam caeteri angeli) reversus est ad Deum Patrem unde prodierat, servatus in secreto ejus; quia locus gloriae splendoris illius non debuit esse vacuus; sed Deus servavit eum alteri factae luci. Nam ejus quem Deus nudum surgere iussit atque non coopertum carne qui diabolus est cum omni comitatu ejus in splendore tamen clarum; splendorem servavit limo quem formavit in hominem, tegens ipsum vilissima natura terrae, ob id ipsum ne se extolleret in similitudinem Dei, quia quae clarum creaverat in multo fulgore sed non coopertum tam fragili et tam misero tegmine quo et homo, hic non potuit stare in elevatione sua, quia non est nisi unus Deus sine initio et sine fine in aeternitate. Ac ideo sceleratissimum est praeter ceteris criminibus, quo quis se Deo simulat. Nunc autem ego Deus caelestis servavi illustre lumen quod retraxi a diabolo propter malum ejus, hoc diligenter abscondens apud me, et dedi illud limo terrae quem formavi ad imaginem et similitudinem meam, quemadmodum aliquis homo facit, cum filius ejus moritur cujus haereditas non transit in q-

tos ejus; quia absque liberis decessit; haereditatem filii attrahit sibi pater et proponit eam in mente sua alii suo filio nondum sibi nato, daturus eam illi cum natus fuerit ex ipso. Nam diabolus cecidit absque haerede, quod est in recta intentione bonum opus: quia nunquam aliquid boni fecit nec incepit, et ob hoc accepit alter haereditatem ejus, qui etiam cecidit, habens tamen haereditatem, scilicet inceptio-nem obedientiae; quoniam eam suscepit cum devotione, quamvis opus ad hoc pertinens non perfecit, sed gratia Dei perfecit illud opus in incarnatione saluationis populorum, in restaurationem bonae haereditatis. Atque ideo recepit homo haereditatem suam in Christo, quia non dedignatus est in initio praecipuum Dei, cum omnino diabolus non deideravit servitium Creatoris sui in bono, sed honorem in superbia: unde non recepit gloriam suam sed in perditione perit.

Et sicut Goliath surrexit despiciens David; ita erexit se diabolus in praesumptionem in seipso, volens similis esse Altissimo. Et ut Goliath ignorans vires David cum prorsus nihili reputans vilipendit, sic cumulata superbia diaboli contempsit humilitatem in humanitate Filii Dei, qui in mundo natus, non gloriam suam sed gloriam Patris per omnia quaesivit. Quomodo? Diabolus non desideravit imitari hoc exemplum, ut se subderet suo Creatori quemadmodum se Filius Dei subdidit suo Patri. At tamen David angustavit caput Goliath in secreta fortitudine Dei, ut Spiritu sancto inspirante scriptum est: *Assumens autem David caput Philisthaei attulit illud in Jerusalem, arma vero ejus posuit in tabernaculo (I Reg. xvii)*. Hoc tale est. Spolia et dirptiones diaboli accepit fortissimus Filius meus, cum dejecit caput ejusdem serpentis antiqui. Ubi? In utero Virginis quae hoc caput contrivit. Per quem? Per eundem Filium suum. Quae est haec contritio? Sancta humilitas, quae in matre et filio apparens percussit primum initium superbiae, quod est caput diaboli. Et sic Filii mei, secundum carnem, victrix humilitas attulit ipsum caput in sanctam Ecclesiam quae est visio pacis, ei ostendens quod per ipsam fortissimam humilitatem interfecta esset superbia diaboli; fortissima vero arma ejus sunt multiformia ejus vitia, quibus ille superavit genus humanum quod eum pro Deo coluit, sic exterrens in vitiosis artibus suis ut arma exterrere solent homines. Haec confregit Filius meus ponens ea in tabernaculo suo, id est in passionem corporis sui dum pateretur in cruce. Unde ipsam pugnam dimisit etiam in tabernaculis simul in corporibus electorum membrorum suorum: ut et ipsi distribuant arma diaboli cum ipso. Quomodo? Ut sicut ipse devicit diabolum in passione sua, sic et ipsi eum devincant se stringent in desideriis, et non sint consentientes vitiis illius. Et secundum similitudinem hanc, ut gloria Goliath data est David: ita gloriam quae ablata est primo angelo, dedi Adae et generi ejus, quod conficitur me servans praecipua mea, interempta super-

Lia diaboli. Qui autem interioris sensus perspicax a speculi mei, ad verba hæc ante te, et ea in conscientias audiendi aures habet, hic in ardenti amore tua animi sui conscribat.

VISIO SECUNDA.

SUMMARUM. — Quod fides magna in virtute, palam surrexit in circumcissione Abrahamæ. Quod fides conjuncta est timori Domini et timor Domini fidei. Quod fideles per quatuor partes terræ super fide bona opera ædificant. De quatuor quadris. Quod oportet hominem humiliter incedere et insidias diaboli sapienter fugere. De quatuor angulis ædificii quod significant. Item aliter de eisdem angulis. Quod hominibus a Deo Patre datur munus et defensio ad bene operandum et circumspiciunt sunt quis civerea cura sunt. De speculatione scientia. Verba Pauli. Verba Salomonis. De operatione duarum causarum. Quod rectæ institutiones surrexerunt in Abraham et in Moyse. Quod spectativa scientia cepit in Noe apparere regnante tamen iniquitate usque ad Abraham et Moysen sine interruptione. Verba Pauli ad eandem rem. Quod rectum opus ostensum est in Abraham et in Moyse, perspicua justitia in Incarnatione Filii Dei, ardens opus per baptismum in Ecclesia durans in finem mundi. Verba David ad eandem rem. Quod membra Christi constant adhuc imperfecta in electis suis et Ecclesia caret adhuc futura perfectione quam habitura est. Quomodo denarius numerus attenuatus per Adam, surrexit in Filii Dei in denarium, et denarius in millinarium. Verba Evangelii de eadem re. Quod in quinque vulneribus Christi peccata hominum deletur. Quod homo quinque sensibus Spiritu sancto sibi inspiratis, discerni bonum et malum. Quod homo anima et corpore laboret devitare malum et facere bonum in prosperis et in adversis. Quod humana mens debet habere sapientiam et discretionem ad cognoscendum Deum. Quod homo ex quantum elementis constans fidem catholicam æquali devotione colat. Quod fidelis homo ascendat de virtute in virtutem. Quod Filius Dei missus est in mundum secundum tempus præordinatum a Patre ut proficeret voluntatem Patris in redemptione hominis. Quod superbium mali vel finem ejus in operante creatura, aut initium aut finem supernæ justitiæ jus atque distributionem voluntatis Dei: nullus homo perscrutari potest.

Deinde vidi inter ambitum circuli qui protendebatur de sedente in throno quasi montem magnum conjunctum radici illius immensi lapidis super quem nubes cum throno et sedente in eo posita erant: ita quod lapis in altitudinem erectus et mons in latitudinem extensus videbatur. Et super ipsum montem stabat velut quoddam ædificium quadrangulum ad similitudinem urbis quadratæ formatum, aliquantulum obliquum habens situm, cujus angulus unus respiciebat ad orientem, et alius ad occidentem et unus ad septentrionem et alius ad meridiem; ædificium autem circuitu suo murum unum bifurcatis gerebat, cujus forma una erat quasi splendor lucidus ut lux diei, et altera quasi compaginatio lapidum adinvicem conjuncta in angulo orientali et in angulo septentrionali, ita ut pars illa lucida muri protenderetur ab angulo orientali et finiretur in angulo septentrionali, tota integra et non habens ullum locum interruptum, et pars alia scilicet lapidea extenderetur ab angulo septentrionali ad angulum occidentalem et ad angulum meridianum et finiretur in angulo orientali, habens duo loca interrupta inter angulum videlicet occidentalem et angulum meridianum. Longitudo autem ædificii erat centum cubitorum, et latitudo ejus quinquaginta cubitorum, et altitudo ipsius quinque cubitorum: ita ut ejus duo parietes in utroque latere ipsius essent unius longitudinalis, et alii ipsius duo parietes in fronte et in fine ejus, unius latitudinis. Sed et idem quatuor parietes ubique in circuitu ipsius ædificii æqualis erat altitudinis, exceptis propugnaculis ejus quæ aliquantulum eminebant altitudinem ipsius. Latitudo autem inter ipsum ædificium et splendorem ex prædicto circulo se in profundum abyssi extendentem erat in vertice orientalis anguli unius palmi, alibi autem, id est in septentrionali et in occiden-

B tali atque in meridiana parte tanta undique erat latitudo inter idem ædificium et splendorem, ut ejus amplitudinem nullo modo comprehendere possem. Et hæc, me admirante, qui sedebat in throno iterum dixit ad me: Fides quæ in antiquis sanctis cum opere justitiæ per bonitatem Patris desuper ædificata, velut in pallore apparuit, incarnato Dei Filio, aperta manifestatione, cum ardentibus operibus ardentem in lucem processit, quando Filius Dei caduca non concupiscens, ea exemplo suo conculcari et cœlestia amari perdocuit; cum priores Patres mundum non fugientes, nec se ab eo separantes Deum simplici tantum credulitate et humili devotione colebant; quia nondum ut omnia desererent eis ostensum fuerat. Unde etiam quod vides intra ambitum circuli qui protenditur de sedente in throno, montem magnum conjunctum radici illius immensi lapidis super quem nubes cum throno et descendente in eo posita sunt, ita quod lapis in altitudinem erectus et mons in latitudinem extensus videtur: hoc est quod in potente ac forti opere potestatis superni Patris qui potenter operatur, stat mons significans fidem, quæ magna est in virtute, palamque surgens in circumcissione Abrahamæ, et ita proficiens usque in Filium superni Dei post ruinam serpentis antiqui per Spiritum sanctum inspirata hominibus, ut in bonitate Patris fideliter operantes illum credant omnipotentem esse Deum, qui tam magnum hostem superare potuit, ita quod per eandem credulitatem sublevati ad gloriam illam pertingant, de qua diabolus per superbiam suam dejectus periiit.

Atque idem mons positus est ad radicem prædicti lapidis mysterium timoris Domini habentis, quia fides conjuncta est stabilitati timoris Domini, et timor Domini etiam fortitudini fidei, scilicet cum de

Patre missus est Filius nasci ex Virgine, et cum de Filio pullulabat vera fides primum in fundamentum boni operis, quam timor Domini profert cum omnibus virtutibus tangens Deum in altitudine sua: ita ut in sapientia fidelium mentium Deus super omnia regnans fideliter colatur: Quomodo? Quoniam timor Domini secreta cœli visu circumspeditionis acute penetrat: quia ipse initium justæ intentionis est, cum qua etiam beata fides apud Deum in latitudinem perfectionis extenditur cum in bonis operibus ad sanctitatem dilatatur. Sed quod super ipsum montem stat ædificium quadrangulum ad similitudinem urbis quadratæ formatum, hoc est quod super fidem bonitas Patris bona opera ædificans, multos fidelium per quatuor angulos terræ colligens trahit ad cœlestia, sic monitos in stabilitate virtutum ut cœlestis Pater in sinu suo, hoc est in interiori potestate et in mystico consilio suo eos benigne componat cum quatuor quadris in fide. Quomodo? Ego, qui sum Altissimus, ordinavi in opere meo primum quadrum hominum, videlicet Adam, cujus genus ipso dormiente per magnum schisma se debilitans, processit usque ad secundum quadrum, id est ad Noe sub quo diluvium factum est, ubi et mysteria Filii mei in arca præmonstravi. Sed in eo quarto quæ est Noe, per admonitionem meam manifestavi illam lucidam partem muri prædicti ædificii; quia ibi in diluvio suffocans peccatores, innui hominibus ut mortem fugerent et vitam appeterent, sic eis palam aperiens speculativam scientiam cognitionis duarum viarum. Quid hoc? Homo viret et viget in vivente vita quæ anima est, per quam speculatur et cognoscit duas semitas videlicet bonum et malum, quoniam homo tangitur alterutra parte harum: ita quod manens in corpore sive bonum sive malum cum anima et corpore operatur, quod quidem ipse incipit per operationem animi sui, voluntatem suam ita in opere complens. Et sic in nos ostensa est per admonitionem meam speculativa scientia duarum viarum, scilicet acutissima consideratione malum spernere et bonum diligere, quæ ita cum emissionem circumcisionis tendit in præcurso voluntatis Dei, usque ad tertium quadrum, in quo Abraham et Moses conjuncti sunt in circumcisione et lege; quæ circumcisio et lex ita procedebat usque ad quartum quadrum sanctæ Trinitatis: in quo Vetus Testamentum in Filio Dei finitum est cum exteriori significatione. Unde etiam surrexit interius germen per Filium Dei in Ecclesia: qui natus et passus pro salute hominum resurgens etiam et rediens ad Patrem, angulum illum qui in casu Adæ absconsus et attenuatus erat restauravit in salvationem, per animas hominum.

Quod autem ædificium aliquantulum est in obliquum situm, hoc est quod homo qui opus Dei est, non potest præ fragilitate sua incedere firmiter sine peccato, et audacter sine timore fragilis carnis diabolum superando, sed eum oportet illum humilitate delevare, et insidias ejus sapienter fugere ne pec-

et, atque fideliter se conjungere bonis operibus, et sic constare in Filio Dei, qui quasi in angulo sedens lapis angularis est, hoc pacto opus electum in homine conjungens. Sed quod angulus unus respicit ad orientem et alius ad occidentem et unus ad septentrionem et alius ad meridiem, hoc est quod Filius Dei natus est ex Virgine et passus in carne, ut in ortu justitiæ homo restauraretur ad vitam cui omnis justitia apposita est, quod est angulus orientalis inde surgente salvatione animarum, ut Deus complevit in Filio suo omnem justitiam quæ ab Abel usque ad ipsum præfigurata est; in quo finita est constitutio carnalis observationis Veteris Testamenti, jam veniente salute fidelium hominum per fidem, quam Filius Dei attulit missus a Patre in mundum in fine temporum, quod est angulus occidentalis. Contra diabolum quoque in Abraham et in Mose elevavit se justitia qui præmonstrabant promissam gratiam per quam homo salvatus est quem diabolum deceperat, occidendo eum ut latro in lapsu Adæ, quod est angulus septentrionalis; unde et miserabilis ac mortalis casus qui factus est in humano genere, postea per supernam gratiam nobiliter et magnifice restauratus est pleno fructu, in ardente opere Dei et hominis, quod est angulus meridianus. Angulus etiam meridianus est; quia primus homo Adam a Deo creatus est. Sed quod ab hoc angulo speculativa scientia cognitionis duarum viarum non incipit fulgere, id est ab ipso Adam; hoc ideo est, quia genus suum inconpositum erat, non colens Deum in scientia sua officiosum servitute legis, sed tantum propriam voluntatem suam adimplens cum summo malo, ita ut nec in recta scientia Dei nec in vera beatitudine esset fulgens: imo in morte jacens, sed absconsus erat tantum in corde Patris, quid cum homine facere decrevisset. Angulus etiam in oriente designat Noe, ubi se justitia ostendere incipit, et ubi etiam aperte manifestata est præmonstrata speculativa scientia, ostendens omnem sanctitatem quæ postea in Filio Dei perlicienda erat. Et quia unaquæque justitia in Filio Dei qui est verus Oriens erat incipiens, ideo est hoc ædificium primum appellandum ad orientem in honore sanctitatis, quæ primum etiam in Noe veraciter declarata est. Angulus quoque in septentrione est Abraham et Moses: qui adversus Satanam cum operis executione prædictam speculativam scientiam circumtegebant quasi eam circumædificarent cum pretiosis lapidibus, et cum desuper aurato opere perspicuæ justitiæ Dei quod erat circumcisio et lex; quia justitia ante circumcisionem et legem, quasi nuda erat absque opere. Et quartus angulus occidentalis præfiguratur etiam veram Trinitatem; quæ palam manifestata est in baptismo Salvatoris, qui erexit plenam et sanctam civitatem Jerusalem cum omni opere suo, recurrens ad cœlum in salvatione animarum. Sed quod ipsum ædificium in circuitu suo murum unum binæ formæ habet, cujus una est quasi splendor

lucidus ut lux diei et altera quasi compaginatio lapidum adinvicem conjuncta in angulo orientali et in angulo septentrionali, hoc est quod per bonitatem Patris hominibus ex omni parte data est quasi securitas una, id est munitio et defensio in bonis operibus ut ipsis circumdati et confortati carnales concupiscentias deserant, et ad unum Deum qui munimentum eorum est confugiant. Qui murus in duabus est formis quia una forma muri est veluti speculativa scientia duarum viarum, quoniam illam scientiam in acutissima et certissima exquisitione speculationis animi sui habet homo, ut sit circumspectus in omnibus viis suis et etiam alia forma muri est veluti cinerea caro hominis, quia a Deo creatus est homo operans, factum opus in operatione.

Et hæc speculativa scientia lucet in splendore lucis diei; quin per eam homines actus suos vident et considerant, quia splendidus radius est humanæ mentis, ac caute circumspicientis, in homine siquidem apparet hæc præclara scientia ut candida nubes permeans mentes populorum in celeritate sicut et nubes cito diffatur in aere, lucensque ut lux diei quoniam ipsa candida declaratur propter splendidissimum opus quod Deus benigne operatur in hominibus, scilicet ut cum ipsi devitant malum, perficiant bonum quod in eis quasi lux diei lucet. In ipsa quoque scientia procedit unumquodque opus in homine. Quomodo? Homo habet duas vias. Quomodo? Ipse est sciens bonum atque malum cum sensibilitate, qui, dum transit de malo, operando bonum, imitatur Deum faciens bonum in ipso, qui justus est nolens injustitiam. Sed dum operatur malum, implicatur per seductorem diabolum in peccatis, qui non vult desistere nisi sentiat illum in vinculo malorum operum, quoniam diabolus quarrit iniquitatem, fugiens sanctitatem. Si autem homo abstrahit se a malo et operatur bonum: tunc suscipit eum summa bonitas, quia seipsum propter amorem Dei superavit: qui Filium suum tradidit pro eo in mortem crucis. Unde etiam scientia hæc est speculativa: quia ipsa est quasi speculum hoc modo, quoniam ut homo aspicit faciem suam in speculo utrum sit in ea pulchritudo an maculositas; sic inspicit ipse in scientia bonum et malum in facto opere, quod considerat intra se, quia hæc consideratio est in rationali sensu quæ Deus inspiravit in homine, cum in faciem ejus inspiravit spiraculum vitæ in anima. Nam vivere pecorum deficit; quia rationale non est, anima autem hominis nunquam deficit; quia in æternum vivet, quoniam rationalis est. Unde etiam homo sentit in consideratione boni et mali quod ipse opus sit reprobum vel electum, per gratiam Dei formatus et inspiratus rationali sensu in ortu creationis suæ, illa gratia cum iterum restaurante in electione baptismi, et in salvatione animæ novi testimonii, ut dicit Paulus amantissimus meus de illa electione gratiæ: *Reliquiæ secundum electionem gratiæ salvæ factæ*

sunt. Si autem gratia, jam non ex operibus: alioquin gratia jam non est gratia (Rom. xi). Hoc tale est. Reliquiæ quas laqueus mortis non comprehendit, ut declinarent ad exemplum diaboli, illæ salvæ factæ sunt aperta salvatione dum Deus misit Filium suum incarnari quod est electio gratiæ pro salute manifestata hominum. Quomodo? Gratia Dei constituit hominem, sed ille lapsus est in pravis operibus. Tunc ostensa est electio gratiæ in electo vase, cum ex Virgine Filius Dei natus est, in quo possibile non erat fieri ullum lapsum. Nam si quisquam hominum rem aliquam utilem facit quæ ipsi ab alio abstrahitur, tunc eligit sibi aliam utiliore, quam ei nullus auferre possit, et in qua ipse plene abundet. Sic fecit gratia Dei. Ipsa enim formavit Adam primum hominem, quem diabolus abstraxit ab innocentia operis, sed eadem gratia fecit postea plenitudinem bonorum operum per Filium Dei in salvatione animarum. Si autem gratia Dei fecit salvationem, tunc salvatio non est facta ex merito hominum. Quomodo? Justitia operis deficit in Adam: ita quod homo nunquam rediret in salvationem per merita operum suorum, nisi recuperaret per eandem gratiam in justissimo Filio Dei per opera ipsius, quia obediens factus est Patri suo, et nisi homo etiam mundaretur per baptismum quod Filius Dei tradidit hominibus cum bono opere, quod opus gratiæ Dei operatur cum homine: et homo opus illud cum illa. Ideoque est gratia Dei cum hoc opere; et hoc opus ortum est de gratia. Quod si salvatio esset ex merito hominum et rectum opus hominis esset proprium ei a seipso, ita quod gratia Dei opus illud non accenderet, tunc gratia non esset gratia. Quomodo? Tunc esset homo a seipso et non a Deo: et nulla creatura redderet gratias Deo, et gratia Dei nihil esset. Nunc autem gratia Dei constituit hominem rationalitate subnixum ut justitiam operetur in scientia boni et mali, quatenus hæc scientia appetat bonum abijiciens malum et ut sic cognoscat vitam et mortem per hoc eligens in qua parte remanere desiderat, ut Salomon in intellectu sapientiæ inquit: *Apposuit tibi aquam et ignem: ad quod volueris porrigere manum tuam (Eccl. xv).* Hoc tale est. Deus apposuit homini in prima suscitatione animæ vim magnam et acutam videlicet notitiam malorum et bonorum, quæ sunt aqua et ignis. Nam sicut aqua semper inundat et celat in se multa mortifera animalia plurimamque inutilia, ita est etiam homo inundans in malis factis suis, celans ea ne divulgetur. Et ut etiam ignis urit non perferens intra se ullam impuritatem incombustam, et ut faber per ignem puriora facit monilia sua ablata rubigine, sic etiam bonum facit hominem purum, evellens ab eo rubiginem nequitie. Nam aqua et ignis dissentiant, suffocantes et necantes se invicem. Sic etiam facit homo. In malo enim necat bonum, et in bono necat malum atque in utroque semper occultat intra se silenter sua desideria, hæc aut illac versus illa,

Et in ipsa commotione desideriorum habet optionem voluntatis illius viæ quam desiderat : et ad illam convertit se cum voluntate operis, quasi manum ad hoc porrigendo scilicet bonum opus perficiens adjuvante Deo per gratiam, et malum peragens insidiante diabolo per suggestionem artium suarum, ipso quidem homine hæc inspiciens in scientia rationalitatis suæ. Nam in illa scientia inspicit bonum et malum, et inde oritur in ipso desiderium optionis duabus viis boni videlicet et mali, secundum voluntatem ipsius. Quid hoc? Optio est quod homo videt in desiderio animi sui quasi in speculo res aliquas dicens intra se : Ultimam possem hoc vel illud agere, ad quod nondum accedit per opus, sed habet illud in scientia sua, positus quasi in capite duarum viarum, quod est scientiam habens occasionum boni et mali, et ita secundum desiderium suum tendit tandem ad opus illud sive sursum sive deorsum.

Et altera forma muri quam vides quasi compaginationem lapidum ostendens genus humanum, designat etiam rectas institutiones quæ surrexerunt in mentibus hominum, ut in Abraham et in Mose ac in cæteris, qui erant præcedens germen legis Dei, cum omnibus appendiciis justitiæ Dei in lege usque in novissimum tempus. Quomodo? Scilicet quod opus Dei est in homine et per hominem, ita quod Deus misit Filium suum propter salvationem hominum in fine legis, sine peccato et operantem in humano corpore, atque ponentem fundamentum fidei super seipsum, hoc modo quod portavit genus humanum cum primo homine ejecto de paradiso propter prævaricationem justitiæ, faciens omne hoc mirabile in homine per legem suam ubi comprehendis Christianam multitudinem quæ hæc ædificatio est in bonitate Patris, et quod homo reponendus est in cælesti Jerusalem. Unde et ipsæ duæ muri formæ in unum coadunatæ sunt in parte orientis et septentrionis, quoniam in speculativa scientia et in humano opere est communis terminatio injustitiæ, in qua genus humanum erat in oblivione Dei implicatum, quæ se erexit primum ab Adam cum insana injustitia ante diluvium : ita quod ipsa depressa est cum omni sua gente propter magnam iniquitatem in diluvio aquarum, ubi scientia speculativa apparere incepit per inspirationem meam cum scientia boni in Noe admonitio Dei erægerit : tamen cervix et appetitus mali in recordatione ipsius processit extitit ad aquilonem, ita quod iniquitas rebellionis contra Deum non est conculcata usque ad Abraham in quo suffocata est ut in angulo septentrionali : cum in eo orta est acutissima acies justitiæ Dei. Quod vero illa lucida pars muri protenditur ab angulo orientali et finitur in angulo septentrionali, tota integra, et non habens ullum locum interruptum, hoc est quod speculativa scientia in munitione mentium hominum ab angulo orientali, id est a diebus Noe incepit apparere, cum prius ante Noe studebat iniquitas hoc

A adimplere quod perpetrare posset in irritatione Dei, hominibus magis concupiscentias suas sequentibus quam culturam Dei amantibus, quia primum genus hominum ab Adam ubi speculativa scientia absconsa erat, deglutivit diabolus in omni voluntate sua usque ad Noe, in quo illa scientia aperte ostensa est, ut dictum est, nihilominus tamen adhuc confidebat diabolus quod esset habiturus omne genus humanum : iniquitate ita in præcepto ejus procedente usque ad angulum septentrionalem, hoc est ad Abraham et Mosen; quoniam ante eos in speculativa scientia erat iniquitas quasi integra in sua nequitia, et nondum interrupta aut contrita per constitutam justitiam legis Dei, quia necdum circumcisio aut lex data fuerat, in quibus tunc Patribus ipse B diabolus incepit confundi, cum prius quasi confidenter in mundo regnaret, sicut aperit Paulus meum lucidum vas electionis : *Regnavit mors ab Adam usque ad Mosen etiam in eos qui non peccaverunt, in similitudinem prævaricationis Adæ qui est forma futuri (Rom. v)*. Hoc tale est : Mors regnavit nullo contra eam militante, nulloque eam superante bello, ab Adam usque ad Mosen. Quomodo? Quia austeritas et cultura legis ante Mosen data non erat : excepto quod circumcisio in Abraham justificatione Dei facta, ipsam leviter præmonstraverat, sed mortis vitium processit de errore in errorem, ut sibi placuit. Tunc surrexit in voluntate Dei fortis miles Moses, et præparavit fortia arma justitiæ, in quibus mors in suo cultu destructa est per instrumenta legis, quia lex abscondit in eo omnem C salvationem animarum, cum præsignificatione Filii Dei, quia etiam mors dominabatur in innocentibus : qui præ simplicitate moderationis suæ nesciebant in actibus suis opus prævaricationis Adæ in nationibus, qui est forma futuri. Quomodo? Adam a Deo fuit creatus justus et innocens ab omni conceptione et inceptioe peccati : sic etiam Filius Dei natus est ex virgine Maria, veniens absque ulla macula peccati.

Sed ut vides quod illa lapidea pars muri extenditur ab angulo septentrionali ad angulum occidentalem et ad angulum meridiano, et finitur in angulo orientali ; hoc est quod recta opera hominum cum quibus in Deum muniti sunt, processerunt quasi de angulo septentrionali, id est de circumcisioe Abraham cum lege Mosi et cum appendiciis justitiæ eorum in hominibus usque ad angulum occidentalem, ubi surrexit perspicua justitia in incarnatione Filii Dei, ab inde ultra extensa usque ad angulum meridiano, ubi ardens opus per baptismum et per reliquam justitiam electæ et novæ sponsæ ejusdem Filii Dei, ad restaurandum Adam in salvationem accessum est, iterum inde ultra prolongata terminumque ponens in primo angulo orientali, ita revertendo ad summum Patrem. Quomodo? Ipse summus Pater erat in mysterio suo unquamque justitiam ordinans quomodo redire deberet primi hominis casus in salvationem animarum

revertendo ad Deum. Quia homo ceciderat, ideo surrexi in misericordia et misi Filium meum in restauracionem saluationis animarum, sicut servus meus psalmista David ostendit dicens : *Sed in lege Domini voluntas ejus, et in lege ejus meditabitur die ac nocte (Psal. 1)*. Hoc tale est : In lege justitiæ quam Unigenitus meus natus ex Virgino demonstravit mundo, qui cum Patre et Spiritu sancto unus Deus existens omni dominatur sæculo : ita quod ipse Filius Patris incarnatus et homo visibilis visus, Dominus et elevatus in carne super omnem creaturam fuit voluntas Patris in saluatione. Quomodo ? Quia Filius Dei ante sæcula a Patre genitus, postea in mundo natus ex matre in fine temporum necdum incarnatus manebat in Patre invisibilis, ut voluntas invisibilis est in homine antequam exeat in opus, visibilis deinde apparuit in carne pro salute hominum : ita ut cum Filio suo meditatur omnipotens Pater omnem justitiam contra primum casum Adæ. Ubi ? In dilectione Filii Dei, qui ante tempora in divinitatis gloria manens in Patre mirabiliter postea sub statuto tempore mundi, incarnatus est, quem Pater de corde suo in mundum misit summum sacerdotem super omnem justitiam. Unde et legem justitiæ ipse Filius collegit ut eam accepit a Patre facta lege hominum in eum crediturorum. Sed in illa lege quam Pater in Filio suo constituere atque condere voluit, meditatur in die. Quomodo ? Scilicet in die quæ ipse est, cum nulla obscuritas iniquitatis erat in ulla creatura priusquam ullam creaturam conderet sæculorum meditatus est istam legem Filii sui. Et etiam in nocte. Quomodo ? Quia in facta creatura dum se incepit erigere malum quod est quasi obscuritas noctis, in angelo et in homine meditatur etiam Pater usque in novissimum diem in quem pertingunt opera sua quæ ineffabiliter operatur, ostendens et aperiens legem Filii sui, cum in ipso perficit omnia bona, quæ in homine perfici debent.

Sed ut vides quod lapidea pars muri habet duo loca interrupta inter angulum videlicet occidentalem et angulum meridianum : hoc est quod opus humani generis in munitione defensionis suæ, duobus modis adhuc imperfectum est, cum membra incarnati Filii Dei constant adhuc quasi imperfecta in electis suis, quod est primus interruptus locus velut ab occidente, quoniam Filius Dei missus est in mundum in fine temporum, et cum deinde Ecclesia similiter adhuc quasi imperfecta est in omnibus virtutibus suis, ut consistere et ædificari debet in cœlesti Jerusalem, quod est alter interruptus locus velut ad meridiem, cum Ecclesia perficietur in cœlestibus. Quod autem longitudo ipsius ædificii est centum cubitorum, hoc est quod denarius numerus attenuatus erat in prævaricatore homine, et recuperatus est in Filio meo per multiplicem denarii centenarium numerum, multiplicium virtutum in saluatione animarum, de quo denario per centenarium deinde ascendit millenarius numerus per-

Afectus in omnibus virtutibus, ut plane evacuentur nulle artes diaboli, cum quibus seducit omnem gregem amabilium omnium omnipotentis Dei. Quid hoc? Ego Omnipotens constitui initio ardentia et violentia lumina quæ lucerent in splendoribus suis; sed quædam persistenter in amore meo, quædam autem ceciderunt despiciendo Creatorem suum. Sed non decuit me Creatorem et institutionem meam, vacuum et irritam relinquerem. Quomodo? Angelica scilicet creatura superbientis agminis hoc bonum quod Creator suus ipsi indulsit ad cognitionem suam; illud sibi ipsi deputavit in fallaciam gloriam, se posse similem esse Creatori suo, unde cecidit in mortem. Tunc prævidit Deus, quia quod in perduto agmine illo cecidit, fortius restaurandum esse in alio. Quomodo? Quia creavit hominem de limo terræ viventem in anima et corpore ut ad gloriam illam pertingeret, de qua prævaricator diabolus cum suis imitatoribus ejectus est; quoniam homo valde clarus est Deo, cum et eum fecerit ad imaginem et similitudinem suam, ita ut in perfectione sanctitatis operaretur omnes virtutes, sicut et Deus condidit creaturas omnes, et ut etiam impletet operando in humillima obedientia et in opere virtutum subministracione laudis inter gloriosos angelos ordinem, ut in hoc beatitudinis culmine, adornaret laudem supernorum spirituum, qui assidua devotione sunt laudantes Deum, atque in eadem beatitudine sua hoc adimpleret, quod perditus angelus in præsumptione sua ruens evacuavit. Ideoque est homo plenus denarius numerus, qui hæc omnia per virtutem Dei perficit.

Sed denarius numerus in sua natura multiplicat centenarium in hac intentione, quia homo diabolica seductione corruens, a Deo tandem divina miseratione et inspiratione admonitus strenue incipit Deum agnoscere cum lege et prophetia Veteris Testamenti, et deinde acutius cum sanctitate ac omnibus ornamentis invictæ constantiæ Ecclesiæ. Sicque incepit homo operari omnes virtutes ab Abel ita eas perficiendo usque ad novissimum justum, quod est centenarius numerus longitudinis hujus ædificii, quod Deus in mystica figura demonstrat hominibus, ne desperent prolapsi in iniquitatibus suis; sed ut surgentes ab eis fortissime laborent in opere Dei; quia et unusquisque cadens in peccatis, cum se erigit ab eis, fortior erit quam prius esset, sicut et Deus majores et fortiores virtutes restituit in homine, Filium suum mittens in mundum ad erigendum collapsum genus humanum, quam primus homo operatur. Unde et homo fortius operator in anima et corpore quam si esset sine corporali gravamine, quoniam militat in seipso in multis periculis perficiens fortissima bella, et victoriosus existens cum Domino Deo suo fideliter militans ei, sic ipsum cognoscens in militia sua, corpus suum castigando, quia angelus carens gravamine terreni corporis, est tantum miles cœlestis harmoniæ lucidus et purus perseverans in visione Dei; homo vere

gravatus corporali putredine est fortis et gloriosus A
 sanctusque miles, cum restaurato opere, qui operatur
 propter Deum in anima et corpore, ita per centenarium
 numerum presentis laboris pertingens ad millenarium futuræ
 retributionis, videlicet cum in novissimo die plenam mercedem
 accipiens sine fine in anima et corpore gaudebit in cœlesti
 habitatione. Sic ergo denarius attenuatus numerus, recuperatus
 est per Filium meum, qui natus ex virgine et passus
 in cruce hominem rediit ad cœlestia, ut ipse in Evangelio dicit :
*Quæ mulier habens drachmas decem, si perdidit drachmam unam, nonne accendit
 lucernam et everrit domum, et querit diligenter donec inveniat ? Et cum
 invenerit, convocat amicas et vicinas, dicens : Congratulamini mihi, quia
 inveni drachmam quam perdideram (Luc. xv).* Hoc tale B
 est : Sancta divinitas habuit drachmas decem, id est in electis
 angelis et in homine decem ordines supernarum distinctionum,
 sed drachmam unam perdidit, cum homo magis diabolicam
 seductionem, quam divinum præceptum secutus in mortem cecidit.
 Unde ipse accendens lucernam ardentem, scilicet Christum
 verum Deum et verum hominem, splendidissimumque solem
 justitiæ, everrit per eum domum, id est Judaicum populum,
 et inter legem quæavit diligenter omnem sanctificationem quæ
 fuit in salvatione, in qua instituit novam sanctificationem,
 et sic invenit drachmam suam, hominem scilicet quem perdidit.
 Tunc convocavit amicas, id est sæculares justitias et vicinas,
 id est spirituales virtutes, dicens : Congratulamini mihi laudabiliter
 et congaudete et ædificate cœlestem Jerusalem ex vivis lapidibus,
 quia hominem inveni, qui perierat deceptione diaboli.

Sed ut vides quod latitudo hujus ædificii est quinquaginta
 cubitorum, hoc est quod omnis latitudo vitiorum hominum,
 qui in opere Dei ædificare debuerunt, magis tamen concupiscentias
 suas sequentium quam opus Dei colentium, in diffusis quinque
 vulneribus Filii mei quæ in cruce passus est, misericorditer
 abstergitur et remittitur, ita quod vulnera manuum ejus
 opera manuum inobedientiæ Adæ et Evæ deleverunt, et
 vulnera pedum ejus liberaverunt itinera humani exsilii,
 et vulnus lateris ejus de quo orta est Ecclesia, delevit
 culpam Adæ et Evæ, quoniam de latere Adæ et Evæ, quoniam
 de latere Adæ et Evæ creata est. Unde et Filius meus in
 ligno fixus est, ut ea aboleret quæ per lignum prævaricatio
 facta est, atque aceto et felle potatus est, ut gustus pomi
 noxialis dilueretur. Et altitudo ejus est quinque cubitorum;
 qui est excellentia divinarum scientiarum in Scripturis quæ
 propter opus Dei sunt in quinque sensibus qui sunt in
 homine; quos inspiravit Spiritus sanctus ad utilitatem
 hominum, quia homo cum quinque sensibus suis respicit
 ad altitudinem divinitatis, discernens unumquodque
 bonum scilicet et malum. Unde et ejus duo parietes in
 utroque latere ipsius sunt unius longitudinis; quoniam
 in ædificio bonitatis Dei quasi in duobus parietibus animæ et corporis

utriusque lateris, prosperi scilicet et adversi, hominum
 constantissime oportet laborare. Quomodo? Ut devitet
 malum et operetur bonum. Quomodo? Quia profunda et
 incomprehensibilis divina potestas instituit hominem,
 ut totis viribus suis et toto sensu suo colat Deum æquali
 devotione in longitudine intelligibilis rationalitatis;
 quoniam dignum est ut Creator omnium, ante omnia,
 et super omnia dignissime colatur Deus. Quapropter et alii
 ejus duo parietes in fronte et in fine ejus, unius sunt
 latitudinis, quoniam in opere Dei sapientia et discretio
 sunt velut duo parietes, videlicet sapientia quasi in
 superiori et discretio quasi in inferiori parte, quas
 Deus aspirat æquo et justo dono suo in magnitudinem
 latitudinis, humanæ mentis; ad cognoscendum se.

Sed quod quatuor illi parietes ubique in circuitu
 ipsius ædificii æqualis sunt altitudinis, exceptis propugnaculis
 ejus quæ aliquantulum eminent altitudinem ipsius;
 hoc quod homo in quatuor elementis positus, ubique
 fidem catholicam per bonitatem Patris æquali devotione
 et cultura in alto habebit, filium cum Patre et Spiritu
 sancto, videlicet colens, qui omnia opera sua operatur
 in ipsis. Quomodo? Omne opus quod Filius Dei operatus
 est et operatur, hoc perficit per bonitatem Patris in
 Spiritu sancto. Quid hoc? Quoniam secundum voluntatem
 Patris erat Filius redimens hominem per incarnationem
 suam, quæ est magna bonitas; quia Pater sic ordinavit
 ut Filius ejus nasceretur ex Virgine de Spiritu sancto
 conceptus, humanitatem assumens propter amorem
 hominis, ut eum reduceret in reparationem vitæ,
 quatenus homo cum Deo partem haberet, cum qua
 intraret in salvationem per ipsum in recta et catholica
 fide, in qua Pater et Filius et Spiritus sanctus cognosci
 debet, unus et verus Deus. Sed et ibi sunt propugnacula
 præstantioris altitudinis. Quomodo? Quia, cum homo
 respicit in culmen bonæ mentis, tunc ædificat altitudinem
 murorum fidelium, in virtutibus operis Dei ascendens
 super intelligibilem fidem, Deum videlicet sciens
 esse in potentia divinitatis suæ, super quam fidem
 deinde construit altiore staturam virtutum præstantissimorum
 propugnaculorum. Quomodo? Nam ædificat altiores
 virtutes, sibi non sufficiens ut solimmodo fidem habeat
 in Deum: sed ascendit in virentem palmam, quod est
 de virtute in virtutem quibus exaltata et decorata est
 rectissima fides quasi civitas propugnaculi.

Quod vero latitudo, inter ipsum ædificium et splendorem
 ex prædicto circulo se in profundum abyssi extendentem,
 est in vertice orientalis anguli unius palmi: hoc est
 quod amplitudo supernorum secretorum est inter opus
 Filii Dei quod demonstravit quasi ædificium, conversatus
 sine peccato corporaliter in sæculo, scilicet faciens
 virtutes multas in bonitate Patris et inter potestatem
 Patris quasi splendorem in maxima virtute sua se in
 inferiora et in superiora extendentem, cum Filium suum

misit in mundum, in capite scilicet anguli qui respicit ad orientem, hoc est, in justitia quæ primum præsignata est in Noe per admonitionem Spiritus sancti præfigurantem perfectam illam justitiam, quæ declarata est in incarnatione Filii Dei, ita quod in his secretis erat quasi spatium unius staturæ ut extenta manus est a pollice usque ad alios digitos; quod est ordinatum tempus in paternis visceribus quando Unigenitum suum mittere voluit in manu fortissima, ut ipse ita circumiret cum omnibus articulis digitorum qui sunt omnia opera ejus in Spiritu sancto ut perficeret voluntatem Patris sui passus in cruce propter miseram ac contemptibilem inobedientiam, quam diabolus primo homini instillavit in sua suggestione, cum propter hoc ad redimendum hominem misericordia Dei se inclinavit ad terram, per humanitatem Filii Dei incomprehensibili altitudine divinitatis.

Sed quod alibi, id est in septentrionali et in occidentali atque in meridiana parte, tanta undique est latitudo inter ædificium et splendorem ut ejus am-

plitudinem nullo modo comprehendere possis; hoc est quod nullus hominum mortali corpore gravatus poterit scire elationem mali in visceribus aquilonaris diaboli: nec finem ejus in operante creatura in occasu cadentis hominis, nec initium aut finem ardentis meridiei quod est supernæ justitiæ, nec considerare quomodo hæc dilatata et discreta sint inter opus et potestatem scientiæ meæ in omnibus populis, scilicet aut in electis aut in reprobis, qui omnes positi sunt in æquissima perscrutatione, ita quod acutissima et diligentissima distractione examinabuntur in præceptis meis, cum tamen ipsi omnes accurate debent confidere, quod eos pasco in omnibus necessitatibus suis, quia hæc omnia in secretis meis ita occultata sunt, quod amplitudinem profunditatis eorum, nec sensus aut intellectus hominis ullo modo comprehendere vel intelligere valeat, nisi quantum permissione mea conceditur. Qui autem acutas aures interioris intellectus habet hic in ardente amore speculi mei, ad verba hæc anhelet, et ea in conscientia animi sui conscribat,

VISIO TERTIA.

SUMMARIUM. — *Quod divinæ virtutes sub lege pullulantes in nova lege plurimum fructum afferunt. Quod voluntate Dei virtutes operantur in hominibus. De statu amoris celestis, disciplinæ, misericordiæ, victoriæ. De habitu earundem et quid significet. Specialiter de amore celesti et habitu ejus et quid significet. Specialiter de verecundia et habitu ejus quid significet. De misericordiâ. Specialiter de victoria et habitu et quid significet. De statu patientiæ et gemitu et quid significet. De habitu earundem et quid significet. Specialiter de patientia et habitu ejus et quid significet. Specialiter de gemitu et habitu ejus et quid significet.*

Post hæc vidi et ecce quasi in medio longitudinis prædictæ lucidæ partis muri designati ædificii stabat velut turris ferrei coloris ipsi muro exterius imposita, latitudinis quatuor cubitorum et altitudinis septem cubitorum, in qua conspexi quinque imagines singulariter stantes in singulo quoque arcu desuper quasi turritum conum habentes, quarum prima respiciebat ad orientem, secunda autem ad aquilonem, tertia vero ad septentrionem, et quarta ad columnam verbi Dei; in cujus radice Abraham patriarcha residebat, ac quinta ad turrin Ecclesiæ et ad illos homines qui in ipso ædificio huc et illuc discurrebant. Similitudo autem una erat eis in hoc: singulæ earum vestitæ erant solummodo quasi singulis vestibus sericinis et calceatæ calceamentis candidis, excepta quinta, quæ omni ex parte armata videbatur. Secunda vero et tertia nudo erant capite, dissoluta coma et candida carentes amictu palliorum; prima autem et tertia ac quarta indutæ erant tunicis candidis. Sed dissimilitudo ex hoc erat eis: Prima imago gestabat in capite suo pontificalem infulam, sparsis capillis et albis, induta quasi pallio albo, inferius in duabus oris ejus purpura contexto; in dextera vero gerebat lilia et alios flores; in sinistra autem palmam. Et dixit: O dulcis vita, et o dulcis amplexio æternæ vitæ, et o beata

felicitas in qua sunt æterna præmia, quæ semper es in veris deliciis, ita tamen quod nunquam possum impleri, nunquam satiari interiori lætitia quæ est in Deo meo. Secunda autem induta erat purpurea tunica, stans ut adolescens qui nondum est ad plenum virilis ætatis: sed tamen magis gravitatis; et dicebat: Me non terreat horribilis inimicus qui est diabolus, nec inimicus homo, nec hoc sæculum in disciplina Dei, cujus conspectui semper assiato. Tertia vero tegebat faciem suam alba mantica dexteram manus suæ, et aiebat: O spurcitia et o immunditia hujus sæculi; abscondite vos et fugite ab oculis meis, quia dilectus meus natus est de pura virgine Maria. Quarta autem erat velata capite albo velamine more muliebri, et circumamicta pallio crocei coloris; in pectore vero suo gerebat imaginem Jesu Christi; circa quam in pectore suo scriptum erat: *Per viscera misericordiæ Dei nostri, in quibus visitavit nos Oriens ex alto (Luc. 1).* Et dicebat: Porrigo manus semper ad peregrinos et egenos ac ad pauperes et debiles, atque ad gementes. Quinta porro armata erat galea superposita capiti suo, induta quoque lorica et ocreis, atque ferreis chirothecis ferens etiam in sinistra sua clypeum ab humeris pendentem, accincta quoque gladio et hastam manu dextera tenens. Sub pedibus autem ejus iace-

hat quasi leo hians ore, lingua extensa ex ore ejus, et etiam velut quidam homines, quorum alii tubis resonabant, alii quibusdam instrumentis ludicris focaliter concrepabant, et alii diversis ludis ludebant: quos imago illa simul et ipsam leonem pedibus suis conculcans, hasta quam dextera tenebat acriter transfodiebat, et dixit: Vinco fortem diabolum et te odium et invidiam, atque te, o spurcicia, cum ludentibus fallaci deceptione. Sed intra illud ædificium vidi duas alias imagines versus hanc eandem turrim stantes: quarum prior apparebat stans supra pavimentum ipsius ædificii, quasi in arcu ignei splendoris diversis imaginibus malignorum spirituum interius depicto, et contra prædictam turrim posito, altera vero ipsi arcaei exterioris lantum collateralis in nullo arcu consistens, ambo videlicet interdum ad prædictam turrim aspicientes, et interdum ad homines ædificium intrantes et exeuntes. Vestitæ autem erant etiam ipsæ sericinis vestibus et velata: in ligatura capitis albo velamine more femineo, non circumnietæ palliis, indutæ vero calcamentis albis. Sed prior earum habebat in capite suo quasi triangularem coronam rubentem, ut rubeus hyacinthus rubet in colore suo, induta quoque tunica nivea, cujus implicamenta erant viridi colore ubique distincta, et ait: Vinco in oriente cum fortissimo Filio Dei: qui exivit a Patre veniens in mundum pro redemptione hominum, et qui iterum rediit ad Patrem; cum in maxima ærumna moriens in cruce resurgensque a mortuis ascendit in cælum, ideoque nolo confundi; fugiendo miseras et dolores hujus sæculi. Altera vero induta erat tunica alba sed aliquantulum pallidi coloris. Et in dextero brachio suo portabat crucem cum imagine Salvatoris Jesu Christi caput suum inclinans super illam, et dicebat: Hic infans pertulit multas miseras in hoc sæculo; et ideo volo semper plorare et habere mœrorem propter gaudium æternæ vitæ, in quam bonæ oves adducendæ sunt per nobilem Filium Dei. Et vili quod omnes prædictæ imagines singula verba sua per mysterium Dei dicebant ad admonitionem hominum.

Tunc iterum sedens in throno qui mihi hæc omnia ostendebat, dixit mihi: Per fortitudinem et constantiam voluntatis Dei, divinæ virtutes in Veteri Testamento celeriter pullulabant, sed ibi se velut in ignorantia colentibus nondum plene suavem et dulcem gustum præbebant, quia tunc tantum austeritas legis delinquentes acriter corripiebat; postmodum autem per gratiam Dei in nova lege plurimum fructum profereutes, fortem et perfectum cibum et in amore celestium esurientibus cum summa dulcedine exhibebant, cum prius, ut dictum est, quædam occulta ostensio et signum futurorum essent, secundum quod etiam spectaculum hoc cum appositionibus suis demonstrat. Nam hæc turris quam vides quasi in medio longitudinis prædictæ lucidæ partis muri designati ædificii stantem, habet typum præcursoris voluntatis

Dei, quæ in circumcissione multis modis et diversis significationibus manifestata est: ita quod Deus in signum ejusdem circumcissionis demonstravit legem, et per legem gratiam Evangelii; quoniam fide propalata in fidei Abraham: surrexit in ipso etiam circumcisio in mysterio veræ præfigurationis; quia per divinam potentiam instruxerunt se fortes virtutes incipientes in Abraham quasi in medio longitudinis speculativæ scientiæ duarum humanæ optionis viarum sub monitione firmissimæ donitatis superni Patris, cum postmodum aperte futuræ erant per voluntatem Dei, illud in figura præsignantes quod Deus facere voluit priusquam hoc manifeste ostenderet in opere. Quæ ferrei coloris est, ipsique muro exterius imposita, quæ est justitia Dei fortis et invincibilis, se in ipsa speculativa scientia quasi exterius ostendens per circumcissionem quæ se foris carnaliter formavit posita cum beatissimis virtutibus in spiritualibus spiritualis muri, quem constituit Deus in hominibus. Et eadem turris est latitudinis quatuor cubitorum, quia per voluntatem Dei ipsæ virtutes operantur in homine, posito sub extensione quatuor elementorum, cum quibus vegetatur corporaliter in corpore, et altitudinis septem cubitorum; quia in altitudine septem donorum Spiritus sancti tanta firmitas est, ut se ipsa turris ita erigeret, quod ex ea prodiret Ecclesia in incarnatione Filii mei, præfigurata in circumcissione Veteris Testamenti.

Quod autem conspicis in ea quinque imagines singulariter stantes, in singulo quoque arcu desuper quasi turritum conum habentes, hoc est quod in turri hac, id est in fortitudine circumcissionis pendebant quinque fortes virtutes, non quod ulla virtus sit vivens forma in seipsa, sed solummodo prælucida sphaera a Deo fulgens in opem hominis; quia homo perficitur cum virtutibus, quoniam ipsæ sunt opus operantis hominis in Deo. Unde ipsæ quinque virtutes ad similitudinem quinque sensuum hominis in hac turri positæ sunt; quia multo zelo tangebant circumcissionem, abscondentes ab ea iniquitatem, ut quinque sensus hominis, in Ecclesia circumciduntur per sacratissimum baptismum, sed tamen in hominibus non operantes per seipsas; quia homo cum illis operatur, et ipse cum homine, sicut etiam quinque sensus hominis non operantur per se, sed homo cum illis et ipsi cum homine, ita invicem fructum facientes. Et sunt singulariter; maximo studio desudantes in singulari scilicet statura magisterii turritum apicem habente, id est præcellentem et bene compositam dignitatem validissimæ constantiæ. Et prima imago respicit ad orientem, quia virtus illa prospexit ad Filium Dei planetu aitoris, ut quandoque veniret, hoc aperte loquens de æterna vita quam circumciso habuit in abscondito. Secunda autem imago videt ad aquilonem; quoniam ipsa consideravit partem orientis et partem aquilonis, in magna disciplina aspiciens ad Deum quasi ad orientem, dedignando incon-

venientiam indiscipline lascivie, scilicet quod Deus non habebatur in veneratione, despiciendoque quod lex Dei digne non habebatur in populo illo, quasi in aquilone. Tertia vero tendit ad septentrionem; quia fortissime illa prosternit superfluam fornicationem, despiciendo eam, et seipsam ab illa protegendo legali institutione. Quarta autem imago vertitur ad columnam verbi Dei, in cuius radice Abraham patriarcha residet; quoniam ipsa versa fuit adherens in incarnatione Filii Dei, quam velut in fundamento Abraham tetigit, cum præsignificatione miræ profunditatis, ariete pendente in splinis. Quinta vero respicit ad turrim Ecclesie, et ad illos homines qui in ipso edificio huc et illuc discurrunt; quia illa erexit se victorioso destruere omnem injustitiam quæ orta est in Adam, respiciens ad fortitudinem catholice Ecclesie, ut victorioso et sine intermissione pugnet contra vitia diaboli, et ad homines; qui in ea diversa varietate morum discurrunt, ostendens eis in pertimescendo zelo Dei ut oves iustitie esse perseverent.

Quod autem similitudo una est in eis: hoc est quod pari devotione Deum colunt in operibus hominum; nam singule earum vestite sunt solummodo quasi singulis vestibus sericinis, quia unaquaque earundem virtutum, habet in se dulcedinem et suavitatem quibus nullatenus gravant nec constringunt homines; sed ut suaviter balsamum sudat de frutice suo: sic molliter operantur dulcedinem celestis regni in humanis mentibus sine sorde et duritia injustitie. Et sunt calcateæ calcamentis albis, quoniam recte sequuntur iustitiam meam in albedine celestis regni, transcundo subjectionem diaboli, et omnino conculcantes vestigia ejus in hominibus. Sed quinta virtus ex omni parte armata videtur; quia ipsa prospicit ad Ecclesiam, in qua fortissime pugne adversus diabolica vitia perficiuntur, extendens in ea ubique victoriam suam, cum pretiosissima armatura quæ est invictissima fortitudo Dei, quæ pertranseundo occidit omnem injustitiam in confusione diabolice fraudis. Quod vero secunda et tertia sunt nudo capite dissoluta coma et alba: hoc est quod nullum supplicium laboris, nec onus divitiarum aut concupiscentie sibi imponunt pro amore meo; sed nudo capite, id est aperta conscientia sua, aperiunt mihi omne occultum suum, ardentes semper in dilectione mea, cum omnem confusionem et lasciviam concupiscentie carnis a se abiciunt; hoc incipientes in albis crinibus quod est claritas mentis, bona opera desiderantis. Et carent amictu palliorum; quoniam a se projiciunt mores paganorum, cum impudicitia et spurcitia diaboli et cum omnibus curis secularibus; quia *sapientia hujus mundi, stultitia est apud Deum (I Cor. 3)*. Prima quoque et tertia ac quarta indute sunt tunicis albis; quod est apprehensio innocentie præfigurantis incarnationem Filii Dei mei cum suavitate castitatis, qui morti subtraxit hominem, inducens cum vita in

A salvatione. Quod autem dissimilitudo est eis: hoc est quod vis earum vicissim est in dono Spiritus sancti, cum virtus hæc habet hoc instrumentum anime, et virtus alia aliud, unum tamen studium existentes in Deo: ita quod celestis Jerusalem perfecte construatur cum eis; quia ipse sunt opus quod homines operantur: per quod ad Deum perveniunt.

Unde hæc prima imago designat celestem amorem, quia ipse præ animi cura inesse debet hominibus; gestans in capite suo pontificalem infulam, sparsis capillis et albis, quia valde coronata est in summo sacerdote Jesu Christo, et in summis sacerdotibus Veteris Testamenti, et in illis qui eidem Filii Dei dixerunt: Utinam dirumperes caelos et descenderes; stans denudatis capillis sine muliebri velamine capitis in albedine apparentibus: præfigurans in eis quod sacerdotale officium denudandum esset conjugali officio in adventu Filii mei, ipsius qui imitandus est a sacerdotibus suis in castitate propter salvationem; quia ipsi perfectissimo celesti amore sic semper adherere debent: ut excutiant pravos mores hominum, a contagione peccati: clara et candida pars existentes in spiritali dono Dei. Quæ etiam induta est quasi pallio albo, inferius in duabus oris ipsius purpura contexto; hoc est quod eam circumdedit gratia Dei in albedine lenitatis, subnixæ et ornata in finibus protectionum suarum cum decoris ornamentis charitatis; quia comprehensio divine gratie inesse debet termino uniuscujusque boni operis, constans in duabus partibus videlicet in virtute dilectionis Dei et hominis. Quod vero in dextera sua habet lilia et alios flores, hoc est quod in bono opere habet candida præmia liliorum æternæ vite et claritatem æterni luminis, et alios sanctitatis fusciculos qui sunt sodales sui, qui se illi jungunt celesti amore. Sed quod in sinistra sua gestat palmam, hoc est quod ipsa in recordatione mortis habet palmam ascendentem de occulto beatæ virtutis, cum qua mortem quasi torrentibus lapidibus obruit, ut etiam declarat in verbis suis ad filios Dei, ut supra dictum est.

Secunda autem, præterdit disciplinam; quoniam post ardentem celestis vite amorem oritur constrictio carnalium concupiscentiarum in disciplina magnæ contritionis. Quæ induta est purpurea tunica; quia circumdata est lege mea et mortificatione carnis in hominibus, quod est exemplum Filii mei in purpureo indumento: ut idem Filius meus ex purissima Virgine natus est in charitate, quæ omnimodo operata est in ipso. Constat enim ut adolescens qui nondum est ad plenum virilis ætatis, sed tamen magnæ gravitatis; quoniam disciplina semper est in puerili timore, ut puer est in constrictione timens magistrum suum sub magistratione. Unde et ego omnipotens, semper magister sum discipline, quia ipsa erga me est quasi non virilis; quoniam non vult esse potens in officio

propriæ voluntatis suæ, sed semper fideliter timere in magna districtione reverentiæ, sicut etiam manifestissime ostendit in supradictis verbis suis.

Tertia vero declarat verecundiam : quoniam post disciplinam surgit pudor verecundiæ, a se fugans confusionem peccati. Quapropter tegit etiam faciem suam alba manica dextræ manus suæ; quia protegit interiorem conscientiam suam quasi faciem animæ, fugiens a fornicatione et a pollutione diabolica, se defendens candida veste innocentiae et castitatis, eam habens in dextera, quod est in salvatione operis sui; quoniam ipsi potenter adhærent contemptus omnis spurciæ Satanæ, quam omnimodo abjicit a se, ut etiam declarat in prædictis verbis suis monitionis suæ.

Quarta autem significat misericordiam; quia post verecundiam elevat se ad egentes virtus misericordiæ, quia etiam in corde æterni Patris est vera misericordia gratiæ ejus quoniam ipse per eam hoc ordinavit in antiquo consilio suo quod primum ostendit misericorditer Abraham in circumcissione, educens eum de terra ejus et præcipiens ei ut circumcideretur ipse et genus suum, quando illi demonstravit magna mirabilia in vera Trinitate, per quæ et Filium suum prænuntiaverat in figura, quod totum est illa misericordia quam idem Abraham præsignavit offerens Isaac. Et est velato capite ex albo velamine capitis more muliebri; quod est tegmen et initium salvationis, quasi caput miserantis perditas animas de exsilio mortis reducentis sub candore pii velaminis; quoniam albas facit animas et hominem fulgentem; dum coopertus fuerit cum misericordia a Deo, quia illis hominibus qui Deum in indignatione habent, dum adhuc in peccatis sunt, his fulget post illatam eis cœlitus misericordiam, ut radius solis in blanda suavitate, quoniam misericordia in muliebri persona secundissima mater est animarum de perditione. Nam ut mulier operit caput suum, ita deprimit misericordia mortem animarum, et sicut mulier suavior est viro, sic et misericordia suavior vesana insania criminum in insaniam peccatoris priusquam cor ejus visitetur a Deo : sicut et eadem virtus in muliebri forma apparet, quoniam in feminea castitate clausa virginea materia surrexit in ventre Mariæ suavissima misericordia, quæ semper erat obumbrata in Patre, donec Pater eam visibilem ostendit per Spiritum sanctum in utero Virginis. Et circumamicta est pallio crocei coloris; quia circumdata est splendidissimo sole quod est signum Filii mei fulgentis de cœlo in mundum, sicut solis splendor in terram. Quoniam idem Filius meus verus est sol illuminans mundum cum sanctificatione Ecclesiæ. Quod vero in pectore suo habet imaginem ipsius Unigeniti mei: hoc est quod in pectus misericordiæ inclinavi eundem Filium meum, dum eum nisi in utero Mariæ virginis. Unde et circa eam in pectore virtutis ejus scriptum est : *Per viscera misericordiæ Dei nostri, in quibus visitavit nos Oriens ex alto*

(*Luc. 1*). Quid hoc? Quia ubique in circumcissione potestate mea demonstratur in secreto scientiæ pectoris misericordiæ : quod Filius meus vera misericordia est. Quomodo? ut prædictum est in verbis Zachariæ servi mei in Evangelio dicentis : *Per viscera misericordiæ Dei nostri in quibus visitavit nos Oriens ex alto*. Hoc tale est : Per viscera paternæ misericordiæ salvatio est, qui absconsum in corde Patris erat, ut viscera manent in homine : quod Filius ejus in fine temporum incarnaretur ubi visitavit Deus homines. Quomodo? Cœlestis scilicet panis qui Filius ejus est natus in carne ex Maria virgine, qui veniens ex alto, id est de corde Patris exiens, præbuit maximam quærentibus se misericordiam, sicut etiam ipsa virtus in supradictis verbis suis filios Dei alloquitur.

Quinta vero imago præfiguratur victoriam : quoniam post misericordiam quam ostendi in circumcissione Filium meum volens mittere in mundum, erexit se victoria in eadem circumcissione, ita procedens cum majore virtute usque ad Filium meum, atque eum ipso in novissimum diem. Nam in Filio meo superavi antiquum serpentem; qui super caput suum extulit se, humanum genus rapiens per mille nequitas quibus illud comprehendit quasi in catena sua, quia illas nequitas Unigenitus meus devicit per omnia bellicosa arma quæ surrexerunt in incarnatione ejus qui est flos omnium virtutum. Quid hoc? Post misericordiam surgit victoria cum seipsum homo devicit et aliena vitia. Quomodo? In prædictis vitiis quinque virtutibus : primus est amor cœlestis, scilicet in hoc quod homo scit et agnoscit Deum, diligens eum super omnia. Deinde causa illius fidei ligatur idem homo in legem disciplinæ; de qua ipse compescit crimina peccandi per bonam et rectam verecundiam. In his ergo tribus viribus justificabitur homo in corde suo : sic inspiciens aliam rem quæ est angustia proximi sui quem procurabit in omnibus necessitatibus ejus ut se. Unde et mox surgit homo fortissimus miles cum his tribus viribus in quibus perfectus est in mento sua imitando in misericordia Filium meum verum Samaritanum sic in victoria pertransiens vires diaboli cum armis victoriosissimarum virtutum, cum seipsum vincit et proximum suum regit, in ipsis virtutibus occidens omne malum, abjiciendo videlicet superbiam quæ Adam expulit de paradiso. Et eadem virtus armata est galea supposita capiti suo; quia homo pleno cœlesti desiderio ad Deum qui est caput omnium suspirare debet ut salutem consequatur æternam. Induta est quoque lorica, ut homo resistat diabolo constringens injustam voluntatem carnalium desideriorum suorum, in vero timore et cum justo tremore subiectus Deo, fideliter metuens districtum judicium ejus ut per me communitus dicit David : *Illuxerunt coruscationes tuæ orbi terræ : commota est et contremuit terra* (*Psal. Lxxvi*). Hoc tale est : Effulserunt mirabilia et secreta tua, o Domine cunctorum; et in rifice apparuerunt.

Quomodo? Ut coruscatio quæ ex parte videtur et ex parte occultatur; quoniam mysteria tua nunc intelliguntur, nunc autem nesciuntur; nam non est gens diffusa in latitudine totius orbis qui in tua voluntate mirabiliter creatus est; quin ad eam nomen gloriæ tuæ et potentia majestatis tuæ diversis modis et admirandis signis mirifice pervenerit, etiam si eam lumen fidei et veritatis nedum perfecte ad salutem sui illustraverit. Quapropter homo in magnis suspiriis commotus avertit se a voluntate sua, deseritque concupiscentias suas, tremendo videlicet supernum iudicium; quia ipse prius in terrenis actibus ambulans sui ipsius imprudenter oblitus erat, cum nunc sapienter redit ad se. Est etiam præfata virtus induta ocreis ut, recta via sibi denunciata, effugiat itinera mortis per castigationem corporalem. Induta est et ferreis chirothecis, quatenus effugiat opera diaboli per circumcisionem mentis, et per rectissimam fidem, ita ut in Deum credat: sic evadens laqueos truculentissimi inimici. Habet etiam in sinistra sua clypeum ab humeris pendentem; quoniam in sinistra parte quæ est diabolica pugna contra hominem, circumdata ex gratia fortissimorum præceptorum Dei, quibus homo tanta Fidei fortitudine circumdetur et defendatur, ne diabolus eum corrumpat suasionibus suis, et ne ipse homo se subjiciat vitii illius protectione Dei, ab humeris circumdatus; quoniam gratia Dei adhæret rectæ fortitudini animæ ad Deum in ligatura dilectionis Dei et proximi. Et accincta est gladio; quia homo debet se constringere castigatione corporis, in austeritate sermonis Dei; et a se et ab aliis abscindens iniquitatem. Hanc quoque manu dextera tenet; quod est ut homo cum fiducia sit audax in Deo superare omnem sapientiam diaboli; hoc faciens cum fortissima pace Domini quæ vera iustitia est contra nequissimum certamen diaboli et hominis; quod difficile debellari potest nisi adiutorio Dei. Quod autem sub pedibus ejus jacet quasi leo hians ore, hoc est diabolus quem victoria pedibus recti itineris vitæ et veritatis prostravit, cum idem Satanas acerrima et amarissima crudelitate hians deglutiret genus humanum. Lingua vero extensa ex ore ejus, est existimatio ipsius qua terribili iniquitate putabat omne genus hominum ab Adam procreatum omnino devorare. Et quod etiam sub pedibus ejus jacent velut quidam homines: hi sunt sub agilitate ejus torpentes fistulæ diaboli, quæ se sicut ad initium omnis mali, quas ipsa protexit in zelo Dei recte procedens in iustitia; quia eadem perverse machinationes in diversis moribus se subdunt diabolo illi famulantes. Quorum alii tubis resonant; quoniam bacchantur sonitu omnium malorum, et insaniunt elati flagrante mente odio habentes iustitiam Dei, genus scilicet super genus hoc faciens in magna superbia. Et alii quibusdam instrumentis ludicris joculariter concrepant; quia fallaces sunt in illusionibus phantasticis ad diabolum pertinentibus, et quoniam per tunc sunt in tortuosa

A lascivia elationis invidentiæ disciplinæ Dei. Alii quoque diversis ludis ludunt; quoniam versantur in diversitate et spurcitia vitiorum, quæ secundum libitum voluntatis suæ excogitantes in seipsis per insidias diabolicas adimplent. Et hos omnes eadem imago simul et ipsum leonem pedibus suis conculcat; qua nimio zelo omnes has vanitates arcium propellit et suasiones Satanæ conterit in iustitia Dei. Sed et hasta quam dextera tenet eos acriter transfodit; quoniam per fiduciam et audaciam ad Deum fortissime transigit superando et vulnerando in doloribus omnes has immunditias, quia a Deo deluduntur et ad nihilum deputantur; ut ipsa etiam in prædictis verbis admonitionis suæ demonstrat.

B Sed quod intra ipsum ædificium vides duas alias imagines versus hanc eandem turrin stantes, hoc est quod intra opus illud quod celestis Pater operatus est per Filium suum, palam cum ostendens in aperto opere quo in circumcisione ostensus est, in obumbratione duæ virtutes surrexerunt quod est exemplum Christi in una et sequi vestigia ejus, in altera obviam prækursui voluntatis Dei maxima fortitudine et reverentia apparentes; quia in seipsis delatant fructum qui præfiguratus est in circumcisione. Et prior earum apparet stans supra pavementum ipsius ædificii quasi in arcu ignei splendoris diversis imaginibus malignorum spirituum interioris depicto, et contra prædictam turrin posito; quia eadem virtus perficitur in terrenis rebus eas conculcando in bonitate Patris, cum diligenter pertransit desideria carnis in exemplo Filii Dei. Quomodo? Quia in multa tolerantia pertransit adversa mundi fortiter examinata et excribrata in arcu, id est in excellentia sæcularis potestatis, quæ ignea est in terrore detrahentis superbiæ quam diabolica turba subsequitur: interiora animæ sæcularium desideria carnalia diligentium attrahens suæ voluntati, cum etiam idem arcus per terrenam potentiam in multis modis interdum opponat se iustitiæ; repugnans vero testamento quod ædificatum est in Deo, quæ tamen omnia superat victrix virtus per adiutorium

C D i in bonis hominibus quamvis multum impugnentur et fatigentur ab insidiis malignorum. Altera vero ipsi arcui exterius tantum collateralis in nullo arcu consistit; quoniam cum prior virtus tumidam potestatem patienter devincit quæ ipsi multas pœnas iatavit, procedit virtus hæc foris eadem potentiam, quia de pœnis ista illa pertulit, hæc quasi extra eandem potestatem orta est rabiem ejus effugiens; sed tandem juxta eam, quod est recordatio ærumnarum unde originem duxit; sine depressione arcus consistens, quoniam libera est a potestate hujus sæculi, palam crucem Christi bajulans. Quod autem ambæ interdum ad præfata turrin aspiciunt, hoc est quod ipsæ sunt plenum opus præfiguratum in prækursu voluntatis Dei, in circumcisione Veteris Testamenti, considerantes initium radices suæ; majores tamen eodem initio suo quod in circumcisione habuerunt existentes, quia fulgens opus præ

cellit inceptionem doctrinæ, interdum etiam aspicientes ad homines idem ædificium intrantes et exeuntes; quod est admonitio earum in Spiritu sancto ad populos qui ad Deum in via legis justitiæ ambulant, et ad illos qui sunt in criminibus diaboli volentes recedere de via justa, unde exhortantur ab eis, ut eas in bono imitentur.

Vestitæ sunt etiam ipsæ sericinis vestibus, quia habent suavitatem illam, ut homo non gravetur in indignatione laboris persecutionum. Et sunt velatæ in ligatura capitis albo velamine more femineo, quoniam justum est ut homo subjectus sit Deo capiti suo, ipsum menti suæ juxta circumponens in candore dilectionis, ita ut eum in gaudio et lætitia amplectatur, sicut mulier virum suum habet in honore timoris et amoris, ut constituit Deus. Sed non sicut circumamictæ palliis, quia carent omni sollicitudine sæculari, se tantum declinantes post illa quæ sunt æterna in Deo in vita futura. Indutæ sunt autem calceamentis albis; quoniam lucent in itineribus justitiæ per albedinem fidei in mentibus hominum, ut et ipsi sequantur vestigia exempli earum.

Prior autem imago designat patientiam, quia illa surrexit in cornu Abrahamæ, quod est in inceptione obediendi cum obediendo Deo in circumcissione primum sonum obedientiæ post casum Adæ significaverit præcurrentem operantem obedientiam in vero verbo, quod est in Filio Dei, ut sonus verbum præcurrit, in septentrionali parte, videlicet opposita nequitii et inquietudini antiqui serpentis. Et habent in capite suo quasi triangularem coronam rubentem, ut rubeus hyacinthus rubet in colore suo, quoniam in principio mentis fidelium hominum per fidem sanctæ Trinitatis valde coronata est, qui carnem suam contemnescentes pro amore Dei et vera fide sanguinem suum fundere non dubitant, quia et Filii Dei apprens in carne, mortem devicit cum rubore sanguinis sui per quem Ecclesia decorata est, quasi cum nobili rubente hyacintho in decore suo. Indata est quoque tunica alba cujus implicamenta sunt viridi colore ubique distincta, quia sibi induit

A vestimentum operis Dei in albedine perpetui luminis ornatam, scilicet in implicamentis suis, quæ sunt æruginæ et gemitus dicentis: O quando veniam ad aspectum veri luminis? quod desiderium feliciter in præsentii vita habetur in adobumbrato exemplo, per quod decorantur ipsæ adversitates fidelium in viriditate animæ multis calamitatibus distinctæ, propter Deum in patientia hæc omnia sufferentes, ut etiam eadem virtus declarat in prædictis verbis suis.

Altera vero imago præterdit gemitum, quoniam post patientiam contrariorum, elevat se in electis meis gemitus recordationis vitæ, surgens admonitione mea, ut de corde meo Filium meum misi propter gemitum populi mei. Nam populus meus in Veteri et in Novo Testamento habebat et habet hanc recordationem mentis, quam gemitus comprehendentis in lamentabili ornamento suo, quoniam ipsa vera compunctio cordis est. Propter quod etiam stat in septentrionali plaga, ut repugnet dissolutæ immunditiæ diabolicarum insidiarum. Et induta est tunica alba, sed aliquantulum pallidi coloris, quia circumdata est bonis operibus in candore fidei; turbulentum tamen pallorem ostendentis, quoniam semper suspiria et fletus habet pro æterna felicitate. Quod autem in dextero brachio suo portat crucem cum imagine Salvatoris caput suum inclinans super illud, hoc est quod in dextera, id est in recta parte fortis operis sui amplectitur passionem Filii mei toto desiderio intentionis suæ anhelans, et se inclinans ad eum, imitando ipsum in doloribus et ærumnis, sicut etiam in supradictis verbis exhortationis suæ demonstrat. Unde etiam vides quod omnes prædictæ imagines singula verba sua per mysterium Dei dicunt ad admonitionem hominum, quia in omnibus virtutibus dulcissima suavitate pietas Dei docet, exhortando mentes populorum ut dimittant malum, erigentes se ad bonum. Qui autem acutas aures interioris intellectus habet, hic in ardenti amore speculi mei ad verba hæc anhelet, et ea in conscientia animi sui describat.

VISIO QUARTA.

SUMMARIUM. — Cum austeritas legis aulcorata est in incarnatione Verbi Dei: potentes se ostenderunt, et iustitia Dei palam facta est. Quod patriarchæ in mysterio signabant legem vicinam esse Quod fortitudini Dei nulla superbia resistere potest. Quod iustitia Dei metuenda est et altitudo omnes creaturas excellit. Quod Verbum Dei tria acumina incidentia habet, antiquam legem et novam gratiam et expositores divinarum librorum. De initiali cognitione divina legis et de operatione Evangelii et exquisita sapientia principallium magistrorum. Quod ab initio legistempora patriarcharum et prophetarum, extendit Deus usque ad manifestationem Filii sui. Quod patriarchæ et prophetæ evangelicam doctrinam venerantes, de incarnatione Filii Dei admirati sunt. Quod Verbum Dei per typum præfigurationis latuit in animabus antiquorum a primo electo usque ad ultimum. Quod doctrina Filii egressit a Patre et revertitur ad Patrem diffundens se in fructum benedictionis sic perueniens ad Ecclesiæ doctores. Quod prædicante Christo facti sunt apostoli, martyres, et alii electi. Diffuso Evangelio extensa est in hominibus sapientia divinæ Scripturæ, quæ in initio minoris studii erat, et in fine debilis refrigescante charitate multorum. Quod homo in principio boni operis debet esse timidus, in medio fortis et constans, in ultimo humilis. Quod mysteria Filii Dei in profundissimo secreto Patris in Veteri et in Novo Testamento edita, gratia sancti Spiritus declarata sunt, quando cinereo homini nonnisi in umbratione ostenditur. De scientiâ Dei et statu ejus quid significet. Quod angeli circa eam sunt et cur alati sunt. De iis qui dicuntur compulæ oves. Quod Deus quosdam

leniore, quosam fortiore flagello, quosdam maxima crumna mentis et corporis constringit. Exemplum de Pharaone, et Moyse, et Aaron ad eandem rem. De modis castigationum et Dei consolationum vias hominum inspicientis. Verba sapientiae Salomonis. Quare scientia Dei inuinciat homines nova veste indutos.

Et deinde ultra prædictam turrin præcursus voluntatis Dei, sed cubito uno infra angulum qui respicit ad septentrionem vidi quasi columnam calybei coloris præfatæ lucidæ parti muri ejusdem ædificii exterius appositam, valde terribilem aspectu, tantæque magnitudinis ac altitudinis ut mensuram ejus nullo modo discernere possem. Et illa columna tres angulos habebat ab imo usque ad summum quasi gladium acutos, quorum primus respiciebat ad orientem, secundus autem ad septentrionem, et tertius ad meridiem, exterius ipsi ædificio aliquantulum conjunctus. Ex angulo autem qui respiciebat ad orientem procedebant rami a radice usque ad cacumen ejus, juxta cujus radicem villi in primo ramo Abraham sedentem, in secundo vero Moysen, in tertio Josue, ac deinde reliquos patriarchas et prophetas ita sursum singulos in singulis ramis ordinate sedentes : secundum tempus quo in hoc sæculo sibi invicem successerant, qui se omnes convertebant ad angulum ejusdem columnæ qui respiciebat ad septentrionem, admirantes ea quæ in spiritu futura viderunt in ipsa. Sed inter hos duos angulos unum scilicet vergentem ad orientem et alterum ad septentrionem, erat ante facies ipsorum patriarcharum et prophetarum illa columna ab imo usque ad summum quasi tornatilis et rotunda, plenaque rugarum, ut de arboris cortice solet germen pullulare. A secundo vero angulo respiciente ad septentrionem exivit splendor miræ claritudinis se extendens et reflectens ad angulum qui respiciebat ad meridiem. Et in illo splendore in tam magnam latitudinem se diffundente, conspexi apostolos, martyres, confessores et virgines, atque alios plurimos sanctos, in magno gaudio ambulantes. Tertius vero angulus qui respiciebat ad meridiem, erat in medio latus et extensus; in imo autem et in summitate aliquantulum gracilior et constrictus, secundum modum arcus qui extenditur ad sagittas jaciendas. In cacumine autem ipsius columnæ vidi tantam claritatem luminis ut humana lingua effari non possit; in qua apparuit columna habens in ore suo radium aurei coloris, multo fulgore columnam illam irradiantem. Cumque illuc aspicerem audivi vocem de cæle, magno terrore me redarguentem et dicentem : Quod vides, divinum est. Ex qua voce ita contremui, ut amplius illuc aspicere non auderem. Vidi etiam tunc intra prædictum ædificium velut quamdam imaginem coram hæc eadem columna super pavementum illius ædificii stantem, et aliquando ipsam columnam, aliquando etiam homines illos qui in ipso ædificio discurrebant inspicientem; illa autem imago tanti fulgoris et claritatis erat, ut præ nimio splendore qui in ipsa lucebat, nec faciem ejus, nec

A vestimenta quibus induebatur considerare valerem, excepto quod tantum ut cæteræ virtutes in forma hominis apparuit. Et circa eam conspexi pulcherrimam multitudinem, angelicam formam et alas habentem et in tanta veneratione stantem, ut et eam timerent ac diligerent. Sed ante faciem ejus vidi aliam multitudinem in humana forma, tenebrosa veste apparentem, atque in multa constrictione timoris stantem. Et prædicta imago inspicit homines illos qui de mundo venientes in eodem ædificio nova veste induebantur, dicens unicuique eorum : Considera indumentum quod induisti, et noli oblivisci Creatoris tui qui te creavit. Cumque hæc admirarer, ille qui sedebat in throno, iterum mihi dicebat : Verbum Dei per quod omnia facta sunt, ipsum ante tempora ex corde Patris genitum, sed post in fine temporum ut veteres sancti prædixerunt ex virgine incarnatum, quamvis humanitatem assumpserit, divinitatem tamen non deseruit, sed cum Patre et Spiritu sancto unus et verus Deus existens, mundum sua dulcedine dulcoravit, ac eam suæ claritatis fulgore illustravit. Quapropter et hæc columna quam ultra prædictam turrim præcursus voluntatis Dei vides, designat ineffabile mysterium Verbi Dei, quia in vero Verbo, id est in Filio Dei, impleta est omnis justitia Novi et Veteris Testamenti, quæ fideliter credentibus hominibus enucleata sunt per divinam inspirationem ad salutem ipsorum, cum idem Filius superni Patris ex suavissima Virgine incarnari dignatus est, quia postquam per præcursum voluntatis Dei in iusto circumcisionis se potentes virtutes ostenderunt; tunc etiam declaratum est in stricta justitia mysterium Verbi Dei, insinuatam videlicet per sonum patriarcharum et prophetarum, qui prædixerunt ipsum cum omni justitia manifestandum, et cum omnibus administrationibus, Deo subjectis, atque cum maxima austeritate quæ tetigit incidentem justitiam Dei, nullam injustitiam dimittentem illæsam, quin abscondat eam in legalibus præceptis.

Sed cubito uno infra angulum qui respicit ad septentrionem stantem, quod est in humano et singulari cursu præcellens vicinitas, quæ fuit de patriarchis loquentibus strictam justitiam ejusdem Verbi Dei in significationibus suis usque ad legem quasi in septentrionali parte diabolo repugnantem. Unde et calybei coloris est præfatæ lucidæ parti muri illius ædificii exterius apposita, quia invicta ac insuperabilis est fortitudo verbi Dei, cui nullus resistere valet per inanem rebellionem aut per vilem superbiam, ita quod etiam speculativæ scientiæ per mutationes et actiones justitiæ, id est antiqui patres quasi exterius conjuncti erant : nondum infixi igni et perfecto operi se in Filio Dei erigenti, quod ipsi

tantum in exteriore sono verborum suorum prae-
monstrabant.

Est quoque valde terribilis aspectu, quoniam
justitia in verbo Dei metuenda est humanae scien-
tiae in impio judicio injustorum iudicium secundum
se ipsos solummodo iudicantium. Tantae est etiam
magnitudinis ac altitudinis, ut mensuram ejus nullo
modo discernere possis, quia ipsum Verbum Filius
scilicet Dei in magnitudine gloriae suae, et in altitu-
dine divinitatis suae omnes creaturas superexcellit
in paterna maiestate, ita ut hoc nullus hominum in
corruptibili carne id ad perfectum possit conside-
rare.

Quod autem eadem columna tres angulos habet
ab imo usque ad summum instar gladii acutos, hoc
est quod circueus et volubilis in gratia fortitudo
Verbi Dei quam Vetus Testamentum praesignavit
in Novo declaranda manifestavit per Spiritum
sanctum, tria incidentia acumina, id est antiquam
legem et novam gratiam atque enucleationem fide-
lium doctorum in quibus factus homo quod justum
est operatur, ab initio videlicet inceptionis suae ut
in imo cum bonum incipit, ita sursum tendens ad
perfectum quasi ad summum cum hoc consumat;
quia omne quod justum est, fuit et est, et permanet
in aeternum in simplicissima deitate quae omnia pe-
netrat, ita quod nulla potestas potest constare in
malitia sua, quam vult devincere pietatis ejus gloria.

Et primus angulus respicit ad orientem, qui est
primus ortus inceptionis cognoscere Deum in divina
lege, ante perfectum diem omnis justitiae. Secun-
dus autem ad septentrionem, quoniam post ince-
ptionem bonae et institutae operationis, Evangelium
Filii mei et alia praecipua in me Patre surrexerunt
contra partem aquilonis, ubi omnis iniustitia orta
est. Tertius vero ad meridiem exterius ipsi aedificio
aliquantulum conjunctus, qui est roboratis operibus
justitiae profunda et exquisita sapientia principalium
magistrorum per calorem Spiritus sancti qui ob-
scura in lege et prophetis apparuerunt, et qui in
Evangelii ostenderunt germen quod fructuosum fe-
cerunt ad intelligendum, tam gentes exteriorem
materiam Scripturarum in opere bonitatis Patris,
et suaviter ruminantes in ea mysticam signifi-
cationem.

Quod autem ex angulo qui respicit ad orientem,
procedunt rami a radice usque ad cacumen ejus:
hoc est quod in ortu cognitionis Dei per legem
justitiae, quasi in angulo orientali apparuerunt ra-
mi, tempore scilicet patriarcharum et prophetarum,
quia illa acuta columna divinitatis, haec omnia ex-
tendit ab initio radicis, id est bonae inceptionis in
mentibus electorum suorum usque ad cacumen ejus:
quod est usque ad manifestationem Filii hominis,
qui omnis justitia est. Unde etiam iuxta radicem
ejus vides in primo ramo Abraham sedentem, quia
per omnia subeuntem divinitatem exspirabatur hoc
tempus quod primitus ortum est in Abraham, cum
quieta mente reliquit patriam suam obediens Deo.

A In secundo vero Mosen, quoniam deinde plantatio
surrexit inspiratione Dei in initio datae legis per
ipsum Mosen in praefiguratione Filii Altissimi, et in
tertio Josue, quia ipse postmodum habuit spiritum
hunc a Deo, ut consuetudinem legis Dei confirma-
ret robustiorem in praecipuo divino. Ac deinde
vides reliquos patriarchas et prophetas ita sursum
singulos in singulis ramis ordinate sedentes, secun-
dum tempus quo in hoc saeculo sibi invicem suc-
cesserunt, quoniam in unoquoque tempore subse-
quentium patriarcharum et prophetarum inspiravit
Deus desuper ad altitudinem praecipitorum suorum
uniuscujusque singulare germen, cum ipsi in diebus
suis disposite et ordinate in ostensa sibi justitia
quiescebant, divinae majestati fideliter subjecti, ut
in temporibus suis venientes erant.

B Et hi omnes convertunt se ad angulum columnae
qui respicit ad septentrionem, admirantes ea quae
in spiritu futura vident in ipsa quia omnes admo-
niti spiritu, per Spiritum sanctum se verterunt et
viderunt ad evangelicam doctrinam fortitudinis
Filii Dei diabolo repugnantis, de incarnatione ejus
loquentes, et admirantes quod ipse veniens ex cor-
de Patris et de utero Virginis in magnis mirabilibus
se ostendit in suo opere et sequentium qui ipsum
in nova gratia mirabiliter imitantes caduca concu-
cabunt, et ad aeternorum gaudia fortiter anhelabunt.
Sed quod inter hos duos angulos (unum scilicet
vergentem ad orientem et alterum ad septen-
trionem) ante faciem ipsorum patriarcharum et

C prophetarum est columna illa ab imo usque ad sum-
mum quasi tornatilis et rotunda, plenaque rugarum
ut de arboris cortice solet germen pullulare: hoc
est quod inter binas summitates, videlicet inter ma-
nifestam cognitionem meam et subsequentem do-
ctrinam Filii mei, latuit per typum praefigurationis
in animabus antiquorum patrum in legibus meis
commorantium, unicum Verbum qui est Filius meus
a primo electo usque ad ultimum sanctum; in mys-
tica coronatura circumornatus, quia ipse omnia in-
strumenta sua bene composuit ac limavit, scilicet
per nobilem gratiam omnibus se piis manifestans,
ut praefigurabatur in rugis circumcisionis, quae fuit
umbra futurorum in appositis significationibus per
austeritatem legis in se habentis rectissimum ger-
men latens, summæ et sanctissimæ incarnationis.

D Quod vero a secundo angulo respiciente ad septen-
trionem exit splendor mirae claritatis se extendens
ac reflectens ad angulum qui respicit ad meridiem,
hoc est quod ab altero, Novo scilicet Testamento
diabolo opposito, exeunt verba Filii mei quae egre-
diuntur de me et revertuntur ad me; quia micante
sole in carne, qui est Filius meus, fulget lumen
sancti Evangelii in praedicatione ejus, ab ipso et a
discipulis ejus se diffundens in fructum benedictio-
nis, et se retorquens in fontem salvationis, sic per-
veniens usque ad rectores, videlicet ad profundos
scrutatores verborum Veteris et Novi Testamenti,
ostendentes quod sapientia erecta est in ipso sole

mundum illustrante, qui in suo latere valde ardet, velut meridies in electis suis.

Et in eodem splendore in tam magnam latitudinem se diffundente, conspicis apostolos, martyres, confessores, virgines atque alios plurimos sanctos in magno gaudio deambulantes; quia in perspicuo lumine, dum Filius meus fuit prædicans et dilatans lumen veritatis, facti sunt apostoli administratores veri luminis, et martyres robusti in lites sanguinem suum fideliter fundentes et confessores officiosi post Filium meum, ac virgines supernum germen sequentes, atque alii electi mei lætantes in fonte lætitiæ et in fonte salutis, dum Spiritus sanctus eos perfudit, ita ut sint flagrantæ et manantes de virtute in virtutem. Sed quod tertius angulus qui respicit ad meridiem est in medio latus et extensus, in imo autem et in summitate aliquantulum gracilior et constrictus secundum modum arcus qui extenditur ad sagittas jaciendas, hoc est diffuso Evangelio ardens in fervore Spiritus sancti, illa sapientiâ sanctorum, quam in profunditate quærebant, ut per eam reperirent typicum germen profunditatis, scilicet quod eis esset intelligendum in verbo Dei; ipsa immediata, videlicet lata, quia confortata et roborata fide in populo Christiano, quasi in medio erat latus sensus exiens de animabus sanctorum doctorum, qui profundam asperitatem Scripturarum scrutantes, protulerunt eam in scientiam multorum qui ab eis discebant, ita quod dilatabant sensum suum in extensione sapientiæ et scientiæ divini Scripturæ, quæ in initio quasi in imo ecclesiasticæ institutionis erat adhuc gracilior et minoris studii, quia populi nondum eam amplectebantur tali amore, ut postmodum fecerunt, cum etiam in fine sæculi ut in summitate ejus, refrigescerent studia multorum, ita quod eis divina scientia non erit amabilis in amore operis, sed abscondent sibi ipsis conscientiam suam, quasi non sit eis mutandum bonum in opere, illud tantum exterius ut in somno cognoscentes.

Et ideo est iste angulus in medio sui latissimus in asperitate, quoniam aspera opera cultus Dei denudata ab obumbratione Veteris Testamenti, erant a constrictiore initio suo se protendentes, quasi ad medium sui, quæ sunt fortissimæ virtutes in altiori studio, cum populus velocior fuit, contra iniquitatem diabolum scilicet in verbis quæ Dei sunt, et ejicere atque conculcare omnia vitia ejus cum magna austeritate justitiæ Dei, ipse tamen sic tandem descendens, in oblivione sui, et constrictior existens in fervore Spiritus sancti circa finem mundi; ita videlicet extensus ut cum nervo lignum extenditur ad bellum, quia in anima et corpore se homo debet erigere contra vitia, ex utraque parte sui constrictior et in medio largior, ut in primo et in ultimo opere suo circumspiciat sit magno timore et humilitate et in medio fortis ac constans emittere jacula bonorum operum per donum Spiritus sancti adversus insidias diaboli. Nam in inceptioe boni est homo gracilioris virtutis, in prosecutione autem ope-

A rationis suæ cum conum operatur, est robustioris fortitudinis, quoniam Spiritus sanctus eum pertransivit infusione sua, in qua tamen operante virtute frequens esse non potest. Unde iterum constrictioris erit virtutis, quasi in fine operis per fragilitatem carnis suæ. Sic semper extendi debet arcus semunientis contra vitia diabolica.

Quod autem in cacumine ejusdem columnæ vides tantam claritatem luminis ut humana lingua effari non possit, hoc est quod cœlestis Pater in altissimo et in profundissimo secreto suo edidit mysteria Filii sui, qui in eodem Patre suo fulget clarissima coruscatione, in qua prolata est omnis justitia, et in legali propositione et in Novo Testamento quod est maxima claritas lucentis sapientiæ, ita ut non sit possibile ulli terreno homini hoc aliquo sermone proferre, dum est in corruptibili carne. Et in eadem claritate apparens columna habens in ore suo radium aurei coloris multo fulgore columnam illam irradiantem, est in coruscatione luminis Filii Dei in corde Patris fulgentis, igneus Spiritus sanctus, per quem declarata sunt mysteria ipsius altissimi Filii Dei ex summa altitudine venientis pro redemptione populi, ab antiquo serpente seducti. Unde et idem Spiritus sanctus inspirans omnia legalia præcepta et nova testimonia, dans videlicet legem claritatis mysterii sui ante incarnationem Domini, atque in eadem claritate virtutem suam ostendens in incarnationem ejusdem Filii Dei; habet in profundissima inspiratione sua aureum splendorem, scilicet eximiam et excellentissimam illuminationem unctionis suæ multa et magna perfusione mystica, secreta ipsius Unigeniti Dei antiquis præconibus, ut dictum est, aperiens, qui Dei Filium typice ostendebant, et valde mirabatur ineffabiliter exentem a Patre, et mirabiliter surgentem in aurora perpetuæ Virginis, fortiter etiam exrens textum Veteris Testamenti et Evangelii in spirituale germen, in quo omnis justitia erecta est. Ideoque propter immensam vim divinitatis, non est tibi possibile intueri divinam claritatem, quæ a nullo mortali homine poterit videri, nisi ut eam ostendo in obumbratione, cui volo. Quapropter et tu cave ne præsumas temere intendere in id quod divinum est, sicut etiam tremor qui te apprehendit tibi demonstrat.

Sed quod vides intra prædictum ædificium veluti quandam imaginem coram hac columna super pavementum ipsius ædificii stantem, hoc est quod intra opus Dei Patris, se virtus hæc ostendit declarans mysterium Verbi Dei, quia ipsa aperuit omnem justitiam in civitate Omnipotentis in populo, scilicet Veteris et Novi Testamenti, super pavementum, id est super cuncta terrena in opere ejusdem pii Patris stans, quoniam omnia terrestria sicut et cœlestia in ejus sunt providentia. Quod autem aliquando ipsam columnam aliquando etiam homines illos qui in ipso ædificio d'scurrunt inspicit, hoc est quod et secretum suum quod protulit vis divinitatis

Verbo Dei considerat, et etiam homines qui in bonitate Patris operantur perspicere, qui se tangunt vel non tangunt in opere, quia novit qualitatem uniuscujusque secundum studium ejus. Eadem autem imago declarat scientiam Dei; quia illa praevidet omnes homines et omnia quae in caelo et in terra sunt, tanti fulgoris et claritatis existens ut praenimio splendore qui in ipsa lucet, nec faciem ejus nec vestimenta quibus induitur considerare valeas; quoniam ipsa terribilis est in terrore ut fulgur micantis, et levis in bonitate ut splendor solis: ita quod in terrore et in lenitate sua incomprehensibilis est hominibus, per terribilem fulgorem, divinitatem quasi per faciem ejus, et per claritatem quam habet in se ipsa quasi vestimenta decoris sui, quomodo etiam nec sol considerari potest in ardente facie sua nec in decore vestitu radiorum suorum. Ipsa est enim apud omnia et in omnibus, ac tantae pulchritudinis in secreto suo; ut a nullo homine sciri possit quanta suavitate toleret homines, et quomodo pareat eis in perspicabili misericordia: quousque durissimus lapis amplius perforari non possit in imperforabili duritia sua, qui est durus et incorrigibilis homo, qui nullatenus vult declinare a malo suo. Sed tamen ut caeterae virtutes, in forma apparet hominis; quia Deus in virtute bonitatis suae fecit hominem, rationalitate et scientia ac intellectu profundissime adornatum, ut eum intima dilectione diligens et maxima devotione colens spernat signenta demoniorum; eum praecipue amans, qui illi tantum et talem dedit honorem.

Quod vero circa eandem imaginem conspicis pulcherrimam multitudinem, angelicam formam et alas habentem, et in tanta veneratione stantem ut et eam timeant ac diligant: hoc est quod ubique scientiam Dei beati et excellentes spiritus in angelica ministracione, per inexplicabilem et purissimam laudem colunt, quod tam digne non potest homo adimplere, cum adhuc in mortali corpore est; ipsi Deum amplectentes in ardore suo, quia lux vivens sunt, et elati: non quod alas habeant ut alia volatilis creatura, sed quod flagrant in sphaeris suis per virtutem Dei, quasi pennati sint. Unde venerantur me Deum verum, persistentes in recto timore et in vera subjectione, scientes iudicia mea, atque ardentes in amore meo, quia faciem meam semper aspiciunt, nihil aliud desiderantes neque volentes nisi quod vident placere perspicacibus oculis meis.

Sed quod ante faciem ejus vides aliam multitudinem in humana forma et tenebrosa veste apparentem, atque in multa constrictione timoris stantem, hi sunt in scientia Dei homines existentes. Quomodo? Homo est in conspectu Dei in magno honore, quem praevidet ad se pertinere, illo abjecto qui magis in perditione contendit perdurare quam in Deo esse. Sed homines illi, quos vides in hac multitudine, dicuntur compulsae oves, humanam speciem habentes, propter opera hominum, et umbrosam

vestitum quod est dubitatio in operibus peccatorum; in districtione tamen timoris momento, iudicium Dei. Ideo autem compulsae oves nominantur quoniam multis modis compello eos ut ad vitam perveniant per sanguinem Filii mei ereptos a morte. Unde et compulsae oves homines sunt illi, qui per multas tribulationes et aernnas contra voluntatem suam compelluntur a me, ut relinquunt iniquitatem suam quam per voluntatem propriae carnis, et per florem juventutis suae tandiu libentissime adimplerent quandiu saeculo adhererent, sic volentes permanere in ardore libidinis usque dum eos desereret ignis carnis per frigus aetatis suae; quos tamen omnes diversis modis constringo, secundum quod in eis video, ut cessent a peccatis suis.

Nam quosdam eorum in quibus saeculum tam fori desiderio non ardet non constringo fortiori flagello sed leniori; quia non video in eis tantam amaritudinem quantum in aliis, quoniam cum sentiant correptionem meam, mox relinquunt in festinatione voluntatem suam, et veniunt ad me, pompis saecularibus renuntiantes. Quosdam autem fortiori verberare corripio, quoniam tam ardentem et tam pervercaces sunt in peccatis ex vitio carnis suae, ut nisi fortiter per me coarctarentur, non essent apti regno meo. Scientia mea praevidet et cognoscit eos, ac constringit illos secundum superfluitatem corporis ipsorum. Et iterum quosdam in maxima et fortissima aernna ac miseria mentis et corporis eorum supero; quia tam rebelles, tamque superflui in opere carnalis voluptatis sunt, ut si non constringerentur, gravissima calamitate, non cessarent a criminibus per petulantiam suae carnis, quia dum essent in prosperitate suae voluntatis, se non converterent ad Deum, quoniam unde unus per pusillanimitatem mentis suae omnino cadit in desperationem: inde alius joculariter per stoliditatem superbiae suae, atque per quod ipse omnino concutatur in desperationem; per hoc ille vix constringitur in plenitudine animi sui. Hoc modo coerco pertinentes ad me cum mihi repugnant in operibus suis; ut quia eos novi, saltem per calamitates tam corporis quam spiritus quas patientur ad me pervenire compellantur, quatenus ipsi salventur, ut etiam Pharaon Israeliticam plebem a terra sua perterritus, tandem discedere compulit, sicut scriptum est: *Vocatisque Pharaon Mose et Aaron nocte ait: Surgite, egredimini a populo meo, et vos et filii Israel. Ite et inmolate Domino, sicut dicitis. Oves vestras et armenta assumite, ut petieratis, et abeuntes benedicite mihi (Exod. xii).* Hoc tale est: Onerosa et gravissima crimina quae adherent huic saeculo in multis aernnis ac miseriis, gravant supermodum multos homines, in cordibus suis dicentibus: Heu, heu! quo fugiemus? Et tunc eandem aernnae rixando illos expellunt a se: ita quod etiam ipsi homines festinant ab eis recedere, quia in seipsis arescunt in corpore suo de gravidine flagelli manus Dei, non valentes cum gaudio vivere in voluptate saeculi, quo-

niam Deus requirit eos : quod est vocatio justorum per diversas calamitates in tenebrosis operibus notis peccatorum. Unde Pharaeo vitia, scilicet diabolica vocant in clamore ærumnarum et miseriarum Moſen, id est homines illos quos Deus constringit fortissimis doloribus sive spiritualibus sive corporalibus, et Aaron, eos videlicet quos coerces levioribus adversitatibus in nocturno tempore malorum operum convocatos, ipsis vitis in oppressione voluptatis hominum dicentibus : Surgite de carnali consuetudine vestra et egredimini de veteri habitatione quam nobiscum habuistis separantes vos a communi populo quem possidemus, cum nos colit, et subtrahentes a sæcularibus negotiis quibus libenter adhæremus, vos qui exterriti estis in nobis cum in captura nostra fuistis, et filii Dei vobiscum qui vident ipsum in agnitione ejus. Itaque aliam viam relinquentes nos, et offerte vos ipsos Deo inexpugnabilibus causis quibus nos superastis (ut dicitis) in desideriis vestris, lenitate quoque vestram in ovili mansuetudine, cum qua vobis est durum nobiscum laborare, quia vultis alium dolorem sustinere sequendo Agnum et victoriosissima arma in armentorum fortitudine cum quibus nos superastis, et quibus nos resistere non possumus, assumite in novitate mentis vestræ, quam modo habere vultis, et separamini a nobis ut dudum voluistis cum nos acriter impugnastis, et euntes ad patriam pro qua deletis in animo vestro comprehendite aliam vitam quæ vos ducit a nobis, atque benedicite in laude Dei pugnam illam in qua abcessistis a sæcularibus causis et negotiis.

Ego quoque omnipotens Deus, ut prædictas oves transire compello ad me, sic etiam columnas meas, id est fortiores cœlestes hæredes in fundamento castigationis me consolido, secundum nequitiam implicationis peccati in invasione prævaricationis Aetæ qua impugnantur, quia stare non possent, si eos gratia mea non confirmarem. Quorum quidem alios quos tam grave pondus non gravat vitiorum, leniore castigatione castigo, quoniam si eos acriori verbere constringerem, omnino deliciente spiritu caderent in desperationem, quia afflatu majoris turbinis diabolicæ suggestionis non catenantur. Alios autem graviore mole in varietate sævisimorum morum, et in superfluitate concupiscentiarum ex pugna diabolica oneratos, habeo in duritia constrictiois gravissimorum dolorum, ut non exeant a fœdere meo, cui assistunt me toto desiderio volentes apprehendere, atque præcepta mea observare, quia si istos ut priores leniter castigarem, ipsas correptiones meas pro nihilo ducerent, quoniam gravissimo certamine antiqui serpentis impugnantur. Sunt etiam quidam exsules cœlestis patriæ quos nescio, quia me omnino relinquunt aviditate mentis suæ seipsos rapaci rabie seducentes nec me quærentes, nec scire volentes, sed in seipsis suffocantes bonum desiderium, ita quod non postulant a me ullum auxilium, avide tantum se

oblectantes in propriis rebus suis, ut eos delectat in carnalibus desideriis. Quorum alii ex his operantur in superfluitate ac in defectatione carnis quidquid volunt; non tamen existentes in odio et in invidia, sed voluntantur in blandis voluptatibus habentes delicias et suavitatem carnis suæ, quibus dimittito fruges terræ in prosperitate, ut non deficiant in paupertate; quia et creati sunt per me, et quia etiam populum non absorbent per malitiam suam, atque ideo dabitur eis secundum desideria ipsorum. Alii vero sunt tantæ ferocitatis et invidiositatis amaritudinis fellis et olli ac inviliæ, redolentes malum pro malo, nec volentes sufferre ullam injuriam sibi illatam, ita ut si haberent honorem et divitias sæculi, cœlestes virtutes dirumperent in hominibus ne colerentur in eis; unde ipsis abstraho fruges atque divitias, in magnis miseriis eos dejiciens, quatenus se non possint ad tantum malum erigere quantum est in voluntate ipsorum, quia diabolica opera perpetrarent, si facultatem ad hoc haberent. Sic obsisto viis hominum bonorum scilicet et malorum recta mensura ponderans ascensus eorum, secundum quod oculus meus videt cupiditates ipsorum, sicut etiam sapientia testatur per Salomonem, dicens: *Omnes viæ hominum patent oculis ejus, spirituum ponderator est Dominus (Prov. xvi)*. Hoc tale est: Omnia itinera quæ spirat vivens animus hominum in præsentia scientiæ suæ in hoc quod homo habet circuitioem intellectus utilitatis, scilicet fructuositatis atque inbecillitatis inutilitatis: hæc sunt aperta conspectui omnipotentis Dei. Sic per omnia videt Deus, et omnino non absconditur quidquid aspectui divinitatis ejus quia scit omnia, sic videlicet aspiciens universa ut unamquamque rem recte dispenset. Quomodo? Ipse est enim spirituum ponderator, nulcens eos in suavitate blandimentorum et tranquillitatum, castigansque eos in tribulatione dolorum et miseriarum, ut excutiantur ad rectam mensuram, quam contra eum nec currendo nec fugiendo transcendere valent, nisi quantum ipse probat juxta merita eorum, quoniam ponderatio ipsorum est quod in excussione retributionis eorum sive in hoc sæculo sive in futuro ostenditur quomodo Deum coluerunt. Unde etiam ipsi spiritus D juste ponderantur, ita scilicet ut rationalitas hominis non plus elevetur in superiora nec deprimatur in inferiora quam justo judicio suo recompensat Deus, quoniam sic ipse resistit illi quod nulla anima est tantæ potestatis in superfluitate ullius rei, ut possit Deo repugnare; quia ipse cuncta rectissime dijudicat, obsistens eis justitia sua, cui resistere non valent, ut plus possint quam sit promissionis ejus. Nam ut plumbum juste ponderat pecuniam, sic Deus æqua libra bonis et malis tale obstaculum opponit, quod nullo modo possunt effugere æquissimam normam judicii ejus, isti pro meritis suis gloriam et gaudium vitæ, hi vero pœnam et mœrorem mortis recipientes, secundum quod Deus acutissime prævidet in eis.

Quæ autem prædicta imago inspicit homines illos qui de mundo venientes, in eodem ædificio nova veste induuntur: hoc est quod scientia Dei novit eos, qui perfidiam infidelitatis suæ relinquentes, in potestate operis Dei pro vita æterna novum hominem in baptismo induunt, movens illos ne revertantur retro incedentes ad diabolium, vel si in illud

A deviaerunt ut redeant ad Deum Creatorem suum, secundum quod dicit unicuique eorum in verbis admonitionis suæ, ut supra dictum est. Qui autem acutas aures interioris intellectus habet, hic in ardente amore speculi mei, ad verba hæc anhelet, et ea in conscientia animi sui conscribat.

VISIO QUINTA.

SUMMARIUM. — De forma zeli Dei et quid operetur. Quod Deus peccata hominum diligenter examinat aut puniendo in corpore hominis aut in pœna futuri sæculi, aut ipse homo purgabit per pœnitentiam in anima et corpore. Verba Job de eadem re. Qui cum timore peccant merentur gratia Dei resurgere per pœnitentiam in purgatione: quam si hic plenius non inveniunt, in futuro invenient. Quomodo in rationalitate hominis bonum respondeat malo et malum bono ad mortem, Quod homo habet in se duas vocationes, una vocatur ad vitam et altera ad mortem. Verba Psalmistæ de eodem. Quod mirabilia et admiranda judicia zeli Dei in Veteri Testamento visa sunt ut Deus timeatur. Quod Deus a rectitudine iudicii nec fallacibus, nec adulatoriis sermonibus moretur. Quod superna ultio non excedit actus hominum gravius vindicando. Verba David ad eandem rem. Quod oculi Domini vident unamquamque injustitiam puniendo eam, ita ut quamvis hu manus sensus iudicio Dei perscrutari non possit: tamen crimina hominum non negliguntur indisciplinatis. Quod zelus Domini iuste dijudicans opera hominum terribilis est omni creatura. Quod virtus sanctæ Trinitatis in multa suavitate et recta ultione sibi subjicit mentes hominum secundum diversitatem intentionis ipsorum. Quod zelus Dei vixit primo diabolium in Christo, deinde in electis fugavit, tertio in filio perditionis omnino conteret: timentibus parcens, rebelles castigans. Quod indurati iustitiam Dei despicientes et admonitionem Dei et exhortationem hominis non recipientes in perditionem abjiciuntur. Quod aementa conquerunt de duritia impœnitentium; et super eos vindictam inducunt. Quod Deus super rapidos et presumptuose et scienter peccantes vindictam Cain et Pharaonis et illorum qui idolum in Ore adoraverunt et qui initia sunt Beelphegor inducit. De iustitia Dei orta in Abel, culta in aliis electis, suavi in Filio Dei; hanc transgressam ulciscitur zelus Dei qui tunc erat, tunc est et permanebit. Qui canino more abominatur Ecclesiam, et dedicationem Ecclesiarum, et res ad Ecclesias pertinentes destruit, zelo Dei rejicitur. Quod in factio Jacob præfigurabatur dedicatio Ecclesiarum. Ubiunque corpus Christi immolandum est, debet esse lapis signatus, etiamsi ubi ex aliqua impossibilitate templum esse non poterit. Quod templum debet habere causam constitutionis suæ quæ adhæret sibi de labore populi. Quomodo et quia causa Jacob decimas omnis substantiæ suæ dederit. Qui ecclesias destrunt, dedicationes sanguine homicidii vel fornicatione polluant, et qui signatum lapidem in sacrificio non habent et qui decimas vel res templi diripiunt: O ræ illis, o ræ miseris illis! Qui res ecclesie canibus et porcis, id est pravis hominibus dividunt, hos vel semen eorum de summo gradu usque ad infimum zelus Dei projiciet. Quomodo Deus ultione sua cædit credulos et incredulos. Qui putant se sapientes et potestatem suam per injusta judicia elevant, quam miserabiliter hos zelus Dei exurit. Quod in zelo Dei non est clamor minantis vocis, sed immobilis et firma potestas iusti iudicii. Quod scientia in homine est quasi speculum in quo latet desiderium vel boni vel mali. Quomodo ex metu procedit timor, et de timore tremor, et quomodo homo per hæc tria debet operari quod justum est. De prima radice, id est discretionis hominibus et de ignea supradicta gratia in Christo. Quod nemo in excusatione speculi debet mussitare contra Creatorem suum.

Post hæc vidi et ecce in septentrionali angulo conjunctionis duarum formarum muri dicti ædificii apparebat tanquam caput mirabilis formæ illi angulo exterius immobiliter a collo impositum tantæ altitudinis a terra quanta erat altitudo ipsius anguli, non tamen eum excellens, sed tantum pari æqualitate ei in summitate coadæquatum. Et caput illud erat ignei coloris, rutilans ut flamma ignis, terribilemque habens faciem hominis, atque in ira magna respiciens ad aquilonem. A collo autem et deorsum non vidi ullam formam ejus, quoniam reliquum corpus ipsius omnino absconsum et obstrusum latuit in prædicto angulo. Caput vero ipsum vidi quasi nudam formam humani capitis, nec crinibus obtectum instar virilis formæ, nec velamine more muliebri, plus tamen virile quod muliebri apparuit multumque terribile ad intuendum. Habebat autem tres alas miræ latitudinis et longitudinis albas, ut est candida nubes non in altum erectas, sed solummodo a se separati in directum extentas, ita tamen ut ipsum caput eas aliquantulum altitudine præcel-

B leret, quarum prima a dextra maxilla surgens tendebatur ad aquilonem; secunda vero quæ et media erat, a gutture ipsius dirigebatur ad septentrionem, tertia autem a sinistra maxilla tendebatur ad occidentem; aliquando magno terrore se moventes, atque in illas partes percutientes; aliquando autem a percussione cessantes. Et non audivi caput illud ulla verba proferre; sed tantum in se ipso immobile manens, alis suis interdum illuc percutiebat quo et ipse alæ tendebantur, ut dictum est. Et iterum audivi edentem in throno mihi dicentem: Deus qui in veteri populo zelum suum graviter exercuit, in novo propter amorem Filii sui mitem et suavem se ostendit; non quod nunc peccata delinquentium dissimulans negligenter parvipendat, sed quod misericorditer, puri cordis intimam et veram pœnitentiam exspectet, indurati autem nequitiam non tolerans, iusto iudicio suo puniat. Unde et caput hoc quoddam vides in septentrionali angulo conjunctionis biformis muri dicti ædificii apparens: ostendit in significatione zelum Domini, qui est

vindicta inflexibilis iniquitatis, nec ullam medicinam desiderantis, aperte surgens insinuato mysterio Verbi Dei per figuras et per sonum patriarcharum et prophetarum, in significationibus eorum prænuntiati. Sic et zelus ejus in forma videtur capitis; quoniam super omnem timorem cognitus est in severitate ultionis suæ, ut homo in facie sua cognoscitur, ardetque contra septentrionalem partem quia ipse in Deo velocissimus et acer occidit diabolum et omne malum, cum etiam in Abraham et in Mose duæ partes defensionis operantur, speculativa scilicet scientia duarum optionis causarum, id est duarum viarum boni scilicet et mali, et genus humanum in opere Dei conjungunt, quoniam fortissime adversus diabolum in scientia boni et mali debet homo operari in omnibus causis per bonitatem Patris. Prævaricationem autem quæ sit per speculativam scientiam in operibus hominum præcepta Dei transgredientium ulciscitur zelus Domini, ubi locus non est indulgentiæ. Ubi est hoc? Ibi videlicet ubi nec est timor Domini, nec hominis in agnitione Dei. Et tale cor quod ita in sorde iniquitatis obduratum et emortuum est, quod nec veretur judicium Dei, nec vultum hominis: hoc justo iudicio confundit et deprimit ultione sua zelus Domini in lege Dei. Quomodo?

Post constitutum præceptum ubi sit prævaricatio legis est zelus qui abstrahit injustitiam cum rectissimo iudicio, ipsa injustitia abstracta in Veteri Testamento cum austeritate repensionis in exteriori homine: cum transgressio legis corporaliter ulciscitur in ipso, et post gratiam Evangelii est idem zelus per poenitentiam, atque post mortem hominum est ipse per poenas et per tormenta gehennæ, quia iniquitates hominum conceptas et prolatas atque contortas in operantibus, ita examino quod eas ulciscor aut corporaliter in corpore hominis, aut in poena futuri sæculi, aut ipse homo purgabit illas per poenitentiam remissionis vivens in anima et corpore, cum quibus etiam operatus est eas, ut dicit in spiritu meo servus meus Job: *Commuto faciem meam, et dolore torqueor. Verebar omnia opera mea, sciens quod non parceres delinquenti. Si autem et sic impius sum, quare frustra laboravi?* (Job ix.) Illoc tale est: Inmutabo aspectum meum interiorum. Quomodo? Evertam scilicet hoc quod sum mutabilis et inundans in sanguine venarum mearum, habens in me aliquando delectationem, aliquando etiam iracundiam et aliquando conterentem tristitiam, quod in me aspicio quasi videam delectabilem faciem cum hoc ipsum libenter perficerem. Et illud mutabo contra voluntatem meam convertens me ad opus bonæ operationis. Cumque hoc fecero, graviter in hoc flagello torqueor, quod me ipsum constringo, abstrahens me a cognoscibili facie mea, quod est opus voluntatis meæ in contraria delectatione, adiungens me contemplatiæ speculationi Deum videns in bona conscientia, et non in concupiscentia carnis, per quam illum non attendo. Et ab his

A duabus causis timeo omnia opera mea. Quomodo? Cum bonum opus facio, vereor illud non esse perfectum coram Deo, quia illud perspicue non inspicio sed obscure quasi in speculo: aliquando illud cognoscens in spiritu, aliquando etiam ignorans ab onere corporis mei. Malum autem opus cum facio, sum in confusione per conscientiam spiritus mei, quoniam in interiori intellectu cognosco quod Deus non parcat scientiam habentibus in peccatis, quod est quando homo intelligit, quid in opere suo contrarium sit Deo, sed cum oportet purgari, vel ultione in corpore, vel poena poenitentiae vel poena tormentorum in alia vita. Et ideo non parcat delinquenti si eum non poenitet; quia non datur ei potestas peccandi ut peccet, sed eum oportet castigari aut licet aut illic. Quapropter si sic impius sum, tantæque obdurationis ut ad hoc non velim molliiri quæ declinem a propriis rebus meis quæ sunt peccata mea, ita ut non aspiciam in magnum certamen illud mihi ipsi repugnans, quod ego in fragilitate sum, sed quod Deo semper contrarius existo in notis causis meis, quia conceptus sum in peccatis semper cupiens operari iniquitatem, nec metuens iudicari a Domino; quare tunc si constrictus sum in tam vano labore quod frequenter cum scientia qua Deum agnosco, in meipso iniquitati contradico? Non autem tam impotens sum ut ignorem bonum et malum. Unde si intelligibilem sensum a me repello sic dicens: Ignoro Deum, mendax sum, quia ipsa scientia arguit me reprehensibilem, quod debitor sum Deo, cum incipio iniquitatem operari. Sed non in vanum laboro, cum in bona conscientia contradico malo, quoniam opus Dei sum; unde et me convertio ad ipsum, ex hoc bonam mercedem recipiens.

Itaque ego Dominus omnium testificor, quia oportet hominem cum dolore gemitus, aut cum contritione poenitentiae, seu cum digna ultione peccata sua diluere, sive in hoc sæculo sive in futuro, ut dictum est. Quomodo? Qui peccant cum timore et dolore poenitentiae metuentes peccata sua, merentur per gratiam Dei quod sæpe surgunt a commissis suis in purgatione eorum; cum tamen eam purgationem plenius non inveniunt in hoc sæculo, inveniunt eam in futuro ad vitam. Qui vero sunt tanta duritia cordis, ut nec desiderent, nec velint scire in timore et dolore poenitentiae peccata sua, sed in tanta nequitia permanet, quasi non sit eis Deus in timore habendus: hi non consequentur purgationem peccatorum nec in hac vita nec in futura, sed habebunt poenas sine consolatione purgationis ad vitam; quia de rationalitate sua ut creati sunt per me, noluerunt rationem reddere inobedientiæ. Quomodo?

Intellectus in rationalitate hominis habet duas semitas in scientia boni et mali, ad quas pertinent duo responsus bonum scilicet et malum. Quomodo? Bonum respondet malo, cum resistit ei in Domino. Malum vero respondet bono, cum repugnat illi cum diabolo. Sed hi in bono respondent malo, qui se refrenant semper in malo, ne delectentur in propriis

delectationibus suis. Hi autem in malo respondent bono: qui nullatenus se abstrahunt a pravis actibus quin delicientur cum concupiscentiis suis, nolentes respondere vocationi mali. Quomodo? Homo habet in se duas vocationes, desiderium videlicet fructus et concupiscentiam defectus. Quomodo? Per desiderium fructus vocatur ad vitam, et per concupiscentiam defectus vocatur ad mortem. Sed in desiderio fructus, eum homo desiderat bonum operari sic dicens in seipso, fac bona opera: hic est responsus contra malum ut devitet illud, et faciat utilem fructum; in concupiscentia vero defectus, cum concupiscit perpetrare malum, sic etiam adhortans semetipsum: Fac opus delectationis tuæ: hic etiam est responsus adversus bonum, cum ille non vult resistere iniquitati suæ, sed delectatur pervenire ad defectum, despiciens me in hoc responso, et habens me quasi ludibrio debitum honorem mihi non exhibendo. Et quia averitit se a bono, non doleus affligendo se propter timorem meum, convertit se ad illusionem in cœlestibus, ut per manifestationem meam dicit Psalmista: *Posuerunt in cælum os suum, et lingua eorum transivit in terra (Psal. lxxiii)*. Hoc tale est: Multi homines sunt insipientes in rationalitate, nolentes intelligere innumerabilem timorem Domini, et abstrahentes sibi ipsis bona desideria in quibus deberent anhelare ad me, et cognoscere verum Deum; recusantes assensum præbere bonæ scientiæ, quæ semper homini assistit ut bona opera operetur in Deo, sed frequenter amplectuntur amaritudinem in contradictione boni, cum se ipsos despoliant, sibi ipsis auferentes bonum thesaurum diversæ iniquitatis sibi thesaurizando. Et in his ponunt in cœlestibus circuitiōnem mentis suæ quasi os suum male opertum, despicientes illa in se ipsis per rabieum subsannationis, sic dicentes in corde suo: Hæc opera voluntatis nostræ tam licenter facere possumus quam illa quæ dicuntur cœlestia, quæ antiqui (nobis ignorantibus) secundum quod eis placuit instituerunt. Atque tali modo subsannant verba et institutiones antiquorum Patrum, quæ per cœlestis opus in me posite sunt. Unde etiam in gustu pravi operis velut in lingua sua commovent se et transeunt in audacia possibilitatis suæ se ipsos: ita quod pertinaciter adimplent voluntates suas, nolentes habere constrictionem corporis sui contra vitia, sed absque labore sui spiritus volutantur in desideriis carnis suæ quasi in terra, quæ est diabolica seductio.

Et quod vides prædictum caput mirabilis formæ, hoc est quod in zelo Domini sunt mirabilia et admiranda judicia Dei, quæ a nullo homine peccatis gravato sciri possunt. Quod vero eidem angulo exterius immobiliter a collo impositum est, hoc est quod zelus meus adversus diabolum, ut in Veteri Testamento per Abraham et Mosem ostensum est, in speculativa scientia et humana exercitatione exterius apparet in visione populorum, ut me timeant, oculo ad oculum terrorem meum sentientes,

A cum etiam justitia mea minatur ad aquilonem crudelissimæ iniquitati Satanæ. Atque immobile manet, quia Deus nec fallacibus nec adulatoriis sermonibus omnino moveri aut molliri potest a rectitudine iudicii sui non emendatis criminibus, velut per collum fortitudinis suæ a Deo constitutæ legi ad operandum hominibus inlixum, reddens scilicet unicuique non observanti præcepta legis emeritas pœnas, secundum mala opera ipsius in quibus sordens emarceat, repugnans etiam excellentissima fortitudine sua, quasi in virtute colli sui diabolo et sequentibus illum, se opponendo injustitiæ eorum.

Est quoque tantæ altitudinis a terra, quanta est altitudo ipsius anguli; quoniam Deus in summa justitia ultionis suæ cuncta terrena superat, eadem B ultione hujus altitudinis existente, ut in præfiguratione Abraham et Mo. i per legem designata sunt opera hominum, quia divinum iudicium est in summitate speculativæ scientiæ et actu populorum, ut prosternat ignorantiam ipsorum, cum noluit scire Deum. Non tamen ipsam angulum excedit sed tantum pari æqualitate ei in summitate coadæquatur, quoniam superna ultio actus hominum non excedit, plus et gravius in eis mala ulciscendo quam sint merita eorum solummodo æquo et justo iudicio in excellentia justitiæ suæ omnia recte dijudicans, ut iterum in spiritu novit David cum diceret: *Cognovi, Domine, quia æquitas iudicia tua, et in veritate tua humiliasti me (Psal. cxiii)*. Hoc tale est: Per bonitatem tuam in me ipso cognovi, Domine, cum pro peccatis meis non occidisti me, non auferens mihi in anima et corpore efficaciam operandi, quod nec propter potentiam, nec propter iram tuam plus iudicas in scientibus aut ignorantibus quam sint merita eorum. Bonum enim operor luctando contra me, malum vero facio per concupiscentiam carnis. Et ideo das bono mercedem et malo iudicium, non tamen aliter iudicans quam quod æquum et justum est. Quomodo? Si acrius instares quam sunt opera hominum in peracta actione, non esset æquitas iudicii. Si vero tepide negligeres ita ut non provocares ad pœnitentiam, et quod non esset exquisitio in purgatione iniquitatis, tunc tu justus Deus delinires et confoveres injustitiam. Mors enim erat D quondam amarissimum iudicium in morte Adæ: nunc autem reddita gratia in pœnitentia, revocans hominem ad vitam, quod impossibile esset fieri per ullum, nisi per te Deum. Et hoc est justissimum et æquissimum iudicium tuum, purgatio scilicet ad vitam cum gratia, quoniam unicuique operi in recta mensura metientur iudicia tua. Nam in veritate sunt omnia quæ facis, ita quod nullam nimietatem exeres supra modum fallaciter; quia fallax est quod plus in nimio, vel minus in parvo quam quod justum est. Sed tamen parcis in multis miserationibus potentiæ tuæ, non occidens ullum per possibilitatem clarissimæ virtutis tuæ: hoc deputans in te ipso quod parcis per pœnitentiam; ideoque de misericordia tua humiliavi me, dans glo-

riam homini tuo : interdum etiam turbatus in pro-
meritis culpis meis, de tuo iudicio.

Quod autem caput vides ignei coloris rutilans ut
flammam ignis, hoc est quod in zelo Domini est
igneum malis obstaculum, rubens in fortissimo
ardore ultionis suæ, terribilem habens faciem ho-
minis; quoniam oculi Domini facie ad faciem vi-
dent unamquamque injustitiam, ita quod culpæ di-
versorum criminum non relinquuntur neglectæ ante
Deum, quas non terribiliter inspicit, eas exami-
nando justo iudicio suo; et quia etiam monstruosa
et horrenda sunt iniqua opera hominis, humanam
faciem ostendentia in actibus carnalium deside-
riorum. Atque in ira magna respicit ad aquilonem,
quia Deus in ultione sua dedignatur omne malum
quod oritur de suggestionem diabolica. Sed quod a
collo et deorsum non vides ullam formam ejus,
quoniam reliquum corpus ipsius omnino abscon-
sum et obstrusum est in prædicto angulo, hoc est
quod in zelo Dei recta iudicia quæ potenter disper-
gunt prava opera diversorum hominum nullus hu-
manus sensus quasi ad finem perscrutari potest,
quoniam occultantur et conteguntur in angulo spe-
culativæ scientiæ et operis hominum; ita quod nec
videri nec comprehendi ulla scrutatione valent,
nisi quod aliquando cognoscuntur cum ostenditur
res gesta in causa ultionis Dei, ut facies hominis
videtur secundum desideria voluntatis ipsius. Unde
etiam in ipsa ultione non est ulla simulatio alicujus
facilitatis nisi semper justum iudicium secundum
peccata hominum, quoniam crimina eorum non
negliguntur indiscussa, ut dictum est, quia zelus
Domini examinatio ejus est.

Quod vero caput ipsum vides quasi nudam for-
mam humani capitis, hoc est quod idem zelus Do-
mini nulli mortalitati subjectus est, permanens vi-
delicet nudus ab omni subjectione debilitatis, juste
dijudicans opera hominum. Nec est crinibus ob-
lectum instar virilis formæ, nec velamine more
muliebris, quoniam ipsi non est aliqua sollicitudo
sensus se quemquam superiorem ulla virili fortitu-
dine, debellare, nec ei inest ulla feminea mollietas
timidi animi sibi adversa non posse superare. Est
plus tamen virite quam muliebre; quia fortissima
virtus Dei magis est in virili vigore quam sit in
mollietate femineæ negligentia, multumque terribile
ad intuendum, quoniam zelus terribilis et me-
tuendus est omni creaturæ, cum ipsa est eum sen-
tiens in data causa ultionis ejus. Sed quod habet
tres alas miræ latitudinis et longitudinis albas ut
est candida nubes, hoc est inexplicabilis virtutis
sanctæ Trinitatis expansio, quam nullus hominum
comprehendere prævalet in latitudine gloriæ ejus,
nec in longitudine potestatis ejus, in multa suavi-
tate et claritate divinitatis fulgens, rectaque ultione
sibi subjiciens mentes hominum, in magna diver-
sitate ut nubes discurrentium. Quæ non sunt in
alium erectæ sed solummodo a se separatam in
directum extentæ, ita tamen ut ipsum caput eas

PATROL. CXCVII.

A aliquantulum altitudine præcellat; quia ultio Do-
mini non elevatur ulla arrogantia, sed coaptat se
unicuique causæ secundum merita ipsius, in re-
ctissima scilicet norma extenta, justo iudicio cor-
rectionis suæ; sic tamen ut possibilitas potentia
Dei quasi in capite ejusdem ultionis suæ: humana
opera quæ vera Trinitas non tolerat indiscussa, in
altitudine fortitudinis suæ præcedat, non tamen ea
tam acriter ulciscens et conterens ut posset ipsa
possibilitas potestatis ejus.

Et ala prima a dextra maxilla surgens tenditur
ad aquilonem; quoniam Deus justo iudicio primum
a dextra salvationis parte in Filio suo devicit dia-
bolum, et omne malum. Secunda vero quæ et media
est a guttore ipsius dirigitur ad septentrionem;
quia post salvationem quæ in Filio Dei facta est,
quasi in medio jam roborata fide, gustataque dulce-
dine electorum, per ipsos etiam fugavit rugientem
inimicum, eos aruens de faucibus illius. Tertia
autem a sinistra maxilla extenditur ad occidentem;
quoniam ab electis Dei, Satana fugato, etiam a si-
nistra perditionis parte in filio perditionis omnino
conteretur, mundo jam in occasum termini sui ten-
dente. Et aliquando magno terrore se movent at-
que in illas partes percipiunt, quia terribile atque
performidabile iudicium omni creaturæ zelus Do-
mini in ultionem movetur, ibi exercens iudicia
percussionis suæ ubique justo iudicio placuerit
divinæ majestati. Ubi enim timor et amor atque
honor Dei in reverentia fideliter habentur; ibi Deus
mitem et suavem se ostendens, ultionem suam non
exercet, duos autem et rebelles terribiliter et justo
castigans. Unde prima ala ultionis meæ percutit et
abjicit homines illos in abyssum perditionis; qui
ita indurati sunt super duritiam lapidum, ut inte-
rioribus oculis dedignando semper despiciant ju-
stitiam meam, retro respicientes per scientiam in-
tellectus sui, plusque consentientes carnalibus de-
sideriis atque diabolicis suasionibus quam volentes
scire veram justitiam, et quam ullo consensu suo
aut per admonitionem meam, aut per hominis
exhortationem reverti, veluti de sua iniquitate sic
cruciantes spiritum scientiæ suæ, quia magis amant
et faciunt injustitiam diaboli quam justitiam meam.
Hi infundunt in corda sua quasi resolutum plum-
bum, id est dissoluta desideria pravæ mollietatis,
mittentes illud velut ad stabiliendam duritiam ferri,
videlicet oblivionis Dei, sic indurati quasi sint fer-
rei: ita quod nec causa Dei nec hominis, sibi met
aut ulli parcant iniquitati.

Super istos clamant et conquerrantur elementa
cum reliqua creatura, quod tam vilis natura ho-
minis, brevissimo tempore suo tam rebellis est Deo,
cum ipsa semper in timore et reverentia præcepta
Domini perliciant. Unde et super hominem terri-
biliter vociferantur? Quomodo? Non sic quod ele-
menta clamant in voce, aut conquerantur in scien-
tia rationalis creaturæ; sed quod secundum mo-
dum suum vociferantur in strepitu sonituum, et

20

quod querimonias prof. runt in timore terrorum, ut cum ea aut aliam creaturam justum Dei iudicium inducit super homines ipsos rebelles existentes; illa non aliter stant nec aliter se in seipsis imitantur quam ea iussione sua vertit divina potestas. Unde tam crudeliter illi indurati homines imitantur Satanam, qui in duritia iniquitatis suæ nolunt subdi Deo Creatori suo, propter id quod perit ab omni beatitudine et ipsi cum eo peribunt sequentes illum. Media autem ala zeli mei credit insanos homines et unumquodque præsumptuosum malum quod scienter ac temere faciunt; quod se primum erexit in homine in sanguine Abel, quem frater suus ob hoc odio habebat, quia propter oblationem substantiæ ejus quam in bona voluntate distribuit, Deo charus erat; et quod ac etiam erexit in Pharaone, qui in mirabilibus meis admonitus est; ita quod exterritus in terrore meo, invitus dimisit populum meum Israel, quem iterum per dementiam suam retrahere voluit, propter quod illum zelus meus absorpsit, et quod se etiam in illo populo meo erexit, qui me cognoscens atque mirabilia mea videns, idolum in Oreb adoravit, unde corona de capite illius cecidit, ita quod eis lex Dei facta est corruptibilis in duabus lapideis tabulis, aliis his similibus propter eas quæ de gloria sua et felicitate ceciderunt hæc omnia ulciscente ultione mea: Unde etiam Moses famulus meus de contraria illa plebe mihi tam frequenter adversante in isto zelo meo fecit victam ex voluntate mea; cum efficaciter diceret electis meis, ut occideret unusquisque fratrem et amicum et proximum suum; et iterum cum arderet iudicibus ejusdem populi ait, quod occideret unusquisque proximos suos, qui initiati essent Beelphegor, ubi ultus sum me, occisa iniquitate illa pugnante contra me.

Sed in Abel primum orta justitia Dei, post ipsam inventi sunt multi alii electi, ex omnibus his malis et perversis generationibus, qui collegerunt et coluerunt subtiliora præcepta mea, ut filii Israel, inter quos etiam ortus est lurtus et mœror, desiderantes humanitatem Filii mei. Peracta autem ejusdem Filii mei manifestatione quem misi natum ex Virgine: coquebatur, et condebatur omnis justitia legis, delcis et suavis cibus facta omni populo credenti in me, apostolis veritatis ipsam veritatem manifestantibus. Itaque in omnibus istis prædictis generationibus scienter transgressam justitiam meam, ulciscabatur et ulciscitur hic zelus meus; quia Deus qui erat tunc, est et nunc, ac semper manebit, atque zelus meus qui tunc erat, est et nunc, et semper stabit, usque dum finiatur tribus et populi, non fluente justitia Dei, omnem rubiginem in justitiæ discutiente.

Propter quod etiam in hoc eodem zelo meo hanc iniquitatem aufero, illum videlicet dicens, qui canino more abominatur florentem in me Ecclesiam, aut qui per insaniam iniquitatis suæ destruit constitutam per me dedicationem, vel alias constitutas

justitias ad templum meum pertinentes, quæ fortiter surrexerunt in præsignificatione servi mei Jacob; ut hæc Scriptura habet: *Surgens ergo Jacob genuit lapidem quem supposuerat capiti suo, et erexit in titulum fundens oleum desuper, appellavitque nomen urbis Bethel (Gen. xxviii)*. Hoc tale est: Jacob surrexit mane, quia ipse ortus est tempus. ivus amator veracis justitiæ in constituto templo, cui ipse conveniens nomen imposuit, quoniam de illo debuit oriri rectissimum templum, virgo scilicet Maria, de qua Sol justitiæ effulsit. Et tollens lapidem quem in figura altaris supposuerat superiori capiti suo, id est Christo, ut in nomine ipsius qui est vera petra, sanctificaretur, et sanctificatus nominaretur, quia unaquæque sanctificatio altaris supposita est potestati omnipotentis Dei, capiti omnium fidelium, erexitque illum in titulum libri vitæ, et in personam præcipui odoris celestis Jerusalem, quia ut Christus est caput membrorum suorum in superna Jerusalem, sic est unumquodque sanctificatum altare excellentior pars templi sui, effuso desuper oleo in sanctificatione chrisimatis quod est effusa gratia Dei omnipotentis in sancto baptismo. Et appellavit sanctificatum locum illum, domum et templum Dei secundum nomen civitatis celestis Jerusalem, quod est vivens templum Dei viventis.

Hoc itaque exemplo et significatione, erigendus est lapis in templo in nomine meo ordinando, ipsum videlicet templum in circo signatum cum lapide, quia ego firma petra sum, ad quem omnis justitia et lex Christianorum pertinet. Ulicunque enim fuerit sanctificatus locus, ubi corpus Filii mei immolandum est, ibi volo esse lapidem in nomine meo signatum; quia ego veracissima fortitudo sum, etiam si ibi ex aliqua impossibilitate non poterit esse templum, quoniam servus meus Jacob erexit lapidem in sua præfiguratione in nomine meo ut dictum est, quia et Filius meus de stirpe illius incarnatus est. Templum autem tale mihi dedicatum, non debet esse vacuum hujus negotii quin postulet causam constitutionis suæ, quæ adhæret sibi de labore ministrantis ei populi, sicut etiam celestis Jerusalem cum capite suo Christo, non vult carere justitia sua semper, aspiciens in labores filiorum suorum, quos susceptura est in Deo. Quomodo? Ut se abstrahant a diabolica servitute, se constringentes a voluntariis desideriis carnis suæ, et se affligentes contra se ipsos in abscisione propriarum rerum ob amorem celestium; non eis omnibus utentes, sed sibi ipsi aliquas subtrahentes, atque Deo offerentes ad honorem ipsius, sic etiam præcurrens servus meus Jacob instituit decimam omnis substantiæ suæ cum dicebat, ut iterum scriptum est: *Cunctarumque quæ dederis mihi, decimas offeram tibi (ibid.)*. Hoc tale est: Ex omni quod dederis mihi, offeram tibi decimam partem, quia hoc lex tua est: primum scilicet in anima mea, o Deus meus, abscindens ab ea propriam voluntatem meam, offerens tibi contra me justitiam meam, et postea decimam partem

omnis substantiæ meæ quam possideo super terram. A Quil hoc? Omnis scilicet fidelis homo qui comprehensus est in decimum ordinem supernorum civium, debet semper ad templum meum decimam partem dare substantiæ suæ, propter restitutionem illam qua computatus est in decimum numerum numeratorum, id est in scientia Dei existentium, et ad verum templum videlicet cœlestis Jerusalem pertinentium. Qui autem oblitus timoris mei templa in nomine meo dedicata, per scævitiã iniquitatis suæ destrunt, vel qui dedicationes eorum secundum exemplum a Jacob ortum demunt, sanctificata loca scilicet polluendo, seu cum sanguine homicidii, seu cum pollutione seminis illud educendo in adult'io aut fornicatione, vel qui in superno sacrificio negligunt institutam de ficationem antiquorum patrum absque signato lapide quem Jacob crexit in sua præsignificatione, vel qui destituunt constitutam per me justitiam in decimis, aut in substantiis templi mei: O vœ miseris, o vœ miseris, o vœ miseris hominibus illis qui se tam turpiter seducunt, et tam perversi ante oculos majestatis meæ existunt, videlicet, ut dictum est, iustituta mea negligentes quæ omnia de veteri lege translata sunt, quia de Veteri Testamento prolata sunt nova lex in Filio meo secundum misericordiam gratiæ; et quia de omni justitia legis et prophetarum, quod erat minus factum est majus in eodem Filio meo, qui omnia signa priorum patrum quæ ipsi absconse in umbrâ dixerunt, manifeste ostendit in se ipso in omni justitia.

Et qui hæc omnia destituunt ita quod ipsi cibum vitæ qui de utroque Testamento factus est dedignando, sicut latum conculcant, et canibus et porcis ac aliis pecoribus, id est pravis hominibus dividunt, eum magis dantes paganis moribus et vanæ ignorantæ quam mihi omnipotenti Deo, atque in usum suum secundum voluntatem suam eum parantes: hos et semen eorum ego destituam, eos projiciens de summo gradu usque ad infimum, et de divitiis in paupertatem, in ultione hujus zeli mei.

Tertia vero ala ultionis meæ cædit et credulos et incredulos in suis impiis et injustis operibus. Ipsa percutit credulos non operantes in voluntate sua bona et justa opera; qui bene vident fidem, et quibus nota est justitia Dei, et tamen sedent in tenebrositate malorum operum, gementes ignorantur post tenebras iniquitatis, volentes bacchari in perversitate, quod tamen eis non permittit Deus secundum voluntatem ipsorum perficere, hoc idem abscondens illis ultione sua, dum sic sunt obscurati quod oblitus sunt ejus, ita ut ab eo libentissime recederent. Incredulos autem cædit in infidelitate eorum, ita quod etiam eis abstrahitur iniquitas ipsorum cum retributione ultionis, cum non permittantur malum hoc perficere quod libenter facerent, unde et malignus diabolus superatus in beatitudine fidelium hominum ante oculos Dei scintillantium; vellet illos trahere in tenebras mortis secundum nequitiam suam, sed eos amplius comprehendere

non potest, nisi ut sunt opera illorum. Sed quædam alia mensura hominum est super terram, qui habent prosperitatem in forma sensati spiritus, ita quod sapientes sunt ad recordationem Dei, secundum voluntatem suam accensi cum scientia sensus; unde tunc in seipsis præsumptuose habere volunt scientiam sapientiæ facientes quidquid cogitaverint, et miscentes justitiam cum iniquitate, sed stultus est in sapientia, quoniam reputant se ipsos quasi pleni et perfecti sint ad habendum et comprehendendum, atque ad acquirendum plenitudinem voluntatis suæ secundum arbitrium suum quidquid cogitaverint. Et dum alas suas levare volunt per potestatem suam in provinciis et civitatibus ac in aliis locis atque in aliis causis in quibus tunc occupati sunt cum imperio, in quo nolunt habere intelligibilem mensuram in Deum aspiciendo quid faciant, tunc effunduntur et abjiciuntur ante oculos Dei, propter impia et injusta judicia illorum quæ ipsi prius judicabant, in quibus nolebant timorem Domini scienter habere. Et sic per isum zelum meum facti erunt in planctum magnum, et in flebiles voces coram omni populo qui viderit et audierit tempus judicii iniquitatis eorum, quibusdam videlicet ex ipsis adhuc in hac vita in multis miseriis multi defectus ipsorum viventibus, quibusdam etiam pessima morte, in diversis passionibus sublatis. In tam diversa vicissitudine ulciscitur et exurit zelus meus omnem injustitiam, quia illa est contra me.

Tunc autem quod non audis prædictum caput C ulla verba proferre, sed tantum in seipso immobile permanens alis suis interdum illic percutere quo et ipse alæ tenduntur: hoc est quod in zelo Domini non est clamor minantis vocis, et in superbiam se erigentis, sed in potestate fortitudinis suæ et in rectis judiciis suis immobilis persistens, ultione sua post insaniam operum demeritas absque timore Domini res gestas confundendo, et conterendo eas secundum extensionem ultionis judicii sui ulciscitur, ut tibi, o homo, veracissima manifestatione præmonstratum est. Et quia Deus justus est, omnem injustitiam examinari oportet per justum, quoniam ipse Deus bene novit discretam examinationem, quæ est in scientia hominis. Nam scientia in homine est quasi speculum, in quo latet desiderium sive bonum sive malum voluntatis. Unde homo inter has duas partes positus, inclinatur se voluntate sua ad partem illam quam desiderat. Sed homo qui convertit se ad bonum, illud fidei opere amplectens per adjutorium Dei; mercedem beatæ remunerationis laudabiliter accipiet, quia malum sprevit et bonum fecit; qui vero se inclinatur ad malum, hoc perversa actione deglutiens per suggestionem diabolicam, pœnas justæ retributionis inde miserabiliter incurreret, quoniam bonum neglexit et malum perpetravit. Idcirco in multa devotione et humilitate se homo subjiciens Deo, fideliter operetur salutem suam, quæ de summo bono emanat, ita ut anima ipsius interiori sanctitate inebriatur, quia in beata

disposita et recte ordinata discussione et timore A
servit Creatori suo. Quomodo? Quoniam metus, id
est inceptio angustiae facit timorem; timor autem
concutit tremorem, per quae debet homo operari
quod justum est. Quomodo? Quod homo metus an-
gustari incipit hoc per donum Spiritus sancti de
rationali sensu habet, propter quod etiam nullo
modo evenire potest quin Deum sciat, illaque scien-
tia quam habet in Deum facit in ipso timorem, in hoc
quod incipit timere secundum ea quae Dei sunt. Et
si haec habet cum studio sciens Deum, tunc concu-
tit eum iterum ignea gratia in Christo, admonens
ut deinde incipiat tremere, quatenus per compun-
ctionem terreatur, ut iustitiam Dei fideliter ope-
retur.

Nunc ergo, o homines, intelligite et discite unde B
sint haec. Quid hoc? Deus est qui in vobis quod
bonum est operatur. Quomodo? Ipse vos ita con-
stituit, ut per rationalem sensum in operibus ve-
stris eum sentiat, quae sapienter cum discretione
factis. Irrationale enim animal facit omnia opera
sine intellectu et sapientia, ac sine discretione
atque verecundia, nec scit Deum quia irrationale
est, sed tantum eum sentit, quoniam illius crea-
tura est. Rationale vero animal qui homo est, ha-
bet intellectum et sapientiam, discretionem et ve-
recundiam in operibus suis, quae rationabiliter ope-
ratur, quae est prima radix quam gratia Dei fixit in
omnem hominem, cum animam ad vivendum exci-
tavit. Haec ergo praedicta vigent in rationalitate,
quia in his omnibus homines Deum scientes sunt,
ut ea quae justa sint velint. Urde ebulliens et per-
fectum opus atque prosperum in bona voluntate
hominis quod ipse homo amplectitur in Salvatore
suo, in Filio videlicet Dei, per quem Pater omnia
opera in Spiritu sancto operatur: hoc denuo in-
cedit et admonet ignea gratia data in Christo
Jesu. Ideoque in gaudio Spiritus sancti faciat homo
opera iustitiae, non dubitans in perversa inusita-
tione, id est ne dicat quod aliquid sibi desit in om-
nibus his, aut in prima scilicet radice per donum
Dei homini primitus imposita, aut in ignea gratia
Spiritus sancti radicem illam iterum in admoni-
tione tangentis, ita ne perverse corruens deinde
angustietur in his quae propter reprehensibilem
impetum fecit, quasi interiori sua radice quidquam
minus habuerit, scilicet ne postquam ceciderit in

necessitate positus murmuret, sic dicens in se ipso:
Heu, heu! quid feci quod opera mea non potui
praevidere in Deo? Et etiam sine pondere infideli-
tatis incedat, ita ut non diffidat Deo in operibus
suis, sed ut sit securus sine lacrymabili querela
pravi operis; ipse enim Deus et homo existens non
in duos divisus est, sed unus est Christus; non ta-
men per commutationem divinitatis in carnem, sed
per assumptionem carnis quam divinitas sibi ad-
iunxit, et quam claritate sua sic perfudit, ut ra-
dius solis in sole lucet, nec ob hoc ulla confusione
substantia divinitatis seu substantia carnis in invi-
cem confusae sunt, sed in vera unitate personae
unus est Christus verus Dei Filius. Sicut enim in
rationali anima nulla commutatio per carnem ho-
minis est, quin ipsa rationalis spiratio sit a Deo
quae totum corpus hominis perfundit, et quae cuncta
opera operantis hominis movet ut sit anima et caro
unus homo, ita etiam absque omni dubio Dei Fi-
lius ante saecula natus carne ex Virgine assumpta
pleniter ut praedictum est indutus, Deus et homo
existens unus est Christus, per unctionem utique
gratiae Dei Christus dictus. Qui in sancta humani-
tate sua per fixuram clavorum et lanceae vulne-
ratus est, propter vulnus unum primi hominis quod
cuncto generi suo ille inlaxerat, quatenus livore
sanguinis sui illud sanaret, et unctione olei gratiae
illud perfunderet, ac per poenitentiam illud ligaret
cum homo se peccasse doleret. Vulneratus autem
descendit spiritus in puteum infernalis profundi,
illique quamplurimos sibi attraxit, scilicet ab in-
ferno primum hominem abstulit, et omnes qui Deum
in moribus humanae honorificentiae nunquam tet-
gerant, et eos in locum deliciarum et gaudiorum
quem in primo parente perdiderant locavit. Sed
quod die tertia surrexit a morte dormientis cor-
poris in hoc tres personas Deitatis designavit, atque
cum eodem corpore ascendens ad caelos ivit, ibique
dominando sedet ad dextram Patris quae salvatio
credentis populi est, illis vitam tribuens quos san-
guine suo redemit. Et hi omnes ante tempora om-
nium principiorum praesciti sunt, quoniam Verbum
Patris per quod omnia facta sunt carnem induit,
ut hominem quem formaverat redimeret. Qui autem
D
acutus aures interioris intellectus habet, hic in
ardente amore speculi mei ad verba haec anhelet,
et ea in conscientia animi sui conscribat.

VISIO SEXTA.

SUMMARIIUM. — *Verba abstinentiae. Verba largitatis. Verba pietatis. Verba veritatis. Verba pacti. Verba beatitudinis. Verba discretionis. Verba salvationis. Quod nullus fidelium contemnat magisterio subesse quia etiam per magistros Israelitici populi in lege praefigurabantur nec ores temporis gratiae. Quae duritia legis quasi sub velamine occultavit, incarnatio Filii Dei per gratiam Spiritus sancti elucidavit. Quod homo in dignitate magisterii fungitur vice Dei. Quod praeter speciale magisterium sunt quidam saecularis potentiae majores, sunt et minores in populo qui ab utrisque reguntur. Quod per exterius magisterium intelligitur interiorius. Qua de causa Deus permisit genus unum excellere et aliud subjugere. Verba Isaac ad Jacob de eadem re. Hic innuitur triuus ordo: dominantium, liberorum, famulantium. Quod saeculares et spirituales in quatuor et quatuor dividuntur. Quod nemo spiritualitatem, aut saecularem dignitatem, aut per rapinam, aut per furtum, aut per emptionem sibi usurpet. Qui maturo sensu sunt bonam conscientiam habentes, et*

voluntia verba, et laudes hominum non querentes, electione regiminis digni sunt. Quicunque potestatem regiminis adipiscuntur, despicientes utrum Deo placeat an non, a facie Dei fugientes, in parte diaboli sunt quibus non resistitur ut quando quid amplius puniantur. Quod prædictæ differentie hominum ut fuerunt ita et sunt et semper erunt pro extensione humani temporis secundum auctoritatem divinæ Providentiæ. Quod in condicione sæcularium scilicet majorum et minorum tres partes sunt. Quod spirituales magistri populo in unitate fidei præesse debent. Quod potestas sæcularis regiminis et populus, invicem se tangant puritate innocentie et simplici devotione. Quod in opere Dei sex virtutes cæteras præfigurabant. De statu abstinentiæ, largitatis, pietatis, veritatis, pacis, beatitudinis, discretionis, salvationis animarum: et quid significet. De habitu earundem et quid significet. Specialiter de abstinentia et habitu ejus et quid significet. Specialiter de largitate et habitu ejus et quid significet. Specialiter de pietate et habitu ejus et quid significet. Specialiter de veritate et habitu ejus et quid significet. Specialiter de pace et habitu ejus et quid significet. Specialiter de beatitudine et habitu ejus et quid significet. Specialiter de discretionem et habitu ejus et quid significet. Specialiter de salvatione animarum et habitu ejus et quid significet.

Et post hæc vidi inter angulum septentrionalem et angulum occidentalem murum parietis præfati ædificii in interiore ejus parte totum arcuatum secundum modum cancellorum, non tamen apertum ut cancellos; sed integrum habentemque in singulis arcibus quasi picturam hominum. In exteriori autem parte ejusdem muri vidi alios duos minores muros, longitudinis spatii quod fuit a prædicto angulo septentrionali usque ad angulum occidentalem ipsisque angulis ex utraque parte sui conjunctos juxta modum testudinis. Altitudo vero eorumdem duorum minorum murorum, erat cubitorum trium. Latitudo autem inter interiorem arcuatum murum et medium erat cubiti unius, atque inter exteriorem et eundem medium, fuit latitudo unius palmi quasi puerilis manus. Intra idem quoque ædificium vidi sex imagines ante prædictum arcuatum murum super pavimentum ipsius ædificii stantes, tres scilicet juxta se in fronte illius muri prope angulum qui respiciebat ad septentrionem, et tres etiam simul in fine parietis ejusdem, secus angulum qui tendebatur ad occidentem, omnes picturam in arcibus ipsius muri inspicientes. In ipso autem fine ejusdem parietis vidi aliam imaginem intra ipsum ædificium super lapidem unum in modum sedis in pavimento positum sedentem, et latus dexterum ad murum inclinantem, faciem vero suam ad columnam veræ Trinitatis vertentem. Sed in eodem fine vidi alteram imaginem super eundem murum in altiori loco stantem, et etiam ad prædictam columnam veræ Trinitatis versam. In his ergo imaginibus consexi similitudinem talem. Inductæ erant ut priores imagines quasi sericinis indumentis et candidis calceamentis, excepta illa quæ a dextris mediæ harum trium erat, quas in extrema parte ejusdem parietis videram, quæ tota tantæ puritatis tantæque claritatis exstitit, ut præ nimio splendore nullam ejus formam, perfecte intueri possem, et excepta illa quæ super murum stabat, ut dictum est, quæ nigris calceamentis, calceata fuerat. Sed omnes sine pallis erant, præter mediam illarum trium quæ in prima parte muri stabant, quæ pallio induebatur. Duæ quoque trium superiorum quæ ad dexteram scilicet et ad sinistram mediæ imaginis stabant, et duæ trium inferiorum, media videlicet et quæ ad sinistram ejus erat non habebant muliebria velamina in capitibus suis, nudis tantum albis

A crinibus stantes. Media autem trium priorum, et illa quæ super lapidem juxta murum sedebat, erant velato capite candida velatura capitis, ut nos est mulierum. Eadem quoque media trium superiorum et quæ ad dextram ejus stabant vestitæ erant tunicis candidis. Sed vidi talem dissimilitudinem earum. Imago quæ stabat in medio trium superiorum habebat in capite suo in modum coronæ circulum crocei coloris, dextra parte insculptum semper accende. Et vidi quod a dextra ejusdem imaginis columba advolabat ore suo spirans in eandem sculpturam. Atque illa imago dicebat: Ego perfusa sum per interiorem misericordiam, ex qua oritur rivulus qui nullatenus abscondere vult pecuniam, nec aurum, nec pretiosos lapides, nec margaritas coram egenis et in necessitatibus eorum necessariam substantiam non habentibus, ac propterea plorantibus. Nunc consolabor illos et semper reficiam paupertatem ipsorum propter amorem Filii Dei, qui suavis et mitis est ac qui bona sua distribuit in animas justorum, tangens vulnera peccatorum eorum propter poenitentiam. Alia vero imago quæ stabat a dextris ejus habebat in pectore suo quasi leonem tanquam speculum lucidum, et a collo suo velut serpentem pallidi coloris in torta flexura virgulæ ad pectus etiam suum dependentem. Et ait: Lucidum leonem inspicio, et propter amorem ejus do. Ignitum autem serpentem fugio, sed serpentem in ligno pendentem diligo.

Tertia autem imago quæ a sinistris ejus erat tunica simili hyacintho rubri coloris induebatur. Et ad pectus ejus apparuit angelus ex utroque latere suo alam unam habens, ita ut ala dextra ad dextrum humerum illius imaginis extenderetur, et ala sinistra ad sinistrum humerum illius. Et ipsa imago dicebat: Angelicum habeo consortium, nec cum dissimulantibus se hypocritis ambulo, sed epulor cum justis. Imago quoque quæ fuit media trium inferiorum induta erat tunica crocei coloris. Et super dextrum humerum ejus candidissima columba stabat, spirans ore suo, in dextram aurem illius. In pectore vero ipsius monstruosum et informe caput hominis apparuit. Jacobant quoque sub pedibus ejus quasi species hominum conculatorum et contritorum ab ipsa. In manibus autem suis habebat chartam expansam et ex una parte videlicet versus cælum septem lineis inscriptam, quam legere volui

sed non potui, et dixit: Virga amaræ correctionis et flagelli esse volo contra illum mendacem qui filius diaboli est, quia etiam ipse diabolus persecutor ineffabilis justitiæ Dei est. Unde illi contraria et molesta causa sum, quoniam nunquam inventa sum in ore ipsius, ita quod et ego eum de ore meo sicut mortiferum et lethale venenum expuo, quia ipse me nunquam in astutia sua invenit. Ipse est etiam mihi pessimum ac molestissimum malum omnium malorum, quoniam omne malum ab ipso ortum est. Propterea abjicio et conculco eum in amabili justitia Dei, quæ mihi incessabiliter sine fine amabilis est, cujus etiam sustentatrix et ductrix ego sum, quia super me solidabitur et constabit omne ædificium virtutum Dei, quæ ædificant in altitudine. O fortissime et nobilissime Deus, at-

Altera autem imago quæ ad dextram ejus erat faciem habebat angelicam, et ex utroque latere suo volatilem alam unam, in specie tamen hominis ut cæteræ virtutes apparens. Et ait: Ego repugno diabolico certamini quod se erigit contra me pertinaciter, dicens: Non possum sufferre ullam tribulationem, sed omnia mihi contraria volo abstrahere a me. Nullum timebo. Quem timerem? Neminem timere volo. Sed qui hoc malum dicunt, abjiciuntur per me, quia posita sum semper latari semperque gaudere in omnibus bonis, quia Dominus Jesus est remissor et consolator omnis doloris, quoniam et ipse dolorem petiit in corpore suo. Et quia ipse etiam est justa correctio, idcirco et ego volo me illi conjungere, semperque ipsum portare, abjiciens de me odium et iracundiam, ac omnia mala. Volo quoque semper faciem vestram in tua justitia habere, o Deus. Sed tertia imago quæ stabat ad sinistram ejus, induebatur tunica alba, viridi colore distincta. Habebat autem in manibus suis modicum vasculum pallidi splendoris, multam lucem ut fulgur ex se reddens, ita quod eadem lux in faciem, et circa collum ipsius imaginis luceret. Et dicebat: Ego felix sum. Dominus enim Christus Jesus facit et parat me pulchram et albam, cum illud mortiferum consilium diaboli effugio, quod semper ruminat infelicitatem illam scilicet quod Deus abjiciatur et diabolus malis operibus attrahatur. Hunc Satanam fugio, hunc abjicio, ipsumque mihi semper molestum habeo, quia amatorem illum desidero, quem assidue amplectar, et quem cum gaudio habeam in omnibus et super omnia. Imago vero quæ in fine hujus parietis super lapidem sedebat, induta erat tunica subnigra. In dextro autem humero suo habebat modicam crucem impositam imagine Jesu Christi, quæ hac et illæ versabatur. Et quasi ex nubibus effulsit in pectus ejus quidam splendor miræ claritatis: a se in multos radios divisus, ut splendor miræ claritatis a se dividitur, cum per parva et multa foramina alicujus rei fulget.

In dextra quoque manu modicum lignum in mo-

dum flabelli habebat, ex cujus similitudine tres ramusculi miro modo cum flore pullulaverant. Habebat etiam in gremio suo minutissimos lapillos omnium gemmarum, quos multa sollicitudine et diligentia considerabat, veluti mercator res suas diligenter considerare solet, et dixit: Ego mater virtutum, justitiam Dei in omnibus rebus semper habeo. Nam in spirituali militia et in sæculari strepitu, intra conscientiam meam Deum meum semper exspecto. Non damno, non conculco, non sperno reges, duces et præsides, ac cætera sæcularia magistreria, quæ ab auctore omnium rerum ordinata sunt. Quomodo licitum esset, ut cinis cinerem sperneret? Crucifixus Dei Filius convertit se ad omnes, eos secundum justitiam et misericordiam suam movens. Ego etiam unamquamque ordinationem et institutionem ejus secundum voluntatem ipsius habere volo. Illa autem imago quæ in eodem sine super murum stabat nudum caput et nigros ac criapos crines habebat, faciemque obscuram. Induta quoque erat varia tunica plurimo colore intexta. Et vidi quod tunicam et calceamenta sua exiit sians nuda. Et subito crines ac facies ejus resplenderunt in pulchritudinem albedinis et novitatis, ut jam nati infantis, atque per totum corpus suum effulsit ut purus et lucidus splendor illucet in claritate. Trunc etiam vidi in pectore ejus splendidissimam crucem cum imagine Christi Jesu, super arbusculam inter duos flores lilii et rosæ stantem positam, qui se sursum ad illam crucem aliquantulum recurvabant. Vidique quod exuta tunicam atque calceamenta sua fortiter excutiebat, ita quod pulvis multus ab eis excuteretur. Et ait: Exuo Vetus Testamentum et induo nobilem Filium Dei cum justitiis ejus in sanctitate et veritate. Propter quod reparata sum in bonis et mutata de vitiis. Unde et tu, Deus meus, delicta juventutis meæ et ignorantias meas ne memineras, neque vindictam sumas de peccatis meis. Et cum hæc attentius inspicerem, iterum qui sedebat in throno dixit ad me: Nullus fidelium qui humiliter vult Deo obedire dubitet recusare humano magisterio subjacere, quia per Spiritum sanctum regimen in populo, propter efficaciam utilitatis viventium dispositum est, illudque in ecclesiasticis observationibus futurum, et fideliter firmiterque habendum in antiquo populo præfiguratum est. Ille etiam quod vides inter angulum septentrionalem et angulum ore dentalem murum parietis præfati ædificii in interiore ejus parte totum arcuatum, secundum modum cancellorum, non tamen apertum ut cancellos, sed integrum: hoc est quod ab Abraham et Mose diabolo repugnantibus, quasi in angulo respiciente septentrionem usque ad veram Trinitatem quæ aperte declarata est in vera et catholica fide, cum a Deo Patre Filius Dei missus in mundum doctrinam suam abundanter emisit in fine temporum, quasi ad angulum respicientem ad occidentem erat murus, id est Israeliticus populus in lege justitiæ Dei constitutus, operans in construc-

ctione bonitatis Patris omnipotentis, scilicet in Veteri Testamento frenatus, et convictus, quia post ostensionem asperitatis quæ in zelo Domini excitata est per institutiones veterum prælationum, præsignata sunt regimina novarum dignitatum. Nam Vetus Testamentum tendebatur usque ad Novum, ex se germinans multo majora præcepta legis Novi Testamenti, quam primum orta essent in ipso; itaque de minore factum est majus, de minore videlicet doctrina veterum præceptorum major et latior doctrina novorum, cum Vetus Testamentum solummodo esset quasi fundamentum primitus positum: super quod ædificata est profundissima sapientia omnis doctrinæ, manifestata in incarnatione Filii Dei, tendens a veteri lege circumcissionem usque ad novam regulam baptismi majoribus præceptis ornata.

Et ille murus plebs scilicet Judaica in interiore parte intellectus sui, in quo anima hominis Deum cognoscit, est ubique arcubus circumdata, id est circumquaque per significationem magisterii præcursorum suorum, præcepta legis Dei clamantium, et sibi ostendentium vallata, ut minores per majores quasi per præcellentes sibi homines ordinari solent, juxta constructionem cancellorum, quæ est typica præfiguratio Spiritus sancti, duras litteras perforantis in incarnatione Filii Dei, qui cancellos misericordiae suæ petentibus plenissime demonstravit. Non tamen apertus est in perforatione ostiarii Spiritus sancti videlicet spirituales intellectum in veteri lege non denudantis ut postmodum factum est in cancellis misericordiae in carne manifestati Filii Altissimi, sed integer manet in duritia legalium præceptorum, quæ postea per Spiritum sanctum in fonte aquæ vivæ elucidata sunt.

Habet quoque in singulis arcubus quasi picturam hominum, quia ut hæc pictura ostendit imaginem hominum, sic in triumphali arcu scilicet in dignitate magisterii positus est homo, in vice Dei. Quomodo? Quoniam profundissima et capitalis sapientia per gratiam Dei posita est in os rationalitatis hominis, ut homo in nomine Dei exercent officium magistrationis, per distinctionem justitiæ et misericordiae ipsius Altissimi.

Quod, autem in exteriori parte ejusdem muri vides alios duos minores muros, hoc est quod in exterioribus negotiis præter spirituale magisterium est intercepta constitutio populorum majorum et minorum, qui constituti sunt præcepto Dei, quasi duo muri, quoniam exterior sunt majores natu ex fortitudine sæcularis potentie in mea ordinatione, et medius sunt minores qui consistunt sub potestate et spiritualium et sæcularium personarum, quasi inter interioris præfati muri arcus qui est spirituale magisterium, et exteriorem murum qui est sæcularis potentia, ut dictum est. Unde duo muri positi extra ambitum interioris arcuati, quia sæcres læres personæ sunt in terrenis causis, magis videlicet exteriora quam interiora habentes, ita quoque

tamen sunt in linea constitutionis meæ. Quomodo?

Per exterius intelligitur interius, quoniam ut homo cognoscit ex visibili et alta persona hominis, quomodo homo timendus ac orandus et amandus sit, sic etiam in eodem intellectu intelligat qualiter invisibilis et altissimus Deus metuendus ac venerandus et diligendus sit super omnia. Nam per exteriorem et sæcularem dominationem adinetur homo interioris et spiritualis potestatis divinæ majestatis, quæ ita clausa et abscondita est homini, ut non possit carnalibus oculis ejus videri nisi quantum fide illius capitur. Et quandoquidem mortali creaturæ Deus invisibilis est, saltem per visibile magisterium discat homo timere et venerari ipsum altissimum prælationis ejus institutorem. Quomodo?

Inspiratio divina dedit in sensus hominum per rationalitatem eorum, ut in recta constitutione inter populos magnæ personæ dominentur, quæ ab illis timeantur ac honorentur. Nam Deus idcirco permisit genus unum excellere et aliud subjacere, ut ita homines dividerentur ne invicem per semetipsos interficerentur et perirent: alioquin otiosi essent nescientes procedere ad agnitionem Dei, nisi hoc præviderent per timorem et honorem in hominibus. Et ita processit Spiritus sanctus, duccendo populum ad interiorem legem spiritus, qua homo intus et exterius regeretur, donec fons sapiens exivit apparens mundo in plenitudine justitiæ, qui regit utrumque corpus scilicet et animam. Unde etiam cura sæcularis potentie sic constituta est ad usum terrenarum rerum, ut corpus requirat refectorem ne deficiat et spirituale magisterium ad interiorem suspirationem perveniendi ad servitutem Dei, ut anima ad cœlestia anhelet. Hæc itaque constituta sunt mea ordinatione secundum quod etiam Isaac dixit filio suo Jacob: *Esto dominus fructuum tuorum et incurventur ante te filii matris tuæ* (Gen. xxvii). Hoc tale est: Dominus esse debes fructuum tuorum pollens super eos in honoribus et in beatitudinibus, benedictus in benedictionibus quæ mihi a Deo datæ sunt, et inclinentur ante te omnes nati filiorum matris tuæ subjecti tibi, propter præcellentem causam benedictionis tuæ. Ex te enim exiet magnum genus de quo fortissimus et potentissimus vir exsurget, quem fratres ejus ipsum fugando persequentur; sed ipse velocissime in maximis viribus suis, quasi leo se illis eripiens, excellentissima dominatione illis dominabitur, et premet eos in nomine potestatis suæ, quæ nunquam in villissima cauda eradicabitur, fratribus suis in caudam effectis. Sic et ego Pater cœlestis dixi Filio meo incarnato: *Esto Dominus omnium nascentium procreatorum de concepto semine humano quos creavi per te, quia tu mirabiliter natus ex Virgine non conceptus hominis semine, sed existi de me per flagrantem ignem apparens in terra, verus homo clauso sigillo integerrimæ et castissimæ*

mæ Virginis. Tu ergo es Dominus illorum in superna claritate divinitatis, qui fratres tui sunt propter incarnationem tuam in qua homo est. Et inclinatio, id est subjectio exhibeatur tibi a filiis matris tuæ scilicet tuæ incarnationis, atque in obsequio piissimæ devotionis subjiciantur tibi homines nati ex hominibus. Et quoniam Filius Dei sic est Dominus omnium creaturarum, per ipsum etiam in voluntate Patris et in tactu Spiritus sancti instituta est dispositio diversarum potestatum in mundo. Quomodo? Sic videlicet quod Deus abstulit iniquitatem et jactantiam illam quam populus populum non honoraret; ita quod unusquisque faceret quod fieri placeret si hoc Deus inestimabili sapientia consilii sui non prostravisset, sed ipse discrevit populum inter populum, minorem scilicet cum ministracione obedientiæ majori suo subjacere, majorem vero in omni utilitatis regimine solerter et devote minori subvenire, sicut etiam in ascensione Spiritus sancti datum est Jacob per patrem suum, quod esset dominus fratrum suorum, ut et dictum est.

Sed in hoc quod ostensum est, quod esset Dominus, demonstratum est quod sæculare negotium habet personam dominandi super libertatem aliorum, quibus propter timorem honoris sibi ab eis impensi per potestatem suam parcat, non eos opprimens jure servitorum, sed illos habens quasi in dilectione fratrum. In hoc autem quod dictum est quod incurvatio ante ipsum fieret, innuitur servitium ministracionis illorum, qui per vinculum famulantium dominis suis substracti sunt, ut filii carnis curam carnalem habentes. Sed postquam ipse Jacob hoc dominium per paternam benedictionem fratri suo subripuit; deinde cœlestem celebritatem per lapidem quem erexit in titulum, et per decimam quam se vovit daturum constituit, ut præsignatum est, significans principalem personam in spiritali militia, quia quisque fidelis de minimo gradu ascendere debet ad summum: per sæcularem videlicet potentiam discere superius magisterium clarioris lucis, spiritalis vitæ, in quo adimpletur officium naucleri secundum iter immaculati Agni, qui sursum levavit hominem cum plenitudine et honore omnis justitiæ, scilicet erigens hominem prostratum insidiis perversi raptoris.

Unde etiam hæc duo instituta ad terrena videlicet et ad cœlestia procedentia in quatuor et quatuor partes dividuntur, quia Deus magnam vim scientiæ rationalitatis hominibus dedit, ita ut in ascensione Spiritus sancti hæc in semetipsis scrutarentur in figura quatuor elementorum, plus prædictis duobus modis addentes, quod non aspernor nec abjicio, quoniam qui in nomine meo multiplicat quod minus, dignus est mercedis et non abjectionis, quæ etiam quatuor partes tam in sæcularibus gravaminibus quam in spiritalibus institutis sunt. Quomodo? Quia in sæcularibus causis sunt nobiles et nobiliores, sunt et famulantes atque

A obsequentes. In spiritalibus vero sacramentis sunt præcellentes et superiores, sunt et obellicentes atque corripientes. Ego autem illas officiorum causas ordinatione mea constitutas omnino rapi aclo furtivo munere emptionis in venundatione, sed volo ut eis rationabili causa assistatur, ita ut qui ipsas suscipiunt utiles sint coram Deo et hominibus. Sed, quidam venenati scorpiones justitiam meam transgrediuntur, et eas mortifero veneno avaritiæ et superbiæ subripiunt, non solum in sæcularibus præposituris, sed etiam in dispositionibus spiritalibus. Rapina autem sæcularium dignitatum, terrena scilicet per terrena comparata est quidem, severissime in iracundia zeli mei examinanda; sed tamen majoris ponderis et examinationis est rapina spiritalium. Nam sæculares sunt in exterioribus caro de carne; spiritalia autem in interioribus spiritu conjuncti. Sed quamvis sæculares in exterioribus occupentur curam terrenam habentes, tamen sub illa specie ad interiora spiritus in regimine suo deberent anhelare; spiritalia vero in specie religionis et in contemptu mundanorum positi, interim in corde Patris omnipotentis ordinati, multo magis sub spiritali nomine deberent Filium ejus in summo sacerdotio ardentem imitari; quia, sicut Filius Dei exivit de corde Patris sui, ita constituit Pater apud semetipsum in Filio suo personas magistrorum qui in tam egregiam ordinationem positi sunt propter utilitatem Ecclesiæ, et in recto opere Deo conjuncti. Quomodo?

Qui in compunctione et probatione cordis atque in maturo sensu sunt, quod mihi omnino perspicuum est bonam videlicet conscientiam habentes, ita ut perverse et contrarie magisterium non appetant, illud nec diabolica arte sciscitantes, nec per pecuniam aut per sæcularem potentiam acquirere, nec inde volentia verba laudis humanæ querentes, sed illud vera electione mea et populi, in humilitate suscipiente; hi charissimi et probatissimi custodes, atque certissimi amici mei sunt. Sed qui retro incedunt, et illud alio modo in tenebris acquirunt videlicet per sæcularia terrenorum furtim mysteria cœlestium diripientes, faciem meam fugiunt, atque animas suas acriter occidunt; in hoc me deridentes, quia sic me denegant et contra voluntatem meam calcitrant. Quomodo? Quia ipsi despiciunt me non desiderantes potestatem magistrerii adipisci per me; ita ut interiores oculos cordis sui ad me elevat sic dicentes: Placet hoc Deo an non? sed unusquisque eorum dicit in semetipso: Etiam si hoc malum est apud Deum, ego tamen hoc accipiam confidens in Domino, quod quandoque vivens adhuc in corpore pœnitentiam, et tali modo acquirunt magisterium absque me Deo vivo; ita quod nec hoc a me postulent, nec se ad hoc mea voluntate pervenire possunt; sed in hoc ardore a facie mea fugiant sic ridentes magisterium, a misericordia mea nau-

iragantes. Isti non sunt intra in corde summi Patris, sed sunt extra in parte aquilonis, qui in his cansis est princeps eorum, nolentes quærere me Creatorem omnium, sed propriam voluntatem suam quam pro Deo habent sequentes et me derelinquentes. Nam nolunt scire me, nec ego eos. Concupiscentia ipsorum suggerit eis quod volunt. Et quia timorem meum habere recusant, idcirco et ego nolo eis tunc resistere in terrore iræ meæ, ut eis repugnetur in die illa in qua nihil amplius prævalere possunt; ipsi autem per me dimissi in hac vita, responsuri in futuro tremendo iudicio de his quæ faciunt; me videlicet scientes in fide, sed in his quæ perpetrant ad me respicere nolentes.

Nunc autem ut vides quod præfati duo minores muri sunt longitudinis spatii, quod est a prædicto angulo septentrionali usque ad angulum occidentalem: hoc est quod in constitutione populorum majorum et minorum cum extensione longitudinis humani temporis ab Abraham scilicet et Mose, quasi a septentrione usque ad manifestationem catholicæ fidei in veram Trinitatem, quam fidem Filius meus a me missus in mundum ut ad occidentem, edocuit existiterunt in lege mea populi et principales eorum magistri præcurrens videlicet germen et exemplum populi novi testimonii a zelo usque ad Filium meum in carne natum tendentes, ut fuerunt et sunt et semper erunt interpositæ differentie in hominibus interiorum et exteriorum, id est spiritalium et sæcularium, majorum atque minorum. Qui sunt ipsis angulis ex utraque parte sui conjuncti juxta modum testudinis, quoniam tam Veteri quam Novo Testamento ex utroque latere initii sui, in honore et magistrature coadunati declarantur populi, et hoc in similitudinem testudinis, quod est in auctoritate divinæ providentiæ bene et digne compositi ad statum ædificationis cœlestis Jerusalem.

Quod vero altitudo eorundem duorum minorum murorum est cubitorum trium: hoc est quod in sublevatione rectitudinis duarum sæcularium, conditionis scilicet majorum et minorum, tres partes sunt hominum, id est præcellentiores rectores et alii a vinculo servitutis famulantium liberi, atque communis populus prælatis suis in subjectione substratus. Unde etiam latitudo inter interiorum arcuatam murum et medium est unius cubiti, quæ est amplitudo dignitatis inter superiores personas spiritualis magisterii et inter minora vocabula terrenæ servitutis, in unitate fidei secundum Deum ad corripiendum subditos suos constituta. Atque inter exteriorum et eundem medium est latitudo unius palmi quasi puerilis manus, quia est etiam inter inferiorum potestatem sæcularis regiminis, et inter subjectionem sæcularis ministrationis extensio justæ considerationis, ita ut hæc unanimi et simplici devotione puerilis innocentie se invicem tangant in manu conjunctæ operationis suæ. Sed quod intra idem ædificium vides sex imagines ante prædictum

arcuatam murum super pavementum ipsius ædificii stantes, hoc est quod in opere bonitatis Dei sex virtutes extenduntur, cæteras virtutes præfigurantes, ut Deus in sex diebus creaturas suas creavit; ipse videlicet virtutes in figura futurorum ante murum, id est ante Israeliticum populum divina lege frenatum, et magisterio ac defensione præcursorum suorum circumvallatum apparentes, cum etiam pavementum terrenarum curarum in eadem constructione summi Patris in hac significatione conculcant, ut Christiana militia per ipsas se dialolo opponat.

Quapropter tres stant juxta se in fronte ipsius muri prope angulum qui respicit ad septentrionem; quia sancta Trinitas inseparabilis in virtute majestatis suæ, in initio Veteris Testamenti ab Abraham et Mose diabolo oppositis inchoati per diversas et secretas figuras designata est. Et tres etiam simul in fine parietis ejusdem secus angulum qui tendit ad occidentem, quoniam eadem Trinitas in unitate divinitatis regnans, in fine ejusdem defluentis legis aperto nomine suo prædicata est, nato in carne Filio Dei ob redemptionem hominis ad occasum tendentis. Quæ omnes picturam in arcibus ejusdem muri inspiciunt, quia semper pari devotionis studio in hominibus magisterium ordinationis Dei per potentiam eju; in legem Novi quam Antiqui Testamento designatum attendunt considerantes qualiter in ipsis perficiatur. Quod autem in ipso sine ejusdem parietis vides aliam imaginem intra idem ædificium super lapidem unum in modum sedis in pavimento positum sedentem, hoc est quod in ipsa repositione veteris legis antiqui populi, et in initio novæ fidei inchoata in vera Trinitate, cum Deus omnes constantes virtutes in Ecclesia construxit, decenter etiam apparuit virtus hæc in opere summi Patris, operans in eo per hominem usque ad consummationem mundi. Unde sedet etiam super fortissimam petram, super unicum, scilicet Dei Filium, qui seles et quies est omnium fidelium caduca despicientium, et in se pura fide credentium. Et latus dextrum ad murum inclinatum, quia in quietis rectitudine et in salvationis parte huic populo qui sub magisterio dispositione Dei positus est, adhæret; ita ut et ipsi majores cum minoribus eam in operibus suis excolant. Faciem vero suam ad columnam veræ Trinitatis vertit, quoniam in omni re intentionem suam ipsi Trinitati acutissimo visu justæ considerationis intendit, ut sicut perpetua Trinitas in tribus personis inviolabiliter consideranda est: ita omnes Deum colentes, eam in factis suis diligentissime considerent, et considerando non relinquant. Sed quod in eodem sine vides alteram imaginem super eundem murum in altiori loco stantem: hoc est quod etiam in translatione umbræ legis antiquæ, in fide sanctæ Trinitatis clariscente vera luce justitiæ, hæc virtus in principali magisterio et in tali populo in cacumine salvationis cœlestis desiderii

elevata est stans, pugnans contra vitia in Filio Dei erecta, quia ab ipso incepit, et cum ipso in cœlesti Jerusalem post finem sæculi permanebit. Quæ etiam ad prædictam columnam veræ Trinitatis versa est, quoniam per sanctam et ineffabilem Trinitatem confortata, reducit animas ad patriam.

Quod vero in ipsis imaginibus conspicis similitudinem, hoc est quod eadem virtutes unanimes sunt in diversitate donorum Dei. Quapropter induta sunt etiam ut priores imagines quasi sericinis indumentis; quæ sunt circa eas, ut circa reliquas virtutes suavissima opera, quæ in divina lege cultores Dei ipsi exhibent: facientes ea in justitia veritatis, et candidis calcamentis; quia in ardore earum est etiam calor sequendi exemplum honorum actuum in hominibus. Sed illa quæ a dextris media harum trium est quæ in extrema parte ejusdem parietis vides, tota tantæ puritatis tantaque charitatis exiit, ut præ multo splendore nullam ejus formam perfecte intueri possis, quoniam virtus illa cum salute veræ confortationis per donum sanctæ Trinitatis, in fine sanctæ veteris austeritatis exurgens, omnis perlucida et pura est, carens cuncta indignatione diabolica in claritate læti gaudii unanimitati hominum, ita ut præ multitudine gratiæ et honoris quem habet in cœlestibus; nulla ratione inestimabilis unanimitas ipsius, quas forma ejus, ab ullo mortali homine valeat considerari, nisi quantum Deus revelare dignatus fuerit. Et illa quæ super murum stat nigris calcamentis calcata est, quia tam in altiore dignitate quam in minore ante incarnationem Filii mei mortis signum et vestigium fuit in hominibus. Sed quod omnes sine pallis sunt, hoc est quod pariter terrenos cultus et exteriorem textum legalis institutionis abjecerunt intrinsecus veram justitiam inspicientes, præter mediam illarum trium quæ in prima parte ejusdem muri stabant, quæ pallio induitur, quoniam ipsa sub defensione Dei in initio præceptæ austeritatis desudans circumdata est comprehensione amoris Dei, in qua cœlestem thesaurum abscondit, abjecto desiderio carnalium. Et duæ trium superiorum quæ ad dexteram scilicet et ad sinistram mediæ imaginis stant, et duæ trium inferiorum, mediæ videlicet et quæ ad sinistram ejus est, non habent muliebria velamina in capitibus suis nudis, tantum albis crinibus stantes, quia lex et prophetæ per virtutem supernæ majestatis emanantes et vitam ac mortem sua fortitudine ostendentes, cum duobus præceptis gemine dilectionis per eandem divinam potentiam subsequen-
tibus atque constantiam intimæ circumspectionis habentibus in contrariis, et gaudium suavitatis in divinis fideliter soluti sunt ab omni subjectione ullius doloris seu laquei mortis, in capite in Christo videlicet Filio meo, nuda tamen coma fulgentes in caudore virginitatis, quia divinitas virgineam naturam in Virgine Maria valde dilexit. Sed quod

A media trium priorum, et illa quæ super lapideum juxta murum sedet sunt, velato capite candida velatura capitis, ut mos est mulierum: hoc est quod ipsæ in auxilio supernæ altitudinis et in stabilitate conversationis beatæ quietis, blande ac dulciter ligatæ sunt forti ligatura subjectionis, Deum caput omnium fidelium in albedine piæ devotionis venerando, ut maritus ab uxore sincera charitate honorari debet. Et media trium superiorum et quæ ad dexteram ejus stant vestitæ sunt tunicis candidis, quia per eandem virtutem divinæ majestatis in suavissima beatitudine emanant lucidissima et candidissima opera earum in hominibus stabilita sub lege Domini cui conjunctæ sunt. Sed quod etiam vides dissimilitudinem in eis, hoc est quod diversas vires habent in Deo, concorditer ipsum tamen colentes.

Propter quod imago quæ stat in medio trium superiorum præfiguratur abstergentiam, quoniam ipsa in primo certamine est quasi civitas et firmamentum, atque ornamentum sibi adhærentium virtutum, continens se a peccato in gravitate morum. Ita quod perscrutatrix et recensatrix est eunctorum puerilium in malis, nullam petulantiam habens in se, et apparens quasi mater in medio earum virtutum quæ Trinitatis gloriam in initio datæ legis antiqui populi designant. Et habet in capite suo in modum coronæ circulum crocei coloris dextra parte insculptum, semper accense, quia ipsa per summum caput coronata est croceo radio splendidissimi solis, scilicet Filii Dei in ejus claritate tota comprehensa est et nullum appetens nisi illum qui etiam in dextra parte salvationis animæ eam semper accendit. Unde ut vides a dextra ejusdem imaginis columba advolat, ore suo spirans in eandem Scripturam, quoniam in dextera cœlestis prosperitatis adest donum veræ simplicitatis, videlicet Spiritus sancti in abstinentia quæque bona per supernam inspirationem in salvatione animarum accendit, et etiam illa virtus demonstrat in supradictis verbis suæ admonitionis.

Alia vero imago quæ est a dextris ejus, significat largitatem, puerilis simplicitatis existentem, nec omnino astutiam aut duritiam adversus dolores hominum habentes, cum qua abstinentia se semper aufert ab omni asperitate in dextris bonorum operum, sic tendens ad Deum, quia largitas initium operationis ejus est, cum primum abstinentia opus suum aggreditur. Quæ habet in pectore suo quasi leonem tanquam speculum lucidum, qui est in corde illius Filius meus Christus Jesus, leo fortissimus, veluti speculum piæ et splendidæ dilectionis conclusum. Quod autem a collo suo gestat velut serpentem pallidi coloris in torta flexura virgulæ ad pectus etiam ipsius dependentem: hoc est quod quasi colla fortissima scilicet patientiam idem Filius meus prudentissimus in pallore angustiatæ carnis sustinuit flexuram poenarum cum exaltatione crucis in medicamento videlicet omnium vulnerum quæ

largitas per cœlestem amorem pectori suo imprimit. A pati voluit a principibus sacerdotum. Et quoniam illud frequenter inspiciens in mentibus hominum, Deus est in corde fidelis hominis, ideo debet et sicut etiam in prædictis verbis exhortationis suæ fatetur. ipse homo pro Dei amore patienter sufferre Dei persecutionem, atque quia mors in casu diaboli erecta est, idcirco oportet et fidelem hominem ad-

Tertia autem imago quæ a sinistris ejus est, declarat pietatem nullo modo habentem odium aut invidiam, aut ullam fœditatem hominis, sed semper gaudentem et amplectentem prosperitatem omnium hominum, cujus viriditate et largitatis unctione abstinentia, sinistræ parti diabolica sufflationis resistit, quoniam pietas est plenum opus abstinentiæ in signifera pugna per quam semper victrix existit. Quod vero ad pectus ipsius apparet angelus ex utroque latere suo alam unam habens, hoc est ut homo in cognitione sua semper angelicum ordinem imitetur, unamquamque Dei ordinationem diligendo, cum ex utraque parte sui tam prosperarum quam contrariarum rerum in singulis et geminis alis videlicet in uno Deo per geminam virtutem non elatus supra modum in bonis, nec omnino prostratus in malis se elevat ad volandum quod est Deum in puritate cordis aspicere, sic sursum tendendo et non ad terram se dejiciendo. Quapropter etiam ala dextera ad dexterum humerum ejusdem imaginis extenditur, quoniam prosperitas hominis in dextra salvationis animarum ad auxilium pietatis porrigitur, cum Filius meus hominem reportavit in patriam. Et ala sinistra tendit ad sinistrum humerum illius, quia in sinistra contrarietatis diabolicarum insidiarum fidelis homo volatilem pennam, per quam abjiciat opera tenebrarum sursum extendit ad refugium Filii mei, per quem fortis contra omnem adversitatem existit, imitans vitam justorum, ut etiam virtus hæc in dictis suis declarat, quomodo supra ostensum est.

Imago quoque quæ est media trium inferiorum præterdit veritatem, quia post abstinentiam et illi coherentes virtutes surgit veritas in omnibus causis, cum sibi astantibus imaginibus, veluti turris et tutamen earum existens, videlicet forte præsidium D Dei. Quomodo? Ut scriptum est in angelico carmine, ubi dicitur: *Gloria in excelsis Deo et in terra pax hominibus bonæ voluntatis* (Luc. 11). Hoc tate est: In altissimo Deo fulget homo et Deus in homine, quia Filius Dei mirabiliter incarnatus est. Ideoque laudabilis et gloriosus est in cœlo Deus, ab omni creatura sua. Unde etiam in terra fit pax salvationis illis hominibus, qui voluntatem Patris cum devotione et fide suscipiunt, quia etiam pax bonæ voluntatis est voluntas totius Conitatis Patris, quæ Filius ejus est, qui est Deus et homo. Et quomodo est ipse pax? Ipse est pax hominum, defendens eos ab insidiis antiqui serpentis, qui primus prævaricator existit, qui lumen vite perdidit dejertus in tenebras, quod lumen pax vera, id est verus Dei

Filius attulit hominibus : ita quod ipsi facti sunt participes regni Dei in beato loco quem perdidit diabolus. Et ut vides prædicta virtus faciem habet angelicam, quoniam ipsa fugit ab omni malo in intentione sancta, quasi in facie sua Deum aspiciens cum angelico desiderio. Unde etiam ex utroque latere suo volatilem alam unam habet, quoniam in utraque parte tranquillæ, scilicet et turbidæ ostensionis, sursum ad Deum tendit non faciens terrorem nec amaritudinem, sed semper in prosperitate placida existens unum Deum in unanimitate duarum alarum comprehendit, quia nulla tempestate instabilitatis nec in bono nec in malo eversa, tantum in tranquillitate persistit. Et in specie hominis ut ceteræ virtutes apparet, quia per Filium Dei mirifice claruit, cum etiam omnes virtutes per illam in hominibus probantur, ita quod nullo modo contentionem aut rixam quærit, sed semper in lenitate, sic se diabolicæ pugnæ opponens ut etiam supra in verbis locutionis ejus manifestatur.

Sed tertia imago quæ stat ad sinistram ejus, indicat beatitudinem æternam vitam appetentem, per cuius fidelitatem et intimam lenitatem, veritas a sinistra omni fallaciæ serpentinæ persuasionis hominem decipientis ipsi consentientem contradicit, quia beatitudo est invicta securitas veræ claritatis in qua ipsa infelicitatem mortis non timet. Propter quod etiam induitur tunica alba, viridi colore distincta, quoniam circumdata est fidelibus operibus in cœlesti desiderio albescentibus, atque multimodis donis in viriditate Spiritus sancti virentibus decoratis. Quod autem habet in manibus suis modicum vasculum palli splendoris : hoc est quod in opere suo demonstrat qualiter in parvo retentaculo, id est in contrito secreto cordis sui, homo Deum per fidem apprehendat, in pallore tamen fragilitatis humanæ carnis, quia fides etiam in ipsa mortali vita pure colenda est, ut miseria hominis non desit. Unde etiam multam lucem ut fulgur ex se reddit, ita quod illa lux in faciem et circa collum ipsius imaginis luceat, quoniam cognitio æterni luminis et in timore et in dilectione Dei diffunditur, videlicet tendens de interiori corde hominis usque ad faciem, id est usque ad inceptio-nem recti operis, in bono exemplo intentionem suam manifestantis, et circa collum quod est postea ubique prudenter fortitudinem comprehendentis in completo opere, cum illud in homine ante Deum præclarius sole fulget per beatitudinem, sicut etiam in prædicta manifestatione ejusdem virginis declaratur.

Imago vero quæ in fine muri super lapidem sedet, prætendit discretionem, quia ipsa in consumptione antiquæ observationis in Christo requiescens, pleniter apparuit, solertissima existens cribratrix omnium rerum, tenens scilicet quod tenendum est et abscindens quod abscindendum est, ut triticum a lolio separetur. Et induta est tunica

A subnigra, quoniam circumdata est mortificatione carnis, abiciens levitatem totius vanitatis. Quod autem in dextro humero suo habet modicam crucem imposita imagine Jesu Christi : hoc est quod eadem virtus radicem posuit in dextra parte potentia fortitudinis Dei, cum Deus omnipotens misit Filium suum mirabiliter incarnari et humiliter pati cujus dilectioni conjuncta est discretio, quoniam ab ipsa manifestata est, ut per eam omnis justitia discernatur. Et ut Deus est dispensator convenientis stature hominis, ita est discretio-imitatrix illius in officio suo, opera sua videlicet adimplens in dispensatore crucifixo Filio Dei, cum ipsa in utraque dignitate est divinitatis scilicet et humanitatis. Quæ hac et illac versatur, quia in B comprehensione latitudinis per significationem sanctæ crucis circuitum inter bonos et malos habet. Quod vero quasi ex nubibus effulget in pectus ejus quidam splendor miræ claritatis : hoc est quod de misericordia Dei quasi de nube clarissima, accessio divina pietatis aspiratur in mentes hominum, discretionem in eis faciens, eosque illuminans. Unde etiam a se in multos radios divisus est ut splendor solis a se dividitur, cum per parva et multa foramina alicujus rei fulget, quoniam Spiritus sanctus in superna virtute diversos radios donorum suorum dividens hominibus, eos scilicet lucidiores sole et ineffabiliter discretos in humilibus cavernis, id est in perspicacibus visibus animarum fidelium suorum. C Diffundit, illustrans sensus et mentes eorum, ita ut acutissime in quibusque causis intelligant quod eis apte in Deo faciendum sit. Sed quod in dextera manu modicum lignum in modum stabelli habet : hoc est quod discretio in dextra parte salvationis animarum, opus suum per donum Spiritus sancti in hominibus quasi in ligno fragilis carnis semper considerat, hoc signum tamen in se habentis, ut a se per divinum auxilium diversas muscas diabolicarum videlicet persuasionum abigat, ne per eas in diversas vanitates dispergatur. Propter quod etiam ex ejus summitate tres ramusculi miro modo cum flore pullulant, ut fideles homines super omnia et in omnibus sanctam Trinitatem in mirabilibus suis semper florentem, fideliter credant in unitate divinitatis gloriosissimæ regnante, non temere in se ipsis cœlestia secreta examinantes ; sed sicut Deus omnia opera sua in diversis creaturis suis juste discrete disponit ; sic etiam ipsi homines per vim discretionis cuncta facta sua bene et recte dispensent. Quod autem habet in gremio suo minutissimos lapillos omnium gemmarum, quos multa sollicitudine et diligentia considerat veluti mercator res suas diligenter considerare solet : hoc est quod ipsa in sinu mentium hominum, omne quod aptum et conveniens est in minutissimis consiliis et artibus eorum, continet quasi in gemmis virtutum unamquamque justitiam a Deo constitutam cauta et diligenti examinatione perquirens, ut congrue et juste in omnibus rebus

procedat in cordibus hominum propter mercedem operis acutissime considerans, ubi est remuneratio in Deo, ut etiam in verbis suis quomodo præmonstratum est propalat.

Illam autem imaginem quæ in sine stat super murum, significat saluationem animarum, quoniam ipsa in occasu veteris duritiæ effulsit in culmine auctoritatis novæ gratiæ: ita quod quasi fundamentum ejus existat discretio, cum qua et super quam apparet eadem saluatio animarum, orta in Filio Dei cum natus est ex Virgine pro salute hominum. Et nudum caput et nigros ac crispas crines habet, quia nuda est a servitute subjectionis liberæ scilicet dignitatis manens, quoniam Filio Dei aperte adhæret, a quo etiam clementer suscitata est, nigredinem tamen patiens capillorum, quoniam in Judaica plebe offuscata apparebat, non habente veram claritatem, sed multiplicem diversitatem, quasi crispam comam diversarum observationum. Habet quoque faciem obscuram; quoniam ante incarnationem Filii Dei, in umbra mortis non visa est retinere felicitatem æternæ salutis. Unde etiam induta est varia tunica, plurimo colore intexta, quoniam in veteri populo multis modis circumdabatur varietate operum, inimista diversitate multorum vitiorum. Sed quod vides quomodo tunicam et calceamenta sua exiit stans nuda: hoc est quod in passione Filii mei, morte abstersa cum etiam post adventum Spiritus sancti sonus et verba apostolorum emissa sunt in mundum, excitata est in saluatione animarum, ita quod ipsa speruens mala opera, et abiciens contraria vestigia exuta est, fortiter denudata diabólica magistratione intra se ipsam sic dicens: O tu, turpissime diabole, nunquam relinqueres me, si non redempta essem in sanguine Agni. Nam in lacu inferni voluisti retinere me, sed nunc gratia Dei liberata sum. Et sic crines ac facies ejus resplendent in pulchritudine albedinis et novitatis, ut j. m. nati infantis, quia post incarnationem Filii mei crevit multus populus in figura criminum illius, bene illuminatus in in-

teriore facie animæ, adhærens veræ et splendidiæ justitiæ, ita quod exquirebat felicitatem æternam, confidens in albedine vitæ et in liberatione fidelium membrorum Christo capiti suo adhærentium per novam regenerationem, et per veram infantiam innocentiam saluari in vita cœlesti, atque per totum corpus suum effulget ut purus et lucidus splendor illicet in claritatem, quoniam ipsa quasi per omnia sua membra per fidelem scilicet populum sibi per Filium meum subjectum facta est pura, in columbina simplicitate, clara in lucidissima pulchritudine justitiæ Dei. Quod autem vides in pectore ejus splendidissimam crucem cum imagine Christi Jesu, super arbusculam inter duos flores lili et rosæ stantem positam, qui se sursum ad eandem crucem aliquantum incurvant: hoc est quod eadem virtus facta est credentium populorum forte præcordium in passione Jesu Salvatoris, qui martyrio suo in vestigiis boni et recti exempli sui, arborem mortis et perditionis Adæ depressit atque contrivit, adversus quam etiam duo Testamenta, scilicet Vetus in candore et Novum in rubore illi repugnancia per dispositionem Dei procedebant, se in altitudinem spiritualis intellectus ad passionem ejusdem pii et nobilissimi Redemptoris, atque ad omnem justitiam ejus a perditione mortis reflectentia. Unde vides etiam quod exutam tunicam atque calceamenta sua fortiter excutit, ita quod pulvis multus ab eis excutitur, quia saluatio animarum ostendit in novis et justis operibus hominum, abstractam tunicam prioris consuetudinis et omnium vitiorum veterum delictorum, atque abjectum malum exemplum transgressionis Adæ, fortissima examinatione ea discutens atque contemnens, et pulverem vanæ gloriæ aliorumque peccatorum a se projiciens, sicut etiam superius in prolocutione sua de se ipso confitetur. Qui autem acutas aures interioris intellectus habet: hic in ardenti amore speculi mei ad verba hæc anhelet, et ea in conscientia animi sui conscribat.

VISIO SEPTIMA.

SUMMARYUM. — Quod ineffabilis Trinitas in fine temporum declarata, simplici et humili corde a fidelibus credenda et colenda est: ne quis plus investigans quam oportet, quia comprehendere non potest, in deterius cadat. Quod in sanguine Christi mundus salvatus est, et cultus sanctæ Trinitatis manifestissime declaratus est: ipsa tamen nullius intellectui patet. Quod ineffabilis Trinitas omni creaturæ apertissime imperio et potestate apparet exceptis incredulis cordibus cuncta tamen velut incidens gladius penetrat. Qui in Christiano populo catholicæ fidei, in ariditate infidelitatis adversantur: hoc divinitas in confusione succidit. Quod divinitas inquantiam Judaici populi dejicit. Quod diabolicum schisma gentilis populi a Deo abscisum vadit in perditionem. Parabolæ ad eandem rem. Verba Joannis ad eandem rem. De differentia et unitate trium personarum. De tribus similitudinibus ad Trinitatem. Verba de libro Regum ad eandem rem.

Deinde vidi in angulo occidentali demonstrati ædificii mirabilem et secretam atque fortissimam columnam colorem purpuræ nigredinis habentem, eidemque angulo ita impositam ut et intra et extra ipsum ædificium appareret. Quæ etiam tantæ quantitatis erat, ut nec magnitudo nec altitudo

ipsius intellectui meo pateret, sed quod tantum miro modo planissima absque omni ruga fuit. Habebat autem in exteriori sui parte tres angulos ealybei coloris a pede usque ad cacumen ipsius, velut acutissimus gladius incidentes, quorum unus contra Africam respiciebat ubi plurimum putridi straminis

ab eo succisum et dispersum fuerat, et unus contra chorum, ubi multæ pennule per illum discissæ reciderant, atque medius contra occidentem, ubi plurima putrida ligna ab ipso desecta jacebant, hæc singula ab eisdem angulis propter temeritatem ipsorum succisa. Et iterum ille quem aspicebam in prædicto throno sedentem et hæc omnia mihi demonstrantem dixit mihi: Hæc mystica et miranda atque ignota plenissima dona, quæ tibi, o homo clarissime, apparent in vero lumine tibi demonstro, tribuo dicere et ostendere ad accendendum ignea corda fidelium, quæ purissimi lapides sunt ad ædificationem cœlestis Jerusalem.

Nam sancta et ineffabilis Trinitas summæ unitatis sub iugo legis servientibus occultata, sed in nova gratia de servitute liberatis manifestata, simplici et humili corde, in tribus personis unus et verus Deus a fidelibus credenda est, et non temere perscrutanda est, ne qui voluerit contentus esse dono quod a Spiritu sancto accepit, dum plus querit quam oporteat propter temeritatem elationis suæ potius in deterius cadat, quam id quod indecenter appetit inveniat. Quod et visio præsens ostendit. Hæc enim columna quam vides in angulo occidentali demonstrati ædificii, in figura veræ Trinitatis est, quoniam Pater, Verbum et Spiritus sanctus unus Deus in trinitate et eadem trinitas in unitate existens, perfecta columna totius boni et penetrans summa et infima, regnansque universum orbem terrarum. Quæ in plaga occidentis apparet, quia Filius Dei sub tempore quasi in occasu incarnatus, Patrem suum ubique glorificavit, et Spiritum sanctum discipulis suis promisit, cum etiam idem Filius in voluntate Patris mortem subeundo adimplevit bonum hominibus, ut et ipsi in ædificio summi Patris recte incedant, vera et justa opera in Spiritu sancto perficiendo. Sed mirabilem, secretam atque fortissimam se ostendit, quoniam Deus in creaturis suis tam mirabilia existit, ut nullo modo ab eis ad finem perducere possit, tanque secretus ut nulla earum scientia vel sensibilitate pertinaciter sit examinandus, atque tantæ fortis quod omnis fortitudo ipsarum ab eo dirigatur, nec ejus fortitudini valeat comparari.

Quod autem colorem purpureæ nigredinis habet, eidemque angulo ita imposita ut et intra et extra ipsum ædificium appareat: hoc est quod in voluntate Patris unicus Filius ejus purpureum sanguinem suum pro nigredine peccatorum hominum fundens, et sic passione sua mundum salvans, veram et rectam fidem credentibus attulit, quia in defectu veteris observationis, et in ortu novæ sanctificationis cultus sanctæ Trinitatis manifestissime declaratus est, cum aperte creditum est, quod supernus Pater Filium suum misit in mundum de Spiritu sancto conceptum, qui gloriam Patris et non suam quesivit, sanctique Spiritus profundam consolationem aperuit, ut dictum est, ita quod hoc in nulla parte læret, quin et fidelibus in opere Dei manentibus,

et infidelibus extra fidem positis denuntiaretur. Et quod tantæ quantitatis est ut nec magnitudo nec altitudo ipsius intellectui tuo pateat: hoc est quod eadem Trinitas tam ineffabilis gloriæ et potestatis est, quod nec in magnitudine majestatis, nec in altitudine divinitatis ullo circuitu aut presumptione sapientiæ humanæ mentis determinari possit. Miraque modo planissima absque omni ruga est, quoniam quod admiratione dignissimum existit, nitissimum est in gratia et semper benigna plinaque in suavitate justitiæ occurrentibus, ita ut nihil rugosum ullius injustitiæ in ea inveniat, justa et bona existens in parte salvationis.

Quod autem habet in exteriori sui parte tres angulos calybei coloris a pede usque ad cacumen ipsius velut acutissimus gladius incidentes: hoc est quod contrarietate tenebrarum opposita in universo mundo ineffabilis Trinitas in unitate deitatis apertissime apparet, nec ulli creaturæ suo imperio et potestate absconsa latens exceptis incredulis cordibus quibus ob incredulitatem ipsorum occultatur, propter quod etiam iudicium Dei eorum digna recompensatione eos ut meriti sunt occidit, veluti fortissima calyx nulli inflammationi cedens, sed se ipsi opponit, unde et quod a summo usque ad summum tendit: ab initio scilicet creationis sæculi usque ad finem ejus, et quod superest hoc potenter in acutissima divinitate quasi in incidente gladio semper sapientia et potestate penetravit et penetrat.

Et quod angulus unus circa Africam respicit ubi plurimum straminis aridi ab eo succisum et dispersum est, hoc est quod justissima divinitas Trinitatis, in Christiano populo omnem ariditatem diversitatis et contradictionis atque abjectionis rectissimæ catholicæ fidei adversantem, in maxima illius confusione succidit et comburit, sicuti fenum quod conculcatur et in igne comburitur a fructuoso frumenti grano separatum, quod fides est cum operibus in scientia Scripturæ, de qua omne quod eidem veræ fidei contrarium et inutile est in credulitate sua, dispergitur et auferitur, quia insipiens populus quasi stultum pecus ea abutitur. Atque unus contra chorum se dirigit ubi multæ pennule per illum discissæ cadunt, quia eadem divinitas elatam jactantiam Judaici populi, qui cum magna superbia in altitudine mentis suæ volabat, dejecit, cum ille in seipso et non in Deo justus esse volebat, ut Pharisæi qui in alta cœlorum ascendere tentabant, secundum propriam fiduciam suam in se ipsis confidentes, sed justo iudicio Dei ob diversitatem morum suorum discissi in hac præsumptione cadentes.

Medius vero contra occidentem respicit, ubi plurima putrida ligna ab ipso dejecta jacent, quoniam per ipsam Trinitatem absconditur nefandum et diabolicum schisma gentilis populi, qui in occasu infidelitatis errat in recta fide, quia ut putrida ligna molesta et inutilia sunt ad usus hominum, sic etiam abscessus et abjectus est populus iste a gaudio vitæ, magis diabolica sectans fragmenta quam divina præ-

cepta. Unde etiam hæc singula ab eisdem angulis propter temeritatem ipsorum succisa sunt, quia in omnibus prædictis causis vera et sancta Trinitas infideles, qui vel audacter eam dirumpere voluit, vel qui eam pertinaciter credere noluit, a se abscessos ire permittit in perditionem, quoniam rabide et ignoranter invadunt divinitatem, nolentes se inclinare fidei quam Filius Dei per se ipsum attulit, et quam etiam per discipulos suos hominibus transmisit, secundum quod hæc parabola dicit: Dominus quidam lapidem igneum habens per ipsum et per nuntios suos necessariam rem multo populo mandare volebat. Sed nuntii non erant sapientes et scientes verba domini sui intelligere, sed insipientes et ignari ad mandatum illud persciciendum. Interea ortus est tumultus et tempestas magna et torrens ac sævus tonitruus, ita quod terra mota est, et quod lapides scissi sunt, sic etiam quod vas unum in quo plurima vascula erant in terra jacens absconsum, dorso ad cælum verso, maxima fortitudine eradicaretur a terra, et quod uterus illius ad cælum converteretur. Tunc etiam a Domino illo per lapidem ipsum vehemens subito statu ignis advenit, qui tanto ardore nuntios illos pertransivit ut omnes venæ eorum caleferent, quod et omnis desidia timoris ab eis tanta velocitate excuteretur, ut ab arida pelle velocissime decidit, quod ei super effunditur. Et sic demum recordati sunt illi omnium quæ audierant et didicerant a domino suo, et abierunt ad populum qui umbilicos non habebat, et cuius civitas destructa fuerat, et illi mandatum domini sui annuntiabant. Sed et quibusdam et ipsis umbilicos restituerunt, et civitatem eorum reedificantes ipsis eam reddiderunt, quibusdam autem nec umbilicos nec eis civitatem reddiderunt, sed ipsos occidentes ut porcos eos diviserunt. Et sic lapis ille universo mundo innotuit, concutiens et occidens omnia mendosa facta humanæ carnis. Hoc tale est: Dominus iste est Pater omnipotens apud quem est Unigenitus jesus, ille scilicet lapis angularis qui de igneo Spiritu sancto conceptus est, et ex integerrima Virgine natus homo, ipse videlicet flos candidissimus et pulcherrimus existens in albedine et pulchritudine totius sanctitatis. Nam Filius Dei erat secundum divinitatem inenarrabiliter ante ævum omnis creaturæ, cum Patre et cum igneo refrigeratore postea in tempore placito missus a Patre, ut conceptus de Spiritu sancto, sicut dictum est, veraciter incarnatus nasceretur ex Virgine, ad conferendum creditibus candorem et decorem vitæ. Quo incarnato, ostendit cælestis Pater per illum et per discipulos illius benigne nuntians necessariam rem, salutem videlicet et salvationem hominibus, qui in ipsum crediderint. Sed illius discipuli cum idem Filius apud eos corporaliter maneret in mundo, erant stulti et inscii ac stolidi, et tardi vigilanter verba illius in spiritu intelligere et opere complere, sed tantum quasi in somno in simplicitate ea audiebant, nondum confirmati, sed pavidi et exterriti velut

A homines. Interea venit tempus insanorum cordium, ita quod Judæi tumultum facientes exquirebant, suscitantes multa schismata contra Filium Dei, ut in hac magna tempestate occiderent eum. Et dum ita implerent omnem malignitatem suam ut desideraverunt, tunc in hoc præcipiti et maximo tonitruo peractum est tam grande homicidium, quale antea non fuit nec postea futurum est, ita ut terra moveretur, id est ut terrene mentes hominum exterrerentur cum reliqua creatura, et ut lapidea lex Judæorum scinderetur in criminoso facto eorum. Tunc prius homo cum genere suo in quo latuit signum reliquæ creaturæ jacens sepultus in morte; ita quod omnem intentionem suam ad terrena verterat, habens a dorso cælum nolens respicere ad Deum in magna fortitudine Filii Dei eradicatus est e terra mortis in qua dormiunt cum filiis suis, ita quod suspiraret de toto corde omni scientia sua quasi in utero ad cælestem patriam se convertens, quia audivit Christum Dei Filium propter ipsum occisum. Sed post ejusdem Filii Dei ascensionem a Patre et per ipsum Filium, ut ipse promissus: Spiritus sanctus, advenit, quia tota terra in superna dulcedine stillabat, quoniam cælestis panis in mundo manserat, quem infideles transitorie quasi in timore neglexerant, fideles autem cum omni devotione susceperant. Quia ergo Verbum incarnatum erat, aperte Spiritus sanctus in igneis linguis apparuit, quoniam de Spiritu sancto Filius conceptus est qui in prædicatione sua mundum ad veritatem convertit. Et quoniam etiam apostoli per eundem Filium docti erant, ipse Spiritus sanctus ita in calore suo perfudit eos, ut diversis linguis anima et corpore loquerentur, quoniam in eis anima corpori dominabatur, sic illis clamantibus quod in vocibus eorum totus orbis terrarum commoveretur.

Abstulit quoque idem Spiritus sanctus ipsis humanum timorem; itaque talis pavor nullus eis inerat ut sævitiam hominum timerent, ne verbum Dei loquerentur, sed omnis hujusmodi timiditas tanto ardore et tanta festinantia eis ablata est, ut quasi aridi et non molles sed ut mortui ad cunctam adversitatem redderentur quæ ipsis accidere potuisset. Unde etiam mox perfecto sensu, recordati sunt omnium quæ prius tardi fide negligenter audierant et perceperant a Christo: ea ita ad memoriam reducentes quasi eadem hora ab ipso illa cognovissent. Et abeuntes iter faciebant inter incredulos populos qui umbilicos, id est sigillum, scientiam scilicet sanctæ innocentie et justitiæ non habebant, et quibus civitas eorum instrumenta videlicet legis Dei in infidelitate destructa erat, ipsis verba salutis et veræ fidei in Christo annuntiantes. Unde multos ex eadem turba ad agnitionem Dei reduxerunt deducentes eos ad umbilicum, id est ad fontem baptismatis, in quo receperunt sanctitatem perditam in superba transgressione, atque sanctam civitatem præceptorum Dei erexerunt reedificantes eis ipsam qua eos insidiator diabolus spoliaverat in Adam

et eam in fide ad salutem eis reddiderunt. Qui autem fidem baptismatis et munimentum iussionis Dei propter incredulitatem suam recipere volebant, hos in præconis signorum pertransierunt, ac eos ob duritiam et incredulitatem quæ in ipsis erat condemnantes, morti tradiderunt, quia in sceleribus suis et in sordibus pollutionum carnis, atque in illecebris fornicationum et adulteriorum suorum se involventes ut porcus luto involvitur, ad veram fidem converti noluerunt, unde et a vita divisi et separati sunt. Sicque Filius Dei a multis et admirandis signis in toto terrarum orbe manifestatus est ex Patre secundum divinitatem ante tempora ineffabiliter genitus fuisse, et post in tempore secundum humanitatem mirabiliter incarnatus esse ex Virgine, ita quod corda omnium hæc audientium horrore et tremore nimio sint concussa, et quod vana ac fallacia opera quæ secundum voluptates suas fecerunt, ad nihilum in eis per contemptum mortis sint redacta vero verbo Dei testimonium sanctæ Trinitati atque vivificæ salvationi quæ fit per aquam regenerationis ad vitam reddente, ut dilectus Joannes in verbis exhortationis suæ ostendit dicens: *Et Spiritus est qui testificatur quoniam Christus est veritas, quia tres sunt qui testimonium dant in terra: spiritus, aqua et sanguis, et tres unum sunt. Et tres sunt qui dant testimonium in cælo: Pater, Verbum et Spiritus, et tres unum sunt (I Joan. v).* Hoc tale est: Spiritus hominis spiritualis est videlicet non procedens de sanguine nec nascens de carne, sed currens de arcano Dei, existens illi invisibilis quod mutabilitati subjectum est. Ideoque est illius testificatio ad Filium Dei cujus gloria mirabilis est in mystico spiramine, quam nullus hominum perfecte intelligere valet, scilicet quomodo idem Unigenitus Dei de Spiritu sancto receptus sit et in hunc mundum venerit, sicut etiam nullus hominum plene scire poterit: quomodo anima pertransseat corpus et sanguinem hominis, ita quod eis una vita sit. Et sicut spiritus hominis in certissima causa scientiæ quæ ei a Deo data est, pertransiens in ea omnia quæ sibi a Deo concessa sunt, quoniam non est falsa et deceptorum vita sed vera et fida: ita est Christus perfecta veritas in qua vita surrexit, et lumen salvationis refulsit, de qua mors cecidit quia ipsa fallax est. Et tria sanctam Trinitatem significantia testimonium dant in terra: ita quod ostendunt et tribuunt in præsentem sæculo remedium vivificæ salvationis per quod veniendum est ad cælestia sine termino permansura, quæ nondum immortalitatis habentur in re, sed in spe expectantur. Nam spiritus hominis habet ex se testimonium in se quod non est in plena vita restorationis salutis, nisi resurgat pro me in aqua regenerationis, quia defecit in illo lumine quod lucet in me: expulso de felicitate per corruptam conceptionem criminis quod crevit in sanguine. Et aqua habet testimonium illud, quæ omnia sordida purget in se, et quod ipsa mortifera perditio mortis per purissimam pur-

gationem pereat in ea, hic spiritui ante sanguinem adjuncta, quia ut spiritus spiritualis est; sic et aqua spiritualem affert sanctificationem, et media inter spiritum et sanguinem posita, quoniam et animam et corpus per spiritualem generationem confortans transmittit ad vitam. Sanguis quoque hoc testimonium habet, quod venosa itinera sua retorquet ad domum sanctificationis per aquam salvationis, quæ est medicinalis vis in Filio meo incipiens, et in ipso ad vitam permanens, quia sanguis in se continet valde culpabilia crimina, magnamque inquietudinem injustitiarum per errantia scilicet itinera currens in tortuosa dulcedine quæ ardenti libidini servit et quæ innocentiam per horrida vitia suffocat, crescere incipiens per gestum comedentis de suggestionem insidiatoris diaboli. Et hæc tria unum quoniam spiritus non est vivens homo sine sanguinea materia corporis, nec sanguinea materia corporis vivens homo, sine anima, nec hæc duo reviviscunt in gratia novæ legis ad vitam nisi per aquam regenerationis, et ita unum sunt in redemptione, nec sunt integra in salvatione quandiu ab hac salutari aqua sunt separata, quia rationalitati deest præcellens honor vitæ, in qua redemptus homo semper resonare debet perfectam laudem in conspectu Dei qui ipsi rationalitatem dedit. Nam Deus propria voluntate sua creavit hominem ad honorem illum qui completur in corpore Filii ejus in vita æterna: cum perditus homo, reviviscit in honore vitæ salutifera gratia redemptus in Deo. Et spiritus quidem invisibilis corporalibus oculis existens, designat Patrem omni creatura inestimabilem, et aqua purgationem sordis faciens, significat Verbum, id est Filium passione sua abstergentem maculas hominum, atque sanguis circumplectens et calefaciens hominem, figurat Spiritum sanctum suscitantem et incendit clarissimas virtutes in hominibus. Sic tria hæc videlicet spiritus, aqua et sanguis sunt in uno, et unus in tribus, et unum sunt in salvatione, scilicet ut dictum est, atque Trinitatem in unitate et unitatem in Trinitate demonstrant. Quomodo? Sancta et cælestis Trinitas dat cæleste testimonium: ita quod non est ab alio sumptum, sed certa fide in ipsa manifestatum. Quomodo? Pater testificatur quod unicum fructuosum Verbum suum, quod ante sæcula genuit, per quod omnia creata sunt, ipsum postea in prædestinato tempore in Virgine gloriosissime floruit. Verbum autem testificatur quod exivit a Patre, inclinans se ad humanam naturam incarnatus videlicet in pudore virginitalis, quia exivit a Patre spirituali egressione, et iterum rediit ad Patrem in carnis fructuositate, hic in medio positum, quoniam a Patre est ante tempora invisibiliter genitum, et de Spiritu sancto in Virginis utero in tempore corporaliter conceptum. Sanctus vero Spiritus testificatur quod accendit integritatem Virginis, ita quod Verbum Dei conciperet: et quod doctrinam ejusdem Verbi in igneis linguis firmavit, cum apostolos ita perfudit ut per totum mundum

veram Trinitatem vociferarentur. Quomodo? Ipsi clamabant quod Deus Pater perfecit illud quod creavit hominem ad supernam felicitatem, qua spoliatus erat homo, quia ipse de limo terræ factus in erectione sursum, sed voluntate sua declinans se ad terram deorsum: nunc in gratia per incarnatum Dei Filium erectus denuo sursum, et per Spiritum sanctum illuminatus et confirmatus ne periret in perditione, sed ut salvaretur in redemptione restitutus est æternæ claritati.

Sic Pater, Filius et Spiritus sanctus testantur quod omnino non distinguuntur in potestate, quamvis in personis distinguantur, quia simul operantur in unitate simplicis et incommutabilis substantiæ. Quomodo? Quoniam Pater est creans scilicet omnia per Verbum, id est per Filium suum in Spiritu sancto; Filius per quem omnia perficiuntur, in Patre et Spiritu sancto; Spiritus sanctus per quem videntur omnia, in Patre et Filio. Et hæ tres personæ sunt ita in unitate inseparabilis substantiæ, quod non confunduntur vicissim in se. Quomodo? Ideo quoniam qui genuit Pater est, et qui natus est Filius est, et qui a Patre et Filio ardentissima viriditate procedit, et in specie innocentis alitis super aquas apparens eas sanctificavit, et apostolos igneo ardore perfudit, Spiritus sanctus est. Pater enim ante tempora sæculorum habuit Filium, Filiusque erat apud Patrem, Spiritu sancto æternaliter Patri Filioque in unitate divinitatis coæterno. Unde considerandum est quia si ex his tribus personis duæ vel una deesset, non esset Deus in plenitudine sua. Quomodo? Quia ipsæ sunt una unitas divinitatis, quoniam si aliqua earum deesset, Deus non esset. Nam quamvis eadem personæ ita distinctæ sint, tamen sunt una et integra atque incommutabilis substantia inestimabilis pulchritudinis, permanens in indivisa unitate. Quomodo? Potestas, voluntas, ardor: hi tres apices in uno culmine operationis sunt. Quomodo? In potestate voluntas, in voluntate ardor et inseparabiles sunt, sicut et halitus hominis in sua emissionem. Quomodo? Circuiens ventus cum humiditate et calore est indivisibili emissionem in hominis spirationem, sicut et oculus tuus in sua integritate. Quomodo? Circulus oculi tui habet duo perlucida in se unum tamen habitaculum existens, omniaque regens quæ sibi constituta sunt. Audi et intellege, homo. Sic tres personæ in una incommutabili essentia divinitatis sunt. In Patre Filius, in utroque Spiritus sanctus, et unum sunt sibi que inseparabiliter cooperantur; quoniam nec Pater operatur sine Filio, nec Filius sine Spiritu sancto, nec Spiritus sanctus sine ipsis, nec Pater, nec Filius, sine Spiritu sancto, qui unitas indivisa sunt. Sic est Deus in tribus personis absque initio ante ævum; nondum ante exordium mundi assumptionem carnis in Filio peracta, usque ad præordinatum tempus ubi venit plenitudo temporis illius cum misit Deus Filium suum. Sed et eodem Filio incarnato, idem Deus est in tribus personis, volens ita in eis invocari, cum idem virgineus flos

PATROL. CXCVII.

A floruit in integritate virginitatis, nec ineffabili Trinitati ob hoc persona addita est; sed tantum ipse Filius Dei induit carnem inviolabiliter assumptam. Unde et hæ tres personæ sunt unus Deus in divinitate. Et qui sic non credit, ille abscindetur de regno Dei, quia scindit integritatem divinitatis et se ipsum in fide, ut scriptum est: *In die autem tertia apparuit homo veniens de castris Saul veste conscissa et pulvere aspersus caput* (II Reg. 1). Hoc tale est: In illa die cum catholica fides orta est in manifestatione sanctæ Trinitatis, pullulabant homines in multo schismate venientes ab exercitu mortiferæ cohortis, perverse illud scrutantes quod non est possibile homini scire. Unde incarnati per multas suasiones diabolicæ artis, fingunt se ascendere super illam altitudinem, ita quod volunt scire plus quam eis sciendum sit de incomprehensibili divinitate. Et ideo a veste salutis et justitiæ scinduntur quia Deo contrarii sunt, atque scædantur pro diversitate sparsionis; in capite fidei fidem integram non habentes, sed unicum honorem deitatis in multas sectas spargentes, atque superiorem honorem suum in irrisione schismatis minuentes. Qui omnes a Deo dijudicabuntur, ut in sequentibus ita continetur: *Dixit David ad juvenem qui nuntiaverat ei: Unde es tu? Qui respondit: Filius hominis adventæ Amalchitæ ego sum. Et ait ad eum David: Quare non timuisti mittere manum tuam, ut occideres christum Domini? Vocavitque David unum de pueris suis et ait: Accedens irruet in eum. Qui percussit illum et mortuus est. Et ait ad eum David: Sanguis tuus sit super caput tuum. Os enim tuum locutum est adversum te, dicens: Ego interfeci christum Domini (ibid.)*. Hoc tale est: Ille victoriosus qui incomprehensibilis est omni creaturæ, dicit ad puerilem ignorantiam, quæ est in homine, ad illam scilicet pueritiam quæ sibi ipsi facit exaltationem, hoc volens scire quod sciendum non est, in qua stultitia invadit Deum quasi per temeritatem annuntians ei: scio te bene, Domine. Ita quod ipse respondet illi, sic: Unde es tu qui habens initium vis scire totum quod caret initio? Et stultitia quæ orta est in homine initium habens, respondet quasi in scientia sua dicens: Ego sum filius hominis qui peregrinus est, huc veniens ab hac maledicta terra, quia primus homo lapsus in gustu pomi, fecit iter in hoc exsilium de patria, cujus et ego progenies sum. Tunc dicit Deus ad eum: Quia homo es a maledicta terra et pulsus de patria ut exsul, quare non timuisti tanta præsumptione scrutari, quod tibi sciendum non est, suffocans opus tuum, ita quod nullo modo utile est in lumine spei, et tangens in eo malum homicidii; quia quicumque temere scrutatur quid Deus fecerit ante creaturam mundi, vel quid Deus facturus sit post novissimum diem: hic anathematizatus sit a portione beatæ communionis, quoniam hoc ei sciendum non est, qui habet mortale initium, peccatis gravatum; sed miser erit a felici salute bonæ scientiæ, quia in pertinacia perscrutatus est quod scrutari non

21

debuti. Ideo tu qui hæc præsumptuose et crudeliter per occisionem facis, beatam intelligentiam regalis prophetiæ in te interficis, quia anima tua deberet providere sibi puram scientiam, fideliter scilicet in illa simplicitate quæ conveniens, et credere in Deum. Tunc præcipit Deus zelo purissimæ justitiæ suæ quæ non habet ullam maculam iniquitatis, vocans eum per rectissimam unitatem iudicii iudiciorum suorum, sic dicens: Festina et opprime illum de bona scientia sua quam habuit ne quiescat in ulla felicitate sui sensus; quoniam nullam fecit mihi requiem in corde meo. Et sic plaga zeli Domini percutit illum: ita quod nulla scintillula ullius oculi ipsi permanebit ad videndum, id est cognoscendum Deum. Unde et moritur justitiæ vitalis consolationis, se ipsum non valens regere. Tunc dicit ad eum Deus: Sanguinolentum nefas tuum, quo

A te elevas ad illa excelsa quæ non potes intueri, sit super animum tuum; quem injuste erigis contra me, illud malum conculcet te in depressum locum de quo te levare non possis, in rectam mensuram propositionis fidei; qui recta vestigia ire nolueris, sed in sensu tuo magnum schisma quæsisisti. Nam os tuum sit relictum a verbis sapientiæ; quoniam locutum est contra salutem tuam, cum fallaciter scrutatus es secretam et incomprehensibilem divinitatem, præsumens scire quæ non sunt scienda, tenere dicens in te ipso quid Deus sit bene scio, per temeritatem istam occidens interiorem salutem tuam, cum caute in Deum credere nolueris, sed te superbe contra eum erexisti. Qui autem acutas aures interioris intellectus habet: hic in ardenti amore speculi mei, ad verba hæc anhelet et ea in conscientia animi sui conscribat.

VISIO OCTAVA.

SUMMARIUM. — *Verba humilitatis. Verba charitatis. Verba timoris. Verba obedientiæ. Verba fidei. Verba spei. Verba castitatis. Verba gratiæ Dei ad admonitionem hominum. Quod humanitas Salvatoris ecclesiasticam ædificationem sustentans, apparet in fide populorum fideliter operantium. Quod sanctitudo veræ incarnationis humanis mentibus obumbrata, ab interioribus fide et opere cognoscitur, exterioribus famæ et voce manifestatur. Quod soli Deo cognitum est quot et quales futuri sint ut perficiatur corpus Christi. Quod omnia opera incarnati Filii Dei et collectio Ecclesiæ de quatuor partibus mundi, sunt in voluntate Patris. Quod in Christo omnes virtutes acuto studio plene operantur et in ipso aperte manifestate sunt. Quod septem virtutes, septem dona Spiritus sancti significant. Verba Isaïæ de eadem re. Verba Salomonis ad eandem rem. De statu et habitu predictarum virtutum et quid significet. De humilitate. De charitate. De timore Domini. De obedientia. De fide. De spe. De castitate. De gratia Dei et statu et habitu ejus et quid significet.*

Et deinde in plaga meridiana in præfato lapideo muro demonstrati ædificii ultra prædictam columnam veræ Trinitatis, iterum vidi quasi columnam magnam et obumbratam intra et extra ædificium apparentem, quæ scilicet visui meo tam umbrosa apparuit, ut nec magnitudinem, nec altitudinem ejus cognoscere valerem. Et inter columnam hanc atque columnam veræ Trinitatis erat interruptus locus longitudinis trium cubitorum, vacuusque absque muro, ut superius ostensum est, fundamento ibi tantum posito. Hæc ergo umbrosa columna in hoc ipso ædificio in illo loco stabat, ubi desuper in cœlestibus mysteriis coram Deo illum magnum et quadratum lucidissimique candoris splendorem prius videram, qui secretum superni Creatoris designans in maximo mysterio mihi manifestatus est, in quo etiam alius splendor velut aurora in se aeream in alto purpureæ lucis claritatem habens fulgebat; per quem mihi in mystica ostensione mysterium incarnati Filii Dei demonstratum fuerat. In columna autem ista ab imo usque ad summum ejus in modum scalæ ascensus erat, ubi omnes virtutes Dei descendentes et ascendentes oneratas lapidibus ad opus suum ire videbam, intentum studium idem opus perficiendi habentes. Et audivi lucidum illum qui sedebat in throno dicentem: Isti fortissimi operarii Dei sunt. Sed inter has virtutes, præcipue septem videbam; quarum etiam formas et habitus

diigentissime considerabam. Talis igitur similitudo in eis erat, omnes ut aliæ virtutes quæ supra memoratæ sunt, veluti vestibus ex serice induebantur. Sed et omnes albis crinibus recto capite, et absque amictu palliorum incedebant, præter primam more femineo in capite velatam, atque quasi casula tanquam crystallum perlucida indutam, et præter secundam nigros capillos habentem, atque præter tertiam quæ dissimilis humanæ formæ videbatur. Prima quoque et quarta atque quinta, albis tunicis vestiebantur. Omnes etiam alba calceamenta habebant, excepta tertia secundum speciem hominis non apparente, ut dictum est, et excepta quarta quæ crystallinis calceamentis miro modo lucentibus calceabatur. Hæc autem in eis fuit dissimilitudo.

Prima imago portabat coronam auream capiti suo impositam, tres ramos altius exstantes habentem, atque pretiosissimis lapidibus viridis et rubei coloris et albis haccis multo fulgentem ornatu. In pectore vero suo habebat speculum lucidissimum, in quo mira claritate imago incarnati Filii Dei apparebat. Et ait: Ego sum columna humilium mentium, et interfectorix superbiorum cordium. In minimo incepti et ad ardua cœlorum ascendi; Lucifer erexit se sursum super se, et corruit sub se deorsum. Quisquis me vult imitari Filius meus esse desiderans, si me matrem sicut am-

plecti opus mentem in me perficiendo, hic tangat A fundamentum, et leniter ad alta sursum ascendat. Quid hoc? Ipse primum carnis suae vilitatem inspicat; et sic sursum de virtute in virtutem suavi et leni animo gradatim proficiat, quia qui summum ramum arboris primum apprehendit ad ascendendum, repentino casu saepissime cadit. Qui autem volens ascendere a radice incipit, huic non est tam facile cadendum, si caute incedit.

Sed secunda tota videbatur ut hyacinthus aëri in alto coloris videlicet tam forma quam tunica ipsius. Et eidem tunicae duae zonae inestimabili modo auro et gemmis ornatae mirabiliter intextae orant; ita ut super utrumque humerum ejusdem iraginis zona una usque ad pedes ipsius, ante et retro descenderet. Dixitque: Ego ad indignationem B in caelo provocabar, cum Lucifer se ipsum odio et superbia momordit. Sed OOO humilitas! hoc tolerare noluit. Propter quod etiam ille ruina magna dejectus est; formato autem homine, OOO nobilissimum granum et OOO dulcissimum germen, Filius Dei propter hominem in fine temporum natus est homo. Et quoniam Lucifer voluit et tentavit vestem et integritatem meam sciudere, idcirco lucidissimus splendor apparuit in Deo et in homine. Nunc autem caeci et mortui, lupanaria et meretrices atque incestas appellant aëquivocas meas. Sed quantum impossibile est lutum contingere caelum, tantum impossibile est hanc spurciciam tangere voluntatem meam. Pennas igitur in aliis virtutibus mihi faciam; cum quibus haec inutilia quae Lucifer per mundum sparsit abjiciam. O virtutes; ubi est Lucifer? In inferno est. Surgamus ergo omnes, ad veram lucem propinquantes, atque aedificemus maximas et fortissimas turres in provinciis; ut cum venerit dies novissimus, plurimum fructum et in spiritalibus et in carnalibus apportemus. Cumque plenitudo gentium introierit, tunc aënos in terra et in caelo perficiemus. O turpissime Lucifer, quid tibi profuit repentina temeritas tua? In primo splendore tuo, cum creatus es a Deo, voluisti me insaniendo et bacchando conculcare et a caelo dejicere; sed tu in abyssum cecidisti, et ego in caelo permansi, postea descendens ad terras in Incarnato Filio Dei. Et per me perfecta est multitudo fidelium mille Justis et bonis D artibus armatorum; quas ipsis, si posses, jamdudum libentissime diripuisses. O humilitas quae quasi terram calcatos et contritos usque ad sidera elevas: o humilitas quae es gloriosissima regina virtutum, quam forte et invictum es tuis ubique praesidium; nullo cadente qui puro corde diligit te, sicut et ego tecum valde utilis mulumque exoptabilis defensio meis sum, quia valde gracilis et subtilis existens parvissima foramina me colentium exquiro, et ea acutissime pertranseo.

Tertiam autem imaginem vidi in eodem schemate ut in priori visione eam videram, majoris scilicet et longioris staturae quam caeteras virtutes, dissimilemque formae humanae et plurimos oculos undique

in se habentem, totamque in sapientia viventem, atque indutam quasi umbroso indumento per quod quidem oculi prospiciebant, multoque timore trementem coram praedicto lucido sedente in throno. Et ait: O vae miseris peccatoribus Deum non timentibus sed eum quasi illusorem habentibus. Quis potest incomprehensibilis Dei timorem effugere quem ipse culpabilem sinit perire non abjicientem a se mala? Propterea ego valde et valde Dominum Deum timebo. Quis me adjuvabit coram Deo vero? Quis me liberabit in tremendo ejus judicio? Nullus omnino nisi fidem justus Deus. Illum ergo quaeram, ad illum semper fugiam.

Quarta vero niveum vinculum circa collum portabat, atque manus et pedes candido religamine habebat ligatos. Et dixit: Non possum currere secundum voluntatem meam per viam saecularem, nec per contagia humanae voluntatis: et ideo volo redire ad Deum patrem omnium, quem diabolus recusavit, et quem obaudire noluit.

Quinta quoque circa collum rubeum torquem habebat, et ait: Unus est Deus in tribus personis, unius essentiae, et aequalis gloriae colendus; fidem ergo et fiduciam habeo in Domino, et non delebo in aeternum nomen ejus de corde meo.

Sexta autem tunica pallidi coloris induebatur; Et crux passionis crucifixi Filii Dei ante eam in aere apparuit; ad quam ipsa oculos et manus cum multa devotione erigebat, dixitque: O pie Pater, parce peccantibus, qui non dereliquisti exules; sed elevasti in humeros tuos. Unde etiam jam non perimus spem habentes in te.

Sed septima lucidioris et puriore crystallo tunica induebatur; quae ita in candore relucebat, ut aqua resplendet cum sole perfunditur. Et super caput ejus expansis quasi ad volandum alis columba stabat, versa secundum faciem illius. Apparuit autem et quasi in ventre ipsius veluti in speculo candidissimus infans; cujus fronti inscriptum erat innocentia. Habebat quoque in dextra manu regale sceptrum, sinistram autem ad pectus suum apposuerat. Et dicebat: Ego libera sum et non ligata. Purissimum fontem pertransivi, dulcissimum scilicet et amantissimum Filium Dei. Pertransivi eum, ab eoque exivi. Superbissimum autem diabolum conculco non praevalemtem ligare me. Ipse abicissus est a me, quia semper maneo in superno Patre. Sed in summitate praefatae obumbratae columnae vidi aliam pulcherrimam imaginem, nudo capite stantem, et crispas ac subnigros capillos habentem, faciemque virilem tantae ardentis claritatis, ut eam perspicue considerare non possem, ut faciem hominis. Erat quoque purpurei et subnigri coloris tunica induta; cui super utrumque humerum ejusdem imaginis zona una coloris rubicundi croci, ante et retro usque ad pedes ejus se extendens intexta fuerat. Habebat autem circa collum episcopale pallium, mirabili modo auro et pretiosissimis gemmis adornatum. Splendor vero candidissimus ita eum ubique

circumdederat, ut nusquam nisi ante a capite videlicet et deorsum usque ad pedes ejus ipsam inspicere possem. Brachia autem et manus atque pedes ipsius mihi ad videndum obumbrati erant. Sed splendor idem qui eam circumdederat, oculis undique plenus erat, totusque vivens, atque hac et illac se diffundens, ut nubes diffuere solet, ita ut nunc latiore nunc autem constrictiore se redderet. Et eadem imago voce magna clamavit in mundum, dicens hominibus: Gratia Dei sum, filii mei: ideo audite et intelligite me, quia illis do lumen animæ, qui me intelligunt in admonitione; quos etiam in eadem beatitudine contineo, ne revertantur ad iniquitatem. Et quoniam ipsi me non depexerunt, ob hoc etiam volo eos tangere mea admonitione, quatenus incipiant bona operari, et me illis dico qui me requirunt in simplicitate et cordis puritate. Et dum tribuo margaritas boni admonens et exhortans hominem; ita scilicet dum intellectus hominis tangitur per me sum ei initium, hoc est dum sensus hominis intelligit admonitionem meam auditu, ita quod etiam idem sensus ducitur ad consensum tactus mei in animo suo, tunc sum in ipso initium boni quod eum oportet incipere, me sic illi adjutrice. Tunc et ibi collectatio est; ut vel perficiatur quod do vel non. Quomodo? Hoc sic volo intelligi; quia dum hominem admoneo tali modo quod incipit gemere ac flere peccata sua, tunc si voluntas illius acquiescit admonitioni qua illum admonui, quoniam homo in sensu suo taliter sentit mutationem animi sui, qualiter oculos suos levat ad videndum, et aures ad audiendum, et es ad loquendum, et manus ad palpandum, et pedes ad ambulandum secundum desiderium illud ut sibi in animo est; si tunc voluntas suscepit admonitionem meam, vox ipsa elevat se et deprimit ac superat sensum, ita quod sensus discit ignota in sua consuetudine. Quomodo? Ipse mutat se, quoniam cum oportet quisquis invitum sequi voluntatem quæ super eum est. Ipse enim subjectus est illi in servitio; quia ei inferior est, eamque sequetur sive velit sive nolit. Nam ego do bonum in initio, et calefacio illud in mente tribuoque opus voluntati ad perficiendum, et hoc facio admonitione, exhortatione atque calore doni inspirationis Spiritus sancti. Si autem voluntas his donis repugnat, tunc ad nihilum deducuntur hæc quæ memoravi. Unde in eodem tempore dum homo potest recipere in incendio donorum in signis præconii quod de me oritur; tunc ad illud properet, ac etiam citius veniat voluntas in bonis, et perficiat opus hoc in claritate. Nam scientiam boni et mali ob hoc habet homo ut ipse in omnibus operibus suis Deum tanto melius intelligat, devitans malum et operando bonum; quia sic Deum colit cum timore, eum amplectens in perfecta charitate. Quomodo? Ita scilicet si aperit interiores oculos spiritus ad bonum, et si negat et abjicit in exteriori homine malum quod facere potuit. Hæc etiam subjecta est terrena creatura sub po-

A testate ipsius; ut eo amplius Deum intelligat et diligat, ac operetur in eo opus scientiæ suæ cum intellectu, quo ipse timeat et amet omnipotentem, qui ipsi deputavit magnum honorem servitutis plurimarum creaturarum. Unde et ob has causas effundit homo, hoc quod ipse in intellectu suo scienter comprehendit: discretionem in creaturis, ita quod novit quæ sint amabiles et odibiles, et quæ utiles atque inutiles, et quod etiam post hæc in fide qua ipse Deum intelligit concluduntur omnia opera ipsius; ita quod et Deo et angelis ejus placent, aliquando etiam tango hominem in animo ipsius, et moneo eum ut incipiat operari justitiam et devitare malum; sed dedignatur me, et putat quod possibile sibi sit quidquid facere voluit, ac spatium pœnitendi sibi ipsi constituit usque ad tempus illud dum corpus ejus in simplicitate frigidæ ætatis sibi consentiat, et dum etiam propter senectutem sibi fastidio sit amplius peccare. Tunc iterum admoneo atque hortor eum ad bonum, et ut animo suo resistat. Qui dum me negligit: sæpe per multas adversitates ut in divitiis et cæteris his similibus quæ patitur, ad hoc perducitur, quod eum quasi invitum et adversus se ipsum oportet facere bonum, et quod eum in tam exasperato animo non multum delectat ea adimplere quæ prius proposuerat perficere in prospero tempore; in quo ei videbatur nihil contrarium ipsi posse obesse, secundum quod ipse in se ipso ordinaverat tanto tempore illa agere ut sibi placuisset. Illic homo si dubie suscepit me, nolo tamen eum relinquere; quia, quamvis sic suscepit me, tamen non omnino despexit me. Unde et ego non laboravi frustra in ipso. Tædio enim mihi non est tangere ulcerosa vulnera quæ circumdata sunt circumrodentium vermium in innumerositate vitiorum, et fetore mali rumoris et infamiæ, et languore inveteratæ iniquitatis peccatorum; nec despiciam quin leniter illa contractem: eo tempore dum incipio extrahere edacem livorem malitiæ, hoc est cum intueor et tango illa vulnera blando calore inspirationis Spiritus sancti. Sed sæpe cum hujusmodi dolor veteri fomento inveteratur, ita quod peccatum incipit calere ardens in animo hominis, et cum etiam sic oriuntur in dolore vulnera peccatorum, ita quod erunt in coagulatum opus hujus immunditiæ quasi globus et acervus se erigens de magna sorde vermium et fomentatione involuti luti de quo nascuntur mortifera venena scorpionum, serpentum, ranarum et aliorum similium venenosorum vermium, et cum etiam tunc ita indurantur ut lapis in talem scilicet duritiam quam nullus cogitat etfringere, quæ sunt importabilia onera scelerum in illis hominibus qui gravati sunt gravioribus oneribus; quid tunc ad hæc? Tunc sane homines propter infidelitatem suam non possunt confidere, ut possibile sit huic homini se ad Deum convertere de sua iniquitate; propterea quia vident eum quasi escam esse diaboli. Ego tamen nolo illum hominem deserere, sed mediæ adjutorio et prælio volo esse

pro ipso in certamine, ubi suaviter primum incipio tangere quasi duritiam lapidis illius peccati, quoniam quasi difficile est eum confringi in tam maximo fetore horribilium scelerum, quæ sibi sunt prædictæ causæ magnæ sordis et nequitæ, et quæ sunt veluti cadaver putredinis, et esca diaboli, quam ipse certissime absorbit in ventrem suum. Quomodo? Scriptura habet de Filio Dei dicente: *Meus cibus est ut faciam voluntatem Patri mei (Joan. iv)*, et contra, cibus est diaboli ut hominem deprimat in mortem, per quam illos talibus venenis, ut prædictum est, affiat, qui ei in voluntate sua consentiunt, et post eum declinant. Et id ipsum est diaboli desiderium et continuum studium, quia de hac sorde oritur omne malum. Sed de istis hominibus plures me intelligunt. Quomodo? Dum eos primum tango, dicit homo ille intra se: Quid mihi est? Ego nescio nec cogitare scio quidquid boni. Et iterum nesciens suspirat et dicit: *Hæu me peccatorem. Nihil autem amplius sentit; quia mole peccatorum gravatus est, et quoniam tenebræ iniquitatis conturbaverunt eum. Tunc iterum tango vulnera illius. Et quoniam prius per me admonitus erat, tunc eo melius intelligit me, et respiciens in se ipsum iterum dicit: Væ mihi, quid faciam? Nescio, nec excogitare valeo quid fiat de me, propter multiplicia peccata mea. Ah! quo me vertam vel ad quem properabo qui me adjuvet, ut turpissima scelera in me contegam et deleam in pœnitentia. Unde iterum respicit in se ipsum ea collucatione quam prius habuit in studio peccandi; ac eodem desiderio ad veram pœnitentiam se convertit, ut ante studebat in peccatis. Et quia tunc ille homo mea admonitione sic evigilavit de somno mortis, quam sibi pro vita elegerat: idcirco tunc nec cogitatione, nec verbo, nec facto quæ prius ardentem habuit ad scelera, vult amplius peccare, sed studiosissime in fortissima pœnitentia se elevat ad me. Quapropter mox et ego suscipio eum totum: et deinceps dimitto eum quasi liberum: ita quod in prædictis concupiscentiis gravem infestationem ultra non habebit; ut charissimi filii mei sustinent, quos moneo in hiis in miseria igitur sagittis diabolicarum persuasionum, quia ipse harum tunc non indiget. Nam ipse semper doluit propter transacta peccata sua, ita ut etiam sibi ipsi iratus tam acrem pœnitentiam agat quod se etiam indignum æstimet hominem vocari. Sed hæc victoria est in fetore sordis illorum hominum quos abjicere nolo, quoniam post peccata sua me tandem quæsierunt. Nam qui me non spernunt, sed admonitionem meam suscipiunt, et me devote quærunt, illis parata sum facere quidquid volunt; qui autem me contemneres abjiciunt, illi mortui sunt, nec eos scio.*

Sunt enim multi homines qui dum me adesse sentiunt intelligentes suam mentem tactam esse admonitione mea, fugiunt me per malam consuetudinem conceptorum peccatorum, quæ in se deglubant voluntate atque consensu et opere. Unde

etiam et ipsi sunt coram Deo quasi nihilum et inane reputati; quia nolunt esse conscii quod possint facere, tacti per me. Ego autem nolo esse in pollutione horum peccatorum qui nolunt suscipere admonitionem meam; nec se volunt purgare per exhortationem illam quatenus se avertant a peccatis suis, nec desiderant comedere cibum illum qui est Scriptura Evangelii, quo satiari debent omnes fideles, nec gustare saporem ejus secundum quod eis datum est; sed festinant fugere gratiam Dei; quia nec videre, nec audire, nec cogitare volunt quid eis faciendum sit, dum vocantur admonitione boni. Ipsi fugiunt admonitionem bonam, ut vermis qui terram intrat se abscondens ab omnidecore hujus sæculi. Hoc faciunt et isti nequissimi homines fugientes præcepta Dei, seque polluentes in sæpe qua se involtant in mortem, cum se abscondunt in malitia sua, nolentes de fetore nequitæ ad lucem prodire. Qui tales sunt, non pertinent ad me. Nam ego nolo hac et illac dividi in pollutione luti. Quomodo? Cum his esse volo, qui me pura pœnitentia intelligunt; ubi me etiam adjungo humanæ corruptibilitati, quia eam volo purgare. Qui autem me nolunt suscipere, illos a me abjicio, nolens esse cum eis; quia nulla pars mihi cum illis est, quia sunt in parte stultæ ignorantæ me intelligere nolentes, et quoniam nolo esse in opere quod pertinet ad conglutinationem obduratæ perversitatis: quod est ad mortem. Et qui hoc modo spernunt me, imitantur perditum angelum, qui dum Deum videre potuit, eum inspicere noluit, ita ut eum humiliter agnosceret; et propterea subito effugit omnem gloriam cœlestem, cadens in mortem; dum Deo voluit assimilari simili honore. Isti despiciunt me, quoniam operantur opus malignum, ut exigunt illicita desideria carnis in voluptatibus ipsorum. Et quoniam me despiciunt, idcirco faciunt quod male volunt. Ipsi contemnunt Deum, sic etiam negligunt illius præceptum. Unde et per frequenter in indignatione mea permittuntur ad plenitudinem mentis suæ facere quod voluerint; quia vita æternæ felicitatis eos fugit quasi nihilum sint, frequenter etiam deficientes tam in prosperitate præsentis vitæ quam futuræ, quoniam duri et immobiles ad felicitatem boni sunt. Contumacem enim peccatorem, in malis suis perseverantem desero: vivificans eum qui in se respicit et a peccatis suis in timore meo cum pura pœnitentia se ad me convertit. Nam ego sum columna firmæ stabilitatis, quæ nunquam desero quærentem me, quoniam qui me apprehendit et se mihi intime ac fideliter conjungit, nunquam decedit in perditionem. Qui vero me habet in oblivione mentis suæ, et superbiendo se elevat super me, id est qui in se ipsum magis confidit quam in me, ac ideo fiduciam in me contemnit habere quoniam pro nihilo computat gratiam Dei, quia in animo ejus sum et ventus turbinis, ipse habens me negligenter in irrisione et superbe cum elatione in desperatione, non propter gravitatem peccatorum

quæ perpetraverit, sed propter superbiam me deridendo sic dicens, quid est gratia Dei? Hunc ego deieciendo occidam, et in electione mea eum erigere nolo; quia mortuus est ab æterna felicitate. Sed et hi homines qui non habent fiduciam se posse surgere de gravioribus culpis peccatorum suorum sic abicientes omnipotentem Deum et gratiam ipsius, desperantes scilicet in nimia tristitia quasi non possint salvari de enormitate criminum suorum, desiciunt projecti a me, et acerbe corruunt in mortem, morientes in inferno inferiori cruciatu mortis æternæ.

Nunc etiam loquar de dilectis filiis meis qui me suscipiunt aperto sensu et voluntario animo atque acuto intellectu, et qui me genitum et sœtu tangunt, me excipientes cum gaudio atque omni amplectentes intentione. O flores mei, qui dum me adesse sentiunt subito gaudent in me, et ego in illis. Ipsi dulciores suavioresque mihi sunt super amorem lapidis pretiosissimi, et super fulgentes pretiosas margaritas in mente hominum, qui eas amplectuntur ardenti desiderio. Ipsi etiam sunt mihi nobilissimi quadrati lapides; quia in conspectu meo mihi semper sunt amabiles, hos assidue volo limare et purgare: quatenus recte ac decenter ponantur in cœlesti Jerusalem, quia semper in mentibus suis bona voluntate mecum epulantur, nec mea iustitia possunt satiari. Nam mox cum tactum meum sentiunt proferant ad me, tanquam cervus ad fontem aquæ. Sed ego sæpe relinquo eos, ita quod ipsis videtur quasi sint sine auxilio: quod idcirco facio, ut exterior homo in eis non infletur per superbiam. Tunc plorant ac lugent æstimantes me ipsis esse offensam; sed ego sic perscrutator fidem eorum. Attamen forti manu teneo eos: sic auferens ab ipsis elationem, nec permittens eos cognoscere quid sint in oculis bonis suis, quia multiplices fructus in eis facere volo: animis ipsorum dolentibus ac cordibus eorum vulneratis in doloribus. Permitto enim frequenter diabolicas persuasiones ipsos invadere in igneis sagittis de statu immunditiæ incendii ardentis spiritus fornicationis, quæ vulnerant corpora eorum in infirmitate fragilis naturæ; et hoc idcirco permitto quatenus hoc modo tam fortiter imbuantur inspiratione Spiritus sancti, quod præterea fiant insignes præcones et flagrantes in virtutibus. Ipsi quippe erunt in probatione quasi aurum in fornace, id est probati in irrisione et in indignatione, ita quod nihilum computabuntur, et quod sæpissime per raptorem substantia sua denuciabuntur, ac per dissensionem plebis in adversitatibus sicut agni a lupis dilacerabuntur. Et ut oves, dum eas lupus dispergens dispersat, tamen non moriuntur; ita sunt et isti homines in morte animæ non morientes, sed eo magis viventes purgati in adversis. Nam bona arbor ut fructum ferat irrigatur, putatur, atque circumfoditur; et ab ea cruce ne fructum ejus corrodat abstrahuntur. Quid hoc? Bonus scilicet homo non sit durus, nec malus plus

A ad iustitiam Dei, sed lenis ac flexibilis ad quodque bonum, a se abscindens malum, seque considerans in scrutatione operum suorum, atque auferens a se infestationem lædentium se inimicorum. Sed tamen antequam homo sentiat me in cogitatione sua aut intellectus ipsius intelligat me intra se; sum ei caput et radix fructuositatis, et virtus fortitudoque firmæ civitatis, quæ ædificata est supra firmam petram. Omnis ergo fidelis homo audiat me sibi dicentem: O homo, estne conveniens et congruum ut homo rationalis sine intellectu sit, ut irrationale pecus quod non aliter facit nisi secundum quod expetit libido ipsius? O miseri homines, qui nolunt scire magnam gloriam illam, quam Deus ipsis dedit ad similitudinem sui. Sed non potest esse et volunt quod libere et quasi hæreditario jure omnia mala faciant quæ desiderant; quasi hoc ex natura corporis sui possideant, nolentes considerare se habere honorem illum, quod bona opera operari valeant. Deus in sua ordinatione omnia iuste constituit. Et quis potest ei repugnare? Quid hoc? In huiusmodi videlicet comparatione quod aliquis ordinationi Dei simili exemplo possit comparari, aut sapientia aut discretionem in illius rebus. Et cur est hoc quod efficaciam illam quæ eis data est sibi ipsis auferre nolunt: quod bene scilicet et male facere possunt? Quomodo? Nam ego cum eos tactum meo admonero, qui tunc me apprehendunt mox ut me adesse sentiunt, hi bonum opus quod volunt ad effectum meo auxilio perducere possunt. Qui vero me contemnuunt, in imbecillitatem sui et in malum corruunt. Sed pravi homines excusare se nituntur: ita quod bona opera operari non possunt, et hoc propterea faciunt quod exterior homo in eis voluntatem suam exerceat in libertatem. Nunc, o charissimi filii mei, qui mihi dulciores in odore super omnia aromata estis, audite me vos admonentem. Dum tempus habetis facere bonum et malum, sincera devotione colite Deum vestrum. O vos iterum dulcissimi filii mei, qui ascenditis sicut aurora, vos qui ardere debetis in charitate ut sol in radio suo, currite et properate, charissimi mei, in via veritatis quæ lux mundi est, quæ est Jesus Christus Filius Dei, qui nos redemit sanguine suo in fine temporum, ut cum gaudio post transitum vestrum pervenire possitis ad ipsum. Et iterum audivi eum qui sedebat in throno dicentem ad me: Desiderantibus cœlestia fideliter credendum et non pertinaciter examinandum est, quomodo. Filius Dei missus in mundum a Patre natus sit ex virgine; quia humanus sensus fragili et mortali corpore gravissimo peccatorum onere gravatus, secreta Dei plus dignoscere non poterit, quam Spiritus sanctus cui vult revelaverit.

‡ Quapropter per mysticum mysterium, hæc etiam columna quam vides in plaga meridiana, in præfato lapideo muro demonstrati ædificii, ultra prædictam columnam veræ Trinitatis, significat humanitatem Salvatoris, qui conceptus de Spiritu sancto, na-

tusque ex suavissima virgine, filius est Altissimi, A
fortissima sanctitatis columna existens, omnem
videlicet ecclesiasticam ædificationem sustentans.
Cujus humanitas apparet in ardente fide lapidum
fidelium populorum, in bonitate superni Patris
fortissime operantium, post declarationem Trini-
tatis manifestata; quia Trinitate in uno Deo certi-
ficata credenti populo, creditum est etiam incar-
natum Dei Verbum, verum Deum cum Patre et
sancto Spiritu in unitate divinitatis in uno et vero
Deo colendum.

Quæ columna magna est, et obumbrata intra et
extra idem ædificium apparens; quoniam sanctitudo
veræ Incarnationis magna et inæstimabilis, ita hu-
manis mentibus est obumbrata ut non possit consi-
derari, nisi quantum possibile est per fidem in-
tueri, et interioribus divino cultu laborantibus
fide et opere cognosci, et exterioribus otio vacan-
tibus fama et voce manifestari. Visuique tuo tam
umbrosa apparet, ut nec magnitudinem nec altitu-
dinem ejus cognoscere valeas; quia Filius meus
inter homines in mortalitate carnis, quoniam pro
populo mortem subiturus erat, quasi obumbratus
mortalis scilicet existens sine omni macula peccati
apparuit; ita tamen quæ vera ejus incarnatio in
mystica magnitudine secretorum Dei incomprehen-
sibilis, et in excellentia divinæ potentiae inæstima-
bilis, omnem cognitionem humani intellectus ex-
cedat.

Sed quod inter columnam hanc atque columnam
veræ Trinitatis est interruptus locus longitudinis
trium cubitorum, vacuusque absque muro ut tibi
superius ostensum est: hoc est quod incarnatus
Dei Filius, Deus verus cum Patre et Spiritu sancto
existens, adhuc latet in membris suis qui fideles
homines sunt, qui usque ad finem mundi nascituri
sunt, per viventia opera membra capitis sui effecti,
ut supra mirabiliter et typice edocta es. Qui quot
et quales futuri sint in prolixitate supervenientium
temporum, hoc est in mysterio ineffabilis Trinitatis
eamdem Trinitatem in unitate divinitatis fidei cul-
tura adoraturi: locus eorum (ut qui adhuc nasci-
turi sunt) vacuus est, cum sine ædificato muro bo-
norum operum sit. Ubi tamen fundamentum posi-
tum est, quoniam in præsentia Dei sunt, et quia
etiam fide salvationis eorum quam habituri sunt
jam posita fortiter consistit: ita ut homo spem et
fiduciam non habeat in alio quam in Deo, non diffe-
rens de misericordia ejus, sed confidens in eum
quod fortissimum fundamentum fidelis animæ est.

Quod autem hæc umbrosa columna in hoc ipso
ædificio in illo loco stat ubi desuper in cælestibus
mysteriis coram Deo illum magnum et quadratum
lucidissimumque candoris splendorem prius vidisti,
qui secretum superni Creatoris designans in ma-
ximo mysterio tibi manifestatus est: hoc est quod
incarnatus Dei Filius, omnia opera sua quæ corpor-
aliter in mundo multas injurias passus operatus
est, ea secundum secretam voluntatem Patris adimple-

vit. Quid etiam illesplendor designat, magnus videli-
cet in significatione mysteriorum Dei, quatuorque
angulorum; quoniam ad cognitionem Christi multi
ex iis qui per quatuor partes mundi nascuntur per-
venturi sunt, atque eximii candoris; quia lucidissi-
mam divinitatem nulla tenebrositas offuscare pos-
test, ubi idem secretum supernæ et gloriosæ maje-
statis in magna profunditate et mysterio scientiæ
Creatoris omnium qui cuncta creavit typice ibi ape-
ritur; ita ut ipsi Creatori nullus ad hoc in auxilio
succurreret, nec ullus ipsi resistendo in hoc repu-
gnaret, ea tantum in voluntate bonitatis suæ per
verbum suum creans. Unde in eo alius splendor
velut aurora in se aeriam in alto purpureæ luciæ
claritatem habens fulget, per quem tibi in mystica
ostensione mysterium incarnati Filii Dei demonstra-
tum est; quoniam in secreto summi Dei, candor
auroræ virginis scilicet Mariæ declaratur, quæ in
utero suo Filium cælestis et altissimi Patris por-
tauit, qui purpureum sanguinem suum clarissima
luce salvationis fulgentem effudit, secundum quod
tibi in hac secreta visione incarnatio ejusdem Filii
mystica obumbratione ostendit.

Sed quod in prædicta columna ab imo usque ad
summum ejus in modum scalæ ascensus est: hoc
est quod in incarnato Filio Dei omnes virtutes ple-
niter operabantur, qui in se vestigia salvationis
reliquit, ita ut tam pusillus quam magnus fidelium
sibi competenter gradum in ipso reperiant; in quo
pedem in ascensum virtutum ponant, ut ad optima
loca perveniant ubi virtutibus operandum est. Quo-
modo? In optimis locis bonorum cordium aggre-
gantur virtutes ad sanctissimum opus suum: quan-
tenus Filium Dei in membris suis perficiant,
quod est in electis hominibus. Unde et in ipso est
exemplum perfectionis omnibus fidelibus qui in lege
Dei occupati sunt; ut se de bono recipiant ad me-
lius, scientes manifestationem veræ incarnationis,
ubi Filius Dei veraciter in carne demonstratus est,
in quo fidelissimus ascensus ad cælestia reperitur,
Propter quod etiam omnes virtutes Dei descenden-
tes et ascendentes oneratas lapidibus ad opus suum
hic ire vides; quia in Unigenito Dei lucidissimæ
virtutes quasi per humanitatem ejus descendunt, et
quasi per divinitatem ipsius sursum tendunt. De-
scendunt etiam per ipsum ad corda fidelium homi-
num; qui bono corde voluntatem suam relin-
quentes, ad recta opera flexibiles se reddunt se-
cundum quod operarius ad levandum lapidem se in-
clinat quem ad ædificium deferat. In ipso etiam
sursum ascendunt, cum cælestia opera in homi-
nibus perfecta Deo gratulabunde offerunt, ut cor-
pus Christi in fidelibus membris ipsius quam citissi-
me perficiatur. Unde etiam quasi lapides ad altora
portant; qui sunt pennata et lucida opera, quæ cum
ipsis homines ad tutelam suam operantur, quoniam
unaquæque actio Deo offert alas suas, per quas se
de hæc humanæ mentis elevet, fulgentem etiam
splendorem habens, per quem ante Deum luceat;

quia obstrui et abscondi non potest, quod fuit de fonte vitæ æternæ. Nam ut fons non debet esse in absconso, sed in manifesto ut omnis homo qui sitit ad ipsum veniat et hauriat atque bibat, sic Filius Dei non est obstrusus nec absconsus electis suis, sed manifestus præparans se ad retributionem operum, ut ea manifestet justa remuneratione, quæ propter ipsius voluntatem ab hominibus perficiuntur. Idcirco fidelis homo ambulet in fide ad Deum quæratque misericordiam ejus, et dabitur illi. A non quærente autem non inveniatur, veluti fons non fuit ad homines ipsum solummodo scientes nec ad eum venire volentes; sed illos oportet ad eum accedere, si aquam ejus haurire desiderant, sic homo faciat. Ad Deum accedat per legem sibi ab ipso constitutam, et inveniet eum, dabiturque illi cibis vitæ et aqua salutaris ita ut amplius nec esuriam nec sitim sustineat. Unde et prædictæ virtutes intentum studium idem opus perficiendi habent; quoniam studiosissime sicut torrentes aquæ ad opus divinum currunt, quatenus fulgentiores sole Christi membra capiti suo in lucidis acquisitionibus nobilissime perfecta jungantur. Propter quod etiam ut audisti fortes operarii Dei appellantur, quia strenue in bonis operibus fidelium hominum semper conversantur.

Sed quod inter has virtutes præcipue septem vides, quarum etiam formas et habitus secundum quod tibi permittitur consideras: hoc est quod inter studiosa opera hæc septem virtutes præstantissimæ, septem ardentissima dona Spiritus sancti designant, quia in obumbratione Spiritus sancti virgo clarissima Filium Dei sine peccato concepit in sanctificatione scilicet sanctarum virtutum, quæ aperte in eodem Unigenito Dei manifestatæ sunt; quasi in forma sua illuminantes corda fidelium, et quasi in habitu suo in unitate fidei se dilatantes, ut Isaias servus meus testatur, dicens: *Egrediatur virga de radice Jesse, et flos de radice ejus ascendet, et requiescet super eum spiritus Domini, spiritus sapientiæ et intellectus, spiritus consilii et fortitudinis, spiritus scientiæ et pietatis, et replebit eum spiritus timoris Domini (Isa. , xi)*. Hoc tale est; Virgo Maria egressa est de angustiis sæcularium oppressionum in dulcedinem honestatis morum, ut aliquis de domo egreditur in qua inclusus continebatur, qui se non elevat supra ipsam domum, sed recto itinere coram se graditur, et ut rivulus vini de torculari exprimitur non se exaltans supra torcular, sed moderate defluens in locum suum. Et quare virga? Quia non spinosa moribus, nec nodosa terrenis cupiditatibus, sed plana, id est carnali concupiscentia non copulata, orta scilicet de radice Jesse, id est de illo qui quasi fundamentum erat regalis proles, de qua illa illibata mater nata processit. Unde et de radice ejusdem virgæ ascendit suavissimus odor, qui fuit integra puritas ejusdem virginis, volens in altissimum cacumen, Spiritu sancto ita eam irrigante, quod ex ipsa alvus flos natus est. Quomodo? Ut flos nascitur in agro

A non seminato semine; sic surrexit in ea cælestis panis sine radice virilis commisionis, et absque omni humano onere, sed tantum natus in suavitate divinitatis, non tactus ulla indignatione peccati, veniens, tortuoso serpente nesciente, nec eum propius tangente. Unde et ille flos latenter illum decepit; ita quod sursum ascendit, et genus humanum in peccato conceptum ad alta sustulit, quod ille serpens prius fraudulenter deceperat, et in perditionem secum detraxerat. Et quoniam hic flos Filius Dei erat, requievit super eum Spiritus Domini, id est spiritus æternæ divinitatis. Quomodo? Quando humilitas exaltata est in ascensu illius floris; ubi in irrisione prostrata est superbia, quam prima mulier attendit, cum plus quam deberet sapere voluit, secunda muliere servitio Dei se subdente, dum se recognovit parvam, in humilitate confessa Deum suum; Spiritus sanctus ardentem in ipso requievit: in quo electa charitas latuit, quæ salvavit perditam plebem abstergens crimina et scelera hominum. Nam plenitudo temporis erat in eo; quia vivens lumen in ipso radiavit, in quo noxium pomum cum sequentibus se nequitias aruit, surgente in illo medicina mortuorum, quæ vexillum illud elevavit quod mortem superavit et contrivit. Sanctitas enim in eo non caruit ulla possibilitate, ipso concepto absque omni peccati commitione, sicut sæpius offenditur in natis hominum qui nascuntur in multiplicium criminum varietate. Sed et cum flos ille dedit operando et docendo omnem inspirationem justitiæ; jam fructum in plenitudine Spiritus sancti protulit, quoniam ipse Filius Dei indutus carne, aperte in opere suo demonstravit, quod antea Spiritus sanctus mystice et quasi in occulto, inspiratione sua commovit. Qui Spiritus sanctus super illum florem septemplexiter requiescere designatur; quia cum Deus omnia per Verbum suum in Spiritu sancto crearet, septima die ab omni opere suo requievit. Sed et eadem dona in signatione sua geminantur; quoniam corpus et anima sibi conjuncta simul in gemina dilectione per unctionem Spiritus sancti debent operari timore Domini solo posito; quia ipse quasi in tremore charitatem venerans, unum super omnia adorari designat. Unde et Spiritus Domini dominatur fortissimis virtutibus ab eo clarescentibus, ut a radice rami procedunt, quoniam unus Deus est a quo omnia bona veniunt, et per quem omnia bona sapienter disposita sunt. Et quia Spiritus Domini super ipsum florem requievit; spiritus etiam sapientiæ super ipsum mansit, quoniam magna sapientia apparuit, cum Deus omnia per Verbum suum creavit, sapientia sic diffusa est in illo; quod idem Verbum erat sapientia. Sed ipsa Verbum nondum incarnatum invisibile fuit: id autem incarnatum visibile apparuit, quoniam Verbum quod ante omnem creaturam erat in corde Patris per quod omnia facta sunt, et sine quo factum est nihil: ipsum enituit flos sub tempore scilicet omnicæ in humanitate, bonum intellectum hominibus profe-

rens suis testificationibus. Quid hoc? Sapientiae intellectus congrue adjungitur; quia cum homo a Deo in sapientia creatus sit, Creatorem suum digne intelligere debuit. Ergo ante partum virginalem Deus intelligendus erat absque ulla dubitatione. Sed post partum, virginalem praedictum florem in carne proferentem, idem flos intelligendus erat Deus et homo, sed non sine admiratione. Et ille intellectus prius invisibilis, visus est visibilis in flore: cum ipse flos hanc intelligibilem causam protulit, quod homo scilicet sapienter intelligit Deum in factis suis. Quomodo? Sapientia est origo honorum operum, cum homo sapienter veneratur Deum suum. Cui intellectus adhæret, quoniam cum homo per sapientiam bonum operatur, jam illud dilatur ad alios, ita ut bonum odorem et dulcem gustum ab ipso emicantem eum gaudio intelligant in eo. In virgineo quoque isto flore intellectum subsequitur consilium; quia homo intellectum habens, divino consilio liberandus erat. Inde spiritus consilii et fortitudinis super eum requievit; quoniam hoc consilium apud Patrem sine tempore fuit, ut Verbum suum incarnaretur, sub tempore perficiens omnia opera sua secundum voluntatem Patris, et offendens obedientiam per se ipsum, ita ut ipsa ab eo ad homines fulgeret, quatenus eum ita in factis suis imitari discerent. Quod dum ita apparuit in fortissima virtute totum surgens de divinitate: fortitudo se in ipso occulit, quatenus diabolus tanto fortius debellaret quanto secretius illi se per consilium abscondisset. Quomodo?

Consilio apte fortitudo adhæret; quoniam consilium Dei per fortitudinem Filii ipsius regnum diaboli destruxit. Unde idem Filius Dei, fortissimus videlicet leo, contrivit infidelitatis mortem per splendidissimum lumen quod fides est, quia magna fortitudo est hominem ea per consilium credere quæ corporali visu non valet videre. Quid hoc? Consilium per conjunctam sibi fortitudinem perforat duritiam lapideorum cordium, quæ obdurate sunt in consuetudine pravorum morum ita ineptam duritiam transiens quod carnale opus abjicitur, et Dei opus aptissime perficitur. Quapropter et in praedicto flore fortitudinem scientia comitatur, quoniam homines per fortitudinem Dei ad scientiam ipsius ita ut eum cognoscant perveniunt. Hinc est quod et spiritus scientiæ et pietatis in eo etiam per supernam dulcedinem requiem habuit, quoniam ipse scienter miseris hominum condoluit; spes etiam existens per quam intratur ad salvationem, cum scelus mundi scienter per mortem suam abstersit in magna pietate. Quid hoc? Scientiæ pietas recte adjungitur, quia Filius Dei scienter in magna pietate adimplevit voluntatem Patris sui. Ipse enim Filius solus natus ex virgine, transfudit inter populos germen cælestis virtutis; ut sequantur consortium angelorum quod pudicitia castitatis est, quia virtus hæc surrexit in superna pietate: sic videlicet quod in egrediente virga de Jesse, virtutes

A floris hujus germinarent, quas prima mulier fugaverat dum consensus audens consilium serpentis, ita quod in ea cecidit omne genus humanum, carens gaudio supernæ claritatis, nisi quod floriditas virgæ illius scienter illud elevavit per pietatem in sanctitate salvationis. Quomodo? Fortitudini quæ diabolus devincit, adhærentem illi scientiam, Spiritus sanctus inspirat; cum Deus per fideles homines devotissime in ardentibus desideriis agnoscitur, et intimo tactu fidelis animæ desiderantissime amplexatur. Sed et in virgineo flore pietatem timor Domini subsequitur; quia cum pietas inest fidelibus hominibus, timorem Domini acquirunt, ad explenda præcepta ipsius. Unde timor Domini eundem florem replevit; quia ipse tantam plenitudinem virtutum in se habuit, quod in eo nullus vacuus locus inventus est, ubi aut mortifera superbia, aut delectatio honoris, aut prævaricatio legis sedem invenire potuisset; sed totus plenus erat timoris Domini: non quærens alienam gloriam ut primus angelus et Adam quæsierunt, sed honorans Patrem suum in omni opere suo, dignam ei præbens obedientiam. Ideo et timor Domini initium habet omnis justitiæ; quia ipse est finis et initium cæterarum virtutum, ut requæ septima dies, ostendit completionem et ortum creaturarum. Quomodo? Timor excutit et movet tremorem, qui radix est germinandi ut fructuosæ virtutes procedant. Unde et flos iste plenus timoris Domini est; quia omnia germina honorum operum adhærent ei, quoniam ipse materia eorum est; flore eodem germinante viriditatem quarumcunque virtutum, fructu earum præ cæteris repleto quatenus omnia bona perficiat, ut etiam de ipso Scriptura habet: *Sicut malum inter ligna silvarum, sic dilectus meus inter filios. Sæb umbra illius quem desideravi sedi, et fructus ejus dulcis gutturi meo (Cant. 11)*. Hoc tale est: Filius virginis, dulcissimus amator castæ dilectionis, quem apprehendit fidelis anima desiderans dulcissima ejus amplexione integritatem suam coronare, relicto carnali viro, et se copulans Christo, eumque certissimo fœdere amans et in speculo fidei aspiciens, est pulcherrimus fructus fructiferæ arboris, id est Filius virginis exiens de virginali candore, sicut pomum de fructuosa floriditate præbensque escam refectionis esurientibus, et succum dulcedinis sitientibus, et hoc modo ligna silvestria præcellens, id est filios hominum qui in peccatis concipiuntur, et in ipsis convertantur, nec talem fructum afferentes qualem ipse attulit, quoniam a Deo exivit plenus fructum suavitatis vitæ afferens, aliis quidem nec viriditatem nec fructum a se ipsis habentibus sed ab ipso. Quomodo? Ipse per incarnationem suam mundo salvationem dedit, dilectus Dei Filius inter filios hominum apparens qui per fervorem ipsius virebant et fructum afferbant, sed non tanta plenitudine secundi quanta ipse repletus erat, quia totus sanctus a Deo exiens de virgine natus est. Et quare dilectus? Quia ipse hoc

conculcat, quod fidei animæ ad cœlestia properanti obsistit. Unde et sancta anima æquissimo iudicio eum dilectum nuncupat: quoniam per fidem dilectionis se ipsam relinquens, et in magno certamine carnalium voluptatum ad illum benevole anhelans, atque in ardore lacrymabilis desiderii se ipsam reprobens, ei adhæret, ut mulier viro, cui eum gaudio voluntatis suæ associata est. Et ideo cum in exordio conservandæ castitatis ad eum incipit suspirare, ad se ipsam dicit: Volo prosternere carnalem voluptatem et me conjungere illi sub cuius dilectionis umbra qua me in ardore ardentis desiderii sui a contrario igne obumbravit sedeo. Quomodo? Dum inebriatum studium in ejus amore habens, subjectum in igneam carnem amorem in consensu animæ meæ premo. Et ob hoc dulcissimus fructus ejus quem gustabam in anima mea suspirans ad Deum, dulcior mihi est in ea super omnem dulcedinem carnis, quam sentiebam in concupiscentiis ejus. Et quare dulcis? Quoniam ipse ex virgine natus habet dulcissimum saporem, et fortissimum unguentum stillans ut balsamum: quod est resurrectio ad vitam in qua mortui erecti sunt, ac continens maximam medicinam quæ tersit vulnera peccatorum per incarnationem ipsius, quæ plenissima sanctitatis et dulcedinis in omni genere virtutum cum virginitate est. Unde, o virginitas, quæ de ignea accensione consistis, robustissimum germen quod de stella maris emicans omnem spurcitiam turpitudinis contra sævissima jacula diaboli semper dimicans conculcat, gaude in cœlesti harmonia, in spe consortii angelorum. Quomodo? Spiritus sanctus symphonizat in tabernaculo virginitatis; quoniam ipsa Verbum Dei semper ruminat, quomodo possit Christum amplecti cum omni devotione ardens in ejus amore, hoc habens in oblivione quod in concupiscentia carnis in ardore incendii fragile in homine est, uni viro quem nunquam peccatum tetigit adhærens, cui et sine omni concupiscentia carnis conjuncta est, semper cum illo florens in gaudio regalium nuptiarum.

Nunc autem quod similitudinem in prædictis virtutibus vides, ita quod omnes ut et aliæ virtutes quæ supra tibi demonstratæ sunt veluti vestibus ex serico induuntur: hoc est quod in ordine suo piam unanimatem illa luminaria in mentibus hominum parant, etiam quomodo reliquæ virtutes in Deo mollitiem indumentorum, id est lenitatem devotionis in respectione sanctarum animarum, vespribus in duritia vitiorum carentium, habentia. Quod autem quædam albis erinibus relecto capite et absque amictu palliorum incedunt: hoc est quod illæ in copula candoris innocentie, ligaturam juncturæ pravorum morum in membris fidelium hominum non habent, et quod etiam excellaribus studiis circumdatæ non sunt, omnino fugientes vicissitudinem vitiorum. Sed prima more femineo est capite velata, itaque quasi casula tanquam cry-

stallus perlucida induta, quia vinculum subjectionis humiliter Deo subiecta portat, superna scilicet sollicitudine omnem exaltationem diabolicam prosterbens, pioque capiti, id est Christo adhærens, humilimum quoque sacerdotem et absque omni pulvere peccati purissimum in lucidissima cordis puritate incitans, quoniam constricti et humiles purique sacerdotes summi sacerdotes esse debent. Secunda autem nigros capillos habet, manifeste ostendens quod in capite suo Christo abstergit nigredinem peccatorum in hominibus. Tertia vero dissimilis humanæ formæ videtur; quoniam hoc ministerium habet, ut hominem ita conculcat quatenus terreatur et tremiscat de Dei iudicio. Unde et specie caret hominis, quia homo sæpe Deum postponens, timoris ejus obliviscitur, quod ipsa omnino facere recusat. Prima quoque et quarta atque quinta albis tunicis vestiuntur; quia circumdatæ sunt veste innocentie quam Adam perdidit transgrediens piam jussionem, postmodum autem in candidissimo lilio floridissimæ virginitatis cum induto opere simplicis in Deo subjectionis recuperata in salvationem, quod ante Deum luret sicut clarissima stella humanis oculis ignescit. Omnes etiam alba calceamenta habent, excepta tertia secundum speciem hominis non apparente; quoniam ipsæ puteherrimum opus sunt in hominibus qui desideria carnis in se ad nihilum deducunt, juxta exemplum sui Salvatoris, quod est splendor splendidissimus; una earum hominem non simulante, quia non habet respectum ullius audacie, semper sollicita et non negligens ut homo qui sæpius sui ipsius per contumaciam obliviscitur, ipsa dispensatrix existens justæ admonitionis ut quisque fidelis iudicium Dei cante intueatur, et excepta quarta quæ crystallinis calceamentis miro modo lucentibus calceatur; quoniam illa in voluntate sua se constringens, pergit lucidissimum iter Christi, ita mortem etiam in se ipsa per igneam ardorem Spiritus sancti suffocans. Quod autem in eisdem virtutibus est dissimilitudo: hoc est quod quamvis unius studii unanimatem habeant, tamen diversa opera in hominibus operantur.

Propter quod et prima imago præterdit humilitatem: quæ primitus Filium Dei manifestavit, cum Deus qui cœlum et terram in sua habet potestate Filium suum mittere ad terras non dedignatus est. Unde etiam portat coronam auream capiti suo impositam, tres ramos altius exstantes habentem; quoniam ipsa cæteras virtutes præcellens, et suaviter antecedens coronata est corona aurea, scilicet pretiosissima et fulgentissima incarnatione Salvatoris, qui eam quasi in capite, id est in hoc mysterio cum incarnatus est decoravit. Quæ triangularis existit; quia Trinitas est in unitate et unitas in Trinitate, Filius scilicet cum Patre et Spiritu sancto, unus et verus Deus omnia excellens in altitudine divinitatis. Et pretiosissimis lapidibus viridis et rubet coloris et albis baccis multo fulget ornata; quoniam eadem humanitas Salvatoris us-

tendit in se altissimam et profundissimam bonitatem sui operis, quod idem Filius Dei operatus est in viriditate illa cum virtutes jam in doctrina ejus virebant, et in rubore sanguinis ipsius: cum mortem passus est in cruce, salvans hominem, atque in clarissima albedine resurrectionis et ascensionis ejus, cum quibus omnibus illuminata et ornata est Ecclesia, ut res illa illustratur et decoratur cui pretiosi lapides imponuntur. Quod autem in pectore suo habet speculum lucidissimum, in quo mira claritate imago incarnati Filii Dei apparet: hoc est quod in humilitate quæ in corde sacrati templi est, in beatissima et splendidissima scientia pie et humillime ac splendide firmissimeque effulsit ipse Unigenitus Dei, in omnibus operibus suis quæ corporaliter gessit, in quibus se mundo præcipue manifestavit. Unde etiam et ipsa in illustriori parte corda electorum fidelium consignat, in eis tribunal suum ponens, omnes actus ipsorum videlicet regens et dirigens; quia solidissimum fundamentum omnium honorum in hominibus est, veluti etiam in supradicta materna admonitione sua ostendit.

Sed secunda designat charitatem; quoniam post humilitatem illam qua Filius Dei incarnari dignatus est, ostensa est etiam vera et ardentissima lampas charitatis, cum Deus ita dilexit hominem ut propter ipsius amorem Unigenitum suum mitteret incarnandum. Quæ tota videtur ut hyacinthus acris in alto coloris, videlicet tam forma quam tunica ipsius; quia incarnatus Dei Filius per humanitatem quam illustravit fideles et cælestes homines, ut res illa per hyacinthum illustratur cui imponitur, ita eos etiam incendens charitate; ut unicuique homini indigenti fideliter subveniant: sicut et virtus hæc induitur tunica dulcedinis Dei, hoc habens officium quatenus devotione, actu et usu omnibus hominibus in recto humine luceat. Propter quod etiam eidem tunicæ duæ zonæ inæstimabili modo, auro et gemmis ornate mirabiliter intextæ sunt; quæ sunt in dulcedine Dei gemina præcepta charitatis, bona scilicet et præcipua voluntate quasi auro et justis operibus veluti clarissimis gemmis, mirabili dono summi datoris composita. Ita ut super utrumque humerum ejusdem imaginis zona una usque ad pedes ipsius ante et retro descendat; quoniam eadem præcepta in multa sollicitudine portat unum scilicet in Deo ut in humero dextero, et alterum in proximo ut in humero sinistro, sicut scriptum est: *Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, et ex tota anima tua, et ex omnibus viribus tuis, et ex omni mente tua, et proximum tuum sicut te ipsum (Matth. xxii)*. Hoc tale est: Sic debes diligere Dominum Deum tuum, qui Dominus tuus est, videlicet hoc honore quo dominatur omni creaturæ, et Deus tuus quia ipse non habens initium, sed creator omnium existens, ita ut propter amorem ejus in corde tuo primum exsuperes et prosternas carnem corporis tui, quod tibi valde durum est, quia primum devi-

cta carne postmodum regnabit spiritus tuus in te, et tunc Deum in anima tua sic intelliges ut mandata ejus scienter custodias, atque ea non pigro opere compleas. Et deinde hoc modo omnes vires corporis et animæ tuæ Deo subjiciuntur; quoniam hæc prima victoria in corpore tuo facta est, ita ut tunc in omnibus his propositis causis Deum fortissimum in tua mente comprehendas: quod tibi tanquam firmam propugnaculum est contra insidias inimicorum tuorum, ita ut fortitudinem ejus in prædictis rebus nullus superare valeat inimicus, quia mens tua omnia hæc continere debet, in se confirmans et consolans cuncta quæ agis. Hæc ergo facies toto corde, tota anima, et omnibus viribus, et omni mente tua: ita ut nihil deficiat tibi in fide, quatenus non consentias ulli rei quæ repugnat Deo, te dividens in aliena; sed ut colligas te ad dulcedinem dilectionis ejus, diligens et te ipsum. Quomodo? Si diligis Deum, diligis salutem tuam. Et sicut tunc in his omnibus te diligis, sic diliges et proximum tuum, quia quisque fidelis homo est tibi proximus, existens in Christiano nomine ac in fide: ita ut sic gaudeas in ejus recta prosperitate, et superna salvatione ut fideliter in fide conservetur, sicut etiam lætaris de tua salute. Hoc ergo geminum opus charitatis sit in homine, descendens usque ad pedes ejus, id est ad finem consumptionis; ante ipsum, scilicet apparens in lege Dei; et retro, in hominis videlicet subventionem, ut et homo sic charitatem sectetur, quatenus rejecta morte perveniat ad perfectionem vitæ, sicut etiam eadem charitas superius in verbis suis declarat.

Tertia autem imago significat timorem Domini, qui post hanc charitatem quam Deus hominibus manifestavit, cum Filium suum pro ipsis mortem subire voluit in mentibus fidelium surrexit, ita ut cælestia præcepta plenius intelligerent et perfectius quam prius adimplerent. Quam nunc vides in eodem schemate ut in priori visione eam vidisti; quoniam incommutabilis Deus, simili et non dissimili honore et reverentia habendus est in omni creatura et factura ejus, ut et tibi superius declaratum est. Est quoque majoris et longioris staturæ quam cæteræ virtutes, dissimilisque humanæ formæ; quia ipsa præ cæteris angustiam et tremorem infert hominibus, ita ut magnitudinem summæ majestatis et altitudinem divinitatis ipsius perspicacibus oculis semper considerando pavescant; quoniam Deus omnibus hominibus multa veneratione metuendus est, quia ab ipso et non ab alio creati sunt. Unde etiam eadem virtus speciem hominis non habet, quia contradictionem illam qua Deo in malefactis resistitur (ut supra dictum est) abjicit figens tantum in timorem cognitionem suam in Deum, pergensque rectissimam itinerem voluntatis ejus. Ideo et plurimos oculos undique in se habet, tota in sapientia vivens; quia per oculos boni intellectus, ubique se circumspicit, Deum intuendo in omnibus mirabilibus ejus, ita ut in bonis operibus ejus rectum iter habeat, et

in mollis confusionem diaboli per cognitionem Dei diffugiat; omnis tali modo in sapientia fulgens, quia omnia mortifera spiritui nocentia contemnit, mortem fugiens et iniquitatem relinquens, atque sapienter domum sibi in vita ædificans. Induta est quoque quasi umbroso indumento, per quod ipsi oculi prospiciunt; quia circumdata est validissima constrictione, frangens desideria carnis in hominibus, et aspiciens per eandem abstinentiam in lumine vitæ, in quo mirifice fulget homo in beatitudine. Multoque timore tremit coram me; quoniam angustiam et tremorem ponit in cordibus ignitorum hominum, ita ut turbinem et fragilitatem carnis suæ semper habeant in pavore, ne lubantur in peccatis, et ne fiduciam suam in se ipsis aut in aliis hominibus ponant, sed in eum qui regnat in ævum, veluti etiam ipsa ut supra visum est in querimonia sua ostendit.

Quarta vero declarat obedientiam; quoniam post timorem illum, qui mihi in reverentia exhibetur, præceptis etiam meis congrue obeditur. Unde et niveum vinculum circa collum portat; quia candidissimas facit mentes hominum, qui per subjectionem fidelis subjectionis ubique fortitudinem colli voluntatis suæ deserunt et innocenti Agno, scilicet Filio meo adhærent. Atque manus et pedes candido ligamine habet ligatas; quoniam ad opus Christi et ad vitam veritatis in albedine veræ fidei ligata est, non faciens neque vadens secundum se, sed secundum vocem præsentis Dei, ut etiam in prædictis verbis suis demonstrat.

Quinta autem designat fidem; quia post obedientiam qua populus præceptis meis obedit in auditu, fit etiam credulus in fide, ea fideliter complens in opere, quæ solerter percepit in admonitione. Et hæc circa collum rubeum torquem habet; quoniam undique in fortitudine sua fideliter perseverans, martyrio sanguinis decoratur, fiduciam suam non in fallaces vanitates ponens, sed in Deo secundum quod et ipsa de se, ut supra ostensum est, declarat.

Sexta vero præfiguratur spem; quæ post finem credendi in Deum surgit ad vitam in terra non habita, sed in cælestibus usque ad tempus perpetuæ remunerationis celata, ad quam ipsa spes toto desiderio anhelat ut mercenarius ad mercedem suam, et ut puer ad debitam sibi hæreditatem. Unde etiam tunica pallidi induitur coloris; quia fiducia operis sui quasi in pallore circumdatur, cum nondum in præsentem remunerata est, sed ad quod semper gemitibus suspirat, hoc futurum multa fatigatione exspectat. Quod autem crux passionis crucifixi Filii mei ante eam in aere apparet, ad quam ipsa oculos et manus cum multa devotione erigit: hoc est quod ad martyrium ejusdem Unigeniti mei, cælesti desiderio quasi in aere plurimam fiduciam in mentibus fidelium parat; ita ut ad eum interiorum visum fidei et clarissima opera sui laboris humili et sincera intentione erigant, sicut et hæc virtus superius ostendit in oratione sua.

A Sed septima præterdit castitatem; quoniam postquam homines spem suam pleniter posuerint in Deum, crescit in eis perfectum opus. Ita quod se incipiunt a carnalibus desideriis constringere in castitate, quæ in flore carnis acutissimæ sentit abstinentiam; ut juvenula scilicet sentit ardorem concupiscentiæ noleas tamen in virum respicere. Sic castitas abjicit omnem spurcitiæ in pulcherrimis desideriis: anhelans ad dulcissimum amorem suum, qui est suavissimus et amantissimus odor omnium bonorum, in deliciis cunctarum virtutum, virtutis constantiæ ab amatoribus suis aspiciendus in timore et pulchritudine animæ. Unde et ipsa lucidior et purior crystallo tunica vestitur, quæ ita in candore relucet ut aqua resplendet cum sole perfunditur; quia lucidissima in simplici intentione et purissima atque omni pulvere ardentis libidinis concupiscentiarum mirabiliter confortata per Spiritum sanctum, circumdata est veste innocentie lucente in clarissima albedine fontis aquæ vivæ, qui est splendidissimus sol æternæ claritatis. Quod vero super caput ejus expansis quasi ad volandum alis columba stat, versa secundum faciem illius: hoc est quod castitas in initio suo velut in capite suo per expansionem et obumbrationem alarum columbæ, id est per protectionem Spiritus sancti confortata est, facientis eam diabolicarum insidiarum vicissitudinem transvolare, cum per igneam amorem sanctæ inspirationis illuc se dirigens aspiciat, ubi castitas vultum dulcedinis suæ manifestat.

C Propter quod apparet etiam quasi in ventre ejus veluti in speculo candidissimus infans, cujus fronti inscriptum est innocentia; quoniam in visceribus purissimæ et evidentissimæ virtutis hujus, est inviolabilis et pulcherrima certissimaque integritas, habens rudem formam propter integritatem simplicis infantie, sicut et frons, id est cognitio ejus non arrogantiam et elatam superbiam, sed simplicem ostendit innocentiam. Et quod in dextra manu regale sceptrum habet, sinistram ad pectus suum ponens: hoc est quod in dextra salvationis per Filium Dei regem cunctorum, vita manifestata est in castitate, sinistram libidinis per eundem propugnatorem confundentem et ad nihilum redigentem, in cordibus eum diligentium. Quomodo? Quia non vult libidini ullam dimittere libertatem; sed ut rapax volucris putridum cadaver rapiens constringit, et ad nihilum deducit, sic ipsam libidinem coram Deo fetentem abjicit et omnino conterit, ita ut nec sub ea spirare valeat, secundum quod etiam in verbis suis hæc virtus supra manifestat.

Sed quod in summitate præfatæ obumbratæ columnæ altam pulcherrimam imaginem vides; hoc est quod summa et præcellentissima pietatis omnipotentis, in ipsa incarnatione Salvatoris splendidissima virtus scilicet gratia Dei manifestata est, quæ fortissima plenitudo existit in Deo: monens homines poenitentiam agere, ut per eam relaxentur ab ipsis perpetrata nequitia. Quæ nudo capite stat;

quia omnibus eam quærentibus aperta est dignitas et claritas ejus; crispas et subnigros capillos habens, quoniam Unigenitus Dei sub tortuoso et impleto in nigredine infidelitatis suæ Judaico populo, humanitate absque macula peccati in virginea carne se induit. Et faciem virilem habet tantæ ardentis claritatis, ut eam perspicue considerare non possis, ut faciem hominis; quia in gratia Dei in potenti virtute omnipotentis, Dominus vitæ in vita apparuit, ita ardens in clarissima divinitate ut omnem visum tam inferiorem quam exteriorem hominis excedat, dum adhuc gravidine corporali gravatur, nec ita aperta in secretis suis apparens ut iudicio hominum nuda appareat, sed absconsa; quia iudicia divinæ gratiæ occulta sunt. Quod autem est purpurei et subnigri coloris tunica induta; hoc est quod opus gratiæ Dei ardens in charitate se inclinat ad nigredinem peccatorum, quasi ad indumentum hominum. Quomodo? Ita quod monet illos ad salutem eos levans de luto peccati ad spectaculum luminis per poenitentiam, quoniam ut dies fugat tenebras, sic ipsa aufert facinora recondendo in poenitentia peccatores ad vitam. Cui etiam super utrumque humerum ejusdem imaginis zona una coloris rubicundi croci, ante et retro usque ad pedes ejus se extendens intexta est; quia gratia Dei se inclinans ad fideles homines, in fortitudine et pietate sua levat eos sursum ad cœlestia quomodo? Hoc est: his duobus itineribus zonarum tangens videlicet anxietatem fragilis carnis in sanguinea pugna desudantis, et virtutem roboris animæ in corpore tepentis et trahens eos in rubeo et in croceo splendore humanitatis et divinitatis Filii Dei, scilicet serenissimi solis ad amorem supernorum, ita ut sibi ipsi in concupiscentia peccati fidelis homo resistat in integritate gratiæ tactus; videlicet coram se ad virtutes et post se ad mortificationem vitiorum, quatenus viriliter bono et vero sine consumet opera sua, indutus in eis exoptabili et delectabili textura. Sed quod circa collum habet episcopale pallium mirabili modo auro et pretiosissimis gemmis adornatum: hoc est quod Christus Filius Dei summus sacerdos Patris existens, ubique in fortissima virtute sacerdotale habet officium, quod auro sapientiæ et gemmis virtutum ab imitatoribus ipsius in mem-

bris eorundem fidelium suorum per gratiam Dei debet decorari. Unde et splendor candidissimus ita eam ubique circumdat, ut nusquam nisi ante a capite videlicet et deorsum usque ad pedes ejus. Ipsam inspicere possis; quoniam serenissimo candore misericordiæ Omnipotentis gratia ipsius circumdata est, quæ in mysterio divinitatis in retro actis temporibus, ante humanitatem Salvatoris invisibilis et minus grata latuit, tantum ab ejusdem Salvatoris incarnatione usque ad ultimum membrorum ipsius qui circa finem sæculi futurus est quantum humano intellectui possibile est apertius in operibus suis manifestata declaratur. Sed brachia et manus atque pedes ipsius tibi ad videndum obumbrati sunt; quia fortitudo et opus atque finis itineris gratiæ Dei in hominibus, nulli gravato corpore ad cognoscendum plene apparent. Quod vero splendor qui eam circumdat oculis undique plenus est, totusque vivens: hoc est quod divina misericordia gratiæ Dei adjuncta multas miserationes oculorum plurimarum misericordiarum suarum ostendit, in dolores hominum aspicientes qui Deum sequi desiderant, omni- que vivens est, in consolatione et in salvatione animarum ipsorum nullo modo parans in eis perditionem sed vitam. Atque hac et illac se diffundit ut nubes diffuere solet; quoniam præcedit justos ut sibi provideant ne cadant, subsequens peccatores ut poeniteant et resurgant, omnibus ipsam quærentibus cœlesti dono se manifestans, ita ut nunc latiore nunc autem constrictiore se reddat; quia in miseris et plangentibus cordibus fidelium, aliquando multa fructuositate exuberat, aliquando etiam in flagitiosis et duris mentibus peccatorum se contrahens, propter ariditatem illorum. Propter quod etiam ipsa præcedit et subsequitur, tangit et monet homines, ut prædictum est; ut qui filii Dei esse desiderant, verba ejus gaudenter suscipiant et suscipientes compleant, caduca scilicet contemnentes, et mansura complectentes, sicut et eadem virtus in superiore exhortatione sua filios Dei alloquitur. Qui autem acutas aures interioris intellectus habet: hic in ardente amore speculi mei ad verba hæc anbelet, et ea in conscientia animi sui conscribat.

VISIO NONA.

SUMMARY. -- *Verba sapientiæ. Verba justitiæ. Verba fortitudinis. Verba sanctitatis quæ triceps erat. Verba dextri capitis. Verba sinistri capitis. Quod Filio Dei incarnato, vocatio novi populi munitione virtutum; nova constructio exorta est. Quod Ecclesia luce humanitatis Filii Dei illustrata, interiori et exteriori scientiæ hominum demonstratur. Quod Ecclesia omnem ornatum suum sponso suo transmittit. Quod divinam sapientiam in ecclesiastico opere, cor hominis perscrutari non potest. Quod de Ecclesia in scientia Dei, præconium adhuc occultatum est et solerti industria, doctorum ad perfectionem quotidie properare non cessat. Quod Ecclesia inexpugnabiliter circumdata est septem donis Spiritus sancti. Quod ecclesiastici doctores apostolica doctrina florantes, unanimi operatione sua Ecclesiam confortant. Quod doctores Ecclesiæ ad viam veritatis fide et opere perduxerunt errantes. Quod apostoli et sequaces eorum, scilicet apostolici viri, unum tenorem habentes sponsæ Dei magna pietatis sollicitudine præesse debent. Verba Salomonis ad eandem rem. Parabola ad eandem rem. Quod carnaliter viventes attendunt per scientiam potestatem Dei. De diversitate multimoda ingredientium ecclesiam et egredientium. De Simoniacis et de oculis divinis iudicis super eos. Verba Petri apostoli de eadem re. Quod dignitas regiminis bona est ad utilitatem*

temporum a Deo disposita ut per eam viderentur timere Deam, cui qui resistit Deo resistit. De Simoniaci qui penitent vel qui non penitent. Quod Deus novæ sponsæ dona sancti Spiritus ad defensionem et ad decorem dedit. De sapientia et de statu et habitu ejus et quid significet. De statu justitiæ, fortitudinis, sanctitatis. De justitiâ. De fortitudine. De sanctitate.

Post hæc vidi ultra præfatam columnam humanitatis Salvatoris, turrim lucidissimi splendoris prædicto lapideo muro meridianæ plagæ prius visi ædificii ita impositam ut et intra et extra ipsum ædificium videri posset, latitudinis quidem ubique in inferiori parte circuitus sui quinque cubitorum, tantæ autem altitudinis ut eam discernere nequirem. Sed et inter turrim illam et columnam humanitatis Salvatoris, fundamentum solummodo erat positum, muro nondum desuper ædificato, sed tantum interruptus et vacuus locus apparens; longitudinis erat cubiti unius ut etiam supra monstratum est. Et turris hæc nondum fuerat ad plenum ædificata, multa tamen solertia et velocitate per plurimos operarios assidue construebatur: habens in circuitu summitatis suæ septem propugnacula, mira fortitudine constructa, ab anteriore autem parte prædicti ædificii vidi quasi scalam usque ad cacumen turris illius erectam, et ab imo usque ad summum in gradibus ejus quamdam multitudinem hominum stantium igneus facies et alba vestimenta sed nigra calceamenta habentium, et inter eos aliquos similis quidem schematis sed majoris staturæ et splendoris, ipsam turrim multa diligentia intuentes. Deinde in septentrionali plaga ejusdem ædificii, vidi mundum et homines qui de semine Adæ procreantur intra prædictum lucidum murum speculativæ scientiæ ipsius ædificii, et ambitum circuli qui de sedente in throno protendebatur discurrerent, ex quibus multi idem ædificium inter turrim præcursus voluntatis Dei et columnam divinitatis verbi ejus: per præfatam murum speculativæ scientiæ intrando et exeundo transibant, ut nubes hæc et illic diffunditur. Sed qui ipsum ædificium intrabant, candidissima veste induebantur. Quorum alii de suavitate et lenitate vestis illius gaudio magno exultantes eam retinebant; alii autem quasi de gravedine et difficultate ejus tristes effecti, illam exuere volebant. Quos benigne virtus hæc, quam scientiam Dei pridem nominari audieram, sæpius compescens, unicuique eorum dicebat: Considera et custodi vestem, qua indutus es. Vidique quod quidam eorum his verbis castigati quamvis illud indumentum ipsi difficile videretur, illud tamen cum multo sudore retinebant; quidam vero verba illa subsannantes, vestemque ipsam furiose exuentes abjecerunt; ad mundum redeuntes unde venerant multaque persecutantes, multa inutilia sæcularium vanitatum didicerunt. Quorum alii in ipsum ædificium tandem reversi, vestem quam abjecerant iterum tollentes sibi induerunt, alii autem reverti nolentes ea denudati in mundo ignominiose remanserunt. Et vidi quod quidam sordidissimi et nigerrimi quasi per iosaniam excitati, ab aquilone venientes in ipsum

ædificium irruebant, turrimque præfatam bacchando invadentes in eam ut serpentes sibilabant. Ex quibus quidam ab hac stultitia cessantes, mundi effecti sunt; aliis in eadem nequitia et sorde sua perseverantibus. Sed et intra idem ædificium conspexi versus eandem turrim quasi septem albi coloris marmoreas columnas, in miram rotunditatem tornatas, stantes, altitudinis septem cubitorum, et in summitate sua quasi ferreum et rotundum habentes tabulatam, decenter aliquantulum in altitudinem sursum erectam; in cacumine autem ejusdem tabulati vidi quasi pulcherrimam imaginem stantem, et ad homines in mundum aspicientem; cuius caput veluti fulgur tanto nitore radiabat, ut illud ad plenum non possem considerare. Et manus ad pectus suum reverenter composuerat, pedibus ejus in eodem tabulato mihi ad videndum occultatis. Circulum autem in modum coronæ multo fulgentem splendore gerebat in capite. Sed et tunica aurei coloris induebatur; in qua a pectore deorsum usque ad pedes zona una descendens, pretiosissimarum, gemmarum ornatu viridis scilicet albi et rubei atque aurei purpureo fulgore interlucente coloris decorabatur. Et clamabat ad homines qui in mundo erant; ita dicens: O tardi, cur non venitis? Nonne succurreretur vobis, si venire velletis? Cum cœperitis viam Dei currere, culices et muscæ strepitu suo vobis impedimento sunt. Sed vos flabellum inspirationis Spiritus sancti accipite, et eas a vobis citius abigite. Vobis currendum est, et a Deo vobis est etiam auxilium sperandum. Ad servitium Dei non flete vos exhibete, et confortabimini manu ipsius. Sed in pavimento illius ædificii tres alias imagines vidi; quarum una præfatis columnis acclivis erat, et reliquæ duæ ante ipsam sibi collaterales stabant, se omnes ad columnam humanitatis Salvatoris, et ad præfatam turrim dirigentes. Quæ autem ipsis columnis acclivis erat, tantæ latitudinis apparuit, ut latitudo quinque hominum sibi astantium notari potest, tantæ autem proceritatis ut longitudinem ejus perfecte discernere non valerem, ita etiam quod per omne hoc ædificium prospiceret. Magnum etiam caput et claros oculos habens acutissime in cælum aspiciebat, tota candida et perlucida existens ut serenissima nubes est.

Aliam autem formam hominis in ea nullam conspexi. Et per totum ædificium ad omnes reliquas virtutes clamavit, dicens: Omnes strenue surgamus, quia Lucifer tenebras suas per omnem mundum diffundit. Edificemus turres et confirmemus eas cœlestibus propugnaculis, quoniam diabolus adversarius et impugnator est electorum Dei. Qui ut primitus plurimum voluit et tentavit in sua claritate, sic etiam nunc plurimum vult et tentat in sua

tenebrositate. Nam malitiam et nequitiam suam sufflando et spargendo dilatat, nec ab hoc cessare vult. Adversum hæc nos cœlestes milites sumus positi in malitia et nequitia sua illum superare, alioquin homines præ illius impugnatione non poterunt in mundo salvari. Et ut ipse in primo ortu suo repugnare tentavit divinitati, sic etiam imitator ejus Antichristus in novissimo tempore resistere tentabit incarnationi Domini. Lucifer cecidit in initio temporum, et Antichristus corruet in fine eorum. Tunc quis Deus verus sit cognoscetur, et quis sit qui nunquam cecidit videbitur. Ut autem Lucifer sectatores habuit dæmones, qui eum ab altitudine cœli secuti sunt in casum damnationis, sic et adhuc habet homines in terra qui eum sequuntur ad interitum perditionis. Sed nos virtutes positæ sumus contra astutias et exsufflationes ejus quas emittit ad absorbendas animas, ita quod omnes artes ejus ad nihilum per nos in animabus justorum redigantur, quatenus ex omni parte confusus appareat. Unde et per nos Deus agnosceretur, quia non debet occultari, sed manifestari, quoniam justus est in omnibus. Prior autem illarum quæ ante hanc imaginem sibi collaterales stabant, armata videbatur, galea scilicet, lorica, ocreis, ac ferreis chirothecis induta, tenens etiam evaginatum gladium dextra, hastam autem sinistra. Et sub pedibus suis horribilem draconem conculcans: os illius ferro hastæ transverberabat, ita ut ipse immundissimas spumas evo-meret. Sed et gladium quem tenebat quasi ad feriendum fortiter vibrabat. Et dixit: Fortissime Deus, quis potest resistere et tibi repugnare? Hoc non potest serpens antiquus, draco ille diabolus. Unde et ego tuo auxilio, illi repugnare volo, ita ut nullus mihi prævaleat aut me dejiciat, nec fortis nec debilis, nec princeps nec abjectus, nec nobilis nec ignobilis, nec dives nec pauper. Ego ut fortissima calyx esse volo, omnia arma ad bella Dei apta faciens invictissima, in quibus sum acies acutissima, quoniam nullus perfringere poterit in te fortissimo Deo per quem etiam surrexi ad ejiciendum diabolum. Unde et fragilitati hominum semper certissimum ero refugium, dans mollitiei ipsorum incidentem gladium ad se defendendum. O misericantissime et piissime Deus, adjuva contritos corde. Altera vero imago triceps apparebat, ita ut in naturali loco capitis, et in utroque humero suo caput appareret, medio tamen alia duo aliquantulum supereminente. Sed et ipsum medium et quod a dextris ejus erat, tanto fulgore radiabant, ut claritas ipsorum visum mentem reverberaret. Ita quod utrum virilem an muliebrem formam haberent, perfecte considerare non valerem, illo autem quod a sinistris apparebat aliquantulum obscuro, et muliebri consuetudine, candido velamine velato. Tunica vero ex albo serico illa imago induta fuerat, et candidissimis calceamentis. Et in pectore suo signum crucis gerebat, circa quod etiam splendor magnus in pectore ejus velut aurora fulgens rutilabat. In dex-

tra autem nudum versabat gladium, quem pectori suo et cruci cum multa devotione applicabat. Et vidi in fronte medii capitis scriptum, sanctitas, et in fronte dextri, radix boni, et in fronte sinistri, non parcens sibi. Et medium ad alia duo aspiciens, dicebat:

✠ Prior de sancta humilitate in ipsa nata sum, ut infans nascitur in matre. Per ipsam etiam educata et confortata sum, ut per nutricem puer enutritur ad fortitudinem. Mater mea humilitas vincit et superat omnia contraria, quæ aliis etiam intolerabilia sunt. Et caput quod ad dexteram ejus erat respiciens ad caput principale, ait: Ego in primo ortu radico in monte excelsi culminis, qui Deus est. Et ideo, o sanctitas, ut stare possis, oportet ut adhæream visceribus tuis. Quod autem ad lævam ipsius stabat etiam ad ipsum principale caput suum aspiciens dicebat: O væ, o væ, o væ: quomodo tam rigida et inflexibilis sum, quod me tam difficile superare possim, o sanctitas, ad tuum auxilium? quia sine me stare non poteris, si furegero. Ah! ah! ah! bonum negligentem, quia me tamen oportet inquietissimam spinam eradicare, quæ me pungendo conatur in perditionem impellere, si eam non erucro antequam in me tota defigatur, et antequam velut in putrido cadavere in me confoveatur. O sanctitas, ut libere perseverare possim in te, rapacissimum diaboli laqueum devitare volo, et cum dirumpere in vero Deo. Et iterum qui sedebat in throno ut supra, hæc mihi manifestavit, dicens: Incarnato Dei Filio, vocatio novi populi per doctrinam ipsius in Spiritu sancto ad salvationem sublevata surgens confortatione fortium hominum in exhortatione beatarum virtutum munita adversus immanissimum hostem, cui nullus hominum resistere valet, nisi gratia Dei adjutus, ita se inexpugnabilem Dei adjutorio exhibet ut nulla arte insidiarum ejus evelli aut deleri possit a Deo. Unde et turris quam vides ultra præfatam columnam humanitatis Salvatoris præfigurata Ecclesiam; quæ Filii mei incarnatione completa, nova constructio in omni bono opere exorta est, in fortitudine et altitudine cœlestium actuum, ut munitissima turris ad resistendum iniquitati opposita diabolo. Quapropter et lucidissimi splendoris est prædicto lapideo muro meridianæ plagæ ipsius ædificium ita imposita ut et intra et extra ipsum ædificium videri possit; quia serenissima luce humanitatis Filii Dei illustrata, viventes lapides per calorem Spiritus sancti hoc modo succensos, in divino opere habet, ut et interiori scientiæ Scripturarum cœlestis intellectus ac exteriori stultitiæ secularium rerum ac fidelibus et infidelibus in ædificatione illa quam summus Pater per Unigenitum suum operatur aperte demonstretur. Et latitudinis quidem ubique in interiori parte circuitus sui, quinque cubitorum est, quoniam amplitudinem omnis intimæ inspectionis et intentionem totius continuæ meditationis per quinque sensus sui ornatu

in infusione Spiritus sancti, cum omnibus virtutibus illis quas verus agnus ei manifestat, ad honorem ejusdem Agni videlicet sponsi sui remittit. Tantæ autem altitudinis apparet, ut eam discernere nequeas, quia major altitudo et profunditas divinæ sapientiæ et scientiæ in ecclesiastico opere est, quam cor humanum fragile et mortale perscrutari possit sua æstinatione.

Sed quod inter turrin istam et columnam humanitatis Salvatoris fundamentum solummodo est positum muro nondum desuper ædificato, sed tantum interruptus et vacuus locus apparens, longitudinis cubiti unius ut tibi etiam supra præmonstratum est : hoc est quod de Ecclesia in desponsatione filio meo adjuncta, magnum adhuc præconium in scientia Dei quasi in firmo fundamento occultatum manet, quod nondum in completo opere perfectionis propalatum resplendet, sed sine apertione in humanis cordibus latet, longitudinis tamen unius cubiti, quoniam sensus hominum in potestate unius veri et omnipotentis Dei sunt, ita quod etiam homo in scientia boni et mali per intellectum suum potest capere quod sibi utilis sit, ut et tibi aperta ostensione supra manifestatum est. Et quod turris hæc nondum est ad plenum ædificata, multa tamen solertia, et velocitate per plurimos operarios assidue construitur : hoc est quod eadem Ecclesia ad cursum et ad statum illum nondum pervenit, ad quem perventura est, quamvis multa sollicitudine et industria per celeritatem temporum labentium, in transeuntibus et supervenientibus filiis suis quotidie sine dilatione ad effectum decoris sui properare non cesset.

Habet tamen in circuitu summitatis suæ septem propugnacula, mira fortitudine constructa, quoniam circumdata est in celsitudine cælestium operum septem inexpugnabilibus donis sancti Spiritus, quæ tantæ virtutis existunt, ut nullus adversarius ea possit destruere vel per altitudinem mentis suæ ad ea superbe valeat pertingere.

Quod autem ab interiore parte prædicti ædificii vides quasi scalam usque ad cacumen turris illius erectam : hoc est quod in opere illo quod supernus pater in divino consilio per Filium suum operatus est, multi in unanimitate gradus florent in simplicitate constitutionis ecclesiasticæ processioneis, scilicet ad altitudinem cælestium secretorum pertinentes, in quibus Ecclesia confortata et roborata est consistit. Et ab imo usque ad summum in gradibus ejus quædam multitudo hominum stat, quia a primis temporibus desponsationis ecclesiæ usque ad nuptiale tempus illud, cum ipsa aperte cum sponso suo in pleno muro filiorum suorum gaudebit, in gradibus constitutionis præceptorum Dei, cum quibus ipsa ædificata est lucebunt apostolica luminaria, eam a teuebris infidelitatis sua tuitione defendentia.

Unde etiam igneas facies et alba vestimenta sed

A nigra calceamenta habent, quoniam in intellectuali sensu eorum, id est apostolicorum rectorum spectabilis fides credere scilicet in unum Deum per ardorem sancti Spiritus in ipsis quasi facies accensa est, ita quod et per purissimam claritatem in veste honorum operum coram Deo et sæculo resplendent, nigris tamen indumentis pedum apparentibus, quia itinera infidelitatis et sordis multiplicitate scelerum incredulorum pertransierunt, quos suo exemplo ad viam justitiæ (quamvis multa difficultate) tamen convertentes perduxerunt. Sed quod inter eos aliqui similis quidem schematis, sed majoris staturæ et splendoris apparent, hoc est quod inter eosdem ecclesiasticos defensores, primi fundatores ipsius Ecclesiæ sunt, qui eam primum post Filium Dei sua prædicatione ædificantes eundem quidem tenorem habent quem et sequaces eorum qui eos præcipue imitari noscuntur, quoniam secundum hoc ut illi præcesserunt, sic isti subsequuti sunt, eis tamen forma præstantes, quia ipsi alium nullum prædecessorem habebant, a quo exemplum novæ gratiæ traherent præter Filium Dei, ab cujus ore verbum vitæ audierunt, atque eos claritate præcellentes, quoniam fulgorem incarnationis ejus præ cæteris præsentialiter viderunt. Qui et ipsam turrin multa diligentia intuentur, quia sponsæ Dei in amore divino, suæ pietatis sollicitudine adesse non cessant, ut in robore suo perfecte consistat, ut scriptum est : *Sicut turris David collum tuum quæ ædificata est cum propugnaculis.*

C *Mille clypei pendunt ex ea, omnis armatura fortium.* (Cant. iv.) Hoc tale est. Ut incarnatio Filii summi rectoris, fortissimi scilicet leonis ex virginea floriditate venientis fortissimum instrumentum novæ gratiæ posita est, sic fortitudo fidei tuæ, o nova sponsa, incorrupta durans, certissimum munimen fidelis populi constituta est. Quomodo? Fortissimæ viribus tuis adsunt et adhærent omnes munitiones filiorum tuorum; qui nutriendi sunt nova illustratione rivulorum e vino et purissimo fonte stillantium, quos habes in hac fortitudinis conjunctione; ut collum reliquo corpori junctum est, ita ut nec destri nec dissipari possis, sicut nec victoriosa instrumenta veri David poterunt superari. Quomodo? Virtus Christi Jesu Filii Dei fortissima turris est: in qua victoriosissimæ militiæ fidelium invictissima probatione exercentur, quibus nullus adversarius se prævalere gloriabitur, quia in se Christum verum Deum et hominem continent; per quem in secunda regeneratione omnis compago filiorum tuorum in salutem decentissime protenditur. Unde est illa purissima incarnatio a prophetis prædicta, et pretiosissimis lapidibus virtutum adornata cum propugnaculis apostolicæ doctrinæ, id est cum plantatoribus justitiæ veri luminis in universum orbem ad salutem credentium propalata est, ut hæc parabola demonstrat: Dominus quidam urbem marmoream habens in quâ magna voce intonuit, plurimis cælaturis muros ejus interius cælavit,

ex quibus acutissimam limationem impolitorum lapidum spiravit. Quo facto, idem dominus in unico verbo suo aquis aquarum dicebat, ut sua effusione æqualitatem facerent supra montes. Et hoc etiam peracto, ignem ignis similiter admonuit, ut parva tabernacula pararet. Quo etiam adimpleto, eadem tabernacula ita in altum profecerunt, ut urbem illam celeri profectu suo excelleret altitudine. Hoc tale est: Dominus iste est quem nunquam præcessit alius dominacione; sed ipse solus super omnia et in omnibus est, quia nihil ante eum, nec post eum inventum est, ac ideo Dominus omnium est. Hic nobilem urbem chorum scilicet prophetarum adversus rabiem sæcularium tempestatum ferrem et constantem in sua potestate habuit; quoniam infusione Spiritus sancti repleti erant, cum in eis idem Dominus voce magna intonuit ita quod in eis inspirationem illam suscitavit, qua mysteria ejus obscuris verbis protulerunt, ut primum sonus auditor cum nondum verbum cognoscitur, sonum tamen prophetiæ eorum, vero verbo Filio, scilicet Dei incarnato subsequente. Qui Dominus multiplices cælaturas in cordibus eorum fecit: cum intellectum ipsorum multiplex spiritu sapientia infudit, ita quod in spirituali sensu profunda Dei tam præsentis quam futuri videlicet sæculi prophetaverunt, per quem efficacissimos sermones contra contrarios mores hominum protulerunt, quibus durissima corda Judæorum ad lenitatem et pietatem felicium actuum provocaverunt. Sed incarnato Verbo Dei, cælestis Pater in eodem Filio suo innuens apostolis (qui homines existentes segregati erant de communi populo ut purissimi rivuli eliguntur de cæteris aquis fluentibus in plano dicebat; ut inundatione veræ fidei effluerent in orbem terrarum, deprimentes et conterentes magnum schisma contemptus, sufflatus superbiæ et exaltationis culturæ idolorum, ut homines verum Deum cognoscendo desererent infidelitatem suam in prædicatione illorum. Qua fide in populis roborata: idem provisor universorum ignitas mentes electorum suorum, qui accensi fuerant de ignitis cordibus illorum quos Spiritus sanctus in igneis linguis adveniens tetigerat, suaviter etiam in Spiritu sancto admonuit, ut contemptores mundi effecti in contemplatione cælestis vitæ, parvuli et pauperes spiritu esse non abnuerent; sed ut per hæc parva habitacula humilitatis, sibi supernas divitias compararent. Quæ humilitatis opera dum contemptores caducorum in excelso studio subtilissima præcepta Dei semper ruminantes imitarentur, ut martyres, virgines et reliqui semetipsorum abjectores, ita in hac sui contritione ad amorem cælestium ascenderunt; ut etiam agricolas in vinea Veteris Testamenti laborantes in velocitate bonorum studiorum suorum superarent, dum semetipsos quasi pro nihilo habentes toto desiderio ad æterna anhelarent. Unde et mille clypei, multæ perfectæ videlicet defensionis perfectæ fidei nova gratia, pendent a Filio Dei;

PATROL. CXCVII.

A dum primi pastores Ecclesiæ exemplum ab ipso trahentes et ob spem supernorum semetipsos conculcantes, catholicam fidem sanguinis sui effusione roboratam, ab ignitis jaculis diaboli (quæ vulnerant animas hominum) protegent, quis multiplices virtutes armaturæ cælestis militiæ in cæteris electis subsequentes; etiam in hoc sæculo amoris Dei obsequuntur. Quomodo? Quia antiquus serpens primo homini pessimum fetorem contemptus Dei insufflavit: idcirco et ipse diabolus odore omni aromatum castitatis, scilicet et continentiæ ac ligaturæ præceptorum Dei, nec non societatis Christi, jugum ejus sufferre atque contemptus totius mundi durissime in his sibi contrariis cælestibus jaculis transfigitur, ita quod abjectus de civitate Dei, confusus et conculcatus in aperta sæe damnationis parte a fidelibus abhorreatur.

B Quod autem in septentrionali plaga illius ædificii vides mundum et homines qui de semine Adæ procreantur, inter prædictum lucidum murum speculativæ scientiæ ipsius ædificii et ambitum circuli qui de sedente in throno protenditur discurrunt: hoc est quod in carnalibus desideriis quæ respicientia ad imbecillitatem versantur in terrenis sæcularium cupiditatum mundus et mundiales homines de culpa primi parentis positi sunt, ex altera parte scientia boni et mali ipsis apposita, ut ad opus Dei per bonum accedant, et malum effugiant, et ex altera potestate Dei illis ostensa, ut et se sub majestate ejus esse sciant, et omnia facta sua ab ipso examinari non dubitent.

C Unde et multi ædificium ipsum inter turrim præcursoris voluntatis Dei et columnam divinitatis Verbi ipsius per præfatum murum speculativæ scientiæ intrando et exeundo transeunt, ut nubes hac et illac diffunditur; quia multum divinum opus Veteri Testamento et novo exordio admoniti aggredientes, ipsum per speculativam scientiam relictis carnalibus desideriis intrant, multique voluptates suas sequentes illud in malis concupiscentiis suis ibidem exeunt; ita quod in voluntate sua sive ad bonum sive ad malum, in velocitate nubium, id est in motione cogitationum suarum se hac et illac relaxando deducunt. Sed quod ii qui ipsum ædificium intrant, candidissima veste induuntur: hoc est quod ii qui opus Dei bona voluntate aggrediuntur, purissima et lucidissima veste veræ fidei ut Deum cognoscant per misericordiam ipsius vestiuntur. Quorum alii de suavitate et lenitate ejusdem vestis gaudio magno exultantes, eam retinent; quia contrito et humiliato spiritu, imbuti dulcissima et lenissima catholica fide, ac perfusi interiore liquore sanctitatis, semper interioribus oculis lætantur in cælestibus, ea devotissime adimplentes retinentes quæ ipsis Spiritus sanctus inspirat. Alii autem quasi de gravedine et difficultate ejus tristes effecti, illam exuere volunt; quoniam veluti gravissimo onere gravati et quasi difficillima via impediti, inquietissima et amarissima consuetudine illicitæ volupta-

lis se intrinsecus dilaniantes et mactantes, fidem in operibus suis abjicere conantur, nec divinis præceptis se commoveri patiuntur. Quos benigne virtus hæc quam scientiam Dei nominari audisti, sæpius compescens, unicuique eorum dicit vera admonitionis suæ, ut prædictum est; quia altissimus Deus præsciens molliri corda durorum lapidum in hominibus flectit se in misericordia sua ad eos (ut tibi ostensum est) frequenter commonens illos ut intra se gementes et flentes ipsum orent quatenus eos liberet de importunitate nequitiae suæ qua diabolica suasionem perfunsi sunt, ita ut in hac pœnitentia possint reverti ad intellectum bonæ voluntatis, recordantes vestis innocentiae quam susceperunt in regeneratione spiritus et aquæ. Sed ut vides quod quidam eorum his verbis castigati quamvis idem indumentum ipsis difficile videatur, illud tamen cum multo sudore retinent: hoc est quod ipsi inspiratione Spiritus sancti admoniti in fide quam suscipiunt quasi gravem et difficilem mentibus suis viam arripiunt, sed eam quamvis multo labore tamen non desperantes nec tædio torpentes tandem perficiunt. Quidam vero eadem verba subsannantes, vestemque ipsam furiose exuentes abjiciunt, ad mundum redeuntes unde venerunt, multaque perserunt, multa inutilia sæcularium vanitatum discunt; isti sunt qui legem Dei et justitiam ejus derisui habentes, fide catholica in vanitatibus errorum suorum se denudant, eam abnegantes in operibus malignis quæ pertinent ad mortem, et ad mundi hujus vanitates se declinant, quas prius fide dimiserant, ac libidinosa facta in actibus perversis sciscitantes ardentem gustum sæculi discunt atque eum diabolicis irrisionibus secundum deceptionem illius pervertunt. Quorum alii in idem ædificium tandem reversi, vestem quam abjecerant iterum tollentes sibi induunt; quia isti ad opus divinum de via erroris sui redeuntes veniunt, et schisma diaboli quod secundum voluntatem illius acceperant abjicientes, habitum veræ fidei quem in baptismo susceperant et quem ipsi in erroribus suis verum Deum deridentes abjecerant, iterum puro et simplici corde confidentes resumunt. Alii autem reverti nolentes, ea de nudati in mundo ignominiose remanent, quoniam ipsi ad Deum pura pœnitentia redire contemnentes veste innocentiae spoliantur, et ideo nudi a bono fidelium operum, sed pleni malo vitiorum diabolicarum artium, in nequitiiis mundialium vanitatum cum maxima confusione tam presentis sæculi quam futuri vitam suam usque ad mortem impœnitentes deducunt.

Sed quod vides quomodo quidam sordidissimi et nigerrimi quasi per insaniam excitati ab aquilone venientes in ipsum ædificium irruunt turrimque præfatam bacchando invadentes, in eam ut serpentes sibilant: hoc est quod quidam scelerati homines sub mobili calore læti stuporis, sordentes per nigredinem diabolicæ aspersionis Deum aspiciunt, nec causam illam quam desiderant per donum sancti

A Spiritus quærun sed diabolica arte afflati et incitati atque a parte damnationis missi callida arte divinum opus intrant, ac furtim subtrahendo et palam rapiendo atque in insaniam bacchando temere per nefandissimam pecuniam horribilis diabolicæ nigredinis, constituta a Deo officia deglutunt et Ecclesiam hoc modo per insanum furorem conturbantes, in eam sibilos deceptionis antiqui serpentis dant. Quomodo? Diabolica astutia tandiu incautos homines afflant, donec eos secundum voluntatem suam per mortiferam emptionem exsuperant, hoc sibilu jactantiæ Ecclesiam contaminantes dum sic furantur potestates quæ mea ordinatione constitutæ sunt. Qui quoniam hæc faciunt: a conspectu meo impœnitentes projecti sunt, nec in his factis eos scio; quia ea per se et non per me adepti sunt, ut Osee servus meus ostendit, dicens: *Ipsi regnaverunt, sed non ex me. principes exsisterunt et non cognovi. Argentum suum et aurum suum fecerunt sibi idola ut interirent (Ose. viii)*. Hoc tale est: Homines voluntatem suam sequentes, computant et constituunt in se ipsis quidquid eorum proprius appetitus deliberat. Quid hoc? Concupiscens videlicet concupiscentia eorum quæ in ipsis est; suadet ut dominantur hominibus lurtivo et rapto honore, non postulato nec sumpto, nec constituto ex me, quod tamen aliquando ita fieri permitto; ut judicialis pœna superveniat eis ob proprias voluntates eorum, quia me in hoc non quæsierunt. Et quid hoc eis predest? Quia in hoc non viriditatem sed ariditatem habent; et quoniam hoc non plantatur sed inutilis herba nascitur in eis absque trunco. Infructiferæ enim herbæ de terra facile nascuntur per se; fructiferæ autem seminantur et plantantur magno labore. Sic permitto quod aliquando terrenum desiderium hominis, sine radice in malo facile floreat, plantationem boni non quærens; quia viriditatem ætatis non habet, permittens etiam quod aliquando rectum desiderium ejus bene radicum in bono: fructum per multas miseras afferat, rigationem sanctitatis amans, quoniam asperitate hiemis caret. Unde etiam sæpe viles homines præcellunt in principatu communem et utilem populum, ut inutiles herbæ aliquando excelsiores sunt utilibus; ipsis tantum positis in propriis desideriis suis non mea plantatione, aut tactu cognitionis domi mei, aut ordinationis meæ radicatis, sed hoc justo judicio permitto fieri; quia illud a me non quæsierunt, sed intra se ipsos constituerunt, unde et mihi super hoc in judicio meo respondebunt. Nam et felicitatem optinæ doctrinæ quam in animo suo ab omni indignitate infidelitatis deberent examinare ut argentum purgatur a cuncta falsitate, et utilitatem profundissimæ sapientiæ quam in voluntate sua deberent ordinare splendidissima fide, semper videntes quomodo Deus colendus, venerandus, et confitendus sit; faciunt sibi in contrarietatem vanitatis. Quomodo? Ipsi incurvant eam ad maximam infelicitatem, intellectum suum quem a Deo habent insatiabilibus

conepiscentiis carnis suæ offerentes; quasi fetens et putrida ipsa caro eorum deus sit, nolentes oculos suos erigere ad Deum qui formavit illos, sed voluntatem suam pro Deo habentes, quoniam secundum hoc vivunt; ut in se ipsis ordinant et constituunt. Hoc autem ideo non faciunt; ut agrum illum qui gignit cibum vitæ æternæ possideant, sed ut absint ab eo et impœnitentes in perpetuum intereant, quoniam ille quem pro Deo colunt mortuus est: sicut et ipsi mortui sunt, videlicet tam venditores quam emptores spiritualium, hoc esse desiderantes quod a me non quæsierunt. Nam qui potestatem per vesanam concupiscentiam invadit, ita quod rationale donum Spiritus sancti venale facit; quomodo posset ex tali venditione salvari? quia homo qui substantiam suam alienis vendit, ea non debet amplius uti. Et quomodo deberet etiam mercator ille uti empti salvatione quam a Deo volebat recipere, sed festinavit eam adipisci pecunia, quam tamen ut adipisceretur recto iudicio suo Deus fieri permisit? Nam quibusdam Deus indignatus illud eos furari permittit; pro quo tamen occulto iudicio in præsentem eos punit, et non in futuro; ut secundum quod in oblivione Spiritus sancti amaverunt, in se ipsis confundant, ita quod per confusionem hanc ad hoc perducuntur ut ad Deum in pœnitentia revertantur; unde et hac peracta remissionem in futuro consequuntur. Quosdam autem in hoc tolerat, non in præsentem eos crucians, sed justa ex causa in futurum differens, quia voluntatem suam pro Deo habent; quapropter et ipse eis in futuro ostendit, quod voluntas eorum ipsis in amarum cruciatibus prosit. Sed et alios tam in præsentem quam in futuro punit, quoniam clarus eorum intellectus in ipsis vilem ac contemptibilem sua sponte se facit, imitans diabolus in malis suis. Alios quoque ad hoc pervenire permittit; ut ipsum malum in pœnitentia eorum confundatur, cum se pro perpetrata iniustitia acriter punientes, illam quasi putridum cadaver abijciunt. Quibusdam vero ne hoc adipiscantur, misericorditer resistit; quia si ad illud pertingerent, pœnas gehennales non effugientes in eis fortiter cruciari mererentur. Quicumque autem prostituerit aut sibi usurpaverit cathedram potestatis in consilio patris sui qui pecunia est, quoniam ipsa pater illius efficitur in mercatu, ipsi perditionem acquirens ab illa dignitate; et ille qui dedit et qui accepit abijciendus est, quia si homini pecus suum furtim ablatum et alii venundatum fuerit; ille cui ablatum est, repertum cum omni jure repetit, qui vero vendidit aut qui emit, absque contradictione uterque dimittet illud. Sic et dignitas potestatis quæ secundum justitiam meam debet possideri, si per aliquem furtivo munere diripitur, et in alios perverse dissipatur; a me cum districto iudicio requiritur, ac propterea ille qui eam in mercatum posuit, vel qui eam indigne comparavit, utilitate illius iusto iudicio uterque carebit, quia templum nomini meo consecratum, donum rapinæ fecerunt. Quo-

A modo? Sapientiam et consilium quod a me in corde suo habuerunt: sua sententia in forum posuerunt. sibi ex hoc pecuniam iniquitatis in aliorum perditione recipientes. Quapropter mercatum illum in amara pœnitentia abijciunt; vel mihi inde in igno diri ardoris respondebunt. Nam qui viventem dignitatem quam spiritus in spiritualibus apicibus vivificat, mortuo pretio comparans ad fetorem scaturientis putredinis perducere conatur: ex ipsa presumptionis perversitate (nisi citius pœniteat) in perditionem detrudetur, ut accensus in Spiritu sancto desertor erroris relinquensque omnia filius columbæ Petrus, transeunti turbini qui in teterrima nigredine lucem volebat absorbere dicit: *Pecunia tua tecum sit in perditionem; quoniam donum Dei*

B *existimasti pecunia possideri. Non est enim tibi pars neque sors in sermone isto. Cor enim tuum non est rectum coram Deo (Act. viii).* Hoc tale est: Pecunia fallacis confidentiæ tuæ quam habes in aliena re ut dominum, ipsa autem te habens ut mancipium imo ut nihilum, sit tibi in perditione gehennalis ignis; si hoc donum quod ignei Spiritus sancti est, per nefas pecuniæ comparatum, impœnitens retinueris, quoniam in transitoria scientia animæ tuæ accensionem ipsius acutissimi inspectoris, fallaciter existimasti pecunia possideri; quam diffusus es te posse habere dono Dei. Si autem ob causam hanc pœniteris: illud quod emisisti dimittes, pecuniamque quam pro ipso dedisti sic perditam senties, quia quod æternum est, cum luto mercari voluisti ab illo, qui te formavit ex limo. Sed te in illa emptione durante, non habebis partem lucis in consortio supernorum angelorum; quoniam in sermone linguæ tuæ rapacitatem cordis tui protulisti, aliud concupiscens quam civis æternæ claritatis desiderant. Unde et cor tuum in hac perversitate coram Deo iniustum est: hoc volens habere per emptionem pecuniæ, quod gratis a Deo donandum est. Itaque desertores hujus divini pacti, quia illud quærere deberent gratuito dono Spiritus sancti et non faciunt, iusto iudicio per me vanis simulacris comparantur; quoniam ut illa opus manuum existentia a veritatis consortio sunt vacua, sed tamen ab infidelibus pro Deo coluntur, sic et isti per contrarietatem terrenorum munerum illuminatione Spiritus sancti carentes, fallaces magistri efficiuntur, non electi in suspirio animæ suæ veluti officio illo sint indigni, sed in flagrante superbia illud ab hominibus accipientes voluntatem meam in hoc non considerantes. Quapropter nescio unde sint illi et quasi alieni sunt a me; quia ob hanc iniustitiam suam si sic perseveraverint, a me projecti sunt. Si autem ex toto corde pœniterint, eos suspiciens, gaudium super ipsos faciam angelorum.

Sed, quamvis injuste agant qui perverso ardore has dignitates desiderant, nec eis consentiendum est qui eas sua nequitia invadere nituntur, ut dictum est; ipsa tamen regimina bona ad utilitatem hominum a Deo bene disposita sunt, nec eis superbe et pertinaciter resistendum est, sed potius in amore meo obediendum. Unde nullus fidelium qui Deo vult si-

gne obtemperare opponit se magisterio sibi præsi- A
denti : quoniam illud imitatur honorem Dei, custo-
diens et pascens oves ipsius, ut honor ipsarum ovium
non dissipetur in alienum qui fur et latro est ; quia
ut nullus debet repugnare Deo, sic nemo debet in-
sipienter resistere magisterio suo. Ergo omnis homo
vivens in anima et corpore altioribus se dignitati-
bus, sive corporales sive spirituales iustitias retineat :
subjectus eis debet obedire ut in timore magisterii
earum dirigatur constituta lex hominum, ne ipsi
deviantes in indisciplina libertate voluntatis suæ
sibi ipsis legem ponant secundum quod voluerint,
sic errantes in via Domini, quia ne errent ; propter
hoc potestas a Deo est. Quomodo ? Inspiratione
Spiritus sancti regimina hominum disposita sunt ;
ut per ipsa discant homines timere Dominum. B
Quæ si illi secundum libitum suum in contrarietatem
perverterint ; non tamen sic in voluntate Dei est,
sed in secreta permissione ejus ut iusto iudicio
concupiscentia illorum in perverso ardore ad detri-
mentum sui compleatur. Ergo dignitates potestatum
inspiratæ a Deo ad utilitatem hominum ob
magnam necessitatem eorum ab ipso iuste ordinatæ
sunt ; ne plebs Dei more pecudum sine regimine
vivens, per devia quæque instabilitatis suæ incede-
ret. Unde quæ ipsis repugnat, nolens per impulsum
superbiæ eis in humilitatis subiectione, ut iustum
est, obedire ; non hominibus contradicit, sed mihi
Creatori qui cuncta iuste dispono, se pertinaciter se-
cundum transgressionem Adæ opponitur, propter
hanc rebellionem tenebras damnationis sibi accu-
mulans, sicut et ille de gaudio in ærumnas expulsus
est ; non autem ille qui perversæ nequitiae hominum
in zelo meo in humilitate incedens non consentit,
quia is iustitiam iustitia Dei potius auget quam mi-
nuat, si hoc congruenter et opportune fecerit ; sed
is qui ipsas dignitates per elatam superbiam inde-
center opprimere voluerit, quoniam ille mea dispo-
sitione ad utilitatem viventium, ut prædictum est,
propalatae sunt. Et qui contra eas superbe calcitrat,
 inspirationi meæ repugnat, quamvis aliqui insania
ignorantiæ suæ timorem meum non inspicientes,
eisdem dignitatibus in iniquitate voluntatis suæ di-
vinum præceptum prævaricantes se ingerant, quod
iusto iudicio ita fieri permitto ut desiderant ipsi,
per aequissimam examinationem ex hoc in gravi pœ-
nitentia aut in igne gehennæ responsuri.

Sed ut vides quod ex his quidam ab hac stultitia
cessantes mundi effecti sunt, aliis in eadem nequitia
et sorte sua perseverantibus : hoc est quod ex eis
aliqui per inspirationem divinam a perversitate sua
resipiscentes, per puram et veram pœnitentiam
mundari et salvari merentur, aliis obduratis et
impœnitentibus in eadem calliditate sua et humi-
ditia usque ad finem vitæ suæ permanentibus, atque
ita suffocatis miserabiliter et crudeliter in tormentis
diræ mortis morientibus.

Quod autem intra prædictum ædificium conspicias
versus præfatam turrim Ecclesiæ, quasi septem albi

coloris marmoreas columnas in miram rotunditatem
ornatas, stantes : hoc est quod in opere omnipoten-
tis Patris ad munimentum et ad deo rem novæ
sponsæ, Spiritus sanctus inspirationis suæ septem
candidissima sustentacula omnem adversitatem
tempestatum sua fortitudine abstergentia declarans,
summam potestatem nec initium nec finem in ro-
tunditate æternitatis habentem manifestavit. Quæ
sunt altitudinis septem cubitorum ; quia omnem for-
titudinem et altitudinem totius humani intellectus
illa dona excedentia, eum qui cuncta creavit puris-
sima fide colendum demonstrant. Et in summitate
sua quasi ferream et rotundum habent tabulatum,
decenter aliquantulum in altitudinem sursum erec-
tum ; quoniam in excellentia suæ claritatis invi-
cibilem et incomprehensibilem divinitatis potestatem
designant, legentem et sustentantem illos eleganti-
ssimam rectitudinem suam in cœlestibus, qui se hic
per dona sancti Spiritus separaverint a carnalibus
voluptatibus.

Quod autem in cacumine ejusdem tabulati vides
quasi pulcherrimam imaginem stantem : hoc est
quod virtus hæc in altissimo Patre ante omnem crea-
turam fuit, ordinans in consilio ejus quæque in-
strumenta creaturarum quæ in cœlo et in terra
condita sunt, ipsa scilicet magnus ornatus fulgens
in Deo, latissimusque gradus graduum cæterarum
virtutum existens in ipso, eique dulcissima am-
plexione inardentis amoris conjuncta tripudio.
Quæ ad homines in mundum aspicit ; quoniam illos
qui eam sequi voluerint sua protectione semper
regit et custodit, eos valde diligens ; quia constant
in ipsa. Nam imago illa sapientiam Dei designat ;
quia omnia per ipsam a Deo creata sunt et reguntur,
cujus caput veluti fulgur tanto nitore radiat,
ut illud ad plenum non possis considerare ; quoniam
divinitas terribilis et blanda omni creaturæ
est, omnia videns et considerans, ut oculus homi-
nis ea dijudicat quæ sibi fuerint apposita, a nullo
tamen hominum in profunditate mysterii sui ad
finem valens perducere. Unde et manus ad pectus
suum decenter componit : quæ est potestas sapientie
quæ ad se ipsam sapienter constringit, ita
quod omne opus suum tali modo dirigit, ut nullus
ei in aliquo nec prudentia nec potentia resistere
possit, pedibus ejus in ipso tabulato tibi ad viden-
dum occultatis ; quia profunda ejus in corde Patris
absconsa nulli hominum patent, soli Deo secreta
ejus nuda et manifesta. Quod vero circulum in
modum coronæ multo fulgentem splendore habet in
capite : hoc est quod majestas Dei initio et fine
carens incomparabili nitet honore, tanto fulgore
divinitate radiante, ut acies mortalium mentium in
ipsa reverberentur. Sed quod tunica aurei coloris
induitur : hoc est quod opus sapientie quasi in-
purissimo auro frequenter consideratur. Quapropter
et a pectore deorsum usque ad pedes zona una
descendens pretiosissimarum gemmarum ornata,
viridis scilicet albi et rubei atque aerei purpureæ

fulgore interlucente coloris decoratur; quoniam ab exordio mundi cum primum sapientia opus suum in apertam ostensionem dedit, jamque se usque ad finem sæculorum quasi una via tetendit in sanctis et justis mandatis ornata, videlicet prima plantatione viridis germinis patriarcharum et prophetarum, quæ in ærumnis genuit laboris sui maximo desiderio Filium Dei flagitabant incarnari, et deinde decorata candidissima virginitate in virgine Maria, et postea in robustissima et rubente martyrum fide, ac demum in contemplationis purpurea et lucida charitate, qua Deus et proximus per calorem sancti Spiritus diligendus est, quod ita ad terminum mundi procedet admonitione illius non cessante, sed semper quandiu sæculum durat emanante, ut etiam hæc virtus in exhortatione sua declarat, ut prædictum est.

Sed quod iterum in pavimento ipsius ædificii tres alias imagines vides: hoc est quod hæc virtutes terrena calcantes, et cælestia in divino opere sectantes tria instrumenta per quæ Ecclesia in filiis suis æterna petit designant, nutrimentum scilicet magistrorum et pugnam fidelium adversus diabolum, ac reversionem eorum de consensu vitiorum; quarum una præfatis columnis acclivis est; quia ecclesiastici doctores per donum sancti Spiritus imbuti, requiem capiunt ipsius fortitudine; et reliquæ duæ ante ipsam sibi collaterales stant, quoniam dilectio Dei et proximi ejus exhortatione in istarum conjuncta et sociabili continetur operatione. Unde et se omnes ad columnam humanitatis Salvatoris et ad præfatam turrim dirigunt; quia pari unanimitate Filium Dei verum Deum et verum hominem in Ecclesia devotissime coli et adorari ostendunt, justitiam per justitiam elevantes, designando videlicet in antiquis sanctis altissimum Deum in incarnatione Filii ejus salvationem operatum animarum.

Sed hæc imago quæ ipsis columnis acclivis est, præfiguratur justitiam Dei; quoniam ipsa post sapientiam per Spiritum sanctum in hominibus cum omnibus justitiis suis operatur, tantæ latitudinis apparet ut latitudo quinque hominum sibi astantium nominari potest; quod est expansio quinque sensuum humanæ capacitatis, cum quibus ipsa in latitudine legis Dei conversatur, continens et conservans a Deo instituta præcepta vitæ, ipsam diligentibus. Quæ et tantæ proceritatis est, ut longitudinem ejus perfecte discernere non valeas, ita etiam quod per omne hoc ædificium prospiciat; quia ipsa in latitudine sua humanum intellectum excellens, sursum tendit ad cælestia; sic quod etiam in incarnatione Salvatoris de cælo prospexit: cum idem Salvator scilicet Filius Dei a Patre exivit, qui vera justitia existit. Unde et in omnia ecclesiastica instrumenta aspectum suum dirigit; quoniam illa per eam fabricantur et continentur, ut aliorum propugnacula ad fortissimam turrim per quam constare possint conjunguntur. Quapropter et magnum caput

et claros oculos habens, acutissime in cælum videt; quoniam maxima et summa bonitas justitiæ, lucidissimum visum per Incarnatum Filium Dei hominibus declaravit, cum ille in humano corpore terrenis ac tenebrosis oculis se manifestavit: cælestia intuens per redemptionem animarum. Et tota candida et perlucida existit ut serenissima nubes est; quia ipsa in candore et puritate mentium justorum hominum habitat, qui omne studium suum ad hoc intendunt, ut justitiæ Dei fidelissime subditi sint. Unde et ipsa nubibus se assimilat; quoniam in cordibus justorum gratam sibi habitationem parat. Sed quod aliam formam hominis in ea nullam conspicis: hoc est quod cælestis et non terrestris manet, secundum quod et tibi declaratum est, videlicet humanis operibus quibus gravantur homines illi non adherentibus, sed quæ ipsos ad justificationem vitæ perducunt; quoniam Deus justus est, ut et ipsa diabolo opposita in opere Dei cæteras virtutes exhortans superius fideliter demonstrat.

Imago autem prima illarum quæ ante prædictam imaginem sibi collaterales stant; ostendit fortitudinem, quia post justitiam Dei surgit fortitudo quasi princeps in conspectu summi regis, recto et sancto opere repugnans in hominibus cunctis insidiis adversariorum; armata apparens, videlicet virtute omnipotentis Dei; quoniam ipsa fortis in fide fortiter resistit diabolicæ subjectioni. Quapropter et galea, id est superno vigore ad salutem credentium induitur, et lorica: quod est Christianorum lege, quæ per justitiam quam continet in se nulla sagitta diabolicæ artis aboletur; ac ocreis, scilicet rectis itineribus in doctrina principalium magistrorum frequentatis; atque ferreis chirothecis, quæ sunt fortissima et acutissima opera quæ fideles perficiunt in Christo. Tenet etiam evaginatum gladium dextra, id est in bono opere nudam et apertam in divina Scriptura Dei admonitionem, quam verus Dei Filius in mystica significatione denudavit, cum interiorum dulcedinem nuclei in detestatione legis ostendit. Hastam autem habens sinistra, qua fiduciam æternorum in hac etiam actione designat infidelibus hominibus se habere, ubi carnalibus concupiscentiis per voluptatem carnis impugnantur. Quod autem sub pedibus suis horribilem draconem conculcat; hoc est quod per viam rectitudinis antiquum et horridum serpentem potestati suæ subigit; os etiam illius ferro haste transverberans ita ut ipse immundissimas spumas evomat; quoniam rictus sordidissimæ et diabolicæ libidinis, in acutissima audacia castitatis transfodiens conspumptionem ardentis libidinis, qua ille homines polluit ab eo extorquet. Unde et gladium quem tenet quasi ad feriendum fortiter vibrat; quia Deus penetrabile verbum suum ad interdicendum omnem infidelitatem idolorum et aliorum schismatum quæ incredulitatis sunt, in extensa fortitudine manifestavit, sicut et virtus hæc in admonitione sua manifestat.

Altera vero imago sanctitatem significat; quo-

niam cum per fortitudinem diabolo repugnatur, sanctitas in hominibus bonis ad ornatum cœlestis militiæ oritur. Quæ triceps est; quoniam hac trina dignitate ad statum suum perducitur, ita ut in naturali loco capitis et in utroque humero suo caput appareat; quia iusta et digna actione Deus caput totius veræ exultationis et in prosperis et in adversis ex quibus vel lætificari vel contristari potest homo, metuendus et venerandus est; medio tamen alia duo aliquantulum supereminente; quoniam ille qui iudex honorum et malorum existit, omnia supereminet sua æquitate. Sed quod idem medium et quod a dextris ejus est tanto fulgore radiant, ut claritas ipsorum visum tuum reverberet, ita quod utrum virilem an muliebrem formam habeant perfecte considerare non valeas; hoc est, quod sanctitas in culmine honoris et in parte prosperitatis æternæ dulcedinis, tanto splendore divini gratiæ perfusa consistit, ut profunditas mysterii ejus ita intellectum hominum excedat, ut præ gravidine mortalitatis nec libertatem nec subjectionem ejus in Christo possit intueri, præterquam quod viget in ipso. Illo autem capite quod a sinistris apparet aliquantulum obscuro et muliebri consuetudine candido velamine velato; quoniam perfectio hæc quæ se fortiter constringit ob amorem Dei, in adversitate illa qua ipsa diabolica infestatione et humano opere impugnatur, quasi anxietatem et sollicitudinem quomodo se divino auxilio defendat habet, humillima subjectione in albedine et pulchritudine Christiani certaminis se Redemptori summo gemitibus fidelium cordium commendans. Quod vero tunica ex albo serico eadem imago induta est, hoc est quod opere lucidissimi et suavissimi studii, in quo perfecta sanctitas Filium meum imitatur circumamicta apparet, candidissimis etiam calceamentis munita; quia per mortem Christi, in candore regenerationis spiritus et aquæ resulget in

mentibus hominum, ut et ipsi mortem ejus imitentur. Et in pectore suo signum crucis habet, circa quod etiam splendor magnus in eodem pectore velut aurora fulgens rutilat; quoniam in intentione mentium fidelium illam diligentissime complectentium recordationem passionis Christi Jesu ruminat. Hac etiam ubique serenissima claritate fidei in eisdem mentibus designans; quod ille qui obediens Patri taliter in sancta humanitate sua passus est voluntate Patris, in pulcherrima aurora solis quæ virgo Maria est sine macula peccati natus advenerat. Quod autem in dextra nudum gladium tenet, quem pectori suo et eidem cruci cum multa devotione apponit: hoc est quod bono et sancto opere ostendit, quomodo Scripturas per Spiritum sanctum denudatas in recordatione mentis electorum hominum (quia et ipsi passionis Redemptoris sui dulcissime recordantur) diligit. Unde etiam vides in fronte medii capitis scriptum sanctitatis, quia in interiori facie quæ est animæ absque ulla indignatione pudoris cum gaudio vitæ sanctitas cognoscitur, et in fronte dextri, radix boni; quoniam ipsa palam initium et fundamentum in salvatione sanctitatis est, et in fronte sinistri non parcens sibi; quia sine corpore mollitiem et vanitatem carnalium voluptatum abiciens, semper se in districtione constringit, ornamenta cæterarum virtutum sibi conjungens ut possit perfici et perdurare contendit. Sed et medium ad alia duo aspiciens et illa ad ipsum, utilitatem suam ad invicem conferunt; quoniam ipsa fortiter in unanimitate interioris visionis et dilectionis consistentis, ita ut nullum eorum sine adjutorio alterius durare valeat, verba et admonitiones suas ad perfectum hominum dirigunt, ut dictum est. Qui autem acutas aures interioris intellectus habet; hic in ardente amore speculi mei ad verba hæc anhelet, et ea in conscientia animi sui conscribat.

VISIO DECIMA.

SUMMARIUM. — Verba Filii hominis. Quod homo habens scientiam boni et mali, inexcusabilis est. Admonitio ad conjugatos. Comparatio de agro. Quod homo non debet scrutari quod sibi sciendum non est, sicut in exemplis patet. Quod nullus repente viam sanctitatis arripiat ut in suppositis exemplis videtur. Admonitio ad virgines et continentes qualiter sanctitatem aggredi debeant. De interiori continentia mentis ut in subjectis exemplis manifestum est. Comparatio thesauri. Verba constantiæ. Verba cœlestis desiderii. Verba compunctionis cordis. Verba contemptus mundi. Verba concordie. Quod in altitudine justitiæ et fortitudine donorum Spiritus sancti opera quæ Deus in hominibus operatur solidantur. Quod omnis actio quæ fide et opere in fidelibus perficitur timori Domini divina providentiæ coadunatur. Quod volentem perseverare in bono opere Filius Dei regit ne cadat in errorem qui humilitate sua destruxit mortem. Quod umbra legis in nativitate et passione Filii Dei finem accepit. Quæ gessit Deus in Ecclesia ut hominibus videri et sciri possunt; futura autem non nisi fide vel revelatione divina. Quod Deus misericorditer hominem conspiciens admonet ut imitando sanctos cœlestem patriam petat. De statu constantiæ, cœlestis desiderii, compunctionis cordis, contemptus concordie. De habitu earum. De constantia. De cœlesti desiderio. De compunctione cordis. De contemptu mundi. De concordia. Quod in vigilante fortitudine fidei opus bonum explanatur et in perfectione operis qua devotione quisque Deum colat ostenditur. Quod per fortitudinem fidei Deus antiquum serpentem in profundum æternæ confusionis dejecit. Pagani, Judæi, falsi Christiani veram fidem abnegantes, in potestate Dei sunt quamvis ab Ecclesia quæ in alto posita est ejecti sunt. Verba Joannis ad eandem rem. Quod Deus Ecclesiam ab omnibus partibus mundi collectam, secundum quæ prædestinavit: ad effectum confuso diabolo perducit, quod est in novissimo die.

Et post hæc in summitate orientalis anguli præ-

monstrati ædificii, ubi prædictæ duæ partes muri ipsius illa lucida et lapidea videlicet, conjunctæ erant: vidi quasi septem gradus candidissimi mura-

mōris, qui ad lapidem illum magnum super quem A prælatu lucidus sedens in throno apparuit in modum testudinis advolti videbantur. Et super illos gradus sedes posita erat: super quam juvenis quidam sedens virilem et nobilem vultum pallidi tamen coloris, et capillos subnigros usque ad scapulas ejus diffluentes habebat, purpurea tunica indutus. Qui a capite usque ad umbilicum ejus mihi apparuit; sed ab umbilico deorsum obumbratus mihi ad videndum fuerat. Et ipse respiciens in mundum, maxima fortitudine vociferabatur ad homines qui in eo erant, dicens: O stulti homines, qui tepide et turpiter marceatis in vobis ipsis, nolentes vel oculum unum aperire ad videndum, quid in bonitate spiritus vestri sitis, sed semper ardetis operari malum B quod habet concupiscentia carnis vestræ, recusantes esse in bona conscientia et in recta speculatione animi vestri, quasi intellectum boni et mali non habeatis, nec gloriam hanc ut malum sciatis devitare et bonum perficere: audite me Filium hominis dicentem ad vos: O homo, respice quid esses: dum coagulatio in ventre matris tuæ fuisti? Etenim tunc lascivus et impotens tui in vivificatione eras. Sed tunc datus est tibi spiritus et motio ac sensibilitas; ut vivens movearis et te movens, intelligas fructum utilitatis. Habens enim scientiam boni et mali atque efficaciam operandi unde excusare te non vales, quin omnia bona ex his habeas in te; ita ut summa inspiratione admonitus, Deum diligas in veritate et justitia, tibi que resistas in concupiscentia et delectatione injustitiæ, ita ut te in his crucies: et hoc modo martyrium meum colas, tibi ipsi in h's ardoribus repugnans, crucem meam scilicet in tuo corpore bajulando, id est illicita desideria fugiendo, cum te delectat peccare. Et cur tibi est tanta potestas videlicet ut devites malum et facias bonum? De scientia enim boni et mali; qua intelligis quod homo es, mihi responsurus es. Sed bonum contemnis, et malum operaris ardens in carnalibus desideriis, quia bonum tibi quasi grave videtur: malum autem in te facile excitatur. Et cum hoc sit: non vis te constringere, sed libere peccare. Quid feci quando pro te in cruce passus sum in infirmitate carnis, cum contremui ac angustatus sum ego Filius hominis? Ob hoc requiro a te adversum te D martyrium quod pateris in voluptate carnis tuæ, et in reliquis perturbationibus ac illicitis desideriis tuis quæ sunt contra voluntatem meam, atque in aliis hujusmodi nequitias quæ hæc subsequuntur in quibus te non potes excusare quin noveris quando bene et male operaris.

Sed non abjicio copulam castæ legalis conjunctionis, quæ per divinum consilium constituta est in multiplicationem procreationis filiorum Adæ; ubi hoc in vero desiderio prolis et non in falsa voluptate carnis ab iis sit quibus illud sine injuria licitum est, secundum quod eis in lege divina præceptum est, scilicet sæculo deditis et non spiritu segregatis. Bonum ergo quod habes a me, diligere

debes adversum te. Contestis es in spiritu, terrestri in carne. Unde quæ cœlestia sunt debes amare, et quæ terrestria sunt conculcare. In opere autem cœlestium demonstro tibi supernum præmium; in voluntate vero carnis tuæ cum vis perficere quod injustum est, tibi ostendo tibi martyrium meum et pœnas quas sustinui propter te, ita ut tu in contrariis desideriis tibi ipsi resistas propter amorem passionis meæ. Plurimum intellectum habes in te, plurimum etiam sensus inde requiretur a te. Multum tibi datum est, multum etiam a te requirendum est. Sed in omnibus his caput et adiutorium tuum sum. Nam superno tactu tactus, si invocaveris me, responsum audies a me; si pulsaveris ad januam, tibi aperietur. In spiritu perspicacissimæ scientiæ quo donatus es, omne quod tibi utile est, habes in te. Et quoniam hoc est in te, idcirco et oculi mei acutissime perspicientes, considerabunt quid inveniant in te. Quapropter de conscientia tua requiro vulnera et dolorem cordis tui: in quibus coerceris, cum senseris te voluntate tua trahi ad peccatum. Et cum ita in eo exarseris ut quod totus liquefactus vix respirare vales: ecce tunc inspicio te. Quid tunc facies? Si tunc in hoc labore, vulnerato corde et madentibus oculis, concussus timore judicii mei invocaveris me, et si tunc etiam in hoc clamore perseveraveris ut tibi succurram adversus nequitas carnis tuæ et contra pugnas malignorum spirituum: faciam omne quod tibi fieri desideras, atque domum habitationis meæ ponam in te.

Nunc ergo, fili mi, respice quanto labore et sudore in agro laboretur antequam semine seratur; sed postquam semine seminatus fuerit, dat fructum suum. Ergo attende et considera hæc. Nonne recusato terræ id præstare, ut fructum gignat absque sudore laboris? Sed cum mihi placuerit ipsa fructibus superabundanter ita repletur, ut homines abundantissime sufficientiam habeant, aliquando etiam superabundent, et cum voluero ita eis attenuatur, ut homines aliquando præ nimia fame vix vivant, aliquando etiam multi in illis attenuati deficiant. Secundum modum hunc homines per me positi; scilicet homini illi qui bono corde semen verbi mei voluntarie suscipit, magna dona Spiritus sancti ut bono agro superabundanter tribuo. Ille autem qui aliquando verbum meum recipit, aliquando etiam recipere recusat, est quasi ager quod hoc tempore viret, hoc autem arescit. Illic homo tamen omnino non perit; quia quamvis famem in anima patiat, aliquid tamen quamvis parum viriditatis habet; sed hic per omnia moritur, qui nulla intentione verba mea recipere exoptat, et qui nec admonitione Spiritus sancti, nec doctrina hominum, cor suum ullo modo excitare vult ad bonum. Hæc miraris, o homo, et scire vis cur hæc ita fiant

Sed ut nec divinitatem mortali obtutu vales aspicere; sic nec secreta ejus mortali sensu poteris capere, nisi quantum in permissione ipsius tibi possibile est. Tu autem vacillante animo tuo, huc et

illuc versaris. Unde veluti aqua a calore ardentis camini absorbetur, sic spiritus tuus ab inquietudine stulti animi tui opprimitur. Quoniam hæc scire cupis quæ non sunt scienda carni humanæ conceptæ semine humano in peccatis. Leva ergo digitum tuum, et tange nubes. Quid nunc? Sed hoc fieri non potest, sic nec illud dum hoc scrutaris quod tibi sciendum non est. Sed velut herbæ agros suos comprehendere non valent quia sensu et intellectu carent, nescientes quid neque ipsi, neque quid ipse sint vel quid operentur fructu suo, quamvis impleant et circumdant agros utilitatis gratia et veluti culices aut formicæ, aut cætera minora animalia non desiderant dominari super reliqua sibi similia, aut scire sive intelligere virtutem vel significationem leonis seu aliorum majorum animalium, sic nec tu cognoscere poteris quid in scientia Dei sit. Quid tu fecisti vel ubi fuisti, quando cælum et terra creata sunt? Qui hæc creavit auxilio tuo tuæ non indignuit, sic nec nunc. Ut quid scrutaris iudicium Dei, cum desuper in hunc salutari tactus fueris? Ostende mihi quomodo in agro cordis tui labores, et quomodo eum colas. Quod si labor ille mihi placuerit, fructum optimum tibi do secundum laborem tuum, erit et fructus tuus cum mercede. Nunquid do fructum terræ sine labore? Sic etiam nec tibi facio, o homo, absque sudore, quem requiro a te. Habes enim per me illa in te, in quibus potes laborare. Ergo diligenter in labore te exerce, et fructum inde consequeris. Et cum fructum habueris, mercedem inde referes. Sed quid? nunc multi devoto et puro ac simplici corde quærunt me, et inveniunt me.

Multi autem joculantes et ludentes volunt me adire sine labore animi et cogitationis suæ, nolentes præmeditari quid facere debeant, me scilicet invocando, et sensum corporis sui considerando, volentes tantum me apprehendere, quasi de gravi somno evigilent repentino motu simulationis et deceptionis arripientes viam sanctitatis, ut in se ipsis excogitant; alii autem in abjectione sæcularium negotiorum, alii in continentia carnalium, alii in virginitatis pudore super humeros suos assumentes jugum meum, existimantes sibi possibile esse omne quod voluerint, nolentes intueri qui sint aut quid perficere possint, nec volentes habere in scientia sua quis eos formaverit, aut quis eorum Deus sit, volentes eum tantum habere ut domesticum suum qui omnem voluntatem ipsorum perficiat. Sic nolo dare donum meum nec seminare vacuum agrum in homine illo, qui in hujusmodi vanitate se mihi in alienatione ignorantæ nesciat. Unde et pes ejus sæpe in lapsum erit. Cui et dico: O homo, quare non inspexisti agrum animi tui ut eradicares inutiles herbas et spinas ac tribulos, me scilicet invocando et te ipsum considerando, antequam velut ebrius et insanus ac te ipsum ignorans venires ad me, quoniam nullum lucidum opus, sine adjutorio meo perficere potes. Nam post hanc præcipationem va me velut in somno quæstisti; cum in servitio

A meo tardio affectus recordatus fueris somni illius in quo prius in consuetudinalibus peccatis tuis dormivisti, ad eadem priora scelera insanus et inscius boni, adjutorio et consolatione spiritus Paraclæti destitutus reverteris. Tu autem quæ quæstisti ductorem et adiutorem ad hæc? fallacem certe et deceptibilem animum tuum, qui te stulte in ariditatem ducebat, sine viriditate et recordatione intellectus tui, oblitum quod nihil boni sine me facere posses. Et quid tunc habes? Certo tunc miser et vacuus cades coram me et coram populo, atque ut inutilis pulvis conculcaberis. Nam quid est tibi possibile contra me? Nihil. Et quid potes meo auxilio? Lucidissima potes opera quæ sunt splendidiora solis splendore, et dulciora in interiore gustu super mel et lac, cum desideranti populo manifestantur. Nam cum requiris me intimo intellectu animæ tuæ, ut in baptismo per fidem doctus es, nonne do totum quod desideras? Sed post casum suum, multi gemendo et dolendo requirunt me; qui priusquam caderent me quæsisse debuerant. Quibus manam meam porrigo, dicens: Quare non quæstisti me ante casum? Ubi eram? Et ubi requisisti me? Numquid cum quæreretis me, abjeci vos? Et dico: O homo, si secus pontem profundissimæ aquæ stares, et propter inanem jactantiam et tui cordis oblivionem (qua me in omnibus despexisti, cum possibile tibi putabas esse omne quod voluisti, quasi non indigeres adjutorio meo) temerarie in te ipso diceres pontem hunc volo devitare et per aquam ambulare, nonne prudenter faceres? Quod si præsumptuose et insipienter faceres; nonne in eadem creatura quam tibi subjecta ad utilitatem tuam creata est, spiritum tuum exhalares? Sed ne hoc tibi contingat: præcaves propter præsentem et visibilem timorem aquæ, te absorpturæ in mortem. Aut si maximam arborem abscisam ruere videres, nonne fugeres ne ab ea comprimereris? Vel si leones aut ursos tibi occursuros aspiceres, nonne si posses præ timore quem conciperes te in terra absconderes? Et cum corporis læsionem ita fugis; quare non devitas terribilissimam mortem animæ, timens creatorem tuum? Nonne vidisti aut audisti ullum mihi unquam resistere? Nam qui non est mecum, dissipabitur; et super quem cecidero, confringetur. Quid fuisti quando cælum et terra creata sunt, quæ ita vires suas peragunt ut eis constitutum est? Tu vero consilio Dei formatus, et ipsius illuminatione tactus, præcepta ejus transgredieris. O magna amentia! Per creaturam quæ tibi subjecta famulatur, Deum tuum contemnis, tu terram calceas ac cælum suspicis quæ Creatorem suum timentes ei obediunt et jussionem ipsius adimplent: quid tu insipientissime minime facis cum eum in cogitatione aut in opere tuo neque vis scire neque ad eum respicere, ita ut velis ipsum ut decet agnoscere. Quapropter si non pœnitueris, infernus justo iudicio te deglutiet, sicut et illum qui obduratus de cælo projectus est, quem tu imitatus es. Attamen cum lapsus fueris, cla-

mans fideliter quære me, et sublevatum suscipiam te. Tu autem, o homo, tam frequenter vis summa tangere, qui nec infima vales comprehendere.

Unde audi me tibi dicentem : Si per me admonitus in abjectione sæcularium negotiorum, aut in continentia carnalium jugum meum ferre desideras, antequam hoc aggrediaris primum clama, et in hoc persevera quærens me, et ego adjuvabo te. Quod si etiam admonitione mea tactus, me vis imitari ad me respiciens, in virginitatis pudore quia ut flos de inarato agro nascitur, sic et ego sine virili semine de virgine Filius Dei natus sum : ostende mihi agrum animi tui in multa humilitate, et alloquere me in largitate inferiorum lacrymarum tuarum, et dic : O Deus meus : ego indignus homo non habeo a meipso hanc possibilitatem perficere ut virginitatem meam possim conservare, nisi tu, Domine, adjuves me, quia totus culpabilis sum in ortu ardentis succi de quo pullulo in multis miseris, frequenter repetens originem fragilitatis meæ. Unde etiam non possum mea virtute me ipsum superare in gustu dulcedinis carnis meæ, dum sum arbor concepta et nata in peccatis. Ob hoc tu, Domine, da mihi in virtute tua igneum donum, quod in me extinguat hunc fomitem et hunc ardorem perveritatis, ita ut cum rectis suspiriis bibam de aqua fontis vivi qui me faciat gaudere in vita, qui sum cinis et pulvis plus aspiciens in opera tenebrarum quam in opera lucis. Et si tu tunc hac supplicatione studiosus et constans fueris, agrum illum paro mihi in te, quem Isaac filio suo proposuit cum dicebat : *Ecce odor filii mei sicut odor agri pleni, cui benedixit Dominus (Gen. xxvii)* ; eundemque agrum meum in corde tuo benedicam et ut etiam persecutus aiebat : *Esto dominus fratrum tuorum, et incurventur ante te filii matris tuæ (ibid.)*. Atque eodem modo et tu ante communem populum sublimata generatio eris. Ego autem rosas et lilia, ac alia optima virtutum pigmenta in agrum illum seminabo, et cum inspiratione Spiritus sancti assiduo imbre rigabo, atque in eradicatione inferacitatis abscindam ab illo malum, ita ut oculos meos circumferens, eos in viriditate et in floriditate hujus incorrupti agri pascam. Istud est meum et per me, et non tuum, o homo, nec per te. Nam *ego sum flos campi (Cant. ii)* : quoniam ut sine aratro campus gignit florem, sic ego Filius hominis sine virili conjunctione genitus sum ex virgine. Ideoque hoc donum est meum et non tuum, quia tu in peccatis conceptus, in peccatis natus es ex corruptione. Sed si id donum a me fideliter petieris, illud a me fiducialiter impetrabis, tibi que dabo ut coram patre meo consortium meum habeas in virginitate. Hoc autem præ fragilitate corporis tui non poteris habere sine labore caloris qui in te est, quia humana natura fragilitatis tuæ sæpe se prodit in te, quam devitare non vales, quia caro de carne es. Sed in hoc ferre debes crucem meam et imitari martyrium meum : te videlicet constringendo, ita ut per me devincas te, quod mihi semper amabile est, quia te fragile vasculum scio, tunc autem volo tibi communicare ac compati doloribus tuis.

A Quod si etiam in his aliquando cecideris, surgens citius pœnitentiam ex corde age et suscipiens salvabere.

Quidam autem decepti a diabolo, et perdurantes in malo, putant se sanctificatos esse, cum exteriorem hominem in se continent a conjugio, abjicientes circumcisionem mentis ubi superflui sunt in immundis cogitationibus et etiam abnegantes circumcisionem spiritus ubi proferunt malum in locutionibus et operibus suis, nolentes scire quoniam hoc flagitiosum sit, sed tantum tepide observantes ut caro eorum integra sit a commistione, renuentes omnino integritatem spiritus sui. Unde indigni coram me, sunt projecti extra legem tam carnalem quam spiritualem ; quia nec in carne nec in spiritu secundum justitiam Dei vixerunt. Nam nec constitutam sibi legem conjugii tenuerunt, nec quod plus est, quam quod in lege præceptum est, in virginitatis amore servaverunt. Quapropter indigni oculis meis sunt, quoniam nescio qui sint. Non enim vidi eos in præcepto legis ambulare, nec quod in illa re plus faverent quam quod eis præceptum est. Unde et repulsi a visione mea sunt. Ego comparo eos infertili terræ gignentis spinas et tribulos ac infelices herbas, ad nullos usus hominum valentes quæ in altitudine et colore suo se assimilant rosis et liliis ac aliis utilibus floribus et herbis utilem succum et dulcem fructum atque bonum odorem usibus medicinæ in se habentibus et iterum comparo eos cupro : quod se extrinsecus assimilat auro, intus autem deceptionem et hypocrisim auri retinens, quoniam secundum hunc modum hi homines foris ostendunt se habere similitudinem prudentium virginum, interiori autem fallacia et indignatione pleni sunt. Unde et coram me sunt ut tepidus ventus, cuius nec calor nec frigus ullum vigorem habet ; quia nec utiles sunt in calore animi sui ut perseverent in virginitatis continentia ut cœperunt, nec valent in frigore mundanæ vitæ ut degant in sæcularibus rebus ut sibi proponunt. Nam nec extra legem peccant ut publicani, nec intra legem ut injusti ; sed in semetipsis tepentes nec perfecte justii, nec injusti sunt. Sed ut catulus immundorum animalium abjicitur antequam se sentiat vivere, vel antequam confortetur in fortitudine ætatis suæ, sic iste populus projicitur in mortem, quoniam nec se scit vivere ad vitam, nec in se intelligit fortitudinem virtutum quæ sunt in domo sapientiæ. Unde et ab ore meo exsufflo eos ; quia indigni sunt aspectu meo, si sic impenitentem perseveraverint. Nunc autem, o homo, respice in te.

Si enim quispiam hominum tibi thesaurum daret, quoniam te plurimum diligeret, tibi que diceret, lucrare in hoc et esto dives, ut et hoc pacto sciatur quis ille scit qui tibi thesaurum hunc dedit : tunc te oportet acutissime cogitare quomodo illum utiliter lucrificares, dicens in te : Thesaurus Domini mei in optimo lucro apparere debet in me, ita ut et ipse laudetur in illo. Et cum illum utiliter hoc modo augmentatum multiplicares, bonus rumor inde ad aures illius qui tibi thesaurum dederat perveniret. Unde et ipse propter hoc recordatus tui magis te diligeret, ac magis

Jora dona tibi conferret. Sic et Creator tuus fecit. Ipse A dedit tibi thesaurum optimum viventem, scilicet intellectum, valde diligens te, quoniam creatura ipsius es, præcepitque tibi per verba ab eo constitutæ legis, ut intellectu tuo lucrum facias bonis operibus, divesque evadas in virtutibus : ita ut ipse bonus dator, per hoc diligentius cognoscatur et laudetur. Quapropter omni hora te oportet meditari, quomodo hoc tam grande donum quod percepisti utile tam cæteris quam tibi ipsi factus in operibus justitiæ, splendorem sanctitatis reddat ex te, quatenus homines bono exemplo tuo provocati, Deo honorem laudis inde exhibeant. Quod cum humiliter in omni justitia multiplicaveris : laus et gratiarum actio ad cognitionem Dei, qui in Spiritu sancto tibi virtutes has inspiravit, accrescit, unde et ipse misericordiam gratiæ suæ superabundanter magister faciet ardere in amore ipsius ; ita ut consolatione Spiritus sancti repletus, sapienter omne quod bonum est discernas, et majora opera bona facias, ardentissimo amore glorificans Patrem tuum, qui tibi benigne dedit hæc. Verba autem ista oves mearum audiant, et quicumque aures interioris spiritus habent ea concipiant ; quia mihi placent ut sic operentur homines qui me cognoscunt et diligunt, ut et ipsi in se ipsis intelligant quid eis in donis Spiritus sancti faciendum sit. Sed in eadem orientali plaga vidi super pavimentum præfati ædificii coram eodem juvene tres imagines juxta se stantes, et illum devotissime inspicientes, contra aquilonem autem inter circum illum magnum qui de prædicto lucido sedente in throno protendebatur, et inter idem ædificium conspexi quasi rotam in aere pendentem, et in ea imaginem hominis usque ad pectus apparentem, et in mundum acutissime prospicientem. Ante angulum vero ejusdem ædificii ad austrum vergentem, imago alia intra ipsum ædificium super pavimentum apparebat ; quæ se ad prædictum juvenem cum magna hilaritate convertebat. Et his imaginibus talis erat similitudo, ut, cæteræ virtutes quas prius videram, sercivius omnes vestiebantur indumentis. Omnes quoque albis velaminibus capita sua oblectæ erant : excepta illa quæ a dextris media prædictarum trium stans, uudo capite candidos capillos habere videbatur. Nulla autem earum pallio circumamicta fuerat ; præter eandem median ipsarum trium quæ albo pallio induebatur. Sed tunicis albis omnes vestiebantur : excepta illa quæ in rota apparens tunicam subnigram habebat. Et præter hanc quæ sinistris media earumdem trium existens tunica pallidi coloris utebatur. Omnes etiam calceamentis albis indutæ fuerant : excepta media ipsarum trium ejus indumenta pedum nigra videbantur, et diverso colore depicta. Sed hæc dissimilitudo fuit in eis. In pectore imaginis quæ media fuit trium prædictarum sibi astantium, duæ fenestellæ apparuerunt, et supra ipsas, cervus ad dextram ejusdem imaginis versus : ita ut anteriores pedes suos super fenestram dextram et posteriores super sinistram posuisset, quasi se ad currendum coaptasset.

Et eadem imago dicebat : Ego sum fortissima, columna et non mobilis levitate instabilitatis, ita ut a flabro venti possim commoveri ut folium arboris quod ab eo movetur, et hæc et illac propellitur ; sed perdurare debeo in vero lapide qui est verus Filius Dei. Et quis potest me commovere ? Quis potest me lædere ? Hoc non poterit fortis aut debilis princeps aut ignobilis, dives aut pauper, quia perseverem in vero Deo qui non commovebitur in æternum. Nec ego movebor ; quia supra fortissimum fundamentum fundata sum. Nolo enim esse eum adulantibus qui a vento tentationis in omnes vias sparguntur, nunquam in requie stabilitatis persistentes, sed semper ad inferiora et deteriora cadentes. Sic autem non ego : quoniam supra firmam petram posita sum. Sed imago quæ ad dextris ejus erat, prælictum cervum aspiciens dicebat : *Quemadmodum desiderat cervus ad fontem aquarum ita desiderat anima mea ad te, Deus (Psal. xli).* Unde volo transilire montes et colles, ac imbecillitatem dulcedinis transitorie vitæ, respiciens tantum simplici corde ad fontem aquæ vivæ ; quia ipse innumerabili gloria plenus est cujus suavitate satiari nemo potest, tædio sataritatis ejus. Imago autem quæ a sinistris ejus stabat, ad præfatas fenestellas videns aiebat : Semper aspicio, semper teneo lumen verum et æternum : nec cogitando aut suspiciendo ac intuendo satiari potero perpetua dulcedine quæ est in superno Deo. Sed imago quæ contra aquilonem in rota apparuit, in dextra manu virentem ramusculum habuit ; ipsa vero rota assidue circumvolvebatur eadem imagine in ea immobili permanente. In circuitu autem ejusdem rotæ scriptum erat : *Si quis mihi ministrat me sequatur ; et ubi sum ego, illic et minister meus erit (Joan. xii).* Et in pectore ipsius imaginis sculptum : Ego sum hostia laudis in provinciis. Et ipsa imago dicebat : Vincenti dabo edere de ligno vitæ quod est in paradiso Dei mei, quia fons salutis mortem submergens rivulos suos in me transfudit et me virentem in redemptione fecit. Imago vero quæ ante angulum ad austrum respicientem apparebat, tanti splendoris in facie erat ut eam perfecte intueri non possem. Sed ab utroque latere suo aliam albi coloris habebat, quarum latitudo longitudinem, cujusdam imaginis superabat, et ait : Quis tantæ fortitudinis est, ut tentet Deo repugnare ? Et quis hujus audaciæ est qui audeat me denudare et corrumpere in turpitudine odii et invidiæ ? Deus justus est et unus in sincera potestate et gloria. Eum semper amplecti volo puro corde et læta facie, semperque gaudere in omnibus justitiis ejus. Nolo autem esse mutabilis, sed semper in uno animo durare et assidue Deum laudare. Unde nec diabolus nec malevolus homo me poterunt emollire, aut ad hanc rabiem dolositatis dejicere ; quin semper imitatrix pacis in recta unanimitate perseverem. Transacto autem mundo, clarius in cœlesti visione apparebo. Post hæc vidi et ecce omne pavimentum

prædicti ædificii totum ut album vitrum apparuit, a se reddens splendorem serenissimum. Sed et splendor lucidi illius sedentis in throno, qui omnia hæc mihi demonstrabat per ipsum pavementum usque in abyssum resplenduit. Inter circulum autem illum de sedente in throno protensum, et inter hoc ædificium terra tunc apparuit, et quasi aliquantulum deorsum vergens ita ut ipsum ædificium inde velut super montem positum videretur. Et lucidus qui sedebat in throno iterum mihi dicebat : Filius Dei viventis natus ex Virgine, ipse lapis angularis existens, quem ii reprobaverunt qui in lege Dei ob salutem suam ædificare debuerunt, quod tamen facere recusaverunt magis diligentes tenebras quam lucem et mortem quam vitam : potenter in his regnat, qui tactu Spiritus sancti ardentis, salubriter se ipsos exterius conculcant, ad interiora spiritus toto admissi in plenitudine virtutum et bonorum operum se rapientes.

Idcirco etiam in summitate orientalis anguli præmonstrati ædificii, ubi prædictæ duæ paries muri ipsius, illa lucida et lapidea videlicet conjunctæ sunt, quasi septem gradus candidissimi lapidis vides, quoniam in altitudine justitiæ a vero oriente qui lapis angularis in divino opere est emanante ubi duæ conjunctiones necessariæ munitionis, scilicet speculativa scientia et humanum opus in unitate quietis sibi cohærent : adest septenarius ascensus candidissimæ fortitudinis, plenus rectissima actione existens, quam Deus operatur et perficit in homine, ut in sex diebus operatus in septimo requievit.

Qui ad lapidem illum magnum super quem præfatus lucidus sedens in throno apparet, in modum testudinis decenter advoluti videntur; quia omnis actio quæ fide et opere in fidelibus hominibus perficitur, t mori Domini cui ipse fortissima omnipotentia præsidet qui cuncta regit, auctoritate providentiæ ejus dignissimo compositionis effectu coadunatur. Unde et super illos gradus sedes posita est, id est super opera quæ Deus operatur in hominibus firmissimum protectionis firmamentum regentis et adjuvantis eos; quia quicumque vult cum eo perseverare, non decedit in errore; quoniam ipse fortissimum sustentaculum existit, super quod omnis justitia constituta est. Et super sedem juvenis quidam sedens est constantissimo regimine Filius hominis Filius Dei in omni justitia cum Patre et Spiritu sancto regnans Deus unus; virilem et nobilem vultum habens, quia ipse fortissimus leo destruxit mortem nobili facie, sine peccato scilicet visibilis veniens, natus ex virgine; pallidi tamen coloris existens, quoniam cum terrenis terrenum honorem non quæsit, sed humillimus, modicus et pauper in sancta humilitate apparuit.

Unde etiam capillos subnigros usque ad scapulas suas descendentes habet, quia Judaicus populus claritatem fidei quæ in incarnatione ejusdem Filii Dei demonstrata est non quærens, obumbratus in

umbra exterioris intellectus legis pertinaciter et infideliter tabuit; ortus tamen in capite justitiæ et usque ad humerum fortitudinis ubi perfectum opus in humanitate Filii Dei floruit perveniens, ibi in incredulitate sua finem accepit. Et purpurea tunica indutus est; quoniam in charitate sanguinem suum fundens, hominem qui perierat redemit.

Quod autem a capite usque ad umbilicum tibi apparet : hoc est quod ab incarnatione ejus usque ad præsens tempus opera quæ gessit in Ecclesia fidelibus manifesta sunt, sed ab umbilico deorsum obumbratus tibi ad videndum est; quia illa quæ a tempore hoc usque ad completionem sæculi hujus, in eadem Ecclesia futura sunt, nec videri nec sciri poterunt nisi quantum revelatione divina et fide catholica percipiuntur, quoniam maximæ coruscationes virtutum quæ ante novissimum diem in hominibus manifestandæ sunt, adhuc hominibus incognitæ latent. Et ipse respiciens in mundum, quia idem Filius Dei aspectu misericordiæ suæ dirigens ad homines, propter præteritas et futuras causas dicit fidelissima verba suæ admonitionis ad eos, ut ipsi in sanctis ejus cœlestem militiam imitentur effugientes pericula peccatorum, et ut fortissime præliando supernam felicitatem adipiscantur in factis suis contradicentes pœnis impiorum.

Sed quod in eadem orientali plaga vides super pavementum præfati ædificii coram eodem juvene tres imagines juxta se stantes, et illum devotissimo insipientes : hoc est quod in ortu justitiæ, carnalia desideria deprimendis, in dispositione omnipotentis Patris apparente Filio Dei in carne, hæc tres virtutes in devotione unanimes per virtutem trinitatis constantissimæ manifestatæ sunt ad ipsum dirigentes aspectum suum; quia illum in fidelibus hominibus desiderant et quærunt. Unde etiam contra aquilonem inter circulum illum magnum qui de prædicto lucido sedente in throno protenditur, et inter ipsum ædificium conspicis quasi rotam in aere pendentem, et in ea imaginem hominis usque ad pectus apparentem, et in mundum acutissime prospicientem; quia adversus diabolicas artes inter secretam potestatem Dei et spirituales ædificationem ipsius circuitio misericordiæ ejus in mentibus hominum quasi in aere pendens, et nunc potentiam justitiæ Dei tangens, nunc opus ipsius in eis fortiter confirmans volvitur, in qua perfectio Christiana in contemptu mundi usque ad pectus fortitudinis suæ apparet; quia virtus hæc in robore fortissimi certaminis confidens in Deum, homines in mundo sæculariter conversantes acutissimo intuitu admonitionis suæ commonet, ut in abjectione terrenorum imitentur præcedentis Filii Dei exemplum, constantissima intentione fortiter aspirantes ad ipsum. Idcirco etiam ante angulum ejusdem ædificii ad austrum vergentem, imago alia intra ipsum ædificium super pavementum apparens, se ad prædictum juvenem cum magna hilaritate convertit; quoniam ut casus hominis per bonitatem superni patris in ar-

doro fructuositas restauraretur ad vitam, hæc virtus in plenitudine divini operis æcularia conculeans, et in dulcedine sui affectus se aperte manifestans, ad Filium Dei in consortio angelici ordinis cum gaudio fidei hominum intendit, quia in incarnatione ejusdem Salvatoris per supernam virtutem floruit. Sed his imaginibus una similitudo est, quia pari devotione Deum manifestant in hominibus, qui ipsum in operibus suis concorditer magnificent.

Unde etiam ut cæteræ virtutes quas prius vidisti sericinis omnes vestiuntur indumentis; quoniam in viribus suis reliquis virtutibus quæ tibi superius veracissimæ demonstratæ sunt, dissimiles non existunt, sed in leni negotio suavissimi operis fidelium hominum, semper ad Deum pariter sursum tendentes sunt. Quod autem omnes albis velaminibus in capitibus suis obiectæ sunt, hoc est quod simul in candido proposito legalis institutionis cum magna colligatione ante Deum caput omnium occupatæ sunt, ut mulier ante virum suum velari solet, excepta illa quæ a dextris mediæ prædictarum trium stans nudo capite candidos capillos habere videtur; quia eadem prosperitate roboris per supernam trinitatem apparentis, nulla sollicitudine hujus sæculi gravata, in candore tantum cœlestis desiderii quarit dissolvi et esse cum Christo, propter quod etiam nulla earum pallio circumamicta est; quoniam ab omni officio servitutis denudatæ sunt, per quod ab officio libertatis suæ semper videlicet in cœlum aspicere, et ad Deum anbelare possint impediri, nihil aliud desiderantes nisi quod a terrenis rebus separatam est, præter mediam ipsarum trium quæ albo pallio induitur; per quod in sustentatione divina pulchritudo discreti operis beatæ legis insinuat, cum quo eadem virtus ita circumamicta obtegatur ut homo pallio suo circum datur. Sed quod tunicis albis omnes vestiuntur: hoc est quod in candore honorum operum absque nigredine pravorum morum conversantur qui in nequitis et vitii obsecate infidelitatis obtenebrantur: excepta illa quæ in rota apparens, tunicam subnigram habet; quia hæc in volubilitate divinæ clementiæ his actibus circumdata est, quæ in distinctione sua carni difficiles sunt, et præter hanc quæ a sinistris mediæ earundem trium assistens tunica pallidi coloris utitur; ipsa in adversitate per munimentum summæ majestatis ad defensionem sui circumdata et vallata, lacrymabili mœnore gementis operis, in quæ fleus et ejulans ad Deum semper suspirat. Unde etiam omnes calceamentis albis indute sunt; quoniam in morte Filii mei lucentes viam pacis in mentibus hominum parant, quatenus cœlestia desiderant, excepta media ipsarum trium cujus indumenta pedum nigra videntur et diverso colore depicta; quoniam hæc sub protectione Dei manens, sed magna schismate a infidelium in irrisione nigredinis a via veritatis deviantium sustinens, recto tamen itinere fidei decorata in mortificatione

atione Filii mei non dissidens per multas infestationes diabolicarum artium et per diversas tribulationes morum hominum, in sua fortitudine et pulchritudine perseverans tendit ad superna. Sed tamen dissimilitudo est in eis; quia quamvis unanimes et sibi invicem in operatione sunt adhærentes, tamen suas vires unaquæque in subjectis sibi hominibus singulariter in fervore supernæ claritatis demonstrat.

Unde imago quæ media est trium prædictarum sibi astantium, declarat constantiam; quæ columna et munimen est earum quæ sibi adhærent virtutum in medio hujus numeri Trinitatem sanctam significantes, se manifestans et hominibus ut in bonis operibus constantes sint ostendens, quia etiam Christus Deus et homo opera sua quæ in mundo operatus est, bono fine consummavit, sicut et virtus hæc firmamentum interiorum virtutum in hominibus existens, cum magna disciplina homines ad Deum perducit. Ergo et in pectore ejus duæ fenestellæ apparent: quod est in cordibus hominum manifestatio cœlestium in duobus speculis fidei demonstrata, quoniam divinitas et humanitas in Filio Dei credenda est; per quem virtus illa in hominibus perfecta a fortitudine rectitudinis suæ non movebitur. Sed super ipsas fenestras cervus ad dextram ejusdem imaginis versus apparet, quia super fidem hanc quod Filius Dei Deus et homo creditur ipse per credulitatem fidelis populi firmissime ponitur, cum per eursum velocitatis suæ cœlestis desiderium designans, ad dextram constantiæ vertitur; quoniam vita æterna in perseverantia boni operis reperitur, ita ut anteriores pedes suos super fenestram dextram, et posteriores super sinistram ponat; quia quod ipse verus Deus sit, nec in tranquillitate fidei contemnendum, aut quod verus homo sit nec in ejusdem fidei impugnatione ab ullo Deum veraciter diligente diffidendum est. Unde et quasi ad currendum coaptat, quoniam salvatio animarum in cursu ejus reperta est; cum ipse in magnis doloribus properans ad passionem crucis, vitam in veritate perseverantibus contulit, ut et virtus hæc in verbis suæ confessionis supra designat.

Sed secunda imago quæ a dextris ejus est, cœlestis desiderium præfigurat, in cœlum semper aspiciens et ad salvationem tendens, per quod constantia prosperitatem caducorum non appetens, magis felicitatem æternorum desiderat. Quapropter et prædictum cervum inspicit; quia Filium Dei in lucidissimo opere suo assidue attendens, in dulcissimis amplexibus illius saturari non poterit, quem admodum et superius in locutione desiderii sui affirmat.

Tertia autem imago a sinistris ejus stans, ostendit compunctionem cordis atque recordationem mentis assidua contritione exsiliium suum gementem et plorantem, cujus beata effusione constantia contrarietatem sinistræ partis quæ perditio animæ est declinans, ad vitam de morte festinat. Unde etiam ad præfatas fenestellas aspicit; quoniam in

cordibus fidelium omnem intentionem suam ad Filium Dei, tam in humanitate quam in divinitate regnantem intendens, ejus dulcedine continua visione perfrui delectatur, sicut etiam in verbis suis aperta manifestatione demonstrat.

Sed imago quæ contra aquilonem in rota apparet, perfectionem Christi et contemptum mundi præterdit, quia plenitudo virtutum in abiectione sæcularium per Filium Dei apertissime declarata est; qui inter homines conversatus terrenis non inhians, imitatores suos fortiter ad cœlestia toto ardore commouit anhelare. Quæ in dextra manu virentem ramusculum habet, quoniam in felicitate salvationis animæ opus viridissimi et pulcherrimi germinis beatarum virtutum quod inspiratione Spiritus sancti perfusus est, continet. Quapropter et ipsa rota assidue circumvolvitur eadem imagine in ea immobili permanente, quia misericordia Dei pia compassione se ad homines flectens, et miseriis eorum compatiens, se quærentibus semper flexibilis est, perfectione Christi in contemptu mundi nullam mobilitatem instabilitatis habente, sed semper ad ea tendente quæ sunt sine ulla mutabilitatis offensione. Quod autem in circuitu ejusdem rotæ scriptum est: *Si quis mihi ministrat me sequatur. Et ubi sum ego illic et minister meus erit* (Joan. xii): hoc est quod ubique flexibilis misericordia Dei, hoc continet in se, quod quicunque Filio Dei obsequium exhibuerit exemplum ejus imitando, in cœlesti beatitudine gaudebit, cum ipso consortium sine fine adepturus angelorum. Unde etiam in pectore imaginis sculptum apparet. Ego sum hostia laudis in provinciis; quia Christus sapienter contemptum docens sæcularium, per secretum consilii sui cordibus electorum suorum insinuat, quod ipsum omnis fidelis anima hostiam Patris oblatum in ligno crucis, intima devotione veneratur et adorat: eum etiam in toto terrarum orbe gloriam et laudem ejus, vox et lingua omnium fidelium propter remunerationem vitæ non cesset resonare, ut etiam ipsa in locutione sua aperte proपालat.

Imago vero quæ ante angulum ad austrum respicientem apparet: significat concordiam, rabiem malignorum spirituum fugientem, sed consortium beatorum angelorum amplectentem, cum ipsa ob amorem Dei scissuras infidelium devitat; et ad visionem perpetuæ pacis anhelat. Unde et tanti splendoris in facie est, ut eam perfecte intueri non possis; quoniam mortifero odio et invidia carens, majorem claritatem in animabus hominum parat, quam mortalis mens capere valeat fragili corpore gravata. Sed quod ab utroque latere suo alam albi coloris habet quaram latitudo longitudinem ejusdem imaginis superat; hoc est quod et in prosperis et in adversis ad sudorem justî laboris se conjungentibus, illa virtus protectionem suæ candidissimæ bonitatis extendens, plus in latitudine expansionis suæ quam possidet in charitate supernorum tenet,

quam in longitudine nascentis humani generis habeat; quia finito mundo ipsa super cœlos cœlorum volans, magis tunc quam nunc in claritate sua apparebit. Ubi nihil terrenum nihilque caducum quæritur; sed quod cœlestis ei æternum est, dulcissima amplexione amatur, et ubi omnia clara atque læta perdurabunt; abstersa omni nebulâ iniquitatis, quemadmodum et in verbis professionis virtutis hujus fideliter denuntiatur.

Quod vero vides pavementum ædificii totum ut album vitrum apparens et ex se reddens splendorem serenissimum: hoc est, quod fortitudo veræ fidei portans et explanans opus et civitatem Dei, tota in candore et in speculo simplicitatis purissima et planissima est, ipsa fide cum omnibus operibus ad se pertinentibus in ipsa civitate Dei vigilante et ædificante, quatenus Deus in initio bonorum operum hominum per splendorem serenissimæ intentionis tangatur; et in fine eorum per salvationem animæ apertissime cognoscatur, quia peracta operatione: fides ipsa ostendit qua devotione quæque anima Deum quæsit. Unde et splendor lucidi illius sedentis in throno qui omnia hæc tibi demonstrat per ipsum pavementum usque in abyssum resplendet; quoniam gratia omnipotentis Dei cuncta regentis quæ in hac visione cognoscis tibi manifestantis, per fortitudinem fidei diabolum in perditione mortis ad nihilum redegit. Quomodo? Deus serpentem antiquum et mortem æternæ perditionis per purissimam fidem, quæ est in regeneratione spiritus et aquæ deiecit in profundum perpetuæ confusionis, fortiter pertransiens tenebras infidelitatis, cum Filius Dei fideles suos admonuit, ut verba doctrinæ suæ ab ipso accepta in mundum emitterent.

Sed quod inter circumillum a sedente in throno protensum, et inter hoc ædificium terra tantum apparet, quasi aliquantulum deorsum vergens, ita ut ædificium inde velut super monte positum videatur; hoc est quod inter fortitudinem potestatis omnipotentis Dei et inter electum opus bonitatis ipsius, plurimi homines sunt qui veram fidem abnegantes magis temporalia quod æterna sectantur, ut sunt pagani, Judæi ac falsi Christiani semper de malo in malum descendentes, nec in caducis rebus speculum catholicæ fidei sursum aspicientes, sed magis in voluptatibus suis pravum opus in profundum peccatorum protrahere laborantes; ita ut maximum et pulcherrimum opus Dei, inter tenebras hujus infelicitatis omni homini illud quærenti in altitudine summæ bonitatis palam appareat; ut Joannes dilectus evangelista in revelatione divina testatur, dicens: *Et sustulit me in spiritu in montem magnum et altum, et ostendit mihi civitatem sanctam Hierusalem descendantem a cælo habentem claritatem Dei* (Apoc. xxi). Hoc tale est: Spiritus elevat spiritum. Quomodo? In virtute sua Spiritus sanctus trahit hominis mentem de poudere cænis, ut possit volare in visione oculorum

rum spiritus illius qui interiora videt non obscuratus cæcitate carnalium voluptatum. Quid hoc? Sed Spiritus sanctus sursum elevat spiritum hominis ad montem cœlestium desideriorum: ut perspicue considerare valeat opera quæ in spiritu peragenda sunt, quod est magnitudo operum Dei; cui mille artes diabolici operis substratæ sunt, ita quod eis dominatur sicut mons planitie terre præfertur, et quod immobile fundamentum est sicut mons qui de loco suo non transit, tantæ etiam altitudinis existens quod mortalis homo eam in sensu suo enarrare non possit; quia omnem humanam prudentiam superexcellit, quæ de terrenis mentibus terrenarum qualitatum ascendit. Et sic fidei et sanctæ animæ opera spiritus ostenduntur: sicut etiam cœlestis Hierusalem sine opere manuum carnis, per opus a Spiritu sancto datum spiritualiter ædificanda est, ita magnitudine et altitudines auctorum operum in spiritu apparente, ut eadem civitas in operibus bonis quæ tactu Spiritus sancti sunt in hominibus, adornatur; quoniam ipsa sic supra montem posita et innumeris ædificationibus ædificata, in se nobilissimos lapides qui sanctæ animæ in visione pacis sunt, colligit ab omni putredine peccati purgatos. Unde etiam cum ipsis pretiosis lapidibus ut aurum fulget quia in bonis hominibus sapientia opus suæ claritatis demonstrat. Sed opera illa in rectitudine justitiæ peracta, cum quibus etiam ipsa cœlestis Hierusalem adornata perficitur, unde exorta venerunt? videlicet de altitudine cœli, quoniam ut ros de nubibus descendit et terram humore suo perfundit; sic bona opera a Deo in homines descendunt, et infusione Spiritus sancti rigantur; ita quod fidelis homo bonum et suavem fructum generans, consortium supernæ civitatis adipiscitur. Sic ergo cœlestia opera per donum Spiritus sancti de cœlo in homines venientia, habent claritatem in ipso, a quo etiam emanaverunt. Quomodo? Quia claritas Dei in bonis operibus justorum hominum fulget: ita quod ipse tanto ardentius in terra cognoscitur, adoratur et colitur per quas virtutes ipsa facta civitas in ornamentis suis decoratur; quia homo adiutorio Dei bona opera faciens, eum in mirabilibus suis veneratur. Et sic est hæc revelatio per oculos spiritus visa et cognita, ut inspiratione Spiritus sancti recta opera in hominibus peracta coram Deo in supernis apparent.

Itaque, ut præmonstratum est Deus operatur ab

A oriente et a septentrione et ab occidente ad meridiem; ubi per filium suum in dilectione Ecclesiæ omne quod ante constitutionem mundi prædestinatum fuerat, ad effectum illum perducit qui novissimus dies est, sicut etiam hoc opus suum per se educens illud cum prædictis in mystica designatione turribus et virtutibus confirmatum et ornatum, atque in summa perfectione completum reducit ad seipsum. Quomodo? Justitiæ actionis post casum Adæ designata in Noe; ad novissimum diem tendit multis miraculis circumvallata, quæ Deus in electis suis per diversa tempora demonstrare non cessavit ut in præparatione in Noe, et in ostensione in Abraham et in Mose, et in operatione in filio suo. Quomodo? B Ante tempora in corde cœlestis Patris erat quod Filium suum in fine temporum pro vera salute et redemptione perditum hominis mittere veluit in mundum; qui natus ex virgine omnia quæ antiqui sancti Spiritu sancto repleti prædixerant, perfecto opere complevit, veluti brachium hominis se primum flexit ad opus, et ut deinde manus operatur. Quid hoc? Justitia videlicet justo iudicio Dei cum Adam de terra floriditatis projectus est: cœpit primum in Noe moveri ut in prima junctura humeri, ita tendens ad fortiora in Abraham et in Mose quasi ad flexibilia secundum juncturam brachii, sic tandem perveniens ad perfectum opus in Filio Dei, per quem omnia signa et præconia veteris legis aperto opere completa sunt; et per quem omnes virtutes cum quibus cœlestis Hierusalem in filiis suis adornabitur, certissima declaratione in regeneratione spiritus et aquæ manifestatæ sunt, ut manus in digitis suis opus quod operatur ad perfectam ostensionem perducit: hoc modo opus meum ad gloriam meam et ad tuam confusionem perficio, o diabole, tibi per fortitudinem brachii mei oppositus in aquilone, in septentrione et in occidente, nec non etiam secundum solis cursum tibi resistens ab oriente et a meridie, ita te subvertens in occidente, quatenus in omni parte confusus sis, quia in ecclesia mea quæ mons est fortitudinis, ad interitum tuum, o deformissime impostor, facio opus justitiæ et sanctitatis; ita ut tu devictus omnino intereas, qui volebas ut plebs mea interiret. Qui autem acutas aures interioris intellectus habet: hic in ardente amore speculi mei ad verba hæc anhelet, et ea in conscientia animi sui conscribat.

VISIO UNDECIMA

SUMMARIIUM. — De quinque ferocissimis cursibus temporalium regnorum. De cane igneo. De fulvo leone. De equo pallido. De nigro porco. De griseo lupo. De colle quinque apices habente et de quinque finibus bestiarum quid significet. Verba Job ad eandem rem. Quod Ecclesia a perfectione sua fulget in decore justitiæ usque ad tempus Antichristi. Quod tunc fides Ecclesiæ quasi in dubio est præter testimonium Enoch et Eliæ. Quod ante finem mundi testimonio eorundem sponsum Ecclesiæ candidissime fulgebit, devicto filio perditionis et manifestata fide veritatis. Verba David ad eandem rem. Quod Ecclesia, refrigerante juventute, multis et diversis passionibus, et persecutionibus lumentabiliter sustinebit. Quod Antichristus horribili terrore

fideles dilanians, fetorem suæ crudelitatis et insaniam mordacitatis suæ hominibus infundit. Quod Filius perditionis quos blanditiis non potest, crudelissimis persecutionibus incarnare tentabit. Quod Ecclesia in consummatione mundi nobilissimo sanguine perfundetur, usque ad duos testes veritatis. Quod nos in septimo millenario sumus. Qua de causa Deus nova secreta et multa mystica hactenus latentia per non loquentem et indoctum loquitur. Exhortatio Dei ad doctores ne hunc sermonem spernant, sed vel victoriosissimum vexillum contra filium iniquitatis elevent. Verba Spiritus sancti ad Ecclesiam de novissimo tempore. Evangelium de eodem. Quod turbato orbe quatuor elementa abluentur et Ecclesia in filiis suis implebitur, ne membra desint capiti. Quod cursus mundi nunc in septimo numero est, et post laborem s gilla Scripturarum aperte et leniter ut in hoc libro proferuntur, et alius numerus non est, quod superest, homini sciendum non est. Quare Deus Filium suum voluit incarnari. De Antichristo et matre ejus. Quod a matre magicis artibus instructus, in diversis creaturis voluntatem suam permissione Dei exercet. De potestate ejus et diversis miraculis quæ facere videtur. Verba Moysi de visione Dei. Quod quidam a diabolo decepti portenta in creaturis fallaciter ostendunt; sed eas in alium modum transmutare non possunt. Quod diverso modo Antichristus suos decipiat et cur hoc illi permissum sit. De simulata morte Antichristi, de scriptura maledictionis; qui huic contradixerit, occidetur. Verba Joannis. De Enach et Elia quare ad id tempus reservati sunt. Verba illorum ad filios Dei. De veris signis illorum quibus falsi Antichristi abjiciantur. Quod permissione Dei consummati, mercedem laborum suorum consequuntur. Quod omnia membra Ecclesiæ ex præsumptuosa arrogantia Antichristi, tremore concutiantur, putantis se posse penetrare secreta caelestia. Quod potestas Dei manifesta virtute filium perditionis ad modum diaboli in æterna damnatione prosternit. Quod infernalis fetor et nebula locum elationis illius replebit ut decepti redeant. Quod filio perditionis prostrato, sponsa Christi candore miræ pulchritudinis clarescet errantibus ad viam veritatis redeuntibus. Quod diem judicii nemo scire poterit nisi Deus. Exemplum de Samson.

Deinde vidi ad aquilonem, et ecce ibi quinque bestiæ stabant, quarum una erat ut canis igneus, sed non ardens, una ut leo fulvi coloris, alia ut equus pallidus, alia ut niger porcus, alia ut lupus griseus, et se ad occidentem vertebant. Et in occidente coram bestiis illis veluti quidam collis quinque apices habens apparuit; ita ut ab ore cuiusque bestiæ funis unus ad unumquemque apicem ipsius collis extenderetur, omnes subnigri coloris, præsertim funem illum qui ab ore lupi tendebatur, qui ex parte niger et ex parte albus videbatur. Et ecce in oriente, juvenem illum quem prius super angulum conjunctionis lucidi et lapidei muri ædificii purpurea tunica indutum videram, super ipsum angulum iterum vidi, sed nunc ab umbilico deorsum mihi apparentem: ita vides ut ab umbilico usque ad locum illum ubi vir discernitur quasi aurora fulgeret, et ibi erat veluti lyra cum chordis suis in transversum jacens, et ab hoc loco usque ad calces pedum, id est ad mensuram duorum digitorum transpositorum superius tangentem talum umbrosus erat ac ab illa mensura per totos pedes suos lacte candidior apparebat. Sed et illa muliebris imago quam ante altare quod est ante oculos Dei prius conspexeram, nunc etiam mihi et hic iterum ostensa est; ita tamen quod eam etiam ab umbilico ventris deorsum viderem. Nam ab umbilico usque ad illum locum ubi mulier cognoscitur, varias et squamosas maculas habebat. In loco autem muliebris cognitionis monstruosum et nigerimum caput apparuit igneus oculos, et aures ut aures asini, et nares et os ut nares et os leonis habens ac magno hiatus frendens, et velut ferreos ac horribiles dentes horribiliter acuens. Sed ab illo capite usque ad genua sua imago illa alba et rubea et velut multa contritione contusa erat. Ab ipsis autem genibus usque ad duas zonas quæ per transversum superius tangentes calcem pedum albæ videbantur, sanguinea apparebat. Et ecce illud monstruosum caput se tanto fragore a loco suo enovit

A ut omnis muliebris imago in omnibus membris suis inde concuteretur. Sed et velut magna massa multæ sæcis ipsi capiti conjuncta est, unde illud supra quemdam montem se elevans altitudinem cælorum ascendere tentavit. Et ecce velut ictus tonitruï repente veniens, ipsum caput tanta fortitudine percussit quod et de monte flō cecidit et quod spiritum in mortem emisit. Unde subito fetens nebula montem ipsum totum comprehendit, in qua caput illud tanta sorde involutum est ut astantes populi in maximum terrorem converterentur, ipsa quidem nebula circa ipsum montem aliquantulum diutius immorante. Quod astans populus cernens, multo timore concussus adinvicem dicebat: Heu! heu! quid est hoc? quid videtur nobis hoc esse? B Ah nos miseros! quis nos adjuvabit? aut quis nos liberabit? Nescimus enim quomodo decepti sumus. O omnipotens Deus, miserere nobis! Revertamur, revertamur ergo; properemus testamentum evangelii Christi, quoniam ah, ah, ah! amare decepti sumus. Et ecce pedes prædictæ muliebris imaginis candidi apparuerunt, splendorem super splendorem solis reddentes. Audivique vocem de cælo mihi dicentem: Quamvis omnia quæ in terra sunt ad finem suum tendant, ita quod mundus in defectu virium suarum positus ad exitum suum multis ærumnis et calamitatibus oppressus incurvetur; tamen sponsa Filii mei tam a prænuntiis filii perditionis quam ab ipso perditore in filiis suis multum fatigata nequaquam contereretur, quamvis ab eis multum impugnetur. Cum ipsa in fine sæculorum robustior et validior exurgens pulchrior et clarior reddetur; quatenus hoc modo ad amplexus dilecti sui suavius et dulcius procedat. Quod et hæc visio quam cernis mystice designat. Vides enim ad aquilonem, et ecce ibi quinque bestiæ stant, quæ sunt in carnalibus desideriis quibus macula peccati non deest, quinque ferocissimi cursus temporalium regnorum ferociter in se bacchantes.

Quarum una est ut canis igneus sed non ardens;

quia cursus temporum illorum homines suæ constitutionis mordaces habebit, in sua quidem æstimatione velut ignis apparentes, sed in justitia Dei non ardentes. Et una ut leo fulvi coloris est; quoniam cursus ille bellicosos homines sustinebit, multa quidem bella moventes, sed in eis rectitudinem Dei non inspicientes, quia in fulvo colore regna illa incipient fatigationem debilitatis incurere. Alia autem ut equus pallidus; quia tempora illa homines in diluvio peccati lascivos et in velocitate voluptatis suæ operationem bonarum virtutum transilientes producent, ubi tunc cor regnorum illorum in pallore ruinæ suæ confringetur, quoniam ruborem fortitudinis suæ tunc perdet. Sed alia, ut niger porcus; quoniam cursus ille rectores magnam nigredinem tristitiæ in se ipsi facientes habet, et se luto immunditiæ involventes, videlicet divinam legem in multis contrarietatibus fornicationum et aliarum similium abominationum postponentes, ac multa schismata divinatorum præceptorum in sanctitate machinantes.

Alia vero ut lupus griseus; quia illa tempora habebunt homines multas rapinas tam in potestatibus quam in reliquis successibus sibi ipsis congerentes cum in his certaminibus, nec nigros nec albos, sed velut griseos in versutiis suis se ostendentes: capita regnorum illorum dividentes dejicient, quoniam tunc veniet tempus irreligionis animarum multarum, ubi error errorum ab inferno usque ad cælum erigetur; ita quod filii lucis torculari martiriorum suorum imponentur, Filium Dei non negantes, sed liliam perditionis abjicientes qui diabolicis artibus voluntates suas perficere tentabit. Et hæc bestię se ad occidentem vertunt, quoniam hæc caduca tempora cum occidente sole cadunt; quia sicut ille oritur et occidit, ita etiam faciunt homines cum hic nascitur et cum ille moritur.

Unde etiam ibi in occidente coram bestiis illis velut quidam collis quinque apices habens apparet; quia in carnalibus concupiscentiis in ipsis excursibus disposita potestas, quinque altitudinum propalata ostenditur, ita ut ab ore cujusque bestię funis unus ad unumquemque apicem ipsius collis extendatur; quoniam ab initio illorum temporum tenor prolixitatis ad quamque altitudinem dispositæ potestatis protenditur, omnes subnigri coloris præter funem illum qui ab ore lupi protenditur qui ex parte niger et ex parte albus videtur, quia istæ prolixitates sunt in varietate contumaciæ voluptatis hominum. Tenore illo qui in voracitate rapinæ positus est in parte nigredinis, multas iniquitates protendente, ita tamen quod ex ipsa hi in multo candore justitiæ procedunt qui terrentibus miraculis filio perditionis ut ipsi resistant occurrent, quemadmodum servus meus Job de justo viro justitiarum facientem ostendit dicens: *Innocens contra hypocritam suscitabitur, et tenebit justas viam suam et mundis manibus addet fortitudinem (Job xvii)*. Hoc tale est: Qui innocens est sanguinei operis, id

A est homicidii et fornicationis et similium malorum operum velut ardens scintilla contra illum excitatur, qui semper in operibus suis mentitur. Quomodo? Quia ille mel nominat; sed venenum devorat et amicum vocat, quem sicut inimicum suffocat. Videlicet cum dulcia verba sonant; sed intra se malitiam habent, et cum amico blande loquitur, sed illum in insidiis occidere nititur. Sed qui habet virgam, indigna pecora a se ipso fugans ex recto itinere cordis sui, habet etiam clara itinera coram fulgente sole, quoniam ipse clara scintilla et clara lux in Deo suscitatur quasi fulgens facula; atque ita fortissimis purissimisque operibus se circumferens, ipsis apponit fortem lorica et incidentem gladium, a se etiam vitia expellens et virtutes sibi concilians.

Quapropter etiam in oriente juvenem illum quem prius super angulum conjunctionis lucidi et lapidei muri ipsius aedificii purpurea tunica indutum videras, super eundem angulum iterum vides, quia oriens justitiæ Filius hominis, præsidens fortitudini conjunctionis speculativæ scientiæ et humano operi in bonitate Patris sursum aedificante, cum ipse Filius hominis in voluntate Patris sui sanguinem suum pro salute mundi ludit (ut tibi monstratum est) ibi ipse etiam modo sedens in eadem altitudine ad confirmationem veritatis tibi denuo per mysteria miraculorum suorum manifestatur, sic tamen ut nunc ab umbilico deorsum tibi appareat; quoniam a fortitudine membrorum suorum quæ est electorum ejus, ubi modo ipse Sponsus Ecclesiæ viget usque ad completionem eorum multa admiranda et obscura signa vides, ita videlicet ut ab umbilico usque ad locum illum ubi vir discernitur, quasi aurora fulgeat; quia a perfectione illa cum jam fidelia membra sua perfectionem fortitudinis habent usque ad tempus filii perditionis, qui se virum virtutis esse simulabit in rectitudine se devote colentium fulgorem justitiæ demonstrabit. Unde et ibi velut lyra cum chordis suis in transversum jacet; quod est in persecutione illa qua filius iniquitatis multos cruciatus electis inferet, gaudium canticorum eorum qui jam propter dira tormenta quæ in corporibus suis patiuntur a corporalibus nexibus solvuntur, ad requiem transeunt.

Sed ab ipso loco usque ad calces pedum, id est ad mensuram duorum digitorum transpositorum superius tangentem talum ejus umbrosus est; quoniam a persecutione hac quam fideles a filio diaboli passuri sunt, usque ad doctrinam duorum testium, scilicet Enoch et Eliæ terrena despicientium, et ad superna desideria labores suos ponentium, fides ecclesiasticæ institutionis velut in dubio habenda est: hominibus multo mærore dicentibus: Quid est quod dicitur de Jesu? Verumne est an secus? Sed ab illa mensura superius tangente talum per totos pedes suos lacte candidior apparet: quod est a testimonio testium illorum: æterna premia expectantium filio

perditionis devicto, Filius ante finem mundi in catholica fide candidissimus et pulcherrimus fulgebit, ita quod tunc palam veritas per ipsum cognosceatur; et quod falsitas in filio iniquitatis per omnia abjicietur, ut et David servus meus testatur, ubi dicit: *Rex vero lætabitur in Deo, laudabuntur omnes qui jurant in eo; quia obstructum est os loquentium iniqua* (Psal. LXXI). Hoc tale est: Profunda scientia quæ est magnus status in homine scilicet pulchram formam linguarum hominum voluntate et dispositione Dei tangens, strenue symphonizat in altari Dei, quia Deum novit et beati in laudibus sonantium mentium currunt, torrens iter verborum in purissimo fonte fortissimi dominatoris facientes: cum in perditio tempore destruuntur hiatus sibilorum diabolicarum artium, quæ mentes hominum turpiter insciunt. Sed et illa muliebris imago quam ante altare quod est ante oculos Dei prius conspexeras, nunc etiam tibi et hic iterum ostenditur; quia sponsa Filii Dei purissimis orationibus sanctorum instans, et eas supernæ inquisitioni secundum quod tibi permonstratum est devotissime offerens, volo etiam tibi in eisdem sacramentis pro assertione justitiæ declaratur; ita tamen quod eam modo etiam ab umbilico ventris deorsum videas; quoniam ipsa pro creatione illa qua nunc ecclesiastica dignitate provehitur, usque ad plenitudinem filiorum ejus multis miraculorum mysteriis ad tuitionem multorum, tibi manifestatur. Nam ab umbilico usque ad locum ubi mulier cognoscitur, varias et squamosas maculas habet: quod est a fortitudine illa qua modo in filiis suis digne et laudabiliter viget, usque ad tempus illud ubi filius perditionis artes suas, quas diabolus primæ mulieri inmisit perficere conabitur, varietatem et duritiam in objectione multorum vitiorum tam in fornicatoriis quam in mortiferis et rapacibus malis lamentabiliter et miserabiliter sustinebit. Quomodo? Quoniam ii qui eam diligere deberent, eam acriter persequuntur.

Unde etiam in loco muliebris cognitionis monstruosum et nigerrimum caput apparet; quia cum artibus primæ seductionis in monstruosis turpitudinibus, et in nigerrimis iniquitatibus, perditionis filius insaniens veniet, igneos oculo; et aures; ut aures asini, et nares et os ut nares et os leonis habens: cum furibundos actus nequissimi ignis et turpissimos sonitus contradictionis, Deum abnegari faciens hominibus immittit, ita pessimum fetorem sensibus eorum infundens, ac crudelissima rapacitate ecclesiastica instituta dilanians, scilicet magno hiatu frendens et velut ferreos ac horribiles dentes horribiliter acuens; quoniam voracissimo rictu vitiorum fortitudinem et insaniam mordacitatis suæ, sibi consentientibus pessime infligit. Et ab illo capite usque ad genua illa, alba et rubea et velut multa contritione contusa est; quoniam a pessima deceptione qua filius perditionis homines primum blande et leniter seducere conabitur, usque ad tem-

PATROL. CXCVII.

A pus illud cum eos jam crudelius inflectere et incurvare tentabit, Ecclesia in filiis suis albe finem veræ fidei, sed in ipsa angustiam sanguinei stuporis ac maximas ærumnas diversarum passionum sustinebit. Ab ipsis autem genibus usque ad duas zonas quæ per transversum superius tangentes calcem pedum albæ videntur, sanguinea apparet; quia cum jam velut motionem oppressionis suæ sustinuerit, usque ad duos testes veritatis qui Ecclesiam fortissime continebunt, jam circa consummationem mundi candorem justitiæ et rectitudinis ostendentes, scelertissimas persecutiones et crudelissimas effusiones sanguinis, in iis qui ipsum perditorem contempserint patietur. Quid hoc? Cum filius perditionis in contraria sua doctrina jam fiduciam et fortitudinem fallaciter confortatus acceperit; tunc et Ecclesia in cursu festinationis suæ nobilissimo sanguine perfundetur, ubi et ipsa tunc plene jam cœlestis habitaculum constructur. Nam vos, o plateæ Hierusalem, tunc in optimo auro per sanguinem sanctorum fulgebitis; quia diabolus tunc exstinguetur, quoniam membra superni regis persecutus est, ita quod ipse præ magno terrore suo ad nihilum redigetur.

Sed o vos homines, qui in ipsis habitare desideratis, illum fugite, et Deum qui vos creavit adorete. In sex enim diebus perfecit Deus opera sua; et in septimo requievit ab opere suo. Quid hoc? Sex dies sex numeri sæculi sunt; sed in sexto nova miracula mundo ædita sunt, ut etiam in sexto die Deus opera sua complevit. Nunc autem mundus, in septimo numero sæculi ante novissimum diem, est sicut in die septimo. Quomodo? Prophetæ voces suas compleverunt, Filius etiam meus voluntatem meam in mundo perfecit, et aperte Evangelium in toto mundo prædicatum est, sed et hoc per tempus temporum pleni numeri, et per plus temporum annorum ipsius pleni numeri, quamvis in multa diversitate morum hominum tamen per me bene fundatum persistit. Sed nunc catholica fides in populi vacillat, et Evangelium in hominibus claudicat, fortis in aetiam volumina quæ probatissimi doctores multo studio enucleaverunt: turpi tædio dissuunt, et cibus vitæ divinarum Scripturarum jam tepefactus est. Unde nunc loquor per non loquentem hominem de Scripturis, nec edoctam a terreno magistro; sed ego qui sum edissero per eam nova secreta et multa mystica quæ hactenus in voluminibus latuerunt, velut homo facit qui limbum sibi primum componit; et deinde ex eo quasque formas secundum voluntatem suam discernit.

O fructuosi doctores boni lucri, animas vestras redimite et hunc sermonem fortiter clamate, nec ad ipsum increduli estote; quia si illum spernitis non illum sed me qui verax sum contemnitis. Vos namque populum meum sub lege mea nutrire debetis, habentes curam usque ad præfinitum tempus illius curationis, cum deficiet omnis cura omnium laborum. Sed de hoc tempore habetis tempora temporum præfixæ prædestinationis, ad tempus illud currentes in

quo filius perditionis veniet. Convalescite ergo et confortamini, electi mei, præcavescentes ne in liquorem mortis cadatis; sed victoriosissimum vexillum horum sermonum elevate, et super filium iniquitatis ruite. Nam in errore semitarum illarum quæ præcurrunt et sub equantur filium perditionis, quem vos Antichristum nominatis: vestigia illius imitantini qui vos viam veritatis edocuit cum in carne in mundo cum magna humilitate et non cum superbia apparuit. Audite ergo et intelligite. Spiritus enim dicit Ecclesiæ de tempore novissimi erroris. Mors irruet in Ecclesiam in ipsa hora cum in fine temporum maledictus, maledictionis filius, veniet; qui est maledictio maledictionum, velut filius meus in Evangelio de civitate pessimi erroris testatur dicens: *Et tu Capharnaum, nunquid usque in cælum exaltaberis? usque in infernum descendes* (Matth. xi). Hoc tale est: O tu antrum iniquitatis, fossa absconsonis existens, et alas simulationis hypocritarum habens, quomodo in excelso parietum stare posses, cum oculus tuus nequitas vitiorum inspicit, quæ ardens lumen in sordibus abscondunt, dicentes: Quis similis est parricidæ in hypocrisi, quem stulti dominatorem nominant. Nunquid cælum in miraculis signorum habebis, cum digitum tuum baratro intinges. Quomodo? Opera tua fundum inferni petent, in cuius voracitate absorpta jacebis: ita quod etiam infernus fetorem illum evomet, in quo mundus amaritudinem mortis in perditore perditionum videbit.

Sed caput sine ventre et absque cæteris membris esse non debet. Caput Ecclesiæ Filius Dei est, ventri et cætera membra quæ sequuntur, Ecclesia cum filiis suis est. Ecclesia autem nondum in membris et in filiis suis perfecta est, sed in novissimo die cum numerus electorum implebitur, tunc et Ecclesia plena erit. Sed et tunc in ultimo die turbatio orbis terrarum fiet; cum ego Deus quatuor elementa abluam, cum illo quod mortale in carne hominis est, et tunc in conummatione sæculi plenum gaudium sobolis Ecclesiæ erit. Ut enim prædictum est, in sex diebus perfecit Deus opera sua. Quinque dies, quinque numeri sæculi sunt, in sexto nova miracula in terris propalata sunt velut in sexta die primus homo formatus est. Sed nunc sextus numerus finitus est et deventum est in septimum numerum; in quo nunc cursus mundi velut in septima die requiei positus est, quia labor ille quem prius fortissimi doctores in profunditate clausorum sigillorum sanctarum Scripturarum habuerunt: modo apertus existens aperte proferendus est, in levitate verborum velut verba hujus libri sunt, quasi in septima quietis die. Sex enim dies operis sunt, septima requiei est. Numerus dierum alius non est, quod superest tibi, o homo, sciendum non est; sed in secreto Patris est. Sed vos, o homines, de tempore hoc: tempus temporum in cursu vestro habetis antequam homicida ille veniat, qui fidem catholicam pervertere cupiet. Qui autem deinde fiat; nec

A tempus nec momentum vobis de hoc sciendum est, sicut nec quid post septem dies hebdomadis sit, scire potestis; sed solus Pater hoc novit, qui et hæc in sua potestate posuit. De diebus enim hebdomadis aut de temporibus temporum sæculi, amplius tibi, o homo, sciendum non est.

Sed post quinque numeros sæculi cælestia miracula mundo elidi; sicut et in quinque diebus alia creatura ante hominem creata fuerat, quæ homini subjecta est. Sic etiam et plenitudo infidelium et Judæorum fuerat, et diversa schismata diversorum malorum tam gentilis quam Judaici populi efferverant, et lex ac prophetia jam sudaverant, atque omnes populi tam in malis quam in bonis probati erant, antequam unigenitus meus carnem de virgine susciperet. Nam eum mittendum decretum non fuerat nisi præmissis omnibus his, ut omnis justitia in illo probaretur, et ut omnis injustitia ab illo scandalizaretur. Quod si Filius meus prius venisset, hoc quasi insipienter factum fuisset, velut homo ille imprudenter agit qui fruges suas antequam maturescant colligere vult, vel si incarnatio ejus in ipsum finem mundi dilata esset: tunc raptim veniret quasi auceps ille qui aves fraudulenter capti, illis nescientibus quomodo rete ejus intraverint. Sed Filius meus venit in tempore illo velut cum jam dies post nonam ad vespas terdit, scilicet cum jam maxima virtute dici abscedente, frigus adesse incipit: ita post quinque numeros mundi Filius meus mundo adfuit cum mundus jam ad occasum currit. Quid tunc? Ipse enim veniens medullam legis aperuit ubi aquam legis in vinum Evangelii convertit, ubi et maxima fluentia virtutum emanare fecit, quod tam tempestive veniens complevit; ut ecclesiasticæ virtutes quas Spiritus sanctus incendit firmis radicibus in hominibus confortarentur, et ut virginitas quam in se ipso attulit, in dignissima germina florum pullularet et dilataretur.

Sed insanus homicida, filius scilicet perditionis in brevissimo tempore veniet; cum jam dies abscedit, sole in occasum latente videlicet cum novissimo tempus jam cadit et mundus tenorem suum deserit; hoc autem testimonium, o fideles mei, audite, et illud devote ad cautelam vestram intelligite, ne vobis neccientibus error ipsius perditionis repente veniens, in ruinam infidelitatis et perditionis vos præcipitet. Unde vos armate et ad validis manibus pugnantem. Hoc modo fidelissimis munitionibus præmoniti: vos preparate. Cum enim tempus illud advenerit quo nequissimus ille deceptor horribiliter apparebit, mater illa quæ istum fallacem in mundum parvuriat a pueritia sua in puellari ætate diabolicis artibus plena vitiiis, in deserto abjectionis inter nefandissimos homines nutrita est, ibi parentibus ejus eam nescientibus, nec illis cum quibus moratur eam nescientibus, quoniam diabolus eam illuc ire persuadeat, et ibi eam secundum voluntatem suam decipiendo componit, quasi angelus sanctus sit. Et ideo illa

ab hominibus se separat, ut tanto facilius celari possit; unde etiam aliquibus sed tamen paucis viris nequissimo latrocinio fornicationis occulte commiscetur, et in tanto studio turpitudinis cum illis se polluit, velut angelus sanctus fervorem pravitatis illius eam perficere iubeat. Et sic in ferventissimo ardore fornicationis illius filium perditionis concipit, nesciens de quo semine virorum in foris eum conceperit. Sed Lucifer serpens, scilicet antiquus turpitudine ista delectatus, coagulationem hanc iusto meo iudicio artibus suis afflat, et eam omnibus viribus suis totam in ventre matris illius possidet, sic illo perituro de ventre matris suæ pleno diabolico spiritu egrediente. Deinde illam consuetam fornicationem devitat: et aperte stulto et insipienti populo dicit, quia virum non habeat, nec patrem infantis sui sciat; fornicationem autem quam perpetravit, sanctam dicit. Unde et populus illam sanctam putat et nominat.

Sic filius perditionis diabolicis artibus usque ad fortiozem ætatem enutritur, semper noto populo sibi se subtrahens. Sed mater ejus eum cum quibusdam magicis artibus interdum tan populò Deum colenti, quam non colenti ostendit; sic eum ab eis faciens videri et amari. Qui cum ad plenam ætatem pervenerit, manifeste contrariam doctrinam docebit; ita mihi et electis meis repugnans, tantamque fortitudinem acquirens ut in magna potestate sua, se supra nubes elevare conetur. Nam ego iusto iudicio meo permitto eum in diversis creaturis voluntatem suam exercere; quoniam ut diabolus in initio dixit: *Similis ero Altissimo* (Isa. xiv) et cecidit, ita etiam permitto ut idem diabolus in tempore novissimo cadat cum ipse in hoc filio suo dicit: *Salvator mundi ego sum*. Et ut omne sæculum fidelium cognovit quod Lucifer mendax fuit, cum se in initio deorum similem Deo esse voluit; sic etiam omnis fidelis homo videbit quod filius iniquitatis mendax est, cum se ante novissimum diem Filio Dei similem facit.

Ipsè enim est pessima bestia, homines qui ipsum negant interficiens et regibus, ducibus, principibus, divitibusque se adjungens, humilitatemque deprimens, ac superbiam erigens, orbemque terrarum diabolica arte sibi subjiciens. Potestas namque ejus usque labrum venti procedit; ita quod aerem videtur commovere, ignemque de cælo educere, et fulgura, tonitrua ac grandines producere, montes etiam evertere, aquas exsiccare, silvis viriditatem etiam auferre, eisque iterum succum vitæ sui reddere. Tales enim illusiones in diversis creaturis ostendit; videlicet in humore, in viriditate et in aëritate earum. Sed et in hominibus deceptiones suas facere non desinit. Quomodo? Videbitur enim sanis immittere ægrotudinem, et infirmis sanitatem, dæmones ejicere, ac interdum mortuos suscitare. Quomodo? Cum enim aliquando quispiam vita evanuerit, cujus anima in potestate ipsius diaboli est, circa cadaver illius qui vita discesserit interdum per-

missione mea illusiones suas ostendet, cadaver illius quasi vivat moveri faciens, quod tamen per brevissimam horam et non per longius spatium facere interdum permittitur; ne hac præsumptione gloria Dei derideatur atque nihilipendatur. Quod quidam videntes in eum confident; quidam autem et præorem fidem suam retinere volentes, eum tamen sibi propitium semper optant. Quos tamen durius lædere volens, quasdam infirmitates ipsis immittit. Qui, dum medicinam et auxilium medicorum quærent nec curari poterunt, ad ipsum recurrentes tentantes, si eos curare valeat; quos dum ad se venientes viderit, debilitatem quam eis intulit ipsis auferit. Unde valde eum amantes in ipsum credent. Et sic multi decipiuntur, cum ipsi oculos interioris hominis obnubilant; per quos in me recipere debuerant, volentes in probatione animi sui velut in quadam novitate illa scire quæ exterioribus oculis vident, et quæ manibus palpant, contemnentis illa invisibilia quæ in me manent, et quæ vera fide comprehendenda sunt quia mortales oculi me videre non possunt, sed miracula mea in obnubratione illis ostendo quibus voluero; melipsam autem nullus videbit, dum in mortali corpore manet, nisi in umbratione mysteriorum meorum ut sermo meo Mosi locutus sum, quemadmodum scriptum est: *Non enim videbit me homo et vivere poterit* (Exod. xxxiii). Hoc tale est: Obtutum mortalitatis suæ non ponet in claritatem divinitatis meæ, ille qui mortalis est, ita quod in corruptibili cinere mortalem vitam possit habere, dum in transeuntis temporis mutatione est, scilicet quod vitam unam deserit et ad aliam transit; quoniam omnia viventia per me solidata sunt, et quia ego vivo nec ulla mutatio in me est. Nam ut culex vivere non potest si se in flammam ignis immittit, ita etiam mortalis homo non posset subsistere, si coruscationem divinitatis meæ videret, sed ego mortalibus hominibus quandiu gravamine mortaliæ suæ gravati sunt, me ita in obnubratione ostendo; velut pictor ea quæ invisibilia sunt, per imagines picturæ suæ hominibus declarat. Quod si, o homo, me dilexeris, te amplectar, et calore sancti Spiritus te calefaciam. Cum enim bona intentione tua me inspexeris, meque in tua fide cognoveris, tunc et ego tecum ero. Sed qui me contemunt, ad diabolum se convertunt, quoniam me scire nolunt. Unde et ego ipsos abjicio.

Eosdem autem diabolus illudit et decipit quomodo-ocunque sibi placuerit: ita quod ipsi putant quod verum sit, quicquid eis ostenderit. Et hanc ipsam artem deceptionis suæ diabolus illis infundit, qui in ipsam confidunt: ita quod ipsi in hac arte diversa portenta in creaturis secundum voluntatem suam hominibus fallaciter ostendunt. Sed tamen nec elementa, nec alias creaturas quæ a Deo creatæ sunt in alium modum transmutare possunt; nisi quod solum per deceptiones suas, quasdam monstra velut quasdam nebulas in eis sibi credentibus fingunt. Nam et Adam cum plus quæreret quam habere de-

heret, gloriam paradisi perdidit; sic et isti visum et auditum interioris hominis amittunt, quoniam Deum deserunt et diabolum colunt.

Secundum hunc modum filius perditionis, deceptiones artium suarum in elementis operatur, ostendens in eis pulchritudinem, dulcedinem et suavitatem secundum voluntatem hominum quos decipit. Sed hæc potestas ei ob hoc promissa est, ut fideles in recta fide cernant, quod diabolus nullam potestatem in bonis habet, sed solum in malis æternæ mortis. Quidquid enim iste filius iniquitatis operatur, id in potestate, superbia et crudelitate facit, misericordiam, humilitatem et discretionem non habens; sed cum imperio et magno stupore homines ad hoc præcipitat, ut ipsum sequantur, plurimos enim populos sibi acquirit, dicens eis ut voluntates suas libere peragant, ne se mulum in vigiliis aut in jejuniis constriquant, proponens eis ut tantum Deum suum diligant quem se esse simulat: quatenus sic ab inferno liberati ad vitam perveniant. Unde illi hoc modo decepti dicunt: O vae miseris illis qui ante tempora ista fuerunt, quia diris cruciatibus vitam suam affixerunt, pietatem Dei nostri heu ignorantes! Ille enim thesauros et divitias eis ostendit, ac eos secundum voluntates ipsorum epulari permittit, fallacibus signis doctrinam suam confirmans; ita quod ipsi putant quod non oporteat eos ullo modo corpora sua constringere et castigare. Sed et circumcissionem et judaismum secundum mores Judæorum illis observare jubet, fortiora præcepta legis, quæ Evangelium cum digna pœnitentia in gratiam convertit, ipsis juxta voluntatem eorum leviora faciens. Et dicit qui ad me convertitur, peccata illius delebuntur, vivetque mecum in æternum. Baptismum etiam et evangelium Filii mei abjicit. Et omnia præcepta illa quæ Ecclesiæ tradita sunt deride. Et iterum sibi famulantibus diabólica irrisione dicit: Videte quis et qualis ille insanus fuerit, qui hæc observare per mendacia sua simplici populo instituit.

Ego autem pro vobis et ad gloriam vestram mori, et a morte resurgere volo. Et sic populum meum ab inferno liberabo; ut deinceps mecum in regno meo gloriose vivatis, quod ille fallax prius se fecisse simulavit. Et deinde dilectis suis dicit: ut cum gladio percutiant, atque in mundum sindonem usque ad diem resurrectionis suæ involvant, illis ita deceptis quod putant se illum occidere, et præcepta ejus hoc modo perficere, postea se resurgere simulans diræ maledictionis scripturam velut salvationem animarum profert; quam pro signo hominibus tradens, jubet ut ipsum adorent. Quod si quis fidelis propter amorem nominis mei recusaverit, dico cruciatu tormentorum ab illo consumetur, unde omnes qui hæc viderint vel audierint maximo admirationis et dubietatis stupore concutientur, quemadmodum etiam Joannes dilectus meus ostendit, dicens: *Et vidi unum de capitibus ejus tanquam occisum in mortem, et plaga mortis ejus curata est. Et admirata est universa terra post bestiam* (Apoc.

A XII). Hoc tale est: Ego amator mysteriorum Dei vidi fallacem et maledictum in maximis et innumerabilibus iniquitatibus omnem sanctimoniam sanctorum circumvenientem, et multiplicibus vitis eam fatigantem; qui actibus mendaciorum suorum sanguinem suum in occisione se effundere et ita mori assimulabit, non in corpore suo cadens sed in fallaci umbra, velut percussus et moriens æstimatus. Unde etiam in errore fallacium vulnerum suorum quasi mortuus fuerit simulat se quasi a sopore mortis revixisse; et ita admirabilem et terribilem stuporem omnes homines qui in tota terra sunt, in horrore hujus maledicti capient, sicut etiam populus in magnitudine et fortitudine Goliath obstupuit, cum eum armatum in bello adversum se stare videret. Et ita ut vides columnæ electorum meorum, tam de cruciatibus istis quam de contrariis et immanibus ac horribilibus signis, quæ filius perditionis emittit magno stupore pavoris commoveri videbuntur, gemitum lamentabilis angustiae emittentes.

Sed duos testes meos quos ad id tempus in secreto voluntatis meæ reservavi, scilicet Enoch et Eliam; ut ipsi repugnent et ut errantes ad viam veritatis reducant emittam. Qui fortissimas et robustissimas virtutes fidelibus ostendent; quia cum verba testimonii eorum in ore utriusque sibi equaliter consentient, fidem audientes adhibebunt. Nam ideo hi duo testes veritatis tandem per me reservati sunt, ut tunc ipsis procedentibus, sermo eorum in cordibus electorum meorum teneatur et solidetur, quatenus inle germen Ecclesiæ meæ in magna humilitate subsistat. Et ipsi ad filios Dei quorum nomina in libro vitæ sunt, dicent: O vos recti corde et electi in gloriosa laude beatarum gratiarum vitæ, audite et intelligite quæ vobis fiducialiter disserimus. Hic maledictus a diabolo missus est, ut animas quæ se præceptis illius subjiciunt in errore mittat. Nos enim de hoc mundo reclusi eramus, reservati in secretis Dei quæ hominibus abscondita sunt, ita quod in sollicitudine et angustia hominum non fuimus. Nam ad hoc reservati sumus, et ad vos missi; ut erroribus istius perditoris contradicamus. Videte ergo, si vobis aut in corporali statura aut in ætate similes simus. Et omnes qui cognoscere et contemneri verum Deum volent: hos duos senes et veraces testes, vexillum justitiæ Dei portantibus subsequentur, iniquum errorem deserentes, quoniam ipsi in magnis præconiis et coram Deo et coram populo fulgebunt; vicos, et plateas, et civitates, atque alia loca ubicunque filius perditionis contrariam doctrinam efflaverit percurrentes, ac in eis multa signa in Spiritu sancto facientes, ita ut omnis populus qui eos viderit in maximam admirationem ducatur. Idcirco autem hæc magna signa supra firmam petram solidata illis dabantur, quatenus illa contraria et falsa signa abjiciantur. Nam ut fulgur incendit et comburit, sic et filius perditionis perversa iniquitate et nequitia sua faciet, populos magis

artibus velut igne fulguris comburens. Sed Enoch et Elias cum recta doctrina quasi cum ictu tonitruum omnem cohortem illius exterrentes dejicient, fideles hoc modo stabiliantes.

Atamen in permissione voluntatis meae ab illo tandem consummati, mercedem laborum suorum in caelestibus consequantur. Tunc flores doctrinae eorum cadentes, quia voces ipsorum jam in mundo non audientur, bonum fructum in electis ostendent, verba et rabiem diabolicae artia contemnentibus, et in spe supernae hereditatis bene firmatis, quemadmodum et Salomon de bono et recto homine ostendit, dicens : *Domus justii plurima fortitudo, et in fructibus impiii conturbatio.* (Prov. xv). Hoc tale est: Acutum habitaculum ubi contritio et infelicitas non est : speciale speculum oculi Dei in recto homine est, in quo idem oculus fortitudinem miraculorum suorum quasi in appetitu percipientis gladii videt. Sed in procedentibus factis, velut in crescentibus fructibus superbi cordis, quod in propriis voluptatibus suis ruinas ædificat, tristitia illa erit, quia superbum cor in eam spem non confidit, quæ in superna saturitate floret.

Sed ut vides quod ipsum monstruosum caput se tanto fragore a loco suo emovit, quod omnis prædicta muliebris imago in omnibus membris suis inde concutitur : hoc est cum se filius perditionis caput iniquitatis existens, multa arrogantia superbiæ velut a parvo errore infixæ sibi nequitia tollit, majorem errorem arripens, scilicet supra omnes exaltari volens, id est cum deceptiones suæ sinem accipitur sunt, omnis Ecclesia in omnibus filiis suis tam majoribus quam minoribus in maximum timorem mittitur, expectans insaniam presumptionis illius. Et velut magna massa multæ facis ipsi capiti conjungitur, unde illud super quemdam montem se elevans, altitudinem caelorum ascendere tentat; quia maximæ artes diabolicarum insidiarum, multam immunditiam afferentium eidem filio iniquitatis assistantibus, ipsi alas superbiæ subministrant, ac eum in tantam præsumptionem erigunt, quod ipse etiam secreta caelestia se putat posse penetrare. Quomodo? Nam cum omnem voluntatem seductoris diaboli compleverit, ita quod justo iudicio Dei amplius tantam potestatem iniquitatis et crudelitatis suæ habere omnino non permittetur; omnem cohortem suam congregabit, et sibi credentibus dicet quia ad caelos ire velit, Sed sicut diabolus necivit Filium Dei ad redemptionem et salutem animarum nasci, ita et iste pessimus cum se in mortiferum malum omnium malorum involvet, fortissimum ictum manus Dei super se venire ignorabit.

Et ecce velut ictus tonitruum repente veniens caput ipsum tanta fortitudine percudit quod et de monte illo dejecit et quod spiritum suum in mortem emittit; quoniam potestas Dei se manifestans, eundem perditionis filium tanta virtute zeli sui prosternit, quod et de superbia illa qua se contra Deum erexerat, magno præcipitio præsumptionis suæ ruit, et quod

A vitalem statum suum in mortem æternæ damnationis ita consummatus evomit; quia sicut tentationes Filii mei finitæ sunt, cum ipse tentatus diabolo dixit : Vade, turpissimo Satana, et ille exterritus fugit; sic etiam et tentationes istæ quas filius iniquitatis Ecclesiae infert, in hoc zelo meo consumptionem accipiunt.

Inde subito fetens nebula montem ipsum totum comprehendit, in qua caput ipsum tanta sorde involvitur, ut astantes populi in maximum terrorem mittantur; quia immundissimus intolerabilisque et infernalis fetor locum elationis illius totum replebit, in quo ille pessimus criminatores tanta immunditia et fetore effervebat, ut justo Dei iudicio neo initium nec finis ejus amodo in memoria habeatur; quoniam populi illi cadaver ipsius sine voce in terra prostratum et multa tæbe perfusum videntes : se deceptos esse cognoscent, ipsa nebula circa montem illum aliquantulum diutius immorante; quoniam fetor ille diabolicam elationem circumamplectens, immundam ostendit, ut homines ab illo seducti fetorem et immunditiam illam videntes, errorem suum declinent, et ad veritatem redeant. Nam astans populus hæc cornens, multo timore concutitur; quia hæc videntes maximus horror incutit, ita ut lugubres voces et flebiles querelas proferant, et se graviter errasse dicant.

Et ecce pedes præfatæ muliebris imaginis candidi apparent, splendorem super splendorem solis reddentes : hoc est quod fortitudo fundamenti et sustentatio sponsæ filii mei multum candorem sibi ostendet, et pulchritudinem illam quæ omnem pulchritudinem terrenæ claritatis superat demonstrabit, cum filio perditionis ut dictum est prostrato, multi ex iis qui erraverant ad veritatem revertentur. Sed post casum illius impiii, quando novissimus dies in solutione mundi occurrat mortalis homo non quærat; quia cum scire non poterit, quoniam eum Pater in abscondito secreti sui servavit. Ad-judicium ergo, o homines, vos præparate. Ut autem prædictum est filius perditionis cum patre suo diabolo et cum omnibus artibus illius in novissimo tempore per Filium meum fortissimum præliatorem cum magna confusione superabitur; sicut et inimici fortissimi Samsonis in præfiguratione ipsius dejecti sunt, velut in sacra Historia scriptum est : *Concussisque fortiter columnis, cecidit domus super omnes principes, et ceteram multitudinem quæ ibi erat : multoque plures interfecit moriens quam ante vivus occiderat* (Judic. xvi). Hoc tale est : Filio Dei, scilicet fortissimo Samsoni primum Synagoga conjuncta est; cui ipse occulta illa quæ in Veteri Testamento abscondita erant, in mirabili doctrina sua distribuit, interiore dulcedine legis quæ fortis leone erat, ipsi benigne aperiens. Sed ipsa decepti eum; faciens ut secreta ejus illuderentur, in doctrinam illius respicere nolens, sed eam magno fastu superbiæ despiciens. Quapropter ipse commotus regnum Dei ab ea auferri et alii genti dari prædixit; ita in multis

prodigiis cum plurima turba civitatem Hierosoly-
 mam ascendens, infidelitate illorum qui vestimenta
 sua in via straverunt occisa, ubi quod promiserat
 illis per miracula reddidit, quibus per sponsam
 suam proditus fuerat. Et in illo fervore sponsam
 suam deseruit, cum domum ejus desertam derelin-
 qui prænuntiavit. Sed pater sponsæ illius, videlicet
 diabolica seductio; alii viro, id est infidelitati eam
 conjunxit. Tunc Filius Dei astutas vulpes, scilicet
 apostolos emisit, qui igne sancti Spiritus segetes
 inimicorum suorum combusserunt, id est qui lega-
 lia præcepta ad spiritualem intellectum verterunt,
 hæc Synagoga cum patre suo combusta, scilicet per-
 versa infidelitate Synagogæ eversa. Deinde magnis
 signis et stupendis miraculis incredulos occidit;
 hæc quod omnes multo stupore contremuerunt, cum
 dicerent se timere Romanos venire, et locum et
 gentem ipsorum tollere. Quapropter concilium suum
 congregaverunt ut illum perderent, sed ipse abs-
 condit se in monte, in oratione cum diceret ut, si
 fieri posset, calix ille ab eo transiret. Sed Judas Is-
 cariothes prodidit eum, tradens eum in manus sæ-
 vissimas inimicorum suorum. Et ipse vim fortitudi-
 nis suæ abscondit, quam in cruce, id est in patre
 suo habuit; quæ omni populo ignota est, nisi quan-
 tum in fide capitur, veluti et capilli in capite ho-
 minis videntur. Postea cum pati voluit vim fortitu-
 dinis suæ ostendit, videlicet mandibulam asini tol-
 lens cum filiabus Hierusalem diceret, ne super eum
 sed super se ipsas flectent; ita illas occidens, scilicet
 terrorem futurorum malorum eis verissime
 prædicens. Et sic in cruce fatigato cum sitiret, fons
 vere fidei de gentili populo emanavit; de quo ipse
 bibens non erubuit, dicens etiam quod sic consum-
 matum esset. Unde cum spiritum emisit, in gehem-
 nam, videlicet ad mulierem meretricem postea de-
 scendit, inimicis suis eum obsidentibus, cum
 custodes ad sepulcrum ipsius ponerent, sed
 ipse a morte resurgens, cum duabus portis, id est
 cum specialibus electis suis, et cum communi po-
 pulo quos ex inferno liberavit, cœleste regnum pe-
 titiv. Sed sic pulcherrima sponsa, scilicet Ecclesia,
 ipsi conjuncta, diligentissime ab eo quæsivit quo-
 modo fortitudinem ipsius cognoscere posset. Ipse
 autem vires suas ei non repente, sed paulatim et
 cum discretione aperuit. Quomodo.

Cum primum catholicam fidem percepissent in
 veteri lege et in nova, usque ad perfectam cor-
 rectionem putabant se quidam illorum debere am-
 bulare, quæ ligatura humentium nervorum sed
 nondum perfectam siccitatem habentium erat. Unde
 Ecclesia rudis adhuc, multis turbis dicebat: Hæc
 est fortitudo sponsi mei. Et populus hæc audiens,

volebat repente motu Deum in auditu verborum
 tantum colere, et non in significatione Spiritus
 sancti conversari. Sed ita fortitudo ejus cognita
 non est. Deinde virginitas velut novi fomes qui
 nunquam in opere fuerunt, sicut et virginitas ante
 non est gloriose habita; nobiliter erecta est, quæ
 ligatura Filium Dei fortiter quidem tetigit, sed
 tamen enim plene non ostendit. Sed Ecclesia se
 sursum erigens dicebat: O vos, amici mei, hæc
 maxime virtutes sponsi mei sunt. Et subito in
 magno strepitu multus populus super eum ruit,
 dicens: Nos in maximis viribus ejus, ipsum
 cepimus. Sed nec sic vires ejus manifestatæ sunt.
 Postea in septem donis Spiritus sancti velut in
 septem crinibus illius Ecclesia solidata est, ipsis
 forti clavo in firmamento apostolicorum prædica-
 torum infixis. Unde rei fidei hoc modo contexto,
 Ecclesia clamabat: O quam fortis sponsus meus in
 septem crinibus suis est. Et omnes populi illam
 audientes, in eum irruerunt, putantes ipsam ma-
 jores vires non habere. Sed et hoc modo non est
 agnita fortitudo ipsius. Dehinc multas lacrymas
 Ecclesia fudit; quia fortitudinem sanctæ Trinitatis
 ignoravit, dicens humanitatem Filii Dei se quidem
 viderisse, sed divinitatem ipsius nondum perfecte in-
 tellexisse. Unde ipse commotus in dilecto suo Joanne
 secreta sanctæ Trinitatis quantum homini licitum
 erat scire: in honore Patris et in ardore Spiritus
 sancti manifestavit. Et ita in gremium sponsæ
 suæ caput suum reclinans: ibi usque ad maxima
 schismata quæ in filio perditionis futura sunt, re-
 quiescet; ibi fortitudo ejus abrasis crinibus ipsius
 abscindetur: cum homines in tempore illo magis
 filium perditionis, quam ipsum salvi studebant di-
 centes: Quid est, o Deus, quod tanta et tanta mi-
 racula videmus? Et ita fortitudo ipsius diffluit,
 cum jam vera fides in cæcitate infidelitatis obnu-
 bilari videtur. Sed vires ejus resurgent, cum Enoch
 et Elias apparuerint. Quapropter superbiam et præ-
 sumptionem fortiter concutiens, filium perditionis
 cum omnibus diabolicis artibus et cæteris vitiis ejus
 dejiciet, multoque durius diabolica vitia conteret,
 cum jam Ecclesia cum Christiano nomine de præ-
 senti et temporali sæculo ad æterna transibit, quam
 antea fecerit cum adhuc divinus cultus in mundo
 temporaliter vigeret. Quid hoc? Quia cum jam sæ-
 culum finem accipiet, tunc et diabolicæ persecutio-
 nes et virtutum fortissimæ operationes, in homi-
 nibus etiam temporaliter cessabunt. Qui autem
 acutas aures interioris intellectus habet: hic in
 ardente amore speculi mei, ad verba hæc anhelet,
 et ea in conscientia animi sui conscribat.

VISIO DUODECIMA.

SUMMARIUM. — Quod in novissimo tempore mundus multis calamitatibus ut homo in hora mortis dissolvitur. Quod omnes creature repente commoveantur et quidquid in aere vel in aqua vel in terra mortale est ritam reddat et quod seditis est in eis evanescat. Quod corpora mortuorum ubicunque fuerint in integritate corporis et sexus sui resurgunt. De signatis et non signatis resurgentium. Quod Filius cui

Pater potestatem dedit iudicium facere, in forma humanitatis ad iudicium venit. Evangelium de eodem. Quod signati obviam iusto iudici non in difficultate celeriter rapiuntur et opera eorum apparebunt. Quod omnes flores: patriarchæ, prophetæ, apostoli, martyres, confessores, virgines, et monachi et alii prapositi fulgebunt. Quod cœli interim laudes suas in silentio continent cum Filii sententiam iudicalem proferet conscientia singulorum aperta. De bonis et malis qui iudicandi sunt. De infidelibus qui ium iudicati ad iudicium non perveniunt. Quod finito iudicio, maxima quies tranquillitatis exoritur. Quod electos gloria æternitatis cum magnis laudibus recipit, sed reprobos infernus magno ululatu absorbet. Evangelium de eodem. Quomodo elementa, et sol, et luna, et stellæ, finito iudicio in melius mutantur et nox non erit. Verba Joannis de eodem.

Post hæc vidi et ecce omnia elementa et omnes creaturæ diro motu concussa sunt: ignis, aer, et aqua eruperunt, et terram moveri fecerunt, fulgura et tonitrua concrepauerunt, montes et silvæ ceciderunt: ita ut omne quod mortale erat vitam exhalaret. Et omnia elementa purgata sunt, ita ut quidquid in eis sordidum fuerat, tali modo evanesceret, ut amplius non appareret. Et audivi vocem maximo clamore per totum orbem terrarum vociferantem et dicentem: O vos, filii hominum, qui in terra jacetis, surgite omnes. Et ecce omnia ossa hominum in quocunque loco terrarum erant, velut in uno momento congregata, et sua carne oblecta sunt, et omnes homines integris membris et corporibus suis in sexu suo surrexerunt: boni in claritate fulgentes, et mali in nigredine apparentes, ita ut et opus cuiusque in ipso aperte videretur. Et quidam ex eis in fide signati erant, quidam autem non, ita ut signatorum illorum alii ante faciem suam velut aureum fulgorem, alii velut unbram habent quod ipsorum signum erat. Sed subito ab oriente maxima coruscatio effulsit: et ibi in nube Filium hominis eo vultu quo in mundo fuerat, nudatis et apertis vulneribus cum angelicis choris advenientem vidi, et supra sedem flammantis sed non ardentis throni sedentem, et sub se hanc maximam tempestatem purgationis mundi habentem. Et qui signati erant obviam ei in aere quasi in turbine rapti sunt, ubi et prius splendorem illum qui secretum superni Creatoris designat videram; bonis scilicet a malis ibi separatis. Sed ipse blanda voce quemadmodum evangelium manifestat, justos cœlesti regno beatificavit, ac terribili voce injustos infernalis poenis etiam scriptum est, deputavit; nulla tamen alia inquisitione vel responsione de operibus eorum, nisi quemadmodum evangelica vox ostendit, ibi facta; quoniam opus cuiusque sive bonum sive malum esset, in ipso manifeste apparuit. Qui autem signati non erant a longe in parte aquilonis cum diabolica turba stabant, nec ad iudicium hoc pervenerunt; sed tamen hæc omnia velut in turbine videntes, finem iudicii expectabant, et intra se amaros gemitus edebant. Et sic iudicio peracto, fulgura, et tonitrua, et venti ac tempestates cessabant; et quidquid in elementis transitorium erat, subito evanuit et maxima tranquillitas facta est. Tunc electi super splendorem solis repente splendidi effecti: cum Filio Dei, et cum beatis agminibus angelorum in gaudio magno cœlestia petebant, reprobis cum diabolo et angelis

A ejus ad loca infernalibus cum magno ululatu tendentibus. Et sic cœlum electos recepit, et infernus reprobos absorbit. Sed subito tanta gaudia et tanta laudes in cœlestibus, et tanta tristitia ac tanti ululatus in abyssi lacu exorti sunt, ultra etiam quam humanus sensus effari possit. Et mox omnia elementa in maxima serenitate resplenderunt, veluti eis nigerrima cutis abstracta fuisset; ita quod nec ignis fervorem, nec aer spissitudinem, nec aqua æstum, nec terra fragilitatem amplius ullam haberent. Sol quoque, luna et stellæ, velut plurimum ornatus in firmamento, multo splendore et decore rutilabant: et sine motu circuitationis fixa manebant, ita quod ultra diem et noctem non discernabant. Et ita nox non erat, sed dies. Et finitum est. Iterumque audivi vocem de cœlo mihi dicentem: Hæc mysteria novissima tempora ostendunt: in quibus temporalia tempora, in aternitatem coruscationis illius quæ sine fine est transmutabuntur. Novissima enim tempora variis periculis fatigabuntur, et occasus mundi variis signis demonstrabitur. Nam ut vides, in ipso novissimo die totus orbis terrarum terroribus concutietur, et tempestatibus quassabitur: ita ut quidquid in eo caducum et mortale est, his calamitatibus finiatur; quia tunc cursu mundi completo, ipse amplius durare non poterit, sed secundum divinam dispositionem consummabitur. Sicut enim homo cum finiendus est, multis infirmitatibus præventus dejicitur, ita quod etiam in ipsa hora mortis suæ multo dolore dissolvitur; sic etiam finem mundi maximæ adversitates præcurrunt, et ipsum in fine suo diversis terroribus dissolvent, quoniam elementa terrores suos tunc ostendent; quia eos amplius exercere non poterunt.

Repentino et inopinato motu in hoc fine elementa relaxantur, omnes creaturæ commoventur, ignis erumpit, aer solvitur, aqua effluit, terra concutitur, fulgura fervent, tonitrua concrepant, montes scinduntur, silvæ ruunt, et quidquid in aere, vel in aqua, vel in terra mortale est vitam reddit. Ignis enim totum aerem movet, et aqua totam terram replet; et hoc modo omnia purgantur, ut quidquid in mundo scditatis est, ita evanescat, quasi non fuerit, velut sal diffuit cum in aquam immittitur. Sed divino præcepto, ut tibi monstratum est, ad resurgendum accepto, mortuorum ossa ubicunquo fuerint suo loco velut in ictu oculi conjunguntur, et sua carne teguntur, nec ullo modo retardantur, sed sive ab igne, sive ab aqua, sive ab aere, sive a

bestia, consumpta fuerint, citissime restituntur; ita quod ea hoc modo terra reddit, velut sal ex aqua sudat, quia oculus meus omnia novit, nec quidquam me latere poterit. Ita omnes homines in anima et corpore, sine ulla contractione et abscissione membrorum suorum, sed in integritate et corporis et sexus sui, velut in ictu oculi resurgunt: electi fulgorem bonorum operum suorum habentes, et reprobi nigredinem infelicium actuum suorum portant, ita quod ipsorum ibi opera non absconduntur, sed palam in ipsis apparent.

Et quidam ex eis in fide signati sunt, quidam autem non; ita ut fidem habentium, conscientia per opera fidei in fulgore sapientia fulgeant, aliorum vero in tenebrositate neglectus sui appareant, per quae aperte discernuntur, quoniam illi fidem in operibus impleverunt, isti autem eam in se ipsis extinxerunt. Quidam autem signum fidei non habent; quia illi nec in veteri lege, nec in nova gratia recognitionem vivi et veri Dei habere voluerunt. Et tunc in claritate lucis aeternae, sed tamen in nube qua reprobis caelestis gloria abscondita est, Filius Dei in forma humanitatis et passionis suae quam in voluntate Patris pro salute humani generis passus est, ad iudicandum ipsum humanum genus caelesti exercitu circumdatus adveniet; quoniam Pater ei hoc dedit, ut quia ipse in mundo visibiliter conversatus fuerat, quae visibilia mundi sunt dijudicet, ut etiam ipse in Evangelio ostendit, dicens: *Et potestatem dedit ei iudicium facere quia filius hominis est* (Joan. v). Hoc tale est: Pater testificatur de Filio suo. Quid hoc? Pater potestatem dedit Filio; quoniam ipse semper cum Patre in divinitate manens, sed humanitatem de matre accipiens secundum quod homo est, accepit etiam a Patre, quod omnis creatura ipsum Dei Filium sentit, sicut et omnis creatura in creatione formae suae a Deo creata subsistit. Et ideo cuncta opera discernuntur a Filio in quacunque dignitate vel incurvatione sint: et secundum hoc quod collocanda sunt, ea collocat ut quia ipse homo palpabilis et visibilis in mundo fuit, etiam illa quae in mundo visibilia fuerunt secundum quod iustum est discernat, videlicet in potestate judiciali terribilis injustis, sed blandus justis apparens; ipsos ita dijudicans, quod etiam purgationem suam elementa sentiant.

Tunc et qui signati sunt, obviam iusto iudici, non in difficultate sed in multa celeritate rapiuntur, ut quoniam ipsi fidem in Deum credentes habuerunt: etiam opera fidei in eis manifeste appareant, ubi et scientia Dei actus eorum et in bonis et in malis non ignorat, ut tibi monstratum est; ibi enim boni et mali separabuntur, quia et opera eorum dissimilia sunt. Nam ibi tam in malis quam in bonis certissime apparet quomodo vel in infantia, vel in pueritia, vel in juventute, vel in senectute, vel in decrepita aetate Deum quaesierint. Ibi etiam fulgent omnes flores Filii mei, videlicet patriarchae et prophetae qui ante incarnationem ipsius fuerunt, et

A apostoli qui cum eo in saeculo conversati sunt, ac martyres, confessores, virgines, viduae, qui omnes fideliter illum imitati sunt, et illi qui Ecclesiae meae tam in saecularibus quam in spiritualibus praepositi fuerunt, nec non anachoretae et monachi, qui in castigatione et mortificatione carnis suae propter nomen Filii mei se viles fecerunt, quod et in vestitu suo, cum magna humilitate et charitate angelicum ordinem imitantes, ostenderunt. Sed qui me ideo in contemplativa vita querunt, quia dicunt haec vita gloriosior est quam illa, hoc ante me quasi nihilum est; sed qui me quaerit in humilitate in ea conversatio quae inspiratione Spiritus sancti data est, hunc in caelesti patria in prioribus locis exaltabo.

Deinde caeli laudes suas iterum in silentio continent, cum Filius Dei iudicalem sententiam et ad justos et ad injustos profert: auscultantes cum reverentia honoris, quomodo illos dijudicet cum blande justis superna gaudia tribuit, et cum terribiliter injustos ad infernales poenas mittit. Sed ibi nec excusationes nec interrogatio operationum suarum major erit; quam quod ibi conscientiae hominum et bonorum et malorum nuda et aperta sunt. Iusti autem qui ibi verba aequissimi iudicis percipiunt, plurima quidem opera iustitiae fecerunt; sed tamen ea in plenitudine perfectionis dum in saeculo viverent non habuerunt, unde et nunc in eis dijudicandi sunt. Injusti vero qui iudicalem severitatem ibi in se sentiunt; mala quidem facta perpetraverunt, sed tamen ea non in ignorantia divinae maiestatis quod est in iniquitate praedicate damnationis infidelitatis egerunt, et ideo sententiam ipsius iudicis ibi non effugient, quoniam omnia aequo pondere ponderanda sunt. Illi autem qui in fide signati non sunt, quoniam ipsi in Deum non crediderunt; in parte aquilonis, id est perditionis cum diabolica turba interim tardant, nec ad hoc iudicium perveniunt; sed tamen illud in obumbratione videntes, stantemque ejus praestolantes intra se multum gement; quoniam ipsi in infidelitate perdurantes, verum Deum non cognoverunt, quia ipsi nec arte baptismum vivum Deum in Veteri Testamento coluerunt, nec sub Evangelio remedium baptismatis susceperunt; sed in maledictione casus Adae perseveraverunt, damnationis poenas habentes. Unde et in infidelitate scelerum suorum iam iudicati inveniuntur. Sicque iudicio finito, terrores elementorum, et fulgura, tonitrua, et venti in tempestatibus cessant, et omne quod caducum et transitorium est dilabitur, nec amplius apparebit, velut nix esse desinit quae a calore solis liquescit, maxima quiete tranquillitatis divina dispensatione ita exorta. Et sic electi splendorem aeternitatis habentes, una cum capite suo, scilicet Filio meo, et cum glorioso caelesti exercitu in magna gloria caelestia gaudia petunt; et reprobi una cum diabolo et cum angelis ejus ad aeterna supplicia in multa contritione tendunt ubi aeternam mortem sibi praeparatam aeternaliter vident; quia magis concupiscentias

suas quam præcepta mea secuti sunt. Et sic cælum A electos in gloriam æternitatis recipit, quoniam ipsi dominatorem cœlorum dilexerunt, et infernus reprobos absorbet, quia diabolum non abjecerunt, ita omnium gaudiorum tantis laudibus in cœlesti gloria resonantibus, et omnium genituum tantis ululatibus in inferno exortis, ultra quam humanus intellectus capere valeat; quoniam illi vitam æternam possident, et isti mortem æternam habent, quemadmodum in Evangelio Filius meus loquitur, dicens: *Et ibunt hi in supplicium æternum, justi autem in vitam æternam.* (Matth. xxv.) Hoc tale est: Qui in lenocinio omnium malorum scelerum, nec sentiunt quod justum est haurire in summa bonitate: per iter infidelitatis et nequitie suæ in pœnas æternæ perditionis dimerguntur, secundum opera sua infernaliter tormenta recipientes. *Ædificatores vero* coruscationis cœlestis Hierusalem qui portis filiae Sion fideles instant, fulgebunt in luce vitæ æternæ: quam castissima virgo in fecunditate virginitatis suæ credentibus mirabiliter attulit.

Et ut vides elementa in maxima claritate et pulchritudine his omnibus pactis fulgebunt: omni videlicet impedimento nigredinis et soridis ablato. Nam ignis sine fervore tunc ut aurora rutilabit, et aer absque spissitudine purissimus fulgebit, et aqua sine impetu effusionis et submersionis perspicua et lenis stabit, et terra absque omni fragilitate et inæqualitate fortissima et plinissima appa-

rebit, his omnibus in magnam tranquillitatem ac pulchritudinem translatis. Sed et sol et luna ac stella, velut pretiosissimi lapides in auro, ita etiam in firmamento multa claritate et maximo fulgore rutilabunt, nec ultra inquietudinem circumvolutionis suæ ad diem discernendum a nocte habebunt, quia finito mundo jam in immutabilitate sunt; itaque et nullæ tenebræ noctis amodo apparebunt, quoniam tunc dies indeficiens est, ut etiam Joannes dilectus meus testatur dicens: *Et nox ultra non erit, et non egebunt lumine lucernæ, neque solis: quoniam Dominus Deus illuminabit illos* (Apoc. xxii.) Hoc tale est: Qui thesaurum habet, eum interdum subtrahit, interdum etiam emittit: sicut et nox lumen celat, et ut dies tenebras fugat, homini lumen asserens. Ita non erit in immutatione temporum, quia tunc noctis umbra fugabitur, itaque tenebræ noctis amodo non apparebunt, quia etiam et mutatio illa, jam non egebit lumine illo, quod sibi homines incendunt umbras tenebrarum expellentes. Nec etiam mutabilitatem sol tunc amplectetur, qui modo continet tempora quæ in umbra habentur; quoniam tunc dies sine illa mutatione erit, quia tunc etiam dominator omnium claritate divinitatis suæ quam nulla mutabilitas offuscet, illuminat eos, qui in sæculo tenebras sua gratia effugerunt. Qui autem acutas aures interioris intellectus habet, hic in ardente amore speculi mei, ad verba hæc anhelat, et ea in conscientia animi sui conscribat.

VISIO TERTIADECIMA.

SUMMARIUM. — *Symphonia de sancta Maria. De novem ordinibus supernorum spirituum. De patriarchis et prophetis. De apostolis. De martyribus. De confessoribus. De virginibus. Vox harmonice in querelis de revocatis ad eodem gradus. In hortatione virtutum et in contradictione diabolicarum artium. Quod de ineffabili gratia sua, corde et ore Deus incessabiliter laudandus est. Quod symphonia in unanimitate et concordia proferenda est. Quod verbum corpus, symphonia autem spiritum, et harmonia divinitatem, verbum vero humanitatem Filii designat. Quod per symphoniam rationalitatis, torpens anima excitatur ad vigilandum. Quod symphonia dux corda emollit et humorem compunctionis inducit et Spiritum sanctum advocat. Quod fidelis omni devotione incessanter jubilate debet. Verba David de eadem re.*

Deinde vidi lucidissimum aerem, in quo aulivi in C omnibus prædictis significationibus mirabili modo diversum genus musicorum in laudibus civium supernorum gaudiorum, in via veritatis fortiter perseverantium, ac in querelis revocatorum ad laudes eorumdem gaudiorum et in exhortatione virtutum se exhortantium ad salutem populorum, quibus diabolicæ insidiæ repugnant; sed ipsæ virtutes eas opprimunt, ita tamen quod sic fideles homines tandem a peccatis ad superna per pœnitentiam transeunt. Et sonus ille ut vox multitudinis in laudibus de supernis gradibus in harmonia symphonizans, sic dicebat: O splendidissima gemma, serenum decus solis tibi infusum est, fons saliens de corde Patris, qui est unicum Verbum ejus per quod creavit mundi primam materiam; quam Eva turbavit: hoc verbum D fabricavit in te hominem, et es illa lucida gemma, a qua ipsum verbum eduxit omnes virtutes, quem-

admodum in prima materia omnes protulit creaturas. O tu suavissima virga frondens de stirpe Jesse, o quam magna virtus est quod divinitas in pulcherrimam filiam aspexit, sicut aquila in soleni oculum suum figit, cum supernus Pater claritatem virginis attendit, quando verbum suum in ipsa incarnari voluit. Nam in mystico mysterio Dei illustrata mente virginis, mirabiliter clarus flos ex ipsa virgine prodiit. Et iterum dixit: o gloriosissima lux vivens, angeli qui infra divinitatem divinos oculos cum mystica obscuritate omnis creaturæ aspiciunt in ardentibus desideriis, unde nunquam potestis satiari! O quam gloriosa gaudia illa vestra habet forma, quæ in vobis est intacta ab omni pravo opere, quod primum ortum est in vestro socio perduto angelo, qui volare voluit supra intrinsicus latens pinnaculum Dei. Unde ipse tortuosus demersus est in ruinam, sed ipsius instrumenta casus suggestionis

bestia, consumpta fuerint, citissime restituntur; ita quod ea hoc modo terra reddit, velut sal ex aqua sudat, quia oculus meus omnia novit, nec quibquam me latere poterit. Ita omnes homines in anima et corpore, sine ulla contractione et abscissione membrorum suorum, sed in integritate et corporis et sexus sui, velut in ictu oculi resurgunt: electi fulgorem bonorum operum suorum habentes, et reprobi nigredinem infelicitum actuum suorum portantes, ita quod ipsorum ibi opera non absconduntur, sed palam in ipsis apparebunt.

Et quidam ex eis in fide signati sunt, quidam autem non; ita ut fidem habentium, conscientiae per opera fidei in fulgore sapientiae fulgeant, aliorum vero in tenebrositate neglectus sui appareant, per quae aperte discernuntur, quoniam illi fidem in operibus impleverunt, isti autem eam in se ipsis extinxerunt. Quidam autem signum fidei non habent; quia illi nec in veteri lege, nec in nova gratia cognitionem vivi et veri Dei habere voluerunt. Et tunc in claritate lucis aeternae, sed tamen in nube qua reprobis caelestis gloria abscondita est, Filius Dei in forma humanitatis et passionis suae quam in voluntate Patris pro salute humani generis passus est, ad iudicandum ipsum humanum genus caelesti exercitu circumdatus adveniet; quoniam Pater ei hoc dedit, ut quia ipse in mundo visibiliter conversatus fuerat, quae visibilia mundi sunt dijudicet, ut etiam ipse in Evangelio ostendit, dicens: *Et potestatem dedit ei iudicium facere quia filius hominis est* (Joan. v). Hoc tale est: Pater testificatur de Filio suo. Quid hoc? Pater potestatem dedit Filio; quoniam ipse semper cum Patre in divinitate manens, sed humanitatem de matre accipiens secundum quod homo est, accepit etiam a Patre, quod omnis creatura ipsum Dei Filium sentit, sicut et omnis creatura in creatione formae suae a Deo creata subsistit. Et ideo cuncta opera discernuntur a Filio in quacunque dignitate vel incarnatione sint: et secundum hoc quod collocanda sunt, ea collocat ut quia ipse homo palpabilis et visibilis in mundo fuit, etiam illa quae in mundo visibilia fuerunt secundum quod justum est discernat, videlicet in potestate iudiciali terribilis injustis, sed blandus iustis apparens; ipsos ita dijudicans, quod etiam purgationem suam elementa sentiant.

Tunc et qui signati sunt, obviam iusto iudici, non in difficultate sed in multa celeritate rapiuntur, ut quoniam ipsi fidem in Deum credentes habuerunt: etiam opera fidei in eis manifeste appareant, ubi et scientia Dei actus eorum et in bonis et in malis non ignorat, ut tibi monstratum est; ibi enim boni et mali separabuntur, quia et opera eorum dissimilia sunt. Nam ibi tam in malis quam in bonis certissime apparet quomodo vel in infantia, vel in pueritia, vel in juventute, vel in senectute, vel in decrepita aetate Deum quiesierint. Ibi etiam fulgent omnes flores Filii mei, videlicet patriarcharum et prophetae qui ante incarnationem ipsius fuerunt, et

A apostoli qui cum eo in saeculo conversati sunt, ac martyres, confessores, virgines, viduae, qui omnes fideliter illum imitati sunt, et illi qui Ecclesiae nostrae tam in secularibus quam in spiritualibus praepositi fuerunt, nec non anachoretae et monachi, qui in castigatione et mortificatione carnis suae propter nomen Filii mei se viles fecerunt, quod et in vestitu suo, cum magna humilitate et charitate angelicum ordinem imitantes, ostenderunt. Sed qui me ideo in contemplativa vita quaerunt, quia dicunt haec vita gloriosior est quam illa, hoc ante me quasi nihilum est; sed qui me quaerit in humilitate in ea conversatione quae inspiratione Spiritus sancti data est, hunc in caelesti patria in prioribus locis exaltabo.

Deinde caeli laudes suas iterum in silentio continent, cum Filius Dei iudicalem sententiam et ad justos et ad injustos profert: auscultantes cum reverentia honoris, quomodo illos dijudicet cum blande iustis superna gaudia tribuit, et cum terribiliter injustos ad infernales poenas mittit. Sed ibi nec excusationes nec interrogatio operationum suarum major erit; quam quod ibi conscientiae hominum et bonorum et malorum nuda et aperta sunt. Iusti autem qui ibi verba exquisitissimi iudicis percipiunt, plurima quidem opera iustitiae fecerunt: sed tamen ea in plenitudine perfectionis dum in saeculo viverent non habuerunt, unde et nunc in eis dijudicandi sunt. Injusti vero qui iudicalem severitatem ibi in se sentiunt; mala quidem facta perpetraverunt, sed tamen ea non in ignominia divinae maiestatis quod est in iniquitate praedictae damnationis infidelitatis egerunt, et ideo sententiam ipsius iudicis ibi non effugient, quoniam omnia aequo pondere ponderanda sunt. Illi autem qui in fide signati non sunt, quoniam ipsi in Deum non crediderunt; in parte aquilonis, id est perditionis cum diabolica turba interim tardant, nec ad hoc iudicium perveniunt; sed tamen illud in obumbratione videntes, sinemque ejus praestolantes intra se multum gement; quoniam ipsi in infidelitate perdurantes, verum Deum non cognoverunt, quia ipsi nec arte baptismum vivum Deum in Veteri Testamento coluerunt, nec sub Evangelio remedium baptismatis susceperunt; sed in maledictione casus Adae perseveraverunt, damnationis poenas habentes. Unde et in infidelitate scelerum suorum iam iudicati inveniuntur. Sicque iudicio finito, terrores elementorum, et fulgura, tonitrua, et venti in tempestatibus cessant, et omne quod caducum et transitorium est dilabitur, nec amplius apparebit, velut nix esse desinit quae a calore solis liquescit, maxima quiete tranquillitatis divina dispensatione ita exorta. Et sic electi splendorem aeternitatis habentes, una cum capite suo, scilicet Filio meo, et cum glorioso caelesti exercitu in magna gloria caelestia gaudia petunt; et reprobi una cum diabolo et cum angelis ejus ad aeterna supplicia in multa contritione tendunt ubi aeternam mortem sibi praeparatam aeternaliter vident; quia magis concupiscentias

anas quam præcepta nra secuti sunt. Et sic cælum electos in gloriam æternitatis recipit, quoniam ipsi dominatorem cælorum dilexerunt, et inferus reprobos absorbet, quia diabolum non abjecerunt, ita omnium gaudiorum tantis laudibus in cælesti gloria resonantibus, et omnium genituum tantis ululatibus in inferno exortis, ultra quam humanus intellectus capere valeat; quoniam illi vitam æternam possident, et isti mortem æternam habent, quemadmodum in Evangelio Filius meus loquitur, dicens: *Et ibunt hi in supplicium æternum, justi autem in vitam æternam.* (Matth. xxv.) Hoc tale est: Qui in lenocinio omnium malorum fetent, nec sentiunt quod justum est haurire in summa bonitate: per iter infidelitatis et nequitie suæ in pœnas æternæ perditionis dimergantur, secundum opera sua infernaliter tormenta recipientes. **A** Edificatores vero coruscationis ecclæsticæ Hierusalem qui portis siliæ Sion fideliter instant, fulgebunt in luce vitæ æternæ: quam castissima virgo in fecunditate virginittatis suæ credentibus mirabiliter attulit.

Et ut vides elementa in maxima claritate et pulchritudine his omnibus pactis fulgebunt: omni videlicet impedimento nigredinis et sordis ablato. Nam ignis sine fervore tunc ut aurora rutilabit, et aer absque spissitudine purissimus fulgebit, et aqua sine impetu effusionis et submersionis perspicua et lenis stabit, et terra absque omni fragilitate et inæqualitate fortissima et planissima appa-

rebit, his omnibus in magnam tranquillitatem ac pulchritudinem translatis. Sed et sol et luna ac stellæ, velut pretiosissimi lapides in auro, ita etiam in firmamento multa claritate et maximo fulgore rutilabunt, nec ultra inquietudinem circumvolutionis suæ ad diem discernendum a nocte habebunt, quia finito mundo jam in immutabilitate sunt; itaque et nullæ tenebræ noctis amodo apparebunt, quoniam tunc dies indeficiens est, ut etiam Joannes dilectus meus testatur dicens: *Et nox ultra non erit, et non egebit lumine lucernæ, neque solis: quoniam Dominus Deus illuminabit illos* (Apoc. xxii). Hoc tale est: Qui thesaurum habet, eum interdum subtrahit, interdum etiam emittit: sicut et nox lumen celat, et ut dies tenebras fugat, homini lumen afferens. Ita non erit in immutatione temporum, quia tunc noctis umbra fugabitur, itaque tenebræ noctis amodo non apparebunt, quia et mutatio illa, jam non egebit lumine illo, quod sibi homines incendunt umbras tenebrarum expellentes. Nec etiam mutabilitatem sol tunc amplectetur, qui modo continet tempora quæ in umbra habentur; quoniam tunc dies sine ulla mutatione erit, quia tunc etiam dominator omnium claritate divinitatis suæ quam nulla mutabilitas offuscat, illuminat eos qui in sæculo tenebras sua gratia effugerunt. Qui autem acutas aures interioris intellectus habet, hic in ardente amore speculi mei, ad verba hæc anhelat, et ea in conscientia animi sui conscribet.

VISIO TERTIADecIMA.

SUMMARIVM. — *Symphonia de sancta Maria. De novem ordinibus supernorum spirituum. De patriarchis et prophetis. De apostolis. De martyribus. De confessoribus. De virginibus. Vox harmonie in querelis de revocatis ad eodem gradus. In hortatione virtutum et in contradictione diabolicarum artium. Quod de ineffabili gratia sua, corde et ore Deus incessabiliter laudandus est. Quod symphonia in unanimitate et concordia proferranda est. Quod verbum corpus, symphonia autem spiritum, et harmonia divinitatem, verbum vero humanitatem Filii designat. Quod per symphoniam rationalitatis, torpens anima excitatur ad vigilandum. Quod symphonia dura corda emollit et humorem compunctionis inducit et Spiritum sanctum advocat. Quod fidelis omni devotione incessanter jubilare debet. Verba David de eadem re.*

Deinde vidi lucidissimum aerem, in quo audiui in omnibus prædictis significationibus mirabili modo diversum genus musicorum in laudibus civium supernorum gaudiorum, in via veritatis fortiter perseverantium, ac in querelis revocatorum ad laudes eorumdem gaudiorum et in exhortatione virtutum se exhortantium ad salutem populorum, quibus diabolicæ insidiæ repugnant; sed ipsæ virtutes eas opprimunt, ita tamen quod sic fideles homines tandem a peccatis ad superna per pœnitentiam transeunt. Et sonus ille ut vox multitudinis in laudibus de supernis gradibus in harmonia symphonizans, sic dicebat: O splendidissima gemma, serenum decus solis tibi infusum est, fons saliens de corde Patris, qui est unicum Verbum ejus per quod creavit mundi primam materiam; quam Eva turbavit: hoc verbum fabricavit in te hominem, et es illa lucida gemma, a qua ipsum verbum eduxit omnes virtutes, quem-

admodum in prima materia omnes protulit creaturas. O tu suavissima virga frondens de stirpe Jesse, o quam magna virtus est quod divinitas in pulcherrimam siliam aspexit, sicut aquila in solem oculum suum figit, cum superius Pater claritatem virginis attendit, quando verbum suum in ipsa incarnari voluit. Nam in mystico mysterio Dei illustrata mente virginis, mirabiliter clarus flos ex ipsa virgine prodiit. Et iterum dixit: o gloriosissima lux vivens, angeli qui infra divinitatem divinos oculos cum mystica obscuritate omnis creaturæ aspiciunt in ardentibus desideriiis, unde nunquam potestis satiari! O quam gloriosa gaudia illa vestra habet forma, quæ in vobis est intacta ab omni pravo opere, quod primum ortum est in vestro socio perditio angelo, qui volare voluit supra intrinsecus latens pinnaculum Dei. Unde ipse tortuosus demersus est in ruinam, sed ipsius instrumenta casus suggestionis

ejus concilium facturæ digiti Dei instituit. Nam, o vos angeli, qui custoditis populos, quorum forma fulget in facie vestra, et o vos archangeli, qui animas justorum suscipitis, et vos virtutes, potestates, principatus, dominationes, et throni, qui estis computati in quintum secretum numerum, et o vos cherubim et seraphim, sigillum secretorum Dei, sit lans vobis, qui loculum antiqui cordis in fonte aspici-
 citis. Videtis enim interiorem vim Patris, quæ de corde illius spirat quasi facies. Itemque dicebat : O spectabiles viri qui pertransistis occulta aspicien-
 tes per oculos spiritus, et annuntiantes in lucida umbra acutam et viventem lucem in virga gemi-
 nantem, quæ sola floruit de introitu radicantis lu-
 minis, vos antiqui sancti prædixistis salvationem
 exsulum animarum quæ immerse fuerant morti,
 qui circumstis ut rota, mirabiliter loquentes mystica
 montis qui cælum tangit pertransiens ungendo
 nullas aquas, cum etiam intor vos surrexit lucida
 lucerna, quæ ipsum montem præcurrans illuminat.
 O vos felices radices, cum quibus opus miraculorum
 et non opus criminum per torrens iter perspicuæ
 umbræ plantatum est! et o tu ruminans ignea vox
 præcurrans limantem lapidem subvertentem abys-
 sum, gaudete in capite vestro. Gaudete in illo, quem
 non viderunt in terris multi, qui ipsum ardentem vo-
 caverunt. Et iterum dixit : O cohors militiæ floris
 virgæ non spinatæ, tu sonus orbis terræ circuiens
 regiones insanorum sensuum, epulantium cum por-
 cis, quos expugnasti per infusum adiutorem ponentis
 radices in tabernacula pleni operis verbi Patris,
 tu etiam nobilis es gens Salvatoris, intrans viam
 regenerationis aquæ per agnum, qui te misit in
 gladio inter sævissimos canes, qui suam gloriam
 destruxerunt in operibus digitorum suorum, stan-
 nentes non manufactum in subjectionem manuum
 suarum, in qua non invenerunt eum. Nam, o luci-
 dissima apostolorum turba, surgens in vera agni-
 tione et aperiens clausuram magisterii diaboli,
 abluendo captivos in fonte viventis aquæ, tu es
 clarissima lux in nigerrimis tenebris, fortissimum-
 que genus columbarium sponsam Agni sustentans,
 in omnibus ornamentis ipsius, per cujus gaudium,
 ipsa mater et virgo prima est vexillifera. Agnus enim
 immaculatus est sponsus : et sponsa ejus immacu-
 lata. Itemque dicebat :

O victoriosissimi triumphatores, qui in effusione
 sanguinis vestri salutantes ædificationem Ecclesiæ
 intrastis sanguinem Agni, epulantes cum vitulo
 occiso! O quam magnam mercedem habetis, quia cor-
 pora vestra viventes despexistis, imitantes agnum
 Dei, ornantes pœnam ejus, in qua vos introduxit in
 restaurationem hæreditatis. Vos flores rosarum qui
 in effusione sanguinis vestri beati estis in maximis
 gaudiis, redolentibus et sudantibus in emptione quæ
 fluxit de interiori mente consilii, manentibus a te
 ærum in illo, in quo non erat constitutio, a capite
 sit honor in consortio vestro : qui estis instrumen-
 tum Ecclesiæ, et qui in vulneribus vestri sanguinis

undastis abunde. Et iterum dixit : O successores
 fortissimi leonis, inter templum et altare domina-
 tes in ministracione ejus, sicut angeli sonant in
 laudibus, et sicut adsunt populis in adjutorio, vos
 estis inter illos qui hæc faciunt semper in officio
 Agni curam habentes. O vos imitatores excel-
 sæ personæ in pretiosissima et gloriosissima signifi-
 catione, o quam magnus est vester ornatu, ubi homo
 procedit solvens et stringens in Deo pigros et pere-
 grinus, etiam ornans candidos et nigros, et magna
 onera remittens. Nam et angelici ordinis officia ha-
 betis : et fortissima fundamenta præscitis ubicunque
 constituenda sunt, unde magnus est vester honor.
 Itemque dicebat : O pulchræ facies Deum aspicien-
 tes, et in aurora ædificantes. O beatæ virgines, quam
 nobiles estis, in quibus rex se consideravit, cum in
 vobis omnia cælestia ornamenta præsignavit, ubi
 etiam suavissimus hortus estis in omnibus orna-
 mentis redolentes. O nobilissima viriditas quæ ra-
 dicas in sole et quæ in candida serenitate lucet in
 rota, quam nulla terrena excellentia comprehendit :
 tu circumdata es amplexibus divinarum mysterio-
 rum. Tu rubes ut aurora, et ardes ut solis flamma.
 Et iterum sonus ille, ut vox multitudinis in quere-
 lis de revocandis ad eosdem gradus in harmonia,
 sic querebatur, dicens : O plangens vox est hæc
 maximi doloris. Ah! ah! quædam mirabilis victoria
 in mirabili desiderio Dei surrexit : in qua delecta-
 tio carnis se latenter abscondit. Heu! heu! ubi vo-
 luntas crimina nescivit, et ubi desiderium hominis
 la civiam fugit, quia tam pauci ad te veniunt.
 Luge, luge ergo in his innocentia; quæ in pudore
 bono integritatem non amisisti, et quæ avaritiæ
 gutturis antiqui serpentis ibi non devorasti, quia
 tam negligenter homines te attendunt. O vivens
 fons, quam magna est suavitas tua, qui faciem isto-
 rum in te non amisisti; sed acute prævidisti quo-
 modo eos de angelico casu abstraheres, qui se asti-
 mabant illud habere, quod non licet sic stare. Unde :
 Gaude, filia Sion, quia Deus tibi multos reddidit,
 quos serpens de te abscondere voluit, qui nunc in
 majori luce fulgent quam prius illorum causa fuis-
 set. Vivens enim lux de his dicit : Tortuosum ser-
 pentem scandalizavi in sua suggestione, quæ non ita
 plena fuerat sicut ille existimabat. Unde juravi
 per me ipsum, quod in his causis feci amplius et
 amplius, quam in eis. O serpens tuum gaudium pro-
 deret, quia in tua suggestione amputavi : quod nun-
 quam inventum est in tua sævitia, o turpissime illusor.

Itemque sonus ille, ut vox multitudinis in exhor-
 tatione virtutum in adjutorium hominum, et in
 contradictione repugnantium diabolicarum artium,
 virtutibus vitia superantibus, et hominibus tandem
 divina inspiratione ad pœnitentiam redeuntibus, in
 harmonia sic clamabat : Nos virtutes in Deo sumus,
 et in Deo manemus : Regi regum militamus, et ma-
 lum a bono separamus. Nam in primo agone appa-
 ruimus, ubi victrices existimus : dum ille corruit,
 qui super se volare voluit. Ergo et nunc militemus,

illis qui nos invocant subvenientes, et diabolicas artes calcantes: et eos qui nos imitari voluerint ad beatas mansiones perducentes.

QUERELÆ ANIMARUM IN CARNE POSITARUM. O nos peregrinæ sumus. Quid fecimus, ad peccata deviantes? Filix regis esse debuimus, sed in umbram peccatorum cecidimus. O vivens sol, porta nos in humeris tuis in justissimam hereditatem, quam in Adam perdidimus. O Rex regum, in tuo prælio pugnamus.

INVOCATIO FIDELIS ANIMÆ. O dulcis divinitas, et o suavis vita, in qua perferam vestem præclaram, illud accipiens quod peridi in prima apparitione: ad te suspiro, et omnes virtutes invoco.

RESPONSUM VIRTUTUM. O felix anima et o dulcis creatura Dei, quæ ædificata es in profunda altitudine sapientiæ Dei, multum amas.

FIDELIS ANIMA. O libenter veniam ad vos, ut præbeatis mihi osculum cordis.

VIRTUTES. Nos debemus militare tecum, o filia regis.

FIG. A. O gravis labor et o durum pondus quod sustineo in veste hujus vitæ, quia nimis grave mihi est contra carnem pugnare.

VIRT. O anima voluntate Dei constituta, et o felix instrumentum: quare tam debilis es contra hoc, quod Deus contrivit in virginea natura? Tu debes in nobis superare diabolum.

FIG. A. Succurrite, me adjuvando, ut valeam consistere.

SCIENTIA DEI. Vide quid illud sit quo es induta, filia salvationis, et esto stabilis et nunquam cades.

FIG. A. O nescio quid faciam, aut ubi fugiam? O vix mihi non possum perficere id quo sum induta! Certe illud volo abjicere.

VIRT. O infelix conscientia; o misera anima; quare abscondis faciem tuam coram tuo Creatore?

SCIENTIA DEI. Tu nescis, nec vides, nec sapis illum qui te constituit.

FIG. A. Deus creavit mundum, non facio illi injuriam si volo uti illo.

DIABOLUS. Fatua, fatua, quid prodest tibi laborare? Respice mundum et amplectetur te magno honore.

VIRT. Heu! heu! nos virtutes plangamus et lugemus, quia ovis Domini fugit vitam.

HUMILITAS. Ego humilitas, regina virtutum, dico: Venite ad me, omnes virtutes, et enutriam vos ad requirendam perditam drachinam et ad eam coronandam in perseverantia felicem.

VIRT. O gloriosa regina et o suavissima mediatrix, libenter veniemus.

HUMIL. Ideo dilectissimæ filix, teneo vos in regali thalamo. O filix Israel, sub arbore suscitavit vos Deus, unde in hoc tempore recordamini plantationis ejus. Gaudete ergo, filix Sion.

DIABOLUS. Quæ est hæc potestas, quod nullus sit præter Deum? Ego autem dico: Qui voluerit me et voluntatem meam sequi, dabo illi omnia; tu vero cum tuis sequacibus nihil habes quod dare possis, quia etiam vos omnes nescitis quid sitis.

HUMIL. Ego cum meis sodalibus bene scio quod tu es ille antiquus draco, qui super summum volare voluisti, sed ipse Deus in profundum te præcipitavit abyssi.

VIRT. Nos autem omnes in excelsis habitamus.

FIG. A. O vos regales virtutes, quam speciosæ et quam fulgentes estis in summo sole, et quam dulcis est vestra mansio; et ideo o vix mihi, quia a vobis fugi.

VIRT. O fugitiva, veni, veni ad nos, et Deus suscipiet te.

FIG. A. Ah! ah! fervens delectatio absorbit me in peccatis, et ideo ad vos non ausa sum intrare.

VIRT. Noli timere nec fugere, quia pastor bonus quærit in te perditam ovem suam.

FIG. A. Nunc est mihi necesse ut suscipiatis me, quoniam in vulneribus feteo, quibus antiquus serpens me contaminavit.

VIRT. Curre ad nos, et sequere vestigia illa, in quibus nunquam cades in societate nostra, et Deus curabit te.

FIG. A. Ego peccatrix quæ fugi vitam plena ulceribus veniam ad vos, ut præbeatis mihi scutum redemptionis.

VIRT. O anima fugitiva, esto robusta, et indue te arma lucis.

FIG. A. O omnis militia reginæ virtutum, et o vos candida lilia ejus cum rosea purpura, inclinate vos ad me, quia peregrina a vobis exsulavi, et adjuvate me, ut in sanguine Filii Dei possim resurgere. Et o vera medicina humilitas, præbe mihi auxilium; quia superbia in multis vitis multas cicatrices mihi imponens vulneravit me. Nunc fugio ad te, et ideo suscipe me.

HUMIL. O omnes virtutes, suscipite lugentem peccatricem in suis cicatricibus propter vulnera Christi, et perducite eam ad me.

VIRT. Volumus te reducere, et volumus te deserere, et omnis cælestis militia gaudet super te: ergo decet nos in symphonia sonare.

HUMIL. O misera filia, volo te amplecti, quia magnus medicus dura et amara vulnera propter te passus est.

DIABOLUS. Quæ es, aut unde venis? Tu amplexata es me, et ego foras eduxi te; sed nunc in reversione tua confundis me, ego autem pugna mea dejiciam te.

FIG. A. Ego omnes vias tuas malas esse cognovi, et ideo fugi a te; modo autem, o illusor, pugna contra te.

FIG. A. Unde tuo regina humilitas, tuo medicamine adjuva me.

HUMIL. O victoria quæ eundem in cælo superasti, curre cum sodalibus tuis et omnes ligate diabolum hunc.

VICTORIA AD VIRTUTES. O fortissimæ et gloriosissimæ milites, venite et adjuvate me istum fallacem vincere.

VIRT. O dulcissima bellatrix in torrente fonte

qui absorbit lupum rapacem, o gloriosa coronata nos libenter militamus tecum contra illusorem animarum.

HUMIL. Ligate ergo illum, o virtutes præclaræ!

VIRT. O regina nostra, tibi parebimus, et præcepta tua in omnibus adimplebimus.

VICTORIA. Gaudete, o sociæ, quia antiquus serpens ligatus est.

VIRT. Laus tibi, Christe, rex angelorum. O Deus, quis es tu qui in te ipso hoc magnum consilium habuisti, quo destruxisti infernale haustum in publicanis et peccatoribus; qui nunc lucent in superna bonitate; unde, o rex, laus tibi sit. O Pater omnipotens ex te fluit fons in igneo ardore, perduc filios tuos in rectum ventum velorum aquarum, ita ut et nos eos hoc modo perducamus in cælestem Iherusalem. Et voces istæ erant ut vox multitudinis, cum multitudo voces suas in altum extollit. Et sonus eorum ita me pertransiit quod eas absque difficultate tarditatis intellexi. Audivique vocem ex eodem lucido aere, dicentem mihi: Laudes superno Creatori incessabili voce cordis et oris dandæ sunt: cum ipse non solum stantes et erectos, sed etiam cadentes et curvatos in supernis sedibus sua gratia collocat. Unde vides, o homo, lucidissimum aerem: candorem gaudii supernorum civium designantem, in quo audio in omnibus prædictis significationibus, mirabili modo diversum genus musicorum, in laudibus civium supernorum gaudiorum, in via veritatis fortiter perseverantium, ac in querelis revocatorum ad laudes eorundem gaudiorum; quoniam ut aer comprehendit et sustinet ea quæ sub caelo sunt, ita ut audis in omnibus præmonstratis tibi mirabilibus Dei, suavis et dulcis symphonia sonat in gaudio, miracula electorum in superna civitate existentium, et in Deo suavi devotione persistentium; ac in querelis incurvationem illorum quos antiquus serpens perdere tentat, quos tamen divina virtus ad societatem beatorum gaudiorum fortiter perducit: proferens in eis illa mysteria, quæ humanis mentibus ad terram inclinalis sunt incognita, et in exhortatione virtutum se exhortantium ad salutem populorum quibus diabolice insidiae repugnant, sed ipsæ virtutes eas opprimunt, ita tamen quod sic fideles homines tandem a peccatis ad superna per poenitentiam transeunt; quoniam ibi virtutes in mentibus fidelium, ad redemptionem ipsorum vitii resistunt, quibus diabolico affatu fatigantur; sed eis fortissima fortitudinæ superatis homines in peccatis prolapsi, divino nutu ad poenitentiam revertuntur, cum perquirunt et desunt anteriora facta, et cum considerant et eavent posteriora.

Quapropter et sonus ille, ut vox multitudinis in laudibus de supernis gradibus in harmonia symphonizat, quia symphonia in unanimitate et in concordia gloriam et honorem cælestium civium ruminat, ita quod et ipsa hoc sursum tollit quod verbum palam profert. Sic et verbum corpus designat, sym-

phonia vero spiritum manifestat, quoniam et celestis harmonia divinitatem denuntiat, et verbum humanitatem Filii Dei prohalat. Et ut potestas Dei ubique volans omnia circuit, nec ei ullum obstaculum re istit, ita et rationalitas hominis magnam vim habet in vivis vocibus sonare, et torpentes animas ad vigilantiam in symphonia excitare. Quod et David in symphonia prophetiæ suæ probat, et Jeremias lamentabili voce in planctu suo ostendit. Ita et tu, o homo, quæ es pauperula et fragilis natura, aulis in symphonia sonum de igneo ardore virginis pudoris, in amplexibus verborum florentis virgæ, et sonum de acumine viventium luminum in superna civitate lucentium, et sonum de prophetia profundorum sermonum, et sonum de dilatatione apostolatus mirabilium verborum, et sonum de effusione sanguinis fideliter se offerentium, et sonum de sacerdotali officio secretorum, et sonum de virginali gradu in superna vireline florentium, quoniam superno Creatori fidelis creatura sua in voce exultationis et lætitiæ resultat, et grates frequentes ei impendit. Sed et sonum audis ut vocem multitudinis, in querelis revocatorum ad eodem gradus in harmonia resonantem; quia symphonia non solum in unanimitate exultationis, in via rectitudinis fortiter persistentium gaudet, sed etiam in concordia resuscitationis de via justitiæ lapsorum, et tandem ad veram beatitudinem erectorum exultat, quoniam et pastor bonus ovem quæ perierat, cum gaudio reportavit ad gregem. Itemque ut audis, sonus ille ut vox multitudinis in exhortatione virtutum in adiutorium hominum, et in contradictione repugnantium diabolicarum artium, virtutibus vitia superantibus et hominibus tandem divina inspiratione ad poenitentiam redeuntibus in harmonia clamat, quoniam dulcis complexio est in virtutibus fideles homines ad veram beatitudinem trahentibus, sed dira coaccervatio est in vitii diabolicarum insidiarum; non tamen ita ut virtutes vitia non superent; sed sic quod virtutes ea omnino debilitent, et sibi consentientes auxilio superni adiutorii ad æternam retributionem per veram poenitentiam perducant, ut etiam in vocibus harmoniæ carum tibi est demonstratum.

Nam et symphonia, dura corda emollit; et ipsis humorem compunctionis inducit, ac Spiritum sanctum advocat. Unde et voces istæ quas audis, sunt ut vox multitudinis, cum multitudo voces suas in altum extollit; quia laudes jubilationum in simplicitate unanimitatis et charitatis prolata, fideles ad unanimitatem illam ubi nulla discordia est perducunt, cum eos in terris positos, corde et ore ad supernam remunerationem suspirare faciunt. Et sonus eorum ita pertransit te, quod eas absque difficultate tarditatis intelligis; quoniam ubi divina gratia operata fuerit omnem tenebrositatem obscuritatis aufert, illa pura et lucida faciens, quæ carnalibus sensibus in induritate carnis obscura sunt.

Quapropter quisquis Deum fideliter intelligit, lau-

des indefessas et fideliter offerat eique fideli devotione incessanter jubilet, quemadmodum et David servus meus spiritu profunditatis et altitudinis a me perfusus, hortatur, dicens: *Laudate eum in sono tubæ, laudate eum in psalterio et cithara. Laudate eum in tympano et choro, laudate eum in chordis et organo. Laudate eum in cymbalis bene sonantibus, laudate eum in cymbalis jubilationis; omnis spiritus laudet Dominum (Psal. cl).* Hoc tale est: Vos qui Deum simplici intentione et pura devotione scitis, adoratis et diligitis: *laudate eum in sono tubæ*, id est in sensu rationalitatis, quia per illo angelo cum sibi consentientibus in perditionem cadente, agmina beatorum spirituum in veritate rationabiliter persistierunt, Deoque fidei dilectione adhæserunt. *Laudateque in psalterio* profundæ devotionis, *et in cithara* melliflui canoris, quoniam tuba sonante psalterium, et psalterio canente cithara procedit, sicut et beatis angelis in amore veritatis perseverantibus, deinde homine creato prophetæ in mirabilibus vocibus surrexerunt: quos apostoli in dulcissimis verbis subsequuti sunt. Et *laudate eum in tympano* mortificationis, *et in choro* exsultationis, quia post citharam tympanum, post tympanum chorus exultat, quemadmodum apostolis verba salutis prædicantibus: martyres in honore Dei, in corporibus suis diversa supplicia sustinuerunt, ex quibus deinde sacerdotalis officii veraces doctores surrexerunt. *Laudateque eum in chordis* humanæ redemptionis, *et in organo* divinæ protectionis, quoniam in choro exsultante voces chordarum, et organi se manifestant, sicut et veris doctoribus in officio beatitudinis veritatem ostendentibus: virgines processerunt, quæ Dei Filium verum hominem velut in chordis amaverunt, et verum Deum velut in organo adoraverunt, cum ipsum verum hominem et verum Deum crediderunt. Quid hoc? Quia cum Filius Dei pro salute hominum carnem assumpsit, gloriam divinitatis non amisit. Unde et beatæ virgines ipsum sibi sponsum eligentes, verum hominem in desponsatione, et verum Deum in castitate, ipsum fideli devotione apprehenderunt. Sed et *laudate eum in cymbalis bene sonantibus*, id est in iis assertionibus, quæ bonum sonum in vero gaudio faciunt, cum homines in imis peccatorum jacentes, ad supernam celsitudinem divina inspiratione compuncti, se sursum ab imis tollunt. *Laudateque eum in cymbalis jubilationis*, videlicet in assertionibus divinæ laudis, ubi potentes virtutes victoriam fortissime facientes, vitia in hominibus opprimunt, et eos forti desiderio ad beatitudinem veræ remunerationis in bonis perseverantes perducunt. Unde *omnis spiritus* qui benevolentiam habet credendi in Deum et honorandi eum, *laudet Dominum*, id est illum qui Dominus omnium est: quia justum est ut ille qui vitam desiderat eum qui vita est glorificet.

Et iterum audivi vocem ex prædicto lucido aere dicentem: O rex altissime! laus tibi sit, qui in simplici et in indocto homine facis hæc. Sed et iterum

A vox de cælo vociferatione maxima clamabat, dicens: Audite et attendite, omnes qui supernam remunerationem et beatitudinem habere desideratis. O vos homines qui credula corda habetis, et supernam remunerationem exspectatis: sermones istos suscipite, et eos in interiora corda vestra ponite, nec admonitionem istam in visitatione vestra recusate. Nam ergo testificator veritatis, vivus et verus loquens et non tacens Deus, dico atque iterum dico: Quis mihi prævalere poterit? Qui hoc tentaverit, dejiciam eum. Unde homo montem non apprehendat, quem movere non poterit; sed in valle humilitatis subsistat. Sed quis transiit vias sine aqua? Ille qui se in turbine ventilat, et qui fructus sine refractione dividit. Et quomodo tabernaculum meum B ibi erit? Sed tabernaculum meum ibi est, ubi Spiritus sanctus irrigationem suam perfundit. Quid hoc? Ego in medio sum. Quomodo? Quicumque digue me apprehendit, hic nec in altitudinem, nec in profunditatem, nec in latitudinem incidet. Quid hoc? Quia ego sum charitas illa, quam nec flagrans superbia dejicit, nec profundi casus perfringunt, nec latitudo malorum conterit. Nunquid non possum edificare in altitudine scabelli solis? Fortes qui in vallibus fortitudinem suam ostendunt, me contemnant; hebetes, in sonitu turbine me abijciunt; sapientes, cibum meum renunt, et quisquis turrim secundum voluntatem suam sibi parat. Sed ego istos in parvo et pusillo confundam, sicut Goliath in puero dejeci, et sicut Holofernem in Judith superavi. Unde et quisquis mystica verba hujus libri recusaverit, arcum meum super eum extendam, et sagittis pharetræ meæ eum transigam, et coronam ejus de capite ipsius abijciam atque eum illis similibo, qui in Oreb ceciderunt, quando contra me murmuraverunt. Sed et quicumque maledicta sua contra prophetiam istam protulerit, maledictio illa quam Isaac protulit, super eum veniet; et benedictione cælestis roris replebitur, qui eam amplexus fuerit, et qui eam in corde suo tenuerit, atque qui eam in vias planas produxerit. Et qui eam gustaverit, et in memoriam suam posuerit, sicut mons myrrhæ, et thuris, et omnium aromatatum et dilatatio multarum benedictionum, de benedictione in benedictionem ascendens sicut Abraham, atque nova nupta sponsa Agni sibi illum columnam in conspectu Dei copulabit; et umbra manus Domini illum proteget. Sed si quis hæc verba digiti Dei temere absconderit, et ea per vesaniam suam minuerit, aut in alicuius locum alicujus humani sensus causa abduxerit, et ita deriserit, ille reprobus erit, et digitus Dei conteret illum. Laudate, laudate ergo Deum, beata viscera, in omnibus iis miraculis, quæ Deus constituit in molli forma speciei excelsi, quam ipse prævidit in prima apparitione costæ viri illius, quem Deus de limo creavit. Qui autem acutas aures interioris intellectus habet, hic in ardente amore speculi mei, ad verba hæc anhelet, et ea in conscientia animi sui conscribat. Amen.